

היכלות בראשית

[זֶהַר ח"א לח ע"א] [p. 3] אמר ר' שמעון הא תנינן דכד ברא קב"ה עלמא גליף בגילופי

דרזא דמהימנותא גו טהירין ברזין עלאין וגליף לעילא וגליף לתתא וכלא ברזא חדא. ועביד עלמא תתאה כגוונא דעלמא עלאה ודא קאים לקביל דא למהוי כלא חד ביחודא חדא, ובגין כך קב"ה גליף גליפי דאתוון עילא ותתא, ובהו ברא עלמין. ות"ח כגוונא דעבד קב"ה עלמא הכי נמי ברא ליה לאדם קדמאה.

[p. 4] פתח ואמר (הושע ו: 7) *והמה כאדם עברו ברית וגו'* דהא קב"ה אעטר ליה בעטרין

עלאין וברא ליה בשית סטרין דעלמא למהוי שלים בכלא, וכלא זעאן ודחלן מקמיה דהא כד אתברי אדם אתברי בדיוקנא עלאה, והוּו מסתכלן בההוא דיוקנא וזעאן ודחלן מקמיה. ולבתר אעיל ליה קב"ה בגנתא דעדן לאתעדנא תמן בעדונין עלאין והוּו מלאכין עלאין סחרין ליה ומשמשין קמיה ורזין דמריהון הוּו אודעין ליה. ת"ח בשעתא דאעיל ליה קב"ה לגנתא דעדן הוּו חמי ואסתכל מתמן כל רזין עלאין וכל חכמתא בגין למנדע ולאסתכלא ביקרא דמריה.

שבעה היכלין מדורין אינון לעילא דאינון רזא דמהימנותא עלאה ושבעה היכלין אינון לתתא כגוונא דלהון חד לקביל חד. שבעה מדורין דהיכלין אינון לתתא כגוונא דלעילא, ואינון שית כגוונא עלאה וחד טמיר וגניז איהו לעילא. וכל אלן אינון ברזא עלאה, בגין דכל הני היכלין אית בהו כגוונא דלעילא ואית בהו כגוונא דלתתא למהוי כליל בדיוקנא דרזא דלעילא ובדיוקנא דרזא דלתתא ובהו הוּו דיוריה דאדם. [p. 5] ולבתר דאתתרך מגנתא דעדן אתקין ליה קב"ה לנשמתהון דצדיקיא לאשתעשעא בהו כדקא חזי מזיוא דיקרא עלאה וכל חד וחד אתתקן כגוונא דלעילא וכגוונא דלתתא כמה דאוקימנא.

[p. 6] היכלא קדמאה, אתר דאיהו מתתקן לתתא למהוי כגוונא דלעילא, והא אתערו

חברייא נמוסי דגנתא דעדן כמה דאיהו ברזא עלאה דאיהו מתקן לגו לגו, גו טמירא דרזא

דלתתא גניז וסתים מכלא, ולא שלטא ביה עינא בר נשמתהון דצדיקיא למהוי [לח ע"ב]

גליפן לעילא ותתא ולאסתכלא מתמן ברזא דמריהון ובענוגא דלעילא.

ואלין אינון צדיקיא דלא אחלפו יקרא דמריהון בגין דחלא אחרא. כתיב (משלי יב: 4)

אשת חיל עטרת בעלה רזא דמהימנותא לאתדבקא בר נש במריה ולדחלא מניה תדיר ולא יסטי

לימינא ושמאלא, והא אוקימנא דלא יהך בר נש בתר דחלא אחרא דאקרי אש"ת זנוני"ם, ובגין

כך כתיב (שם ז: 5) *לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה.*

היכלא דא קאים בדיוקנא דרזא עלאה בגין דכד נשמתין דצדיקיא נפקי מהאי עלמא
עאלין גו היכלין אלין די בגנתא דעדן דלתתא, ותמן עאלין כל חד וחד כל ההוא זמנא
דאצטריכא נשמתא למיתב תמן. ובכל היכלא והיכלא דיוקנני כגוונא עלאה ודיוקנני כגוונא
תתאה ותמן אתלבשת נשמתא בלבושין כגוונא דהאי עלמא ואתעדנת תמן כל ההוא זמנא
דאצטריכת עד דמטי זמנא לסלקא לאתר עלאה כמה דאצטריך. ומגו ההוא מאנא דאתלבשת
ביה חמאת דיוקנני עלאין לאסתכלא ביקרא דמריהון.

[p. 7] בהאי היכלא אית נהורין עלאין לאסתכלא ונשמתהון דאינון גיורין דאתגיירו
קיימין תמן ועאלין תמן לאסתכלא ביקרא עלאה ומתלבשן תמן בלבושא חדא דנהורא דנהיר
ולא נהיר, וההוא היכלא מקפא מאבן טבא ודהבא. ותמן איהו פתחא חדא דנחית לקבל פתחא
דגיהנס. ומתמן מסתכלן לכל אינון חייבי דשאר עמא דלא עאלו בברית קיימא קדישא ואתתרכו
באינון מלאכי חבלה דטרדי לון בנורא דדליק ואינון חמאן וחדאן על דאתגיירו. ותלת זמנין
ביומא נהרין מגו נהירו עלאה ומשתעשען תמן. ועילא מנהון אנקלוס גיורא ושאר גיורין
דאתגיירו. כגוונא דא לעילא כד זכאן לסלקא נשמתהון לאתעטרא תמן.

היכלא תנינא. היכלא דא קיימא לגו מהאי היכלא קדמאה והאי פתחא איהו סמיך לגו
מערתא דאבהן, והאי היכלא נהיר מקדמאה. הכא אית כל אבנין יקירין דמקפן ליה. [p. 8] בגו
דהאי היכלא אית חד נהירו כליל מכל גוונין ואיהו נהיר מעילא לתתא. בהאי היכלא קיימין
אינון דסבלו יסורין ומרעין בהאי עלמא בגין לאתתקנא והו אודן ומשבחן למריהון כל יומא
ולא הו מבטלי צלותא מפומייהו לעלמין. לגו מהאי היכלא קיימין כל אנון דמקדשין בכל חילא
שמא דמריהון ואתיבו אמן יהא שמיה רבא מברך בכל חילא ואלין אנון קיימין לגו בגו בהאי
היכלא וההוא נהורא דכליל כל גוונין נהיר לון. מההוא נהירו קיימין וחמאן נהורין אחרנין
דאתאחדן ולא אתאחדן בגוייהו ועילא מנהון משיח דאיהו עאל וקאים בינייהו ונחיס לון.
איהו נטיל מהאי היכלא ועאל בהיכלא תליתאה ותמן כל אינון בני מרעין וכאבין יתיר
וכל אינון דרדקי דבי רבן דלא אשלימו יומין, וכל אינון דעצבין על חרוב בי מקדשא ואושידו
דמעין, כלהון קיימין בההוא היכלא ואיהו מנחם לון.

ונטיל מהאי היכלא ועאל בהיכלא רביעאה ותמן כל אינון אבלי ציון וירושלם וכל אינון
קטולי דשאר עמין ואיהו שרי ובכי [לט ע"א] וכדין כל אינון נשיאין דזרעא דדוד כלהו אחידן
ביה ומנחמין ליה. שארי תניינות ובכי עד דקלא נפיק ומתאחד בההוא קלא וסליק לעילא
ואשתהי תמן עד ריש ירחא וכד נחית נחתין עמיה כמה נהורין וזיוין מנהרין לכל אנון היכלין
ואסוותא ונהורא לכל אינון בני מרעין ומכאובין דסבילו עמיה דמשיח.

[p. 9] וכדין פורפירא לביש ותמן חקיקין ורשימין כל אינון קטולי דשאר עמין בההוא
פורפירא וסליק ההוא פורפירא לעילא ואתחקק תמן גו פורפירא עלאה דמלכא, וקב"ה זמין

לאלבשא ההוא פורפירא ולמידן עמין דכתיב (תהלים קי: 6) ידין בגוים מלא גויות. עד די אתא ונחים לון ונחתין עמיה נהורין ועדונין לאתעדנא וכמה מלאכין ורתיכין עמיה, ובידא דכל חד וחד מלבושא לאתלבשא בהו כל אינון נשמתין דקטולין ותמן מתעדנין כל ההוא זמנא דאיהו סליק ונחית.

לגו מהאי היכלא קיימי גו דרגא עלאה אינון עשרה רברבין ממנן כגון רבי עקיבא וחברוי וכלהו סלקי בסליקו גו אספקלריאה דלעילא ונהרין בזיו יקרא עילאה. עלייהו כתיב (ישעיה סד: 3) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו.

[p. 10] בהיכלא חמישאה קיימין כל אינון מאריהון דתיובתא שלימתא דתבו מחטאיהון ואתנחמו בהו ונפקת נשמתיהו בדכיו וכל אינון שבע מאריהון דתיובתא וכל אינון דקדישו שמא דמריהון וקבילו עלייהו מותא. ובתרעא דהאי פתחא קיימא מנשה מלך יהודה דקביל ליה קב"ה בתיובתא שלימתא וחתר ליה חתירא לקבלא ליה. ולגו מהאי היכלא קיימין כל אינון מאריהון דתיובתא תקיפא דנשמתהון נפקת בשעתא דאתמרמו על עובדיהון ואלין מתעדנין בעדונא עלאה בכל יומא ויומא. ותלת זמנין ביומא נהירו עאל בההוא היכלא דמתעדנין ביה כל חד וחד כדקא חזי ליה, וכל חד נכוח מנהורא דחופה דחבריה בין לתתא בין לעילא. האי היכלא קיימא על אינון תתאי ואפילו צדיקים גמורין לא יכלין לאעלאה בההוא היכלא ולמיקם ביה, והאי איהו דרגא עלאה על כלא בר דרגא דחסידי דאיהו דרגא עלאה על כלא.

[p. 11] היכלא שתיתאה היכלא דא היכלא דחסידי. היכלא דא היכלא עלאה על כלא והאי הוא היכלא דקיימא על כלא היכלא דימינא לית מאן דיקים ביה אלא אינון חסידים קדישין וכל אינון דמרחמי למריהון ברחימו סגי. ולפתחא דהאי היכלא קיימא כל אינון דמיחדי יחודא דמריהון בכל יומא ואלין עאלין בהאי היכלא וזמינין לסלקא בקדמיתא. ועילא מהאי פתחא אברהם ימינא דקב"ה ולפתחא אחרא קיימא יצחק דאתעקד על גבי מדבחא והוה קרבנא שלים קמיה דקב"ה, ולפתחא אחרא לגו קיימא יעקב שלימא ותריסר שבטין סחרניה ושכינתא על רישייהו. וכד ישראל בעקו אתערותא תלת אבהן ומתערי לה לשכינתא לאגנא עלייהו וכדין איהי סלקא ואתעטרא לעילא ואגנא עלייהו דישראל.

וכמה דאית היכלין לתתא בגנתא דעדן הכי נמי לעילא אית היכלין מתקנן דאינון רזא דמהימנותא. וכל אינון היכלין כלהו מתקשרן ומתעטרן בחד היכלא דאיהו היכלא שביעאה והאי איהו גניז וסתים [p. 12] מכל שאר היכלין. באמצעיתא דהא היכלא קאים חד עמודא [לט ע"ב] דאיהו בגוונין סגיאין ירוק חוור סומק אוכס, וכד נשמתין סלקין אינון עאלין גו האי היכלא. מאן דאתחזי להאי גוון סליק ביה ומאן דאתחזי להאי גוון סליק ביה כל חד וחד כדקא חזי ליה. ואלין שית היכלין אינון למדורא כדאמרן, ושביעאה לאו איהו למדורא. ושית כלא ברזא דשת, ועל דא כתיב בראשית, שית דרגין לעילא שית דרגין לתתא וכלא רזא חדא.

תא חזי בראשית. רבי יהודה אמר תרין בתין הוו בית ראשון ובית שני דא עלאה ודא תתאה, תרין ההיין אינון דא עלאה ודא תתאה וכולא חד. ב' עלאה פתחא תרעין לכל סטרא דהכי הוא דכליל דא בדא. ראשית, כדין הוא ראשית לאעלה בחושבנא לבנינא.

רבי יצחק אמר רבי אלעזר בראשית, דא כללא דיוקנא דכל דיוקנין כלילן ביה, רזא [p. 13] דכתיב (יחזקאל א: 28) הוא מראה דמות כבוד יי, חיזו דאתחזון ביה שית אחרנין ודא בראשית, ברא שית. תא חזי כד עאלין בהאי חיזו שית גוונין היא אתקינת גרמא לאחזאה לון ולמפעל בהו אומנותא דעלמא. ואי תימא דהאי אומנותא דעלמא מדרגא דא הוא, כתיב ברא שית, שבחא דשית איהו דעבדי אומנותא בהאי.

רבי יוסי פתח (שיר ב: 12) הנענים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו. הנענים נראו בארץ, דא היא רזא דשית. נראו בארץ, בגין דאינון דיוקנין לאתחזאה בהאי דרגא. עת הזמיר הגיע, דהא כדין משבח ומהדר כד"א (תהלים ל: 13) למען יזמר כבוד ולא ידום, ובגין כך אקרי מזמור כמה דתנין דכתיב מזמור לדוד דשארית עליה שכינתא ברישא ודא הוא עת הזמיר הגיע.

[p. 14] רבי חייא אמר דהא כדין מטא זמנא לשבחא.

רבי אבא אמר עלמא עלאה סתים וכל מלוי סתימין בגין דקיימא ברזא עלאה יומא דכל יומין. וכד ברא ואפיק אפיק אלין שית ובגין דאיהו סתים דכל מלוי סתימין אמר בראשית, ברא שית יומין עלאין ולא אתמר מאן ברא להון בגין דאיהו עלמא עלאה סתימא. ולבתר גלי ואמר עבידתא תתאה ואמר מאן ברא ליה בגין דאיהו עלמא דקיימא באתגלייא ואמר ברא אלהים את השמים ואת הארץ. ולא כתיב בארץ סתים ברא את השמים בגין דאיהו עלמא באתגליא ואמר ברא אלהים, ודאי שמא באתגליא, קדמאה בסתימא דאיהו עלאה, תתאה באתגליא למהוי תדיר עובדא דקב"ה סתים וגליא, ורזא דשמא קדישא הכי הוא סתים וגליא. את השמים, לאסגאה שמים תתאי לתתא. ואת הארץ, לאכללא ארץ דלתתא ולאסגאה כל עובדהא כגוונא דלעילא.

[p. 15] והארץ היתה תוהו ובוהו כדקאמרן. דא ארץ עלאה דלית לה נהורא מגרמה. היתה, בקדמיתא כבר הות כדקא יאות, והשתא תהו ובוהו וחשך. היתה, דייקא. לבתר אזעירת גרמה ואזעירת נהורא. תהו ובוהו וחשך ורוח, ארבע יסודי עלמא דאשתכללו בה.

[p. 16] ד"א ואת הארץ כדקאמרן לאסגאה ארעא דלתתא דאיהו אתעבידת בכמה מדורין כלא כגוונא עלאה ודא הוא והארץ היתה תהו ובוהו וחשך ורוח, אלין אינון מדורי ארעא, ארץ, אדמה, גיא, נשיה, ציה, ארקא, תבל, וגדול שבכולם תבל דכתיב (תהלים ט: 9) והוא [מ ע"א] ישפוט תבל בצדק.

אמר רבי יוסי מאן הוא ציה.

א"ל דא הוא אתר דגיהנם כד"א ציה וצלמות ורזא דא דכתיב וחשך על פני תהום, דא רזא אתר דגיהנם, דא הוא ציה אתר דמלאך המות כדקאמרן דאיהו מחשיך אנפיהו דברייתא ודא הוא אתר דחשך עלאה. תה"י דא נשי"ה דלא אתחזייה בה חיזו כלל עד דאתנשי מכלא, ועל דא אתקרי נשיה. ובהו, דא ארקע אתר דלא אתנשי.

[p. 17] ר' חייא אמר דא גיא. ורוח אלהים מרחפת, לקבל תבל דאתזן מרוח אלהים

וכלא כחד הוא.

כגוונא דא אית לארץ עלאה שבעה מדורין אינון לעילא דרגא על דרגא ובכלהו מדורין מלאכי עלאי אלין על אלין הכי נמי לתתא וכלא אחיד דא בדא למהוי כלא חד. שבעה מדורין אינון לעילא, והא ארץ עלאה אחידת לון וכלהו קיימין בה ובכלהו קיימא תושבחתא דקב"ה, דרגין פרישן דא מן דא ואתרין פרישן דא מן דא.

מדורא קדמאה לתתא הוא אתר בי חשוד דלא נהיר והוא מתתקן למדורי רוחי וקסטירי ועלעולי תקיפין דלא אתחזיין ולא אית ביה נהורא ולא חשוכא ולא דיוקנא כלל, ותמן לא ידעין ביה ידיעא כלל דלאו ביה צורה גו כלל סורטא. ועל ההוא אתר ממנא חד טהריאל שמיה ועמיה שבעין ממנן מעופפין ואתחמחון מבזיקי שביבין דעליהו ולא קיימין ולא אתחזון ולא משתכחי. וכד אתי צפרא כלהו מתחדשן ולא קיימי. כד מטאן לגבי דהאי אתר אבדין ולא משתכחין ועאלין בחד נוקבא דתהומא ולא אתחזון. כד אתרמיש ליליא אתמחון מאינון שביבין עד דמטי צפרא.

[p. 18] מדורא תניינא הוא אתר דנהיר יתיר ואיהו חשוד אבל לא חשוד כההוא קדמאה

והוא מתתקן למדורי מלאכין די ממנן על עובדיהו דבני נשא ולמסטי להון בההוא ארח בישא דאינון אזלין. וההוא אתר אתחזי יתיר מן קדמאה ואלין מלאכין אית להון קורבא עם בני נשא ומתהנן מריחא ובוסמא דלתתא לסלקא בתועלתא ולאנהרא יתיר, ועלייהו חד ממנא קדומיאל שמיה ואלין פתחין שירתא ומשתככי ואזלין לון ולא אתחזון עד דישראל לתתא פתחי ואמרי שירתא, כדין קיימן בדוכתייהו ואתחזון נהירין יתיר. תלת זמנין ביומא מקדשי קדושתא, וכד ישראל עסקי באורייתא כלהון טאסין וסהדי סהדותא לעילא וקב"ה חייס עלייהו.

[p. 19] מדורא תליתאה הוא אתר דשביבין וקטורין ותמן נגידו דנהר דינור דנגיד ונפיק

דאיהו בי מוקדא דנפשייהו דרשיעייא דמתמן נחית אשא על רישייהו דרשיעייא ותמן מלאכי חבלה דטרדי להו. ותמן אשתכח דלטורייתא עלייהו דישראל לזמנין ולאסטאה לון בר בזמנא דנסבי אסוותא לדחייא ליה. וחד ממנא עלייהו מסטרא דשמאלא כלהו מסטרא דחשך כד"א וחשך על פני תהום, וסמאל חייבא אשתכח תמן.

מדורא רביעאה הוא אתר דנהיר ותמן הוא נהירו למלאכי עלאי די בסטר ימינא ופתחי שירתא וסיימי ולא אזלין לאעברא כהני קדמאי [מ ע"ב] דפתחין שירתא ואיתנוקדן ומתעבן בנור דליק ותבין ומתחדשין כמלקדמין. והני קיימיין בדוכתייהו ולא מתעברן והני מלאכי דרחמי דלא משניין לעלמין, ועלייהו כתיב (תהלים קד: 4) עושה מלאכי רוחות וגו'. ואלין עבדין שליחותייהו בעלמא ולא אתחזון לבני נשא בר בחזווא או בסטרא אחרא בסכלתנו סגי. וחד מלאכא ממנא עלייהו פדאל שמיה וביה פתיחין מפתחן דרחמי לאינון דתייבין לגביה דמאריהו ופתחין תרעין לאעברא צלותהו ובעותהו.

מדורא חמישאה הוא מדורא דנהיר בנהירו יתיר מכלהו קדמאי ואית ביה מלאכין מנהון אשא ומנהון מיא לזמנין משתכחי ברחמי [p. 20] ולזמנין משתכחי בדינא, אלין בסטרא דא ואלין בסטרא דא, לזמנין נהרין אלין וחשכין אלין. ואלין ממנן לזמרא למאריהו אלין בפלגות ליליא ואלין כד סליק נהורא. וחד ממנא עלייהו קדשיאל שמיה. כד אתפלג ליליא ואתער רוח צפון וקב"ה אתי לאשתעשעא עם צדיקייא בגנתא דעדן כדין רוח צפון אקיש ומטא לאלין דממנן בפלגות ליליא לזמרא וכלהו מזמרין ופתחין שירתא. וכד אתי צפרא ומתחבר קדרותא דצפרא בנהורא כדין כלהו אחרנין אמרין שירתא וכל ככבי רקיעא וכל שאר מלאכין דלתתא מסייעין לון כמה דכתיב (איוב לח: 7) ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים, עד דישראל נטלי שירתא ותושבחתא אבתרייהו.

מדורא שתיתאה הוא מדורא עלאה קריב למלכו שמיא וביה ארביין ונהרין ונחלין דמתפלגין מן ימא וכמה נונין אינון דמרחשן לארבע סטרי עלמא. ועילא מנהון סרכין ממנן וחד ממנא עלייהו ואוריאל שמיה והוא ממנא על כל אלין תתאין. וכלהו נטלי בשעתי ורגעי כד נטלי ארבי לסטרא דא ולסטרא דא. כד נטלי ארבי לסטר דרום ממנא דקיימא לההוא סטרא הוא מיכא"ל דאתא מימינא, וכד נטלי ארבי לסטר צפון ממנא דקיימא עלייהו לההוא סטרא הוא גבריאל דאתי מסטרא דשמאלא וכד נטלי ארבי לסטר מזרח הא תמן איהו ממנא דקיימא לההוא סטרא אוריאל שמיה והוא לימינא, וכד נטלי ארבי לסטר מערב ממנא דקיימא לההוא סטרא הוא רפאל.

[p. 21] מדורא שביעאה הוא מדורא עלאה על כלא ותמן לא אשתכחו בר נשמתהו דצדיקייא דתמן מתעדנין מזהרא עלאה ומתעדנין בעדונין ותפנוקין עילאין. ותמן לא אשתכחו בר אינון זכאין, וגנזי שלום ברכה ונדבה כלא הוא כגוונא עלאה והא אמרו חברייא. כדין הוא לארץ דלתתא בשבעא מדורין וכלהו כגוונא דלעילא ובכלהו אית זינין כחיזו בני נשא וכלהו מודן ומשבחן לקב"ה ולית מאן דידע יקריה כאינון דאינון במדורא עלאה ואלין חזאן יקריה כדקא יאות למפלח ליה ולשבחא ליה ולאשתמודע יקריה. ועלמא דא עלאה דאיהו תבל לא קיימא בקיומיה אלא בגיניהו דצדיקייא דאינון גופין קדישין [מא ע"א]. כגוונא

דלעילא לא קיימא הוא מדורא שביעאה אלא לנשמתהון דצדיקיא. הכי נמי האי מדורא שביעאה לתתא לא קיימא אלא לגופיהון דצדיקיא למהוי כלא חד דא כגוונא דא.

ת"ח א"ר שמעון שבעה מדורין אינון דקאמרן ובגו אינון אית ז' היכלין מאינון רזי מהימנותא לקבל ז' רקיעין עלאין ובכל היכלא והיכלא אית רוחין עלאין.

[p. 22] היכלא קדמאה. הכא אית רוחא דאתמנא על נשמתהון דגרין דאתגגירו

ורחמיאל שמיה ואיהו נטיל לון ואתהנון מזיו יקרא דלעילא.

היכלא תניינא. הכא אית רוחא חדא אהינאל שמיה ודא קיימא על כל אינון נשמתין

דרביי דלא זכו בהאי עלמא למעלי באורייתא ואיהו קיימא עלייהו ואולף לון.

היכלא תליתאה. בהאי אית רוחא חדא אדרהינאל שמיה ואיהו קיימא על נשמתהון

דאינון דהדרו בתיובתא ולא אהדרו כגון דחשיבו ועד לא אהדרו בהו מיתו. אלן טרדין לון

בגיהנם ולבתר עלאין לון להאי רוחא ממנא ונטיל לון וחמדן לאתהנאה מזיו יקרא דמאריהון

ולא אתהנון. ואלן אקרין בני בשר ועלייהו כתיב (ישעיה סו: 23) והיה מדי חדש בחדשו ומדי

שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפני אמר יי'.

[p. 23] היכלא רביעאה. הכא קיימא חד רוחא גדריהאל שמיה דא קיימא על כל אינון

נשמתין דקטולי דשאר עמין לעאלא לון גו פורפרא דמלכא ואתרשימו תמן עד יומא דינקום לון

קב"ה דכתיב (תהלים קי: 6) ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

היכלא חמישאה. הכא קיימא חד רוחא דאקרי אדיריאל ודא קיימא על כל אלן נשמתין

דטריקין דלא טעמו חובי עלמא כ"כ והו דחלין למאריהון תדיר ואתזנון הכא מזיו יקרא

דמלכא.

היכלא שתיתאה. הכא קיימא חד רוחא צדקיא"ל שמיה ודא ממנא על כל אינון נשמתין

דמאריהון דתיובתא שלימתא ואלן אינון קיימין לאתהנאה מזיו יקרא דמלכא עילאה ולא

אעדון מיניה.

היכלא שביעאה. הכא קיימא ההוא רוחא עלאה דלסטר ימינא ומיכא"ל שמיה ודא

קיימא על כל אינון נשמתין דחסידי דאתקיימו בההוא סטרא ואלן אינון לעילא מכלהו די

במדורא דא עלאה על כלא. ומיכאל רב ממנא על כלהו דקיימין ביה וכמה אלף ורבבן כלהו

קיימין תחותיה בההוא סטרא ותמן מתעדנין אינון נשמתין דחסידי בההוא נהורא עלאה דנגדא

מעלמא דאתי.

[p. 24] ת"ח. א"ר שמעון מאן הוא דידע לסדרא צלותא דמריה כמשה. בשעתא

דאצטריך ליה לסדרא צלותיה באריכות סדר ובשעתא דאצטריך ליה לקצרא צלותיה הכי נמי.

א"ר שמעון הא אשכחנא בספרי קדמאי סדורא דרזי דרזין בקשורא חדא. זמנין דאצטריך לסדרא צלותיה כדקא יאות ולקשרא קשרא לבסומי למאריה כדקא יאות ולמנדע ליחדא יחודא שלימתא למבקע [p. 25] רקיעין ולאפתחא פתחין דלא יהא מאן דימחי בידיה. זכאין אינון צדיקיא דאנון ידעי למפתי למאריהון ולבטולי גזרין ולאשראה שכינתא בעלמא ולנחתא ברכאן ולמעדי מאריהון דדינין דלא ישלטון בעלמא.

קס ר' שמעון ואמר (תהלים קו: 2) מי ימלל גבורות יי' וגו'. מאן יגלי מעיןך עפרא אברהם חסידא ימינא דקב"ה דאיתגלי לך רזא דרזין ושריאת צלותין בעלמא ואתגליין לך היכלי דמלכא עלאה.

שבעה היכלין קדישין אינון ואינון קיימין תרעין בקיומא ובכל חד וחד עאל [מא ע"ב] צלותא דיחודא. דמאן דינע לבסומי למאריה וליחדא יחודא בשלימו דינע לאעלא בכלהו ולקשרא קשרין אלין באלין רוחא ברוחא רוחא תתאה ברוחא עלאה. כתיב (ישעיה כו: 16) יי' בצר פקדוך צקון לחש מוסרך למו.

[p. 26] היכלא קדמאה כתיב (שמות כד: 10) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר. רזא דרזין. רוחא דאקרי ספירא כספירו דאבן טבא נציץ לתרין סטרין. נהורא חד סליק ונחית וההוא נהורא חוור נציץ לכל סטר עילא ותתא ולארבע סטרי עלמא. נהורא תנינא סתים וגלייא. מנהורא דא מתפרשין ד' נהורין לד' סטרין וכלהו נהורין חד נהורא כבוצינא דשרגא דדליק ונציץ נהורין לחיזו דעיינין דבני נשא ואינון נהורין דשרגא סלקין ונחתין אזלין ותייבין מגו ההוא אשא דנהורא דשרגא דדליק וכלהו חד נהורא הכי נמי אלין. ונציצין כלהו נהורין כחיזו דנחשא בטישא בסומקא כמה דאתמר (יחזקאל א: 7) וננצצים כעין נחשת קלל. דא הוא לימינא.

[p. 27] לשמאלא רוחא דאקרי לבנת ודא אתכליל ברוחא קדמאה ועאל דא בדא. נהורי' סומק וחווור כחדא בגין דנפקא מאינון נהורין קדמאין. כד אתו נהורין דדא מטו בנהורין קדמאין ואתכלילו ב' ואינון חד ואתחזון נהורי קדמאי בלחודייהו ולא אתגליין אינון אחרנין ולא אתידעו דעאלו בגווייהו ואתטמרו ביה כד"א (בראשית מא: 21) ולא נודע כי באו אל קרבנה וגו'. ודא הוא רוחא ברוחא דאינון חד, נהורין בנהורין דאינון חד. והכא אינון תרין רקיעין תתאין מאינון רקיעין דאקרון שמי השמים.

מתרין רוחין אלין מנצצן אתבריאיו אינון אופנין דאינון קדישין דדינייהו כדינא דחיות כדכתיב מראה האופנים ומעשיהם וגו' ודא הוא דכתיב ודמות החיות מראהן כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים היא מתהלכת בין החיות. מאן היא. דא רוחא קדישא, אתר דנפקו מניה ואיהי נהיר לון דכתיב ונגה לאש ומן האש יוצא ברק.

כד אתכליל רוחא ברוחא נפיק מנייהו נהירו דחד חיוותא רמין על ד' אופנין והא דיוקנא

דיליה כאריה [p. 28] שליט על אלף ותלת מאה רבוא דאופנין אחרנין, גדפהא דנשרא. האי אתמנא על כל אינון אופנים. בד' גלגלים נטלין כל חד וחד מאינון ארבע, בכל גלגלא וגלגלא תלת סמכין ואינון תריסר סמכין בד' גלגלין. רוחא דא שלטא על כלא, מהכא נפקו ודא רוחא קיימא לכלהו, מינה אתזנו.

ד' אלין אופנים ד' אנפין לכל חד וחד וכל אינון אנפין אסתכין לארבע סטרין דההוא חיוותא דקיימא עלייהו. כד נטלין אלין ארבע תחות ההוא חיוותא עאלו דא בדא ומשלבן דא בדא כד"א (שמות לו: 12) מקבילות הלולאות אחת אל אחת, לאתכללא חדא בחדא דא בדא. כד נטלין אינון גלגלין אשתמע קל נעימותא בכל אינון חילין דלתתא לזינייהו. תחות היכלא דא מתפרשין חילין לבר לכמה סטרין דרקיעין דלתתא עד דמטו לככבא דשבתאי. כלהו אסתכין להיכלא דא, מתמן אתזנו. כל אלין די בהיכלא דא כלהו אסתכו לההוא רוחא דכתיב (יחזקאל א: 12) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן, ודא הוא היכלא דאקרי היכלא דלבנת הספיר.

[p. 29] רוחא דא דכליל רוחא תניינא סלקא ונחתא נהוריה דלא שכיך לעלמין בנהורא דשמשא גו מיא. לית מאן דקאים עליה בר רעותא דבר נש זכאה בההוא צלותא דעלאת בההוא היכלא וסלקא לקשרא קשרין בשלימו בשרותא [מב ע"א] דרוחא דא כדקא חזי. כדין נהורא אתעטף ביה וחדי בה וסלקא עמה לאתקשרא בקשורא דהיכלא תניינא לאתכללא רוחא דכליל ברוחא אחרא עלאה דעליה.

ורוחא דא דכליל כלילין ביה ההיא חיוותא וכל אינון אופנין וגלגלין ואתאחדן ביה כגוונא דאתאחדא אשא במיא ומיא באשא דרום בצפון צפון בדרום מזרח במערב ומערב במזרח, הכי אתאחדן כלהו דא בדא ואתקשרן דא בדא. ההוא רוחא סלקא לאתקשרא וההיא חיוותא אסתכייא לעילא לגבי היכלא תניינא ואסתכין דא בדא. באמצעיתא דהיכלא דא נעיץ חד עמודא דסלקא עד אמצעיתא דהיכלא אחרא ואיהו נקיב ונעיץ מתתא לעילא לאתדבקה רוחא ברוחא וכן עד לעילא מכלהו למהוי כלהו רוחא חדא כד"א (קהלת ג: 19) ורוח אחד לכל.

[p. 30] היכלא תניינא. כתיב (שמות כד: 10) וכעצם השמים לטוהר. הכא איהו ההוא רוחא דאקרי זהר דלא אשתני וקיימא בחוורתא תדיר דלא אתערב גווניו באחרא ואיהו עצם דלא אשתני לעלמין. דא לאו איהו באתגליא הכי לאתנצצא כאחרא. דא קשי לאתגליא כסתימו דעינא דכד מתגלגלא אזדהר ונציץ בגלגולא, ודא אוף הכי. בגין דכד ההוא רוחא קדמאה סלקא

מגלגל בגלגולא וגלי ליה ואתקשר בהדיה בקשורא דחורתא דעינא גו גוון אחרא דאיהו דקיק מיניה דשארי עלוי.

מתגלגלא רוחא דא מגו רוחא דלתתא. נהורא דלתתא אסחר וגלגל נהורא דא ואתנהיר, ולא יכיל לאתנהרא עד דאחיד תתאה ביה ואתקשר בהדיה וכדין אנהיר ואחיד בנהורא דלתתא דהוא כליל ולא אשתני כלל אלא אתגליא בגיניה בגלגולא דיליה. וכד נהורא דא מתגלגלא נטיל נהורא אחרא לסטר שמאלה ואתגלגלא בהדיה ואסתחר עמיה ורזא דא כתיב (שיר ז: 2) חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן. זכאה איהו מאן דידע לגלגלא נהורין.

רוחא אחרא אתכליל בהדיה ואסתחר ונהיר סחרניה בגוון תכלא וחור. ההוא חוור אתקשר בחוור דא וההוא תכלא אתקשר בסומקא [p. 31] דנהורא תתאה דלסטר שמאלא ואתכלילו דא בדא והו חד ואקרון עצם השמים. וכל מה דלתתא וההוא היכלא דלתתא כלא אתכליל הכא ובגין דכלא אתכליל הכא אתקרי עצם השמים.

מכללא דנהורין אלין אתבריאוו אינון שרפים דשית גדפין כד"א (ישעיה ו: 2) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד, כלהו בשש בגין דכלהו מעצם השמים. אלין אינון דאוקידו לאינון דלא חיישי על יקרא דמאריהון. ורזא, דאשתמש בתגא חלף. מאן דקארי ותני שית סדרי משנה דא הוא מאן דידע לסדרא ולקשרא יחודא דמאריה כדקא יאות. אלין אינון דמקדשין שמא דמאריהון בכל יומא תדיר.

כד מתגלגלן נהורין נפק מנייהו נהירו דחד חיוותא דאיהי קיימא ורמין על ד' חיוון שליטין על קמאי דכלילו לון בגווייהו. ובאלין כד נטלין אתכפיין שרפים תתאי נחשים דנפקי מגו ההוא נחש שרף דגרים מותא לכל עלמא. אלין חיוון אנפי נשר. מסתכלן [p. 32] לגבי ההוא חיוותא נשרא עלאה דעלייהו כד"א (משלי ל: 19) דרך הנשר בשמים.

רוחא דא שלטא על כלא. ההיא חיוותא דרמין על כלהו אסתכייא לעילא וכלהו לגבה. כלהו כד נטלין מזדעזעין כמה חיילין, מנהון נהירין מנהון מתתברי מקמיהון ואוקדי לון בנורא ואתיין ומתחדשן כמלקדמין. כלהו עאלין תחות ההיא חיוותא מסתתרין תחות גדפהא לאכללא לון לעילא.

אינון ד' חיוון [מב ע"ב] סלקין כד רוחא אזדהר בגו ההוא חיוותא. ארבע גלגלין לכל חד וחד. גלגלא חדא אסתכי לסטר מזרח תלת סמכין נטלין ליה ואסתכין לאמצעיתא, וגלגלא חדא אסתכי לסטר מערב ותלת סמכין נטלין ליה ואסתכין לאמצעיתא, וגלגלא חדא אסתכי לסטר דרום ותלת סמכין נטלין ליה ואסתכין לאמצעיתא, וגלגלא חדא אסתכי לסטר צפון ותלת סמכין נטלין ליה ואסתכין לאמצעיתא. וכלהו סמכין תריסר נטלין מגו אמצעיתא וההוא אמצעיתא סגיר ופתח. וכל גלגלא וגלגלא כד נטלא קלא אשתמע בכלהו רקיעין. אלין ארבע חיוון כלהו אשתלבן דא בדא, ועאלין אינון אופנים דלתתא בגו אלין חיוון כלילן אלין באלין.

רוחא דא דאתכליל באינן רוחין מלהטא וסלקא לאתאחדא לעילא וקיימא לאתאחדא
ולאתקשרא ברעותא דבר נש זכאה בההיא צלותא דצלי. דכד סלקא ועאלת בההוא היכלא נטיל
כלא [p. 33] וכלהו נטלין בהדה ואתכלילו דא בדא עד דאתכלילו בההוא רוחא. וההוא רוחא
נטלא ברעותא דקשורא דיחודא דצלותא דמיחדא כלא עד דמטו כלהו להיכלא תליתאה כלילן
דא בדא כדקדמאי, אשא במיא ומיא באשא רוחא בעפרא ועפרא ברוחא מזרח במערב מערב
במזרח צפון בדרום דרום בצפון. והכי כלהו מתקשרן דא בדא ומתאחדן דא בדא ומשלבן דא
בדא, וכן כמה חיילין ומשריין דנחתי לתתא ואתערבו באינן תתאי עד דמטו לככבא דצדק ותמן
כמה ממנן על עלמא.

וכד רוחא דא אתכליל מכלהו וכלהו כלילן ביה סליק ואתאחד ועאל בגו היכלא תליתאה
עד דאתאחד ברוחא דתמן בגו ההוא עמודא דקאים באמצעיתא וכדין כלא אשתלים עד הכא
כדקא יאות וכלהו רוחא חדא כליל מכלא ושלים מכלא כד"א ורוח אחד לכל. הכא הכרעה
לאתדבקה במאריה.

היכלא תליתאה. היכלא דא איהו היכלא דההוא רוחא דאקרי נגה. רוחא דא איהו
דכייא מכלהו לית ליה גוון דאתחזי ביה לאו חוור ולא ירוק ולא אוכס ולא סומק ובגין כך
אקרי טוהר דכייא ברירא מכל אלין תתאין. ואע"ג דאיהו דכייא מכלא לא אתחזי עד דאלין
[p. 34] תתאי מתגלגלן ונראין ביה ועאלין בגויה. כיון דעאלין בגויה כדין אחזי נהוריה ולא גוון
חד מכלהו.

כד אשתלים האי רוחא מכלהו תתאי אפיק מניה נהורא דכליל בתלת נהורין. אינן תרין
נהורין סלקין ונחתין ונצצין. בההוא נצוצא אתחזון עשרין ותרין נהורין משניין דא מן דא וכלהו
חד נהורא. ועאלין בגו ההוא חד נהורא וההוא נהורא כליל לון, ולא נהיר בר בזמנא דאלין
נהורין דלתתא סלקין וההוא רעותא דצלותא נטיל לכלהו. כדין ההוא נהורא נפיק מגו ההוא
רוחא אתנהיר ההוא נהורא ואפיק אלין תרין נהורין נצצין ואתחזון עשרין ותרין כחושבן אתוון
דאורייתא. לבתר מתהדרין וכלילן בההוא נהורא.

כל אינן נהורין תתאי כלהו כלילן בהני נהורין וכלהו בנהורא דא. האי נהורא איהו כליל
בגו ההוא רוחא וההוא רוחא קיימא בהיכלא תליתאה דא, ולא קאים לאתישבא אלא בגו
היכלא רביעאה דתיאובתיה לסלקא לגויה.

אלין נהורין דנפקו מגו ההוא רוחא כד מנצצין מתחברן כלהו נהורין דנצצן. בשעתא
דנפקי מגו ההוא נהורא חדא ודחיין לאתנצצא נפקי מנייהו חד חיותא קדישא רברבא דיוקנהא
כחיזו דכל אינן [מג ע"א] שאר חיותא דיוקנא דאריה ודיוקנא דנשר כלילן כחדא ואתעבידו
בה חד דיוקנא מנייהו.

תחות האי חיותא אית ד' אופנין עלאין כחיזו דתרשיש מרקמן בכלילו דכל גוונין, ושית מאה אלף רברבן כלהו בגווייהו ואלין ד' אופנים בתמניא גדפין כלהו. [p. 35] וכלהו נפקין מגו נהירו דההוא חיותא דשלטא עלייהו. בשעתא דנציץ ההוא נהורא אפיקת חיילין אלן. ואלין ד' דתחותה קיימין בד' סטרין דעלמא. בד' אנפין כל חד וחד. תרין אנפין מסתכלן לגבי ההוא חיותא, ותרין אנפין מחפייין בגדפייהו מאינון נהורין דנצצן דלא יכלין לאסתכלא. בכל זמנא דנטלי אלן בד' גלגלין ותריסר סמכין כקדמאי אתעביד מההוא זיעא דלהון כמה חיילין ומשריין דכלהו משבחין ומזמרי דלא משתככי לעלמין, ולאלין לית שעורא. ארבע פתחין אית להיכלא דא לארבע סטרין דעלמא עשר ממנן לכל פתחא ופתחא. ובזמנא דכלהו די בגו היכלין דלתתא ואינון היכלין סלקין ברעו דצלותא דכייא כלהו פתחין פתחין עד דכלילן כלהו אלן באלין ומשלבין אלן באלין. ועאלין כלהו, ממנן גו ממנן משריין גו משריין, אופנים בחיות וחיות באופנים, באלין אופנים, נהורין בנהורין רוחא ברוחא עד דעאלו ברוחא דא.

בהיכלא דא אית דוכתא חדא כחיזו דדהבא דנציץ ותמן גניזין כמה חיילין ומשריין דלא סלקין ולא מתעטרין לעילא אלא בשעתא דכל אלן קשרין קשרין והיכל נטיל לאתעטרא כלהו נפקין מליין בדינא ואקרון מארי תריסין שליחן בעלמא מגו מארי דינין די בהיכלא רביעאה. בהאי דוכתא תליין בארבע סטרין שית מאה אלף רבוון מגינים דדהבא לכל סטר וסטר, וכן לתתא מנייהו [p. 36] שורין מקפן ואינון שתיין. וכל הני מגינים כלהו מגיחין קרבין סייפין ורומחין לבר בכל אינון שליחי דינין דעלמא עד דמטו דרגין בדרגין לככבא דמאדים. וכדין היכלא סלקא ואתעטרת בההוא רוחא בכל אינון חיילין ואשתאר ההוא דוכתא באתריה וההוא דוכתא אקרי תא הרצים, אינון שליחין מרהטי לאשלמא דינין ופורענין בכל סטרי עלמא. כד סלקא צלותא נטיל כל הני נהורין ומשריין וקשר קשרין ואתכלילו כלהו כחדא עד דאתקשר רוחא ברוחא ואינון חד ועאלו גו ההוא עמודא לאתכללא ברוחא דהיכלא רביעאה. זכאה חולקיה מאן דידע רזא דמאריה וארים דגליה באתר דאצטריך.

ות"ח כלא אצטריך דא לדא ודא לדא לאשלמא דא עם דא ולאנתנהרא דא בדא עד דסלקי כלא לאתר דאצטריך שלימו, מתתא בקדמיתא ומלעילא לבתר. וכדין איהו שלימו בכל סטרין ואשתלים כלא כדקא יאות.

[p. 37] מאן דידע רזין אלן ועביד שלימו דא איהו מתדבק במאריה ובטיל כל גזרין קשין ואיהו אעטר למאריה ומשיך ברכאן על עלמא ודא איהו בר נש דאקרי עמודא דעלמא וצלותיה לא אהדר ריקנייא וחולקיה בעלמא דאתי ואיהו בחושבן בני מהימנותא.

ת"ח כל הני היכלין וכל הני חיותא וכל הני חילין וכל הני נהורין וכל הני רוחין כלהו
אצטריכו דא לדא בגין לאשתלמא מתתא ולאשתלמא לבתר מלעילא. אלן היכלין אינון
מתדבקין דא בדא.

וכלהו כגווינן דעינא מתדבקין דא עם דא. כל מה די בגוייהו אינון כההוא חיזו דמתחזיא
בסתימו כד מתגלגלא עינא ואתחזי ההוא זהרא נציץ. וההוא מה דלא אתחזי בההוא גלגולא
איהו ההוא רוחא דשלטא על כלא. ובגין כך קיימא דא בדא דרגין על דרגין ודרגין על דרגין עד
דאתעטר כלא [מג ע"ב] כדקא יאות.
ות"ח אלמלא כל אינון גווינן דעינא דאתחזיין, כד אסתים עינא ואתגלגלא בגלגלא לא
אתחזון אינון גווינן דזהרן, ואלמלא אינון גווינן לא אתדבק ההוא דסתים דשלטא עליהו.
אשתכח דכלא תליא דא בדא ואתקשר דא בדא.
כד אתכליל כלא כחדא בהיכלא תליתאה ורעותא דצלותא סלקא לאתעטרא בהיכלא
רביעאה כדין כלא חד ורעותא חדא וקישורא חדא. הכא השתחואה לאתרצאה במאריה.

[p. 38] היכלא רביעאה. היכלא דא איהו משניא מכלהו, ארבע היכלין לדא, דא לגו מן
דא וכלהו חד היכלא. הכא איהו רוחא דאקרי זכות. באתר דא מתהפך זכות דכל בני עלמא.
רוחא דא נטיל כלא. מניה נפקו שבעין נהורין כלהו מנצצן וכלהו בעגולא דלא מתפשטי כאלין
אחרנין, מתדבקן דא בדא ונהירין דא בדא אחידן דא בדא. כל זכין דעלמא קמי אלן נהורין
קיימין. מכלהו נפקי תרין נהורין שקולין כחדא דקיימי קמייהו תדירא. לקבל אלן אינון שבעין
רברבן ממנן לבר דסחרין כל הני היכלין. שבעין נהורין אלן ותרי נהורין דקיימין קמייהו כלהו
פנימאין גו לגו ורזא דא דכתיב (שיר ז: 3) בטנך ערמת חטים סוגה בשושנים.

לקמי נהורין אלן עאלין כל זכו וכל עובדין דעלמא לאתדנא. תרין נהורין אלן אינון
סהדי סהדותא בגין דאינון שבעה עיני יי דמשטטי בכל ארעא. כל מה דאתעביד בעלמא
אתרשים, בההוא עובדא ממש וההוא זכותא ממש וקיימי בקיומייהו. ואלן תרין נהורין
[p. 39] חמאן בהו ומסתכלן וסהדי קמי אלן עי' נהורין. אלן עי' גזרי גזרין ודייני דינין הן לטב
הן לביש והכא איהו אתר דזכותא.

רוחא דא ביה אתרשימו אתוון תלת דאינון יה"ו. דכד אלן אתוון מתדבקן בהאי אתר
באתדבקותא דדכורא בנוקבא כדין אתרשימו ביה ולא אתעדון מתמן. לבתר נפק חד נהורא
נהיר לארבע סטרין. האי נהורא אפיק תלת אחרנין דאינון תלת בתי דינא דדיינין דינין אחרנין
במלין דעלמא, בעותרא במסכנו במרעין בשלימו בכל אינון שאר מלין דעלמא אתדן בהו. חד
היכלא לאינון עי' קדמאי לגו, תלתא לאלין תלתא אחרנין.

סלקא האי רוחא וכליל כל אינון דלתתא ואפיק חד חיוותא קדישא מתלהטא ועיינון לה
כעיני אינשא לאשגחא באלף אלפין ורבוא רבוון חיילין מאריהון דדינא. כלהו נטלין פתקין
ופתחין וסגרין בעלמא ואשלימו דינא.

תחות האי חיותא ד' שרפים מלהטן כלהו כחזור ושושן ושביבי דאשא סלקין, ע"ב גלגלין
לכל חד מלהטן באשא. כד נטלין אתעביד נהר חד די נורא, אלף אלפין משמשין לההוא נורא
מתמן נפקי כמה חיילין. כד גלגלין נטלין כמה אינון רבוון דיוקומון מנייהו בגו ההוא
נורא. תחות היכלא תניינא נפקי חיילין דמזמרין ואתיין לקרבא הכא ואתוקדון כלהו.

[p. 40] כל אינון ממנן דעלמא דאתמנון לשלטאה מהכא נפיק דינהון לשלטאה מגו
ההוא רוחא דאתרשים בתלת אתוון, ומהכא מעברין קיומייהו מעלמא ואתדנו בהאי נורא דנגיד
ונפיק. כלא אתמסר בהאי היכלא בגין דאתרשימו בתלת אתוון הכא האי רוחא אתכליל בהו.
ההיא חיוותא אפיק חיילין ומשריין דלית להון חושבנא.

כל דינין דעלמא מהאי היכלא נפקי הן לטב הן לביש בר תלת בניי חיי ומזוניי דלא
אתייהב רשו באתר דא דהא בההוא נהר עלאה דכל נהורין נגדין מניה קיימא מלה. באמצעיתא
[מד ע"א] דהיכלא דא הוא אתר מתקנא לקבל רוחא דלעילא בגו רוחא דא ודא סלקא בהו.
תרין עשר פתחין אינון להיכלא דא, בכל פתחא ופתחא כל אינון סרכין וממנן דאינון
מכרזי לאודעא לתתא כל אינון דינין דזמנין לנחתא לתתא כד"א (דניאל ד: 11) קרא בחיל וכן
אמר גודו אילנא וגו'. ומגו כרוזי אלין נטלי מלה כל מריהון דגדפין עד דאודעי מלה לרקיע
דחמה. ומתמן כד נפיק שמשא נפיק מלה ואתשטייא בעלמא עד דמטי לההוא חיויא דרקיעא די
ככבי רקיעא גלידן ביה דאיהו באמצעיתא דרקיעא. ושמעין מלה ונקטין לה אינון סרכין דתחות
שמשא ואינון דממנן על ההוא [p. 41] חיויא ומתמן אתפשט לעלמא ואפילו רוחין ושדין
ואפילו עופי שמיא מודעי ליה בעלמא. כרוזין תבין וסתמין פתחין לאסתלקא רוחא ברוחא עד
דכלהו רוחין תתאי כלהו חד בהדי האי רוחא וכלהו אתכלילן ועאלין דא בדא עד דאתעביד כלא
חד.

בר נש כד איהו בבי מרעיה הכא אתדן הן לחיים הן למות. חייין תליין לעילא. אי אתדן
הכא לחיים יהבי ליה חייין מלעילא, ואי לא לא יהבין. זכאה חולקיה מאן דאתדבק במאריה
ויעול ונפיק. הכא קידא באפין בארעא לאתגברא על דינא. על האי היכלא אתמר (דברים לב: 4)
אל אמונה ואין עול וגו'.

[p. 42] היכלא חמישאה. היכלא דא היכלא דברקא זהיר דאיהו רוחא דמזהיר נהיר
לאלין תתאי. רוחא דא דאיהו כליל ופתח וסגיר נציץ לכל סטריין. מנציצו דא נהיר חד נהורא
כעין ארגוונא. נהורא דא כליל כל גוונין דנהרין, נהורא חוור ואוכס סומק וירוק. אתכלילן אלין

באלין, אתרקים חוור בסומק, אוכס בירוק, לבתר חוור באוכס ואתעביד חד חיוותא מרקמא ואתכליל בה ירוק וסומק דיוקנהא כדיוקנא דב"נ דכליל כל דיוקנין.

מינה נפקו ד' סמכין דאינון חיוון רברבן על אלין דלתתא. חד אקרי אופן דאיהו תרין בגין דכד אתחזי האי אתנהיר אחרא בגויה, דביק דא בדא, עאל דא בדא. לבתר עאל אחרא דא בדא ואתחזון ד' רישין לד' סטרין דעלמא וכלהו חד גופא, ואלין אינון דכתיב בהו (יחזקאל א: 16) כאשר יהיה האופן בתוך האופן. וכלהו אלין קשירין דא בדא כחיוון דחיוון עלאין דלא מתפרשן לעלמין. האי חיותא דארבע גוויין מרקמן אחידן אלין באלין לד' סטרין. מהכא כד נטלא חיותא דא נטלא לתרין סטרין.

[p. 43] האי רוחא דברקא אתכליל בתרין רוחין, רוחא דא דברקא דאפיק חד חיותא וכל אינון נהורין, רוחא אחרא אתנהיר מניה דאקרי רוחא מלהטא. נהרין מניה תרין נהורין דאינון ארבע ואלין נהורין מתהפכין בגוויין והכא איהו (בראשית ג: 24) להט החרב המתהפכת, אלין אינון נהורין דמתהפכן שננא דחרבא. ואלין קיימי על היכלא דלתתא בגין דהאי להט החרב קיימא על אינון ע' נהורין דבי דינא. מהכא כל אינון דיינין דדייני דינא חרבא תלייא על רישייהו מלעילא.

האי להט החרב דאלין אינון נהורין דלסטר שמאלא אפיקו חד חיותא אחרא דקיימא על ד' דלא קיימי בקיומייהו, תרי מימינא ותרי משמאלא. כד רוחא דחיותא האי עאל באלין נציץ מנייהו תרי ניצוצין מלהטן ונפקי מהאי היכלא לבר ומתהפכי תדיר. אלין ניצוצין מלהטן לזמנין נוקבי לזמנין גוברי לזמנין רוחין לזמנין עירין קדישין. מ"ט. בגין דכד אתכליל האי חיוותא בחיוותא קדמאה מגו תקיפו דאתכלילן דא בדא נפקא חד נצוצא מלהטא תדיר דלא אתדעך לעלמין ושאטא ואזלא אבתרייהו דאינון תרין ניצוצין. והשתא אינון גוברין ועבדין שליחותא בעלמא ועד לא מסיימי מתדעכי. כדין ההוא ניצוצא בטש בהו [מד ע"ב] ונהיר לון ואתחדשון כמלקדמין ואינון נוקבי ואזלי [p. 44] ושטאן ועד לא מסיימי מתדעכי, והאי ניצוצא בטש בהו ונהיר לון ואתהדרן כמלקדמין בגין דההוא ניצוצא כליל מכלא כליל מד' גוויין ובגין דא אינון מתהפכין לכל הני גוויין.

רוחא דא אתכליל ברוחא אחרא כדקאמרן ואתחזון תרין כחדא ולא כאחרנין קדמאין דכד אתכליל דא בדא לא אתחזי בר חד. והכא אתחזון וקיימי בחביבותא כלילן מכלהו תתאי. ואע"ג דאינון תרין אינון חד, כד אתפשט רוחא ברוחא ואתחזון בחביבותא ודא הוא רזא דכתיב (שיר ד: 5) שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה הרועים בשושנים. וכד תרין רוחין מתפשטן דא בדא בחביבותא כדין אתהדר האי היכלא ואקרי היכלא דרחימותא. היכלא דא קאים תדיר בקיומיה אתגניז ברזא דרזין למאן דאצטריך לאתדבקא ביה. והכא כתיב (שם ז: 13) שם אתן את דודי לך.

לבתר כד נהרין תרין רוחין דאינון חד נפקי כמה חיילין לכמה סטרין אלפין ורבוון דלית לון שיעורא, מנהון אקרון דודאים, מנהון גפנים, מנהון רמונים, עד דמטו כמה חיילין לבר עד ההוא ככבא דאקרי נגה וכלהו בחביבו דלא מתפרשין לעלמין. בהכא כתיב (שם ח: 7) אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזו יבזזו לו. הכא השתחואה ופרישו דידין לאתדבקה ברחימו דמאריה.

[p. 45] היכלא שתיתאה. הכא הוא רוחא דאקרי חו"ט השני רזא דכתיב (שם ד: 3) כחוט השני שפתותיך. האי היכלא היכלא דאקרי היכל הרצון, הכא רוחא דאיהו רעוא דכל הני רוחין תתאין רהטין אבתריה לאתדבקה ביה בנשיקה ברחימותא. האי רוחא אתכליל בשית וקיימא בשית. אתכליל בשית דלתתא בהדיה, וקיימא בשית עלאין. ובגין כך האי רוחא אפיק תריסר נהורין כלילן כלהו מתתא ומלעילא. הני תריסר נהורין אינון חדון לסלקא לעילא ולקבלא כל הני דלתתא.

היכלא דא דאיהו רצון רעוא דכלא. מאן דקשר קשרין וסליק לון הכא דא הוא דאפיק רצון מיי בחביבותא. בגו היכלא דא אתכניש משה ברחימו דנשיק נשיקי רחימותא. האי הוא היכלא דמשה. רוחא דא רוחא דרחימותא רוחא דיחודא דאמשיך רחימו לכל סטרין. אינון תריסר נהורין סלקין ולהטין. מנציצו דלהון נפקי ארבע חיוון קדישין רחימי דאהבה. אלין אקרון חיות גדולות [p. 46] לאתחברא אינון זוטי לאתכללא בהו דכתיב (תהלים קד: 25) חיות קטנות עם גדולות. אלין אחידן דא בדא לדי סטרין כאגוזא דמתחברא לדי סטרין ובגין כך אקרי היכלא דא גנת אגוז דכתיב (שיר ו: 11) אל גנת אגוז ירדתי. מאי אל גנת אגוז. בגיניה דגנת אגוז ירדתי דאיהו היכלא דרחימו לאתדבקה דכורא בנוקבא.

אלין ארבע מתפרשן לתריסר, תלת תלת לכל סטר. כל אינון תתאי כלילן בהו, ובהו קיימין רוחין ברוחין נהורין כלהו אלין באלין עד דאתעבידו חד. וכדין האי רוחא דכליל מכלהו סלקא לאתעטרא ברוחא דלעילא ההוא דאקרי שמיי"ם וזמין ליה לאתחברא בהדיה. כיון דאתקשרו כלהו דלתתא בהדיה אמר (שם א: 2) ישקני מנשיקות פיהו, וכדין איהו חדוה לאתקשרא רוחא ברוחא ולאשתלמא דא בדא, כדין איהו שלימו בחבורא חדא.

[p. 47] כיון דהאי רוחא אתחבר בהדיה ואשתלים דא בדא ואתנהירו דא בדא בכל שלימו כדקא חזי בהאי רעווא דצלותא דברנש זכאה דסליק כולא כדקא חזי [מה ע"א] עד ההוא אתר לחברא רחימו דא בדא, כדין כל אינון היכלין וכל אינון רוחין דאתכלילו בהאי, כל חד וחד מאינון רוחין והיכלין דאנון בכללא דשמים, כל חד וחד נטיל ההוא היכלא וההוא רוחא דאתחזי ליה לאתחברא בהדיה ולאשתלמא בהדי" כדקא יאות בגין דההוא רוחא שתיתאה דאקרי רצון סליק לון לגבייהו בההוא יחודא.

והכי אתחברן, שמים דאיהי רוחא קדישא לעילא נטיל היכלא דא רוחא דא דאקרי רצון
לאנתשקא דא בדא, לאתחברא דא בדא לאשתלמא דא בדא, ורזא דא (בראשית כט: 11) וישק
יעקב לרחל וגו'. אברהם דאיהו ימינא לעילא נטיל היכל אהבה דקאמרן רוחא דאקרי אהב"ה
לאתקשרא דא בדא לאתחברא דא בדא למהוי חד וסימניך (שם יב: 11) הנה נא ידעתי כי אשה
יפת מראה את, ושפירו דאתתא באינן שדים. יצחק דאיהו שמאלא נטיל ההוא היכלא דבי דינא
דכל דינין מתערין מתמן, רוחא דאקרי זכותא לאתחברא דא בדא ולאשתלמא דא בדא למהוי
כלא חד כדקא יאות. שאר נביאים נטלין תרין היכלין דלתתא תרין רוחין נוג"ה וזה"ר ברזא
דכתיב (שיר ז: 2) חמוקי ירכיך וגו' לאתקשרא אליו באלין ולאשתלמא אילין באילין למהוי חד.
יוסף הצדיק עמודא דעלמא נטיל היכלא דספיר רוחא דאקרי לבנת הספיר ואע"ג דכתיב (שמות
כד: 10) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר בגין יקרא דמלכא והכי הוא ודאי. ולבתר עמודא דא
נטיל יתיר דאיהו רזא דרזין באתר דהיכלא שביעאה.

[p. 48] עד הכא מתחברן דרגין ומתחברן דא בדא לאשתלמא דא עם דא למהוי כלהו
חד, כלא כדקא חזי. וכדין (מלכים א' יח: 39) יי' הוא האלהים וגו'. זכאה חולקיה בהאי עלמא
ובעלמא דאתי מאן דידע לקשרא לון ולאנדבקא במאריה. הכא הכרעה והשתחואה קידא
פרישא דכפין ונפילה באנפין לאמשכא רעותא דרוחא עלאה נשמתא דכל נשמתין דאיהו תליא
לעילא לעילא עד אין סוף, דמניה נפקי נהירו וברכאן לאשלמא כלא מלעילא כדקא יאות,
ולמהוי כלא בשלימו מתתא ומלעילא וכל אנפין נהירין בכל סטרין כדקא יאות. כדין כל גזרי
דינין מתבטלין וכל רעותא אתעביד לעילא ותתא ועל דא כתיב (ישעיה מט: 3) ויאמר לי עבדי
אתה ישראל אשר בך אתפאר, וכתוב (תהלים קמד: 15) אשרי העם שככה לו אשרי העם שיי'
אלהיו.

[p. 49] היכלא שביעאה. היכלא דא לאו ביי דיוקנא ממש כלא איהו בסתימו. גן רזא
דרזין פרוכתא פריסא דלא לאתחזאה תרין כרובים. לגו מן דא קיימא כפורתא דיוקנא דקדש
קודשין. בגין כך היכלא דא אקרי קדש הקדשים. האי קדש הקדשים אתר מתתקנא לההוא
נשמתא עלאה כללא דכלא עלמא דאתי לגבי האי עלמא.
דהא כד מתחברן כלהו רוחי דא בדא ואשתלימו דא עם דא כדקא חזי כדין אתער רוחא
עלאה נשמתא דכלא לגבי [p. 50] עילא סתימא דכל סתימין לאתערא על כלא לאנהרא לון
מעילא לתתא ולאשלמא לון לאדלקא בוצינין. וכד כלא איהו בשלימו בנהירו דכלא ונחית נהירו
עלאה כדין האי היכלא שביעאה איהו היכלא סתימא בסתימו דכלא לקבלא ההוא קדש
הקדשים נהירו דנחית ולאמליא מתמן כנוקבא דמתעברא מן דכורא ואתמלייא, ולא
אתמלייא אלא מהאי היכלא דמתתקנא לקבלא ההוא נהירו עלאה. ורזא דא היכלא שביעאה

איהו אתר דחבורא דזווגא לאתחברא שביעאה בשביעאה למהוי [מה ע"ב] כלא חד שלימו כדקא חזי.

ומאן דידע לקשרא יחודא דא זכאה חולקיה רחים לעילא רחים לתתא, קב"ה גזיר ואיהו בטיל. סלקא דעתין דאיהו מקטרגא במאריה. לאו הכי אלא בגין דכד איהו קשיר קשירין וידע ליחדא יחודא וכל אנפין נהירין וכל שלימו אשתכח וכלא אתברכא כדקא יאות כל דינין מתעברין ומתבטלין ולא אשתכח דינא בעלמא. זכאה חולקיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי. דא הוא לתתא דכתיב ביה (משלי י: 25) וצדיק יסוד עולם, דא הוא קיומא דעלמא. בכל יומא קארי עלוי כרוזא (ישעיה מא: 16) ואתה תגיל ביי בקדוש ישראל תתהלל.

[p. 51] כגוונא דא קרבנא. סלקא תננא ומסתפקין כל חד וחד כדקחזי ליה, וכהני ברעותא ולואי בבסימו דשירתא. דא אתכליל בדא ועיילי היכלא בהיכלא רוחא ברוחא עד דמתחברן באתרייהו כדקא חזי ליה שייפא בשייפא ואשתלימו דא בדא ואתייחדו דא בדא עד דאנון חד ואתנהרין דא בדא. כדין נשמתא עלאה דכלא אתיא מלעילא ונהיר לון והו נהירין כלהו בוצינין בשלימו כדקא חזי עד דההוא נהורא עלאה אתער וכלא אעיל לגבי קדש הקדשים ואתברכא ואתמלייא כבירא דמיין נבעין ולא פסקין וכלהו מתברכאן לעילא ותתא.

[p. 52] הכא רזא דרזין. ההוא דלא אתיידע ולא אעיל בחושבנא, רעותא דלא אתפס לעלמין, בסיס לגו בגווייהו, ולא אתיידע ההוא רעותא ולא אתפס למנדע. וכדין כלא רעותא חדא עד א"ס וכלא איהו בשלימו מתתא ומלעילא ומגו לגו עד דאתעביד כלא חד. האי רעותא לא אעיל לגו אע"ג דלא אתידע עד דכלא אשתלים ואתנהיר בקדמיתא בכלהו סטריין. כדין בסיס ההוא רעותא דלא אתפס לגו בגו בסתימו. וכדין זכאה חולקיה מאן דיתדבק במאריה בההיא שעתא. זכאה איהו לעילא זכאה איהו לתתא. עליה כתיב (משלי כג: 25) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך.

ת"ח כיון דכלהו אשתלימו דא בדא ואתקשרו דא בדא בקשורא חדא ונשמתא עלאה נהיר לון מסטרא דלעילא וכלהו נהורין אינון בוצינא חדא בשלימו כדין רעוא חדא דמחשבה אתפס נהירן דלא אתפס ולא אתיידע, בר ההוא רעו דמחשבה תפיס ולא ידע מה תפיס אלא דאתנהיר ואתבסס ההוא רעו דמחשבה ואתמליא כלא ואשתלים כלא ואתנהיר ואתבסס כלא כדקא יאות. ועל דא כתיב (תהלים קמד: 15) אשרי העם שככה לו וגו'.

[p. 53] מאן דזכי לאתדבקא במאריה כהאי גוונא ירית עלמין כלהו, רחימא לעילא רחימא לתתא, צלותיה לא אהדרא ריקניא. דא אתחטי קמי מאריה כברא קמי אבוי ועביד ליה רעותא בכל מה דאצטריך ואימתיה שליט על כל בריין. איהו גזיר וקב"ה עביד. עליה כתיב (איוב כב: 28) ותגור אומר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור.

היכלות פקודי

[זֶהר ח"ב רמז ע"ב] [p. 54] אמר רבי שמעון הא תנינן באינון היכלין דאינון קיימין לסדרא סדורא דשבחא דקב"ה בין סדורא דקיימא במלה בין סדורא דקיימא ברעותא, בגין דאית סדורא דקיימא למנדע ולאסתכלא ואית סדורא דקיימא ברעותא בגין לאסתכלא לעילא לעילא עד אין סוף דתמן תקיעו דכל רעותין ומחשבין ולא קיימן במלה כלל. אלא כמה דאיהו סתים הכי כל מלוי בסתימו.

ת"ח האי דאמרן באינון היכלין כלהו, כל אינון סדורין אינון כללא חדא בגין לאתכללא תתאי בעלאי. אבל תא חזי משה כד סדר צלותיה בגיניהון דישראל אריך בהאי צלותא בגין דאיהי צלותא דקיימא לעילא וכד סדר צלותיה בקצירו דלא אריך בה בגין דקיימא לתתא דכתיב (במדבר יב: 13) אל [p. 55] נא רפא נא לה ולא אריך יתיר בגין דאיהו מארי דביתא ופקיד ביתיה כדקא חזי [רמה ע"א] ובגין כך לא אריך יתיר בבעותיה. ועל דא כלהו סדורין לאשראה שכינתא בעלמא כמה דאוקימנא בכל אינון שאר היכלין דקאמרן.

ר' שמעון קס ואמר זכאה חולקד אדם קדמאה ברירא דכל נבראין דקיימין בעלמא דרבי לך קב"ה על כלא ואעיל לך בגנתא דעדן ואתקין לך ז' חופות ביה לאשתעשעאה בענוגא דנעם עלאה כד"א (תהלים כז: 4) לחזות בנעם יי ולבקר בהיכלו. לחזות בנעם [p. 56] יי לעילא ולבקר בהיכלו לתתא, לחזות בנעם יי באינון שבעה רקיעין לעילא ולבקר בהיכלו באינון שבעה רקיעין דלתתא. ואלין קיימין אלין לקבל אלין, ובכלהו קיימת בגנתא דעדן. אינון ז' חופות עלאין קדישין קיימו עלך לעילא לאתעטרא בהו ואינון ז' תתאין קמת בהו לאשתעשעא בהו ובכלהו אשלים לך מארך למהוי שלים בכלא עד דאתדחו רגלך בתר עיטא בישא ואתתרכת מגנתא דעדן וגרמת מותא לך ולכל עלמא בגין דשבקת אלין עדונין דלעילא ותתא ואתמשכת בתר אינון כסופין מסאבין דאקרון (איוב כ: 16) ראש פתנים, דגופא משיך בהו ולא רוחא כד"א (דברים לב: 33) וראש פתנים אכזר וכתוב ענבימו ענבי ראש, עד דאתא אברהם חסידא ושארין לאתקנא עלמא ועאל גו מהימנותא קדישא ואתקן לעילא ותתא באינון רקיעין עלאין ובאינון רקיעין תתאין.

אינון תתאין היכלין לאינון רקיעין עלאין לאתאחדא דא בדא ולא תקשרא דא בדא כמה דאוקימנא באינון היכלין דקאמרן, ואע"ג דאוקימנא התם גו כללא, אית לן לפרטא מלין ולא תקנא ייחודא כדקא יאות בגין [p. 57] דלא יטעון חברייה ויהכון בארח מישר כמה דכתיב (הושע יד: 10) כי ישרים דרכי יי וצדיקים ילכו בס וגו'.

היכלא קדמאה שירותא גו מהימנותא והאי איהו שירותא לרזא דמהימנותא ובדרגין דחילו דמהימנותא. נביאי קשוט הוו חמאן מגו דא אספקלריאה דאינה מאירה, ובגין דהאי איהו שירותא דמהימנותא כתיב (שם א: 2) תחלת דבר יי' בהושע דחמא מגו דרגא דא שירותא דכל דרגין לסלקא לעילא וסופא דכל דרגין לנחתא לתתא. ובגין דהושע חמא מגו שירותא דא סופא דכל דרגין אצטריך בגין דישראל אתדחו ואתמשכו מתמן לתתא לגבי ההוא אתר דאקרי אשת זנונים בגין דשבקו ולא אתדבקו בהאי אשת חיל. וחמא מתמן כל אינון היכלין דאינון בסטרא מסאבא דאית ליה היכלין דמסאבא כלהו מסאבין למאן דאתדבק בהון.

[p. 58] ועל דא כתיב קח לך אשת זנונים וגו'. וכי נביאה דקשוט אצטריך לדא. אלא בגין דאסיר ליה לבר נש לאעלא באינון היכלין בגין דלא יתמשך אברתייהו כגוונא דעבד נח דכתיב (בראשית ט: 21) וישת מן היין וישכר ויתגל. והושע דחיל לאסתכלא באינון היכלין דאסתאבו בהו ישראל ואתדבקו עד דא"לקח לך אשת זנונים וילדי זנונים. וכתיב וילך ויקח את גמר בת דבלים, למנדע במה דאתדבקו ואסתאבו ושבקו רזא דמהימנותא בגין אל נכר. ועל דא חמא מגו היכלא דא שירותא דכל דרגין.

היכלא דא שירותא דכלא לסלקא בדרגין. האי היכלא איהו מדורא דקיימא בנהירו לאתעטרא בדרגוי באינון דרגין דכתיב (שמות כד: 10) ויראו את אלהי ישראל. בהאי היכלא ממנא חד שמשא טהר"יאל שמיה ואיהו קיימא על פתחא דההוא היכלא. בגין דכל נשמתין דסלקין קיימא האי ממנא בהאי סטרא וכמה ממנן אחרנין עמיה כלהו אשא דמלהטא ושרביטין דאשא [p. 59] בידייהו וכלהו [רמה ע"ב] מארי דעינין. האי ממנא קיימא בסטרא דא. אי זכאת האי נשמתא למיעל עאלת, האי ממנא פתח פתחא ועאלת. ואי לא זכאת ההוא ממנא אחרא דקיימא בסטרא אחרא זמין וכמה אלף ורבבן גרדיני נימוסין עמיה. דחי לה ההוא ממנא אחרא קדישא ונקיט לה האי אחרא די בסטרא דמסאבא ואעיל לה גו אינון היכלי מסאבי וכל אינון גרדיני נימוסין אחדי לה עד דנחתי לה לגיהנס ואתדנת תמן תריסר ירחי תקונא דההוא סטרא אחרא בי דינא לאתדנא בהו חייביא.

כגוונא דא ההוא ממנא קדישא דקיימא על ההוא פתחא. כל אינון צלותין דבקעי אוירין ורקיעין למיעאל קמי מלכא אי צלותא דסגיאין אינון פתח פתחא ואעיל ההוא צלותא עד דאתעבידו כל צלותין דעלמא עטרא ברישא דצדיק כמה דאוקמוה. ואי צלותא דיחיד סלקא עד דמטי לפתחא דהיכלא דא דהאי ממנא קיימא ביה. אי יאה ההיא צלותא לאעלא קמי מלכא קדישא יאות מיד פתח פתחא ואעיל לה. ואי לא יאה דחי לה לבר ונחתא ואתשטיא בעלמא וקיימא גו רקיעא תתאה מאינון רקיעין דלתתא דמדברי גו עלמא.

[p. 60] ובהווא רקיעא קיימא חד ממנא די שמיה סהדיא"ל וממנא על האי רקיעא ונטיל כל הני צלותין דאתדחיין דאקרון צלותי פסילאן וגניז לון עד דאיתדן ההוא ב"נ. אי תב לגבי מאריה כדקא יאות וצלי צלותא אחרא זכאה ההיא צלותא כד סלקא נטיל האי ממנא סהדי"אל האי צלותא וסליק לה לעילא עד דאערע בההיא צלותא זכאה ואתערבון כחדא ועאלין קמי מלכא. ולזמנין דכד אתדחיא ההיא צלותא דההוא בר נש אתמשך בתר סטרא אחרא ואיהו אסתאב בההוא סטרא נטיל לה ההוא ממנא די בההוא סטרא אחרא מסאבא. וכדין קיימא ההוא סטרא אחרא מסאבא סליק ואדכר חובוי דההוא בר נש קמי קב"ה ואסטי עליה לעילא. ועל דא כל צלותין וכל נשמתין כד סלקן כולהון סלקן וקיימן קמי היכלא דא, והאי ממנא קיימא על פתחא דהיכלא דא לאעלא נשמתין וצלותין או לדחייא לון לבר. לעילא מהאי פתחא אית פתחא אחרא דקב"ה חתיר לה ואתפתח תלת זמני ביומא ולא אנעיל וקיימא לאינון מאריהון דתיובתא די אושדין דמעה בצלותהון קמי מאריהון. וכל תרעין ופתחין ננעלו עד דעייל ברשותא בר תרעין אלין דאקרון שערי דמעה. [p. 61] וכד האי צלותא דדמעה סלקא לעילא לאעלא באינון תרעין אזדמן ההוא אופן דקיימא על שית מאה חיון רברבן ורחמי"אל שמיה ונטיל ההיא צלותא באינון דמעין, צלותא עאלת ואתקשרת לעילא, ואינון דמעין רשימין בההוא פתחא.

ואית דמעין אחרנין דרשימין תדיר על כל אינון רתיכין עלאין דלא אתמחון. אלין אינון דמעין דאושדו לעילא ותתא כד אתחרב בי מקדשא דכתיב (ישעיה לג: 7) הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון, ואינון דמעין דאושדין על צדיקיא וזכאין כד מסתלקי מעלמא. כלהו נטלי לון אינון רתיכין וערבי לון באינון דמעין דאתושדו על חריבו דבי מקדשא, ועל דא כתיב (שם כה: 8) ומחה יי אלהים דמעה מעל כל פנים. מאן פנים. אלין רתיכין קדישין עלאין, ולבתר וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי דבר.

בהאי היכלא אית רוחא דאקרי סטוטריה והאי איהו חיזו ספירא דנציץ לכל עיבר והאי איהו דקיימא לתרין סטרין. ומאלין מתפרשאן נציצין כנציצו דשרגא כמה דאוקימנא בכמה סטרין. וכמה [רמו ע"א] גוונין מלהטן מהאי לסטרא דימינא. [p. 62] כד ההוא רקיעא עלאה נהר דנגיד ונפיק מעדן אפיק נשמתין לאעלא גו היכלא שביעאה ההוא היכלא שביעאה נקיט לון. וכד נפקי אינון נשמתין קדישין מגו ההוא היכלא שביעאה נפקי ונקיט לון האי רוחא קדישא סטוטריה שמיה דאיהו לימינא. וכל אינון נשמתין דאינון זמינין לאתפרחא בזכאין דכורין לימינא כלהו נקיט לון ומתעכבי תמן עד דאתכלילו בנשמתין דנוקבי.

בגין דמהאי רוחא נפקא אחרא לשמאלא דאתחזי ואתגניזי ואתכליל בהאי רוחא
קדמאה ואינון חד כלילן דא בדא. והאי רוחא אחרא אקרי אדירייה סנוגיי"א, האי איהו רוחא
לשמאלא.

והאי קיימא דכד תיאובתא דהיכלא שביעאה לאתדבקא בההוא נהר דנגיד ונפיק ההוא
רעותא דסלקא מתתא לעילא נקטא נשמתין ברעותא דיליה ואינון נוקבי. וכד רעותא דההוא
נהר נחתא ואתדבקא מעילא לתתא עבדין נשמתין דכורין. רעותא דלעילא עביד דכורין רעותא
דלתתא עביד נוקבין. וכד אלין נשמתין נוקבין נפקין מגו ההוא היכלא נחתין עד דמאטו להאי
רוחא שמאלא דאקרי אדירייה ואקרי לבני"ת הספיי"ר כמה דאוקימנא בסטרין אחרנין. כיון
דמטו להאי רוחא אינון נשמתין נוקבין נקטא לון האי רוחא וקיימאן ביה.
[p. 63] ולבתר אתכלילו רוחא דא דשמאלא ברוחא דא דימינא וכדין אתעבידו אינון
נשמתין כלילן דכר ונוקבא כחדא. מזדווגן ופרחאן מהאי היכלא ואתפרשאן בבני נשא כדקא
יאות.

כד אתא לאתכללא רוחא דא דשמאלא בימינא בטש דא בדא לאתכללא, ונפקי נציצין
דמתפשטי לכל עיבר. ואתעבידו אינון אופנים מנייהו מאינון נציצין דנפקי מגו רוחא שמאלא
דכתיב בהו (יחזקאל א: 16) מראה האופנים ומעשיהם וגו'. ואלין אינון אופנים דמלהטן אשא
וקיימן בשירתא.

כיון דאתבסמו רוחא ברוחא ואתכלילו כחדא כדין נפקא חד נהירו דסלקא ונחתא
ומתישבא על ארבע שורין דאופנים, ואיהו חד חיותא דשלטא עליהו ואקרי בזק. האי בזק נהיר
בנהורא דנציץ גו שלהובא ושלטא על כל אינון אופנים.

[p. 64] ואתפשט מניה חד רקיעא דקיימא על תרין סמכין ואינון תרין סמכין אינון תרין
כרובין חד מסטרא דא וחד מסטרא דא והאי רקיע על רישיהו כמה דכתיב (שם י: 1) ואראה
והנה אל הרקיע אשר על ראש הכרובים, ולאן האי רקיע דעל ריש חיותא. והאי בזק ממנא
עליה ורוחא עלאה דאתכליל על כלא.

כל אינון צלותהון דמקדמי עד לא סיימו ישראל צלותהון כלהו מתעכבי בהאי רקיעא
והאי בזק דשלטא על האי רקיעא מתקן לון עד דאתא סנדלפון רב ממנא רוח עלאה דשליט על
כלא. וכד סיימי ישראל כלהו צלותין נטיל לון מהאי רקיעא וסלקא וקשיר לון קשרין למאריה
כמה דאוקמוה.

האי בזק קאים לממני כל אינון צלותין דסלקן וכל אינון מלי דאורייתא דמתעטרן
בליליא. כד רוח דצפון אתער וליליא אתפלג כל מאן דקאים ואתעסק באורייתא כל אינון מלין
סלקין ונטיל לון האי בזיק ואנח לון בהאי רקיעא עד דסלקא יממא. ולבתר דסליק יממא

סלקא אינון מלין ושארן באתר דרקיע דביה תליין ככביא ומזלי שמשא וסיהרא והאי אקרי ספר הזכרון דכתיב (מלאכי ג: 16) ויכתב בספר הזכרון לפניו, בגין דספר הזכרון בקשורא חדא. [p. 65] אינון ארבע גלגלין אינון נטלין על תריסר סמכין. אלין ד' אהניא"ל קדומיא"ל

מלכיא"ל יהדוניה די מפתחאן דשמא קדישא בידיהו. ואלין ארבע אינון כלילן [רמו ע"ב] ברזא דאתוון אדנ"י די סנדלפון מארי רתיכין משתמש בהו. אלין ארבע פרחין באוירא דההוא אוירא כליל באתוון דשמא קדישא יו"ד ה"א וא"ו ה"א וההוא אוירא כליל לון ואתכלילו אלין באלין, ואלין ד' נטלין לון ברזא דההוא בזק.

ואלין ד' עאלין בד' אלין באלין דכתיב (שמות לו: 12) מקבילות הלולאות אחת אל אחת, והא אוקימנא. ורזא איהו [p. 66] לאתכללא אלין באלין ולשלבא אלין באלין ברזא דההוא רוחא דכליל ברזא דשמא קדישא דכליל שמא דא בשמא דא.

וכלא בהאי היכלא מתנהגי ונטלי בההוא רוחא ברזא דשמא קדישא דשליט על כלא. בהאי היכלא איהו יאהדוניה"הי כללא דתרין שמהן מגו דאיהו רוחא ברוחא. וכד שמא דא כליל ברזא דרוחא ברוחא וכליל דא בדא כדין נהיר כלא וסלקא נהורא ונחתא כנהורא דשמשא גו מיא ואוקימנא.

וכדין האי רוחא כלא נטלין בגיניה דכתיב (יחזקאל א: 12) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן. וכד רוחא דא נהיר בשמא דא כדין עאלין כלהו דא בדא, ואתקשרו כלהו כחדא לסלקא לעילא ברזא דשמא דא קדישא.

באמצעיתא דהיכלא דא קיימא חד עמודא נעיץ מהיכלא דא להיכלא תניינא בהאי סליק רוחא דלתתא לגבי רוחא דלעילא כד"א ורוח אחד להם. [p. 67] עמודא דא דקיימא באמצעיתא אדרהני"אל שמיה ורזין דמפתחן דשמא קדישא בידיה. כד צלותין סלקאן ומטאן להאי עמודא כדין נטלי כלהו דאינון בהיכלא דא לגו היכלא תניינא לאתאחדא דא בדא להוי כלא ברזא חדא לאתייחדא עילא ותתא כחדא למהוי שמא קדישא שלים כדקא יאות.

היכלא תניינא. היכלא דא קיימא גו רזא דמהימנותא לאתאחדא ברזא דלעילא. האי היכלא טמיר וגניז יתיר מן קדמאה.

בהיכלא דא אית תלת פתחין וחד שמשא ממנא עלייהו אורפני"אל שמיה. האי ממנא שליט על תלת סטרי עלמא דרום וצפון ומזרח, דרום מהאי סטרא וצפון מהאי סטרא ומזרח באמצעיתא. אינון תלת פתחין לתלת סטרין אילין תרין סתימין וחד באמצעיתא פתיח ברזא דכתיב (שמות כד: 10) וכעצם השמים לטהר. האי ממנא אתפקד בההוא פתחא דאיהו פתיח ותחות ידיה תרין ממנן אחרנין דממנן על אינון פתחין אחרנין סתימין.

וכל אינון נשמתין דאינון קטולי בית דין או אינון קטולי שאר עמין כלהו אתמנן תחות ידיהון והאי ממנא דעלייהו חקיק לון לדיוקניהון בלבשושי דאינון נור דליק וסלקא לעילא ואחמי לון למאריה. וכדין נטיל לון וחקיק לון בפורפורוי לאינון קטולי שאר עמין.

[p. 68] ואינון קטולי בית דין נחית לון האי ממנא ואעיל לון בתר אינון פתחין תרין

סתימין דאינון תרין ממנן אחרנין קיימין עלייהו ומתמן חמאן יקרא דכל אינון דקיימו אורייתא ונטרו פקודוי. ואינון כסיפין בגרמייהו ונכוין מחופה דלהון עד דהאי ממנא דקיימא עלייהו פתח לון תרעא דמזרח ונהיר לון ויהיב לון חיים דאתפתחו בההוא תרעא דמזרח. ובידא דההוא ממנא חד נהורא דחיין דאיהו מליא נהורין והאי אקרי כוס תנחומין כסא דחייא דהא בגין כסא אחרא דשתו בקדמיתא זכו להאי.

כגוונא דא אית בסטרא אחרא בהיכלא דמסאבא ממנא אחרא ובידיה כוס דאקרי כוס תרעלה כוס חמתו. כמה דתנינן אית יין ואית יין אית כוס ואית כוס וכלא דא לטב ודא לביש, יין לטב דכתיב (תהלים קד: 15) ויין ישמח לבב אנוש, יין לביש דכתיב (שם עה: 9) ויין חמר מלא מסך וגו', כוס לטב דכתיב (שם קטז: 13) כוס ישועות אשא, כוס [רמז ע"א] לביש, דכתיב (ישעיה נא: 17) כוס חמתו כוס התרעלה.

[p. 69] כמה דאית בסטרא דקדושה היכלין וממנן כלא לטב ורוחין קדישין וכל סטרין קדישין, הכי נמי אית בסטר מסאבא היכלין וממנן כלהו לביש ורוחין מסאבין ממנן וכל סטרין מסאבין, ודא לקבל דא כגון יצר הטוב ויצר הרע וכלא ברזא חדא.

היכלא דא אקרי היכל זוהר בגין דאית ביה רוחא דאקרי אורפ"ניאל ואיהו זוהר דלא אשתני וקיימא בנהירו סתימא דנהיר מעילא ובנהירו דנהיר לתתא. וכד בטש נהירו דלתתא בנהירו עלאה נהיר האי רוחא כגוונא דחיזו דעינא דכד מתגלגלא כדין אפיק נהורא דנציץ וזהרא הכי נמי האי רוחא.

ועל דא אקרי אורפניאל האי איהו דנהיר להיכלא דא ונהיר להיכלא קדמאה בגין דההוא רוחא קדמאה נהיר באתגליא מהאי רוחא דאיהו סתימאה. דא רוחא נטיל לעילא ונטיל לתתא ברזא דכתיב (שיר ז: 2) חמוקי ירכיך כמו חלאים. ומה דאמר חמוקי בגין דאית רוחא אחרא דנפיק מניה לסטר שמאלא ואתקשר בהדיה, ועל דא כתיב חמוקי, תרין. והאי רוחא שמאלא אקרי הדר"ניאל ואתכלילו דא בדא כלילן כחדא ואינון עצם השמים דכלילא באש ומים.

[p. 70] כתיב (יחזקאל א: 28) כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה

סביב הוא מראה דמות כבוד יי'. האי רוחא קדמאה אורפ"ניאל דאיהו סתים בין עילא ותתא ונהיר איהו (שם: 27) כעין חשמל. האי איהו כעין חשמל ולזמנין איהו חשמל בגין דמניה קיימין כל אינון שרפים חיוון ממלנן חיוון דקיימי ולא קיימי, חשמל.

אורפני"אל דקאמרן, בדא אשתמודעאן חיין לעלמא. כד אתדן עלמא לטב כדן נהר רוחא דא וכל חיין וכל חדו אשתכח. דהא כיון דזכותא נפקא ונהירו דינין כדן רוחא דא אנהיר, וסימניך (משלי טז: 15) באור פני מלך חיים. וכד אתדן עלמא בדינא כדן ההוא סטרא אחרא מסאבא שלטא ואתקף והאי רוחא אגניז ואתחשך. וכדן כל עלמא קיימא בדינא ואתדן, וכלא קיימא בהאי רוחא וסימניך (דניאל ה: 6) וארכבתיה דא לדא נקשן. הכא קיימין כל אינון מלבושין דנשמתהון דצדיקיא דסלקין לאתחזאה קמי מאריהון ולקיימא קמיה. וכד נשמתא סלקא ומטי להאי היכלא כדן אזדמן חד ממנא דאתפקד על אינון לבושין [p. 71] וצדקי"אל שמיה. דהא בזמנא דבר נש עביד פקודין דאורייתא בהאי עלמא כגוונא דאיהו אשתדל גרמיה הכי אתעביד ליה בהאי היכלא לעילא מלבושא לאתלבשא ביה בההוא עלמא.

וכד נשמתא סלקא ההוא ממנא נטיל ההוא לבושא דילה ואזיל עמה עד די מטא לנהר דינור די נשמתא אצטריכא לאתסחייא ולאחלבנא תמן. ולזמנין דטבעא ההיא נשמתא תמן ואתוקדא ולא סלקא עד דכל יומא. בצפרא כד אתער רוח דסטרא דדרום כדן קיימי כלהו ומתחדשן ואמרי שירתא ומזמרן כגוונא דאינון מלאכין דאתעבר שלטנהון ואתוקדן וקיימן ומתחדשן כמלקדמין ואמרי שירתא ואזלי לון ה"נ אלין נשמתין. [p. 72] ואי זכאת האי נשמתא וסלקת, האי ממנא צדקי"אל נטיל לה להאי נשמתא ואלביש לה בההוא לבושא ואתקנת ביה וסלקא לקרבנא על ידא דמיכאל כהנא לקיימא תדיר כל יומין קמי עתיק יומין. זכאה חולקא דהאי נשמתא דקיימא וזכאת להאי. ובכלא אתמנא האי רוחא אורפני"אל דקאמרן ואיהו שליט על האי היכלא. מכללא דא כד אתכליל רוחא ברוחא ובטש דא בדא לאתכללא כחדא אתבריאן אינון שליטין אחרנין דאתמנן על עלמא ואלין שרפים דשית גדפין דמקדשי למאריהון תלת [רמז ע"ב] זמנין ביומא. ואלין אינון דמדקדקי עם צדיקיא אפילו בחד נימא דשערא ואלין אינון דקיימי לאענשא בהאי עלמא ובעלמא דאתי לאינון דמזלזלי לבר נש דאוליפו מניה אפילו מלה חדא באורייתא ולא מנהגי ביה יקר ולכל אינון דמשתמשי במאן דקארי שית סדרי משנה ליחדא יחודא דמאריהון.

[p. 73] כד מתישבן רוחא ברוחא ואתנהרן כחדא מההוא נהירו נפקא חיותא חדא דשלטא על אינון שרפים וארבע תחותה דאנפייהו אנפין דנשר. האי חיותא יופי"אל שמיה ואיהי קיימא בכל רזי דחכמתא ובל אינון מפתחאן דחכמתא קיימין ביה. האי חיותא קיימא למתבע אגרא מעם קב"ה למיהב לכל אינון דרדפי בתר כל מאריהון דחכמה ואפילו מכל בר נש ואולפי חכמה למנדע למאריהון. וההוא אגרא דיהיב לבני נשא דרדפי בתר חכמה למנדע למאריהון, דכד נפק בר נש מהאי עלמא האי חיותא נפקא על ד' שרפים

מעפפין וטאסט קמיה ולא שביק כל אינון גרדיני נימוסין די בסטרא אחרא למקרב בהדיה וכמה אינון שליחן דשלם סחרניה. ואלין שרפים כד נטלין ואתחזיין אתכפיין אינון שרפים נחשים דנפקן מההוא נחש דגרים מותא לכל עלמא.

[p. 74] האי חיותא קדישא קיימא כד נשמתא סלקא ומטאת לגביה כדין שאל לה ברזא דחכמתא דמאריה וכפום ההיא חכמתא דרדיף אבתרה ואדבק הכי יהבי ליה אגריה. ואי יכיל לאדבקא ולא אדבק דחי ליה לבר ולא עיילה וקיימא תחות ההוא היכלא בכסיפו. וכד נטלי גדיייהו אלין שרפים דתחותה כדין כלהו בטשי בגדיייהו ואוקדון בה ואתוקדת ולא אתוקדת וקיימא ולא קיימא והכי אתדנת בכל יומא נהירת ולא נהירת ואע"ג דעובדין טבין אית לה. בגין דלית אגרא בההוא עלמא כאינון דמשתדלי בחכמתא לאסתכלא ביקרא דמאריהון והא לית שעורא לאגרא דאינון דידיעי חכמתא לאסתכלא ביקרא דמאריהון. זכאה חולקהון בעלמא דאתי דכתיב (משלי ג: 13) אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

רוחא דא שלטא על כלא, כלא כלילן בה כלא אסתכיין לגבה. האי חיותא שלטא על ארבע אחרנין וארבע גלגלין לכל חד וחד. גלגלא חדא אסתכי לסטר מזרח וגלגלא חדא אסתכי לסטר צפון וגלגלא חדא אסתכי לסטר דרום וגלגלא חדא אסתכי לסטר מערב, וכל חד וחד בתלת סמכין. גלגלא דלסטר מזרח חני"אל שמיא, גלגלא דלסטר צפון קרשי"אל שמיא, גלגלא דלסטר דרום עזרי"אל שמיא, גלגלא דלסטר מערב עני"אל שמיא. ואינון תלת סמכין דאינון לכל חד וחד כלהו אסתכיין לאמצעיתא בגין דאמצעיתא איהו נטיל לון וכלהו נטלו בגיניה דאמצעיתא.

[p. 75] אלין דקיימי באמצעיתא כלהו ממנן בשירתא ואלין דימינא אמרי שירתא דסלקא רעותא לעילא ואמרי קדוש ואלין דשמאלא אמרי שירתא וסלקי רעותא לעילא ואמרי ברוך, קדוש לעילא וברוך לתתא. אלין דקיימי לעילא לסטר ימינא נטלי קדושה ומתחבראן בקדושה בכל אינון דידיעי לקדשא למאריהון ביחודא ברזא דחכמתא, ואלין דקיימי בשמאלא נטלי קדושה ומתחבראן בכל אינון דלא ידעי לקדשא למאריהון כדקא יאות. וכלהו כלילן אלין באלין ביחודא חדא ומתקשראן דא בדא עד דכלהו אתעבידו קשורא חדא ורוחא חדא ומתקשרן באינון דלעילא למהוי כלא חד לאתכללא דא בדא.

מאתר דא ינקי כל אינון מאריהון דחכמתא דקיימן למנדע במראה או ברזא דחלמא בגין דנביאים ינקי מלעילא ואלין מארי דחלמא או דמראה ינקי מהכא. וכד מתחברא אתרא דא באתרא דלעילא בקשורא חדא כדין נביאים כולהו ינקי מכלא מעילא ומתתא בקשורא חדא. [רמח ע"א] [p. 76] ובגין כך אית משל במלייהו דלא צחצחא נבואתהון כדקא יאות כמה דהוה ביה במשה דהוה צחצוחא נבואתיה בכלא, בגין דכד נהירו נפיק מאתר דכל נהורין נפקין מניה ומטא לדרגיה הכי יניק נבואתיה ונהיר מה דלא הוה כדין לכלא לכל שאר נביאין.

אינון מאריהון דחלמא מאריהון דמראה כלהו ינקי מאתר דא לתתא בלא חבורא דלעילא על ידא דדרגא אחרא תתאה דאיהו לבר. כמה דדרגא דנביאים דלעילא לא הוו חמאן נביאים בר על ידא דדרגא אחרא תתאה, הכי נמי אלין דרגא דיניקו דלהון איהו לעילא בהאי דרגא תתאה אבל לא אתגליא לון אלא על ידא דדרגא אחרא לבר דאיהו תתאה מניה. בגין דנפקא מהאי היכלא ומטא מלה עד ההוא ממנא דקיימא על תרעא דהיכלא דא ומתמן לההוא ממנא דתחות ידיה וכן עד כלהו דכמה אינון דנטלי ההיא מלה ואתערבו [p. 77] בהדה, ועל דא כד מטא לגביה דבר נש כמה אינון דאתערבו בהדה ועל דא לא צחצחא מלה כדקא יאות.

כד מתחברין אלין ארבע גלגלין בארבע אינון די באמצעיתא כדין כלהו אקרון חמודות ואינון מאריהון דמראה. ובגין כך האי חיותא דקאמרן שלטא עליהו, ובגין כך אקרי דניאל איש חמודות דכתוב (דניאל ט: 23) כי חמודות אתה, וכלא רזא כדקא יאות. זכאין אינון דידיעין רזי דמאריהון למיהך בארח קשוט בעלמא דין ובעלמא דאתי.

היכלא תליתאה. היכלא דא היכלא דקיימא בנהירו עלאה יתיר על כל אלין קדמאי. בהיכלא דא קיימין ארבע פתחין חד לסטר דרום וחד לסטר מזרח וחד לסטר צפון וחד לסטר מערב. בכל פתחא ופתחא אית ממנא חדא דקיימא ממנא על כל פתחא ופתחא. פתחא קדמאה. דא פתחא דקיימא ביה חד ממנא מלכיא"אל שמיה ואיהו שליטא על כל אינון פתקין דנפקי מבי דינא דמלכא לאתדנא עלמא בההוא פתקא בגין דהאי איהו ממנא לאשגחא בהו באינון פתקין ותרין סופרין תחות ידיה חד מימינא וחד משמאלא. להאי אתייהבו תקוני פתקין לאתקנא עד לא יפקון מהאי תרעא לבר ויתמסרו בידא דההוא ממנא די בהיכלא קדמאה. דהא מזמנא דאתמסרו בידא דההוא ממנא קדמאה הא נפקי מתמן ולית רשו [p. 78] לאתבא לון. דהא מיד ממנא דסטרא אחרא מסאבא מאריה דדינא קשיא תקיפא דלא מרחס וסנגדי"אל שמיה ואיהו ממנא על תרעא דהיכלא קדמאה די בסטרא אחרא דאיהו גיהנם, וכמה אינון גרדיני נימוסין ממנן לשטיא בעלמא זומינין למעבד דינא. ובגין כך קיימא ההוא ממנא לעיינא בפתקין ואינון תרי סופרין דקיימא תחות ממנא דא שמש"אל וקמו"אל אלין סופרין לאתקנא פתקין וההוא ממנא עליהו דאיהו מלכיא"אל. בגין דבאינון היכלין די בסטרא אחרא מסאבא אתפקידו ממנן ידיען בהפוכא מאלין ממנן די בהיכלין אלין וכל אינון רוחין וכל אינון ממנן כלהו לאבאשא.

ת"ח האי סנגדי"אל כד נטיל פתקא מסטרא דההוא ממנא דקיימא לפתחא קדמאה פתח חד פתחא לסטרא דחשוכא דאקרי בַּר שחת ותמן ממנן אלף ורבבן זומינין לנטלא אינון פתקין והאי ממנא עליהו. וכדין כרוזין נפקין וכמה גרדיני שטיין [רמח ע"ב] בעלמא וההוא דינא

אשתלים. ועל דא ממנא דא קיימא לעיינא בפתקין ולא תקנא נימוסי פתקין עד לא נפקו מהאי פתחא והאי פתחא איהו פתחא דדרום.

פתחא תניינא. דא פתחא דחיינ ומותא תליין ביה בגין דבהאי פתחא חתמין חתימין דכל פתקין דכיון [p. 79] דפתקין אתקנו כדקא יאות חד שמשא זמין גזרי"אל שמה ונטיל פתקין בהאי פתחא תניינא.

ממנא חדא קיימא על ההוא פתחא ועזרי"אל שמה וכל פתחא ופתחא אתקרי על שמה דההוא ממנא דאתפקדא עליה. האי ממנא תחות שלטניה ותחות ידיה תרין שמשין די שמהון סטר"ה (סנורי"א) עדיא"ל, חד מימינא וחד משמאלא. ההוא מימינא ביה תליין חיינ וההוא דשמאלא ביה תליא מותא, ותרין חותמין בידיהו חותם חיים וחותם מות. דא קאים לסטרא דא ודא קאים לסטרא דא.

האי פתחא סתים כל יומי שתא וביומא דשבתא וביומא דחדשא אתפתח לאחזאה חיים בההוא חותמא דתליין ביה חיים בגין דשבת וחדש חותמא דחיים אתקיים בהו.

ביומא דכפורי דישראל כלהו קיימי בצלותין ובעותין ומשתדלי בפולחנא דמאריהון סתים ההוא פתחא עד שעתא דצלותא דמנחה. כיון דאעבר האי צלותא דמנחה מאתר בי דינא דהיכלא דזכותא חד אורא נפקא ופתחא דא אתפתח והאי ממנא דהיכלא דא קיימא ואינון תרין שמשין חד מימינא וחד משמאלא וחותמי דחיים ומותא בידיהו וכל פתקין דעלמא קמייהו וכדין אחתימו הן לחיים הן למות ודא הוא פתחא דמזרח.

פתחא תליתאה. דא פתחא דקיימא בקיומא למנדע כל אינון די דינא יעבר עלייהו בין למרעין בין למכאובין בין למסכנו, דינא דלא קיימא למותא. כד תרעא דפתחא דא סגיר כדין דינא אתרשים על בר נש דלא תייבין ליה בר [p. 80] בחילא דצלותא תקיפא ותיובתא שלים דכתיב (איוב יב: 14) יסגור על איש ולא יפתח.

חד ממנא קיימא על פתחא דא וקפצי"אל שמה והאי ממנא על פתחא דא בגין לסגרא האי פתחא על ההוא בר נש דאתחזי לאתענשא בגין דלא יתקבל בצלותא עד דיתוב לקמי מאריה.

ובההוא זמנא דאתגזר דינא בבנוי דלא חאבו באינון רביין זעירין חד ממנא שמשא תחות ידיה עירי"אל שמה נפק וכריז לסטר שמאלא עד דאתער חד רוחא דאיקר רוחא דפגימו דהאי אתברי בפגימו דסיהרא ואקרי אסכר"א. והאי איהו רוחא דקיימא על דרגא רביעאה בהיכלא תליתאה די בסטר מסאבא ודא קיימא על קטולא דלהון ויתחזי לון לרביי כאתתא דרביא להון לרביי ואחידת לון וקטלת לון.

וכדין ההיא נשמתא סלקא ואחיד לה האי ממנא וסלקא לה לממנא דקיימא על היכלא רביעאה וההוא ממנא מגדלא לון ואשתעשע בהו וסליק לון לאתחזאה קמי מלכא קדישא בכל

שבת ושבת ובכל ריש ירחא וריש ירחא ואתחזון קמיה ואתברכון מניה. ובשעתא דרוגזא שלטא אסתכל בהו קב"ה וחייס על עלמא.

[p. 81] וכל אנון רביין דלא אשלימו שנין עד תליסר שנין ויומא חד כלהו אתמסרו בידא דהאי. מתליסר שנין עד עשרים כלהו אתמסרו על ידא דרוחא אחרא. רוחא דא אקרי אגיריסוין דנפקא מהאי נחש עקימא דגרים מותא לכל עלמא ואיהו יצר הרע. מעשרין שנין ולעילא אתדן בר נש מבי דינא אתר דאקרי זכותא. איהו בגרמיה אתדן ואתמסר בידא דהאי חויה דאיהו מלאך המות.

בגין דהא מעשרין שנין ולתתא עד תליסר שנין האי רוחא דקיימא [רמט ע"א] ביה כנחש אזיל אבתריה, דא אגירי"סון דקאמרן, בגין דלא אתנטיר כד הוה רביא דקיק כדקא יאות. וחמי ביה סימן דיתפגים לבתר, והאי אתנטל בלא רשו ועל דא כתיב (משלי יג: 23) ויש נספה בלא משפט. ורזא דא כתיב (בראשית א: 31) והנה טוב מאד ותנין והנה טוב מאד דא מלאך המות דאקדים ליה עד לא יתפגים לבתר. והאי ממנא דקאים על האי פתחא אעיל נשמתיה וסלקא לה לעילא.

[p. 82] מתליסר שנין ולתתא אתדן אבוי ובחובוי אתדן ואתמסר בידא דהאי אסכרא דקאמרן. וכל חד וחד היכלא דא לקביל היכלא דא, דא בהפוכא מן דא כדקאמרן, והאי פתחא איהו לסטר צפון.

פתחא רביעאה. פתחא דא קיימא לאסוותא ואקרי פתחא דאסוותא. בהאי פתחא קיימא חד ממנא פדי"אל שמיה והאי קיימא על כל אינון אסוותן דעלמא ולאעלא צלותין דכל אינון מארי דמכאובין ומרעין וצערין והאי איהו סליק בכל אינון צלותין ואעיל לון קמי קב"ה. והאי איהו (איוב לג: 23) מלאך מליץ אחד מני אלף, וכתיב ויחננו ויאמר פדעו מרדת שחת מצאתי כפר, בגין דסליק בההוא צלותא וקיימא מליץ טוב עליה דב"נ ואדכר זכותיה דעבד קמי מלכא קדישא בגין דהאי איהו קיימא תדיר לטב. ועל דא כלא קיימא בהאי פתחא די פדי"אל ממנא ביה. פתחא דא איהו לסטר מערב.

[p. 83] ובג"ד אלין ארבע פתחין קיימין בהיכלא דא. בהיכלא דא קיימא רוחא חדא דאקרי נוגה, האי איהו רוחא שליטא בהאי היכלא, כל זיוא וכל תיאובתא קיימאן ביה. האי איהו קיימא לכל אינון דאית לון חולקא בעלמא דאתי, דא אעטר לאינון נשמתין בזיוא דיקרא בגין למנדע כל אינון רוחין די בהיכלין אחרנין דדא איהו בר עלמא דאתי ויעבר בכלהו ולית מאן דימחי בידיה. האי רוחא איהו רוחא דכיא בריר מאלין תתאין זהרי"אל שמיה. מההוא משחא דרבות קדישא דנגיד מעלמא דאתי נגיד ביה ומההוא משחא אַתברַי ואצמח. והאי איהו נר כד"א

(תהלים קלב: 17) ערכתני נר למשיחי, בגין דהאי איהו סדורא לאדלקא בוצינין לתתא כד שרא עליה נהירו דנגיד מלעילא בגין דהאי אתסדר כד אתכלילו ביה כל אינון תתאין לתתא.

וכד אתסדר האי רוחא בכל אינון תתאין ונהיר כדין אפיק מניה נהורא חד די שמיה אהדי"אל והאי איהו כליל ברוחא דא. האי קיימא תחות האי רוחא לאמשחא לכל אינון נשמתין דסלקין דאית לון חולקא בעלמא דאתי ואתחזון לסלקא לעילא.

בגין דכד נשמתא סלקא ועאלת באינון היכלין תתאין רשימא איהי בעשרין ותרין אתוון דאורייתא. כד נשמתא זכאת וקיימא קמיה [p. 84] דההוא רוחא דא ממנא אהדי"אל משח לון, וסלקין ועאלין בההוא נהר דינור וסלקין ואתקריבו לקרבנא.

האי נהורא כליל בתלת נהורין בגין דההוא רבות משחא אתכליל בתלת גוונין. וכד נציץ האי נהורא נציץ מניה עשרין ותרין נהורין לקבל כ"ב אתוון דרשימין בהאי נשמתא. ואלין עשרין ותרין נהורין כלהו ממנן שמשין דקיימי עמיה וכלהו אתקרון על שמא דהאי נהורא דעלייהו וכלהו אתכלילו ביה.

האי נוהרא וכל אינון נהורין אתכליל בהאי רוחא והאי רוחא כליל ביה ואסתכי לאתישבא גו היכלא רביעאה.

רוחא דא כד אתכליל מכלהו מנהורא דא ומכלהו נהורין כד דחיין לאתנצצא [רמט ע"ב] נפקא מנייהו חד חיותא קדישא כלילא בתרי גווני אריא ונשרא ואיהי חד דיוקנא והאי אקרי אהי"אל.

והאי חיותא קדישא נפקי מנציצו דילה כד מטי נהירו דהאי רוחא עלאה בה ארבע אופנים כלילן בכל גוונין ואינון דהרי"אל יהדרי"אל אהדו"יא, אסימו"ן, כל אלין בתמניא גדפין. ואלין אינון ממנן על כל חילי שמיא מגיחי קרבא בגין דלאו אשתכח קרבא בעלמא או עקירו דמלכותא מאתרייהו עד דחילי שמיא וככביא דשאר רקיעין כלהו אחזיו קרבין וסכסוכין אלין באלין. ואלין ארבע אופנים קיימי עלייהו לארבע סטרין דעלמא.

[p. 85] אלין ארבע כד נטלין לאחזאה קרבין מרזא דהיכלא דלעילא דאיהו בי דינא ואקרי זכותא מזיעא דלהון אפיקו כמה חילין ומשריין דלית לון חושבנא וכלהו קיימי תחות אלין אופנים.

מנהון קיימי על שירתא ומנהון שליחן על עלמא, לקבל אינון שליחאן דלסטר מסאבא דנפקי מגו ההוא היכלא תליתאה דילה ואינון מקטרגי עלמא לאבאשא. ואלין אשתכחו לקבלייהו דלא ישלטון לגבי אינון דמשתדלי באורייתא כד"א (תהלים צא: 11) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. וכתיב על כפים ישאונך פן תגוף באבן רגליך. באבן, דא (ישעיה ח: 14) אבן נגף צור מכשול. האי אקרי אבן נגף צור מכשול, והאי אקרי (שם כח: 16) אבן בחן פנת יקרת (שם ל: 29) צור ישראל, וכלא קיימא דא לקבל דא.

מרזא דהיכלא תליתאה די בסטרא אחרא נפקי תרין רוחין דאקרון א"ף וחמ"ה ומתרין אלין נפקין כל אינון שליחאן דאזלין לאסטאה בני נשא מארחא דקשוט. ואלין אינון דקיימאן ואקרי על ב"נ דקא אזיל לארחא דמצוה. ועל דא אלין אופנים קיימן לקבלייהו בגין לאגנא עליה דב"נ דלא יתנזקון. מאינון תרין רוחין דחיל משה כד הוה נחית מן טורא דכתיב (דברים ט: 19) כי יגרתני מפני האף והחמה.

[p. 86] באמצעיתא דהיכלא דא אית אתרא אחרא דקיימא לעילא לעילא בארבע פתחין לארבע סטרי עלמא עשר ממנן לכל פתחא ופתחא. וחד ממנא עלייהו, והאי כליל בנהורא דאקרי אהדי"אל והאי אופן בתוך האופן משלבן דא בדא.

אלין מ' נטלי דינא מבי זכותא לאלקאה להאי נשמתא דחבאת ובעיא לאלקאה. ואלין קיימי בשלהובי נורא לגבי אינון נשמתין וטאסין לבר מהיכלא דא ואלקאן לנשמתא עד דקיימא נזיפא לבר כל אינון יומין דאתגזרת עלה.

אלין אינון ארבעים קיימין ואנזיפו ומנדין לכל אינון דאפיקו מפומייהו מלה דלא אצטריכא ומטנפי פומייהו בה. ואלן מנדין לון וקיימי ארבעין יומין דלא אשתמע צלותהון ולא עאלין לפרגודא וקיימין נזיפין לבר.

וכן לכל אינון דחאבו אינון חובין דבעיין לנזפא עשרה כרוזין נפקי בכל יומא ומכרזי בכל אינון רקיעין ובכל אינון חילין ומשריין אזדהרו בפלניא דאיהו נזיפא, נזיפא איהו על חובא פלונני עד דתב קמי מאריה, רחמנא לישזבן. כד תב מההוא חובא מתכנפי אלין ארבעין ושראן ליה וכדין אכריזו עליה פלניא שרא נזיפא מכאן ולהלאה צלותא עאלת. ועד לא תב נזיף איהו לעילא ותתא ונטירו דמאריה אתעדי מניה, ואפילו בליליא נשמתיה נזיפא דסתמין לה כל תרעי שמיא ולא סלקא ודחיין לה לבר.

[p. 87] האי אופן דקיימא על אלין ארבעין כד נטיל מטא לההוא אתר דאקרי (מלכים א יד: 28) תא הרצי"ם. וכד עאל עאלו עמיה אינון ארבעין די ממנן בארבע פתחין וסלקין כל אינון מגינין די דהבא ואלין אינון מלאכין דאקרון חשמ"לים ואינון מגינין וסייפין ורומחין דרהטי לאגנא עלייהו דישראל משאר [רנ ע"א] עמין ולאגחא בהו קרבא ולנקמא לון כפום שעתא בלא אריכו.

ובגין כך אקרי תא הרצים אתר דאינון רצים רהטי ואוחו לאגחא ולנקמא נוקמין לקבל רצים אחרנין דרהטי לאבאשא ולאתרעא מזלין לשלטאה עלייהו. ורזא דא (אסתר ג: 15) הרצים יצאו דחופים, רצים מסטרא דא ורצים מסטרא דא ובגינהון סימנין (שם ח: 15) והעיר שושן עהלה ושמחה או (שם ג: 15) נבוכה. אי מקדמי אלין דהכא העיר שושן שמחה, ואי מקדמי אלין דסטרא אחרא העיר שושן נבוכה.

והא אוקימנא דבכלא קיימין אלין לקביל אלין סטרא דא לקבל סטרא דא, ובגין כך אלין אינון מגינין לכלא. כד סלקין אלין באלין נפק חד אוירא דלעילא ואתעבידו כלהו מגן חד וסימניך (בראשית טו: 1) אנכי מגן לך.

תריסר גלגלין אינון דסחראן גו היכלא דא ואינון ממנן שרפים דתרין גווינין חוור וסומק רחמי ודינא. אלין אינון קיימי [p. 88] לאשגחא תדיר על כל אינון מארי דצערא דצערין לון שאר עמין ודחקין לון. ואקרון חלונות, והיינו דכתיב (שיר ב: 9) משגיח מן החלונות.

ואלין קיימי לאסתכלא כל אינון דמצלן צלותייהו דמקדמי לבי כנישתא ואתמנון מאינון עשרה קדמאי. כדן סלקין וכתבין לון לעילא בגין דאלין אקרון חברים לגבייהו הה"ד (שם ח: 13) חברים מקשיבים לקולך השמעני.

זכאין אינון צדיקיא דידיעי לסדרא צלותהון כדקא יאות. בגין דכד האי צלותא שראת לאסתלקא אלין סלקין בהאי צלותא ועאלין בכל אינון רקיעין ובכל אינון היכלין עד תרעא דפתחא עלאה ועאלת ההיא צלותא קמי מלכא לאתעטרא כמה דאתמר.

תא חזי כל אינון דמצלאן צלותין ומקדשי למאריהון ברעותא שלים האי צלותא בעיא מגו מחשבה לאפקא לה וברעותא דרוחא ומלולא וכדן אתקדש שמיה דקב"ה.

וכד מטאת לגבי אלין חברים כלהו נטלי לההיא צלותא ואזלן בהדה עד היכלא רביעאה בההוא פתחא ואלין משבחין בההוא זמנא דמצלאן צלותין ומקדשי בההוא זמנא. אלין אינון די ממנן ביממא בהו בישראל למהוי עמהון חברים ולאו בליליא כאינון אחרנין דאמרי שירתא בליליא.

[p. 89] ותא חזי כתיב (משלי כח: 24) גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית והא אוקמוה בגין דמנע ברכאן דקב"ה דאיהו אביו כמה דכתיב (דברים לב: 7) שאל אביך ויגדך, וכתוב (משלי כג: 25) ישמח אביך ואוקמוה.

חבר הוא לאיש משחית. מאן איש משחית. דא איהו ההוא איש דפגים לסיהרא ואקרי (שם טז: 28) איש תהפוכות (תהלים קמ: 12) איש לשון (בראשית כה: 27) איש יודע ציד איש שדה והאי איהו איש משחית דהאי איהו מנע ברכאן מעלמא. אוף הכי מאן דמנע ברכאן מעלמא חבר הוא להאי איש משחית כדקאמרן.

ודא הוא רזא, בגין דאצטריך ליה לב"נ לברכא לקב"ה ולצלחה צלותא כדקא יאות בגין דיתברך שמיה קדישא ויתחבר באלין חברין קדישין, ולא יפגום צלותיה בגין דימנע ברכאן מעלמא ויתחבר בההוא חבר איש משחית דאיהו מנע ברכאן מעלמא וגרים מותא לכלהו. כתיב (דברים יח: 11) וחובר חבר. מאי וחובר חבר. ההוא מאן דאזיל בתר סטרא אחרא וחרש חרשין איהו משך עליה רוחא אחרא מסאבא [p. 90] ואתחבר בההוא חברותא דההוא

חבר רע ושאריו בחברותא בהדיה ההוא חבר איש משחית. אמאי אקרי חבר. בגין דבשעתא דאתיליד בר נש אתחבר עמיה ותדיר קיימא בהדיה חבר. לבתר אתהפך ליה חבר איש משחית. והכי אית בסטרא דקדושה בסטרא דימינא חבר טוב דעבד טיבו עמיה דבר נש בעלמא דין ובעלמא דאתי. ואלין חברים קיימי תדיר עליה דבר נש בחברותא חדא לשיזבא ליה ולאגנא עליה ולמהוי עמיה חברים לקדשא שמא דמאריהון ולזמרא ולשבחא קמיה תדיר.

מאלין נפקי [רנ ע"ב] ארבע סמכין אחרנין לאינון תריסר דקאמרן הני חברים. ואלין אינון קיימי לגבי אינון דעטין עיטא לאבאשא לון לצדיקיא או דאזלי לאבאשא. אע"ג דלא עבדי וסלקי ואודעי מלה לעילא ובטלי לההוא עיטא. ואלין אקרון ארא"לים ואע"ג דכלהו אתמנון לדא כל חד וחד אתמנא ואתפקד על מלין ידיעאן, ותחות אלין לית לון חושבנא.

אלין ארבע קיימי לארבע סטרי עלמא וכל חד קאים לההוא סטרא כולהו לאשגחא ואלין אקרון חרכים [p. 91] כד"א (שיר ב: 9) מצץ מן החרכים. שמא דאלין ארבע דאקרון חרכים, עיגא"ל, עירי"ה, ערי"אל, יהיר"אל ואלין אינון קיימין לאשגחא.

עיג"אל קיימא לסטר מזרח ודא קיימא לאשגחא על כל אינון דעבדין עובדין טבין ועל כל אינון דמחשבי מחשבה דמצוה אע"ג דלא יכלי למעבד.

עירי"ה קיימא לסטר דרום ודא קיימא לאשגחא לכל אינון דמנחמי למסכנא או דצערי לבייהו עליה אע"ג דלא יכלי למיהב ליה, ולאינון דאזלי לארחא דמצוה ולאינון דעבדי חסד עם מתים, ואיהו קיימא קיומא דאמת. והאי אתמנא לאדכרא ליה לעילא ולאחקא דיוקניה לעילא לאעלא ליה לעלמא דאתי.

ערי"אל קיימא לסטר צפון ודא קיימא לאשגחא לכל אינון דחשיבו למעבד בישין ולא עבדי או בעאן למחטי ואתו למעבד ואתקף ביצריה ולא עביד.

יהיר"אל קיימא לסטר מערב והאי קיימא לאשגחא לכל אינון דלעאן באורייתא ועיילי בנייהו לבי רב למלעי באורייתא ולכל אינון דמסתכלי על מרע כד איהו בבי מרעיה ואשגחו עליה ואודעו ליה דיסתכל בחובוי ובעובדוי ויתוב מנייהו למאריה. בגין דכל מאן דישתדל בההוא מרע דיסתכל בעובדוי ויתוב בתיובתא קמי קב"ה איהו גרים ליה לאשתזבא ולאבתא ליה רוחיה.

[p. 92] ועל דא כתיב (תהלים מא: 2) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יי. מאי ביום רעה. ביום רע מבעי ליה. אלא ביום רעה, ביומא דשלטא ההוא רעה למיסב נשמתיה. אשרי משכיל אל דל, דא הוא מרע כד"א (שמואל ב יג: 4) מדוע אתה ככה דל בן המלך. ובגין כך ביום רעה ימלטהו יי, ואלין אינון דמסתכלי בההוא מרע לאבתא ליה מחובוי גבי קב"ה כמה דאוקימנא. בהיכלא דא קיימא עליה לאשגחא וביומא דשריא דינא על עלמא ישתזיב מניה כד"א ביום רעה ימלטהו יי, יומא דאתמסר דינא לההיא רעה לשלטאה ביה על עלמא. וכלהו אלין קיימא לאשגחא.

ביומא דראש השנה כד קב"ה קאים בדינא על עלמא וההוא סטרא בישא אתי לאסטאה כדין מתכנפי כל הני וקיימן קמי קב"ה וכדין מתעטרן כלהו וקיימן קמי קב"ה. בההוא זמנא מה כתיב. משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים. מציץ, כמאן דאשגח מאתר דקיק דחמי ולא חמי כל מה דאצטריך. ולבתר משגיח מן החלונות, אתר אשגחותא יתיר דפתח פתחין לרחמא על כלא. וכד קב"ה אשגח על עלמא אסתכל באלין חלונות ובאלין חרכים וחייס על כלא. וכדין כד ישראל תקעין בההוא שופר ואתער מתתא ההוא קול דנפקא מגו משופר כליל מאשא ומיא ורוחא ואתעביד מכולא ההוא קול, בגין לאתערא קול עלאה דנפקא מגו שופר דאיהו כגוונא דא כליל באשא ובמיא ורוחא, כדין כרוזא נפקא ואכריז [p. 93] בכלהו רקיעין ואמר קול דודי הנה זה בא וגו' משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים. וכדין ידעי כלהו דהא קב"ה חייס עלייהו דישראל ואמרי זכאין אינון ישראל דאית לון עיטא בארעא בגין לאתערא רחמי מלעילא. כדין כתיב (תהלים פט: 16) אשרי העם יודעי תרועה. מאי יודעי תרועה. [רנא ע"א] יודעי תרועה, מתברי האי תרועה דאיהו דינא קשיא דלא אתדנו בה. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי בגין דאינון ידעי ארחוי דקב"ה וידעי למהך בארחוי וליחדא יחודא כדקא יאות.

אלין חלונות ואלין חרכים קיימי כלהו לאחדא כל צלותין דסלקין מתתא לעילא ולאשגחא בהו קב"ה. כגוונא דא כל בית הכנסת דלאו ביה חלונות לאו אתר לצלאה ביה. בגין דאית בית הכנסת לקבל בית הכנסת, בית הכנסת לתתא לקבל בית הכנסת לעילא דאית ביה חלונות כמה דאמרן, הכי נמי לתתא. כנסת הגדולה אית בה תריסר חלונות עלאין הכי נמי להאי בית הכנסת תתאה. וכולא קיימא דא לקבל דא בגין דעלמין קיימין אלין כגוונא דאלין. וקב"ה סליק יקריה בכלא ועל דא ביום רעה. כד שלטא ההיא סטרא בישא ימלטהו יי. [p. 94] כגוונא דא האי ממנא יהירא"ל קיימא על כל אינון דחייסי על מסכני כד"א אשרי משכיל אל דל.

ובגין דא כלא קיימא בהיכלא דא והיכלא דא אתכליל בהיכלא אחרא רביעאה דתמן הוא גזרין ודינין לכלא. בגין כד זכאה חולקיה מאן דיזע גנוי דמאריה ליחדא ליה ולקדשא שמייה תדירא למזכי ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי.

היכלא רביעאה. היכלא דא די קב"ה אשתמודע שולטניה בארעא בגיניה. ודא איהו היכלא דקיימא למטר ארחוי דאורייתא. האי היכלא אקרי זכותא היכלא דביה אתדנו כל דינין דעלמא וכל זכין וכל חובין וכל עונשין וכל אגר טב לאינון דנטרי פקודי אורייתא. היכל זכותא דא משניא מכל שאר היכלין והאי היכלא כלילן ביה ארבע היכלין וכלהו משניין דא מן דא וכלהו חד היכלא. בהיכלא דא אית רוחא חדא דאקרי זכו"ת והיכלא דא

אקרי על שמייה זכותא והאי איהו אל. והכא אתדני כל דינין דעלמא והאי איהו רזא דכתיב (תהלים ז: 12) ואל זועם בכל יום.

ד' היכלין אלין דאינון בהיכלא דא דא לגו מן דא כלהו כלילין דא בדא וכלהו חד היכלא ואקרי זכותא. ארבע היכלין אלין ארבע פתחין להו. [p. 95] חד ממנא לבר דקיימא לפתחא קדמאה עילאה דהיכלא סנסנייה שמייה. ועל שמא דא אית ממנא אחרא לסטי"א דשמאלא דנטלא דינין לאתערא בההוא היכלא דיליה למעבד בעלמא דינין. ובגין דנטלא מניה אקרי על שמייה סנסניה ואיהו שליט על ההוא אסכר"א דרביי. והאי ממנא עלאה סנסנייה כד נטיל דינא אכריז לאינון ממנן דקיימין על תריסר פתחין ואינון כרוזין דמכרזי כל אינון דינין דאתדנו מהיכלא דזכותא דא.

רוחא דא דנטיל כלא דאקרי זכו"ת אל דקאמרן כלא כליל ביה. מניה נפקו שבעין נהורין נציצין, וכלהו בעגולא קיימי בגין לאחזאה דא בדא דלא אתכסי דא מן דא. כל זכין וכל עונשין וכל דינין קמי כלהו נהורין קיימין.

מנייהו נפקי תרין נהורין דקיימי קמייהו תדיר. ואלין לגו באמצעיתא דהיכלא והא רזא דהיכלא (שיר ז: 3) שררז אגן הסהר אל יחסר המזג.

לקבל אינון שבעין ותרין נהורין אחרנין מסטרא דימינא ושבעין ותרין נהורין אחרנין מסטרא דשמאלא. ואלין פנימאי אינון קדמאי. לקמי נהורין אלין עאלין כל זכו וכל עובדין דעלמא מאינון פנימאי נפקי. אשתכחו כל נהורין דנפקי מרוחא דא עלאה מאתן ושית סרי נהורין וכלהו כלילין ברוחא דא.

[p. 96] אינון תרי נהורין דקיימי קמי אינון שבעין אינון סהדי סהדותא תדיר וכתבי פתקי דינא דזכו או דחובא. אלין שבעין אינון גזרי גזרין ודיינין דינין הן לטב הן לביש. הכא איהו דא רוחא דאיהו זכו"ת אל כדקאמרן, ביה רשימין תלת אתוון דמדבקן ביה מלעילא דאינון יה"ו. והא אוקימנא דכד אלין אתוון מתדבקאן בהאי אתר [רנא ע"ב] באתדבקותא דדכורא בנוקבא כדין אתרשימו בהאי רוחא אינון אתוון. והכא אמר דוד (תהלים צד: 22) ואלהי לצור מחסי, רזא דרוחא דא דאקרי א"ל ורזא דאינון אתוון דרשימין ביה דאקרון יה"ו.

אלין תלת סטרין דנהורין דקאמרן אינון תלת בתי דינין דמתפלגי בדינין אחרנין במילי דעלמא בעותרא במסכנו במרעין בשלימו. דאינון ארבע היכלין אינון מתקנן לכל אינון אחרנין, תרין היכלין לאלין תרי סטרי נהורין אחרנין וחד היכלא לכל אינון מארי דעיינין דעבדי חושבנין מכל עובדין דעלמא, וחד היכלא לספרין אחרנין די תחות אלין קדמאי פנימאי. אלין ארבע היכלין כלילין בהיכלא דא דאקרי על שמא דהאי רוחא זכותא כדקאמרן. בכל פתחא ופתחא אית ממנא חד באלין היכלין.

בפתחא קדמאה אית ממנא חדא דשמיה אקרי גזריא"ל. האי איהו ממנא לגלאה דינין

דאתדנו ואתגזרו לההוא ממנא קדמאה דקיימא [p. 97] לפתחא קדמאה דכולא דשמיה
סנסני"ה דמניה נטיל ההוא ממנא אחרא דקיימא על היכלא דסטרא אחרא וקיימא על אסכרה
דרביי כדקאמרן.

והאי ממנא גזריא"ל נטיל מלה דבי דינא פנימאה דכלא אתגזר תמן וכדין אודיע מלה
להאי ממנא דלבר. וכל אינון ברוזי מכרזי ואמרי בכלהו רקיעין כך וכך אתגזר מבי מלכא עד
דנטלי ההיא מלה בהיכלא דלתתא. ומתמן נפקי ומכרזי מלה עד דאשתמע בכלהו רקיעין ונחתו
ואודעי מלה לכלהו דלתתא. ונטלי מלה כלהו תתאין מדרגא לדרגא אפילו צפרי שמיא ועופי
דארעא כלהו נטלי מלה ואודעי לה בעלמא, עד דנטלי מלה כל אינון גרדיני נימוסין ואחזיין
בחלמא לבני נשא ואתיא ההיא מלה לזמן קריב.

ולזמנין דההיא מלה דאצטריכא למלכי ארעא דאינון ממנן לאתזנא ולדברא עמא
דאודעין ההיא מלה עד רקיעא דשמשא דלתתא וקיימא תמן עד דאינון ממנן שמשין דאתמנון
על שמשא נטלי ההיא מלה ואודעי לה לאינון ממנן עלאין די בסטרא אחרא ואינון מודעין ההיא
מלה למלכי ארעא דאינון בסטרא דלהון.

וכד הוו נביאים בהו בישראל הוו נטלין נבואה דלהון מתרין עמודין עלאין דאורייתא
סמיד עלייהו. לבתר דאסתלקו נביאים מעלמא ואתו מארי דמראה ומארי דחלמא [p. 98]
נטלי מלה מאתריה כדקאמרן. וכד מלכי הוו בינייהו דישראל ונביאים אסתלקו ומארי דחלמא
ומראה לא אשתכחו, אודעין מלה לאינון מלכין מהאי פתחא כדקאמרן.

ואי תימא היך נטיל מלה מהאי אתר. ת"ח כל דרגא ודרגא וכל פתחא ופתחא כלהו אית
לון לבר ממנן ידיען דאתמנון בסטרא דלהון בכל אינון רקיעין עד דנחתו לתתא ברקיעין תתאין
ואודעין מלה לאינון דאצטריך. בגין דהא מאלין היכלין דאינון סטרא דקדושה ורזא
דמהימנותא אתפרשו דרגין לתתא כלהו ברזא דמהימנותא ונחתו דרגין על דרגין עד דפרחין
מהאי עלמא ואתמנון ביה. מנהון לנטרא בני נשא מסטרא אחרא ומנזיקי עלמא ובאינון ארחי
דקא אזלי, ומנהון לסייעא לבני נשא כד אתאן לאתדכאה ומנהון למעבד אתין ונסין בעלמא,
ומנהון דקיימי לאשגחא בעובדין דבני נשא למסהד סהדותא. וכן כגוונא דא מתפרשין כמה דרגין
לסטרייהו וכלהו ברזא דמהימנותא עלאה בקדושה עלאה.

כגוונא דא בסטרא אחרא סטרא מסאבא מתפרשין דרגין מאינון היכלין לתתא כלהו
דרגין לאבאשא ולאסטאה עלמא. מנהון קיימי לאסטאה בני נשא מארח טב לארח בישא ומנהון
קיימי לסאבא בני [רנב ע"א] נשא לאינון דאתו לאסתאבא כמה דתנינן אתא בר נש לאסתאבא
מסאבין ליה בהאי עלמא ומסאבין ליה בההוא עלמא. ואינון אקרו צואה רותחת כד"א (ישעיה

ל: 22) צא תאמר לו. ואיננו דרגין דקיימן לסאבא יתיר. ובגין כך אלין תדיר לקבל אלין ועל דא כלא איהו בדרגין ידיעאן כדקא חזי.

[p. 99] פתחא תניינא. אית בהאי פתחא ממנא דהריא"ל שמיה דאיהו ממנא לאעלא כל

זכותין דזכו בהו בני נשא בגין דיתדן בר נש לטב עליהו. וכן כד אתדן לטב ואיננו זכין קיימן סגיאין על חובי בני נשא כדן האי ממנא פקיד על אגרא וחולקא דאיננו זכין ואגרן לטב. ואפיק ההוא דינא ומני ליה לההוא ממנא דאקרי פדיא"ל די בהיכלא דלתתא וכדן א"ל (איוב לג: 24) פדעהו מרדת שחת. בגין דכד בר נש קאים בבבי מרעיה ואתפס בתפיסו דמלכא כדן אתדן בר נש וכל זכו וכל חובא דעבד בהאי עלמא כלא עאל בהאי היכלא לאתדנא. וכד אתדן לטב בהאי פתחא נפיק דיניה לטב לימינא דהאי ממנא דהריא"ל דקיימא ביה ואודעין דיניה לטב עד דאשתזיב. ונחתא ההוא דינא בכל איננו ממנן דרגין דאשתמודעו לטב לתתא כלהו דרגין על דרגין. וכלא בין לטב בין לביש מבי מלכא אתדן ההוא בר נש.

פתחא תליתאה. בהאי פתחא אית ממנא חד גדיא"ל שמיה ואיהו לסטר שמאלא והאי איהו ממנא לאעלא כל חובין וכל בישין דבר נש אסטי אבתרייהו בהאי עלמא. ונחית לון גו מתקלא לאתקלא באיננו זכין דעאלו בידא דההוא ממנא אחרא דקאמרן. וההוא מתקלא קיימא גו פתחא רביעאה ותמן אתקלו זכין וחובין כחדא. מאן דנצח מנייהו הכי אית ליה ממנן אחרנין. מסטרא דימינא אי נצחן זכין כמה ממנן אית לההוא סטרא ונטלי מלה דההוא דינא ומעברין בישין ומרעין מההוא בר נש עד דאשתזיב. מסטרא דשמאלא אי נצחן חובין כמה ממנן אית לההוא סטרא עד דנטלי מלה ההוא סטרא אחרא וכל איננו גרדיני נימוסין עד דאתרע מזליה וכדן נחתא ההוא סטרא אחרא ונטיל נשמתא. זכאה חולקהון דצדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי.

[p. 100] פתחא רביעאה. בהאי פתחא קיימא חד ממנא יאזנייה שמיה והאי איהו

מתקלא דנטלא זכין וחובין וביה אתקלו כלהו כחדא. ודא אקרי מאזני צדק כדכתיב (ויקרא יט: 36) מאזני צדק. בהאי אתקלו כלהו לאתדנא. תחות האי ממנא אית תרין ממנן חד לימינא וחד לשמאלא. חד לימינא הריא"ל שמיה, חד לשמאלא גודדיא"ל שמיה. וכד אתקלו זכין וחובין דא אכרע לסטר ימינא ודא אכרע לסטר שמאלא. וכלהו אתכלילו בהאי רוחא דאקרי זכו"ת.

וכד אתכלילן כלהו ביה אפיק חד חיותא קדישא והאי חיותא מלהטא ואקרי שמיה תומיא"ל. האי חיותא איהי חיותא דקיימא לאשגחא בעלמא באיננו עיני יי דאזלן ושטאן בעלמא. והכא איננו עיני יי כלהו נטלי אשגחותא מאיננו עובדין טמירין דאתעבידו בעלמא ולאשגחא באיננו עובידן דאיננו בשלימו דלבא ואע"ג דלא אתעבידו כדקא יאות.

האי חיותא איהי קיימא באשגחותא דצלותין בגין דאינון שאלתין דשאלי בני נשא בצלותהון כלהו קיימי בידא דהאי חיותא ואנח להו בהאי היכלא. וקיימין אינון שאלתין בהאי היכלא עד ארבעין יומין לאשגחא בהו. דהא לסוף ארבעין יומין בכל ארבעין וארבעין נפקא האי חיותא ונטיל לכל אינון שאלתין ואנח לון קמייהו דאינון נהורין שבעין ותריין ודיינין לון, וכדין האי רוחא דאקרי זכו"ת אל [רנב ע"ב] מעיין בהו אי זכי אי לא זכי. אי זכי נפקא האי חיותא ומתגלגלא האי שאלתא ונפקאן עמה תריסר ממנן [p. 101] כל חד חד תבעין מעם ההוא רוחא קיומא בההיא שאלתא ואתקיימא בהו.

תחות האי חיותא ארבעה שרפין מלהטן. אינון ארבע שרפים מלהטן שרפא"ל ברקיא"ל קרישיא"ל קדומי"ה. ואלין ד' תחות האי חיותא לארבע סטרין, אלין ד' קיימי לד' סטרי עלמא ואינון ממנן לאשגחא בכל אינון דנטרי יומא דשבתא ומענגי שבתא כדקא יאות. מאלין ארבע כד נטלי נפקי שביבין דאשא ומאלין שביבין אתעבידו שבעין ותריין גלגלין מלהטן באשא. מהכא אתעביד נהר דינור אלף אלפין ישמשוניה לההוא נורא. כל אינון דמענגי שבתא אליון ארבע ממנן משגחן בכל אינון דמענגי שבתא והאי חיותא קיימא עלייהו ונטלי בגינה תחותה.

בכל יומא יומא נגיד ההוא נהר דינור ואוקיד לכמה רוחין ולכמה שליטין. וכד עייל שבתא כרוזא נפקא ושכיך ההוא נהר דינור וזעפין וזיקין ושביבין אשתככו והאי חיותא אזלא וסלקא על ארבעה אליון שרפים דקאמרן, ועאל גו אמצעיתא דהיכלא דא והאי אתר אקרי ענג. [p. 102] בגין דבהאי אתר כד עייל שבתא מתסדראן תמן כל פתורי דבני עלמא דאקרו בני היכלא דמלכא ואלף אלפין ורבו רבוון קיימי ממנן על אינון פתורי. והאי חיותא עלאה עייל על ארבע אליון שרפים בההוא אתר וחמא כל אינון פתורי וכל אינון דקיימי עלייהו ואשגח בכל פתורא ופתורא והיך מענגי ליה לכל פתורא ופתורא וקיימא ובריך ליה לההוא פתורא. וכל אינון אלף אלפין ורבו רבון כלהו פתחי ואמרי אמן.

ומה ברכה היא דבריך על האי פתורא דמתסדר ואתענגא כדקא יאות. (ישעיה נח: 14) אז תתענג על יי' והרכבתוך על במותי ארץ והאכלתוך נחלת יעקב אביך כי פי יי' דבר, וכלהו אמרי (שם: 9) אז תקרא ויי' יענה תשוע ויאמר הנני. רוחא עלאה דאקרי אל כד ההוא פתורא אתענג בכלהו סעודתי בסעודתא בתראה תליתאה מסיים ואמר על כל אינון קדמאי ואמר (שם: 8) אז יבקע כשחר אורך וארכתך מהרה תצמח והלך לפניך צדקך כבוד יי' יאספך. כל אינון שבעין נהורין אחרנין פתחי בכל סטרי ואמרי (תהלים קכח: 4) הנה כי כן יבורך גבר ירא יי'.

[p. 103] וכד פתורא דבר נש לא קיימא בההוא אתר בסדורא דענוגא כדקא יאות כדין האי חיותא ואינון ארבע דתחותה וכל אינון אלף אלפין ורבו רבון כלהו דחיין ליה לבר לההוא סטרא אחרא וכמה גרדיני נימוסין כלהו נטלי ליה ועיילי ליה לההוא אתר דאיהו בהפוכא מן

דא ואקרי נגע. וכד עיילא ליה תמן כלהו פתחי ואמרי (שם קט: 17) ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו (שם: 12-11) ינקש נושה לכל אשר לו ויבזו זרים יגיעו אל יהי לו מושך חסד וגו', רחמנא לשזבן.

בגין דענוגא דקב"ה ומהימנותא איהו. אלן פתורי דענוגי דשבתא וזמנין וחגיין כולהו חדוותא דקב"ה. ובג"ד כל אינון דמענגי ענוגא דשבתא וזמני ומועדי אלן ארבע דקיימי תחות האי חיותא קיימא לקבל ההוא נהר דינור ולא שבקי לאתוקדא ביה לכל אינון דמתענגי ענוגייהו.

תחות אלן ארבע אית ממנן אחרנין דקיימי לבר דאשתמודעאן מסטרא דהיכלא דא וכולהו כרוזין לבר ומכרזי כל אינון דינין וכל אינון גזרין דאתגזרו בהאי היכלא. כלא אתדן הכא בר תלת מלין דלא אתיהיב רשו הכא בהיכלא דא דאקרי זכותא. ואלן אינון בני חיי ומזוני דהא אלן [p. 104] תלתא לא קיימי הכא בגין דהא במזלא תליא מלתא דהא ההוא נהר דנגיד ונפיק תמן תליין חייין דלעילא ותמן תליין מזוני ותמן תליין בני. דהא כלא נפקי מתמן ונגדי ואתמשכאן לתתא, ובגין כך כלא קיימא בהיכלא דא בר הני תלתא. בר נש כד איהו בבי מרעיה [רנג ע"א] אי אתדן לחיים לאו דחיים תליין הכא אלא כד אתדן הכא לחיים כדין נגדין חיים מלעילא ויהבי ליה ואי לאו לא יהבין. זכאה חולקהון דצדיקיא דידיעי ארחוי דאורייתא וזכאין בה לחיי עלמא. עלייהו כתיב (ישעיה ס: 21) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ.

היכלא חמישאה. היכלא דא קיימא לאנהרא לאלן תתאי, והאי איהו היכלא דקיימא לאנהרא ברזא דמהימנותא.

פתחא חדא קיימא בהאי היכלא וחד ממנא עליה וההוא ממנא אקרי סניגוריי"ה. האי ממנא קיימא על פתחא דא בגין למילף סניגוריא עלייהו דישראל ובג"ד אקרי שמיה כך דהא איהו ממנא על כל אינון טבין דישראל למיעל סניגוריא דלהון קמיה דמאריהון ולא ישלוט עלייהו סטרא אחרא.

בהיכלא דא קיימא חד רוחא דכליל בארבע דהא רוחא דא כליל בארבע גוויין חוור ואוכס ירוק וסומק. והאי איהו רוחא דקיימא [p. 105] כליל בכלא ואקרי סורי"ה רב על כל אינון חיילין תתאין. וכלהו קיימין תחותיה וממנן תחות ידיה.

האי רוחא דסגיר ופתח כל מפתחאן עלאין כלהו אתמסרן בידיה. תלת זמנין ביומא כל חיילין תתאין כלהו אתכלילן וקיימין תחותיה ומניה אתזנו. האי קיימא בכל רזין דמאריה כל גנזין עלאין כלהו אתמסרן בידיה.

האי רוחא אקרי אהבה ובגין דא אקרי היכל דא היכל אהבה בגין דהכא אתגניזו כל רזא דרזין למאן דאצטריך לאתדבקה ביה. והכא הוא רזא דכתיב (שיר ז: 13) שם אתן את דודי לך. רוחא דא איהו נטיר כל נטירו דלעילא ודא אקרי (תהלים קכא: 4) שומר ישראל (דברים ז: 9) שומר הברית, בגין דהכא איהו נטירו דכל גנזין עלאין ועל דא גניזין דמאריה גניזין ביה. מהאי נפקי שבילין וארחין לאינון דלתתא בגין לאתערא בהו רוחא. אלין גוונין דביה ארבע אתכלילן דא בדא, וכד בעאן לאכללא בטש דא בדא ונפק מכלהו חד חיותא קדישא דאקרי זהר. והאי חיותא על דא כתיב (יחזקאל י: 15) היא החיה אשר ראיתי על נהר כבר.

[p. 106] מהיכלא דא נפקין כל רוחין קדישין דקיימין בקיומא דנשיקין עלאין. דהא מאינון נשיקין נפקא אורא דרוחא לקיומא דנפשא לכל אינון נשמתין דאתייהבו בבני נשא ורזא ההוא דכתיב (דברים ח: 3) כי על כל מוצא פי יי יחיה האדם. בגין דבהאי היכלא קיימין כל נשמתין וכל גופין דזמינין לנחתא בבני נשא מיומא דאתברי עלמא. ועל דא היכלא דא נקטא כל אינון נשמתין דנפקין מההוא נהר דנגיד ונפיק ובגין דא היכלא דא לא קיימא לעלמין בריקניא.

ומיומא דאתחרב בי מקדשא לא עאלו הכא נשמתין אחרנין וכד יסתיימון אלין היכלא לא קיימא בריקניא ויתפקד מלעילא וכדין ייתי מלכא משיחא ואתער היכלא דא לעילא ויתער היכלא לתתא.

[p. 107] ורזא דהיכלא דא כתיב (שיר ד: 5) שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה. בגין דבהיכלא דא ההוא רוחא דקאמרן וההוא חיותא אפיק תרין נהורין כלילן דא בדא מתקשרן דא בדא ואקרונ א"ל שד"י. אלין אקרונ שד"י וא"ל דלתתא מתחברן דא בדא ואעיל דא בדא ואקרי א"ל שד"י, בגין דנפק מכללא דאלין שדים. והאי א"ל נטיל מאתר דא כל אינון רחמין דקיימי לאתזנא ההוא היכלא דלתתא דאקרי זכות"א על שמא דהאי רוחא דקאמרן. האי שדי יניק לכל אינון תתאין ולכל אינון היכלין ולכל אינון דלבר דקיימי מסטרא דא דאקרונ יתדות המשכן כמה דאוקימנא. ועל דא אקרי שדי בגין דמספקא מזונא לכלהו תתאי כמה דאיהו מקבלא מסטרא דימינא. מהכא נפקו אינון נהורין דאקרונ (בראשית ג: 24) להט החרב המתהפכת, בגין דמתהפכא לכמה גוונין. והא אוקימנא אלין מתערי דינא בשליחותא לעלמא ואינון [רנג ע"ב] מסטר שמאלא.

[p. 108] כד אתפרש רוחא דא ובטש לאפקא נהורין לכל סטרין כאינון שדיים דרמאן חלבא לכל סטר הכי נמי מהאי רוחא נפקי לכל סטר ואפיקו חד חיותא אחרא די ממנא על אלין דאקרי להט החרב המתהפכת.

ודא אקרי [שבע] והאי איהו ממנא על עלמא בזמנא די ממנא כפנא על עלמא ואתדן ביה. כדין האי חיותא אתפקדא על עלמא ואפיק רוחא דמזונא לכל אינון בני מהימנותא דלא ימותון בכפנא וסעיד לבייהו. בגין דהא מסטרא אחרא כד שלטא כפנא בעלמא נפקי מהאי סטרא תרין רוחין מסאבין ואקרון שוד וכפן ודא איהו רזא (איוב ה: 22) לשוד ולכפן תשחק. בגין דאלין קיימין בעלמא ועבדין לון לבני נשא קטרוגא. חד הוא דקא משדר להו כפנא ומיית, וחד דקא אכלי בני נשא ולא שבעין בגין דהא רוחא בישא שלטא בעלמא.

חיותא דא אפיק חד ניצוצא דקא נפיק מנציצו דתריך ניצוצין דאמרן דאינון מתהפכאן לכמה גוונין. והאי ניצוצא אקרי שרפים והאי אחיד בהון ולהיט לון.

בהיכלא דא אית תרין ממנן נהורין דקיימין על אלף ורבוא רבבן דאקרון גפנים ואלף ורבוא רבבן דאקרון רמונים וכלהו קיימין בחביבותא. ואלין אינון דאעלי רחילותא בין ישראל לתתא וקב"ה לעילא וכלהו מתערי רחילותא וקיימן ברחימו. וכד אתער רחימו מתתא לעילא ומעילא לתתא כדין אתמלייא היכלא דא מכמה טבין מכמה חסדין מכמה רחמין. וכדין רחימו דלתתא גו רחימו עלאה אתדבק דא בדא.

[p. 109] מהכא נפקי תרין ממנן ואקרון אהבה על שמא דהיכלא. ואלין קיימין לאשגחא על כל אינון דמיחדי יחודא דמאריהון ברחימו ומסרי נפשיהו עליה ברחימו, וסלקי ואסהידו לעילא.

וכל אינון דעבדי חסד בעלמא אינון חסדין סלקין ועאלין גו האי היכלא ומתעטרי תמן וסלקי לאתעטרא גו אהבה עלאה. ועל דא כתיב (תהלים קח: 5) כי גדול מעל שמים חסדך. בהיכלא דא כתיב (שיר ח: 7) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוהו וגו'.

היכלא שתיתאה. דא הוא היכלא דאקרי היכלא דרצון דאיהו רעוא דאקרי (דברים ח: 3) מוצא פי יי', חדוה דאתדבקוהא דכלא. והכא איהו רעוא דרעוין ברזא דכתיב [p. 110] (שיר ד: 3) כחוט השני שפתותיך, רעוא דכל נשמתין דנפקי מההוא מוצא פי יי'.

האי היכלא היכלא דרעוא דקיימן הכא כל שאלתין וכל בעותין דעלמא בגין דרעוא דכל רעוין כד נשיקין אשתכחו ברזא דכתיב (בראשית כט: 11) וישק יעקב לרחל סימן. וכדין כד נשיק דא לדא כדין אקריעת רצון בגין דהא כדין שלימו אשתכח וכל אנפין נהירין. וכד צלותין סלקין כדין איהוועת רצון לאשתכחא ועל דא כתיב (תהלים סט: 14) ואני תפלתי לך יי' עת רצון דאיהו חבורא דא עם דא.

בהיכלא דא קיימן שית פתחין ד' פתחין לארבע סטרין דעלמא וחד לעילא וחד לתתא. באלין פתחין אתמנא חד רוחא דאיהו רב על כלהו די ממנן בכל אלין פתחין ורזיא"ל שמייה

והאי אתמנא ואתפקד בכל אינון רוזין עלאין דפומא לפומא ממללן דנשקין דא לדא ברחימו דרחימותא.

תרעין אלין לא קיימן לגלאה. כד אתפתחו כדן ידעין כלהו היכלין וכל אינון רוחין וכל אינון משריין דהא תרעי דרצון [p. 111] אתפתחו. ולא אעלין באלין תרעין אלא רעוי דצלותין רעוי דשבחא רעוי דנשמתין קדישין עלאין.

האי איהו היכלא דמשה. בהאי היכלא אתכניש משה ברחימו מנשק נשיקין. בהאי היכלא (שמות יט: 19) משה ידבר והאלהים יענו בקול כד אתדבקו נשיקין בנשיקין [רנד ע"א] דא עם דא. ועל דא כתיב (שיר א: 2) ישקני מנשיקות פיהו וגו'. לית נשיקין בחדוה אלא כד רוואן דא עם דא בתפנוקין דכלא ובחדוה מנהירו עלאה.

תא חזי משה ידבר דכתיב (שיר א: 15) הנך יפה רעיתי וכתיב (שם ד: 3) כחוט השני שפתותיך, והאלהים יענו בקול דכתיב (שם א: 16) הנך יפה דודי אף נעים וכתיב (שם ה: 13) שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר.

האי רוחא אתמסרו בידיה כל רוזין דאינון נשמתין דמתערי תיאובתא דרחימו דלעילא ותתא כחדא, אינון נשמתין עלאין כגון רבי עקיבא וחברוי דאלין לא אתקריבו לאתחסאה באתר דנהר דינור דהא כל שאר נשמתין אתחסיין תמן ועברו ביה והא אוקימנא.

[p. 112] תא חזי רוחא דא אפיק תריסר נהורין וכלהו קיימי ברזא דתחות האי רוחא. בארבע סטרין דעלמא קיימין ארבע נהורין עלאין דשלטין לארבע סטרין.

בסטרא דדרום קיימא חד נהורא עלאה ימינא דכל עלמא דהא מניה שראן ישראל לאתאחדא ברזא דמהימנותא ואיהו מיכאל רב חילא דנהורא עלאה דנחתא מסטרא דדרום דתמן נהורא קיימא בתוקפיה.

האי מיכאל נהורא ימינא אפטרופוסא רבא דישראל בגין דכד סטרא אחרא קיימא לאסטאה עליהו דישראל כדן מיכאל אטען עמיה ואתעביד סניגוריא עליהו דישראל ואשתזבן מההוא קטיגוריא מארי דבבן דישראל. בר בזמנא דאיחרב ירושלם דהא כדן אתגברו חובין ומיכאל לא יכיל בהדיה דסטרא אחרא דטענתיה דמיכאל תבירא עליהו דישראל וכדן כתיב (איכה ב: 3) השיב אחור ימינו מפני אויב.

מסטרא דצפון קיימא נהורא אחרא דהא איהו קיימא לנטלא דינא מבי היכלא רביעאה ויהב לממנא דפתחא. דבההוא פתחא קיימאן ממנן אחרן דאינון דבסטרא מסאבא מחכאן לההוא ממנא ונטלי דינא. ולזמנין דהאי ההוא נהורא דבסטרא דצפון איהו עביד דינא ולא אתמסר בסטרא אחרא בגין דכל דינין דאתעבידו ביה אית לון אסוותא וקב"ה עביד חסד באינון אתרי.

[p. 113] גבר"יאל איהו האי נהורא דבסטרא דצפון ובכל אתר דאיהו מחי שרי ביה חסד

בגין דגבר"יאל בתרין סטרין כליל בתרווייהו ועל דא מחיא ואסוותא ביה. בסטרא דא קיימא רזא דכתיב (דברים ח: 5) כי כאשר ייסר איש את בנו יי אלהיך מיסרך, ואלין יסורין דרחימותא דכלילן בסטרא דא ובסטרא דא.

בסטרא דמזרח קיימא נהורא אחרא דאיהו קיימא בכל מילי דאסוותא למיעל קמי מאריה כל אינון דאתנשיין בבי מרעייהו ולקרבא זמנין וקצין לאינון מרעין דאשתלימו מהימנותייהו. וסחרא עלמא בכל יומא ויומא בגין לאשלמא אסוותא בפקודא דמאריה. והאי נהורא רפ"אל שמיה ואע"ג דהא אוקימנא ליה לסטרא אחרא. ודא אחיד לסטרא דא ולסטרא דא לסטרא דמיכאל ולסטרא דגבריאל.

והאי איהו ממנא בשעתא דאתדן בר נש בהיכלא רביעאה לחיים כדין איהו אקדים באסוותא. והאי אסוותא מגו דחיקו נפקא בגין דמתרין סטרין נפקא והאי דחיקו אתיא מגו סטר שמאלא ואסוותא מגו סטר ימינא. ועל דא ההוא מרע כד אתיא ליה אסוותא מגו דחיקו סגיא אתיא ליה. [p. 114] והכי הוא מסטרא דמערב ואע"ג דאמרן דרפאל בסטר מזרח ואוקמוה בסטר דא דמערב, אסוותא וחיין לאו איהו אלא מסטר מזרח דהא מתמן אתמשכאן לתתא.

ובהאי סטרא נהורא חד ונוריא"ל שמיה ואיהו אוריא"ל ודא איהו כליל מכלהו וקיימא שליחא בכלא. ואית ליה תלת סטרין אבל תרין אינון בגין דכל חד מאלין כליל בחבריה [רנד ע"ב].

דאינון ארבע יסודין תתאין מאינון ארבע יסודי עלמא עלאין על כלא. ובגין דכלהו מתקשרין דא בדא רמו קרא ואמר (שיר ו: 11) אל גנת אגוז ירדתי והא אוקימנא. אינון תריסר נהורין קיימין בההוא רוחא דקאמרן וההוא רוחא עלייהו בשלימו. אלין ארבע נהורין עלאין אית תחותייהו תמניא אחרנין למהוי בשלימו וכלהו שלימו חד. וכד מתפרשין כלהו אינון תלת לכל סטר.

אלין ארבע סמכין קיימין לסלקא ולאתאחדא האי היכלא לעילא באתר דאקרי שמים ואתחברא נשיקין אלין באלין כחדא. תחות אלין כמה דרגין לדרגין [p. 115] כלהו נפקי מנייהו מאלין יסודין תתאין מנייהו מסטרא דמיא ומנייהו מסטרא דאשא ומנייהו מסטרא דרוחא ומנייהו מסטרא דעפרא.

כגוונא דא תנינן ארבעה נכנסו לפרדס וכלהו אתברירו לדוכתא דא לאלין ארבע יסודי. וכל חד וחד אתקשר בדוכתיה דא בסטרא דאשא ודא בסטרא דמיא ודא בסטרא דרוחא ודא בסטרא דעפרא. וכלהו אטבעו ביסודא דיליה כמה דעאלו בר ההוא שלימא חסידא דאתיא בסטרא דימינא ואתדבק בימינא וסליק לעילא.

וכד מטא להאי אתר דאקרי היכל אהבה אתדבק ביה ברעו דלבא. אמר האי היכלא
אצטריך איהו לדבקה ליה בהיכלא דלעילא באהבה רבה. כדן אשתלים ברזא דמהימנותא
ואיהו סליק ואשלים אהבה זוטא באהבה רבה כדקא חזי. ועל דא מית באהבה ונפק נשמתיה
בהאי קרא (דברים ו: 5) ואהבת, זכאה חולקיה.

[p. 116] כל אינון אחרנין נחתו לתתא כל חד וחד ואתענשו בההוא יסודא דנחת לתתא.

אלישע נחת לתתא בסטר שמאלא דאיהו אשא ונחית ביה ולא סליק ואערע בההוא
סטרא אחרא דאקרי אל אחר. ואתמנע מניה תשובה ואתתרך בגין דאתדבק ביה ועל דא אקרי
אחר ואוקימנא.

בן עזאי נחית ביסודא דעפרא ועד לא מטא לאוקידו דעפרא דמאטי לההוא סטרא אחרא
אטבע בההוא עפרא ומית, ועל דא כתיב (תהלים קטז: 15) יקר בעיני יי' המותה לחסידינו.
בן זומא נחית ביסודא דרוחא ואערע ברוחא אחרא דמטא לסטר מסאבא. ובגין דאעבר
עליה רוחא אחרא נפגע. מאי נפגע. ההוא רוחא מסאבא דאקרי פגע רע ובגין כך נפגע. פגע ביה
ולא אתישב ביה.

וכלהו לא אשתזבן מעונשא. ועל דא אמר שלמה (קהלת ח: 14) יש הכל אשר נעשה על
הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים, בגין דאלין נחתו בדרגין אלין ואתענשו.

[p. 117] ת"ח בגין דרבי עקיבא סליק לעילא כדקא יאות עאל בשלם ונפק בשלם.
שאל שאלתא ולא אתפרש דכתיב (תהלים יז: 14) ממתים ידך יי' ממתים מחלד חלקם
בחיים. על דא תוהא, אלין דאתקטלו בקטולי עלמא זכאין צדיקין דלא חאבו חובה בגין
דיתענשו. תא חזי. ממתים ידך יי' ממתים מחלד חלקם בחיים. הכא איהו תרי סטרי ידך יי',
חלד. ידך יי' דא קב"ה דנשמתא אתכניש לגביה. ממתים מחלד, דא סטרא אחרא דגופא איהו
שלטא עלוי דכתיב (ישעיה לח: 11) לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל.

ת"ח נשמתא דאלין לאשלמותא דרוחא קדישא דלהון עשרה רוחין מתתא כדקא יאות.
וגופא דלהון יתמסר למלכו הרשעה, כל חד נטיל חולקיה ומהכא רזא דקרבנין.

[p. 118] ותא חזי. כד שרי שירותא רישא דמהימנותא גו מחשבה בטש בוצינא
דקרדינותא וסליק גו מחשבה נאפיק נצוצין נציצין זריק לתלת מאה ועשרין עיבר ובריר פסולת
מגו מחשבה ואתבריר.

אוף הכי כגוונא דא סליק במחשבה. כמה דאתברר ביה פסולת אתברר אוף הכי אלין

דבהו אשתלים [p. 119] מאן דאצטריך. ודאי כך סליק במחשבה וכלא [רנה ע"א] כמה
דאצטריך, חדו מסטרא דא ועציבו מסטרא דא.

כתיב (קהלת ח: 15) ושבחתי אני את השמחה אשר אין טוב לאדם תחת השמש כי אם
לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילונו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים תחת השמש. ושבחתי

אני את השמחה, וכי שלמה מלכא קא משבח דא. אלא ושבחתני אני את השמחה, דא חדותא דמלכא קדישא די בזמנא דאיהו שלטא בשבתא וביומין טבין. דמכל עובידן טבין דב"נ עביד אין טוב לאדם תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולאחזאה חדותא בהוא זמנא בגין דיהא ליה חולקא בעלמא דאתי. והוא ילונו בעמלו. מאן קב"ה. הוא ילונו ויהך עמיה לאעלא ליה לעלמא דאתי.

ד"א והוא ילונו. מאן הוא. ההוא ב"נ דאכיל ושתי וחדי. כל מאי דאפיק למיכל ולמשתי הוא ילונו לקב"ה בהלואה ואיהו יהיב ליה כפלי כפלים מכל מה דאפיק בהאי. בתרין אלין אוזיף ב"נ לקב"ה, כד חייס ליה למסכנא וכד אפיק בשבתי וזמני דהא כלא אוזיף לקב"ה כד"א (משלי יט: 17) מלוה יי חונן דל וגמולו ישלם לו.

[p. 120] ובגין כך דא שמחה ודא עציבו, דא חייס ודא מות, דא טוב ודא רע, דא ג"ע ודא גיהנם, וכלא דא בהפוכא דדא. ועל דא גופא דלהון הוא בעציבו ונשמטא בחדוה. וכד הוּו אלין עשרה דאקרון הרוגי מלכות הרוגים הוּו מסטרא אחרא ואשלימו אתר אחרא דקדושה, ובגין כך כלא אגלי קמי קב"ה ואתעביד כדקא יאות.

בהיכלא דא קיימן אינון תריסר, ארבע אלין לעילא ותמניא עמהון, בגין דכל חד נטיל עמיה תרין כמה דאיהו סדורא דתריסר דגלים וכן בסדורא דלתתא עד סוף דכל דרגין.

מהיכלא דא נפקין כל אינון צלותין וכל אינון רעוין דרעו דאתעבידו ברחימו וכד עאלין בהאי היכלא כלהו מתדבקן ביה בקב"ה. ובכל יומא ובכל זמנא דנשיקין אתחברו כדין איהו זמנא דקב"ה אשתעשע בנשמתי דצדיקיא. ומהו שעשוע. דמתקרבין באינון נשיקין ואינון אקדימו לההוא ענוגא ועל דא כתיב (ישעיה נח: 14) אז תתענג על יי ואוקימנא. היכלא דא כללא דכל אינון היכלין תתאין כלהו כלילן בהאי היכלא.

[p. 121] היכלא קדמאה דתמן קיימא ההוא רוחא דקאמרן וכל אינון חיוון אסתמיך בתרין סמכין לסטר מזרח ובתרין סמכין לסטר דרום ובתרין סמכין לסטר מערב ובתרין סמכין לסטר צפון ואינון תמניא, ואלין אקרון יתדות וקיימי לבר.

כד מלכא עלאה אתי נטלי אינון יתדות ואתעקרון מאתרייהו ואינון מיתרים דאינון תמניא אחרנין בר מאינון יתדות דקאמרן. ההוא רוחא קדמאה די בגו ההוא היכלא עאל ואתכליל בגו ההוא היכלא תניינא ברוחא תניינא דביה.

אינון תרין סמכין דלסטר מזרח אינון קרעיא"ל דאתמנא לבר על תריסר אלפי ממנן דכלהו אקרון יתדות המשכן, דא לימינא. לשמאלא שמעיא"ל ואתמנא על תריסר אלפי ממנן אחרנין וכלהו יתדות כדקאמרן.

אינון ממנן אחרנין סמכין דאתמנון לסטר דרום חד סעדיא"ל וחד סטריהא"ל כל חד וחד על תריסר אלפי ממנן אחרנין, אלין לא אתעדון משלטנהון לעלמין.

[p. 122] אלין כלהו ממנן על קיומא דעלמא. אלין אינון דקיימן בקיומא דאינון דאתנסיבו דשקלי במתקלא דכורין ונוקבין דא עם דא ואלין אקרון מאזנים ועל דא כתיב (תהלים סב: 10) במאזנים לעלות, ולא אינון דכתיב בהו (ויקרא יט: 36) מאזני צדק דקאמרן. כל אינון דשקילין דא עם דא ולא שקיל דא יתיר מן דא סלקין ואתחברן כחדא ואינון חבורא [רנה ע"ב] דדכר ונוקבא כחדא ועל דא במאזנים לעלות, ואע"ג דלזמנין מסתייעא מלתא ושקיל דא יתיר מן דא ומתחברן כחדא והא אוקימנא.

אינון ממנן אחרנין דלסטר צפון דאינון תרין סמכין אינון פתחיא"ל, עטריא"ל וממנן כל חד וחד על תריסר אלפין אחרנין ואינון יתדות המשכן, כאלין אחרנין דקאמרן. אינון ממנן תרין סמכין אחרנין דלסטר מערב אינון פדתי"אל תומיהא"ל, ואתמנון כל חד על תריסר אלפי ממנן אחרנין וכלהו יתדות המשכן כדקאמרן.

אלין אינון אושדי דמעין על כל אינון דמתרכי נשיהון קמייתא בגין אינון שבע ברכאן דאתמסרו לה אתעדן ולא אתקיימו בגין דאתתרכא ולא אתדבקו בעלא ואתתא כחדא. ועל דא כלהו אושדי דמעין דאחזי תירוכין [p. 123] דאינון שבע ברכאן כמה דאתעדן מאתר אחרא. כדין בההיא שעתא קלא נפק ואמר (ישעיה נ: 1) אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה. היכלא תניינא דקא אמרן דכליל להיכלא קדמאה לאתיחדא ביה, וכל אינון חיוון, הכי נמי אית ליה תמניא סמכין כקדמאי, וכולהו ממנן כל חד וחד על תריסר אלפי ממנן אחרנין כאלין קדמאי כדקאמרן. תרין אינון לסטר מזרח תרין סמכין לסטר דרום ותרין סמכין לסטר צפון ותרין סמכין לסטר מערב.

אלין תרין סמכין דלסטר מזרח יהדני"אל, גזו"ריה, תריסר אלפי ממנן אחרנין לכל חד וכלהו יתדות. אינון תרין סמכין דלסטר דרום אהריא"ל, ברהיא"ל, ואינון על תריסר אלפין כל חד כקדמאי.

אלין ממנן על משבר ואקרון הכי ונטלי אינון קלי דנשין ומנחן לון קמי ההוא היכלא. וכד ההוא סטרא אחרא אתי לקטרגא בההוא שעתא דאיהו שעתא דסכנה קיימי אלין ועאלין הני קלי לממנא דעל פתחא ולא יכיל ההוא סטרא אחרא לקטרגא. ולזמנין דקדים ההוא סטר אחרא ועאל וקטריג ויכיל לנזקאה.

[p. 124] אלין תרין סמכין דלסטר צפון חלחליא"ל, קרספיהא"ל, אינון ממנן כל חד על תריסר אלפין אחרנין כדקאמרן. אינון תרי סמכין אחרנין דלסטר מערב אינון סוגדי"ה, גדרי"ה, ואלין על תריסר אלפי אחרנין.

ואלין ממנן על ההוא דמא דברית כד אתגזר ההוא ולדא לתמניא יומין, ואלין נטלי ההוא דמא ומנחן ליה קמי האי היכלא. וכד רוגזא אתער בעלמא אשגח קב"ה על ההוא דמא ולא אתיהיב לההוא סטרא אחרא רשו לאעלא תמן.

ת"ח בזמנא דאתגזר ב"נ לתמניא יומין ושראת עליה שבת מלכות קדישא, ההיא ערלה דגזרין ושדאן ליה לבר כדין קיימא ההוא סטרא אחרא וחמא דההוא איהו חולקיה מקרבנא דא. כדין אתבר ולא יכיל לשלטאה ולקטרגא עלוי וסליק ואתעביד סניגוריא על ישראל קמי קב"ה.

[p. 125] היכלא תליתאה. היכלא דא קיימא לאכללא וליחדא ביה ההוא היכלא תניינא וההוא רוחא וכל אינון חיוון דביה. כלהו כלילן ואתייחדן דא בדא, ואינון חד רוחא דכליל דא בדא. הכי נמי אית ליה תמניא סמכין לארבע סטרין דעלמא וכלהו אקרון יתדות. תרין סמכין דלסטר מזרח אינון יהודי"ה, עזריא"ל ואלין קיימי כל חד וחד על י"ב אלפי ממנן אחרנין וכלהו אקרון יתדות המשכן. תרי סמכין דלסטר דרום אינון שכניא"ל, עזוזי"ה ואינון ממנן על תריסר אלפי ממנן אחרנין.

ואלין אינון ממנן על ההוא הבל דתינוקות דלעאן באורייתא לקיימא עלמא. ואלין נטלי ההוא הבל וסלקי ליה לעילא וכל הבל והבל דאינון תינוקות דלעאן באורייתא אתעביד מניה רוחא חדא וסלקא ההוא רוחא לעילא ואתעטר בעטרא קדישא ואתמנא נטורא דעלמא וכן כלהו.

תרין סמכין דאינון לסטר צפון אינון עזפיא"ל, קטטריהא"ל ואינון ממנן [רנו ע"א] על תריסר אלפי ממנן אחרנין כל חד וחד כדקאמרן. תרין סמכין דלסטר מערב אינון עססני"ה, אדירי"ה ואלין ממנן על תריסר אלפי כל חד וחד כדקאמרן. אלין אתמנון לאכרזא בכל רקיעין לכל אינון דמעברין בנייהו מאורייתא וסלקין לון דלא ילעון בה כדין נפקי כל הני ממנן ומכריזי ואמרי ווי לפלניא דקא סליק בריה מאורייתא ווי ליה דהא אתאביד מחולקא דעלמא דאתי.

[p. 126] היכלא רביעאה. היכלא דא היכלא דקיימא בנטירן יתיר. היכלא דא סחרין ליה תלתין ותרין יתדות עלאין וחמש מאה אלף אחרנין דממנן תחות אלין, וארבע אחרנין עלאין על כלהו וכלהו יתדות דהיכלא דא. אלין ארבע אינון חסדיהא"ל, קסירי"ה, קדומי"ה, דהריא"ל, אלין ארבע ממנן על כלהו, וכלהו אחרנין כלהו ממנן תחותיהו. ועל ידא דאלין אתידע דינא למעבד בעלמא ועל אלין כתיב (דניאל ד: 14) ובמימר קדישין שאלתא. להני ארבע אתיין כל אינון חיילין די ממנן על דינא לשאלא היך אתגזר דינא בעלמא, בכל אינון דינין דלא אתייהבו בפתקין לקיומא דעלמא. ועל דא כלהו אתיין לשאלא ובגין כד כלהו ממנן על דא.

אינון תלתין ותרין אחרנין אינון ממנן על כל אינון דלעאן באורייתא תדיר ולא פסקי ביממא ובליילא. ואלין אחרנין כלהו דתחותיהו אינון ממנן על כל אינון דקבעין זמנין ידיעאן

לאורייתא. ועל דא אינון ממנן כלהו ולאענשא לכל אינון דיכלי לאשתדלא באורייתא ולא משתדלי.

היכלא חמישאה. היכלא דא קיימין ביה תלת מאה ושתין וחמש ממנן כחושבן ימי שתא, ועילא מנייהו ד' סמכין עלאין על כלהו. ואלין [p. 127] אינון קרשיהא"ל, סרטיהא"ל, עסירי"ה, קדמיא"ל, ואלין אקרון יתדות דהיכלא דא.

אלין אתמנון לבדחא עלמא כד נשמתא אתוספא מע"ש לע"ש ואיהי נפקת. כד איהי נפקת נפקין אלין עמה ומעברי מישראל כל עציבו וכל יגיעה וכל מרירו דנפשא וכל רוגזא דעלמא ואלין אינון בדיחי עלמא.

כל אינון דלתתא מאלין ארבעה כלהו אתמנון לאעברא דינא מאינון מארי דדינא ומאינון דטרדי לון בגיהנם דיסלקון דינא מנייהו. ועל דא כל אלין יתדות כלהו קיימי בחדוה ומחדוה נפקי ובגין כד כלהו היכלין קיימי לאתעטרא לעילא כמה דאתמר.

היכלא שתיתאה. היכלא דא היכלא דקיימא על כל היכלין תתאין, בהאי מאה אחרנין דקיימאן לבר דאקרון יתדות כאינון אחרנין, ואינון מאה לסטר ימינא ומאה אחרנין לסטר שמאלא.

תרין ממנן עלאין לסטר ימינא ותרין ממנן אחרנין עלאין לסטר שמאלא. אלין דימינא אינון מלכיא"ל, שמעיהא"ל, ואלין דשמאלא אקרון מססרני"ה, צפצפי"ה. אלין אינון יתדות עלאין מימינא ומשמאלא.

ואלין אינון קיימי וזמינין בעלמא. בההוא זמנא דצדיקא מטא זמניה לאסתלקא מעלמא ואתייהיב רשו לסטרא אחרא אלין ארבע קיימי לאתעתדא תמן בגין דתפוק נשמתיה [p. 128] בנשיקה ולא תהא כפיטורי ותצטער בשלטנו דסטרא אחרא. זכאין אינון צדיקא בעלמא דין ובעלמא דאתי דמאריהון אקדים עליהו שולטניהון למהוי נטירן בעלמא דין ובעלמא דאתי. מהיכלא דא שראן כל רזין וכל דרגין עלאין ותתאין לאתחברא בגין דישתכח כלא עילא ותתא בשלימו למהוי כלא חד וחבורא חד לאתיחדא שמא קידשא כדקא יאות ולאשתלמא לאנהרא נגידו עלאה בתתאה ונהירו דבוצינין כחד דלא תעדי דא מן דא. וכדין נגיד ואתמשך מאן דאתמשך דלא אתידע ולא אתגליא בגין דיתקשר [רנו ע"ב] ויתיחד דא עם דא למהוי קב"ה ביחודא שלים כדקא יאות.

זכאה חולקיה מאן דידע ברזא דמאריה דאתשמודעאה ליה כדקא יאות ואכלין חולקהון בעלמא דין ובעלמא דאתי. ע"ד כתיב (ישעיה סה: 13) הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו וגו'. זכאין אינון צדיקא דידעי ארחוי דקב"ה דמשתדלי באורייתא יממא ולילי בגין דאינון ידעי ליחדא יחודא קדישא כדקא חזי. דכל דידע ליחדא שמא קדישא בשלימו כדקא חזי זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי.

קשורא דכל הני היכלין הכא מתקשראן. יעקב קשירו דכל מהימנותא רוחא דקיימא לקבלא רוחא דאיהו לתתא והאי רוחא דאיהו לעילא קיימא לקבלא רוחא עלאה דכל רוחין קיימין ביה. דא איהו יעקב דאיהו רוח אמצעיתא דכל רוחין. איהו נטיל האי היכלא שתיתאה באינון נשיקין לאתדבקה רוחא ברוחא כד"א (שיר א: 2) ישקני מנשיקות פיהו, [p. 129] וכל נשיקה איהו לאתדבקה רוחא ברוחא תתאה בעלאה. ובאלין נשיקין אסתלק רוחא דלתתא לאתדבקה ברוחא דלעילא. וכד מתדבקן רוחא ברוחא כדן רוחא עלאה סתימאה שארי על האי רוחא דאמצעיתא, ועד לא אתער לאתדבקה רוחא ברוחא עלאה לא שריא על רוחא דאמצעיתא.

ורזא דא כד אתאחיד רוחא ברוחא כדן שראן נשיקין לאתחברא ומתערין שאר שייפין בתיאובתא ורוחא דא מתדבקה בדא. וכדן שייפין כלהו מתערי אלן באלין לאתקשרא שייפא בשייפיה.

ואי תימא מאן אתער שייפי תתאי או שייפי עלאי. שייפי תתאי מתערי תדיר לגבי עלאי, מאן דאיהו בחשוכא תאיב תדיר למהוי בנהורא, שלהובא אוכמא דלתתא אתער תדיר לגבי שלהובא חוורא דלעילא בגין לאתדבקה ביה ולמשרי תחותיה. ורזא דא (תהלים פג: 2) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל.

כד נטיל יעקב האי היכלא שתיתאה כדן אקרי בשמא קדישא שלימא. ואי תימא שלימא דכלא, לאו הכי. אלא [p. 130] כד אשתלימו כלהו היכלין אלן באלין כדן אקרי כלא בשמא שלים יהוה אלהים ודא הוא שמא שלים. ועד לא אתחברו דא עם דא היכלין בהיכלין לא אקרי בשמא שלימא דא. וכד מתחברן כחדא אלן באלין כדן אשתלים כלא מעילא ותתא, ונהירו דעילא לעילא נחתא ושריא על כלא ואתקשר כלא כחדא למהוי כלא חד. ורזא דמלה יעקב נטיל ארבע נשין וכליל לון בגויה, ואע"ג דאוקימנא להאי מלה ברזא אחרא דאיהו קיימא בין תרין עלמין. ורזא דכלא, כד יעקב נטיל האי היכלא דאיהו שתיתאה נטיל וכליל בגויה כל אינון ארבע נשין, ארבע מלאכין, וכלהו דבקי בהיכלא דא. אלן אינון ארבע רישי נהרין דכתיב (בראשית ב: 10) ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. אלן ארבע רישין אינון ארבע נשין. נטיל לון יעקב כדקאמרן וליה אצטריך ואיהו נטיל היכלא דא. וכדן אקרי האי היכלא וי"י, כד איהו לטב כד"א (שמות יג: 21) וי"י הולך לפניו יומם, (בראשית יח: 17) וי"י אמר המכסה אני מאברהם. וכד אתחבר יצחק בהיכלא דבי דינא דאקרי זכות"א כדן אקרי כלא וי"י לאענשא לחייביא כד"א (שם יט: 24) וי"י המטיר על סדום וג' , וכלא ברזא חדא כדקא יאות.

[p. 131] וכד יעקב נטיל היכלא דא כדין אקרי כלא רצון שלים וסימניך (אסתר ב: 15)

ובהגיע תור אסת ודא הוא עת רצון. ומכאן ולהלאה שראן היכלין לאתחברא ולא תקשרא אליון באלין. ואע"ג דתנינן דרומית מזרחית וכלא איהו כחדא. הכא איהו רוחא ברוחא דבקווא חדא. מכאן שרי אברהם דאיהו ימינא דאקרי אהב"ה רבה דקאמרן ואיהו נטיל היכלא דאקרי

אהב"ה כמה דאתמר. ובגין דאברהם נטיל היכלא דא דאיקרי אהב"ה כדין (יחזקאל טז: 17) שדים נכונ, ואתמליין מכל טוב לספקא ולא תזנא כלא מהכא. וכד אליון שדים נכונ ואתמליין מגו רחימו עלאה כדין אקרי היכלא דא אל שדיי כדקאמרן. ובהאי [p. 132] אסתפק כל [רנז ע"א] עלמא כד אתברי דהא כד אתברי עלמא לא יכיל למיקם בקיומא ולא הוה קאים עד דאתגלי היכלא דא דנטיל אברהם. וכד אתגלי אברהם בהאי היכלא כדין אמר לעלמא די הא ספוקא לאתזנא מניה עלמא ולא תקיימא. ובגין כך אקרי א"ל שדיי, א"ל שדיי לכלא ביה לאתזנא מניה ולינקא מניה.

ת"ח היכלא דא זמין קב"ה למליא ליה ולא תקנא ליה לזמנא דאתי דכתיב (ישעיהו סו: 11) למען תינקו ושבעתם משד תנחמיה למען תמוצו והתענגתם מזיו כבודה. שד תנחמיה חיוז כבודה, כלא איהו בהאי היכלא. וכדין בההוא זמנא כתיב (בראשית כא: 7) מי מלל לאברהם הניקה בנים שרה, דהא יניקא תליא ביה באברהם.

יצחק דאיהו שמאלא דקב"ה אתר דמניה מתערין כל דינין דעלמא ואיהו דרועא דשמאלא שירותא דכל דינין וכל דינין מתערי מתמן האי איהו נטיל ואחיד ההוא היכלא דאקרי זכותא לאתחברא דינא בדינא ולמהוי כלא קשורא חדא בגין דהאי איהו דינא דלעילא ורשימין דדינין קיימין ביה.

והכא אתרשים שמא קדישא דאקרי אלהים. בגין דאית אלהים חיים דאיהו לעילא לעילא [p. 133] סתים מכלא, ואית אלהים דאיהו בי דינא דלעילא, ואלהים דאיהו בי דינא דלתתא הה"ד (תהלים נח: 12) אך יש אלהים שופטים בארץ, אלהים עלאה כליל לאליון דלתתא וכלא איהו חד.

בהאי היכלא אתער יצחק וכלהו שבעין ותרין נהורין דכלילן ביה דעלייהו אתגזרו כל דינין דלתתא בעלמא דכתיב (דניאל ד: 14) בגזרת עירין פתגמא. ואמאי אקרון עירין. אלא בגין דכלהו קיימין בהאי עיר, (תהלים מח: 9) עיר יי צבאות, עיר אלהינו. כל אינון היכלין לעילא כל חד וחד אקרי עיר כד"א (דניאל ד: 10) עיר וקדיש, ואליון אינון עירין דקיימין לגו בגו דהיכלא דקיימן מעיר, בגין כך אקרון עיריין.

האי היכלא אתכליל ביצחק וכלא בהיכלא דאברהם בגין דימינא אכליל לשמאלא. ות"ח כל חד וחד כליל לחבריה, והא אוקימנא דכך אברהם עקד ליצחק בגין לאכללא ביה דינא ולאשתכחא שמאלא כליל בימינא ולאשטא ימינא על שמאלא. ועל דא קב"ה פקיד ליה

לאברהם לקרבא בריה לדינא ולא תקפא עלוי ולא פקיד ליצחק אלא לאברהם. ועל דא אשתכח דא בדינא ודא בחסד וכלא חד ואתכליל דא בדא, והכי אתכלילו היכלין תתאין בעלאין.

[p. 134] כד נטיל יצחק היכלא דא כדין כלא איהו לטב, דינא בזכותא. ועל דא בעי בר

נש דדאין דינא למידן דינא בזכותא בגין דאיהו רזא עלאה שלימו דדינא. בגין דלית שלימו דדינא אלא בזכותא, דא בלא דא לאו איהו שלימו, דינא בזכותא דא איהו שלימו דמהימנותא כגוונא דלעילא.

ביומא דראש השנה כד דינא אתער בעלמא בעאן ישראל לתתא לאתערא רחמי מגו שופר

כגוונא דרזא עלאה והא אוקימנא. ובעינן לחברא דינא לקבל זכותא בגין דכד קיימא דינא בזכותא כלא איהו בחבורא חדא, ועילא ותתא בשלימו וכדין (איוב ה: 16) ועלתה קפצה פיה דלית לה רשו לאסטאה ולקטרגא בעלמא. וכדין כלא ביחודא חדא כדקא יאות. ודינא בלא זכו לאו איהו דינא.

ודא איהו רזא דישראל דאית לון דינא בזכותא, אבל שאר עמין לא אית לון דינא בזכותא. ועל דא אסיר לן לסדרא דינין דילן בערכאי דשאר עמין דהא לית לון חולקא בסטר מהימנותא דילן דכתיב (תהלים קמז: 20) לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום. ומסטרא דישראל כל מאן דדאין דינא ולא אכליל ביה זכות דא איהו חטי דקא גרע רזא דמהימנותא ואסטי גרמיה לההוא סטרא דאית ביה דינא בלא זכות.

[p. 135] ות"ח כד קיימי סנהדרין לתתא למידן דיני נפשות אצטריכו למפתח בזכותא

בגין לאכללא זכותא בדינא. ותו דהא אקרון מבי זכותא ועל דא אשתדלותא דלהון למפתח בזכותא. ושראן בזכותא מזעירא ולבתר אשתלים דינא מעלאה למהוי זכותא כליל בדינא דא לעילא ודא לתתא. דינא בזכותא שלימו דדינא. דא בלא דא לאו איהו שלימו. ובגין כך יצחק [רנז ע"ב] ורבקה כחדא אינון, דא דינא ודא זכותא למהוי שלימו כחדא. זכאה חולקהון דישראל דקב"ה יחב לון אורייתא שלימתא למיהך בארח קשוט כגוונא דלעילא.

ת"ח לא דיינין דינא אלא בזכו ולעיינא זכותא דקדמיתא למהוי כליל דא בדא. וסנהדרין

קא מהפכי בזכותא בדינא לאכללא כלא כחדא בגין דלא ישלוט סטרא אחרא דהא כד זכותא לא אשתכח סטרא אחרא אשתכח דאקרי חובה ואתחברת בדינא ואתקפת ודא הוא דינא בחובה.

ועל דא ביומא דר"ה בעינן לחברא זכותא בדינא ולא יתגבר חובה. ובגין כך בעינן זכותא

ודינא למהוי כחדא בגין דאיהו שלים. דכד סטרא אחרא שלטא לאו איהו שלים אלא קטרוגא כמה דאיהו קטרוגא ואינון ארבע מיתות. וכד סטרא דקדושה דאיהו זכות שלטא כלא איהו שלים (מלכים ב כ: 19) שלום ואמת (תהלים קג: 4) חסד ורחמים.

[p. 136] וכד אתחברת סטרא אחרא בדינא דשלטא בקטרוגא באינון ארבע מיתות בית

דין, סקילה שריפה הרג וחנק, כלהו שלטנותא דקטרוגא בישא. סקילה בגין דאיהו (ישעיה ח: 14) אבן נגף, שריפה בגין דאיהו (שם) צור מכשול אשא תקיפא, הרג דא (דברים לב: 42) חרב תאכל בשר, תאכל בשר ודאי דשלטא בבשרא ודא הוא (בראשית ו: 13) קץ כל בשר, חנק בגין דאיהו (דברים כא: 23) קללת אלהים ההוא דשלטא על חנק ועל צליבו ואוקימנא בגין דלא ישתאר אלא בשרא בלחודוי, וההוא קללת אלהים שלטא בבשרא מרה חשוכא ובגין כך דא לטב ודא לביש.

ואצטריכו ישראל דרזא דמהימנותא בהו לאסתמרא בגין די שלוט סטרא דמהימנותא ולא יהיבו דוכתא לסטרא אחרא לשלטאה. זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי. עלייהו כתיב (ישעיה ס: 21) ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ.

[p. 137] נביאין דאינון סטרין עלאין תרין ירכין דסמכין לאורייתא קדישא אינון נטלין להיכלא דתרין רוחין ביה דאינון נוגה וזוהר ואינון תרין ירכין לתתא לסמכא לאינון היכלין דלעילא דאקרון תורה שבעל פה. כמה דאית סמכין לאורייתא דאיהי תורה שבכתב כך אית סמכין קיימין לאורייתא דאיהי תורה שבע"פ ואתכלילו דא בדא. כדין אלין תרין סמכין דלתתא כד מתחברן באלין עלאין אתרשים בהו סטרא דנבואה. ומאן איהו. מראה דאיהו כגוונא דנבואה. וכל אינון מאריהון דמראה מהכא ינקין. לעילא נבואה הכא מראה. ועל דא איהו דא כגוונא דא. וכד מתחברן דא בדא כדין שליט על האי אתר שמא קדישא דאקרי צבאות בגין דכל אינון חיילין קדישין כלהו קיימי הכא וכלהו אקרון מסטרא דנבואה, מראה וחלמא מסטרא דנבואה הו.

ואע"ג דקא אמרי' די בגו ההוא אות קיימא קדישא שריא שמא דא בגין דכלהו נפקי מהאי אות, עם כל דא ירכין דאינון קיימין לבר קרינן על שמא דא. ואלין אינון דאקרון ברייתא דהא ברייתא לבר ממשנה, מתני' קיימא לגו ברייתא ואקרון ירכין בתי בראי כגוונא די לעילא. [p. 138] מתני' איהו רזא דקיימא לגו דאולפי מתמן עקרא דכלא, ועל דא תנאי. ורזא דא (שיר ח: 2) אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני. אל בית אמי, דא בית קה"ק, תלמדני, דא הוא רזא דמתניתין. דכד עאל דא נהר דנגיד ונפיק בההוא בית קדש הקדשים כדין כתיב תלמדני. ודא הוא רזא דאקרי משנה כד"א (דברים יז: 18) את משנה התורה הזאת. ולבתר כד אתמשכא אקרי ברייתא, תרין ירכין אינון ברייתא.

רזא דרזין דלא אתייהיב לאתגלאה בגין דלא אתמסר רזא בר לחכימי עליונין. ווי אי אתגלי ווי אי לא אתגלי, בגין דאיהו רזא מרזין עלאין דקב"ה אנהיג ביה עלמא.

[p. 139] בית ראשון קיימא בימי שלמה לקבל עלמא עלאה ואיהו אקרי בית ראשון. ואשתמש כלא בבית קדשי הקדשים אתר דאשתמש ביה שמשא [רנח ע"א] בסיהרא וקיימא

עלמא באשלמותא. ולבתר גרמו חובין ואתמשכו רזין ואתדחין מבית קדש הקדשים לבר. כד
אתדחו לירכין כדין קיימו לבר דאקרון בתי בראי ואצטריכו לברייתי.

בית שני קיימו בבתי בראי בירכין. ומנייהו אהדרו ושאר בהאי בית קדש הקדשים
ואיהו בית שני. ואינון אחרנין אשתארו בברייתא לבר ביני ירכין. והוו אולפנין ממתני' ואתנהיגו
מינה והיינו רזא דכתיב (ישעיה ב: 3) כי מציון תצא תורה.

ולבתר כד גרמו חובין אתעדי שלטנו דהאי בית שני ואע"ג דשלטנא דיליה לא הוה כבית
ראשון דהוה ביה שלמא. בית ראשון אתר דאית ביה שלמא תדיר בגין דאיהו מלכא דשלמא
דיליה תדיר ועל דא הוה בשלום. בית שני לא הוה ביה שלם הכי בגין דערלה הוה בגויה וקטרגא
ביה תדיר, ועל דא הוו כהני זמינן תדיר לגביה ולקטרגא בהאי ערלה, ולהו אצטריך מלה
לקטרגא בהדה ולאגנא על בית שני, וכלא ברזא כדקא חזי.

[p. 140] לבתר גרמו חובין ושלטא ההיא ערלה ואתדחין מבית שני לבר ונחתו מתמן
לחמוקי ירכין ולבתר נחתו מתמן ואתדחו מאינון חמוקי לתתא עד די שרון לתתא ברגלין. וכד
יתבון ברגלין כדין (זכריה יד: 4) ועמדו רגלינו ביום ההוא, ועלמא בכלא יתנהיג ברזא עלאה
כדקא חזי. ואע"ג דאתדחו לא אשתבקו מניה ולעלמין אתאחידו ביה.

ומאן דידע ומדיד בשיעורא דקו המדה ארכא דמשיכו דירכין עד רגלין יכיל למנדע
משיכו דגלותא דאתמשך, ורזא איהו בין מחצדי חקלא וכלא ברזא עלאה.

[p. 141] ובגין דא כלהו ברייתי וכלהו תנאי וכלהו אמוראי קיימי בדוכתייהו כדקא חזי,
אלין לגו ואלין לבר באינון חמוקי ירכין ואלין לבר לתתא מברכין, ובכולהו אקרי תורה שבע"פ,
ובכלהו נחתי ישראל ואתגלו.

וכדין כד יסתיים גלותא במשיכו עד רגלין כדין ועמדו רגלינו ביום ההוא, ויתעבר ההוא
רוחא מסאבא ערלה מן עלמא ויתהדרון ישראל בלחודייהו לשלטאה כדקא יאות, בגין דההיא
ערלה נחית לון לתתא עד השתא, ומכאן ולהלאה דההיא ערלה אתקצץ ואתעבר מגו עלמא. כדין
(דברים לג: 28) וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב, בההוא עין יעקב, ולא אשתכח מקטרגא
עלייהו. זכאה חולקהון דישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי.

יוסף הצדיק עמודא דעלמא איהו נטיל ברשותיה היכלא טמיר וגניז וברשותיה קיימא
היכלא שביעאה. ואע"ג דקא אמרן דהיכלא דלבני"ת הספי"ר ברשותיה קיימא, הכי הוא דביה
מתקן.

[p. 142] אבל ת"ח נביאים דקא אמרן כד מתחברי לתתא תרין דרגין מתפרשין מנייהו
מראה וחלום וקיימי בירכין. באינון חמוקין קיימי מראה וההוא דאקרי נבואה קטנה, מירכין
ולתתא קאים חלום, עד דמאטו רגלין ברגלין, ותמן קאים היכלא תתאה ואקרי לבנת הספיר.

כלא ירכין בירכין לאשתלמא חד בחד וכלהו דרגין דנבואה, דהא מתמן נפקי ושראן על האי אתר ואתעביד מנייהו מראה ושראן על האי אתר ואתעביד מנייהו חלום. יוסף הצדיק איהו שלימא דכלא. איהו נטיל כלא בגין דכלא אתקן בגיניה. כלא תאיב בתיאובתא בגיניה.

ת"ח בשעתא דיוסף הצדיק קיימא לאתקנא כלא כדין איהו נטיל כלא וכד אתחבר בהיכליה כדין מתערי כלהו לנטלא תיאובתא ורעותא עלאי ותתאי. וכלא אינון ברעותא חדא ושלימו חד למהוי עלאי ותתאי רעותא חדא כדקא יאות, וכלהו תתאי קיימי בקיומא בגיניה. ועל דא כתיב (משלי י: 25) וצדיק יסוד עולם, ועל האי יסודא קאים האי עלמא. [p. 143] האי לבניית הספי"ר לא קאים בקיומיה עד דהאי יוסף הצדיק אתתקן וכד איהו אתתקן כלא מתתקני. דא הוא יסודא דכלהו בנינא. ועל דא כתיב (בראשית ב: 22) ויבן יי אלהים את הצלע ולא כתיב וייצר ולא כתיב ויברא בגין דהאי קיימא על יסודא. ולבתר דיסודא אתקן כלא אתבני [רנח ע"ב] עליה, ובגין דא כלהו קיימן בהאי והא אוקימנא. ת"ח כתיב (בראשית ב: 22) ויבן יי אלהים את הצלע, דהות מסטרא אוחרא ואתקין לה לאהדרא אנפין באנפין, הכי אוקימנא. אבל ויבן, אסתכל לסלקא לה בההוא דרגא דעלמא עלאה שריא ביה למהוי דא כגוונא דא. ויבן, אסתכל בסטרוי ואתקין וכוין כל רוחותיה למזרע ולאשקאה ולאולדא למעבד בה כל צרכוי כמה דאצטריך. ולבתר ויביאה. במה. בהאי צדיק דכתיב (אסתר ב: 13) ובזה הנערה באה אל המלך, דהאי אמשיך לכלא לסלקא לאתעטרא בשלימו.

[p. 144] הכא מניעו דכל חובין הכא מניעו דכל תיאובתין בישין מה דלא איהו בההוא היכלא שתיתאה בסטרא אחרא, דתמן כל ענוגין בישין וכל סטרין דתיאובתין דענוגא דהאי עלמא. וכד האי עלמא אתנהיג בהו בני נשא כשלי בהו ובגין דבני נשא טעיין בהו כשלין בהו לההוא עלמא, דחמאן כמה ענוגין דגופא ותיאובתין דגופא אתהני ואתעניג מנייהו וטעיין אבתרייהו, הה"ד (בראשית ג: 6) ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וגו', דהא כל תיאובתין וכל ענוגין דעלמא ביה תליין.

ועל דא כגוונא דא, אית מלין דגופא אתהני מנייהו ועיילי לגופא ולא לנשמתא, ואית מלין דנשמתא אתהני מנייהו ולא גופא. ועל דא דרגין פרישין דא מן דא. זכאין אינון צדיקיא דנטלי אורח מישר ומנעי גרמייהו מההוא סטרא ומתדבקן בסטרא דקדושה. היכלא דא כליל כל שאר שמהן דכל אלין חייילין דלתתא. תרין שמהן אינון דכלילו שאר שמהן אחרנין. חד דכד אתחבר עילא בתתא ויעקב נטיל היכליה באינון נשיקין ברזא עלאה כדין כליל כל שאר שמהן ואקרי יהו"ה אלהי"ם ודא אקרי שם מלא כמה דאוקימנא. וחד כד אתחבר יסודא דעלמא בהיכליה וכלהו מתערי בחביבותא ובתיאובתא לגביה וכלהו כלילן ביה כדין כליל

כל שאר שמהן, ואקרי יהו"ה צבאות ודא אקרי שמא קדישא שלים ולאן איהו שלים כהאי אחרא.

[p. 145] מה בין האי להאי. דא שליט עלאה בתתאה גופא בגופא כדקאמרן, ודא שליט מאתר דסיומא דגופא ולתתא באינון היכלין ובכלא דלתתא. ורזא דא בית ראשון ובית שני. ובגין דא היכלא דא כליל כל שאר שמהן דלתתא כמה דאוקימנא. ועל דא שמהן אלין דא סליק ודא נחית. זכאין אינון צדיקייא דידיעין ארחוי דאורייתא. יסודא דא אתתקן לתרין סטרין, חד לאתקנא כל שאר דלתתא וחד לאתקנא היכלא שביעאה ולאתקנא דא בדא למהוי כלא רעו חדא כדקא יאות. עד הכא יחודא דתרין סטרין דלעילא ותתא לאתיחדא כחדא בשלימו למיהך בארח מישר. זכאה איהו מאן דידיע ליחדא יחודא ולסדרא סדרי מהימנותא למיהך בארח מישר. זכאה איהו בהאי עלמא ובעלמא דאתי. ועל דא כתיב (תהלים פה: 11) חסד ואמת נפגשו צדק ושלוש נשקו, וכדין (שם: 12-13) אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף, גם יי יתן הטוב וארצנו תתן יבולה.

היכלא שביעאה. היכלא דא היכלא פנימאה מכולא. האי היכלא איהו דלאן ביה דיוקנא ממש ולית ביה גופא כלל. הכא איהו סתימו דסתימין דגן רזא [p. 146] דרזין. האי איהו רזא דאיהו אתר לאעלא תמן בגו אינון צנורין דלעילא רוחא דכל רוחין רעווא דכל רעווין לאתחברא כלא כחדא רוחא דחיי בהאי למהוי כלא תקונא חדא. היכלא דא אקרי בית קדש הקדשים אתר לקבלא ההיא נשמתא עלאה דאקרי הכי לאייתאה עלמא דאתי לגביה. האי עלמא עולם אקרי. עולם, סליקא, דסליק עלמא תתאה לגבי עלמא עלאה ואסתתר בגווה ואתעלם ביה אתגליא בסתירה. עולם דסליק איהו וכל אינון [רנט ע"א] דקרבין ביה ואסתתרון גו סתירו עלאה. עולם עלאה דסליק ואסתתרו ברעותא עלאה גו טמירו דכל טמירין דלא אתידע כלל כלל ולא אתגלי ולית מאן דידיע ליה. פרוכתא דפרסא פריסא חפיא גו טמירו דסתימין. כפורתא פריסא גו טהירין עלאין לאסתמא סתימו דהאי טמירו סתים. לגו מן כפורתא אית אתר סתים וטמיר וגניז לאכנשא ליה בגויה משח רבות עלאה רוחא דחיי על ידא דההוא נהר דנגיד ונפיק. והאי נהר אקרי מבועא דבירא דלא פסקין מימיו לעלמין. [p. 147] וכד האי עייל ונגיד כל ההוא רבות קדשא מלעילא מאתר דקדש הקדשים נהירו נחית ואתי גו אינון צנורין. והאי אתמליא מתמן כנוקבא דמתעברא ואתמליא מן דכורא. אוף הכי נמי האי היכלא מתתקנא תדיר לקבלא כנוקבא דמקבלא מן דכורא.

קבילו דקביל, כל אינון רוחין ונשמתין קדישין דנחתין לעלמא ואתעכבו תמן כל ההוא זמנא דאצטריך, יתעכבון עד זמנא דייתי מלכא משיחא ויסתפקון כל אינון נשמתין וייתון ויתחדו עלמא כמלקדמין וכדין יתחדו קב"ה בעובדוי כד"א (תהלים קד: 31) ישמח יי' במעשיו. [p. 148] בהאי היכלא קיימין ענוגין ותפנוקין דרוחי ואשתעשעותא דאשתעשע קב"ה בגנתא דעדן. הכי איהו תיאובתא דכלא וענוגא דכלא לאתחברא כלא כחדא ולמהוי כלא חד קשורא דכלא ביחודא חדא הכא קיימא.

דכד שייפי כלהו מתחבראן בשייפין עלאין כל חד וחד כדקא חזי ליה לית לון תיאובתא ולית לון ענוגא בר ביחודא דהאי היכלא. כלא הכא תליא. כד אתחברותא דהכא אתייחד ביחודא חדא כדין כל נהירו דשייפין וכל נהירו דאנפין וכל חדוון כלהו נהירין וחדאן. זכאה חולקיה מאן דידע לסדרא סדורין ולאתקנא תקוני אשתלמותא ולייחדא ייחודא כדקא יאות. רחיס איהו לעילא רחיס הוא לתתא קב"ה תבע ביקריה בהאי עלמא ובעלמא דאתי והא אוקימנא. וכדין כל דינין וכל גזרין בישין מתעברין ומתבטלין מעלמא.

היכלא דא היכלא דתיאובתא היכלא דענוגא היכלא לאשתעשעא עילא ותתא כחדא ולקבלא כלא נהירו דבוצינא עלאה דנהיר לכלא ולאתיחדא כלא כדקא יאות ביחודא שלים. ועל דא היכלא דא קאים בטמירו דכלא האי גניז מכלא. ת"ח אע"ג דכלהו טמירין, דא טמיר וגניז יתיר למהוי ברית קיימא כלא כחדא דכר ונוקבא למהוי שלים.

היכל דא אקרי ארון הברית דאיהו אדון כל הארץ בגין דהאי איהו אתר דנפקו מניה כל נשמתין דעלמא ליחדא יחודא לתתא ולאמשכא יקרא דקב"ה מעילא [p. 149] לתתא ליהבא לצדיק בגין דנפקו מצדיק ועיילי בצדיק. ולבתר נפקי מצדיק ועיילי באתר דנפקי מתמן.

האי ארון הברית נקיט כלא מצדיק. ולבתר נפקי מניה ועיילי בצדיק לתתא. לבתר נפקי מצדיק דלתתא ועיילי בהאי ארון הברית למהוי כל נשמתין כלילן מעילא ומתתא למהוי שלים מכל סטריין. והאי ארון הברית נקיט מצדיק אינון נשמתין מתרין סטריין.

ת"ח מבועא דבירא לא מתפרשא מבירא לעלמין ועל דא האי אתר שכלולא דכלא קיומא דכל גופא למהוי שלים בכלא כדקא יאות. הכא הוא יחודא וקשורא כחדא למהוי עילא ותתא חד בקשורא חדא דלא מתפרשן כל שייפין דא מן דא ולאשתכחא כלא אנפין באנפין.

ועל דא תנינן מאן דשמיש ערסיה מאחורא אכחיש תקונא דאסתכלותא אנפין באנפין לאנהרא כלא כחדא ולאשתכחא כלא אנפין באנפין בדבקותא כדקא יאות כד"א (בראשית ב: 24) ודבק באשתו, באשתו דייקא ולא אחורי אשתו.

[p. 150] תרין אינון, יעקב איהו לעילא יוסף לתתא. תרין תיאובתין אינון, חד היכלא שתיתאה וחד האי היכלא שביעאה. תיאובתא לעילא באינון נשיקין דנטל יעקב, תיאובתא לתתא בהאי שמושא דנטיל יוסף. מתרין סטריין אלן נטיל האי [רנט ע"ב] ארון הברית רוחא

דחיי. מסטרא דיעקב נטיל רוחא דחיי דלעילא דאתדבק ביה באינן נשיקין ואעיל רוחא דחיי דלעילא ביה לאתזנא מניה. מסטרא דיוסף דאיהו לתתא בסיומא דגופא בהאי היכלא נטיל רוחין ונשמתין לארקא לתתא להאי עלמא.

אלין תרין סטרין מתפרשן לתרין סטרין. סטרא דיעקב אתפשט ויהיב תוקפא לנבעא באינן שדים דאתמליין מההוא רוחא דחיי ויניק בהו לאינן מלאכין קדישין דאינן חייין וקיימין לעלמין וקיימין בקיומא ביה. סטרא דיוסף עייל בתיאובתא ויהיב תוקפא לגו ועביד נשמתין ורוחין לנחתא לתתא ולאזנא בהו בני עלמא.

ועל דא קיימין תרין סטרין אלין דא לעילא ודא לתתא, דא לאתזנא לעילא ודא למיזן לתתא, כל חד וחד כדקא חזי ליה ועל דא כלא איהו חד וחד רזא איהו. ועם כל דא יוסף זן לכל גופא ואשקי ליה ומהאי רוחא דחיי דאתדבקותא דיעקב נחית לתתא וביה אתדבק האי ארונן הברית ברעותא לעילא ונחית ההוא רוחא דחיי לתתא בההוא אתדבקותא דיוסף. וכד אתחבר כלא כחדא אתמליין אינן שדים לינקא לכלא ובגין כך כלא איהו חד.

[p. 151] זכאה חולקיה מאן דייע לקשרא קשרין וליחדא יחודא ברעותא דלבא כדקא יאות בגין לדבקא שייפא רוחא ברוחא כלא בכללא חדא למהוי כלא חד כדקא חזי. תא חזי האי היכלא כד אלן רוחין קדישין וכל אינן רתיכין כלהו מתיחדי כחדא ואשתכחו בקשורא חדא כדין האי רוחא עלאה דכלהו דאיהו נקודה חדא אסתים בהו ולא אתגליא ואתעביד רוחא סתים דכלא כגוונא עלאה. וסימניך אגוזא, יחודא בקשורא דכלא כדקאמרן לאתקשרא דא בדא למהוי כלא שלים בשלימו דכר ונוקבא כחדא. והא אוקימנא דכגוונא דא קרבנא סלקא ליחדא יחודא ולאסתפקא כל חד וחד כדקא חזי ליה מההוא תננא דסליק. וכהנא דאיהו ימינא בקשורא דיחודא ברעותא, וליואי בשירתא, דא כליל בדא היכלא בהיכלא רוחא ברוחא עד דמתחברן באתרייהו שייפא למהוי כלא כליל כחדא כדקא יאות.

והא אוקימנא דכד אשתלים כלא כחדא שייפין עלאין בתתאין כדין נשמתא עלאה דכלא אתערת ועאלת בכלהו ונהיר לכלא וכלהו מתברכאן עלאין ותתאין. וההוא דלא אתידע ולא עאל בחושבנא רעותא דלא אתפס לעלמין. כדין כלא סליק עד אין סוף ואתקשר כלא בקשורא חדא ובסיים ההוא רעותא לגו בגו בסתימו.

[p. 152] נהירו דנשמתא עלאה סלקא לגו בגו ונהיר לכלא. בגו דהאי נהירו אעיל סתנימו דמחשבה דאיהו כליל כלא, ובגו לגו בההוא רעו דמחשבה אנהיר ואתבסס ותפיס ולא תפיס. וסליק האי רעו דמחשבה לתפשא ביה וכד האי סליק נהירו דלתתא תפיס ביה. וכן כלא לאתקשרא ולאמליא ולאמברכא כלא כחדא כדקא יאות. וכדין אתקשר דא בדא כדקאמרן היכלין בהיכלין תתאין בעלאין רזא דכר ונוקבא כחדא נהירו עלאה בנהירו

דסתים וגניז יתיר ביה, וההוא דגניז כליל במה דגניז יתיר עד דאשתקע כלא כדקא יאות ביחודא חדא.

ועל דא משה הוה ידע לסדרא סדורא דמאריה מכל בני עלמא. כד אצטריך לארכא אריך וכד אצטריך לקצרא קצר כמה דאוקימנא (במדבר יב: 13) אל נא רפא נא לה. תנינן מאן דאריך בצלותיה ויסתכל ביה לסוף אתא לידי כאב לב. ותנינן מאן דאריך בצלותיה יורכו יומוי. ורזא דמלה, מאן דאריך באתר דבעי לקצרא אתי לידי כאב לב. מאן לב. דא הוא דכתיב (משלי טו: 15) וטוב לב משתה תמיד בגין דאיהו אתר דבעי לקצרא ולא לארכא ביה. דהא כלא קאים לעילא ובעי דלא לאמשכא ליה, [אלא] לקשרא ליה בקשורא דלעילא בלא אריכו למהוי כלא [רס ע"א] חד ביחודא חד. וכיון דאתקשר כחדא כדין לא בעי לארכא באריכו ולא תחננא בתחנוני. וכד אריך באריכו באתר דאצטריך קב"ה קביל צלותיה ודא הוא יקרא דקב"ה בגין דיחודא דצלותא קא מקשר קשרין ואסגי ברכאן לעילא ותתא.

[p. 153] היכלא דא קיימא גו נקודה חדא טמירתא והאי נקודה איהי רוחא לקבלא רוחא. וכד שריא רוחא ברוחא כדין עאל דא בדא ואיהו חד ודבקותא חדא ואתרכיב דא בדא למהוי חד כהאי אילנא דארכיב דא בדא ואיהו חד זינא בזיניה. ווי מאן דארכיב זינא בלא זיניה כאינון בני אהרן דבעו לארכבא אילנא באחרא דלאו איהו זיניה.

ומאן דארכיב זינא בזיניה וידע לקשרא קשרא בקשריה היכלא בהיכליה דרגא בדרגיה דא אית ליה חולקא בעלמא דאתי כמה דאוקימנא. ועל דא האי איהו שלימו דכלא, וכד אשתלים דא בדא ואיהו כלא חד עובדא דנפיק מהאי שלימו ההוא אקרי מעשה מרכבה. ורזא דא (בראשית ב: 7) וייער יי אלהים את האדם, שם מלא, ואדם איהו עובדא דהאי מרכבה דארכיב דא בדא עובדא דשלימו דכלא. וכד אשתלים דא בדא כדין יי אלהים שם מלא. זכאה איהו מאן דידע לקשרא קשרי מהימנותא וליחדא יחודא כדקא חזי.

[p. 154] ת"ח כמה דאיתנהו שמהן קדישין עלאין מתחברין אלן באלין הכי איהו שמא קדישא, אתפרש לעילא ואתפרש לתתא. שמא דא איהו לעילא שמא דא איהו באמצעיתא שמא דא איהו לתתא. יהו"ה דאיהו רזא דשמא קדישא איהו חד. רזא דכלא, עלמא עלאה בסתימו דסתים דעליה דאשתתף בהדיה ואיהו חד. עלמא תתאה בסתימו דאמצעיתא רזא דרתיכא קדישא עלאה דעליה ואוקימנא.

מהאי גיסא ד' רתיכין נפקין ומהאי גיסא ארבע רתיכין נפקין בגין דכל חד וחד מתפרש לארבע. כל רתיכא ארבע אינון כד מסתכלין דרגין. וכן כלהו ארבע בארבע ברזא דשמא קדישא עד דנחתין דרגין לתתא בההוא אתר דאקרי רזא דשמא קדישא דאיהו אדנ"י באינון רתיכין דקיימי ונטלי בשמא דא ואינון אקרון (זכריה ו: 1) הרי נחשת. בגין דאית הרים ואית הרים. אית הרים עלאין והרים תתאין, ואינון בתלת סטרין קיימי ונפקי מגו זהב וכסף ונחשת.

[p. 155] נחשת לתתא, בגין דאינון רתיכין דנפקי מגו אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד די בגו היכלא קדמאה דאינון ארבע רתיכין דנפקין מגו אינון תרין רוחין ימינא ושמאלא מגו לבנת הספיר כדקאמרן, אלן תרין רוחין דקאמרינן התם אינון אקרונ תרי טורים ואינון הרי נחשת. מאינון תרי רוחין דאקרונ הרי נחשת נפקי אינון ארבע רתיכין דמשתמשי בההוא שמא דאל"ף דל"ת דאשתקע בסנדלפו"ן מארי דאפיא וכלהו שליחן אלן על אלן בעלמא ברזא דסוסוון ורתיכין בגין דאית רתיכא על סוסוון דנטלי לה.

ודא שמא קדישא אתכליל ביו"ד ה"א כמה דאוקימנא דאתכליל אל"ף דל"ת ביו"ד ה"א ואיהו יאהדונה"י והא אתמר. אלהים לא אתכליל בשמא אחרא בגין דאית אלהים חיים ומהאי אתפשט לכמה סטרין ולא אתכניש אלא אתפשט.

שמא דכליל כל שמהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א ברזא דאתוון צירופא דשמא קדישא דביה הוה ידע לצרפא כהנא בכל סטרוי עד דסלקי שמהן בכמה סטרין בארבעין ותרין גוונין באשתטחו דבוצינא דקרדינותא, דהאי איהו כליל כל שמהן.

[p. 156] ושמא דא כליל כל שמהן, אהיולדיני"ם סימן. באלין אתוון כלילן אחרנין מתחברן, ונפקי אלן ועיילי אלן.

לבתר כד אתנטי ואתפשט בוצינא דקרדינותא מצטרפי אתוון בגוה ועאלי אתוון ונפקי אתוון ברזא דאלין תשע אתוון. ואלין אתמסרו לקדישי עליונין [רס ע"ב] למיהך בארחא דרזא דאתון לצרפא יחודא דשמהן כמה דהוה כהנא ידע לצרפא שמהן באתוון רשימינן.

[p. 157] (יחזקאל א: 8) וידי אדם מתחת כנפיהם. כלהו ידי אדם הא אוקימנא דאינון רוחין וחיון ואופנים כלהו בגדפין וידין תחות גדפייהו לקבלא צלותין ולקבלא מארי דתיובתא. ידי אדם, אתרין ודוכתין לקבלא בני נשא בצלותהון ובעותהון ולאפתחא פתחין לקבלא לון ליחדא ולקשרא קשרין ולמעבד רעותיהון.

ואלן אתרין ודוכתין דאקרונ ידי אדם דקיימי לבני נשא אלן אינון שמהן קדישין דשליטין בכל דרגא ודרגא בגין דבהון עאלין ב"נ בצלותהון ובעותהון בכל תרעין עלאין. ובדא שלטין תתאין לעילא, ורזא דא (תהלים קיט: 73) ידיך עשוני ויכוננוני, ואלין רזי שמהן קדישין. (שמות ט: 22) ויאמר יי אל משה נטה את ידך על השמים. וכי היך יכיל לארמא ידיה על שמיא. אלא נטה, ארכין, כד"א (תהלים יח: 10) ויט שמים וירד, משיכו מלעילא לתתא. ידך, אתרך, אתרא דדרגא דילך דאת שארי בגויה ודא ברזא דשמא קדישא. וכלא עלאי ותתאי על רזי דשמהן נטלי וקיימי, ובהו עאלין בני נשא להיכלין עלאין ולדפקא בכל אינון תרעין עילאין ולית מאן דימחי בידייהו. זכאין אינון דידיעין לסדרא יחודא דמאריהון כדקא יאות ולמיהך בארח קשוט בגין דלא יטעון ברזא דמהימנותא.

תא חזי בהיכלין אלין אית רזא עלאה גו מהימנותא. וכלהו חיון רתיכין כלהו משניין דא מן דא לאתכללא אלין באלין לטב לאתקנא וסימניך (אסתר ב: 9) וישנה ואת נערותיה לטוב. [p. 158] בשבעה היכלין אלין שלימו דעילא, כד אשתלים דא בדא ועאלו צלותין ובעותין, דמאן דידע לסדרא לון לאתקנא לון לעילא כד"א (שם) ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך.

היכלא קדמאה. (ישעיה מה: 7) יוצר אור ובורא חשך, נהירו דאבן טבא, ספירו דאבן טבא נציץ לתרין סטרין כמה דאוקימנא לימינא ולשמאלא אור וחשך. (תהלים קד: 24) מה רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית, כלהו אופנים וגלגלים, מלאה הארץ קנייך וגו'. המלך המרום לבדו מאז, שמא קדישא יאהדונה"י כללא דשמא קדישא שלים בתרי שמהן ודא הוא סליק באוירא ומתנשא מימות עולם.

היכלא תניינא. אל ברוך גדול דעה, אורפניא"ל רזא דכליל אתוון זעירין דאלפא ביתא. הכא אינון דקאמרי קדוש וברוך והכא איהו קדושה וברוך כבוד יי.

[p. 159] היכלא תליתאה. לאל ברוך נעימות יתנו. היכלא רביעאה. המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית בגין דהכא מתגלגלין נהורין ודינין דעלמא. מאן דאיהו לחיים מתחדש כמלקדמין לאתקיימא בעלמא בנהורא דימינא דאקרי אל כדקאמרן.

היכלא חמישאה. היכלא דא אקרי אהבת עולם ודא איהו משיכו דרחימותא דהיכלא דאקרי אהבה ודא היא אהבת עולם אהבתנו יי אלהינו. בא"י הבוחר בעמו ישראל באהבה, ברזא דא"ל שד"י.

היכלא שתיתאה. אמת ויציב ונכון וקיים, ובעינן דלא לאפסקא בין היכלין אלין לאלן דהא במשיכו דצלותא ורעותא מתחבראן כחדא ואתקשראן אלין באלין ברזא דשמהן קדישין דשליטין בכל חד וחד.

[p. 160] היכלא שביעאה. רזא דרזין בלחישו ולא אשתמע קלא. הכא איהו רעותא דלבא לאתכוונא ולסלקא רעותא לעילא עד אין סוף ולקשרא שביעאה בשביעאה וכלא חד בחד דא בדא מתתא לעילא ולבתר מעילא לתתא לאמשכא ברכאן בכלהו כדקא חזי, ממקורא דחיי דאיהו שביעאה לעילא ודא שירותא ברעותא דלבא ובסתימו דאתוון דשבע שמהן עלאין קדישין. [רסא ע"א]

היכלא שביעאה דאיהו מקורא דחיי דא איהו היכלא קדמאה שירותא דכלא מעילא לתתא ולנטלא שביעאה מתתא לאתחברא דא בדא שביעאה בשביעאה, דהא מהאי דלתתא עייל מאן דעייל להיכלא עלאה.

[p. 161] בְּרוּךְ, רבויא דכלהו תתאי כּללא דחיון ושרפים ואופנים וכלהו היכלין, רבויא דרזא דקדש הקדשים דשריא בגויה בגניזו. וכדין אקרי ברו"ך בכל אלין רבויין וברכאן ורזין דאשתלימו בהו.

את"ה, עטורא דסתימו דאתוון כללא דכלהו כ"ב אתוון, ודא היא א"ת. ה' דכליל לון מעילא האַי ה' וכניש לון בגויה ודא איהו א"ת ה'. וכד איהי בשלימו בההוא נהר דאחיד בה סלקא לאתעטרא לעילא ודא איהו רזא דכתיב (אסתר ב: 13) ובזה הנערה באה אל המלך. וכדין את כל אשר תאמר ינתן לה. ודא איהו רזא ברוך אתה, ובעי לאתכוונא בהאי ולקשרא רעותא בהאי רזא.

י"י אלהינו, דא איהו קשורא דמלכא עלאה לעילא בהאי, כד הנערה באה אל המלך את כל אשר תאמר ינתן לה.

דא רזא דאבהן לברכא לה, ודא איהו רזא אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב. כמה דהאי נערה לא אשתבקת מתתאי הכי נמי לא אשתבקת מאבהן לעלמין. איהי אחידת בהון לנטרא לון. ובגין דיתברכון כל חד מנה בעי לאדכרא לה על כל חד וחד. ולבתר יתכנשון כלהו בחבורא חדא ומתעטרי בהדה.

[p. 162] האל הגדול הגבור והנורא. הא כלהו כחדא לסלקא לעילא. בקדמיתא מעילא לתתא והשתא מתתא לעילא לאכללא לון בהדה. דכיון דאמר האל הגדול הגבור והנורא כלהו כלילן בה. וכדין אל עליון גומל חסדים טובים כללא דכלא.

דאשתהו בהדה ועאלו במעהא ואתברכון תמן. ולבתר שארי לון ואפיק לון כד אינון אתברכאן מגווה. בגו ההוא השתחואה דאמר בא"י מגן אברהם הכא נפקי כלהו ובכללא דא דימינא כלהו מתברכאן כדקא חזי.

ת"ח היכלא שביעאה דא רזא דמלכא עלאה מתעטרן ביה אבהן כדקאמרן ואתכלילו ביה. ועד השתא אתכלילו ובעי לאפקא לון איהו היכלא דא. כד אפיק לון מברכאן בגין האי נערה כדין איהי אחידת בהו בכל אינון ברכאן. ואע"ג דהא אתכלילו היכלין בהיכלין השתא אתאחידו באינון ברכאן כחדא, וכד אמר מלך עוזר ומושיע ומגן כדין אפיק לון מברכאן.

והאי איהו היכלא שביעאה ברזא דשמא קדישא עלאה בוכ"ו, ברכה וחסד כח ומשפט כליל כולא ודא הוא רזא אהי"ה [p. 163] כללא דכלא, בגין דאלין אתוון אפיקו אלין דנפקו מנייהו כללא דאבהן ודא איהו דמתחברא בהדייהו דאקרי ברכה.

כיון דאמר בא"י מגן אברהם הא אחידת ברכאן מנייהו ברזא דהיכלא חמשאה אהבה דאיהו ימינא ואיהו חמשאה לאתקשרא ברחימו דברכאן דימינא.

והכי אצטריך מעילא לתתא לאתברכא. בקדמיתא אתתקנו היכלא בהיכלא כדקאמרן
והשתא נטלי ברכאן לאשתכחא אלן מקדמת אלן. ואע"ג דאית מאן דנטיל בקדמיתא, כיון
דאשתכחי מסטרא דימינא ברכאן בהיכלא חמשה שארי לאחדא.
בסטב שמאלא ברזא דא, אתה גבור, והאי איהו חבורא אתה וגבור תרין דינין. וכיון
דאתמשכאן ברכאן אתכליל ברחמי ואשתכח בההוא סטרא כלא כחדא, מחיה מתים סומך
נופלים ורופא חולים כו'.

ודא איהו ברזא דשמא קדישא דאקרי אכדט"ס רזא איהו באתוון דשמא עילאה דאקרי
אלהים, בגין דאלין אתוון סלקין לאתעטרא לעילא ואפיקו אלן לאתקרי בהו. [p. 164] סלקין
לאתעטרא לעילא אלהים חיים וגרע באתוון לאחדא בגרעו. ומהכא [רסא ע"ב] אתפשט
לתתא לנטלא מגו אלן אתוון אחרנין ולסלקא מאלין אתוון בשמא דאלהים.
כיון דאתמשכאן ברכאן בחמשה ורביעאה מעילא כדקאמרן, שארי ואחיד ברכאן
מאמצעיתא דכולא מהיכלא שתיתאה ואחיד ברכאן בהאי ובהאי. ובגין כך אתה אזיל בכלהו.
אתה קדוש ושמד קדוש. כיון דאמר אתה קדוש ואתכליל אתה בקדוש אמאי ושמד
קדוש, היינו שם היינו אתה. אלא הא תנין בכל אתר דאשתכח יחודא וקשורא בעין קדושה
ותוספת קדושה וההוא תוספת עקרא הוא יתיר מכלא. ובגין כך בכלהו כתיב אתה ולא יתיר
והכא בהאי אתר אמר קדושה ותוספת קדושה. אתה קדוש, קדושה, ושמד קדוש, תוספת
קדושה.

[p. 165] וקדושים בכל יום. אלו שאר קדושין עלאין די בכל היכלא והיכלא דמתקדשי
מהאי תוספת, בגין דקדושה קמיינתא לה ותוספת קדושה לאתקדשא כל אינון שאר דקאמרן.
ולבתר כלא מעילא ומכלהו אבהן אתקשר בקשורא חדא והיינו ברוך אתה יי האל
הקדוש. הכא כלא קשורא חדא בגין דאמר ברוך אתה יי האל הקדוש. ועל דא אקרי צרורא
וקשורא דכלא ביחודא חד. זכאה חולקיה מאן דידע לסדרא שבחי דמאריה באתר דאצטריך. עד
הכא דבקותא וברכאן וקדושה כחדא באבהן.

מכאן ולהלאה קיימין שאלתין ובעותין. שירותא דבעי בר נש למשאל עסקוי למנדע
במלין דמאריה בגין למחזי תיאובתיה לגבי ולא אתפרש מניה. בגין דבעי בר נש לאשתתפא
בקדושה דמאריה דשמא קדישא עלאה איתעטר ביה ואיהו שמא דברכאן וקדושין, כוז"ו, רזא
דשמא קדישא ידו"ד דאיהו קדיש בקדושה. ואלין אתוון אחרנין נפקי מניה. הני אתוון אחרנין
חבורא דהני כחבורא דדכר בנוקבא. והני קיימן גו רזא דנוקבא בדכורא דשוי לנוקביה לקמיה.
וכד אפיקו אלן אתוון קדישין עלאין רזא דקדושה אלן אתוון אחרנין אקרון ט"ל, טל השמים,
רזא דחושבנא דאתוון, בגין דהכא לתתא קיימין כל מלין בחושבנא ולאן חושבנא אלא לסיהרא.

[p. 166] ובגין כך בעי לאתקשרא בקישורא דקדושה דמאריה ולא אתפרש בר נש מניה.

וכד שאיל שירותא דשאלתין לאחזאה דתיאובתיה לגביה. מכאן ולהלאה יתפרש זעיר זעיר וישאל שאלתוי מה דאצטריך לשאלא.

וכל שאלתוי יהון לבתר דיסדר סדורא דא דקאמרן. כגוונא דא כל שאלתוי יהון בתחוננים ובעותין לקמי מאריה ולא יצדיק גרמיה מניה. זכאה חולקיה מאן דיזע לסדרא סדורא דא למיהך בארח מישר כדקא חזי.

כגוונא דאתאחדא אשא במיא ומיא באשא, דרום בצפון וצפון בדרום, מזרח במערב ומערב במזרח, הכי נמי אתקשר כלא כחדא ויחודא אשתלים דא בדא.

[p. 167] וכל אינון דיזעין לסדרא צלותהון כדקא יאות אתקשר בהו וקריבו ליה

לאתכללא בהו. שאלתא שאיל ויהיב ליה. זכאה חולקיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

בתר דסיים שאלתין וגופא שלים בכל סטרין בחדוה דלבא ואיהו שאיל וסיים שאלתין, יהדר לאמשכא ברכאן וחדוואן לתתא היכלא תליתאה לאמשכא לתתא. רצה יי אלהינו בעמ"ך ישראל, האי איהו דמעמדות אינון סמכין דגופא, שירותא לתתא מן גופא, תרין ירכין עד דמטי לברכין. ואלין אינון רזא דמעמדות דקיימי על קרבנא. והכא איהו רזא דתרין ירכין שירותא עד ברכין מלעילא, חבורא דנביאים ומראות ברזא דאתוון דאקרונ בשמא קדישא השתפ"א דאיהו רזא דשמא דאקרי צבאות, דא סליק ודא נחית, דא נביאים ודא מראות.

והכא איהו רזא עלאה דברייתא דקאמרן. וכד מטי איניש לברכין יכרע. ברוך אתה יי

[p. 168] המחזיר שכינתו לציון, והא הכא אהדרו ברייתא למתניי ואתברכאן כחדא.

היכלא [רסב ע"א] תניינא לתתא דאתפקדו ביה נשמתין לסלקא לאתחזאה בחיזו דחלמא. מודים, לאכנעא ברכין לאודאה על נשמתין כדקאמרן, על נשמותינו הפקודות לך כמאן דאשתאיל ממאריה עד דמטי להטוב שמך ולך נאה להודות.

ודא הוא גו רזא דשמא קדישא דאקרי ב"ם במוכ"ן, דא אקרי אל אלהים דאיהו ברזא עלאה, (יהושע כב: 22) א"ל אלהי"ם יהו"ה הוא יודע, כללא דאלין אתוון אחרנין דנפקי מנייהו. והכא איהו רזא חדא, דכלהו ירכין מברכין ולתתא רזא דחלמא, רזא לההוא אתר לאעלא בהו נשמתין. ובעינן לאמשכא בהני ברכאן בגין לאשכחא ניחא בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

היכלא תתאה כללא לתתא. הכא איהו שלום, שלום לעילא שלום לתתא שלום לכל

סטרין שלום בפמליא דלעילא שלום בפמליא [p. 169] דלתתא. ודא איהו פמליא דלתתא

דאיהו היכלא דלתתא ודא בחבורא חדא בפמליא ומהכא נגיד לכל אינון תתאי דלבר.

ורזא דא כליל ואשתלים כלא כחדא עילא ותתא בנהירו חדא לאשתלמא שם מלא, שם

דא דאיהו שלם בכל אינון היכלין בכל אינון נהורין עלאין למהוי כלהו חד.

שים שלום טובה וברכה. האי ב"נ כד אשתאיל מהיכלא דא לנפקא לבר, ישוי גרמיה
כמאן דנפיק מחברותא דמלכא ומגו היכליה וימאיך גרמיה קמיה. אבל יחדי גרמיה דהא
קדמאה איהו לנטלא עטרה דמשיכו דברכאן דנגדין מיחודא דמאריה. דא איהו בר דאיהו
מהיכלא דמלכא. דהא בהאי שעתא דקא נפיק מקמי מלכא וכלא קשור בכל הני סטרין דקשורא
דיחודא וברכאן וקדושה ותוספת קדושה, קב"ה קרי לפמליא דלעילא ואמר לון כתובו להאי
ב"נ פלניא מאינון דאקרון חושבי שמו.

מאן חושבי שמו. אינון דמחשבי ומכוונין ברזא דשמיה ליחדא היכלין בהיכלין לקשרא
קשרין וליחדא כלהו ביחודא חדא. ואלין אינון חושבי שמו כד"א (מלאכי ג: 16) ולחושבי שמו.
כדין אכתבו ליה ואתרשים ואשתמודע לעילא ואשתלים איהו לעילא ותתא.
[170 p.] ומאן דלא אשלים ולא קשיר קשרא דמאריה כדקאמרן כד קריב קמי מארי
וצלי צלותיה ולא חייש על יקרא דמאריה טב ליה דלא אברי. וקב"ה אמר (ירמיה כב: 30) כתבו
את האיש הזה עירי גבר לא יצלח בימי, ודא איהו (משלי כח: 24) גוזל אביו ואמו.
הכא אשתלים כלא לעילא ותתא רזא דשמא קדישא שליטא לעילא, מצפ"ץ מצפ"ץ,
(שמות לד: 6) י"י י"י אל רחום וחנון. הכא איהו רזא דשמא קדישא לאתקדשא באתווי בבי עשרה
ואתוון אחרנין בקדושה דיחידאי בצלותא. בתר דסיים קאים על רגלוי לכפרא על חובוי בגין
דלא יהא פטרא דפומא לסטרא אחרא לאסטאה ליה, ואתכפיא קמיה ויקום בקיומיה
לאתברכא מבי מלכא.

וזכאה חולקיה מאן דאתקדש ביה בהאי גוונא בצלותא כדקאמרן וקשר קשרין ויחד
יחודין ויתכוון בכלא ולא יסטי לימינא ולשמאלא. צלותיה לא אהדר בריקניא. [171 p.] קב"ה
גזיר ואיהו מבטל. על דא כתיב (משלי כג: 25) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. אית ליה חולקא
בעלמא דין ובעלמא דאתי.

(אסתר ב: 14) בערב היא באה היינו דכתיב (משלי לא: 15) ותקם בעוד לילה ותתן טרף
לביתה וחק לנערותיה, מההוא רבוי דברכאן וקדושה ותוספת קדושה דקא נטלא, כד"א
(בראשית מט: 27) ולערב יחלק שלל, אפילו חולקא לכולא חולקא אחרא לסטרא אחרא חולקא
בלחודהא.

ורזא דא רזא לבני מהימנותא. חולקא דסטרא אחרא מסאבא כל אינון חטאין וכל אינון
חובין דההוא ב"נ דקשר קשרין דיחודא דאתודה עלייהו. כלהו שריין עליה דסטרא אחרא
ואינון חולקא ואחסנתא דסטרא אחרא מסאבא. [רסב ע"ב]

ואי לא אודי עליה אשתכח מקטרגא ויכיל ליה. ואי אודי על כל חובוי בההיא צלותא
דיחודא קשר קשרין ואתברכאן עלאי ותתאי. ומההוא צלותא חולקא דסטרא אחרא כל אינון

חובין וחטאין דאודי עליהו ונטלא לון לחולקיה. ורזא דא שעיר, דכתיב (ויקרא טז: 21) והתודה עליו את כל עונות וגו' [p. 172] וכתיב ונשא השעיר וגו' דא הוא חולקיה ועדביה ואתחסנתיה. ואי ההוא בר נש תב לסורחני דחובוי ווי ליה דכלהו נטיל לון מההוא סטרא בעל כרחיה. ומגן דנטיל לון מהאי סטרא בעל כרחיה כדין אבאיש ליה ואתהפך עליה מקטרגא וקטריג ליה. וכד אודי עלוי נטיל לון ההוא סטרא אחרא ואיהו עדביה וחולקיה.

ורזא דא הכי נמי קרבנא דבעי לאודאה על ההוא קרבנא כל חובוי וחטאוי למיהב חולקא למאן דאצטריך. קרבנא כלא לסטרא דא, חולקא דקודשא ורעותא דקדושא. ולסטרא דא ההוא חולקא דאינון חובין וחטאין דאתייהבו בהודאה על ההוא בשרא דקרבנא כמה דכתיב (משלי כה: 22-21) אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים כי גחלים אתה חותה על ראשו ויניי ישלם לך, וסימנך (אסתר ה: 8) יבא המלך והמן אל המשתה. זכאה איהו מאן דידע ארחיה למיהך בארח קשוט.

וכל מאן דלא ידע לסדרא שבחא דמאריה טב ליה דלא אברי. בגין דאצטריך צלותא דאיהו שלמא לעילא, בגין דאצטריך צלותא מגו מחשבה ורעותא דלבא וקלא ומלה דשפון [p. 173] למעבד שלימו וקשורא ויחודא לעילא כגוונא דאיהו לעילא. כגוונא דנפקא שלימו מעילא לתתא הכי אצטריך מתתא לעילא לקשרא קשרא כדקא יאות. רזא לחברייה דיהכון בארח מישר. מחשבה, ורעותא, וקלא, ומלה, אלין ארבע מקשרין קשרין. לבתר דקשירו קשרין כלהו כחדא אתעבידו כלהו רתיכא חדא לאשראה עליהו שכנתא ואתעבידו כלהו לבתר ארבעה סמכין לאתעטרא בהו ושכינתא אסתמיד עליהו בכל אינון קשרין עלאין.

מחשבה אפיק רעותא, רעותא אפיק קלא, רעותא דנפיק מגו מחשבה אפיק קלא. קלא דאשתמע סליק לקשרא קשרין מתתא לעילא היכלין תתאין בעלאין. קלא דאיהו קשיר קשרין ומשיך ברכאן מעילא לתתא בלחישו סמיד אלין ארבעה, מחשבה, ורעותא, קלא, ומלה, סמיכו בסיומא דקשורא, אתר דכלא אתקשר ביה כחדא. זכאה איהו ב"נ דקשר קשרין דמאריה וסמיד סמיכין כדקא יאות ואתכוון בכל הני מלין דקאמרן. זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי.

כתיי ויהי ככלות שלמה להתפלל אל יי את כל התפלה והתחנה הזאת קם מלפני מזבח יי מכרוע על ברכיו וכפיו פרושות השמים. תא חזי שלמה מלכא צלי צלותא ואריך בה בגין לאמשכא ברכאן מעילא לתתא בגין דההוא שעתא דאתתקן ביתא לתתא אתתקן ביתא לעילא [p. 174] ואיהו צלי צלותא ואריך בה ואתקין צלותיה לאתקנא לעילא לאתקנא לתתא.

ועם כל דא צלותיה דצלייה הוה כרע על ברכוהי. מאי טעמא כרע על ברכוהי. אלא רזא איהו לחברייה דאזלי באורח מישור. כרע על ברכוהי מאי טעמא. בגין דכתי' ואתה תשמע השמי' מכון שבתך, דתמן תקיעו דכל ברכאן דלעילא ותמן קאים כולא בגין דישתכח תמן כל ברכאן. מאי טעמא. בגין דכד דכורא נטיל ברכאן נוקבא אתברכא מיניה והא אוקימנא. ועל דא שלמה בעא לאתקנא דדכורא ולא אתברכא ההוא אתר דכיון דההוא אתר אתברך מכל ברכאן נוקבא אתברכא מיניה לתתא. ובגין כך ואתה תשמע השמים ושמעת השמים. ועל דא למעבד תקיעו בההוא אתר בלחודוהי פסק ירכין לאתתקנא גופא.

[p. 175] תא חזי מה בין משכנא דעבד משה לביתא דא דעבד שלמה. הא אוקימנא מכל תיקונא דבית ראשון שמים איהו ודא איהו רזא דתיקונא עילאה ועל דא כתי' מכרוע על ברכי' וכפיו פרושות השמים בגין דכל מילוי בשמים הוה באתר דאשרי תקיעו דכולא. פרושות השמימה אמאי פרושות. אלא לאחזאה פתיחו דברכאן בכולא כד"א פותח את ידיך ומשביע לכל מי רצון. תו לאחזאה רזא דדרגין קדישין דרגא על דרגא ולא אתברכי' כלהו כחדא ממקורא דכולא. כגוונא דא כתי' והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל ואוקימנא.

אכרעא, רזא דא איהו לקבל תיקונא דרזא דשמים דתמן כל ברכאן ומאן דשארי עלויה דאיהו תיקונא לרזא עילאה. השתחואה, רישא וגופא וכל שייפין. כלא איהו לגבי עלמא עילאה לקביל כל רעו דמחשבה דסתים תמן. ואי תימא כתי' אשתחואה אל היכל קדשך דא הוא ודאי דאיהו עלמא עילאה היכל הקדש ודא לתתא היכל לגבי עילא. בגין דאית היכלא פנימאה ואית היכלא לתתא ובגין כך השתחואה לגבי עילא ברישא וכל גופא כדקאמרן וכולא ברזא עילאה כדקא חזי. קידה על אנפין לגבי דרגא דלתתא דקביל כל דיוקנין וכל אנפין סתימין ביה בגין דהאי איהו נפילא על אנפין ואוקיד אנפין לתתא. ועל דא כולא [p. 176] ברזא עילאה וכל דרגין ידיעין לאינון דאזלי באורח מישור לאדבקא במאריהון.

וכל מאן דידע לסדרא סידורא דמאריה זכאה חולקיה בעלמא דין ובעלמא דאתי. תא חזי מאן דצלי צלותא יסדר שבחא דמאריה בקדמיתא בגין לסלקא בשבחא דמאריה כדקא יאות. וכל אילין שבחן דאיהו מסדר כמה אינון מארי דשבחן דמשבחי וזמרי למאריהון וכלהו מתחבראן עימיה ואיהו סליק בכלהו שבחן דאיהו מסדר. ולבתר יסדר צלותא לסלקא לעילא לאעטרא ולקרבא לכנסת ישראל בין צפון לדרום בגין דתהא ינקא מתרין סטרין אילין דאינון תרין רעותין למדבק בה. ורזא דא שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, ולאסמכא גאולה לתפלה והא אוקימנא ואוקמוה חבריא.

[p. 177] רעותא דצלותא בעייה לאסתלקא לקשרא לה לעילא עד אין סוף. בגין דלית מלה דלא אצטריך רעותא בכולא, מילה ורעותא כדקא יאות למהוי כולא חד וכך אינון כל מלין דאורית' כלהו אצטריכו למהוי מלה ורעותא כחדא, מלה ההוא מלה דאתחזיא, ורעותא לעילא,

כולא איהו ברזא דאתגליא וסתירו. וכן בכל מילין דקדושה ובכל קדושין דקב"ה למהוי רזא דמהימנותי בקדושא עילאה כדקא יאות. זכאין אינון צדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי וקב"ה זמין לברכא מברכן דלעילא לצדיקייא די עבדין רעותיה כד"א כי אתה תברך צדיק יי' כצנה רצון תעטרנו. עד הכא אשתכללו היכלין [p. 178] בסטרא דקדושה. זכאה חולקיה מאן דאזדהר וידע לייחדא שמא דמאריה כדקא יאות זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי.

רבי שמעון פתח (הושע ו: 7) והמה כאדם עברו ברית שם בגדו בי. מאן יגלה עפר מעיניך אדם קדמאה דקב"ה פקיד לך פקודא חדא ולא יכילת לקיימא בה, בגין דאתפתית על מלין בישין דאסטי לך ההוא חויא בישא דכתיב (בראשית ג: 1) והנחש היה ערום ובגין כך אתפתית אבתריה וגרמת מיתה לגרמך ולכל אינון תולדין דנפקו מינך. ת"ח דכל מאן דאתפתא אבתריה ונחית לגביה ברגעא חדא יתאביד לגביה.

ת"ח דוד הוה קיומיה נעיץ במקורא דמיין נבעין וכד אתדחיא לארעא אחרא וצערין ליה ולפוס צעריה אתדחיא מארעא קדישא. אע"ג דנחית מדרגוי לדרגא תתאה קם בקיומיה ולא עאל לסטרא אחרא ואסתמר מניה. מה כתיב (שמואל א כ: 3) ואולם חי יי' וחי נפשך כי כפשע ביני ובין המות. דהא נחית בדרגוי עד דהוה ביה האי שעורא. וזכאה חולקיה מאן דאסתמר מההוא סטרא בישא ומכל דרגין דההוא סטרא דמשתכחי בעלמא.

[p. 179] דכמה סטרין ודרגין אית ליצר הרע, נחש עקלתון, שטן, מלאך [רסג ע"א] המות, יצר הרע. והא אוקמוה בגין דאע"ג דבשמהן אלין אקרי, שבע שמהן אינון ליה, רע, טמא, שטן, שונא, אבן מכשול, ערל, צפוני. אלין אינון שבע שמהן לקבל שבע דרגין דהיכלין דכלהו סטר מסאבא כדקאמרון, לקבל אלין שבעה שמהן אינון דאקרי בהו גיהנם, אתר דאתדנו ביה חייביא דעלמא, ואלין אינון, בור, שחת, דומה, טיט היון, שאול, צלמות, ארץ תחתית. כל אילין אינון דרגין אלין לקביל אלין.

והא אוקימנא דכמה דאית דרגין והיכלין לסטר קדושה הכי נמי לסטר מסאבא, וכלהו משתכחי ושלטי בעלמא. בסטר מסאבא שמאלא שבעה היכלין אינון דאינון לקבל שבעה שמהן דאקרי בהו יצר הרע ולקבל שבע שמהן דאקרי בהו גיהנם וכלהו קיימי לאסטאה ולדינא בישא ולסאבא בני נשא, אינון דדבקי בהו ולא אסתמרון ארחייהו בהאי עלמא.

[p. 180] מאן דאתי לאתדכאה בהאי עלמא בסטרא דדכייא מדכאין ליה בההוא אתר דאקרי רזא דמהימנותא, דכמה דרגין אינון וכמה ממנן דכלהו קיימן לקרבא לבר נש לפלחניה דקדשא בריך הוא ולדכאה ליה. ומאן דאתי לאסתאבא מסאבין ליה בהאי סטרא אחרא דאיהו מסאבא, דהא כמה דרגין וכמה ממנן כלהו קיימי לסאבא לון לבני נשא מאן דיקרב בהו ואתי לאתמשכא בתר ההוא סטרא בישא.

כתיב (תהלים פט: 49) מי גבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו וגו'. מאן איהו בר נש דאתברי בעלמא דלא יחמי מותא ההוא דכל עלמא אתמשכאן אבתריה. דהא בההוא זמנא דאתי בר נש למיהב חושבנא קמי מאריה עד לא יפוק מהאי עלמא חמי ליה והא אוקימנא. ואלין שבעה היכלין דאינון שבעה מדורין לגיהנם תריסר ירחין אקרון, בגין דהא כמה דאית לסטר מהימנותא תריסר ירחין דרגין קדישין הכי נמי אית לסטרא אחרא דא תריסר ירחין דחייביא אתדנו בהו ונשמתא דלהון אתדנת בהו. זכאה חולקהון דצדיקיא דאתמנען רגליהו מנייהו ולא מתקרבי לתרעייהו בגין לאשתזבא מנייהו בההוא עלמא.

היכלא קדמאה. שירותא דסטרא דיצר הרע. האי היכלא קדמאה אקרי בור ריקא מכלא. מאן דאתי לאעלא ביה לית מאן דאחיד ביה אלא דאחדין ליה למנפל דלא יקום. לית ביה סמך לטב.

[p. 181] בהאי היכלא קיימא חד ממנא ודומה שמיה והאי איהו קיימא לעילא ותתא. דא איהו אחיד בנשמתא כד אתדחיא מהיכלא קדישא על ידא דההוא ממנא טהריא"ל, והאי איהו קאים לגבי ההוא תרעא דההוא סטרא קדישא ובגין כך קיימא האי דומה לאחדא לה לנשמתא וכמה גרדיני נימוסין בהדיה.

תחות האי ממנא קיימא חד ממנא אחרא די אלף ורבבן תחותיה והאי אקרי פתותי דאיהו קיימא לפתאה בני נשא. והאי איהו שרי לגביה ואסטי ליה לאסתכלא ולעינא בכל נאופין ובכל זנונין. וכל אינון דעמיה כלהו קיימין לגביה ואזלין קמיה ואכריחין ליה לאסטאה עינוי לאסתכלא במה דלא אצטריך.

והאי אקרי סרסרים דאיהו סרסורא בישא לכל אינון בישין. האי קאים על קברא בזמנא דאתדן ההוא גופא ותבר ליה עינוי בגין דאיהו רווח לון כד איהו בהאי עלמא ודיליה אינון. [p. 182] ובהאי אתר אתדנת נשמתא עד דאעלת להאי אתר דאקרי בור וכמה נחשים ועקרבים אית ביה דכלהו עקצי לה להאי [רסג ע"ב] נשמתא ואחדי בה ודיינין לה.

לגו מן דא אית חד רוחא אחרא מסאבא דאיהו עלאה על כלא ודא קיימא על כל היכלא דא וכלהו נטלי בגיניה. והאי אקרי גמגימ"א, האי הוא סומקא כוורדא, איהו קאים לאבאשא תדיר. דהא כד צלותא דבר נש אתדחיא ולא זכי בה ההוא בר נש האי רוחא קיימא וסלקא ואשתתף ברוחא מסאבא עלאה על כלא ואסטי לעילא ואדכיר חובוי דבר נש קמי קב"ה וסימניך (איוב א: 10) ויבא ג"ם השט"ן בתוכם, ולא כתיב ויבא השטן אלא גם.

ומהאי רוחא בישא תליין כמה גרדינין אחרנין דאינון ממנן לאחדא מלה בישא או מלה טנופא דאפיק בר נש מפומיה ולבתר אפיק מלין קדישין. ווי לון ווי לחייהון. אלין אינון בני נשא דגרמי לאלין גרדינין אחרנין לשלטאה למפגם אתר קדישא. ווי לון בהאי עלמא ווי לון בעלמא

אחרא. בגין דאלין רוחין מסאבין נטלין ההיא מלה מסאבא וכד אפיק בר נש לבתר מלה קדישא אקדימו אלין רוחי מסאבי ונטלי ההיא מלה מסאבא ומסאבי לההיא מלה קדישא ולא זכי ביה בר נש וכביכול תשש חילא קדישא.

ועילא מאלין אית חד ממנא ספסיריט"א שמיא, וכמה גרדיני נימוסין והאי ממנא דעליהו נטלי אינון מלין בישין. וה"נ נטלי כל אלין מלין דזריק בר נש בידוי כד רוגזא שריא עלוי. [p. 183] דהא כדין האי ממנא ספסיריט"א נקיט ההוא מלה וסליק ואמר דא הוא קרבנא דפלניא דקריב לסטרא דילן.

בגין דכל סטרא דנייחא איהו מסטרא דימינא סטרא דמהימנותא וכל סטרא דרוגזא איהו מסטרא אחרא בישא סטרא מסאבא. ועל דא מאן דאשדי מן ידוי מדי ברוגזא כל אלין נטלין לה להאי מלה דאזדריק וסלקי לה לעילא ואתקריב לההוא סטרא ואמרי דא קרבנא דפלניא.

וכרוזא קארי בכל אינון רקיעין ווי לפלניא דאסטי בתר אל זר ופלח לאל אחר. וכרוזא קארי תניינות ואמר (הושע ז: 13) אוי להם כי נדדו ממני וגו'. זכאה איהו בר נש דאסתמר מארחוי ולא יסטי לימינא ולשמאלא ולא ינפול בגו בירא עמיקא דלא יכיל לסלקא מניה.

היכלא תניינא. היכלא דא איהו חשוך יתיר על היכלא קדמאה. האי אקרי שחת לקבל שמא דאקרי טמא בגין דהיכלא קדמאה אקרי בור לקבל שמא דאקרי שטן והאי אקרי שחת לקבל שמא דאקרי טמא. בהיכלא דא קיימין תלת פתחין לתלת סטרין. פתחא קדמאה. ביה קיימא חד ממנא עסטי"ריא שמיא וכמה אלף ורשבן ממנן תחותיה והאי איהו קיימא על כל אינון דמחבלי ארחייהו לאושדא זרעא על ארעא או דמפקי זרעא דלא כארחא או לכל אינון דמזנו בידייהו. אלין אינון דלא חמאן אנפי שכינתא כלל, אלא האי ממנא דבסטרא מסאבא דקאמרן נפיק בההוא זמנא וכל אינון אלף [p. 184] ורשבן כלהו מתכנפי על ההוא בר נש ומסאבי ליה בהאי עלמא. ולבתר כד נפקא נשמתיה מהאי עלמא האי ממנא וכל אילין דעמיה מסאבין ליה ואחדין ביה ואסתאבת בהו ואעילו לה לאתדנא בהו.

ואלין אקרון שכבת זרע רותחת, דכלהו רוגזין מסאבין קיימין כלהו על דא בגין דכלהו קיימין ושראן עליה דבר נש בההוא זמנא דארתח גרמיה וחמיס ליה לתיאובתא דא. וכדין נטלין ליה לההוא תיאובתא וההוא זרעא דאתושד בארעא ואתתקפו ביה ונטלי ליה וסלקי ליה לעילא וגרמו דברית דא דישתעבד בסטרא מסאבא. [ריסד ע"א]

פתחא תניינא. ביה קיימא ממנא אחרא טסקיפ"ה שמיא, והאי איהו ממנא על כל אינון דמחבלי ארחייהו דלא אושדי זרעא על ארעא אלא דאושדי זרעא בבעירי או באיסורין חמורין

דאורייתא באינן עריות. דהאי ממנא וכמה אלף ורבבן עמיה כלהו קיימי לסאבא ליה כמה
דאתמר באינן אחרנין.

תא חזי כל אינן קטולי בית דין דאתקטלו או אתענשו מנהון על חובין אליו כלהו
אתעקרו מאליו סטרין מסאבין ולא אית לון חולקא בהון ובהאי ממנא דאקרי כוס התרעלה.
בגין דכל אינן דלא שתו ההוא כסא דבי"ד לאתעקרא מהאי כוס התרעלה, לבתר כד נפיק מהאי
עלמא האי ממנא וכל אינן דעמיה אחידן ביה ודא הוא (עמוס ח: 10) יום המר, ורוי לה לההיא
נשמתא מכמה דינין משניין אליו מאליו.

[p. 185] בהיכלא דא קיימא חד רוחא דאליו ממנן תחותיה ודא הוא ניאציריא"ל. מהאי

נפקי תלת טפין מרירין דנפלי להאי כוס. חד אקרי חצ"ץ וחד אקרי מר המות וחד אקרי
קובע"ת. וכלהו מתכנשי לההוא כוס. לבתר מהאי כוס נפקין תלת טפין בההיא חרבא דקטלא
בני נשא כמה דאוקמוה.

פתחא תליתאה. ביה קיימא ממנא חד סנגדיא"ל שמיה והאי איהו ממנא על כל אינן
דעיילי האי ברית קדישא באינתו אחרא דאיהו מההוא סטרא דאל נכר. וכל אינן דמחבלי
ארחייהו בדא ומשקרי באת קיימא קדישא האי ממנא וכל אינן ממנן דעמיה כלהו מציירי
בגווייהו ציורין דאינן נשין מסאבין דסאב בהו ההוא קיימא קדישא וכלהו אתרשימו קמיה
כד נפיק בר נש מהאי עלמא ומסאבי ליה לבתר.

[p. 186] ההוא רוחא דגו היכלא דא ביה תליין רזי דחרשין לקטלא בני נשא עד לא ימטי

זמנייהו וכלהו חרשין דאצטריכו בני נשא, אינן דחרשי חרשייהו לאסתאבא בהו כגון דהוה
בלעם חרש בחרשוי ואסתאב בקדמיתא במסאבו דזרעא רותחת דאשדי בבעירי. ובגין דא ביה
אתדן בההוא שכבת זרע רותחת דקאמרן, ועל דא האי היכלא אקרי שחת טמא.

בהאי היכלא אית רוחא אחרא די ממנא תחות ההוא רוחא דלעילא והאי אקרי סרטי"א
וכמה אלף ורבבן תחותיה. וכלהו קיימי כד חלמא נפקא מגו סטרא קדישא. ההוא מלה נפקא
והאי רוחא וכל אינן גרדינין דעמיה כלהו נפקי ומתחבראן בההיא מלה ונחתי בה ומתערבי
בהדה בגין לאכחשא לה ואודעי ליה לב"נ מלין אחרנין, מלין כדיבין.

כך ארחוי דכדיבא, דאלמלא לא נטיל מלה דקשוט לא יכיל לתקנא כדיבוי. אוף הכא
אליו. לבתר [p. 187] מתפרשי כל אינן תתאי לתתא דלית לון קיומא ולא מתקיימי ואודעי
מלין בעלמא לכמה סטרין, וכל הני אינן לתתא בדרגין דמתפרשן לבר לכמה זיינין לכמה
סטרין.

מסטרא דהיכלא דא נפקין תרין רוחין דמתהפכאן לזמנין גוברין לזמנין נשין. ואליו
אזליו ושטאן בעלמא וחייכאן בבני נשא ואתחזון להון כנשין שפירן בחזו דחלמא ונטלי
תיאובתא.

ואלין אקרון רוחי תתאי לתתא, דנפקי מגו שלהובא. דכד נטלין אלין רוחין דלעילא די בגו היכלא דא נפקי תרי שלהובי דאשא ואלין טסאן בעלמא ואתעבידו אלין תרין רוחין כדקא אמרו וכלא בסטרא דא. זכאין אינון צדיקיא דאתמנען מסטרין אלין ואסתמרו מנייהו, ועל [רסד ע"ב] דא כתיב (משלי ז: 5) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה.

היכלא תליתאה. היכלא דא איהו היכלא דאפיל וחשיך ולית ביה נהורא כלל ואיהו אפיל יתיר מן קדמאי. והאי איהו דאקרי דומ"ה לקבל שמא דאקרי שוני"א. בהיכלא דא קיימי ארבע פתחין חד קיימא לסטרא דא ודא לסטרא דא.

[p. 188] וחד ממנא קיימא על האי פתחא קדמאה והאי ממנא קיימא בההוא תקיפו דרוגזא דעלמא. כד דינא שריא בעלמא וההוא ממנא שריא בהאי פתחא ונטיל זיינין ואנח לון לאינון תרעין דבי כנישתא. והאי אקרי סקפורטי"א ודא הוא כשלונא דעלמא ועל דא כתיב (שם ד: 19) דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו. האי ממנא קיימא על פרשת ארחין למחמי בההוא זמנא דאיהו שליט ושריא דינא בעלמא ואיהו קיימא למחמי למאן דאזיל יחידאי בשוקא, ואי הוא אערע בהדיה יכיל לנוקא ליה ולאטרע מזליה.

פתחא תניינא. ביה קיימא חד ממנא אחרינא ודא איהו קיימא לנטלא פתקין דדינא ודא איהו סנגדיא"ל ותחות ידיה כמה גרדיני נימוסין דשלטאן דקיימין לקבלא אינון פתקין דדינא. האי קיימא על פתחא דא וכד נטיל פתקא דדינא נחית לתתא לאינון פתחין חשוכאן דלתתא, חד לההוא דאקרי שחת, וחד לההוא דאקרי בור, דאינון לתתא, ותמן אלף ורבבן ממנן לשטיא בעלמא למעבד דינא ואשתלים דינא בההוא פתקא.

פתחא תליתאה. הכא אית ממנא אחרא אנגרי"ן שמיה, ודא איהו קיימא על כל אינון מרעין ומכאובין וחלחולין ואשא דגרמי. דהא מניה נפקי כמה וכמה אלף ורבבן דממנן עמיה על כל אינון מרעין ומכאובין כמה דאתמר.

פתחא רביעאה. הכא איהו חד רוחא דאתברי בפגימו דסיהרא ואקרי אסכר"א והאי קיימא על קטולי דרביי. ודא אתחזי לון כאתתא דרביא ומניקת לון ואחידת וקטלת לון. [p. 189] באמצעיתא דהאי היכלא קיימא חד רוחא דאקרי אגיריסו"ן האי אתמנא על כל אינון דמתין מבר תליסר שנין עד עשרין, האי איהו קטולא דלהון כמה דאוקימנא. ודא איהו בחברותא דההוא נחש כדקאמרן וקיימא בהדיה ואזיל אבתריה. ועל דא אקרי מלאך המות טוב מאד דכתיב (בראשית א: 31) והנה טוב מאד ואוקימנא.

מהכא מתפשטין ונפקין תרין רוחין א"ף וחמ"ה ואלין אתמנון על כל אינון דשמעי נזיפא ממאן דלעי באורייתא ואתרחצן ביה ולא מקנאן עליה, וכן על כל אינון דחייכאן ממלי דאורייתא וממלי דרבנן.

דהא מאף וחמה נפקין כמה אלף וכמה רבבן וכלהו נפקי ושארן עליהו נשא אינון

דמשתדלין באורייתא או דמשתדלי במלי דמצוה ואזלי בארחא דמצוה, בגין דיתעצבון ולא יחדון בה. מתרין אלין דחיל משה כד חאבו ישראל והוה נחית מן טורא דכתיב (דברים ט: 19) כי יגרתי מפני האף והחמה.

תחות אלין אית רוחא חדא דקיימא על כל אינון מארי דלישנא בישא. וכד מתערי אילין

דלישנא בישא או ההוא בר נש דאתער בלישנא בישא כדין אתער האי רוחא מסאבא לעילא ואקרי סכסיכ"א. ואיהו שארי על ההוא אתערותא דלישנא בישא ושריא ביה ואיהו עאל וגרים בההוא לישנא מותא וחרבא וקטולא. [רסה ע"א] ווי לאינון דמתערי להאי סטרא ולא נטרי פומייהו ולישנהון ולא חששי על דא ולא ידעי דהא באתערו דיליה קיימא אתערו אחרא.

[p. 190] ת"ח כד האי אתערו דלישנא בישא אתער לתתא כדין האי נחש עקלתון נחש

ברית סליק קשקשוי ואוקים לון בסליקו ואתער מרישא ועד רגלוי. וכד קשקשוי סליקו ומתערי כדין כל גופא אתער, קשקשוי אלין אינון כל גרדיני נימוסין דלבר. וכלהו מתערי וחדאן בההוא מלה בישא ומתערי לגבה. ולבתר כל ההוא גופא בישא אתער מרישיה ועד רגלוי בכל הני היכלין דקאמרן. וכל אינון קשקשין בההוא גלדא נחתין לתתא וההוא גלדא אתפשט מניה ונחית לתתא, וגופא סליק ואתער למהוי דלטורא לעילא.

תא חזי אע"ג דזמנא קביעא איהו לכל חוין דעלמא לאתפשטא משכא דלהון, לא

מתפשטי אלא בזמנא דאסגי לישנא בישא בעלמא וכדין אתער ההוא חוין בישא לעילא ופשט משכיה וקשקשוי מניה. דא סליק ודא נחית. וקשיא עליה ההוא אתפשטותא דקשקשוי במשכיה מכלא. מאי טעמא. בגין דאתפרש מזווגיה, דאלמלי הוה כלא בחבורא חדא לא יכלין עלמין למסבל לון. וכלא בגין אתערותא דלישנא בישא דלתתא.

[p. 191] כד חויין דלתתא מתפשטי מההוא משכא כדין כל חד יהיב קלא ואתער לכמה

חויין דקיימי בההוא אתר דאקרי בור דתמן כמה נחשין קיימין, וכלהו דלטורין לאתערא לחוין רבא וסליק והוי דלטורא לעילא. וכלא בגין לישנא בישא כד קיימא אתערותא דיליה לתתא.

כגוונא דא מאן דלעי באורייתא כמה אינון דאקרון לשון הקדש דמתחברון ואתערי

אתערותא לההוא אתר דאקרי לשון הקדש, לשון מההוא קדש דלעילא וכמה קדושין מתערי מכל סטרין. זכאה חולקהון דצדיקיא דאינון גרמי לאתערא קדושין לעילא ולתתא קדושה דלעילא וקדושה דלתתא.

ועל דא כתיב (ויקרא יא: 44) והתקדשתם והייתם קדושים. והתקדשתם, אלו מים

ראשונים ואינון מיים עלאין, והייתם קדושים, אלין מים תתאין ואקרון מים אחרונים, ומזון באמצע בין מים ראשונים למים אחרונים. ועל דא מזון לאו איהו במים אחרונים אלא במים

ראשונים. מים ראשונים מעילא דמזונא תליא ביה, ולא במים אחרונים. ורזא לקדישי עליונין אתיהיב. זכאה חולקהון בעלמא דין ובעלמא דאתי.

[p. 192] היכלא רביעאה. היכלא דא איהו דאקרי חוב"ה ודא איהו טיט היון לקבל שמא אחרא דאקרי אבן מכשול וכלא חד. חוב"ה דתמן איהו קיימא כל חובה דעלמא אכרעותא דחובין.

בהאי היכלא קיימין כל חובי בני עלמא. בגין דכד חבאן בני נשא כל אינון גרדיני נימוסין נטלין אינון חובין ואנחן לון בהאי היכלא. וכל זכין דעלמא, כלהו מלאכין קדישין נטלי לון ואוקמי לון בההוא היכלא רביעאה דאקרי זכותא. וקיימי זכין מהאי היכלא דאיקרי זכותא וקיימי חובין מהיכלא אחרא דאיקרי חובה ואתקלו כחדא (קהלת ז: 14) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ולבתר דאכרעו זכין או חובין לסטרא דא או לסטרא דא הכי נח.

ועל דא ביום ראש השנה כד מתחברן אלן תרין סטרין זכות וחובה חיים ומות, אי זכין אכרעו לסטרא דא דאקרי זכות אכתוב בר נש בההוא סטרא דאקרי חיים. [רסה ע"ב] בגין דהני תרין סטרין קיימי בההוא יומא דא בסטרא דא ודא בסטרא דא. אי זכי ההוא בר נש ונצחין אינון זכין הא אכתוב ההוא בר נש לחיים בגין דאחיד ביה האי סטרא קדישא ואמר דא דיילי הוא ודידי הוה ואכתוב דאיהו דיליה. ואי נצחן חובין האי סטרא אחרא דאקרי חובה מות אחיד ביה ואמר האי דיילי הוא ודידי הוה וכדין אכתוב דאיהו דיליה. ודא הוא דתנין דהא ביומא דא אכתוב בר נש או לחיים או למיתה. אי אכתוב לסטרא דא אתקיים בסטרא דקדושה ודביק ביה, ואי אכתוב לסטרא אחרא אתקיים בסטרא דמסאבותא ודביק ביה ודא הוא הן לחיים הן למות, ואתמשך בהאי סטרא או בסטרא דא.

[p. 193] כל זמנא דאיהו קיימא בסטרא דא דקדושה כל קדושין וכל זכין מתדבקין ביה. יקרא וקב"ה יתיב וישמע ליה. עליה כתיב (תהלים צא: 15) יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו אורך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי. וכל זמנא דאיהו קיימא בסטרא אחרא דמסאבא כל מסאבו וכל חובה וכל בישין מתדבקן ביה. יקרא ולית מאן דישמע ליה, מרחקא איהו מקב"ה. עליה כתיב (שם קיט: 155) רחוק מרשעים ישועה וכתוב (ישעיה א: 15) גם כי תרבו תפלה אינני שומע.

היכלא דא איהו אתר דכל אינון דאקרון אלהים אחרים בגין דאתגליין הכא וכל אינון דמפתו להו לבני נשא בענוגין דהאי עלמא לאזנאה לאתענגא בענוגי נאופין דעלמא ומשכי להו בתר ענוגין ונאופין דהאי עלמא כדקאמרן. הכא אתחזי רוחא שליט תקיפא דאיהו על כלהו ודא אקרי אוף הכי אל כגוונא דאחרא דבסטר קדושה. האי איהו (דברים לב: 12) א"ל נכ"ר, ודא איהו דמפתי לבר נש דלעי באורייתא

או דקאים בבי מדרשא. איהו מפת ליה וחשיב כמה הרהורין ואמר מה את קאים הכא. טב לך למהך בחבורת אינון דגאו על בני נשא אינון דאזלי בתר נשין שפיראן אינון דמתחבראן באינון דמתענגי בעדונין דעלמא.

כיון דהאי מתפת וברנש אסטי אבתריה כדן כלהו שטיין ואתמשכאן אבתריה, וכמה אינון אחרנין דקיימי תחותיה, וכלהו מסאבי ליה בהאי עלמא ומסאבי ליה בההוא עלמא. ואינון אקרון צואה רותחת דכתיב (ישעיה ל: 22) צא תאמר לו. אינון דרגין דקיימין לסאבא תדיר והא אתמר.

באמצעיתא דהאי היכלא אית רוחא אחרא דאקרי נגע ומהאי נפקא רוחא אחרא דאקרי נגע צרעת [p. 194] וקיימא לסאבא לכל אינון מאריהון דלישנא בישא יתיר על כל דמסאבין ליה.

והאי נגע עלאה איהו ממנא על כל אינון פתורי. דכד עייל שבתא ולא אתסדרו בענוגא כדקא יאות ואינון קא מבזי ענוגא דשבתא האי נגע נטיל לאינון פתורי דלאו אינון בענוגי דשבתא כדקאמרן. וכד האי נטיל לאינון פתורי כל אינון גרדיני נימוסין דקיימי ביה כלהו פתחי ואמרי (תהלים קט: 11-18) ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו, וילבש קללה כמדו וגו', ינקש נושה לכל אשר לו וגו', אל יהי לו מושך חסד וגו'.

והא אוקימנא בההוא ליליא דשבתא כד פתורי אתייהבו לההוא סטרא בישא כדן אתתקף ההוא סטרא בישא וההוא בר נש אתמסר לההוא סטרא. ווי ליה דאתגרע מסטרא דמהימנותא ואתפקד בסטרא אחרא. כגוונא דא בכל אינון סעודתי.

הכא בהאי היכלא [רסו ע"א] בני חיי ומזוני בהפוכא איהו מההוא היכלא אחרא. בההוא היכלא אחרא לא קיימי תלת אלין ותליין לעילא, והכא קיימין לביש. כד מטו דינוי דבר נש להאי היכלא הא תמן קיימין חיים לשיצאה לון, והא תמן בנין כד אינון זעירין, מהכא נפקי בגין לאתמנאה קטגורא עלייהו, והא תמן [p. 195] קיימין מזוני לאעברה לון מניה. וכלא איהו בחובה, ועל דא אקרי חובה כמה דאתמר.

מהכא נפקא חד רוחא מסאבא דאקרי אריירי"א וכמה אלף ורבבן עמיה וכלהו אקרון אודרי יום כד"א (איוב ג: 8) יקבנהו אודרי יום. והאי רוחא וכל אינון דעמיה כלהו קיימי לנטלא ההיא מלה דלייט בר נש גרמיה ברוגזיה ואלין מתערי להאי חויה דאקרי (ישעיה כז: 1) לוינתן נחש עקלתון בגין לאייתאה ולא תערא לווטין כד"א העתידיים עורר לוינתן.

אלין שלטי ברגעי ושעתי בכל יומא ונטלי כל אינון מילין דאינון דלטיין גרמייהו ברוגזא או לטיין גרמייהו באומאה. כולהו נטלי ההוא מילה ומתערי בה לההוא לוינתן בגין לקיימא ליה. ועל דא לייט איוב גרמיה בצעריה דכתיב (איוב ג: 1) ויקלל את יומו, בתחלה, ולבתר יקבנהו אודרי יום וגו'. רחמנא לישזבן מסטרא בישא ומתוקפוי.

היכלא חמשה. היכלא דא איהו היכלא דאקרי שאו"ל לקבל ההוא דאקרי ערל והא אוקימנא דדא איהו רזא דערלה. בהאי היכלא אית חד פתחא וחד ממנא עליה דדא הוא קטיגורא תדיר לאתערא קטיגורא תדיר על עלמא. ודא הוא איב"ה בגין דהאי רוחא הכי שמיה ועל דא איקרי ההוא היכלא איב"ה וסימניך (בראשית ג: 15) ואיבה אשית בינך ובין האשה וגו'. [p. 196] בהיכלא דא קיימא חד רוחא דשליט על כלא והאי אקרי שוד"ד ואיהו (ישעיה נט: 7) שד ושבר, ודא הוא שודד בטורי רמאי גו טנרין וטורין. בגין דמהיכלא דא ינקי כל אינון משדדי ומשצי בחרבנין. מהכא נפקין כל אינון קטולי סייפין ורומחין ואזלין בתר להט החרב המתהפכת לשיצאה כלא.

וכד שלטא כפנא על עלמא האי רוחא דאקרי ש"ד איהו אשתכח ורוחא אחרא עמיה דאקרי כפ"ן ואלין אזלי בעלמא ומשתכחי לקבל בני נשא והיינו דכתיב (איוב ה: 22) לשד ולכפן תשחק. ואלין עבדין קטרוגא לבני נשא ומשדדי לכלא. חד דאקרי שוד כיון דאזיל בגו טורין רמאין ושדיד וחריב ושצי כלא כדין תב ושדד לון לבני נשא ומתין בחולשא דיליה. וחד דאכלי בני נשא ולא שבעין בגין דאיהו שלטא בעלמא.

ובההוא זמנא מאן דעביד חסד עם בני נשא ויהיב לון למיכל ולמשתי כדאי איהו לדחייא לון לאלין תרין רוחין לבר דלא שלטי בעלמא. וכד ישראל לא עבדי חסד עם בני נשא ושאר עמין מתערי חסד בעלמא כדין אלין תרין רוחין מתבסמין להו ומתתקפי עלייהו דישראל בגין דהא כדין אתקף ההוא סטרא אחרא [p. 197] וישראל אתכפיין. וכד ישראל עבדי חסד אתכפייה ההוא סטרא אחרא ואתגבר סטרא דקדושה.

ואי לאו אינון תרין רוחין מתבסמי, חד אתבסם להו לשאר עמין וינקא להו ואתהפך לאכפייא לון לישראל. וכדין אינון ברכאן נגדין מלעילא מסטר ימינא לשמאלא וינקי כל אינון דקיימי לההוא סטרא ודא הוא דכתיב (שיר א: 6) שמוני נוטרה את הכרמים, אלין שאר עמין, כרמי שלי לא נטרתי, אלין ישראל, בגין דשאר עמין משכי ליה בגווייהו באינון חסדים דקא עבדי וישראל מרחקן ליה מגווייהו בגין דלא משתדלי באינון חסדים.

תחות אלין קיימין כל אינון דאקרונן ערלה, זמורי [רסו ע"ב] ערלה, ענפי ערלה ועילא מנהון חד ממנא דאקרי גזר דיני"א, והאי איהו קיימא על כל אינון דלא נטרי שני ערלה דאילנא, ועל כל אינון דמעכבי את קיימא לברייהו. ועל דא בעא חויא לקטלא לבריה דמשה עד דגזרת ליה צפורה דכתיב (שמות ד: 25) ותקח צפורה צר ותכרות את ערלת בנה וגו'.

[p. 198] האי איהו ממנא כד בר נש אסטי אורחיה ולא חייש על יקרא דמאריה למיטר את קיימא קדישא והאי אעיל ליה לגיהנם לההוא אתר דאקרי שאול ואבדון ואתדן תמן כמה דאוקימנא.

הכא בהאי היכלא לגו באמצעייתא אית רוחא דאיהו קיימא וכמין על ארחין ושבילין למחמי לכל אינון דעברין על פתגמי אורייתא ולמעיל דבבו בין תתא לעילא בגין דכל האי היכלא איבה איהו.

האי וכל אינון אחרנין כלהו קיימין לאחזאה אנפין נהירין לבני נשא ולמפתי להו בגין דיסטון מארח קשוט ולאמשכא לון לגבייהו. ולבתר אינון קטלי לון וימותון בתרי עלמין דכתיב (משלי ה: 4) ואחרייתה מרה כלענה חדה כחרב פיות.

האי רוחא איהו אקרי אפרא אפר, אפרא דקיטמא דלא עביד תולדין ואיבין לעלמין בגין דהאי איהו עפרא דקיטמא. ואע"ג דאקרי עפר [p. 199] לאו איהו עפרא קדישא דאפיק איבין ואקרי (איוב כח: 6) עפרות זהב, אלא כד"א (במדבר יט: 17) מעפר שרפת החטאת ודא הוא עפר שרפת החטאת. וסימנא דא אתיא בתרין סטרין, חד בגין דאיהו כליל בהאי חטאת רזא דההוא חויה תקיפא, וחד דכד בר נש עביד חטאת איהו אתקיף להאי עפר ושלטא בעלמא.

והאי איהו כליל במי המרים המאירים ועל דא אצטריך לאנתו דאסטיאת תחות בעלה ועבדת עובדא דאשת זנונים לאשקאה לה מיא כלילן בעפרא דאיהו מקרקע המשכן. האי עפר איהו מההוא אתר דאקרי קרקע וההוא אקרי קרקע דההוא משכן, והאי עפר מההוא קרקע איהו. ובגין כך אצטריך כהנא לאשקאה להאי אתתא כגוונא דא וכלא איהו ברמיזא עלאה.

[p. 200] זכאה חולקהון דישראל דקב"ה מדכי לון במיין דכיין עלאין דכתיב (יחזקאל לו: 25) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם. מים טהורים, הא אמרן בין מים ראשוניים למים אחרונים, ואע"ג דהא אוקימנא, מים ראשוניים מצוה והכי אתקרון, מים אחרונים חובה והכי אתקרון. והא אוקימנא על תרין סטרין דא סטרא דקדושה אתקרי מצוה ודא סטרא אחרא אתקרי חובה, ובגין כך חולקא נטלא באינון מים ועל דא כתיב וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם.

היכלא שתיתאה. היכלא דא קיימא עלאה על כל אינון שאר היכלין תתאין. ארבע פתחין אינון להיכלא דא, חד אקרי מות וחד אקרי רע וחד אקרי צלמו"ת וחד אקרי אפ"ל. אלן ארבע פתחין קיימין תדיר לאבאשא, אלן אינון כללא חדא.

כמה דאית בסטרא קדישא ברזא דמהימנותא ארבע סטרין דמתקשראן דא עם דא וכלהו קדישין הכי נמי הכא. וכד אלן מתקשרון ומתחברן דא עם דא כחדא בהיכלא דא כדין אקרי בית חבר [p. 201] כד"א (משלי כא: 29) מאשת מדנים ובית חבר. והאי היכלא קיימא לאבאשא תדיר.

על האי היכלא כתיב (שם כז: 7) ונעתרות נשיקות שונא, בגין דהכא קיימן כל אינון נשיקין בישיין ותיאובתין בישיין וכל עדונין דגופא דהאי עלמא די באינון עדונין אתתרך בר נש

מהאי עלמא ומעלמא דאתי. ועל דא כתיב (שם ה: 3) כי נפת [רסז ע"א] תטפנה שפתי זרה
וחלק משמן חכה.

בהאי היכלא קיימא חד רוחא דאיהי ממנא על כל אלן דלתתא ואיהו כללא דכל שאר
רוחין. האי היכלא מתקשטא בקשוטוי דשפירו על כל אינון היכלין. בהיכלא דא מתלכדי
רגליהו דטפשי. על דא כתיב (משלי ו: 25) אל תחמוד יפיה בלבבך ואל תקחך בעפעפיה.
הכא תליין כל תיאובתין דעלמא וכל ענוגין דטפשי דאינון חסרי לבא כד"א (שם ז: 9-7)
וארא בפתאים אבינה בבנים נער חסר לב, עובר בשוק אצל פנה וגו', בנשף בערב יום וגו'. וכדין
אתקריבו רגלוי להאי היכלא דאיהו כללא דכלהו תתאין, כדין (שם: 10) והנה אשה לקראתו
שית זונה ונצורת לב. שית, דא איהו האי היכלא דאיהו שית לכל שאר היכלין, והכא קיימא
זונה לאפתאה לטפשיין.

בהאי היכלא קיימא ולא קיימא, נחתא ומפתי סלקא ואסטיאת, כד"א (שם: 11) בביתה
לא ישכנו רגליה. פעם בחוץ פעם ברחובות, פעם בחוץ כד נחתא לתתא, פעם ברחובות כד סלקא
לעילא, (שם) ואצל כל פנה תארוז, כד נטיל נשמתא.

[p. 202] מה כתיב (שם: 13) והחזיקה בו ונשקה לו. אלן אינון נשיקין לסאבא ולאטעאה
בני נשא אבתרה בגין דהכא אתדבקותא דכל בישין דכל זיינן נוכראין דאינון מתיקין לפום
שעתא, ווי לסופייהו כמה דאוקימנא דכתיב (שם ה: 3) וחלק משמן חכה וכתוב ואחריתה מרה
כלענה. מאי מרה. דא הוא בר נש דאתפתא אבתרה בהאי עלמא ומטא זמניה לאסתלקא
מעלמא. האי איהי קיימא עליה דבר נש ואתגלי קמיה בגלימו דגופא דאשא וחרבא שיננא בידיה
ותלת טיפין בה ואוקמוה.

ובה טפה חדא מאינון טיפין דאיהי מרירא ובשעתא דאטיל לה לפומיה דבר נש עאל
במעוי וכדין נשמתא אתבלבלת. וההיא טפה שטיא ואזלת ואעקרת לה לנשמתא מאתרה ולא
שביק לה לנשמתא אתר למיתב. ואיהי מרה כלענה ואטעים לה בר נש במרירו חלף ההוא
מתיקא דטעמו בה בהאי עלמא כד אתמשכו בתרה. לבתר אשדי טפה אחרא ונשמתא נפקאת
ומית בר נש, ולבתר אשדי אחרא וירוקין אנפוי ואבאיש בגין דנשמתא היא קדישא וכד שלטא
דא סטרא אחרא אתעקרת מקמה ולא אתישבו כחדא.

בג"כ כמה דאתדבק באינון נשיקין בישין בהאי עלמא אוף הכי נמי בהאי שעתא. דאי בר
נש אתמשך אבתרה בהאי עלמא ושבק סטרא קדישא כדין נשמתיה לא אהדרת לההוא אתר
קדישא, וכמה דאתמשך אבתרה בהאי עלמא הכי נמי שלטא על נשמתיה וכדין נשמתיה נפקית
בפטורי ואוקמוה. וכל דא בגין אינון נשיקין דקא נשקא ליה בהאי עלמא. נשיקין אינון מתיקין
בהאי עלמא, ולבתר מרירין אינון בההוא שעתא לגביה. ועל דא והחזיקה בו ונשקה לו, בהאי
עלמא כמה דאוקימנא.

[p. 203] (שם ז: 13) העזה פניה ותאמר לו. בגין דבהאי היכלא קיימא כל קטגורין וכל

שליחאן בישיין דמשתכחי לגבי דבר נש ועבדי ליה דיתקן בתקונוי ויסלסל בשעריה ויתסחי ויתתקן בגין דיסתכלון ביה. הכא קיימא רוחא חדא דאקרי סקטופ"א ודא הוא ממנא על תקונא וסלסולא דבני נשא.

לגו לגו בהאי היכלא קיימא חד ממנא אחרא, דהאי ממנא אחרא עביד ליה לבר נש

לאתערא ליה דהא לבתר דאתקין ליה וסלסל ליה שוי ליה בידיה חד מראה דאיהו חיזו

לאסתכלא ביה. ושוי ליה בידיה ואסתכל ביה וחמי דיוקניה בהאי חיזו ואתער לההוא חילא

אחרא דאקרי עסירט"א. מהכא נפקי כל אינון דאחזיאו כדיבין לבני נשא בחלמייהו וכל אינון

מאריהון דחיזו אינון דאחזיאו מלין לבני עלמא ולא קיימי בהו אלא לערבבא לון. [רסז ע"ב]

ולבטר כד אינון בני נשא אתמשכאן בההוא חיזו דאקרי מראה כלהו בגסותא דרוחא

דלהון האי רוחא דקאמרינן דאיקרי עסירט"א איהו אתער לחד ממנא דתחות ידיה ועאל

בנוקבא דלתתא דכל נוקבין וסליק מתמן חד רוחא אחרא דאיהו ממנא עם ההוא רוחא דאקרי

אסכר"א כדקאמרן. ודא איהו לילית אימא דשדין. וכד ההוא בר נש אתער להאי רוחא אחרא

דאקרי עסירט"א כדין אתחבר עמיה דההוא ב"י ואתקשרת עמיה תדיר. וכדין בכל ריש ירחא

וירחא אתער ההוא רוחא דחיזו בישא בהדה דלילית ולזמנין דאתזק מנייהו ההוא בר נש וימות

וינפול לארעא ולא יכיל למיקם או דאתזק נוקא סגי. ועל דא חיזו [p. 204] דמראה קא גרים

ליה. וכמה דאסגי גסו דרוחא בליביה הכי אסגי רוחא בישא לגביה ועל דא כלא איהו קיימא

באתערו דלתתא.

(שם ז: 14) זבחי שלמים עלי היום שלמתי נדרי. ת"ח זבחי שלמים עלי, שלמים לא אתיין

לא על חובה ולא על חטאת אלא על שלום. מאי שלום. אלא שלמים מתרין סטרין דלא אשתכח

מקטרגא לעילא ולא אשתכח מקטרגא לתתא. מאן מקטרגא. דא הוא סטרא דשמאלא דיצר

הרע דאשתכח בשלמא בימינא. ועל דא זבחי שלמים עלי. עלי דייקא, ההוא זבחי שלמים עלי

איהו בגין דלא ישתכח מקטרגא על עלמא.

ד"א זבחי שלמים עלי. הא אנא בשלמא לגבך לאחזאה לך שלם. ובגין כך היום שלמתי

נדרי, לפתאה בני עלמא תדיר. על כן יצאתי לקראתך, דידענא דאנת חסר לבא חסר טובה.

לשחר פניך, לאתחברא בהדך בכל בישיין דעלמא ויאות לך לאזנאה ולמטעי בתיאובתין דעלמא.

ודחי ליה ממלה למלה ומביש לביש. אהדרנא באינון טפשאין ושחירנא פניך ואמצאך, כבר

אשכחנא לך לאתדבקה בהדך.

[p. 205] לכה נרוה דודים עד הבקר, הה"ד (איוב כד: 15) ועין נואף שמרה נשף לאמר לא

תשורני עין וסתר פנים ישים, דהא כדין הוא זמניה לשלטאה. לכה נרוה דודים, נהך כחדא הא

אנא עמד. דהא עד כען את רביא אנת בחילך. אי השתא לא תענג גרמך אימתי. כד תהא סיב.

השתא הוא זמנא. מ"ט. בגין כן אין האישי בביתו, דא הוא יצר טוב דהא לאו שריא הכא בגווד
ולאו איהו זמנא. הלך בדרך מרחוק, הא איהו לא שריא לגביה דבר נש אלא בדרך מרחוק כד בר
נש איהו סיב כד איהו מתליסר שנין ולהלאה ולאו בכל בר נש. ואנא מן יומא דאתילידת, כל
שכן השתא דאנת רווק. השתא איהו זמנא לך לאתענגא.

(משלי ז: 20) צרור הכסף לקח בידו, לסלקא לעילא ולאתעכבא תמן ולאתענגא בהו. ליום
הכסא יבוא ביתו. אימתי יהדר לקבלך. ליום הכסא דהוא יומא לאשגחא בדינא דכתיב (תהלים
פא: 4) בכסה ליום חגנו. בזמנא דאצטריך בר נש לאתענגא בעלמא ולאתהני ביה אתרחקא מניה,
ובזמנא דשריא בדינא כדין אתי לגביה למעבד עמיה דינא. ועל דא הטתו ברב לקחה וגו', עד
יפלא חץ כבדו. זכאין אינון צדיקיא דידיעין ארחין קדישין למהך בהו ולא יסטיין לימינא
ולשמאלא. זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי.

[p. 206] היכלא שביעאה. הדא היא היכלא דשמרי דחמרא לאתרוואה ביה כד"א
(בראשית ט: 21) וישת מן היין וישכר. סחיטה דכל אינון ענבין כלהו ענבין בישיין הכא איהו
סחיטה דלהון ודא איהו (תהלים עה: 9) יין חמר, שמרים דחמר, לית מאן דשתי מניה דלא גרים
מותא לגרמיה. חוה דא אטעימת לבעלה ואעלת ליה בהיכלא דא. דתנינן סחטה ענבין ויהיבת
ליה וגרימת מותא ליה ולכל עלמא אבתריה.

בהיכלא דא קיימן כל אינון נשמתין מסאבין דנחתי לאינון די בסטרא דא דמתדבקי בה
וההוא רוחא דנחתיא לכל אינון די מסטרא דא מהכא נפקי. כגוונא דא אפיק לאינון דסטון
ארחייהו בהאי עלמא ואשתדלו בזנותא באתר דלא אצטריך לאתרחקא מארח קשוט. כדין
כגוונא דאיהו אדבבק [ריסח ע"א] בההוא יצה"ר בזנותא הכי נמי נפיק מהיכלא דא רוחא
מסאבא לסאבא ליה וההוא ברא אקרי ממזר דאתי מסטרא דאל זר. כמה דאיהו אשתכר
בההוא תיאובתא ובההוא זנותא הכי נמי משיך לגביה דההוא ברא רוחא אחרא מסאבא דסאיב
ליה, וכלא סהדין עליה דאיהו ממזר והכי כל עובדוי וסטרוי בההוא גוונא ממש.

מהיכלא דא נפקא חד רוחא די ממנא על אינון רוחין דאקרי צפוני, וסימניך (משלי
כז: 16) צפניה צפן רוח [p. 207] והאי איהו ממנא על היכלא דא. והאי אתר לקבל ההוא אתר
דאקרי (יחזקאל לא: 14) ארץ תחתית, ועל דא כתיב (יואל ב: 20) ואת הצפוני ארחיק מעליכם.
הכא איהו נקודה חדא דקיימא לגו בגו. ומהכא נפקי כל אינון רוחין אחרנין דשטאן
בעלמא ושלטין בהאי עלמא בכל אינון עובדין דאתמסרו בסטר שמאלא. ומהכא נפקי כל אינון
זיקין נציצין דמתדעכי לאלתר להטי ומתדעכי. ומאלין נפקין רוחין אחרנין דשטיין בעלמא
דנפקי מגו תהומא רבא ואיהו האי היכלא כד"א (תהלים לו: 7) משפטיך תהום רבה, ואינון
רוחין דלא אתמסרו למגלם בגולמיין ואתחזון ולא אתחזון כמה דאתמר.

ולבטר אינון רוחין דשטיין בעלמא קיימי למרחש נסין לבני נשא בגין דאלין לא קיימין בטנופא דמסאבא כל כך כאחרנין. וחד רוחא ממנא עלייהו ואקרי נסיר"א דאיהו אתנסר מאינון סטרין דמסאבו יתיר. ואלין פרחי באוירא ואבאישו לסטרא דלהון בגין למעבד נסין לאינון די בסטרא דקדושה.

רוחא דא דאתנסר דאקרי נסיר"א מניה נפקי כמה סטרין אחרנין מתפרשן לזנייהו וכלהו קיימאן שליחאן [p. 208] בעלמא כל חד וחד כדקא חזי ליה עד דאתמנון לתתא מלכין וסרכין, ולית לון קיומא תדיר כאינון אחרנין דלעילא. בהיכלא דא אתדבקוּתא דסטרא מסאבא וכל תיאובתין מסאבין דמסאבין לעלמא. האי איהו זמין לאפקא בכל רגעא ושעתא ולית מאן דיקום קמיה. מהכא נפקא אשא דרוחא תקיפא לתתא לאתדנא בהו חייביא ורוחא מלהטא נפקא דאיהו אשא ותלגא ואקרי צלמון כד"א (תהלים סח: 15) תשלג בצלמון.

בהיכלא דא קיימאן ארבעה פתחין דמתפתחין לארבע סטרין לבר ואלין אחדין ולא אחדין בסטרא דקדושה. לא אתאחדי אלא דאתחזי באינון פתחין נהורא דנהיר ואיהו אתר דמתתקן בכל פתחא ופתחא לחסידי שאר עמין דלא אבאישו לון לישראל ואשתדלו בהו בקשוט. אלין קיימי באלין פתחין מהאי סטרא ונייחין בהאי סטרא. בפתחא דהאי היכלא באמצעיתא לבר אית שית פתחין דמתאחדי בהאי היכלא וכלהו אחדין ביה. הכא אית כוין פתיחן לסטרא דנהורא דקדושא ואינון דוכתין מתתקני למלכי שאר עמין אינון דלא עאקו לון לישראל ואגיננו עלייהו תדיר. אלין אית לון יקר בגיניהון דישראל ואתהנון בההוא אפלה דאינון יתבין מגו נהורא דנהיר מסטרא דקדושה כד"א (ישעיה יד: 18) מלכי גוים כלם שכבו בכבוד.

[p. 209] ואי עבדו עאקו לישראל או דחיקו לון כמה אינון דאחדין בהו לתתא ודיינין להו תלת זמנין ביומא בכמה דינין משניין אלין מאלין באינון מלכין דאעקו להו דאתדנו בההוא עלמא בכמה דינין. וכל יומא ויומא סהדין סהדותא עלייהו דישראל ועל מהימנותא דילהון ונחתי לתתא ואתדנו תמן. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי. עד הכא שבע היכלין מדורי מסאבא מסטרא דנחש. זכאה חולקיה מאן דאשתזיב מניה ומלחישותיה דלא יתנשיך מניה ולא יטיל ביה ארסא דימות ביה. [רסח ע"ב] מכל סטרין אית לאסתמרא מניה מעילא ומתתא. מאן דישתזיב מרישא לא ישתזיב מזנבא. כד זקיף זנבא מחי וקטיל.

ועם כל דא (קהלת י: 11) אם ישוך הנחש בלא לחש. כמה דתנינן נטיל רשו ואפיק נשמתא. בגין כך אצטריך ליה לב"נ לאסתמרא דלא יחוב קמי קדשא בריך הוא בגין דלא ילחישו ליה לההוא חויה דינשוד ויקטול.

פקודין

[זֶהר ח"ג צב ע"ב] [p. 210] פקודי דמארי עלמא. הא תנינן דכתיב ושמרתם את כל מצותי ועשיתם אותם. אי נטורי קא בעינן עבידא למה. תו כל פקודי אורייתא אינון בתרין גוונין דאינון חד, זכור ושמור, זכור לדכורא, ושמור לנוקבא וכלהו כללא חדא. אישמור לנוקבא אמאי כתיב ושמרתם את כל מצותי.

[p. 211] אלא כלא בהאי קרא. ושמרתם דא שמור, ועשיתם דא זכור דכלא רזא חדא. זכירה דא איהי עשייה דהא מאן דאדכר מלה לתתא אתקין ואתעביד ההוא רזא דלעילא. פקודי אורייתא אלין אינון שית מאה ותליסר פקודין דאינון כללא דדכר ונוקבא וכלא רזא חדא.

[ב: כה ע"א] פקודא קדמאה ראשיתא קדמאה דכל פקודין למנדע ליה לקבי"ה בכללא. מאי בכללא. למנדע דאית שליטא עלאה דאיהו רבון עלמא וברא עלמין כלהו שמיא וארעא וכל חיליהון ודא איהו בכללא. וסופא דכלא בפרט למנדע ליה בפרט.

[p. 212] וכלל ופרט איהו רישא וסופא רזא דכר ונוקבא כחדא. ואשתכח בר נש בהאי עלמא דאתעסק בכלל ופרט, בר נש בהאי עלמא איהו כלל ופרט, תקונא דהאי עלמא איהו כלל ופרט. בגין כך ראשיתא דכלא למנדע דאית שליט ודיין על עלמא ואיהו רבון כל עלמין וברא ליה לבר נש מעפרא ונפח באפוי נשמתא דחיי ודא איהו באורח כלל.

כד נפקו ישראל ממצרים לא הוו ידעי ליה לקבי"ה. כיון דאתא משה לגבייהו פקודא קדמאה דאוליף לון [p. 213] דכתיב וידעתם כי אני יי אלהיכם המוציא אתכם וגו'. ואלמלא פקודא דא לא הוו ישראל מהימנין בכל אינון נסין וגבורן דעבד לון במצרים. כיון דידעו פקודא דא באורח כלל אתעבידו להון נסין וגבורן.

ולסוף מ' שנין דקא אשתדלו בכל אינון פקודין דאורייתא דאוליף לון משה בין אינון דמנהגי בארעא בין אינון דמנהגי לבר מארעא כדין אוליף לון באורח פרט הה"ד (דברים ד: 39) וידעת היום והשבות אל לבבך, היום דייקא מה דלא הוה רשו מקדמת דנא, כי יי הוא האלהים, דא באורח פרט. במלה דא כמה רזין וסתרין אית בה. ודא וההוא דקדמיתא כלא מלה חדא, דא בכלל ודא בפרט.

ואי תימא הא כתיב (משלי א: 7) יראת יי ראשית דעת. דא באורח פרט למנדע מאן איהו יראת יי. ואע"ג דאית ליה לבר נש לדחלא מניה עד לא ינדע אבל הכא כתיב ראשית דעת, למנדע ליה דהא איהו ראשיתא למנדע ליה באורח פרט.

[p. 214] בגין כך פקודא קדמאה למנדע ליה לקב"ה בכלל ופרט ברישא ובסופא ורזא דא (ישעיה מד: 6) אני ראשון ואני אחרון. אני ראשון, בכלל, ואני אחרון, בפרט. וכלא כללא חדא ורזא חדא.

כיון דינדע דא בכלל ישלים כל שייפוי. ומאן אינון. רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח שייפין דבר נש. כיון דאשתלים בהו על האי בכלל כדין ינדע באורח פרט דדא איהו אסוותא לכלהו וינדע כל יומי שתא דמתחברן למיהב אסוותא לכל שייפין.

[p. 215] ואי תימא כל יומי שתא היך יהבין אסוותא לכל שייפין. ודאי הכי הוא עילא ותתא. שתא ויומין דיליה יהבין אסוותא לכל שייפין לעילא. בזמנא דשייפין אריקו ברכאן ליומי שתא כדין אסוותא וחיין תליין עלון מלעילא ואתמליין מכלא. מאן גרים לון. יומי שתא. אוף הכי נמי לתתא, כד בר נש ישלים גופיה באינון פקודין דאורייתא לית לך כל יומא דלא אתייתא לאתברכא מניה, וכד אינון אתברכאן מניה כדין חיין ואסוותא תליין עליה מלעילא. מאן גרים ליה. אינון יומי שתא. יומי שתא כמא דאתברכאן מלעילא מרזא [כה ע"ב] דאדם, הכי אתברכאן מתתא מרזא דאדם.

זכאין אינון ישראל בהאי עלמא באלין פקודין דאורייתא דאקרון אדם דכתיב (יחזקאל לד: 31) אדם אתם. אתם קרויים אדם ושאר עמין לא אקרון אדם. ובגין דישראל אקרון אדם אית לון לאשתדלא באינון פקודין דאורייתא למהוי כלא חד ברזא דאדם. [p. 216] כד יהב קב"ה אורייתא לישראל על טורא דסיני מלה קדמאה איהו אנכי. אנכי סלקא לרוזין סגיאיין. והכא איהו רזא דפקודא קדמאה למנדע ליה בכללא. בגין דכתיב אנכי, הא קא רמיז דאית אלהא שליטא עלאה על עלמא דאיהו פקודא קדמאה בכלל. בפרט, בגין דכתיב י"י אלהיך, דא פרט. אנכי, כלל. י"י אלהיך, פרט. ודא כלל ופרט. פקודא קדמאה דאצטריך למנדע ברישא ובסופא כמה דאוקימנא.

[ג: קיא ע"ב] פקודא תניינא לעבוד בכל מיני עבודה במקדש ולבר ממקדש בכל אינון

פולחנין דאקרון עבודה, בצלותא לאשתדלא בתר פקודי אורייתא, דכלא אקרי עבודה כעבד דאשתדל בתר מאריה בכל מה דאצטריך.

בגין דישראל אקרון לון עבדים דכתיב כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מ"ט אינון

עבדים. בגין דכתיב אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים. ובגין כך כתיב בעשר אמירן לבתר

דכתיב (שמות כ: 2) אנכי י"י אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים למפלח ליה כעבד דפלח

למאריה דפריק ליה מן מותא דפרק ליה מכל בישין דעלמא.

[p. 217] בתרין אינון אקרון ישראל לקב"ה, אקרון עבדים דכתיב עבדי הם, ואקרון

בנים דכתיב (דברים יד: 1) בנים אתם ליי אלהיכם. בזמנא דידע ליה ב"נ לקב"ה בארח כלל

כדין אקרי עבד דעביד פקודא דמארי ולית ליה רשו לחפשא בגניזוי וברזין דביתיה. בזמנא דידע בר נש לקב"ה בארח פרט כדין אקרי בן רחימא דיליה כבן דחפיש בגניזוי בכל רזין דביתיה. ואע"ג דאקרי בן ברא בוכרא לקב"ה כד"א (שמות ד: 22) בני בכורי ישראל לא יפוק גרמיה מכללא דעבד למפלח לאבוי בכל פולחנין דאינון יקרא דאבוי. והכי אצטריך לכל ב"נ למהוי לגבי אבוי בן לחפשא בגניזוי ולמנדע רזין דביתיה ולאשתדלא אבתרייהו, ולמהוי לגבי אבוי עבד.

ורוא דמלה תרין דרגין אינון לעילא דאצטריך ב"נ לאתעטרא בהו ואינון רזא דמהימנותא ואינון חד, חד רזא דעבד, וחד רזא דבן. והאי עבד אקרי אדון כל הארץ, בן כמה דאוקימנא בני בכורי ישראל, וכלא רזא חדא דמהימנותא. ואצטריך ב"נ לאתעטרא באלין דרגין לאתכללא ברזא דמהימנותא.

[p. 218] עבד, למפלח בכל זיני פולחנא בצלותא דאקרי עבודה כהאי עבד דאיהו רזא עלאה דלא שכיך לעלמין תדיר וקא משבחא ומנגנא תדיר. והא אתמר בפולחנין אחרנין דכל פולחנין ומלין דעלמין כלהו איהו עביד ופלח ובג"ד אקרי אדון בגין דאיהו עבד למפלח אקרי אדון כל הארץ. בר נש דאתעטר ברזא [קייב ע"א] דא למיהוי עבד למפלח פולחניה דמאריה איהו סליק ואתעטר למהוי בדרגא דא ואקרי אוף הכי אדון כל הארץ דהא איהו בריך בכל אינון פולחנין להאי עלמא וקיים ליה, ועל דא אקרי אדון כל הארץ.

זכאה חולקיה בן לאשתדלא למנדע בגנוי דאבוי ובכל רזין דביתיה כברא יחידאי

דשלטיה אבוי בכל גנוזי ודא איהו יקרא דשליט על כלא. מאן דישתדל בחכמתא למנדע ליה לקב"ה ובאינון גניזין דיליה אקרי בן לקב"ה. כל חילי שמיא לית מאן דימחי בידיה בכל שעתא דאצטריך למיעל לגבי אבוי. זכאה חולקיה בעלמין כלהו. ובג"ד כד אשתדל למנדע ליה באורח פרט ברזא דחכמתא כדין אקרי בן.

בפולחנא דב"נ פלח ליה לקב"ה אית פולחנא דאצטריך ב"נ לאתכללא בתרוייהו למהוי עבד ובן לאתעטרא ביה בקב"ה. ומאן איהו. דא פולחנא דצלותא דאצטריך למהוי בה עבד ובן לאתכללא בדרגין עלאין אלן, למפלח ולא תקנא צלותא ברזא דעבד, למפלח פולחנא דתקונא דעלמין, ולא תדבקא רעותיה ברזין דחכמתא [p. 219] לאתדבקא במאריה ברזין עלאין ברזא דבן וכלא בכללא חדא. זכאה חולקיה דבר נש דידע לאתעטרא ברזין עילאין כדקא חזי.

בן אתדבק תדיר באבוי בלא פרודא כלל לית מאן דימחי בידיה. עבד עביד פולחניה

דמאריה ואתקין תקוני עלמא. מאן דהוי תרוייהו בכללא חד בחבורא חדא דא איהו ב"נ דאתקין רזא דכל מהימנותא בכללא חדא בלא פרודא כלל ומחבר כלא כחדא. דא איהו ב"נ דקב"ה אכריז עלוי בכל אלן חיילין ומשריין דכל עלמין ובכל אינון רקיעין, אזדהרו בפלניא

מהימנא דבי מלכא, רזא דבי מלכא וכל גנזי דמאריה בידיה. זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי.

מההוא יומא ולהלאה אשתמודע ההוא ב"נ ואתרשים בעלמין כלהו. בשעתא דאצטריך כל חילין ומשריין עלאין כלהו אזדהרן למהוי גביה וקב"ה לא בעי אלא איהו בלחודוי. וקלא אתער יאות הוא ליחיד למהוי גביה דיחיד ולאתעסקא יחיד ביחיד. ורזא דתרין דרגין אלין אשכחנא בחד קרא דכתיב (ישעיה מט: 3) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בכ אתפאר. ויאמר לי עבדי אתה, הא עבד, ישראל, הא בן. דכד אינון כללא חדא כדין כתיב אשר בכ אתפאר.

[ב: קלד ע"ב] פקודא תליתאה ללמוד תורה בכל יומא דאיהי רזא עלאה למנדע ארחיה דקב"ה. דכל מאן דאשתדל [p. 220] באורייתא זכי בהאי עלמא וזכי בעלמא דאתי ואשתזיב מכל קטרוגין בישין. בגין דאורייתא רזא דמהימנותא איהי, דמאן דאתעסק בה אתעסק במהימנותא עלאה, קב"ה אשרי שכינתיה בגויה דלא תעדי מניה. מאן דידע מלה דאורייתא אצטריך למרדף אבתרייה ולאולפה ההוא מלה מניה לקיימא רזא דכתיב מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. אורייתא אילנא דחיי איהו למיהב חיין לכולא. מאן דאתתקף באורייתא אתתקף באילנא דחיי כד"א (משלי ג: 18) עץ חיים היא למחזיקים בה.

וכמה רזין עלאין אוקמינא במאן דאשתדל באורייתא, דזכי לאתקשרא באורייתא דלעילא. בהאי עלמא לא שכיך ולא שכיך בעלמא דאתי. ואפי' בקברא שפוותיה מרחשן אורייתא כד"א (שיר ז: 10) דונב שפתי ישנים.

[ג: רסג ע"א] [p. 221] פקודא רביעאה ליחדא שמיה דקב"ה בכל יומא דהא כמה דמייחדי שמא דקב"ה לתתא הכי אתייחד שמיה לעילא. אשתכח קב"ה יחידאי עילא ותתא. מאן דמייחד שמיה דקב"ה ישוי לביה ורעותיה בההוא יחודא דקאמרן ויחבר כל שייפוי בההוא יחודא בההוא רעותא למהוי כלהו אחד. כמה דשוי כל שייפוי ברזא דחד הכי לעילא מחבר כל שייפין עלאין בההוא יחודא למהוי כלהו חד. [p. 222] בשעתא דאתי ב"נ לייחדא שמא דקב"ה כל חילי שמיא כלהו קיימין שורין שורין בגין לאתתקנא ולאכתללא כלהו בההוא יחודא למיקם ברזא דחד ביחודא חדא כלהו מתתקן בתקונין כדקא יאות.

בהאי שעתא קיימא חד ממנא שמשא דקיימא תחות רמ"ח עלמין וכלהו אקרון שייפין דגופא ודא אקרי הלני"ו קיימא מחכה בההוא יחודא. ודא איהו מלקט שושנים כד"א (שיר ו: 2) וללקוט שושנים, דאינון שייפין דגופא. שייפין עלאין לקיט לון שמא עלאה ברזא דיחודא דקא אתייחד ברזא דמ"ב שמהן ולקיט כל אינון שושנים עלאין, ושמשא דא לקיט כל אינון תתאין די כלהו ממנן בכללא דע"ב שמהן. ואתלקיטו כלהו בההוא יחודא ואתעבידו כלהו גופא חדא ברזא חדא. וההוא יחודא סלקא וקא מייחד כלא בתרין סטרין ביחודא חדא. בההוא שעתא מתלקטין שייפין כלהו ומתחברן בחבורא חדא למהוי כלהו ברזא דחד עילא ותתא ברזא דההוא א' ושמו א'.

[p. 223] ועל דא מאריכין באחד בתרי אתוון למלקט שושנים, לאתייחדא ברזא דאחד ביחודא שלים. כיון דאתייחדן שייפין כלהו ברזא חדא דיחודא חדא כדין אתקרי כלא קרבן שלים. ועל רזא דא אעיל ליה קב"ה בגי"ע לאדם קדמאה [p. 224] כמה דכתיב (בראשית ב: 15) לעבדה ולשמרה, ותנין דאלין אינון קרבנין תרין רזא דההוא א' ושמו א'. ועל אינון קרבנין כתיב וללקוט שושנים, דקב"ה איהו לקיט שושנים, לקיט כל אינון שייפין דעילא ותתא לחברא לון ביחודא חדא בההוא יחודא דקאמרן. כדין אתער מאן דאתער ללקוט שושנים, אלין שייפין דתרין סטרין דאינון חד.

שושנים רזא איהו. דכד מתחברן כל אינון שייפין כחדא למהוי כלהו ביחודא חדא רזא דקרבן כדין מתער קב"ה בעטרונן ברישא דכתם פז למהוי ביקרוי מתעטרא. ורזא דא הוי דכתיב שושנים, רזא דכל אינון שייפין דעילא ותתא, ורזא דההוא פז, עטורא דמתעטרא וסלקא מבינייהו וכלא איהו ביה.

[p. 225] בהני שושנים אית ביה שית מאה ותליסר פקודין דאינון שייפין דתרין סטרין רזא דההוא אחד ושמו אחד [רסג ע"ב] ואית ביה סליקו דההוא פז דקא סליק מבינייהו. ובכל אתר דאינון משתכחין ההוא סליקו עלאה אשתכח מבינייהו לאסתלקא. ורזא דא תפוח בעצי היער ושושנה בין החוחים. דא ודא אצטריך לאסתלקא כחדא ביחודא שלים. זכאה איהו מאן דקריב קרבנין אלין. ודאי לרעוא ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

פקודא חמישאה ליראה בארח כלל ובארח פרט. והא יראה אוקימנא בגין דאית עליה דב"נ לדחלא מקמי קב"ה תדיר ובגין יראה יסתמר בארחוי.

[p. 226] ויראה, אתר הוא דאקרי יראה כד"א (דברים כח: 58) ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את יי' אלהיך, בגין דתמן שריא דחלא דקב"ה ואיהו ירא ממש לדחלא מניה ודא איהו רזא דכתיב ומקדשי תיראו. בהאי יראה שריא פולסא דנורא לאלקאה לון לחייביא דלא נטרין פקודי אורייתא. ועל דא בארח כלל אית לדחלא.

ובתר בארח פרט, כד ינדע ב"נ מאן איהי יראת יי'. ודא איהו דחלא דחביבותא דאיהי עיקר ויסודא למרחם ליה לקב"ה. בתר האי יראה עביד לנטרא כל פקודי דאורייתא למהוי ב"נ עבד נאמן לגבי קב"ה כדקא יאות והא אוקימנא יראה.

פקודא שתיתאה לאהבה, והא אוקימנא רחימו דקב"ה, דבעי ב"נ לרחמא ליה רחימו סגי כאברהם דרחים ליה לקב"ה בכמה רחימו ומסר גופיה ונפשיה לגביה. מכאן אוליפנא מאן דרחים ליה לקב"ה איהו מקיים עשר אמירן עילא ותתא. ועל דא כל אינון עשר נסיוני דאתנסא אברהם וקאים בכלהו כולהו לקבל עשר אמירן, כל נסיונא אמירא היא, ואתנסא בההוא אמירא וקאים ביה. [p. 227] ועל דא אינון עשר נסיוני, וכלהו קאים בהו אברהם בגין דאתקשר ואתדבק בימינא דקב"ה דאיהי אהבה רבה. מ"ט איקרי אהבה רבה. בגין דקאים האי אהבה מתקשר בעלמא עלאה. אהבת עולם דא רזא דעלמא תתאה בלא פרודא דאתקשר ביה רחימו דיליה וכלא רזא חדא. והא אתמר רזא דאהבה. רחימו דא סליק על כל פולחנין דעלמא, בהאי אתייקר שמיה דקב"ה יתיר מכלא ואתברך. בריך הוא לעלם ולעלמי עלמין ורזא דאהבה אתמר.

[ג: קעד ע"ב] פקודא שביעאה ציצית. פקודא דא איהו לאדכרא כל פקודי דאורייתא בגינה כד"א וראיתם אותנו וזכרתם את כל מצות יי' ועשיתם אותם, דא איהו סימנא דמלכא לאדכרא ולמעבד.

[p. 228] כתיב (שמות כח: 36) ועשית ציץ זהב, והא אוקימנא רזא דציץ לאתעטרא ביה כהנא רבא, ודא איהו ציץ לאסתכלא ביה עיינין דאיהו סימן דעלמא עלאה דאתעטר ביה כהנא רבא. ובגין כך אסתכלותא דיליה מכפרא על עזות פנים, דלא קיימא לקמיה אלא פנים דקשוט רזא דכל אינון פנים עלאין דאינון פנים [קעה ע"א] דקשוט פנים דאמת דכלילן באמת דיעקב. ציצית איהו נוקבא רזא דעלמא תתאה אסתכלותא לאדכרא. ציץ דכר, ציצית נוקבא, ודא לכל ב"נ, ציץ לכהנא.

ותנינן אסור לאסתכלא בשכינתא בגין כך אית תכלא בגין דתכלת איהו כרסייא לבית דוד ותקונא דיליה. ודא איהו דחלא דיהוה לדחלא מההוא אתר. ועל דא וראיתם אותנו וזכרתם את כל מצות יי'. ודא כרסייא דדיינין בה דיני דנפשות. [p. 229] כמה דאוקמוה דכל גווינין טבין לחלמא בר תכלת דאיהו כרסייא דסליק בדינא דנפשאן.

כתיב ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת. ונתנו על הכנף לא כתיב, אלא ונתנו על ציצית,
דדא איהו דחפי על שאר חוטיין.

וראיתם אותו וזכרתם וכתיב (דברים כה: 17) זכור את אשר עשה לך עמלק. מ"ט דא.
אלא לברא דפריץ גדרא ונשכיה כלבא. כל זמנא דאבוי [p. 230] בעי לאוכחא לבריה הוה אמר
הוי דכיר כד נשיך לך כלבא. אוף הכא וראיתם אותו וזכרתם, דדא איהו אתר דסלקין נשמתין
למידן. כגוונא דא (במדבר כא: 8) והיה כל הנשוך וראה אותו וחי. אמאי. אלא כד סליק לעינוי
וחמי דיוקנא דההוא דנשיך ליה הוה דחיל וצלי קמי דקב"ה והוה ידע דאיהו עונשא דחייביא.
כל זמנא דברא חמי רצועה דאבוי דחיל מאבוי, אשתזיב מרצועה אשתזיב מכלא. מאן גרים ליה
לאשתזבא. ההוא דחמי בעינוי ההוא רצועה, ההוא רצועה גרים ליה לאשתזבא. ועל דאוראה
אותו וחי, חמי רצועה דאלקי ליה ואיהו עביד ליה לאשתזבא. אוף הכא וראיתם אותו וזכרתם
ועשיתם, ועשיתם ודאי. ואי לאו הא רצועה, דהא יגרום לכוון למהוי תבין לפולחנא דילי תדיר.
וכדין ועשיתם, ולא תתורו אחרי לבבכם, ימנע מנכוון בישין ארחין אחרנין. ודאי לא תתורו ולא
תעבדו בישין. ועל דא סלקא גוון תכלא. דא תכלת דמיא לכסא הכבוד. מה כסא הכבוד עביד
לבר נש למהך בארח מישר לדכאה ליה, אוף האי תכלת עביד לבי"נ למהך בארח מישר. ודאי
דכלא אית לדחלא מהאי אתר למיהך במישר.

[p. 231] כתיב (ישעי כד: 16) מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק ואומר רזי לי רזי לי
אוי לי בגדים בגדו ובגד בוגדים בגדו. מכנף הארץ, דא כנף דציצית דאיהו כנף הארץ. זמירות
שמענו, אלן שאר חוטיין דנפקין ותליין מאתר עלאה גו אינון שבילין עלאין דנפקין מחכמה
עלאה. צבי לצדיק, דא צדיק חי העולמים דאינון חוטיין אינון שפירו דיליה דהא מניה נפקין וכל
חוטא כלילא בתרין סטריין. וכד אסתכלנא אמינא רזי לי רזי לי, דהא מגו רזא עלאה דכל
מהימנותא נפקין. וכד אסתכלנא בתכלת וחמינא רצועה לאלקאה אתר דחילו למדחל אמינא
אוי לי, דבני נשא לא ידעי לאשגחא ולאסתכלא על מה מתענשין לשקרא בהאי. בוגדים בגדו,
דהא קורין ק"ש בלא ציצית וסהדין סהדותא דשקרא. ואלין אינון בוגדים דבגדו משקרי
בגרמייהו. ובגד בוגדים בגדו, לבושא דלהון בלא ציצית אקרי בגד בוגדים, לבושא דאינון
בוגדים דבגדו דמשקרי וסהדין סהדותא דשקרא בכל יומא. ווי לון ווי לנפשיהון. דסלקי בההוא
כרסייא דתכלא למידן ועלייהו כתיב (תהלים קא: 7) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. ההוא בגד
דלהון אשתמודע לגבי כל מאריהון דדינין. ווי לון דלית לון חולקא בעלמא דאתי. זכאין אינון
צדיקיא דמלבושיהון ותקוניהון אשתמודען לעילא לאוטבא לון בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

[ב: מג ע"א] [p. 232] פקודא תמניא תפילין. דא פקודא דאקרי בגוונא אחרא ולא אקרי מצוה אלא קדושה ואלין אינון תפלין, תפלה של יד ותפלה של ראש, תקונא פארא שפירו דגוונין עלאין, ועל דא אקרון טוטפות כד"א (ישעיה מט: 3) ישראל אשר בך אתפאר. [p. 233] וכתוב (הושע יא: 1) כי נער ישראל ואהבהו, ישראל זוטא. ישראל סבא, שפירו דגוונין, עילא ותתא. יוסף סליק ואתעטר בתרין דרגנ, בקדמיתא נער ובסופא צדיק. כמה יאן ביה גוונין למחזי. ורזא דא (בראשית לט: 6) ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה, שפירא בתרין סטרין עילא ותתא.

[p. 234] [כתוב (דברים ו: 18)] ועשית הישר והטוב. הישר, דא תפלה של יד לאסמכא לה בתפלין של ראש לאתיחדא כחדא. ותפלה של יד אקדים לשל ראש ואצטריך דלא הוי פרודא בינייהו כלל.

מאן דמתעטרא בתפלין קאים ברזא דגוונא עלאה וקאים באינון תרין רזין דקאמרן כיוסף דאקרי נער ואקרי צדיק ברזא דעבד נאמן וברזא דבן יחידאי. ואלין אינון תפלה של יד ותפלה של ראש, ואינון כללא חדא בלא פרודא.

[p. 235] ארבע פרשיין דתפלין בד' בתים בתפלין של ראש, וכמה דאינון ד' פרשיין באינון תפלין של ראש אוף הכי כלהו בתפלין של יד בבית אחת דהא בתפלה של יד לית לה מגרמה כלום אלא מה דנקטא מלעילא. ורזא דא (קהלת א: 7) כל הנחלים הולכים אל הים. ומגו דנקטא לון אקרי תפלה ואתקדשת בקדושתהון וכלא אקרי קדושה וכדין אקרי מלכות שמים שלימה.

ד' פרשיין, הא אוקימנא רזא דלהון בכמה דוכתי. אבל פרשה קדמאה קדש לי כל בכור, דא איהו רזא [מג ע"ב] עלאה דכליל כל ד' בתים ברזא דנהירו עלאה דנפקא מאין, וכל אינון ד' אתרמיזו הכא.

[p. 236] קדש, דא קדושה עלאה, רזא דחכמתא עלאה דמתמן כלא אתקדש ברזא דגניזו עלאה אקרי קדש. לי, דא בינא, רזא דעלמא עלאה היכלא פנימאה. ורזא דא (ויקרא כה: 55) כי לי בני ישראל עבדים (במדבר ג: 13) כי לי כל בכור (שמות יט: 5) והייתם לי סגולה. כל, רזא דחסד בכל דוכתא בין לעילא בין לתתא. בכור, דא בן בכור דכתיב (שם ד: 22) בני בכורי ישראל, והאי בן בכור כליל כל סטרין וכל גוונין. ובגין כך קרא כליל כלהו ארבע ברזא דחכמתא עלאה. אבל דא באורח כלל למנדע דכלא כליל בהאי, אבל באורח פרט דא איהי פרשתא קדמאה דכליל כל שאר פרשיין.

פרשה תניינא והיה כי יביאך וגו'. דא בינה דהא בפרשתא דא איהי יציאת מצרים דהוה מסטרא דיובלא. ועל דא שירותא דילה והיה דהא מלה דא איהי ביובלא ובגין כך שמא דילה והיה [p. 237] דלית הויה אלא באתר דא דאיהו זמין לאתמשכא לתתא ולאנהרא בוסינן

ולאשתכחא בדרגא תתאה. והיה, כמאן דאמר על מלכא די יהוי זמין לאתמשכא לתתא ולאנהרא בוסינן וכלא ברזא חדא. ובגין דאקרי באורח טמיר לא אקרי באתגלייא בשמא דא אלא אתמסר לחכמימין למנדע. ועל דא אתרשים בשמא קדישא מלה דא. פרשה תליתאה שמע. דא רזא דימינא דאקרי חסד עלאה דאיהו קא מייחד יחודא דכלא לדי' סטרין וקב"ה מסדר ביה סדורא דכל עלמא ודא איהו דקא מתפשט בכל סטרין אפילו גו תהומי תתאי. בדא קב"ה ברא עלמא כד אתעטף בעטופא דזהרא. ודא דקא מייחד יחודא, ובגין כך שמע סמיך להיה.

[p. 238] יחודא דכל יומא איהו יחודא למנדע ולשואה רעותא. יחודא דא הא אמרן בכמה דוכתי. יחודא דכל יומא איהו יחודא דקרא (דברים ו: 4) יי' קדמאה אלהיני יי'. הא כלהו חד, ועל דא אקרי אחד. הא תלת שמהן אינון, היך אינון חד. ואע"ג דקרינן אחד אמאי אינון חד. אלא בחזיונא דרוח קדשא אתיידע ואינון בחיזו דעינא למנדע דתלתא אלין אחד. ודא איהו רזא דקול דאשתמע. קול איהו חד ואיהו תלתא גוונין, אשא ורוחא ומיא וכלהו חד ברזא דקול ולאן אינון אלא חד. אוף הכא יי' אלהיני יי', אינון חד, תלתא גוונין ואינון חד. ודא איהו קול דעביד בר נש ולשוואה ביחודא דכלא מאין סוף עד סופא דכלא בהאי קול דקא עביד בהני תלתא דאינון חד. ודא איהו יחודא דכל יומא דאתגלי ברזא דרוח קודשא.

[p. 239] וכמה גוונין דיחודא אתערו וכלהו קשוט. מאן דעביד האי עביד, ומאן דעביד האי עביד. אבל האי יחודא דקא אנון מתערי מתתא ברזא דחד קול דאיהו חד ברירא דמלה. האי בכללא.

לבתר והיה אם שמוע, פרט דדינא עילאה כדקאמרן ואיהי פרשה רביעאה הוא רזא דדינא קשיא, (שם יא: 16) השמרו לכם.

[p. 240] ואצטריך בר נש לאנחא לון בכל יומא למהוי בר נש בדיוקנא עלאה וע"ד כתיב (דברים כח: 10) וראו כל עמי הארץ כי שם יי' נקרא עליך. אלין תפלין דרישא ותפלין דדרועא כגוונא דא והא אתערנא בהו וכלהו חד.

קשרא דתפלין דרישא איהו דל"ת ועל דא כתיב (שמות לג: 23) וראית את אחורי, ועל דא איהו לאחורא. ותמן אתקשר כלא בקשרא חדא. ואיהי כד מנתא אלין תפלין דדרועא מתקשרא אחרא רזא דברית קדישא. רזא דא כמה דאתמר בכמה דוכתי וכלא רזא חדא.

[ג: צג ע"א] פקודא תשיעאה לקדשא ליה בכל יומא לסלקא קדושתיה מתתא לעילא כמה דאיהו קדישא לעילא עד דסליק קדושתיה לאבהן ובנין. ורזא דא ונקדשתי בתוך [p. 241] בני ישראל, עילא ותתא, עילא בתלת דרגין, לתתא בתלת דרגין.

קדושה הא אוקימנא בכמה דוכתי. אבל כמה דאית קדושה לעילא על כלא הכי אית קדושה באמצעיתא, קדושה לתתא, וכלא ברזא דתלתא, קדושה דלעילא לעילא ברזא חדא, קדושה באמצעיתא, ולתתא, תלת דרגין דאינון חד.

קדש איהו סטר עלאה דאשתכח ראשיתא לכל דרגין. ואע"ג דאיהו סטר טמירא ואקרי קדש מתמן אתפשט פשיטו דנהיר בחד שבילא דקיקא טמירא לאמצעיתא. כיון דנהיר [p. 242] לאמצעיתא כדין אתרשים חד ו' דנהיר גו האי קדש. מהאי נהירו אתפשט פשיטו לתתא סופא דכל דרגין. כיון דאתנהיר בסופא כדין אתרשים בנהירו חד ה' ואקרי קדושה והא אוקימנא. ומה דאקרי קדוש קדוש קדוש דהא קדש מבעי ליה רזא דראשיתא דכלא, הואיל ומתמן אשתכח. אי הכי אמאי אקרי לעילא קדוש דהא תמן ו' לא אשתכח.

אלא רזא הכי הוא. ודאי וישראל מקדשי לתתא כגוונא דמלאכי עלאי לעילא דכתיב בהו (ישעיה ו: 3) וקרא זה אל זה ואמר קדוש. וכיון דישראל קא מקדשי סלקי מתתא לעילא יקרא עלאה עד דאסתלק ו' רזא דשמים עלאין לעילא. כיון דאינון שמים אסתלקו לעילא נהיר ההוא קדש בהו וכדין אקרי לעילא קדוש. ולבתר נהיר ההוא נהירו עלאה על כרסייא דאיהו שמים, ואינון שמים תבין לדוכתייהו ומתישבן ביה בההוא נהירו וכדין אקרי קדוש. לבתר נחית ההוא נהירו עד דנטיל כלא חד צדיק עלאה דרגא יקירא לקדשא כלא לתתא. כיון דאיהו נטיל כלא כדין אקרי קדוש. ודא איהו רזא דכלא.

[p. 243] ומאן דשוי רעותיה בהאי שפיר קא עביד, ומאן דשוי רעותיה בתלת דרגין דאבהן בכללא חדא ליחדא לון גו קדושתא דא, אי לא יכיל לשואה רעותיה יתיר, שפיר קא עביד. וכלא לנחתא מגו קדושתא דלעילא לתתא לקדשא כל חד גרמיה בהאי קדושה ולנטלא ליה למפרש פרישו דקדושתא על גביה. ורזא דא ונקדשתי בתוך בני ישראל, בקדמיתא, ולבתר, אני יי מקדשכם.

באן אתר יקדש ב"נ גרמיה גו קדושתא דא לאכללא גרמיה בה. כד מטי ב"נ לשמא קדישא יי צבאות, ורזא דא אני יי מקדשכם. דא אשכחנא ברזא דספרי קדמאי. ואנן לא עבדינן הכי אלא לבתר יי צבאות, בלחודוי בקדמיתא. ולבתר כד מטי ב"נ מלא כל הארץ כבודו כדין יכלול גרמיה בההוא קדושה לאתקדשא לתתא גו ההוא כבוד דלתתא. ורזא דא ונקדש בכבודי. ולבתר [p. 244] יעביד ארח פרט, לאתקדשא כלא כמה דאנן עבדין לעומתם דמלאכי עלאי דאמרי ברוך כבוד יי ממקומו, דא כבוד עלאה, ולבתר, ימלוך יי לעולם וכו', דא כבוד דלתתא.

ובספרא דרב ייסא סבא קדוש קדוש קדוש, דא איהו קדושה לאתקדשא תורה שבכתב בכללא חדא. ולבתר לעמתם ברוך כבוד יי, אלין נביאים, ולבתר ימלוך יי לעולם. רזא דא אנן צריכין בקדושתא דא לאשתכחא תמן קדושה ברכה ומלכות לאשתכחא כלא כחדא. קדושה

כמה דאתמר קדוש וכו'. ברכה, ברוך כבוד יי' ממקומו. מלכות, ימלוך יי' לעולם. ועל דא כלא
אנן צריכין לאשלמא ועל דא יכוון ב"נ וישוי רעותיה בכל יומא.

[ג: רסג ע"ב] [p. 245] פקודא עשיראה למקרי קריאת שמע ב' זמנין בכל יומא, חד
לקבל דרגא דיממא וחד לקבל דרגא דליליא, ולאכללא ביממא דרגא דליליא ולאכללא בליליא
דרגא דיממא. והא אתמר ועל דא תרין זמנין בכל יומא חד ביממא וחד בליליא.

פקודא חדסרי מזוזה. למקבע ב"נ מזוזה לתרעיה למהוי כל ב"נ נטיר מעם קב"ה כד
נפיק וכד עייל. ורזא דא (תהלים קכא: 8) יי' ישמר צאתך ובאך מעתה ועד עולם. בגין דרזא
דמזוזה איהו קאים תדיר לפתחא ודא איהו פתחא דלעילא ודא איהו דרגא דאקרי שומר
לאשתכחא. דלאו נטירו לבר נש בר נטירו דקב"ה דאיהו נטיר תדיר וקאים לפתחא וב"נ לגו.
[p. 246] ותו בגין דלא ינשי ב"נ דוכרנא דקב"ה לעלמין ודא איהו כגוונא דציצית כד"א
(במדבר טו: 39) וראיתם אותו וזכרתם וגו'. כיון דחמי בר נש להאי דוכרנא אדכר בגרמיה
למעבד פקודא דמאריה. ורזא דמהימנותא מזוזה כללא דכר ונוקבא כחדא.

[p. 247] בספרא דשלמה. סמיך לפתחא לקבל תרין דרגין אזדמן חד שידא ודא אית ליה
רשו לחבלא, ואיהו קאים לסטר שמאלא. זקיף ב"נ עינוי חמי ליה לרזא דשמא דמאריה ואדכר
ליה ולא יכיל ליה לאבאשא.

ואי תימא אי הכי כד נפיק ב"נ מתרעיה לבר הא ההוא שידא קאים לימיניה ומזוזה
לשמאליה והיאך אתנטיר ב"נ אי איהו שארי לשמאליה.
אלא כל מה דעבד קב"ה כל מלה ומלה אתמשך בתר זיניה. בבר נש קיימין תרין דרגין
כגוונא דא חד מימינא וחד משמאלא. ההוא דימינא אקרי יצה"ט וההוא דשמאלא אקרי יצר
הרע. כיון דנפק בר נש מתרעא דביתיה ההוא שידא זקיף עינוי וחמי ליצר הרע דשארי לשמאלא.
אתמשך לההוא סטרא ואתעדי מימינא. ובההוא סטרא קאים שמא דמאריה ולא יכיל לקרבא
ליה ולאבאשא ליה ונפיק ב"נ [רסד ע"א] ואשתזיב מניה. כד עייל הא שמא קדישא לימיניה
קאים ולא יכיל לקטרגא בהדיה.

[p. 248] ועל דא אצטריך ב"נ דלא יעביד טנופא ולכלוכא בתרעא דביתיה ולא יושיד
מיין עכורין, חד דלא יעביד קלנא לגבי שמא דמאריה וחד דאית ליה רשו לההוא מחבלא
לחבלא. ובגין כך יזדהר ב"נ מהאי ויזדהר ב"נ דלא ימנע מתרעא דביתיה שמא דמאריה.
וכד בר נש אתקין מזוזה לפתחיה כד עייל ההוא יצר הרע וההוא שידא בעל כרחייהו
נטרי ליה ואמרי (תהלים קיח: 20) זה השער ליי' צדיקים יבאו בו. וכד לא קאים מזוזה לפתחיה
דב"נ יצר הרע וההוא שידא מתתקנין כחדא, שוו ידייהו על רישיה בזמנא דעייל פתחי ואמרי ווי

ליה לפלניא דהא נפק מרשותא דמאריה. מההוא זמנא קאים בלא נטירו דלית מאן דנטיר עליה. רחמנא לישזבן.

[ב: צא ע"ב] פקודא תריסר לאומאה בשמיה בארח קשוט. ומאן דאומי שבועה הוא כליל גרמיה באינון ז' דרגין עלאין דשמא דקב"ה אתכליל בהו. והא שיתא אינון. ההוא בר נש דאומי אומאה דקשוט כליל גרמיה בהו והוא שביעאה לקיימא שמא קדישא בדוכתיה. ועל דא כתיב (דברים ו: 13) ובשמו תשבע. ומאן דאומי אומאה למגנא ולשקרא גרים לההוא אתר דלא יתקיים בדוכתיה.

[p. 249] אומאה לקיימא פקודא דמאריה דא איהו שבועה דקשוט כד ההוא יצר הרע מקטרג לבר נש ומפתי ליה למעבר על פקודא דמאריה. דא איהו אומאה דמאריה אשתבח ביה, ואצטריך ליה לבר נש לאומאה במאריה על דא ואיהו שבחא דיליה, וקב"ה משתבח ביה. כגון בועז דכתיב (רות ג: 13) חי יי שכבי עד הבקר, דהא יצר הרע הוה מקטרג ביה ואומי על דא. נדר איהו לעילא ואינון חיי מלכא רזא דרמ"ח שייפין ותריסר קטירין כחושבן נד"ר, ועל דא חמיר משבועה. חיי דמלכא, דיהיב חייין לכל אלן שייפין ואקרון הכי בגין אינון חייין נחתין [p. 250] מעילא לתתא לההוא מקורא דחייין ומההוא מקורא נחתין לתתא לכל אינון שייפין. שבועה, לקיימא דרגא דלתתא רזא דשמא קדישא, ודא אקרי מלך עצמו דרוחא עלאה וגופא דיליה למשרי בגויה. עצמן דההוא דסתיר לעילא. ובגין כך מאן דאומי בקשוט הוא מקיים לההוא אתר וכד קאי האי אתר מקויים מקיים כל עלמא. נדר שריא על כלא על מצוה ועל רשות, דלאו הכי בשבועה והא אוקמוה חברייא.

[א: רסד ע"ב] פקודא תליסר לאתעסקא בהאי עלמא בפריה ורביה ולמעבד תולדין לאתפשטא שמא קדישא לכל סטרין ולמלקט רוחין ונשמתין למהוי יקרא דקב"ה עילא ותתא. [p. 251] דכל מאן דלא אתעסק בפריה ורביה אזעיר דיוקנא דמריה דלא אשתכח בהאי עלמא וגרים דלא שריא שכינתא בהאי עלמא. כמה דאתוספאן רוחין ונשמתין הכי אתוסף לנחתא בהאי עלמא זיו יקרא דמלכא דכתיב (משלי יד: 28) ברב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחתת רזון.

הדרת מלך, דא זיו יקרא דמלכא דאתוסף לנחתא בהאי עלמא. מחתת רזון, דא זעירו דדיוקנא דמלכא [רסה ע"א] דאזעיר מהאי עלמא הכי אזעיר מעילא. דהא ההוא זיוא לא נחית ואתחשב על ההוא בר נש כאלו אושיד דמין דגרע דיוקנא דלתתא כגוונא דלעילא דכתיב כי בצלם אלהים עשה [p. 252] את האדם ואיהו אזעיר צלם אלהים לתתא ודמות ודיוקנא

לעילא. ועל דא איצטריך בר נש לאתעסקא בפריה ורביה ולמעבד צלם אלהים לאסגאה יקרא דיי בכל סטריין.

[ג: מג ע"ב] פקודא ארביסר למגזר לתמניא יומין. גזירו דקיימא קדישא רזא עלאה דכתיב (תהלים כה: 14) סוד יי ליראיו ובריתו להודיעם. למאן. לאינון יראיו, אינון דחלי חטאה דהא רזא דקיימא קדישא לא אתחזי לגלאה בר להו. ורזא דקיימא קדישא הא אוקמוה ואתמר בכמה דוכתיין.

ורזא דא לתמניא יומין איהו חיובא על עלמא לכל עמא קדישא דכתיב וביום השמיני ימול בשר ערלתו. יום השמיני, דא הוא את קיימא קדישא ואיהו תמינאה לכל דרגין וגזירו דההוא קיימא לאעברא ערלה [מד ע"א] מקמי ברית.

[p. 253] דהא בההוא זמנא דמתכנשי עמא קדישא לאעברא ההוא ערלה מקמי ברית קב"ה כניש כל פמליא דיליה ואתגלי ודחי לההוא ערלה לעילא מקמי ברית קיימא קדישא. דהא כל עובדין דישראל עבדין לתתא מתערי עובדא לעילא, ובההוא זמנא אתדחייא ההוא ערלה מעל עמא קדישא לעילא.

ולההוא ערלה מתקני מאנא חדא בעפרא לאשראה ההוא ערלה בגויה ברזא דכתיב (ישעיה סה: 25) ונחש עפר לחמו, (בראשית ג: 14) ועפר תאכל כל ימי חיך. מכאן דלא אצטריך לאנהגא קלנא בההוא אתר אע"ג דמעברי ליה מקמי האי ברית. ודוכתיה כד מתעברא מהאי ברית עפרא איהו, דהא בתר דההוא נחש אתעבר מקמי אדם קב"ה שוי ליה מדוריה בעפר דכתיב ועפר תאכל כל ימי חיך. וכיון דקב"ה כד אעבר ליה מקמי אדם שוי מדוריה בעפרא ואתקין ליה, כד אנן בהוא גוונא ממש אנן צריכין כד מעברין לערלה לאתקנא ליה עפרא למהוי ביה מדוריה.

[p. 254] כל בר נש אצריך לקרבא ההוא ברא קרבנא לקב"ה בחדוה ברעו דלבא למיעל ליה תחות גדפוי דשכינתא ואתחשב קמי קב"ה דאיהו קרבנא שלים לאתקבלא ברעוא. וקרבנא דא כגוונא דקרבנא דבעירא. דא לתמניא יומין ודא לתמניא יומין דכתיב ומיום השמיני והלאה ירצה. במאי ירצה. במעבר עליה חד שבתא. כיון דאעבר עליה חד שבתא כדיון ירצה דא לקרבנא ודא לקרבנא. אמאי. בגין דאתדבק ואזדמן לגבי ההוא שבת רזא דברית קדישא. ועל דא כלא ברזא עלאה איהו.

[ג: רעז ע"ב] [p. 255] פקודא חמיסר חתן למחדי באתתיה שתא חד דכתיב נקי יהיה לביתו שנה אחת. ואינון תריסר ירחין אינון מדילה דהא שנה איהי כלה ולית כלה בר בתריסר ירחין דכתיב (מלכים א' ז: 25) עומד על שנים עשר בקר. והואיל ולית תקוני דכלה בר בתריסר

אצטריך חתן למחדי לה ולביתה, לה ולתקונהא כגוונא דלעילא. ועל דא יעקב כתיב ביה (בראשית כח: 11) ויקח מאבני המקום, אבני המקום תריסר הוו. ומאן דחדי לכלה חדי לעולימתהא [רעח ע"א] ועולימתהא תריסר הוו. וכלא איהו רזא דשנה. בגין כך אצטריך לחתן למחדי באתתיה שנה חדא.

והא אוקימנא דחדוה דא לאו דיליה היא אלא דילה דכתיב ושמת את אשתו. וישמח את אשתו לא כתיב אלא ושמת, יחדי לכלה. כגוונא דא לאו חדו לכלה בר כל גופא ותקונהא. ומאן חדי לון. צדיק. ועל דא נקי יהיה לביתו. נקי, דלא יעמול במלי דעלמא דיהא ביה רעוא למחדי לה, נקי מכלא, נקי למסין ולארנונין וגולגלתין, נקי דלא יפוק לחילא לאגחא קרבא, לאשתכחא חדוה עילא ותתא ולא תערא חדוה לעילא. זכאין עמא קדישא דמאריהון חדי בהון. זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון בעלמא דאתי.

[p. 256] פקודא דשיתסר למהך בר נש בארחוי דקב"ה דכתי' והלכת בדרכיו, למילף בר נש בארחוי. מה איהו קדוש אוף הכי בר נש, מה איהו רחום אוף הכי בר נש, דלא יסטי מארחוי לימינא ולשמאלא. וע"ד כתי' בכל דרכיך דעהו וגו'. בכל דרכיך, בכל אינון ארחין דאת עביד בהאי עלמא, דעהו לקב"ה למלף אינון ארחין דיליה ותעביד בגוניהו. וכדין, והוא יישר ארחותיך. ובעי בר נש למלף אינון ארחין ולא ישני מניהו. וכד יעביד כל מה דעביד באינון ארחין כדין יחסין תרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתי.

[ג: פה ע"ב] פקודא דשביסר לאוכחא לההוא דחטי למחזי ליה רחימו סגיא דרחים ליה בגין דלא יתענש איהו. דהא בקב"ה כתיב (משלי ג: 12) כי את אשר יאהב יי יוכיח. וכיון דקב"ה עביד הכי ואוכח למאן דרחים ליה יולף בר נש מההוא ארחא ויוכח לחבריה.

[p. 257] קב"ה במאי אוכח לבר נש. אוכח ליה ברחימו בסתרא. אי יקבל יאות, ואי לא אוכח ליה בין רחימוי. אי יקבל יאות, ואי לא אוכח ליה באתגליא לעיניהון דכלא. אי יקבל יאות, ואי לאו שרי ליה ולא אוכח ליה ושביק [פו ע"א] ליה ייזיל ויעביד רעותיה. בקדמיתא אודע ליה בסתרא בגין לאוכחא ליה ולא תערא ליה דלא ינדע ביה ב"נ, ודא איהו ביניה לביניה. אי מקבל יאות, ואי לאו אודע ליה בין רחימוי. בזמנא דכהנא רבא הוה בעלמא יהיב ליה מרעין בערסיה ואתו רחימוי דקב"ה ואודען ליה אי אית ביה חובא דייתוב מניה ולעין במליה. אי מקבל יאות, ואי לאו אוכח ליה באתגלייא בממוניה בבנוי דכלא מלחשן עליה וייתון לגביה. אי מקבל יאות, ואי לאו שארי ליה מאריה למעבד רעותיה ולא יתקיף ביה לעלמין.

כגוונא דא אצטריך ליה לבר נש לאוכחא לחבריה, בקדמיתא בסתרא, לבתר בין רחימוי, לבתר באתגלייא. מכאן ולהלאה ישבוק ליה ויעביד רעותיה. ועל דא כתיב הוכח תוכיח. הוכח, בסתרא דלא ינדע ביה ב"נ. תוכיח, בין חברוי ורחימוי. את עמיתך, באתגלייא. ועל דא לא כתיב בקדמיתא תוכיח אלא הוכח.

[p. 258] תו הוכח תוכיח, אי איהו ב"נ דיכסוף לא יימא ליה ולא יוכיח ליה אפילו בסתרא. אלא יימא קמיה כמאן דמשתעי במלין אחרנין ובגו אינון מלין ידכר מאן דעבד ההוא חובא הוא כך וכך, בגין דאיהו ינדע בגרמיה וישתביק מההוא חובא. ועל דא הוכח, ואם לאו, תוכיח, ולביתר את עמיתך באתגלייא. מכאן ולהלאה ולא תשא עליו חטא. ד"א ולא תשא עליו חטא. דהא כיון דב"נ אוכח לחבריה ואזדמן לאוכחא ליה באתגלייא לא יסלק קמיה ההוא חובא דעביד דאסיר ליה ודאי. אלא יימא סתם ולא יסלק עלוי ההוא חובא באתגלייא ולא ירשים עלוי חובא, דקב"ה חס על יקרא דבר נש אפילו בחייביא.

[ג: רע ע"ב] פקודא תמניסרי לברכא ליה לקב"ה על כל מה דאכיל ושתי ואתהני בהאי עלמא. ואי לא בריך אקרי גזלן לגבי קב"ה דכתיב (משלי כ: 24) גוזל אביו ואמו והא אוקמוה חברייא. בגין דברכאן דבריד ב"נ לקב"ה אתי לאמשכא חיין ממקורא [p. 259] דחיי לשמיה קדישא ולארקא עליה מההוא משחא עלאה, ואתי לאתמשכא מתמן לכל עלמא. וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך [רעא ע"א]. ואינון ברכאן אריק ב"נ באינון מלין מההוא מקורא עלאה ואתברכאן כל אינון דרגין ומקורין ואתמליין לארקא על כל עלמין ואתברכאן כלהו כחדא.

ועל דא אצטריך ב"נ לשואה רעותיה ברזא דברכאן בגין דיתברכון אבהן ובנין כלא כחדא. ומאן דמברך לקב"ה יתברך ונטיל חולקיה מאינון ברכאן בקדמיתא דכל עלמא לתתא. כיון דשמא דקב"ה מתברך מתמן נחית ושרא על רישיה חולקא קדמאה. והא אוקימנא דכתיב (שמות כ: 21) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך. אזכיר, כד"א (תהלים כ: 4) יזכור כל מנחותיך. כיון דההיא ברכא אתייא ושרא על רישיה מתמן אתפשט בכל עלמא. [p. 260] בשעתא דאינון ברכאן נחתין מתעטרן גו חקל תפוחין קדישין ופגעי בהו כמה דרגין דממנן בעלמא ונחתי בהו ואמרי ומכריזי דא איהו דורונא דשדר פלוני לקב"ה. מאן אתר נחתי. לביתר מרישא חדא דצדיק. תמן סלקין ומתערי לנחתא אחרנין מלעילא ואתמלייא מלעילא ומתתא הה"ד (משלי י: 6) ברכות לראש צדיק. כיון דהאי דרגא אתמלייא אריק להאי כלה ומתמן נגדין ואתמשכן לתתא.

כד סלקין אינון ברכאן מתתא לית פתחא ופתחא לעילא ולית ממנא לעילא דלא פתח כל אינון פתחין ומכריזי ואמרי בכל אינון רקיעין דא איהו דורונא דמלכא דשדר פלוני, דא הוא

דורונא בקיומא כדקא יאות. ומאן איהו. ברכה דאתיבו עליה אמן, דכל ברכה דאתיבו עליה אמן דא איהו בקיומא כדקא יאות.

וכיון דהאי ברכתא סלקא כל דרגין דלעילא כלהו זמינין לגבי ההוא נהורא דלא נהיר בגין לאנהרא לגבה. וכל שכן אי היא ברכתא דסגיאין מברכין לה ומעטרין לה בעטרין קדישין ברזא דאמן. אמן הוא רזא דקשרי דכל יחודא וקדושה [p. 261] ברזא דמאריה ומעטר לההיא ברכתא בעטרין עלאין כדקא יאות.

וקב"ה אתרעי בהו באינון דמברכין ליה ותיאובתיה בברכתא דלתתא. דההיא ברכתא סלקא ואנהיר בוסינא דלא נהיר ואתקיף לה בתוקפא תקיפא לסלקא לעילא. ועל רזא דא כתיב (שמואל א ב: 30) כי מכבדי אכבד, אלין אינון דמברכין ליה לקב"ה, ובזי יקלו, אלין אינון דלא מברכין ליה לקב"ה ומנעין ברכתא מפומייהו.

רזא דרזין לאינון דידיעי חכמתא דמאריהו למנדע רזא דברכאן בפקודי אורייתא ובכל הנאין וכסופין דהאי עלמא, לארקא ברכאן מעילא לתתא בר ברכאן דצלותא דאינון תקונא דמאריהו מתתא לעילא ומעילא לתתא.

ברכאן דלאו אינון בצלותא סלקין מתתא לעילא עד דמטו גו נהורא דלא נהיר ומתערי לעילא בתוקפא לההוא נהורא דלא נהיר בההיא ברכה. וסלקא אתערו לעילא עד דמטו לכרסייא עלאה מקורא דכל חיין, כדין נפקו מההוא מקורא עלאה ברכאן אחרנין ואערעו אלין באלין ונשקי אלין לאלין ואתיין ושראן לריש צדיק לארקא לתתא. וכד נחתין אתברכין אבהו ובנין וכל שרגין דלהון.

[p. 262] ורזא דאלין ברכאן לאתערא מעילא לתתא ברזא דא.

ברוך, דא רזא דמקורא עלאה מכלא לארקא ולאמשכא ולאנהרא כל בוסינן ואיהו ברוך תדיר דלא פסקין מימיו. ומתמן שירותא דאקרי עלמא דאתי ואיהו קצה השמים דההיא קצה קצה עלאה איהו בגין דאית קצה כגוונא דא לתתא ואיהו עלמא תתאה, ואקרי אוף הכי ברוך לקבל תתאי לארקא לתתא ולא תערא מתתא לעילא בברכאן דצלותא. וברוך קדמאה אקרי הכי ברזא דחכמתא עלאה דאמלי לההוא אתר בחד שביל דקיק דאעיל ביה.

[p. 263] אתה, לבתר דשארי לאתגלייא. דהא האי ברוך סתים איהו, ובגין כך אקרי בארס סתים. ברוך, מקורא עלאה דלא אתגלייא. אתה, שירותא לאתגלייא לבר ובגין כך אקרי אתה. ומאן איהו. דא רזא דימינא ואקרי כהן לגבי ההוא אתר. ורזא דא (תהלים קי: 4) אתה כהן לעולם. מאן כהן לההוא עולם. אתה, ודא איהו ימינא עלאה דהא אשתכח לאתגלייא. יהוה, דא רזא דאמצעיתא, רזא דמהימנותא בכל סטרין [רעא ע"ב].

אלהינן, דא סטרא דשמאלא דכליל בימינא וימינא ביה ואתכלילו דא בדא למהוי חד. ועד הכא אתקשרו ברכאן. דכיון דאלין אתברכאן כלהון דלתתא אתברכאן.

לבתר דאינון אתברכאן ונטלי ברכאן לגרמייהו אתהדרו כלילן כחד לההוא מקורא,
דאינון לא יכלין לאתהדרא לגבי ההוא אתר עד דאתברכן. כיון דאתברכן בקדמיתא אתהדרו
ועאלין לגבי ההוא [p. 264] אתר לנטלא ברכאן יתירן אחרנין לארקא לתתא. ועד דאינון
אתברכן לא עאלין ולא תבין לגביה. ורזא דא (שמות כג: 15) ולא יראו פני ריקם.
וכד תבין לגבי ההוא אתר ועאלין תמן כדין אקרי ההוא אתר מלך. ומלך לא אתקרי בר
כד אינון מתקרבין לגביה מתברכן. מלכא אימתי אקרי מלך. כד רברבנוי אתיין לגביה עתירין
מסתפקן בכל מה דאצטריכו בלא חסרונא. כדין איהו מלך. מלך לתתא כד מעטרן אלין ליה
בספוקא בעטרוי קדישין. והכא אקרי מלך ומאן איהו. העולם אשר קדשנו וצונו. ובגין דאיהו
עלמא דלא אתגלייא לבר ואיהו סתים קרי ליה הכי בארח סתים. ועל דא לא אקרי אלא בארח
סתים.

ולעולם ימינא אתה כמה דאתמר. ועל דא כהן כפיף לגבי ההוא אתר ברישא ובסופא.
ועלמא תתאה [p. 265] כד אתקשר לימינא ואתדבק ביה קרי מתתא לעילא ברוך. ולא אקרי
ברוך בר ברזא דמקורא דאתדבק בהדיה ועייל ביה ואמלי ליה. אתה, רזא דההוא כהן
לאתדבקא בהדיה. ועל דא בצלותא ב"נ כורע בברוך דאיהו עלמא כפוף לגבי עילא. ודא איהו
שינויא בין ברוך דצלותא ובין ברוך דשאר ברכאן. וכלא ברזא עלאה איהו לארקא ברכאן לכל
עלמין.

ברוך דצלותא ב"נ כורע ביה בברכוי וגחין רישא באתה בגין דאתה אקרי ראש, ועל דא
כהן נטיל בראש ואיהו ראש תדיר. ובגין כך כריעה בברוך וגחינו דרישא באתה. וכהן, בכל אתר
דאקרי אתה גחין בצלותא. מלך, בתר דגחין תו לא זקיף. מ"ט. קב"ה אמר לה לסיהרא זילי
אזעירי גרמיד, ותו לא זקפא.

[p. 266] ובג"ד ברכתא דב"נ בריך לקב"ה אתער לארקא ברכאן מלעילא לעלמין כלהו
כמה דאתמר. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי.
כתיב (ישעיה סג: 16) כי אתה אבינו כי אברהם וגו'. תנינן לזמנא דאתי אמרין ליה
ליצחק וכו', בגין דשמאלא אתכליל בימינא. אבל ימינא מנלן דאקרי אב. דכתיב וישמהו לו לאב
ולכהן, ואע"ג דלעילא אקרי אב. ואפילו לנהורא דלא נהיר בשעתא דאתדבק בימינא אקרי אתה
כד"א (שם) אתה יי' אבינו גואלנו וגו'.

[ב: נט ע"ב] [p. 267] פקודא תשסרי למבני מקדשא לתתא כגוונא דבי מקדשא דלעילא
כד"א מכון לשבתך פעלת יי', דאצטריך למבני בי כנישתא לתתא ולצלאה בגויה צלותא בכל
יומא למפלח ליה לקב"ה דהא צלותא אקרי עבודה.

[p. 268] והוא בי כנשתא אצטריך למבני ליה בשפירו סגיא ולא תקנא ליה בכל תקונין דהא בי כנשתא לתתא קיימא לקבל בי כנשתא לעילא.
בית המקדש לתתא איהו קאים כגוונא דבית המקדש דלעילא דקאים דא לקבל דא, והוא בי מקדשא כל תקוני וכל פולחני וכל אנון מאנין ושמשין כלהו אינון כגוונא דלעילא. משכנא דקא עבד משה במדברא כלא הוּא כגוונא דלעילא. בי מקדשא דבנה שלמה מלכא הוא בי נייחא כגוונא עלאה בכל אינון תקונין למהוי בתקונא דלעילא, בי נייחא ואחסנתא.

[p. 269] בַּי כנשתא אצטריך בכל תקוני שפירו למהוי כגוונא עלאה למהוי בית צלותא לאתקנא תקונין בצלותא כמה דאוקימנא. והוא בי כנישתא למהוי ביה חלונות דכתיב (דניאל ו: 11) וכוון פתיחן כגוונא דלעילא ועל דא (שיר ב: 9) משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים. ואי תימא אפילו בחקלא בגין דרוחא להוי סליק. לאו הכי דהא אן צריכין בית וליכא, לאשתכחא בית לתתא כגוונא דבית דלעילא, לנחתא דיורא עלאה לדיורא תתאה. ותו דההוא צלותא וההוא רוחא אצטריך לסלקא ולנפקא מגו עאקו בארמ מישר לקבל ירושלים [ס ע"א] ועל דא כתיב (תהלים קיח: 5) מן המצר קראתי יה, דאצטריך אתר דחיק בעאקו לשדרא בגויה ההוא רוחא דלא יסטי [p. 270] לימינא ולשמאלא, ובחקלא לא יכיל קלא לשדרא ליה הכי. דהא כגוונא דא קלא דשופר אתדחייא לבר בארמ מישר מגו אתר דחיק ואזיל ובקע רקיעין וסליק בסליקו לאתערא רוחא לעילא. ואי תימא הא כתיב (בראשית כד: 63) ויצא יצחק לשוח בשדה. שאני יצחק דמלה אחרא הוה ביה מה דלא הוה בכל עלמא. ותו דהאי קרא לאו להכי אתא דודאי בשדה אחר הוה מצלי והא אוקימנא.

פקודא עשרין למדחל מההוא מקדשא דודאי תמן שארי דחילו דקב"ה ודיורא עלאה נחית [p. 271] לדיירא ביה. ובגין דדיורא עלאה שריא בגויה אצטריך בר נש לדחלא מההוא אתר כמאן דדחיל למאריה למנדע דתמן אתי מלכא לדיירא ובי דיוריה דמלכא איהו. וע"ד כתיב ומדקשי תיראנו.

[ג: פח ע"ב] פקודא חד ועשרין לסדרא כהנא בכל יומא בוסינין בבי מקדשא. והא אוקימנא ברזא דמנורה ואיהו רזא כגוונא דלעילא. בגין דנהירו עלאה במשח רבו נחית על רישא דכהנא בקדמיתא, לבתר איהו אדליק ואנהיר כל בוסינין. דכתיב כשמן הטוב על הראש יורד וגו' וכתיב כי שמן משחת אלהיו עליו וגו'. ועל דא אתייהיב רשו לכהנא בלחודוי לסדרא בוסינין ולאדלקא לון בכל יומא תרין זמנין לקבל נהירו דיחודא בכל יומא תרין זמנין וכלא אצטריך.

[p. 272] ועל ידי דכהנא נהרין בוסינן בכלא עילא ותתא [פט ע"א] למחדי חדו ולאשכחא חדו בכל סטרין באדלקותא דבוסינן. דהא תרין אינון על ידא דכהנא לאשתכחא חידו בכל סטרין ואלין אינון אדלקותא דבוסינן וקטרת והא אוקימנא דכתיב (משלי כז: 9) שמן וקטרת ישמח לב.

[ג: קמה ע"א] פקודא תרין ועשרין לברכא כהנא בכל יומא ית עמא בזקיפו דאצבען ולברכא ברכתא בכל יומא לאשתכחא ברכאן עילא ותתא. דהא אצבעאן קיימן ברזא עלאה, חמש גו חמש, חמש דימינא וחמש דשמאלא. חמש דימינא אינון שבחא יתירא על אינון דשמאלא בגין דהא ימינא אית ליה שבחא יתירא על שמאלא. ועל דא בברכתא דקא בריך כהנא ית עמא אצטריך לזקפא ימינא על שמאלא ולעיינא בעינא טבא.

[p. 273] וכד פריש ידוי כהנא שכינתא שריא על אינון אצבען דהא קב"ה אסתכס עמיה דכהנא באינון ברכאן וישראל מתברכין מתרין סטרין מעילא ומתתא, מעילא שכינתא דשריא על אינון אצבען ומתתא כהנא דקא מברך.

ת"ח מלין דלתתא דקא עבדי מתערין מלין לעילא. כגוונא דא בפרישו דאצבען דכהנא לתתא אתערת שכינתא למיתי ולשריא עלון. וכן כמה מלין אינון בעלמא דמתערין מלין לעילא, דהא באתערותא דלתתא אתער חילא אחרא לעילא, והא אוקימנא בכמה דוכתי. והיינו טעמא דלולב והיינו טעמא דשופר, וכמה אינון בהאי גוונא. עשר אצבען מתערי שכינתא לשרייה עלייהו, מתערי עשר דרגין אחרנין לעילא לאנהרא וכלא בשעתא חדא.

ועל דא אסיר ליה לבר נש לזקפא אצבען בזקיפו למגנא, אלא בצלותא ובברכאן ובשמא דקב"ה. והא אוקימנא דאינון אתער דשמא קדישא ורזא דמהימנותא. זקיפו דאצבעאן ממנן [p. 274] בההוא זקיפו דלהון עשרה שליטין כמה דאוקמוה. וכהנא בעי לברכא בעינא טבא באסתכמותא דשכינתא כמה דאתמר.

בההיא שעתא דברכתא דא נפקא מפומיה דכהנא אינון שתין אתוון נפקין וטסין ברקיעא וממנן שתין רברבין על כל את ואת, וכלהו אודן על כל אלין ברכאן. מאי טעמא שתין אתוון בברכאן אלין. בגין דישראל שתין רבוא אינון וברזא דשתין רבוא קיימין תדיר בעלמא וכל חד וחד איהו חד רבוא.

שמה קדישא דנפקא מהאי סלקא לעילא עד ההוא כרסייה דלעילא. וכלא שכינתא עלאה ושכינתא דלתתא אודן בכהנא באינון ברכאן וכל אינון שתין ממנן. ועל דא כתיב ושמו את שמי על בני ישראל. וכדין קב"ה מברך לון לכהני כמה דאתמר.

[ג: פג ע"א] פקודא תלת ועשרין לכבד אב ואם, דאצטריך בר נש למדחל מאבוי ומאמיה ולאוקיר לון. כמה דאצטריך בר נש לאוקיר ליה לקב"ה מסטרא דרוחא דיהב בגויה ולמדחל מניה, הכי אצטריך ליה לאוקיר לאבוי ולאמיה מסטרא דגופא דיליה ולמדחל מנהון. דהא אינון [p. 275] משתתפין בקב"ה ועבדי ליה גופא. והואיל ואינון שותפין בעובדא ליהו שותפין בדחילו ויקרא.

כגוונא דא תלת שותפין אשתכחו לעילא ברזא דאדם. אדם קדמאה אע"ג דגופא דיליה הוה מעפרא לאו מעפרא דהכא הוה, אלא מעפרא דבי מקדשא לעילא. אבא ואמא אשתכחו ומלכא עלאה אשתתף בהדיהו ושדר ביה רוחא דחיי ואתברי. וכגוונא דא אשתכח כלא עילא ותתא. ועל דא אצטריך ליה לבר נש למדחל לקב"ה ולמדחל לאבוי ולאמיה. בס"ת. אדם קדמאה לא הוה ליה מהאי עלמא כלום. חד צדיק עבד שמושא בנוקביה ואתעביד מההוא שמושא גופא חדא דנהירו דיליה יתיר מכל אינון מלאכין שליחן לעילא. וכד אתברי ההוא גופא מלכא עלאה שדר [p. 276] בההוא צדיק כ"ב אתוון ואשתתף בהדיהו ונפק לעלמא.

כיון דנפק חמו ליה שמשא וסיהרא ואסתימו [פג ע"ב] נהורייהו דתפוחא דרגליה אחשיך נהורא דלהון. מאי טעמא. בגין דמעובדא דשמשא וסיהרא עלאה נפק. כיון דחטא אתחשך ואזעיר גרמיה ואצטריך לגופא אחרא במשכא ובבשרא דכתיב (בראשית ג: 21) ויעש יי אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם.

[p. 277] כההוא שמושא דעבד ההוא צדיק בנוקביה לא אשתכח מקדמת דנא ולבתר דנא. דהא עד לא נפק לצורף אומנא עד דאתא חנוך ונטל ליה קב"ה מארעא ואבריר פסולת וקסטורא מכספא, וכן בכל אינון צדיקייא די בארעא. לבתר אתתקן ההוא אתר ואתעבידו רוחין ונשמתין בשמושיהו, וגופא מתתא בארעא. ועל דא בשותפו דלעילא ותתא בר נש אתי לעלמא ואצטריך למדחל לאינון שותפין ולאוקיר לון כמה דאתמר.

[ב: צב ע"א] פקודא כ"ד למהוי דכיר יום השבת כד"א זכור את יום השבת לקדשו. רזא דשבת הא אוקימנא בכל אינון דוכתי, יומא דנניחא לדוכרנא דעלמא ואיהו כללא דאורייתא. מאן דנטיר שבת כאילו נטיר אורייתא כלא.

[p. 278] והא אתמר דוכרנא דשבת לקדשא ליה בכל זיני קדושין. מאן דאדכר למלכא אצטריך לברכא ליה, מאן דאדכר יום שבת אצטריך לקדשא ליה. והא אתמר, זכור לדכורא איהו, שמור איהו לנוקבא, ודא ודא בלא פרודא. יום שבת רזא דכל מהימנותא דתליא מרישא עלאה עד סופא דכל דרגין, שבת איהו כלא.

תלת דרגין אינון וכלהו אקרון שבת, שבת עלאה, שבת דיומא, שבת דליליא, וכלהו חד ואקרי כלא שבת. וכל חד כד איהו שלטא נטיל לחברוי זמין לון בהדיה בההוא שלטנו דיליה. וכד האי אתי לעלמא כלהו אתיין וזמינין בהדיה.

[p. 279] כד אתי ליליא זמין בהדיה לשבת דיממא זמין ליה בהיכליה ואתטמר בהדיה. כיון דהאי אתיא שבת עלאה אתמשך עליה וכלהו גניזין בהיכלא דליליא. ובגין דא סעודתא דליליא חמור דביממא.

כד אתי יממא זמין בהדיה לתרין אלין אחרנין, דרגא עלאה ודרגא תתאה, דא דאנהיר ליה ודא דאתנהיר מניה. וכלא כחדא אקרי שבת ושלטין ביומא דשבת. ואלין תלת דרגין אינון כללא ורזא דכל אורייתא, תורה שבכתב נביאים וכתובים. מאן דנטיר שבת נטיר אורייתא כלא. תרין מרגלן אינון וחד סיכתא בהדייהו בגווייהו דקאים בין האי ובין האי. מרגלא עלאה לית ביה גוון לית ביה חיזו באתגלייא.

האי מרגלא כד שארי לאתגלייא נהרין ז' אתוון גליפין בלטין ונצצין ובקעין בקיעין וקסטירין ונהרין כל חד וחד. ואינון ז' אתוון אינון תרין שמהן מחקקין בההוא מרגלא. וביומא דשבת נצצין ונהרין ופתחין פתחין ונפקי ושלטי, ואינון אהיה יהו. מתנצצי אתוון ובנציצו דלהו עאלין דא בדא ונהרין דא בדא.

[p. 280] וכד עאלין דא בדא נהרין דא מגו דא בתרין גוונין, חד גוון חוור וחד גוון סומק. ומאינון תרין גוונין אתעבידו תרין שמהן אחרנין עד דסלקין אתוון לשבע שמהן. א' נפיק ונציץ ועאל באת ו' ונהרין תרווייהו בתרין גוונין ואינון תרין שמהן, חד אקרי יהוה וחד אקרי אל ונהרין כחדא. ה' נפיק ונציץ ועאל באת ה' ונהרין תרווייהו בתרין גוונין ואינון תרין שמהן, חד אקרי יהוה רזא דאלהים, וחד אקרי אלהים ונהרין כחדא.

[p. 281] י' עאל ב' ונהרין ונציצין כחדא ועאלו דא בדא ונהרין תרווייהו גליפין מחקקין כחדא. ואינון זקפן רישא, נהירין מנצצין. ענפין סלקין מהאי סטרא ומהאי סטרא ואינון חד סרי ענפין. ואלין תרין אתוון דנהרין מתחברן דא בדא אינון יהוה יהוה מצפץ מצפץ ברזא דתליסר מכילן דרחמי. ואלין תרין אתוון כד עאלין דא בדא ומתחבקן דא בדא זקפין רישא ונהרין ומנצצן על כלא באינון חד סרי ענפין דנפקין בכל [צב ע"ב] סטר. ה' דאשתאר איהי סלקא בשמא חד לאתחברא בהדייהו ואיהי אדני. וכל אלין שמהן בלטין ונצצין ונפקי ושלטי בהאי יומא. כיון דאלין שלטי נפק ההוא מרגלא עלאה, בלטא מנצצא, ומגו נציצו דילה לא אתחזי בה גוון.

[p. 282] כד נפקא בטש באלין שבע שמהן. חד שמא מנייהו אדני דאיהו שביעאה מתעטרא ועאל במרגלא תתאה ואתיישב שמא אחרא תחותיה ואיהו יה. ואסתחר ההוא מרגלא עלאה ביה ומתעטרא ההוא נציצו דנציץ בהאי שמא.

לבתר דבטש באלין שמהן נפקין מינייהו שבעים ענפין לכל סטר ומתחברן כלהו כחדא ואתעביד רתיכא וכרסייא חדא לההוא מרגלא עלאה ושלטא בעטרוי מלכא בכרסייא ביומא דא וחדא כלא. כיון דחדא כלא יתיב מלכא על כרסייא דינא וסליק בשבעין ענפין כרסייא כדקאמרן. ואינון תרין אתוון סלקין ונחתין ונהרין ומעטרן עשרין ותריין אתוון כללא דאורייתא. בטשי בתרין אתוון קדמאי וסלקי לחד לשית שבטין וחד לשית שבטין אחרנין, ואלין אינון י"ב שבטין דישראל עלאה. תו אלין תרין אתוון סלקין ונחתין ובטשי בתרין אתוון דסופא דכ"ב אתוון וסלקי חד בחמש דרגין וחד בחמש דרגין, ואינון עשר אמירן לשכללא לכ"ב אתוון. י"ב שבטין בתרין אתוון קדמאי ועשר אמירן דתרין אתוון דסופא, הא כ"ב אתוון כללא דאורייתא. ורזא דא ירית מרגלא עלאה ביומא דשבתא.

[p. 283] מרגלא תתאה, בשעתא דיתבי מרגלא עלאה בההוא כרסייא דע"ב ונהרין כ"ב אתוון, כדין ההוא מרגלא תתאה דהוה בחשוכא מסתכל בההוא נהירו בחילא דתוקפא דאינון אתוון דאתרשים בהון דאקרון אדני. וכדין אתנהיר וסליק ההוא נהורא ונטיל כל אינון כ"ב אתוון עלאין ושאיב לון ההוא מרגלא בגויה ונהיר נהירו דנציץ לע"ב עיבר. כיון דהאי מרגלא נציץ ושאיב לאינון אתוון בהדיה מרגלא עלאה אתמשך בהדייהו ואתדבק מרגלא במרגלא והוי כלא חד. ודא איהו רזא חדא דתושבחתא והא אוקימנא.

[p. 284] אתוון כד נצצין מהאי סטרא ומהאי סטרא דא איהו סיכתא דעייל בגווייהו בין מרגלא למרגלא. כדין אתעביד כלא רזא דשמא קדישא דמ"ב אתוון וברזא דשמא קדישא דע"ב אתוון דרתיכא עלאה. וכלא האי והאי אתקרי שבת, ודא איהו רזא דשבת.

[ב: מ ע"ב] פקודא כ"ה לבער חמץ דהא פקודא דא אתמסר להו לישראל דכתיב וישא העם את בצקו טרם יחמץ, וכתביב שאור לא ימצא בבתיכם. והא אוקמוה חבריא ורזא אוקמינא בין חמץ ומצה בכמה דוכתי, דא יצר רע ודא יצר טוב.

[p. 285] פקודא כ"ו לספר בשבחא דיציאת מצרים דאיהו חיובא על בר נש לאשתעי בהאי שבחא לעלמין. הכי אוקימנא, כל בר נש דאשתעי ביציאת מצרים ובההוא ספור חדי בחדוה זמין איהו למחדי בשכינתא לעלמא דאתי ולמעבד ליה חדו מכלא דהאי איהו בר נש דחדי במריה, וקב"ה חדי בההוא ספור. ביה שעתא כניש קב"ה לכל פמלייא דיליה ואמר לון זילו ושמעו ספורה שבחא דילי דקא משתעו בני וחדאן בפורקני. כדין כלהו מתכנשין ואתיין ומתחברין בהדייהו דישראל ושמעו ספורה דשבחא דקא חדאן בחדוא דפורקנא דמריהון. כדין אתיין ואודן ליה לקב"ה על כל אינון נסין וגבורן ואודאן ליה על עמא קדישא דאית ליה בארעא דחדאן בחדוה דפורקנא דמאריהון.

כדין אתוסף חילא וגבורתא לעילא. וישראל בההוא ספורא יהבי חילא למאריהון כמלכא דאתוסף חילא וגבורתא כד משבחין גבורתיה ואודן ליה וכלהו דחלין קמיה ואסתלק יקריה על כלהו. ובגין כך אית לשבחא ולאשתעי בספורא [מא ע"א] כמה דאתמר. כגוונא דא חובה איהו על בר נש לאשתעי תדיר קמיה קב"ה ולפרסומי ניסא קמיה בכל אינון [p. 286] ניסין דעבד. ואי תימא אמאי איהו חובתא. והא קב"ה ידע כלא כל מה דהוה ויהוי לבתר דנא. אמאי פרסומא דא קמיה על מה דאיהו עבד ואיהו ידע. אלא ודאי אצטריך בר נש לפרסומי ולאשתעי קמיה בכל מה דאיהו עבד. בגין דאינון מלין סלקין וכל פמליא דלעילא מתכנשין וחמאן לון ואודאן כלהו לקב"ה ואסתלק יקריה עלייהו עילא ותתא. כגוונא דא מאן דאשתעי ומפרט חטאוי על כל מה דעבד. אי תימא למאי אצטריך. אלא מקטרגא קאים תדיר קמיה קב"ה בגין לאשתעי חובי בני נשא ולמתבע עליהון דינא. כיון דבר נש אקדים ומפריט חטאוי כל חד וחד לא אשאייר פטרא דפומא לההוא מקטרגא ולא יכיל למתבע עליה דינא. דהא תדיר תבע דינא בקדמיתא ולבתר משתעי ומקטרג פלוני עבד כך. ועל דא אצטריך ליה לבר נש לאקדמא ולפרט חטאוי.

כיון דמקטרגא חמי דא לית ליה פטרא דפומא עליה וכדין אתפרש מניה מכל וכל. אי תב בתיובתא יאות. ואי לאו הא מקטרגא אשתכח עליה ואמר פלוני דאתא קמד בתוקפא דאפין [p. 287] בעיט במריה, חובוי כך וכך. על דא יאות לאזדהרא בכל הני בגין דישתכח עבדא מהימנא קמי קב"ה.

פקודא כ"ז לאכול מצה בפסח בגין דאיהו דוכרנא לדרי דרין על רזא דמהימנותא. והא אוקימנא דישראל נפקו בההוא זמנא מרזא דטעוון אחרן ועאלו ברזא דמהימנותא. והא אוקמוה רזא דנא בכמה דוכתי.

פקודא כ"ח למשחט פסח בין הערבים ב"ד בניסן דוכרנא דההוא פסח דמצרים ודא איהו חובתא על כלא כד"א ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים. פסח דא אצטריך למהוי נטיר מעשרה יומין ולהלאה דכתיב בעשור לחדש הזה ויקחו להם וגו'. מאי טעמא. בגין דהא כדין שריאת סיהרא לאנהרא מעשרה יומין עד דאשתלים בחמיסר וארביסר דליהוי נכיס בשעתא דדינא תליא על עלמא.

[p. 288] רזא דא לאעברא זוהמא מקמי ברית קדישא ולאיתהנאה בההוא ריחא דנדיף טוי נור. ועל דא לא אתיא אלא על שבעא, ועל דא וכל ערל לא יאכל בו. מאן דאית ביה ברית קדישא ייכול ביה, מאן דלא אית ביה ברית קדישא לא ייכול ביה. דהאי מבני ברית איהו

לתברא תוקפא דחילא אחרא לאעברא ערלה מקמי ברית. בגין כך האי בבני ברית איהו למעבד ולא בבני ערלה.

כד אתא קב"ה למצרים חמא דמא דההוא פסח דהוה רשים על פתחא ודמא דברית היך הוה קיימין על פתחא דכתיב ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם וגו'. אזובא הא אוקימנא דאיהו מעבר רוחין בישינ וכל סטר רוח בישא מעבר באתערותא דיליה דכתיב תחטאני באזוב ואטהר.

[p. 289] בפורקנא עלאה דישראל לזמנא דאתי ייתי קב"ה ליצר הרע ויכוס ליה. והשתא בפורקנא דא כתיב ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל וגו', דזכרנא דזמנא דאתי בההוא פורקנא עלאה.

על שתי המזוזות ועל המשקוף, בהאי רשימו דאת יו"ד ובהאי רשימו דאת יו"ד ובהאי רשימו דאת יו"ד ובהאי רשימו דאת יו"ד לאחזאה רשימו דברית קדישא, ואתבר ערלה מקמי דמיה דברית רשים על כלא ואתא דמא על דמא. כד עבר ההוא משחית הוה חמי ואזדקינ מביתא כד"א ולא יתן המשחית וגו'.

[p. 290] אי קב"ה הוה איהו בלחודוי קטיל אמאי כתיב ולא יתן המשחית, דמשמע משחית הוה אזיל ולא קב"ה. אלא ודאי קב"ה הוה קטיל ומשחית הוה אזיל [מא ע"ב] לאשכחא עילה לישראל. כיון דהוה חמי ההוא תבירו דערלה בתרין סטרין הוה ערק ואתפרש מנייהו. ועל דקטל קב"ה כל אינון בכורין דההוא סטרא יהיב בכורין דישראל לפורקנא דלא ישכח עלייהו סטרא אחרא עילה כלל. ובכלא נטיר לון קב"ה כאבא על בנין.

פקודא כ"ט למיכל האי פסח על מצות ומרורין דכתיב על מצות ומרורים יאכלוהו. מצות ומרורים, מצת כתיב. מאי האי לקבל האי. אלא לאחזאה גלותא דשכינתא עמהון דישראל בההוא מרירו דלהון דכתיב וימררו את חייהם [p. 291] בעבודה קשה וגו'. וכד אכלין להאי פסח לאחזאה כל האי דעבדו לון במצרים בההוא גלותא ובההוא שעבודא.

מה כתיב ועצם לא תשברו בו. לאחזאה ביה קלנא ובכל אינון טעוון דמצראי, דהא גרמין הוה רמאן בשוקא ואתו כלבי והוה גררי לון מאתר לאתר. ודא קשיא לון מכלא דהא גרמי אינון תקונא דגופא ודמי לגוונא אחרא וישראל רמאן לון בשוקא אורח קלנא. ועל דא כתיב ועצם לא תשברו בו, אתון לא תשברון אבל כלבי הוה אתיין ומשברין לון.

[p. 292] תו מצראי הוה אתיין לבתר והוה חמאן אינון גרמי דנטלי לון כלבי מאתר לאתר והוה נטלי לון ומדקן לון לעפרא בגין כלבי דלא ישכחון לון. ודא איהו בטולא דע"ז יתיר, מסטרא דלהון. ובדא קב"ה אסתלק ביקריה ואתכפיין כל חילין אחרינין. דהא אתכפיין יתיר כד בטילו אשתכח מסטרא דלהון. ועל דא אתפקדו ישראל ועצם לא תשברו בו.

[ג: קנב ע"ב] פקודא תלתין למעבד פסח שני על אינון דלא יכילו או דאסתאבו במסאבו אחרא.

אי רזא דפסח רזא דמהימנותא דישראל עאלין בה שלטא בניסן וכדין איהו זמנא לחדוה איך יכלין אלין דלא יכילו או דאסתאבו למעבד בירחא תניינא דהא אעבר זמנא. אלא כיון דכנסת ישראל מתעטרא בעטרהא בניסן לא אתעדיאת כתרהא ועטרהא מנה תלתין יומין. וכל אינון תלתין יומין מן יומא דנפקו ישראל מפסח יתבא מטרוניתא בעטרהא וכל חילהא בחדוה. מאן דבעי למחמי למטרוניתא יכיל למחמי. וכרוזא כריז כל מאן דלא יכיל למחמי מטרוניתא ייתי ויחמי עד לא ינעלון תרעיה. אימתי כרוזא כריז. בארבעה עשר לירחא תניינא דהא מתמן עד שבעה יומין תרעין פתיחן. מכאן ולהלאה ינעלון תרעי. ועל דא פסח שני.

[ג: צז ע"א] [p. 293] פקודא ל"א לספור ספירת העמר הא אוקימנא. ורזא דא ישראל אע"ג דאתדכו למעבד פסחא ונפקו ממסאבו לא הוו שלמין ודכיין כדקא חזי. ועל דא לאו הלל גמור ביומי דפסח, דעד כען לא אשתלימו כדקא יאות.

[p. 294] כאתתא דנפקא ממסאבו, וכיון דנפיק מתמן ולהלאה וספרה לה. אוף הכא ישראל כד נפקו ממצרים נפקו [צז ע"ב] ממסאבו ועבדו פסח למיכל בפתורא דאבוהון. מתמן ולהלאה יעבדון חשבנא למקרב אתתא בבעלה לאתחברא כחדא. ואינון חמישין יומין אינון יומי דכי לאעלא לרזא דעלמא דאתי ולקבלא אורייתא ולמקרב אתתא בבעלה. ובגין דאלין יומין יומין דעלמא דדכורא לא אתמסר חושבנא דא אלא לגברי בלחודייהו. ועל דא חושבנא דא בעמידה איהו. ומלין דעלמא תתאה בישיבה ולא בעמידה. ורזא דא צלותא דעמידה וצלותא מיושב.

[p. 295] ואלין חמשין, מ"ט אינון, כלל אנפי אורייתא, דהא ביומא חמישין איהו רזא דאורייתא ממש. ואלין אינון חמשין יומין דביה שמטה ויובלא. ואי תימא חמשין אינון. לאו בה, אלא חד טמירא איהו ועלמא אסתמיך עליה. ובההוא יומא דחמשין אתגליא טמירא ואתכסייא ביה, כמלכא דאתי לבי שושביניה ואשתכח תמן. אוף הכא יומא דחמשין והא אוקימנא רזא דא.

[ג: צז ע"א] [p. 296] פקודא ל"ב לקרבא קרבן העומר. קרבנא דא כלא איהו בדבקותא עילא ותתא מטרוניתא ובנהא כחדא אזלין. עמר דא מקרבין ישראל בדכיותא דלהון וההוא קרבנא איהו מן שעורים ודא אתקריב למיעל רחימו בין אתתא ובעלה.

אשת זנונים אתרחקת גרמה מבדיקו דא דלא יכלת למיקם על גבה. אשת חיל קריבת גרמה [p. 297] לקרבא לגבי כהנא רבא, ודאי טהורה היא (במדבר ה: 28) ונקתה ונזרעה זרע, ואוסיפת חילא ורחימו לגבי בעלה.

אשת זנונים ערקת מן מקדשא דלא למקרב לגביה, דאלמל' בההוא זמנא דאשת חיל אבדיקת גרמה איהי אתקריבת לגבה אתאבידת מעלמא. ועל דא לא בעיא לקרבא למקדשא וערקת מניה ואשתארו ישראל זכאין בלא ערבוביא אחרא לגבי רזא דמהימנותא. רזא דסתרא דא תרתין אחתן. וכד ארחת דא לגבי דא בבדיקו דילה צבתה בטנה ונפלה ירכה, דהא בדיקו דאשת חיל סמא דמותא לאשת זנונים. ודא איהו עיטא דיהב קב"ה לבנוי לקרבא קרבנא דא בגין אשת חיל דתערוק אשת זנונים מינה. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי.

[ג: צז ע"ב] [p. 298] פקודא ל"ג למעבד חג שבועות דכתיב ועשית חג שבועות ליי אלהיך. שבועות על דעאלו ישראל לרזא דחמשין יומין דאינון שבעה שבועות. ובקרבנא דעמר אתבטל יצר הרע דערקת מאשת חיל. וכד תמן לא אתקריב מתדבקין ישראל בקב"ה ואתבטל מעילא ומתתא. ובגין כך אקרי כגוונא דא עצרת דאית ביה בטול יצר הרע. ועל דא לא כתיב ביה חטאת כשאר זמנין דכתיב בהו חטאת. וכדין כל נהורין אתכנשו לאשת חיל, ובגין כך עצרת. [p. 299] שבועות ולא כתיב כמה אינון. אלא בכל אתר דאתמר סתם שמא גרים דאינון מן שבע, וכתביב שבעה שבועות תספר לך. אמאי כתיב שבועות בלחודוי. אלא הכי אצטריך שבועות סתם לאכללא עילא ותתא. דהא בכל אתר דאלין מתערי אלין אוף הכי מתערי עמהון. עד לא הוה שלמה לא הוה אתגליין. כיון דאתא שלמה עבד מנייהו פרט דכתיב (מלכים א ח: 65) שבעת ימים ושבעת ימים, דא איהו פרט. בזמנא אחרא בכלל, שבועות סתם. ולא אצטריך לב"י אחרא למעבד מנהון פרט בר שלמה בגין דאינון שבעת יומין דלתתא לא נהירו בשלימו עד דאתא שלמה וכדין קיימא סיהרא באשלמותא באינון שבעת יומין. והכא חג שבועות סתם בגין דאתכללו תתאי בעלאי ולא אנהירו כיומי דשלמה.

[p. 300] פקודא ל"ד [צח ע"א] לקרבא שתי הלחם. הא אוקימנא שתי הלחם תרתי שכינתי עילא ותתא דאתחברן כחדא. לגביהון תרין נהמי בשבת מזונא דחד תרין מזונא דעילא ותתא. ועל דא תנינן כתיב (שמות טז: 22) שני העמר לאחד, לאחד ודאי לאתייחדא באתר חד, לההוא דאקרי אחד. ומאן איהו. הקול קול יעקב דאיהו ירית עילא ותתא, תרין נהמי כחדא. ובגין דשבת איהו רזא דעילא ותתא וכלא איהו שבת אתקריבו תרין נהמי.

פקודא ל"ה לקרבא ההוא קרבנא על אינון שתי הלחם דכתיי והקרבנא על הלחם.

[ב: רעא ע"ב] [p. 301] פקודא ל"ו לאקרבא קרבנא בר"ח דאיהו חדתותא דסיהרא בכל ירחא וירחא ובחדותותי דילה למקרב חביבותא עילא ותתא ולאעברא זוהמא מגן מקדשא. וקרבנא דר"ח סליק לעילא בגין לאמשכא נהירו דאנפין ממקורא דלעילא לתתא דדא אצטריך בגין מיעוטא וזעירו דסיהרא.

וההוא שעיר דר"ח אעבר זוהמא וסליק ליה דלא חפי לסיהרא. וכדין אנגייד נגידו לגבה מעילא לתתא ואתנהרת סיהרא כדקא יאות. בגין דשעיר מפני זוהמא תדיר ממקדשא וגרם לאמשכא נהירו מעילא לתתא. וקרבנא דא סליק לעילא.

[p. 302] ובגין כך כתיב בו (במדבר כח: 15) חטאת ליי, בגין ההוא זוהמא דחפי

לסיהרא. ואיהו רזא דכתיב (בראשית ד: 7) לפתח חטאת רובץ.

ואי תימא אמאי כתיב חטאת ליי. אלא ודאי ההוא שעיר מעברא ההוא חטאת וגרים לאמשכא נהירו מעילא. ודא איהו ושעיר עזים אחד לחטאת ליי. לאעברא ליה מן מקדשא. ליי, לאמשכא נהירו מעילא. דכד חטאת אתעבר ההוא נהירו וחדוה נחית מעילא לתתא. ועל דא סליק קרבנא דא לעילא וקרבנא דא אקרי כפרה לפנאה מקדשא ולאעברא זוהמא.

פקודא ל"ז לקרבא קרבן מוסף שבת דאיהו תוספת נהירו וחדוה כמ' דאתמ' בכמה

דוכתי.

פקודא ל"ח לקרבא קרבן מוסף ר"ח כמה דאתמר.

פקודא ל"ט לקרבא קרבן מוסף פסח.

פקודא מ' לקרבא קרבן מוסף עצרת.

[p. 303] פקודא מ"א לקרבא קרבן מוסף ראש השנה.

[ג: צח ע"ב] פקודא מ"ב לתקוע בשופר בראש השנה דהוא יומא דדינא לעלמא כמה

דאוקימנא. והא אוקמוה חבריא דכתיב תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו. והא אתמר דהאי איהו יומא דסיהרא אתכסי ביה וקאים עלמא בדינא. בגין דההוא מקטרגא חפי וכסי ואנעל פתחא על מלכא, אתר דדינא שריא למתבע דינא על עלמא.

ואי תימא איך אתיהיב ליה רשו לההוא מקטרגא לחפאה ולמתבע דינא. אלא ודאי בידא

דהאי מקטרגא שוי קב"ה למתבע דינא על כל עלמא ושוי ליה יומא ידיעא למתבע קמיה כל

דינין דעלמא. דהא קב"ה עביד ליה ושוי ליה קמיה למהוי דחילו דקב"ה סלקא ושריא על כלא. ורזא דא (קהלת ג: 14) והאלהים עשה שייראו מלפניו. מאיעשה. עשה להאי מקטרגא ואתקין ליה קמיה למהוי סייפא שננא על כל עלמא, וכל דא [צט ע"א] בגין דידחלוון מקמי קב"ה כלא. ודא איהו סנטירא דתבע חובי בני נשא ותבע דינא ותפיס בני נשא וקטיל לון ואלקי לון כלא כמה דנפיק מן דינא.

[p. 304] כגוונא דא ההוא ממונה ב"ד דלתתא דאתייהיב ליה רשו לאדכרא קמי בי דינא פלוני עבד כך ופלוני עבר על כך, ולמתבע עליהו דינא. ותנן רשו אתייהיב לההוא ממונה ב"ד לאנעלא על בי דינא פתחא עד דיגזרון דינא על כל מה דאיהו תבע. ולית רשו לבית דין לדחייא ליה בגין (ישעיה סא: 8) כי אני יי אהב משפט, ואיהו בעי דעלמא יתקיים בדינא ולמנדע דאית דין ואית דיין.

כהאי גוונא שוי קב"ה קמיה להאי דאיהו תבע דינא קמי מלכא על כל בני עלמא. ובהאי יומא אתייהיב ליה רשו לכסאה פתחא דמלכא וסיהרא אתחפיא לגו עד דיתגזר דינא על כל בני עלמא. ואע"ג דכלא אתגלי קמי קב"ה לא בעי אלא בדינא. כלא כגוונא חדא עילא ותתא. אתקין כרסייא דדינא בהאי יומא וסנטירא אתא ותבע דינא על כל עובדי בני עלמא כל חד וחד כפום ארחוי וכפום מה דעבד. וסהדין אתיין וסהדי על כל עובדי בני עלמא. ואלין אינון [p. 305] עיני יי דאינון משטטי בכל עלמא. וכמה אינון עיני יי דלית לון חושבנא דקא אזלי ומשטטי בכל עלמא וחמאן כל עובדי בני עלמא.

ווי לאינון דלא משגיחין ולא מסתכלין בעובדיהון. דהא לגבייהו קיימין ואזלין סהדי מלכא ומשגיחין וחמאן על כל מה דאינון עבדי ואמר. דהא אינון סלקי וסהדי קמי מלכא, והא סנטירא קאים קמי מלכא ותבע דינא, פלוני עבר דינא פלוני עבד כך, והא הכא סהדי. ועד דקב"ה לא שאיל לון לית לון רשו לסהדא. כדין אינון סהדי סהדותא וכלא אכתיב קמי מלכא בפתקא.

בבי מלכא אית חד היכלא, היכלא דא מליא אשא חוורא. והאי אשא מתגלגלא בפלקא ולהיט שביבין והאי לא פסיק לעלמין. לגו מהאי היכלא אית היכלא אחרא מליא מאשא אוכמא דלא פסיק לעלמין. תרין סופרין קיימין תדיר קמי מלכא. בשעתא דדינא כל סהדין סהדי קמי מלכא, אינון סופרין נטלין [צט ע"ב] מההוא פלקא דאשא חוורא וכתבי עליה בההוא אשא אוכמא.

וכדין מלכא אחמיץ דינא עד זמנא ידיעא דילמא בין כך יהדרון בתשובה. אי יהדרון פתקין קרעין, ואי לאו מלכא יתיב וכל אינון דבי זכותא קיימי קמיה. כרוזא קס וכריז פלוני עבד כך. מאן יוליף עליה זכות. אי אית מאן דיוליף עליה זכות יאות, ואי לאו הא אתמסר לסנטירא.

וכלא ידע קב"ה. אמאי אצטריך לכל דא. אלא בגין דלא יהא פטרא דפומא לבני עלמא,
 [p. 306] אלא לאחזאה דכלא עביד בארח קשוט וניחא קמיה מאן דאשתזיב מן דיניה.
 ואי תימא מני"ל. האי אתמסר לחכימין. ואפי' לאינון דלא ידעי, מאן דבעי לאסתכלא
 ישגח במה דאיהו באתגלייא וידע במה דאיהו בסתרא, דהא כלא כגוונא חדא. כל מה דפקיד
 קב"ה בארעא כלא איהו כגוונא דלעילא.
 יומא דר"ה איהו יומא דדינא ומלכא יתיב בכרסייא דדינא. סנטירא קא אתי וחפי
 פתחא דמלכא ותבע דינא. ואע"ג דקב"ה רחים ליה לדינא כד"א (ישעיה סא: 8) כי אני יי' אוהב
משפט, נצח רחימוי דבנוי לרחימו דדינא, ובשעתא דסנטירא קם למטען מלין עליהו פקיד
 למתקע בשופר בגין לאתערא רחמי מתתא לעילא.
 בההוא שופר סלקא ההוא קלא כלילא באשא ורוחא ומיא, ואתעביד מנייהו קלא חדא
 ואתער קלא אחרא לעילא. כד ההוא קלא אתער מעילא ומתתא כדין כל טענות דקא טעין ההוא
 מקטרגא מתערבבי.
 [p. 307] ביומא דר"ה נפיק יצחק בלחודוי וקרי לעשו לאטעמא ליה תבשילין דכל עלמא,
כל חד כפוס ארחוי. דהא בההיא שעתא (בראשית כז: 1) ותכהין עיניו מראות, דנפק מניה
ואחשיך אנפי בריין. ואתפרש ושכיב על ערסיה דדינא וקרי לעשו ואמר וצודה לי צידה ועשה לי
מטעמים והביאה לי.
 ורבקה אמרה אל יעקב בנה, רחימא דנפשה בנה רחימא דאתמסר לה מיומא דאתברי
 עלמא, ופקידת ליה לאתערא איהו באינון מטעמים דיליה. ויעקב אתער [ק ע"א] מתתא,
 מתלבש בצלותין ובעותין. והקול קול יעקב, בההוא שופר דקא סליק. ואתער יעקב לגביה
 ואתקריב בהדיה ויגש לו ויאכל, ואתכליל דא בדא. כיון דאתכליל בהדיה ויבא לו יין, דא יין
 דמנטרא יין דחדוה חדו דלבא רזא דעלמא דאתי. כדין וירח את ריח בגדיו, צלותין דסלקין
ובעותין, ויברכהו, נח רוגזא וחדי לבא וכלא איהו רחמי.
 [p. 308] כיון דאיהו אתכליל ביעקב כל אינון חיילין ותוקפין ורוגזין דהוו זמינין לדינא
 אתבדרו ולא אשתכחו תמן וישראל נפקין מן דינא בחדוה ובברכאן. ויהי אך יצא יצא יעקב
מאת פני יצחק אביו, ביומא דא בחדוה ובברכאן עלאין, ועשו בא מצידו, טעין טועני מעובדי
 דעלמא. ויעש גם הוא מטעמים, חדיד לישניה למטען טענות. אתקין סהדי ויבא לאביו ויאמר
יקום אבי, יתער בדינוי, ויאכל, כמה עובדין בישין דכל עלמא דקא אשכחנא.
 ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, דהא לא יכיל לאתפרשא מכללא דיעקב דאיהו
 בחדוה, ויאמר מי איפה הוא הצד ציד, בכמה צלותין ובעותין, ואוכל מכל בטרם תבא ואברכהו
גם ברוך יהיה. כשמוע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה וגו', דחמי דהא צידו לא הוה כלום. עד

לבתר דאמר ליה הנה משמני הארץ יהיה מושבך, אלן תקיפין ואכלוסין דשאר עמין. ודא קשיא ליה מכלא. וישטום עשו את יעקב, למיזל אבתריה ולקטרגא ליה תדיר.

ויעקב אזיל באינון יומין דבין ר"ה ליום הכפורים עריק לאשתזבא מניה, תב בתיובתא שוי גרמיה בתעניתא. עד דאתי י"ה כדן ידעי ישראל דעשו בא ועמו ארבע מאות איש כלהו מקטרגי זמינין לקטרגא לון. מיך ויירא יעקב מאד ויצר לו, ואסגי בצלותין ובעותין, [p. 309] (בראשית לב: 8) ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי וגו'. עד דנטיל עיטא ואמר כי אמר אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני ויקח מן הבא בידו מנחה וגו' עזים מאתים ותשיש וגו'. כך הוא סטרא דיליה, גמלים, הוא נחש כמין גמל. בשעתא [ק ע"ב] דפתי סמאל לאדם ארכיב על נחש כמין גמל. תנינן מאן דחמי גמל בחלמיה מיתה נקנסה עליו מלעילא ואשתזיב מינה, וכלא חד.

וכדן אהדר עשו אפטרופוסא דיעקב. ויעקב לא בעא דובשיה ולא עוקציה, יעבר נא אדוני לפני עבדו, כדן וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה. אימתי. בשעת נעילה דהא אתפרש מעמא קדישא וקב"ה שביק לחובין ומכפר עליהו. [p. 310] כיון דההוא מקטרגא אזל בההוא דורונא ואתפרש מנייהו בעי קב"ה למחדי בבנוי. מה כתיב. ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית וגו', על כן קרא שם המקום סכות. כיון דיתבו בסכות הא אשתזיבו מן מקטרגא וקב"ה חדי בבנוי. זכאה חולקהון בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

[ג: קא ע"א] פקודא מ"ג לאתענאה ביומא דכפורי לאכנעא נפשא וגופא ברזא דחמש ענויין דחמש דרגין דיומא דכפורי, דהא מקטרגא קא אתי לאדכרא חוביהון כמה דאתמר, וכלהו בתיובתא שלימתא קמי אבוהון. כלא כמה דאתמר בכמה דוכתי.

[ג: סג ע"א] פקודא מ"ד למפלח כהנא רבא פולחנא דההוא יומא כמה דאצטריך ולמשלח שעיר לעזאזל. רזא דא כמה דאתמר בגין לאתפרשא מעמא קדישא ולא [p. 311] יתבע חוביהון קמי מלכא ולא יקטרג עליהו, דהא לית ליה תקיפו ושלטנו בר כד אתקף רוגזא מלעילא. ובההוא דורונא אתהפך לבתר אפטרופוסא עליהו. ועל דא אתדחייא מקמי מלכא. והא אוקימנא בגין דאיהו קץ כל בשר.

ועמא קדישא יהבין ליה כמה דאצטריך ליה, שעיר. ורזא דא (בראשית כז: 11) הן עשו אחי איש שעיר. כמה דאיהו בסטר דקדושה דכר ונוקבא אוף הכי בסטר מסאבו דכר ונוקבא. מתלא אמרי לכלבא ארמי ליה גרמא ילחך עפרא דרגלך.

[p. 312] שאלו לבן זומא מהו לסרוסי כלבא. אמר להם (ויקרא כב: 24) ונארצכם לא תעשו, כל שבארצכם לא תעשו. כמה דאצטריך עלמא להאי הכי אצטריך עלמא להאי. ועל דא

אתמר (בראשית א: 31) והנה טוב מאד, דא מלאך המות. לית לבטלא ליה מן עלמא, עלמא
אצטריך ליה. אע"ג דכתי' בהו (ישעי' נו: 11) והכלבים עזי נפש וגו', לא יתבטלון מן עלמא, כלא
אצטריך טוב ורע.

ובגיני כך אית לן ביומא דא למרמי ליה גרמא לכלבא. עד דאיהו גריר ייעול מאן דייעול
לגבי היכלא דמלכא ולית מאן דימחי בידוי. לבתר [סג ע"ב] יכשכש ליה בזנביה.
[p. 313] מה כתיב והתודה עליו את כל עונות בני ישראל וכתוב ונשא השעיר עליו את כל
עונותם. כיון דאיהו חמי האי שעיר תיאובתיה לגביה ולאשתכללא בהדיה ולא ידע מאינון חובין
דקא נטיל שעיר. תב לגבייהו דישראל, חמי לון בלא חובין בלא פשעין דהא כלהו שראן ברישא
דשעיר. סליק לעילא ושבח לון קמי קב"ה. וקב"ה חמי סהדותא דהוא מקטרגא והואיל
ותיאובתיה לרחמא על עמיה אע"ג דאיהו ידע כל עובדא חס עליהון דישראל.
וכלא שריא בדא בגין דלא יתער רזא דדינא קשיא מלעילא ויתקף האי וישתצון בני
עלמא דהא דא מסטרא דדינא קשיא קא אתי. ואי יתער האי בחובי בני אנשא אתער. דהא לית
ליה אתעררו לסלקא לעילא לאתערא דינא קשיא בר בדיל חובי בני נשא. דהא בשעתא דב"י עביד
חובא אתכנש האי וכמה אלף סייען דיליה ומתכנפי תמן ונטלי ליה וסלקי לעילא. רחמנא
לישזבן. ועל כלא יהב קב"ה עיטא לישראל לאשתזבא מכל סטרין. ועל דא כתיב (תהלים
קמד: 15) אשרי העם שככה לו אשרי העם שיי' אלהיו.

[ג: קג ע"ב] פקודא מ"ה לישב בסכה והא אוקימנא בגין לאתחזאה דישראל יתבי ברזא
דמהימנותא בלא דחילו כלל דהא מקטרגא אתפרש מנייהו. וכל מאן דאיהו ברזא דמהימנותא
יתבי בסכה כמה דאוקימנא דכתיב כל האזרח בישראל ישבו בסכות, מאן דאיהו ברזא
דמהימנותא ומזרעא ושרשא דישראל יהא בסכות. ורזא דא אתמר בכמה דוכתי.

[p. 314] פקודא מ"ו לקרבא קרבנא בכל יומא. וקרנא דא למהוי חולקא לכלא
בחדוותא דבנוי. בגין דכלהו אחידן באילנא, ענפין דלתתא דלגבי שרשא דאילנא, כלא אתברכאן
בגין אילנא. אע"ג דלית בהו תועלתא כלא אתברכאן. ובחדוותא דישראל באבוהון דלעילא יהבי
חולקא דברכאן לכל אינון שאר עמין דאית לון אחידו ואתאחדו בהו בישראל.
וכל אלין קרבנין למיהב מזונא לאינון ממנן דשאר עמין. דהא מגו רחימו דקא רחים
קב"ה לבנוי בעי דכלא יהון רחימין דלהון. ורזא דא (משלי טז: 7) ברצות יי' דרכי איש גם אויביו
ישלים אתו, אפי' כל אינון מקטרגי עלאי כלהו אהדרן רחימין לישראל. וכד חיילין דלעילא
אהדרו רחימין לישראל כל אינון דלתתא עאכו"כ.

[p. 315] ואי תימא להון הוו מקרבי קרבנא. לאו הכי אלא כלא לקב"ה סליק ומתקרב

ואיהו פריש מזונא לכלהו אכלוסין דסטרין אחרנין דיתהנון בההוא דורונא דבנוי ויתהדרון רחימין דלהון, דינדעון עילא ותתא דהא לית עמא כעמא דישראל דאינון חולקיה ועדביה דקב"ה. ואסתלק יקרא דקב"ה עילא ותתא כדקא יאות, וכל אכלוסין עלאין פתחי ואמרי (שמואל ב ז: 23) ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ.

[ג: קד ע"א] פקודא מ"ז ליטול לולב בההוא יומא באינון זינין דיליה. והאי רזא אוקימנא ואוקמוה חברייא, כמה דקב"ה נטיל לון לישראל בהני יומין וחדי בהון, אוף הכי ישראל נטלי ליה לקב"ה לחולקהון וחדאן ביה. ודא הוא רזא דלולב וזינן דביה דאיהו רזא דיוקנא דאדם והא אתמר.

רזא דרזי דסתרי דאורייתא קדישתא שלימתא

[זהר ח"ב ע ע"א] [p. 317] ואתה תחזה מכל העם.

זה ספר תולדות אדם, דא ספר מאינון ספרין סתימין ועמיקין.

אמר ר' שמעון ארימית ידי בצלו למאן דברא עלמא, דאע"ג דבהאי קרא גלי סתימין

קדמאי עלאין, [p. 319] אית לעיינא ולאסתכלא ברזין דספרא קדמאה דמתמן אתמשכא

ספרא גניזא דשלמה מלכא.

זה, דתליא ביה כלא. זה, אילנא דחיי. זה, ולא אחרא דגלי. זה, מאי זה, כד"א (שמות

יב: 2) החדש הזה לכם, זה ניסן ולא אחרא.

זה ספר, לאשגחא ולגלאה תולדות אדם, אילנא דגלי תולדות אדם ועביד איבין לאפקא

לעלמא. זה ספר, למנדע חכמתא סתימא ועמיקא דאתמסר לאדם קדמאה [p. 320] בדיוקנא

דבני נשא. חכמתא דא אתמסר לשלמה מלכא וירית לה וכתב בספריה.

אוליפנא דמשה אתקשי בדא עד דאתת שכינתא ואוליפת ליה. והיא חמאת וברירת לכל

אינון גוברין דאתחזון בפרצופא. ותמן אוליף משה חכמתא דא ועייל בגויה, הה"ד ואתה תחזה

מכל העם, ההוא דכתיב ביה (תהלים קב: 28) ואתה הוא ושנותיך לא יתמו, (נחמיה ט: 6) ואתה

מחיה את כלם, (תהלים ג: 4) ואתה יי מן בעדי, ואתה תחזה ותסתכל בהא, אנת ולא אחרא

למנדע ולאסתכלא בשתיין רבוא.

[p. 321] בשית סטרין אית לאסתכלא בדיוקנין דבני נשא ולמנדע חכמתא על בורייה,

ואלין אינון בשערא, בעיינין, בחוטמא, בשפון [ע ע"ב] באפין בידין, באינון שרטוטין דידין.

ובשית סטרין אלין כתיב ואתה תחזה.

ואתה תחזה, בשערא, בקמיטין דמצחא, באינון דעל עיינין.

מכל העם, בעיינין, בדוקין, ובעינא, ובקמיטין דתחות עינא.

אנשי חיל, דבהו חילא למיקס בהיכלא דמלכא, באפין, בצהיבו דאפין, בקמיטון דאפין,

ברשימו דבהו בדיקנא.

[p. 322] שנאי בצע, בידין, בשרטוטי ידין, רשימין דבהו.

וכלהו שית סטרין רמיזין הכא דאתמסרו למשה לאסתכלא ולמנדע חכמתא סתימאה,

וחכמתא דא ירתן זכאי קשוט כדקא יאות. זכאה חולקהון.

כתיב (איוב י: 11) עור ובשר תלבישני ונוי. כגוונא דא עבד קב"ה לעילא דרגין על דרגין,

אלין על אלין, סתימין גו סתימין. אלין אינון ערקין וגידין ואלין אינון גרמין, וקיימין בקיומא

דדרגין דבר נש.

[p. 323] ואלין אקרון בשר, דרגין ושלטנותא דקץ כל בשר, וכל אינון דאתהנון מבשר דריחין דקרבינון, ואחרנין דשלטין בבשר. ועילא מכלהו עור משכא דאתפשטותא דרקיעא, ואיהו עור דמשכא דחפי על כלא.

כגוונא דעבד קב"ה ככבים ומזלות במשכא דרקיעא למנדע ולאסתכלא בהו, הכי עבד קב"ה בבני נשא רשימין וקמיטין כאינון ככבים ומזלות למנדע ולאסתכלא בהו חכמתא סגיא ולאנהגא בהו גופא. כמה דמתחלפי במשכא דרקיעא חיזו דככביא ומזלי לפום עובדין דעלמא, הכי מתחלפין חיזו דרשימין וקמיטין במשכא דב"נ לפום עובדוי מזמן לזמן. ומלין אלין לא אתמסרו אלא לזכאי קשוט למנדע ולא לפא חכמתא סגיא.

[p. 324] זה ספר תולדות אדם, מזמן לזמן לפום עובדוי הכי אתילידו ואתרשימו ואתחלפו ביה, דהא בזמנא דרוחא קדשא שריא בגויה הכי עביד תולדות ואחזי רשימין ההוא רוח לבר. ובזמנא דמתעברא מניה רוח קדשא ואתיא רוח מסאבא וההוא רוח מסאבא הוא מכשכשא בגויה ואחזי לבר חיזו ורשימין ידיעאן דאשתמודען ביה בקמיטין במשכא לבר, ואע"ג [עא ע"א] דשערא ומצחא וחוטמא ועיינין וכל אינון סימנין קיימין על קיומיהו. זר"ה פס"ץ, את דא דמתחלפא תדיר בהא חכמתא, באת זי"ן מלה דקיימא בשערא. וסימנין זי"ן ומאני קרבא דשמשון בשערא, ודא הוא נזרא דאלהים עליה. שערא דקיימא לאשתמודעא ותליא. דא קיימא באת ז' ואתחבר ביה את צ', דא עאל ואפיק ס'.

[p. 325] אי שערא דא תליא ואוכס, ובמצחא תלתא שרטוטין מסטרא דימינא ותרין משמאלא, ולא מתחברין אלין באלין, בסטר ימינא אית תלתא רשימין דקיקין דעברין עליהו, ואינון שבילין למעבר על אינון שרטוטין אחרנין ובסטר שמאלא חמש וחד מניה זעיר בארכיה, דא קיימא בגו את ז' ואת צ'. כדין תשכח קריצין תקיפין דעל חורי עינוי דמתחברן דא בדא. דא איהו בר נש מאריה דרוגזא ולא בבהילו ונייחא דיליה בעכובא. חשיב בגרמיה דאיהו חכים ולא הכי. זקיף רישא לאסתכלא תדיר, מארי מצותא לבר, בביתיה לאו הכי, אורייתא לא חשיב לאסתכלא בה, מלין דבני נשא חשיבין עליה כמטול ואתיב מלין תקיפין עליהו.

[p. 326] ואי מתפרשן קריצין דא מן דא, מטו ולא מטו, כדין תשכח לסטרא דימינא תרין שרטוטין רברבין וחד זעירא, ותרין רשימין זעירין דעאלין בינייהו לפותיא. ולסטר שמאלא תרין חד רברבא וחד זעירא וחד רשימו זעיר דעאל בחד ולא מטי לתניינא, דא איהו מאריה דרוגזא, לפום שעתא אתמלי רוגזא ולפום שעתא שכיך רוגזיה. ומארי קטטא בביתיה ולא ברוח נייחא. זמנא חדא בעלמא אתיב תוקפין לבני נשא. אסתכל לתתא, מצחיה קמיט ברוגזיה ודמי ככלבא, ומיד שכיך ואתיב רכיכין, דא איהו בר נש דרוחא דיליה ורעותא דיליה לאשתדלא בסחורתא, (עזרא ד: 13) ומנדה בלו והלך, ובאשתדלותיה דיליה סליק לממונא, דהא אתחלף את צ' באת ס'.

ואי מתפרשן קריצין דא מן דא ושערין אחרנין עיילין בין דא לדא זעירין, דא נטיר דבבו סגי תדיר. טב איהו בביתיה וחדי [עא ע"ב] ועציב בבני נשא. דא קיימא בין ׳ ו בין ס'. טמיר ממוניה, לא בעי לאגלויי לאתגלי בעובדוי, קמצן איהו. ושעריה גביל דא עם דא ותלייא. לא חשיב גרמיה למלבש כדקא יאות, מה דלביש לא אתתקן ביה.

מצחיה רברבא, תלת שרטוטין בימינא וארבע בשמאלא, תרין רשימין עיילין בינייהו. דא כד מליל פשיט משכא דמצחא ואינון שרטוטין לא אתחזון כל כך. כפיף רישיה אזיל. ימינא מניה שמאלא שמאלא מניה ימינא. [p. 327] עציב תדיר, אנינא איהו. מאריה דלישנא בישא. חשיב גרמיה חכים בכל עובדוי. מארי דבבו בכל אינון דמשתדלן באורייתא. בדוועא שמאלא אית ליה רשימא אוכמא וד' שערין זעירין בה ותרין רברבין דתליין ביה סומקין.

שערא שעיע ותלי, ואיהו לאו סומק ולא אוכס. מצחא דיליה לא רב ולא זעיר. דא קיימא בין את ס' ובין את ׳ כלילא באת ז'. חד שרטוטא רב במצחיה דאזלא בפותיא מסטרא דא לסטרא דא, תרין שרטוטין אחרנין אבל לא רשימין כ"כ דהא לא קיימין מסטרא דא לסטרא דא כהאי. ארבע קמיטין זעירין קיימין בין תרין קריצין על רישא דחוטמא לעילא. דא איהו מאריה דחדוה, חכים פקח וותרן בממוניה. בכל מה דאשתדל למנדע איהו חכים. לפום שערא רגז ולפום שערא נח רוגזיה, לא נטר דבבו לעלמין. לזמנא טב ולזמנא לאו הכי כ"כ, קאים במתקלא.

כד תב למאריה, מאריה אחיד בידיה וסליק ליקר סגיא. כלא צריכין ליה. את ס' אזלא לדידיה תדיר יתיר מאת ׳. כל אינון דיעטין עליה עיטא בישא לא מצליחין ולא אתקיים ההוא עיטא, ולא יכלין לאבאשא ליה. אתחזי רמאה ולא הכי הוא. את ס' ואת ׳ מגיחין עליה ובגין כך סליק ונחית. כד תב למאריה את ס' נצח ואתעביד רעותיה בכלא. רחמן איהו, ובכי כד אתמלי רחמין. חד רשימא אית ליה בדוועא ימינא וקיימא פרצופא, ולית ליה שערין כלל.

ואי שערא קמיטא ולא תלי תחות אודנין, ואיהו קמיט לעילא מאודנין, [עב ע"א] דא קיימא במלוליה. [p. 328] מצחיה רב ולא כ"כ, שרטוטין דיליה חמש, תלת עברין מסטרא דא לסטרא דא, ותרין לא עברין. מארי קטטה איהו ובביתיה יתיר, כל עובדוי בבהילו. אתחזי טב ולא הכי. שבח גרמיה במה דלא אית ביה. דא קאים באת ז' לחוד וסליק למרחיק באת צ' לחוד, מטי ולא מטי. את ס' לית ביה כלל. וותרן במלוליה ולא יתיר, אעיל גרמיה במה דלא אתחזי ליה. מאן דאשתתף בהדיה אצטריך לאסתמרא מחמידו דיליה אבל אצלח איהו בהדיה. שערא דתלי ולא שעיע ושעריה רב. חמש שרטוטין ביה דמטו ולא מטו דא לדא. עיינין דיליה צהיבין, פקחין. דא כפיף רישיה, אתחזי טב וזכאה ולא הכי. שבח גרמיה אי אשתדל באורייתא כבר נש רב, תקיף ביצריה. כד מליל אקמיט חוטמיה ופשיט משכא דמצחיה. כל עובדוי לחיזו דבני נשא. אצלח בממונא, רמאה איהו בכל עובדוי, מארי דלישנא בישא, ידע

לאסתמרא מבני נשא בכלא, שגעונא ביה ואתכסי במה דאיהו עביד, אעיל קטטין בלחישו. אודנוי רברבן קיימין בקיומיהו תחות שיערא. דא קיימא באת צ' ואת ז', ובגין כך עובדוי לחיזו בני נשא. בין כתפוי תליין תלת שערין בלא רשימא כלל. מאן דאשתתף בהדיה לא אצלח, ואיהו אצלח ברמאותא דיליה. ואתחזי זכאה לאחרא וחשיב דעבד לקבליה עובדי קשוט.

[p. 329] שיערא קמיטא ותלי תחות אודנין. אי איהו רווק חד שרטוטא במצחיה ותלת קמיטין על רישא דחוטמין בין קריצין דיליה. מאריה דחדוה, איהו פקיחא בכלא, רמאה. וותרן איהו, עביד וותרנותא לאינון דמקרבין בהדיה. דא קיימא באת ס' ואת ז', וכד סיב הוּו מתחלפן אתוּוּו, את ז' ברישא ואת ס' בהדיה. לאו איהו וותרן אלא בביתיה, אצלח בממוניה, רמאה לא הוי, אעדי גרמיה מההוא ארחא.

על קריצא שמאלא אית חד רישומא זעיר דמכה ביומי עולימוי מבר נש אטיס עינא ימינא. חמש קמיטין על רישא דחוטמיה בפותייה בין קריצי עינוי, שיערא קמיטא זעיר על עב ע"ב רישיה. קמיט דעיינין. דא איהו באת ז' בלחודוי, בלא סכלתנו, שגעונא בלביה, בהיל בעובדוי.

חד שרטוטא על מצחיה, וארבע אחרנין זעירין. לית ביה מהימנותא לא ישתתף בר נש בהדיה דלא יצלח. חייבא איהו למאריה בכל עובדוי. חד תולדתא זעירא אית ליה על ירכא שמאלא, לזמנין אתמחי ולזמנין אתייליד. ואי ארבע שרטוטין על מצחיה כל הני אית ביה אבל לית בה תולדתא.

ואי תלת רברבין ותלת זעירין שפירו דשיערא איהו, ואיהו באמצעיתא. ע"כ רזא דשיערא.

מצחא מתפרשא בשיערא, ומצחא מתפרשא בעיינין. עינא מתפרשא בשיערא לד' סטרין. בבת עינא, בגוונין דעינא, בחוורו דעינא, באוכמו דעינא. [p. 330] כל אסתכלותא לאסתכלא בכל אינון סימנין דשית דקאמרן לית להו אלא מיי"ג שנין ולעילא דאתפרשא רוח קדשא מרוח מסאבא. בר בשרטוטי בלחודוי דשרטוטין בין זעירא ובין רב מתחלפי תדיר וכן בכלהו.

כתיב (שמות יח: 25) ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל וגו', דאילו על אינון סימנין אחרנין בעא ולא אשכח, וכן (דברים א: 13) הבו לכם אנשים חכמים ונבנים וידועים לשבטיכם. מאי ידועים, דאשתמודעאן באינון סימנין ואשכח, בר נבנים דלא אשכח.

עינא ברזא דאת ר' ואת פ' דגבינין חוורין ושערא סומקא. אי גבינין דעינוי חוורין דא הוא בר נש דאצטריכו בני נשא לאסתמרא מניה, כל מלוי ברמאותא. פקיחא איהו נטיר דבבו. [p. 331] דא איהו באת ר' בלחודוי ולא אתחבר בהדיה את פ'. את דא אזלא ושאט עליה ולא אתישבא ביה. עינוי דדא שקיעין, בהיל בעובדוי, וכן כל מאן דעינוי שקיעין אצטריך לאסתמרא מניה. בכל עובדין רמאה איהו וברמאותיה יהיב טעמא למלוי.

מצחא דיליה רב ולא עגולא. תרין רשימין רברבין אזלין בפותיא דמצחיה מסטר לסטר וארבע זעירין. שערא דיליה תליא. קריר מוחא איהו ועל דא פקיחא הוי. אודנוי זעירין, בדרועוי שערא רב. נקיד איהו בנקודין [עג ע"א] דרשימין אוכמין, ואי רשימין סומקין תב לזמנין למעבד טיבו ואתקיים ביה זמנא זעירא, ולזמנין תב לקלקוליה, חמדן איהו.

זרעא דדוד בהפוכא. דוד מלכא ירית דא סומקא שפירא למעבד דינא ולמעבד שפירו דעובדוי. עינוי עינין דרחמי, יתבין על שלימו, סלקין חנא וחסדא. חד חוטא ירוקא אזיל בגוייהו, בשעתא דאגח קרבא ההוא חוטא אתהפך ואתהוי סומקא כוורדא, נח רוגזיה בקרבא תב ההוא חוטא כמלקדמין. נסין רברבין הוו בעינוי, הוו חדאן, תאיבין למחמי. נקודין בתלת גוונין, חדו דלבא הוו בלב כלא. חייביא דמסתכלין בהו הוו זעין ודחלין, סלקין בלבייהו אימתא ודחילו.

[p. 332] מצחא דיליה רב עגולא בשפירו, וכל אתוון אתחזון וסלקין ביה, אלן סלקין ואלין נחתין. אינון דנחתין סלקין, יהבין דוכתא אלן לאלין. בגין כך רשימין דיליה סלקין בארכא לעילא.

גבינין דעינוי רחמין לרחמנותא, לא אוכמין ולא סומקין אלא בין תרין גוונין. בת עינא דלגו אחזי כל דיוקנין דעלמא. חוטא סומקא סחרא ליה וחדווא סחור סחור כלא. שירותא דחייבין מקרבין למחמי אינון חייביא חמאן לון חייכאן רחמי חנא וחסדא, לבתר תוקפא ודחילו ואמתנו ורוגזא. ועינוי יונים לגבייהו. מאי יונים, דעבדין לון אונאה לחייביא כד"א (ויקרא כה: 17) לא תונו איש את עמיתו, וכתוב (שיר א: 15) עיניך יונים מקרבן ומרחקן. כל דיוקנין דעלמא כלהו כלילן באנפוי.

[p. 333] שערא דרישיה הוה רשים בגוונן שבעה זיני דהבא. חמינא בספרא דאדם קדמאה דאמר הכי דיוקנין דמשיחא קדמאה לסיהרא. גוון דיליה זהב ירקרק באנפוי, גוון דיליה זהב אופיר בדיקניה, גוון דיליה זהב שבא בגבינוי, גוון דיליה (ד"ה ב ג: 6) זהב פרויס בקריצין דעל עינוי, גוון דיליה זהב סגור בשערא דרישיה, גוון דיליה זהב מופז על חדוי, בלוחא דעל לביה, גוון דיליה זהב תרשיש על תרין דרועין. כל שבעה גוונין אלן הוו [עג ע"ב] רשימין על כל אינון דוכתי דשערוי.

בדרועא ימינא הוה חקיק ורשים רשומא חדא, סתים מבני נשא, מגדל חקיק באריה ואלף זעירא רשים בגויה. וסימנא דא (שיר ד: 4) אלף המגן תלוי עליי. כל זמנא דאגח קרבא

ההוא רשימא סלקא ובלטא, ועל מגדל מכשכשא האי אלף, וכדין אתתקף לאגחא קרבא. כד עאל בקרבא מכשכשא ההוא אריה וכדין אתגבר כאריה ונצח קרבין. וההוא מגדל אתרהיט וסימניה (משלי יח: 10) בו ירוץ צדיק ונשגב. ונשגב, דוד משנאווי דלא יכלין לגביה. ומן סמנין ורשימין אלין הוו רשימין בדרעיה שמאלא. רשומא דבר נש אחרא לאו כהאי.

[p. 334] עיינין צהיבין פקיעין, שגעונא בלביה. מצחא רב, שערוי סגיאיין תליין רחיקין ממשכא דרישא. פקיחא איהו, פום ממלל רברבן. שפוון דיליה עתיקין, מאריה דלישנא בישא. במצחיה תלת שרטוטין. אי בעיניה תרין שורייקי סומקי דא הוה באת ר' בלחודוי. ושורייקא זהיר לגבייהו, עבירה אזדמנת לגביה ואשתזיב מינה. ואי שורייקא חדא סומקא לגו בעינא, קיימא בארכא, ותריין זעירין תחותיה וחד דאעבר בעינוי, דדין אית ליה עיטא בישא באתתא אסורה, ועדיין עיטא קיימא כדין תשתכח במצחיה חד שרטוטא לארכא מקריצא ימינא, חד שערא וארבע זעירין תחותיה, וחד דאעבר בינייהו לפותייה. ואי יתפרש מההוא חטאה תשכח בעיניה שורייקי תרין דקיקין אזלין בפותייה דעינא, ולא אעבר חד בינייהו, וכן במצחא. ומזמן דאתפרש מההוא חובה הוא מזמן ט' יום דהא מתמן ולהלאה יתמחון רשימין אלין ויתיילדו אחרנין.

עיינין דקיקין ומתהפכן זעיר בסומקא דא איהו פקיחא. כל מלוי בתיובא ולאבאשא. [p. 335] במצחוי תשכח רשימין תלת, חד רב דאעבר מסטרא דא לסטרא דא, ותריין אחרנין דלא עברין. קריצין דעינוי רברבין. מריה דקשיו איהו, כד מליל קמיט בחוטמי ברוגזיה או בקשין דלביה. זקוף שום ביש עליה, ביש בעיני דכלא, כלא שנאין ליה. אצלח לזמנין ולזמנין לא. תלת שערין רברבין [עד ע"א] בחדוי על לביה. שפוון דיליה עתיקין, מאריה גאותא בשגעונא, לישנא בישא.

שערוי שעיעין רברבין וסגיאיין. אנפוי אנפין אריכין זעיר ועגולין זעיר. לזמנין אתחרט מכל מה דעבד, ותב לקלקוליה. בעיניה תשכח שורייקי תרין בעינא דימינא וחד בעינא דשמאלא. אודנוי זעירין קיימין בקיומא.

זרעא דדוד בהפוכא. זרעא דדוד כל סימנין אלין לטב ולמעבד טיבו. בר שפוון רברבין דכל מאן דשפוותיה רברבין מאריה דלישנא בישא איהו, בין זכאה בין חייבא בר אי צדיק גמור הוא ובזכיו דיליה נצח ונטיר גרמיה.

עיינין ירוקין זעיר מגוון סומק אזיל בינייהו. במצחיה תרין רשומין מסטרא דא לסטרא דא, וחד לעילא זעירא וחד לתתא. איהו באת פ' ואת ר'. דא מצחיה רב בעגולא, איהו טב לכלא, יהיב מכל מה דאית ליה לכל בר נש. ותרון איהו. שערוי שעיע ותלי, בסטר ימינא אית ליה חוורו דשערי מיומא דאתברי.

[עד ע"ב] [p. 336] עיינין חוורין ואברין סומקין באתריה דנפיק מיניה, דא איהו באת פ' ואת ר' כלילא כחדא. מצחיה רב תלת שרטוטין סלקין במצחיה שית זעירין אחרין. סומק הוא ולא סומק, קיימא בין תרין גוונין, שעריה אוף הכי. אנפוי רברבן, שעריה קמיט ולא כ"כ, תלי זעיר תחות אודנוי. טב איהו, מארי דמהימנותא מארי דרוגזא תקיף. בשעתא דאתרגיזו ההוא סומקא דתחות עינא אתפשט בעיניה, רוגזיה ביט. בשעתא דמליל ברוגזיה סתים פומיה ונפיק תננא מנחירו. ולזמן זעיר נח רוגזיה ולא כל רוגזיה עד יומא אחרא או תרין יומין. דא אצלח לזמנין ולזמנין לא, אבל קאים תדיר באצלחותא בין זעיר ובין רב.

ואי סומקא דפום עינא זעיר כחוטא ולא אתפשט בשעתא דרוגזיה בעינא, ואית ביה כל הני סימנין, חלשא בלבא ואיהו דחיל מכלא, [עה ע"א] שינתיה לא אתיישב ביה. חשיב תדיר מחשבין ודחיל מכלהו. ואצלח לכלא. מאריה דגייפי לא חש לגיופא. לזמנין תב בתיובתא ודחיל, ומגו דחילו חייש. כדין תשכח בעיניה ימינא ההוא סומקא דפום עינא בסופא בשפולי עינא וחד שורקייא דקיק סומק בעיניה שמאלא. ואי מתחלפי מה דימינא לשמאלא ומה דשמאלא לימינא כדין איהו בקלקוליה, ותב ותבר גזיזא דברדא בגין לאעברא עבירה.

תרין קמיטין על רישא דעינא ותלת לתתא. וברגליה שמאלא באצבעא דאמצעיתא שית שערין, ובזמנא אחרא חמש. והשתא שית, חד זעירא בינייהו. עיינין אוכמין וקריצין דעל עינוי רברבין, סגיעין שערין אלן על אלן. ואינון עיינין אוכמין וירוקא אזיל בגוהו, וההוא ירוקא אטבע יתיר. האי אית ליה חמש שרטוטין במצחא, תרין דעברין מסטר לסטר, [זהר חדש, לה ט"ב] ותלת דלא עברין. האי איהו באת פ' ואת א', וכלא פ"א באשלמותיה. את ר' לית ביה כלל.

[p. 337] שערין אוכמין תליין ולא שעיען, דא איהו ב"נ דשתיק תדיר אבל פקיחא איהו. מארי דלישנא בישא, מלוי ברוגזא, פום ממלל רברבן. אצלח ולא אצלח. מארי קטטא בביתיה, לא חייש ליקרא דב"נ, חד בפומיה וחד בלביה, הפכפך בלישניה. גבינין דיליה סומקין זעיר. ואית קמיטא תחות עיניה רב ואזיל עד חוטמא מסטר ימינא, ותרין תחותיה וחד מנייהו זעיר מאוחרא, דא שכיב בנדה מיומין זעירין, וחוביה רשים ביה רשימין.

בין כתפוי אית ליה רושם חד וד' שערין ביה, חד מניהו באמצעיתא רב ותלי וג' אחרין זעירין. ועד לא הוה עבירה דא הוה תלת זעירין וחד דאתרשם ביה דקיק וזעיר מכלהו. ההוא רושם הוה ביה מקדמת דנא אוכס ואינון שערין חוורין כלהו. השתא לאו הכי אלא רושם אוכס

וחד סומקא כרשימו דטולפחא באמצעיתא. וההוא שערא דאתרבי בין אחרנין רישיה סומק ודאשתאר חיור. אי תב בתיובתא תשכח בעיניה ימינא חד חיורא, חיור גו ההוא אוכמא. במצחיה תלת שרטוטין עברין ותרין דלא עברין. ההוא רושם אוכס וסחרניה חוטא סומקא, ובגו ההוא חוטא חד שערא דקיק זעיר, ותלת שערין באמצעיתא כלהו כחדא. זעירא יחכס באורייתא יוליף, ולא יצלח בעובדוי. ואי ירוקא דעינא לא אצטבע כל כך ועינוי אוכמין וחד חוטא סומק זעיר אעבר בין אינון גווינין, כדין איהו באת פ' בשלימו ובאת ר' בלחודוי.

[p. 338] במצחיה תשכח שית שרטוטין תלת עברין ותלת לא עברין. שעריה תקיף ולא כ"כ, תלי ולא תלי, האי איהו בשלימו לכל ב"נ. קמצן איהו, לית ביה חידו ואפילו בחדוה לא אתחזי, בדוונא אתחזי.

אטיס אודניה שמאליה. בשינוי אית תלת רברבין מלעילא ויהבון לון דוכתא אינון דלתתא. מהימנא איהו ולא כ"כ. אנפוי אריכין ולא שפירין. קליה כאיתתא ומלוי כאיתתא, מקנח פומיה במלוי, אפתח אצבעאן דידי במילוליה. כד אזל אקדים ליה בליתא דפרסאי דלא יחוב בר נש לגביה. עליה כתיב (דברים כד: 4) כי תועבה היא לפני יי. עיינין ירוקין ואלין סימנין ביה, ואנפוי אריכין שפירן, שערוי אוכמין ומריטין מלעילא ברישיה. רישיה רב, כד אזיל כפיף רישיה קריצין דעינוי כקדמאה. עליה כתיב (משלי א: 15) מנע רגלך מנתיבתם.

עיינין רברבין וירוקין דא איהו בתרין אתוון ר' פ"א, חד יחידא וחד בשלימו. במצחוי שרטוטא חדא דאזיל ועבר מסטר לסטר, ותלת אחרנין אית דלא עברין. מצחיה רב, קריצין דעל עינוי לאו רברבין, בדיקניה שערא טפי. דא באנפוי שפירן, סומק. שעריה שעיע ולא כ"כ. דחיל חטאה איהו, רחים אורייתא איהו, רחים לאינון דמשתדלין בה. חדי בכלא, עביד טיבו [לה ט"ג] לכלא כד יבא לתועלתיה. מהימנא איהו לרוזין דאורייתא, טב איהו למלין דעלמא. מאן דאשתתף בהדיה לא אצלח, לא איהו ולא אחרא. אצלח איהו בלחודוהי דהא את ר' גרים.

[p. 339] פגים איהו ברישיה לעילא רשימא דחד מכתשא דהוה ליה תמן דעבד ליה חד רבייא באבנא בלא רעו וכוונה, ואיכסי בשערא. וההוא רישומא דמכתשא כגוונא דגימל יוניית. מהימנא איהו לגבי בני נשא, וסליק למהוי רישא דעמא. עד הכא רזא דעיינין.

ואית רזין אחרנין בעיינין דמתפרשן מינייהו. עיינן דמעמקן וחייכן, דא איהו בשלימו דאתוון בר דקדמאה ר' ולבתר פ'. דא איהו ב"נ דאצלח בעובדוי.

תלת שרטוטין במצחיה, מצחיה עגיל. עינוי נהירין, מרקמן עובד ציור, דכין קיימין על שלימו. שנאוי יפלון תחותיה. פקיחא איהו, אצלח בכולא, בהיל בעובדוי. טב איהו עם בני נשא, מלוי בקשיו בלא דחילו. וותרן איהו. עביד טיבו ולא לשמה.

שעריה שעיע ותליא, ולישניה כחרבא. תחות עינוי קמיטין תלת רברבין ותלת זעירן. ואי אית ד' זעירין ותלת רברבין כדין תשכח תרין שרטוטין במצחיה עברין מסטר לסטר, ותלת דמטו ולא מטו. תחות טבוריה קיימא רישומא חד, ציורא דרישא דב"נ, אוכס וחיוור תרין שעירין תליין ביה.

ההוא ב"נ אתכשל באיתת גבר מיומין רחיקין ולא תב מההוא חובא, מרעין רדפין אבתריה. וע"ד אינון מרעין דצריך לאושדא שתן ולא יכיל, דעד כען ההוא חובא תלייא בקדליה דנחש עקימא, ושליט עליה בדא. ודא לסוף יומין, דסיבו. ואי תב בתיובתא בזמנא דאיהו בחיליה, ההוא רשומא [p. 340] אזעירת דיוקנאה ושעירין לא תליין ביה כלל. ואי תב בתיובתא בסוף יומוי כד מרעין רדפין אבתריה, כדין ההוא רשימא קמיט ושעירין תליין ביה וההוא מרעא לא אעדי מניה, מגו דתלייא בקדליה דנחש.

בגין דההוא נחש כיון דאחיד ההוא חובא על קדליה, לית מאן דיתיר קשרא מקדליה. בגין דההוא נחש לית ליה רשות ביומי דעולימו דב"נ לקשרא ההוא חובא על קדליה. וקשרי ליה בקשרין תקיפין ואיהו רדיף אבתריה דההוא ב"נ ומלקי ליה בההוא ברית דחב ביה. ואע"ג דתב בתיובתא יצווח מגו עאקו דלקותא. ההוא חויא דליג ועאל בההוא קשרא לשיפולי דתהומא רבא, כדין רווח ליה לבר נש. וההוא נחש לבתר יומין נפיק ועביד דא.

ובזמנא דמית ההוא ב"נ תלת מאה שוטרין רדפין אבתריה דההוא ב"נ ותפסין ליה ועיילין ליה קמי מלכא. ומלכא קדישא מתבר אינון קשרין ונחית ההוא חובה מעל קדליה. ועל רזא דא כתיב (ישעיה כב: 14) *אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון*, כד"א (שם כח: 18) *וכופר בריתכם את מות*, תבר ההוא קיימא דילכון את מות, כד"א *כי אמר אכפרה פניו במנחה*, אבטל רוגזיה. כדין ההוא ב"נ אזיל לההוא עלמא נקי מההוא חובה, דהא קביל עונשיה בהאי עלמא.

[p. 341] וכי תימא היכי משמע דבהאי עון אשת איש משתעי קרא, דכתיב הכא *אם יכופר העון הזה* וכתוב התם באיסור אשת איש שזינתה (במדבר ה: 31) *ונקה האיש מעון*. וכתוב גבי אבנר ואיש בשת (ש"ב ג: 8) *ותפקוד עלי עון האשה היום הזה*.

אי נמי (ישע"י כב: 13) *והנה ששון ושמחה הרוג בקר ושחוט צאן אכול ושתו*, וכתוב התם (משלי ל: 20) *אכלה ומחתה פיה*, וכתוב כי *אם הלחם אשר הוא אוכל*.

וכתוב (שם ט: 18-16) *מי פתי יסור [לה ט"ד] הנה וחסר לב ואמרה לו, מים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם. ולא ידע כי רפאים שם בעמקי שאול קרואיה*. זהו כד לא קביל ענשיה בהאי עלמא.

[p. 342] ואי אשתכח ביה זכות אבות עונשיה בהאי עלמא בההוא עון, כד"א (תהלים פט: 33) ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם. ופקדתי, זעיר זעיר. (איוב ל: 24) אם בפידו להם שוע. פוקד עון אבות על בנים, מזעיר ונותן זעיר על דא וזעיר על דא, ואשתזיב הוא ואבוי מעונשא דההוא עלמא, דהא ברא מזכי אבא.

עיינין עקימין דלא מסתכלין באורח קשוט, דא הוא בלא את כלל. פרחין מניה כל אתוון בגין דאיהו מארי דעינא בישא, חיזו דיליה בהיפוכא, ההוא רע עין שליט עליה. ואי כשרין עובדוי דההוא ב"נ, לא שליט אלא על עינוי, ואצטריך ב"נ לאסטמרא מעינוי בגין דסטרא אחרא שלטא עלייהו. אינון עיינין חמדן כל ביש ואתעבידין סרסורין לגביה. ושייפי גופא נצחן אבל שלטין עינוי מסתכלין.

מאן דבעי לאסתמרא מניה לכתוב בידיה ימינא יו"ד ובידיה שמאלא זי"ן, ויפתח קמיה ולימא יו"ד באפכא באתווי ואשתזיב מנייהו.

[p. 343] דא איהו דפגים לשימושא דקדושה, בג"כ לא שריין ביה אתוון. והא אסתלקו מניה דהא איהו ברזא דההוא קו ירוק דנפיק מתוהו במדידו דבוצינא. ואית לאסתכלא גו שרטוטין דידיא בימינא ובשמאלא. וברזא דאינון שרטוטין דידין תשכח דא.

מאן דעינא חד אטיס ולא כ"כ ועינא אחרא פקיחא, מומא חד מאינון מומין אית ביה. דא איהו באת ר' בלחודוי באשלמותיה, ואת י' מטי לגביה ולא מטי.

[p. 344] במצחיה תלת שרטוטין עברין וחד זעירא דאעבר אוף הכי. רשימא חדא סליק מעיניה לקביל אודניה. שעריה תלי ותקיף, קריצוי רברבין. אית מומא מסטר אוחרא, אימא דיליה אזלת בחרשין כד הוה במעהא, ונפקת לפרשא דאורחין בליליא כד דא אתייליד. בגו תרין שנין דיליה אתחלש עד דאזער דיוקניה, ואמיה אזלא בלילא בהדיה וקא עבדת חרשין עליה.

האי חדי בחדוא. לית ביה מהימנותא. משבח גרמיה במה דלית ביה, גס רוח, ממלל בישין ועתיקין. וותרן איהו, לית ביה קמצנו כלל. מארי דגייפא הוא. אצלח ולא אצלח. חדידא בלישניה.

ואי חד שרטוטא במצחיה רב ותרין זעירין, דא אזל גו חרשין והא אימיה עבדת להו. ומתחלפין שרטוטין, דקא סלקין מעינא ימינא לעינא שמאלא. גס רוח איהו אבל לית ביה בישא כלל. קמצאן איהו. לית ביה קצת גיפא. חדידא בלישניה איהו.

בשפה דיליה אית ביה רושם חד סומק טפי, וחד שערא באמצעותא. אצבען די ברגליה שמאלא קמיטין, זקיפין מתפשטין. עיינין זבלגנין, ירוקין, נחתין דמעין תדיר. האי אתדבק באת פ', ואת ר' לא אתיישב ביה.

האי אית ליה ארבע שרטוטין במצחיה ועברין כלהו, ותרין זעירין מעיניה ועד שעריה. תרין רשימין ותלת זעירין בין קריצי עינוי. האי איהו ב"נ דאזל כפיף רישא. זינא חד מתלת מארי רשומין, דתולדות מארי צרעת אית ביה בזיניה. האי לאו מסאבא הוה למסגר. [p. 345] חדי איהו בכלא וחייך תדיר. כל מלוי חייכין בהו בני נשא. קמצן איהו בביתיה, באחרנין לאו הכי. לית ליה כסופא במלוי בגין דחמי דכלא חייכין ביה. גיפא איהו. שערין סומקין זעיר, לא שעיעין ולא קמיטין.

ואי במצחוי תלת שרטוטין דעברין ותלת זעירין דלא עברין וכל שאר סימנין ביה [לו ט"א] האי אית ליה פגימו ורושם חד בעינא. דב"נ דהוה צד צפרין עבד ליה בלא כוונה באעא דהוה אושיט לצפרין ואיהו אתרשים על עיניה שמאלא לעילא מקרצוי באורכא. ההוא דהוה צד צפרין אגזים ליה בההוא אעא בגין דהוה אפרח צפרים ומחא ליה בלא כוונה. האי אצלח למזוניה ולביתיה ולא למכנש ממונא סגי. מהימנא איהו ולא כ"כ והאי מהימנותא במלין זעירין אבל ברברבין לאו איהו מהימנא. מארי דלישנא בישא וכלא חייכין במלוי. פומיה רב שפוותיה רברבין. מאן דאשתתף בהדיא אצלח בכולא ואיהו אצלח אוף הכי טב איהו לכל שתופא.

רשימא דההוא מכתשא עמיה עינוהי זבלגין ירוקין וחד רשימו אוכס סחרא לון. האי איהו באת פ"א בשלימו דתרין אתוון ואת ר' בלחודוי.

דא רישיה רב וד' שרטוטין רברבין במצחיה ותלת זעירין בין קריצוי על חוטמיה. שערין רברבין אנפוי רברבין רישיה עגיל וחד לעילא קריעא זעיר. הוא גיבר חילא מארי זדונא במלין. שעריה קמיט. גיפא איהו ובליליא אשתתף איהו לגיפא. לזמנין אתכשל איהו באינתו אסורה. [p. 346] דיקניה מליא בשערין האי אית ליה בדרועא שמאלא חד רשימו דחרבא דמחא

ליה חד גבר אטר ימינא ביומא רביעא דשבתא כד בעא שמשא לאתכנשא דהא בההוא יומא איתער עליה חד חוטא דמאדים ההוא חוטא דבסטר שמאלא וההוא רשימו עקימא בבשריה בעיגולא. כד מטא ליומין דסיבו נפל מאתר דרכיב ביה או סוסייא או חמרא או נפיל מן כותלא ומניה יתחלש וימות דהא חובא דחב בעולימוי בהבל רדיף אבתריה. ואי ההוא גברא תב בתיובתא נפיל באמצע יומוי מגן חולשא דביה וימות. ואי תב בעולימוי כדין תשכח שרטוטין דמצחיה תלת רברבין וארבעה זעירין ותרין תרין מגו עינוי דסלקין לעילא. האי באורח כל ארעא יהא מרעיה ונפול מערסיה וימות, דהא לעלמין אית ביה נפילה לבסוף.

עיינין זעירין דקיקין דלא אתחזיין גוונין דילהון לפום שעתא וכד מסתכלין בהון אינון ירוקין ואוכמין האי איהו שפון חדין ואפין אריכין בחדידו כדין תשכח במצחיה תרין שרטוטין וחד זעירא בינייהו האי איהו באת פ"א בלחודוי ובאת ר' בלחודוי.

האי איהו שעריה תליא ולא שעיע [p. 347] אצלח בעובדי ידוי ובאורייתא אי אשתדל. אוף הכי זעירא איהו בשייפוי וגס בשרא לית ביה רוחא. ממלל מגו חוטמוי בגין דנקבין דלהון דחיקין ובג"כ נפיק רוחא בדחיקו לסטר שמאלא. בירכא דיליה לעילא מארכובא רשימא חד דמארי חבורה דעבד ליה רבייא חד בסכין ביומי עולימוי ואסתכן ביה.

מקנא הוא לאתתיה עד דב"נ חייכין מניה. בעי לאתתקנא בגוברין אחרנין ולא אתתקן וחייכין ביה. האי לא ישתתף ב"נ בהדיה דלא יצלח. חמדן איהו, אשתדל במה דלא אית ליה. חשיב גרמיה דאיהו גברא רבא ולא הכי. זכי לבנות ולא לבנים ואי מתחלפן שרטוטין תרין זעירין וחד רברבא במצחיה ואנפוי סומקין זכי לבנין ולברתא חדא אן דילדת בר ואסתלקת מעלמא.

אן חד אית ליה בתר אודניה ימינא רושם דטולפחא וחד שערא דתלי בריש אודניה ואצבעא זעירא די בידא שמאלא כפיף כדין תתקיים ותוליד בנין ובן. אי סימנין אלין [לו ט"ב] תהוין לה. בין רגלהא יכרע ויפול חד ברא בין אינון דיהא מבועא דנביע באורייתא. הוא מקרב ומפיק מבועין ונחלין דאורייתא, ובשנין זעירין יתכנש מעלמא. האי איהו מאינון אלף דמתכנשין מעלמא מריש שתא ועד ריש שתא ביומין קדמאין. מדאתחרב בי מקדשא לא אשכח בר שתין חסר חד. ואלין אינון דמסתלקי מעלמא כד יהבי ריחא עד לא מטא זמנייהו בגין דכד קב"ה עאל לאוליף אורייתא לאינון ינוקין דאסתלקו מעלמא כד יהבו ריחא עד לא מטא זמנייהו, אינון קדמאי באינון מלין.

קב"ה א"ל לההוא ממנא יופיא"ל שמיא דקאים וקשיר קשרין דאורייתא, מאן הוא דין דאקדים לי, הה"ד (איוב מא: 3) מי הקדימני ואשלם. ואשלם ודאי.

[p. 348] כדין קרא קב"ה למטטרו"ן דאיהו קיימא גו פרוכתא דפרסא, וששים אלף

רבוא מארי דאולפנא דאורייתא סוחרניה ואיהו מקשר קשרים למאריה, א"ל מאן האי דאקדים לי, מי הקדימני ואשלם. איהו רשים גו מתיבתך או לא.

[p. 349] א"ל מארי דעלמא לאו איהו במתיבתא דילי גו מתיבתך איהו וכל אינון דקדמי

תחות כל שמיא דילך הוא. הה"ד (שם) תחת כל השמים לי הוא. בגין דתרין מתיבתין אית לעילא. מתיבתא דההוא נער מטטרו"ן. ומתיבתא עילאה דקב"ה. ובכל אתר דתנינן מתיבתא עילאה דא דקב"ה. מתיבתא דרקיע דא דמטטרו"ן.

כדין א"ל קב"ה אי הכי לקוט ליה גבאי לקיט ליה וארח ליה הה"ד (שיר ו: 2) דודי ירד לגנו לערוגות הבושם. דודי דא קב"ה כד"א (שם ב: 16) דודי לי ואני לו הרועה בשושנים. ירד לגנו,

דא גורן דרקיע דקיימי כגורן. לערוגת הבושם, דא מתיבתא דמטטרו"ן. לרעות בגנים וללקוט שושנים, לעינא ולאסתכלא באינון מתיבתאן דיליה. מאי וללקוט שושנים, אל תקרי שושנים אלא שושנים, אליון אינון דמקדמי ריחא בהאי עלמא דמתלקטי ומסתלקי מהאי עלמא עד דלא מטא זמנייהו.

[p. 350] כדין קארי ההוא נער מטטרו"ן לגבריאל די קסת הסופר בחרצוי, ואמר ליה כתוב פתקא והב למלאך המות על פלוני דילקוט ליה מעלמא. ואתלקיט מיד, וסלקין ליה בקדמיתא למתיבתא דמטטרו"ן, ותמן אמר תלמודיה דאייתי בידיה ואולף תמן מה דאולף. לבתר סלקין ליה למתיבתא עילאה דקב"ה וזמינא למתיבתא דיליה, ותמן אשתעשע בהו באינון דיליה וברזין עילאין וטעמי דאורייתא דהו סתימין בהאי עלמא.

[p. 351] ויפיא"ל רב ממנא אזיל מגו מתיבתא עילאה וחתים סתרין ורזין דאורייתא מגו תרין מתיבתין. כל מה דאקשו במתיבתא דרקיעא אינון דמתיבתא עילאה מתרצין. במתיבתא עילאה לית תמן פרכי וקושיין אלא במתיבתא דרקיעא וחתים מתרי מתיבתי מלין דאורייתא כדקא יאות. ועל דא כתיב (תהלים פד: 8) ילכו מחיל אל חיל, ולזמנא דאתי יסתלקון פרכי וקושיין מגו מתיבתא דרקיעא כמא דאיתמר ילכו מחיל אל חיל, וכתיב (שם קכב: 7) יהי שלום בחילך שלוח בארמנותיך.

עד הכא רזין דעיינין בגו גוונין לאסתכלא.

דיוקנין דחוטמא. חוטמא איהו חותמא ופרצופא דב"נ לאשתמודעא. חוטמא זעירא עקימא דלא אתיישבת כראוי באורח מישר, דא איהו דאביד פרצופא דב"נ. ודא איהו באת ה' בלחודוי בלא שלימו. [p. 352] דא איהו דאורח [לו ט"ג] ענותנותא ושלימתא אתעכב' מיניה חציפא איהו.

שעריה בין סומק לחיור. תלת רשימין רברבין על מצחיה ותלת אחרנין דלא אתחזיין כ"כ. תלת שרטוטין אחרנין מסטרא דא לסטרא דא. שפוון דיליה רברבן. בחציפותיה ממלל בקשיו כל מה דבעי דאורח ענותנותא אתעבר מחוטמיה ומעל אנפוי, דהא כיסופא וענותנותא מיישר חוטמא על אנפין והאי לית ביה כלל. ובגין דאיהו חציפא כדיב וחייד במלוי.

ואי מתעברין שרטוטין מעל מצחיה, ואינון ג' רברבן וג' זעירין, ושעריה אוכס, הא איהו בין תרין אתוון במתקלא. דא נמיד רישא וחייד במלוי. שעריה שעיע ולא כ"כ. צערין רברבין מתערין עלוי ואשתזיב מכלהו.

דא זכו זעירא מאבוי מגין עליה. וההוא זכו אתרשים גו עמודא דקאים ביה ההוא נער. ואיהו זכי בחד יתמא, בגין דכל יתם וארמלתא קיימין בפקדוניה דמטטרו"ן דקיימא לדינא באינון שבעין סנהדרין.

בהיכלא דזכותא דיינין כל דינין דעלמא בר מתלת, בני חיי ומזוני, וכלהו בקראי כתיבי. בני, (ש"א א: 10) ותתפלל על יי, על דייקא. לעילא לעילא, אתרא דמזלא עילאה. חיי, (ישעיה לח: 5) הנני יוסיף על ימך חמש עשרה שנה, יוסיף דייקא. [p. 353] מזוני, דכתיב (תהלים נה: 23) השלך על יי יהבך והוא יכלכלך, על דייקא.

ותמן דיינין בני עלמא ויהבין פתקא למלאך המות לקטלא לון ולנטלא רוחיהון. והואיל ומשכונין עילאין וטבין דבני נשא בידוי דקב"ה, פקיד למטטרו"ן דיהון בנוי דההוא בר נש ואתתיה בפקדונא דיליה. ובגין דאסור למשכנא לון משכונין על משכונין לא יקומון. [p. 354] וע"ד מאן ישיזיב לון מעינויא, ההוא זכו אגין על בנוי. והוא חד מנייהו דההוא זכו אגין עליה בעידן עקתיה.

לדא אית ליה רושם במצחיה. חייבא או גייפא איהו ולא אתחזי קמי בני נשא דלא ידעין ביה. דא אצלח ומאן דאתחבר בהדיה יצלח יתיר מניה.

חוטמא עקימא ותרין נוקבין דיליה רברבין, וסלקין לבר אינון פתחין דנחירו, וחוטמא לא סליק. דא איהו באת ה' בשלימו.

ד' שרטוטין במצחיה רברבין ושית זעירין. אודנוי רברבין, עינוי רברבין, ותרין רשימין אוכמין דקיקין בעיניה דימינא. שעריה לא אתתקן במזייה בגין דאיהו רב ותקיף. רושם מכתשא במצחיה.

דא שרפא, בכל יומא זמין. כד אתרעם ברוגזיה קריר חוטמיה ואתחזי חוור. תב מרוגזיה לזמן רב. מהימנא איהו במלין רברבין, ובזעירין לאו הכי. חמדן איהו. גופיה מלי מכתשין ואבעבעועין בכל יומי שתא ובר זמנא חד זעיר ביומין דסתווא. אתנהיג בענתנותא בביתיה תיאובתיה למיכל בכל אתר אע"ג דלא יזמנון ליה. אי זכי באורייתא ואוליף ינוקין, זכי בהו בשי"ן תי"ו.

בידיה ימינא רושם עמיקא מתולדה דאתילד ביה.

[p. 355] תרתי נשין אזדמנו ליה. קדמייתא תמית על משברא. תניינא תזכי לתרין בנין, חד ימית זעיר בחלבא דאימיה, וחד יקום בעלמא גייפא יתיר מבני נשא אחרנין. וחין קיימין ביה, אבל לא כל כך.

חוטמא דאזיל באורח מישר ומתתקנא על גבי אנפין, האי איהו באת ה' בשלימו. דא אתגלי במצחיה תרין שרטוטין רברבין וה' זעירין ותרין מסטרא דימינא לגבי שעריה, מישר מתתא לעילא. שעריה בין אוכס וסומק, תליא על אודנוי. עינוי רברבין ירוקין, וחוטא סומקא סחרא לגו. אנפוי אריכין, דא איקרי אנפי נשר.

דא מבנוי דסיהרא באשלמותא. [לו ט"ד] כד בעי לאזערא גרמיה טב איהו לגבי מאריה. דחיל חטאה איהו. בימי עולימוי איהו בלא מרעין, אזיל בבריאותיה כגיבר בלא דחילו. ביומין דסיבו נחית כנחיתו דסיהרא, חלשא להוי. מרעין רדפין אבתריה, דא זכאה, במרעין יתכפרון. ואי מתחלפין סימנין, ביומי עולימוי להוי במרעין, בגין דאיהו כסיהרא דבעיא לאנהרא. ויהא ההוא גברא במסכנו, וביומין דסיבו יהוי בלא מרעין ובעותרא ויקר סגיא, דהא כדין אנהירת סיהרא וקיימא באשלמותא. ודא איהו צדיק וטוב לו. ודא ענותנותא ביה רחים הוא למאריה בכלא.

חוטמא אריכא וחד, חדודא כרישא דחוטמא דנשרא, האי איהו בלא את כלל. [p. 356] שיעריה קמיט, שרטוטין דמצחיה תלת. אנפוי חדידן, עינוי זעירין. הא איהו חמדן במה דאית להו לאחרנין. כל עובדוי לאו בדחילו דשמיא. סאני אורייתא, סאני מאן דלעאן בה. רחים לפום שעתא למשמע מלין דאורייתא ולפום שעתא פרחין מניה. ברגליה שמאלא תרין אצבען קמיטין דלא מתפשטין, וברגליה ימינא חד. האי איהו בחטאה דגנבא ולא יתוב מההוא חובא לעלמין. בין כתפוי תליין תרין שערין רברבין. בחדוי אית תלת שערין דתליין. אומי אומאה בכל רגעא ושעתא ולא אתהני.

זמנין תרין בשתא ישתתף ב"נ בהדיה ולא יתיר ויצלח. והוא מאדר עד ריש ניסן, ומאלול עד שית יומין דמרחשוון, ולא יתיר. וביומין אלין יצלח מאן דישתתף בהדיה דהא יומין אלין יומין דאתוון אינון, ומאן דלית ליה אתוון אתאחד בהו. ביומין אלין נפקין נשמתין ערטלאין ואינון מתהדרן כמלקדמין ולית לון זווגין. וביומין אלין נפקין אתוון כ"ב ושראן בהו ומתעטרן בהו, וברחמי ישתכחין זווגין. ובירחין אחרנין וביומין אחרנין לאו. דהא מז' באדר בטש בוצינא ואפיק אתוון זעירין, ובקעין רקיעין ונפקין לעלמא. בזמנא דאינון נפקין כל אינון נשמתין ערטלאין דהוו זמינין לאתהדרא נפקין בהדייהו ואתאחדן באינון אתוון.

[p. 357] ונפקין ע"י דפרוונקא. בגין דכל בני עלמא כד אתבנין לאתציירא בהאי עלמא, כל ציורין דאתוון מתציירין בהו על ידא דאינון תלת שותפין דקא מזדווג בניינא. והשתא אלין דקא מתהדרן כל אינון אתוון דקא אתציירו בהו, אחרנין לא מתציירי בהו. דהא אינון פרוונקין לא מציירין לון באתוון כמה דאתציירו בקדמיתא מסטרא דאבא ואימא.

[p. 358] ואלין אתוון אזלין ומשטטין בעלמא, ואתאחדאן בהו כל אינון דלית להו אתוון, עד ריש ירחא דסיון, דהא כדין אתטמרן אלין ואתוון עילאין בעיין לאתגלאה. ומאלול

אתטמרו אלין עילאין עד ו' יומין במרחשוון, עד דיהדרון בני נשא מחובייהו, ויתכפר לון, ומתהדרן אתוון כמלקדמין.

ובין כך וב"כ אינון זעירין נפקן לקיימא עלמא ואלין אתאחדין בהו בגין דלית לון אתוון כלל. דהא מאלול קיימא תשובה ואתוון סלקין לגבה ובני עלמא מתהדרן מחובייהו ומתהדרן לאתוון.

וקיימין על עלמא תרין ירחין ומסתלקין טבת ושבת. מז' באדר נפקין אלין אחרנין כמא דאתמר. ואלין דמתאחדן בהו מקדמי רחמי באלין יומין. ותרין ירחין אחרנין אתטמרן כלהו ואלין תמוז ואב, ונפקין ימי הרעה באתוותייהו. ושלטין אלין על עלמא ואחרנין אתטמרו. ובג"כ באינון יומין זכאה איהו מאן דאשתזיב מנייהו.

[p. 359] וכד חוטמא אריכא רב בפותייה לגבי רישא, דא איהו באת ה' ולזמנין [לז ט"א] את י' אתחבר בהדיא. דא איהו בר נש דאצלח. אנפוי קמיטין בתולדות דאבעבועין, עינוי סומקין. דא איהו בין אינון תולדין דסגירו דעינוי לזמנין זלגין דמעין. קמיטין דמצחיה ד' וב' עברין, רשימין כאריח על גבי לבנה. שעריה רב. האי אצלח ודחיל חטאה. שבח גרמיה בכלא יתיר ממה דאית ביה. ובזמנא דאתנענע זלגין דמעין. וכאיבא בחוטמיה עד דאושיד ליחה ירוקה. ודא קשיא מאינון זיני סגירן. מאן דאשתתף בהדיא אצלח. מהימנא איהו בכלא.

על כתפיה שמאלא אית תלת רשימין, ב' סומקין וחד אוכס, ברס אוכס אית ליה תועלתא, האי משיך לאתקרבא בבני נשא ואחיד בהו דלא יחשבון ליה כסגירא. מומא אתייליד ביה בלילא בחד יומא דסתווא ביומי דעולימוי, דאכל נונא ושתה מיא ונפק לבר. ובההוא שעתא הוה שליט כוכב שבתאי בעלמא וחד ענפא דיליה הוה משיך לאתפשטא לתתא. ונפק איהו בגילוייה דרישא ומחא ביה על ידא דקורקפניי ושמרירוין, תרין רוחין דשלטין בההוא ענפא. וכך אתמחי האי ב"נ, רשמו ביה תרין רשימין סומקין וההוא ענפא רשים ביה ההוא רשימו אוכמא, דהא מילוי דשבתאי באוכס אשתמש.

[p. 360] ורזא דא שליט ביומא דשבתא ולא בעמא קדישא, בגין דעמא קדישא לית לון חולקא ואחסנתא בכוכבייה ומזלי אלא בקב"ה בלחודוי. ואצטריך לון לאחזאה חדוה ומיכלא ומשתייה ולבושין, ולתקנא ביתא ופתורא ביומא דא.

[p. 361] דלאו הכי לכל אינון דאחידן בכוכבייה דשבתאי דאצטריך לון לאתענאה ולאחזאה עציבו ודאגה ורוגזא, ולמלבש שחורין ולכסאה שחורין, ולא למיכל בשרא וחמרא ומשחא, ולא לאתענגא בעינוגין דעלמא, אלא למיתב בדיורא עציב ולא תפרשא מן בני נשא. וכדין אלין רוחין קרקפוניי ושמרירוין אתמשכין עליה ואודעין ליה מלין דעלמא באמשכותא דשבתאי.

חזינא בספרא דשלמה מלכא דאית ב"נ דאתיילידו כד שלטא ענפא דא, ואינון עציבין תדיר דלא חדאן לעלמין בר אי לעאן באורייתא, וקא אתאחדאן בקב"ה. ועכ"ד אי אית ביה בההוא ב"נ יסודין ושרשין מזכו דאבהן, ענפא דא דנפיק משבתאי לזמנין נצח ליה ואחיד ליה. [p. 362] ואינון תרין רוחין מתפשטין ואזלין לנוקבא דטינרא, דתמן מתכנשין כל רוחין ערטלאין דלא עאלן לגו פרגודא דמלכא. ואינון ערטלאין בהאי עלמא, וכד נפקי מהאי עלמא משטטי לאעלא בההוא עלמא. ונעלין תרעא באנפייהו בכל סטרין דעלמא, ולא אשכחו נייחא עד דאינון נפקין ומשטטי בעלמא. ואלין איקרון בשמהן שכנות. וביומא דשבתא כד אתקדש יומא, ואינון, לאן עאלין. לגו נוקבא דחד טינרא דאיהו לבר מחומות גנתא בטורין דלבר. ומשתכחי תמן כל יומא דשבתא, ולבתר נפקין ומשטטי בעלמא ומודיעין בחיזו דליליא מלין לבני נשא. וכד נצח ענפא דא לההוא ב"נ, אינון תרין רוחין אזלין לההוא נוקבא ומתעכבין תמן עד דנפיק שבתא. כיון דנפיק שבתא נפקין אינון נשמתין ואינון רוחין בהדייהו ומתחברן כחדא. ואתיין אינון תרין רוחין וחד נשמתא דגזעא דההוא בר נש ע' דרגין לאחורא. ושארן על ההוא ב"נ רוחא בתר רוחא [לז ט"ב] ואודעי ליה מלין בעלמא, מנייהו קשוט ומנייהו לאו קשוט. מנייהו קשוט מסטרא דנשמתא ערטילאה, דהא אשכחא תמן נייחא. ומנייהו לאו קשוט מסטרא דאינון רוחין. ולזמנין אינון רוחין אודעין ליה מילי קשוט לזמן קריב. ודא איהי נשמתא דלא אשכחת פירוקא לעלמא מע' דרגין לאחורא. כדין כוכב שבתאי משיך להאי עלמא אינון רוחין, ובגינה לא דחיל ההוא בר נש כד שראן עלוהי ולא אזדעזע. זכאה חולקיה דמאן דאית ליה זכו דאבהן לסייעא בכל אינון עובדין.

[p. 363] חוטמא עקים, וההוא עקימו סטא לסטר ימינא, דא איהו ב"נ דרשים באת ה' ולזמנין באת ר', ולא מתחברן כחדא. דא איהו ב"נ ממלל רברבין. במצחיה שרטוטא חדא רברבא וד' זעירין. ועיניו דקיקין ולא כ"כ, ואינון מתהפכן לסומקא. שערוי תליין שעיעין זעיר. שלשלאה רברבא הוה ליה ותלייא מניה, סיועא אית ליה. מהימנא איהו, אצלח בעובדוי. דא אית ליה פגימו דמומא, דאיהו סריס חמה או תלייא בכיסא דביעוי חד מבעוי, ולא אפיק זרעא כדקא יאות. בידא דשמאלא אית אצבע זעירא קמיט ולא אתפשט.

אמר אדם קדמאה (תהלים קלט: 15) לא נכחד עצמי ממך אשר עושיתי בסתר רוקמת בתחתיות ארץ. מכאן דמזווגא דדכר ונוקבא אתיא נשמתא קדישא, זיווגא דמלכא במטרוניתא.

מ"ט תחתיות ארץ, תרין תחותין אית לההיא דאיתקרי ארץ חפץ, אתרא דאתציירא נשמתא דדכורא לימינא ואתרא דנשמתא דנוקבא לשמאלא.

[p. 364] וע"ד בעי אתערותא מסטרא דנוקבא, הה"ד (ישעיה מא: 25) העירותי מצפון ויאת. וכדין ממזרח שמש קורא בשמי, זווגא דשמשא בסיהרא, יעקב ברחל. ויבא סגנים כמו חמר, אלן חיילין דעלמא דנפקו מאד"ם קדמאה.

בתר הכי (תהלים קלט: 16) גלמי ראו עיניך, כשהייתי מוטל גולם בלא צורה ממזרח למערב. ראו עיניך, הדורות העתידות לצאת ממני כי אתה הוא הקורא הדורות מראש. ועל ספרך כולם יכתבו, זה ספר תולדות אדם לדיוקנין. דבהאי ספרן של צדיקים הוו אתחקקן כל דיוקנין דעלמי בצירופא דאתוון זר"ה פס"ץ.

[p. 365] ותמן כלם יכתבו בצירין דקמטין במשכא דאדם, כגוונא דרקיע השמים דתמן כוכבים, המוציא במספר צבאם לכלם בשם יקרא. לזרעא דישראל עבדי, יעקב אשר בחרתיך, דאינון איקרון אדם דכתיב (יחזקאל לד: 31) ואתנה צאני צאן מרעיתי אדם אתם. ובגינהון אתברי עלמא, הה"ד (ירמיה ב: 3) קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה. דאינון עאלו במחשבה עד לא אתברי עלמא, וכלהו ועל ספרך יכתבו.

[p. 366] ימים יוצרו, לכלהו יומין עילאין כמנין משכ"ו וקחו לכם. משכו יומין עילאין לאנהרא ליומין תתאין, שס"ה ורביע יום. ומקצת יומא ככולי יומא לחושבן משכו. ומאן דמשיך מתמן משיך נהירו לסיהרא לקדשא לה.

ולא אחד בהם, דא דוד משיחא דלא הוו ליה יומין לאתנהרא, ואיהו משיך ליה שבעין שנין כד"א (תהלים לט: 6) הנה טפחות נתת ימי. מאי טפחות, ט' פחות, טב הכא דפחית לון מיומוי אדם למיהב לדוד דהוה טוב רואי. טוב דיליה מאדם קדמאה דעבד עמיה צדקה בגין דיהא מוכן דוד לעשות צדקה לישראל. כגוונא דקביל דוד [לז ט"ג] עני ואביון, הכי יהיב למסכני. וכלא במשפט כד"א (ש"ב ח: 15) ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו.

[p. 367] ואתערו שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם קדמאה בגין דיעקב יושב אוהלים ואוליף תמן בבית שם ועבר ואברהם ויצחק למפלח לקב"ה, בגין דאיהו בכור דכתיב בני בכורי ישראל, ועבודה בבכורות הוה.

ודאי ספרא דאדם קדמאה הוה ליה ליעקב וספרא דחנוך וספר יצירה דא"א. והא איתערו מסכת ע"ז דא"א ד' מאה פרקי. ומכל אינון ספרין אוליף יעקב אבינו איש תם יושב אוהלים חכמתא סגיא.

[p. 368] והוה שופריה ושרטוטין דיעקב כגוונא דאדם קדמאה. והוא כגוונא דאדם קדמאה דאיהו קדם ליצירה יציר כפיו של הקב"ה, אוף יעקב ראשון, ראשון לשלימו. קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה, דהוה ערסיה שלים מה דלית הכי באברהם דנפיק מניה ישמעאל

ובני קטורה, ואיננו סיגי הכסף. ואדם דנפק מניה קין, ונח דנפק מניה חם, ויצחק דנפק מניה עשו, סיגי דהבא. אבל יעקב ערסיה שלימא איהו, ועל דא ביה בחר יי מכל העמים דכתיב (תהלים קלה: 4) כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו, וכתיב (דברים לב: 9) כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו.

סתרי אותיות

[זהר חדש, א ט"ב] [p. 370] רבי שמעון פתח (תהלים קו: 2) מי ימלל גבורות יי' ישמיע כל תהלתו וגו'. (ירמיי י: 7) מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה, כי בכל חכמי הגוים וגו'. באתון רשימן דמחקקין ע"ג סתימו דסרטא דקיומא, סלקן רתיכין ברתיכין קדישין. כל רתיכא ורתיכא סלקא באת רשימא. אתרשים את בקיומיה סליק בגויה ההוא רתיכא, כל את ואת קאים על קיומיה דההוא רתיכא דאתחזי ליה.

[p. 371] מהכא סלקא מלה לאתפרשא, כל את ואת ברזא דרתיכין קדישין בארבע סטרי עלמא. רזא דאת קדמאה סלקא ונחתא, סליק בעטרוי לגבי מאה עלמין. לקבל דא את יו"ד סלקא ברעו דמחשבה ואסתים ולא אתיידע.

אתחפייא תחותי חד אגוזא דחפייא טמירא בטמירו, ואיהו רתיכא דקיימא תחות ההוא רזא טמירא. וההוא את קיימא בגניזו [p. 372] נקודה חדא תחותיה. ההוא אגוזא קיימא בשית סמכין, וסמכין לה בשית סטריין. אינון שית סטריין גניזין בגו ההוא אגוזא. מגו סרטא דאת דא נפקא רתיכא חד קדישא. ואיהו רתיכא גניז ולא אתגלייא בר כד נהיר נהירו דההיא אגוזא טמירא, כדין אתגלי ההוא רתיכא. וההוא רתיכא טמיר וגליא. ואיהו נפקא מגו נציצו דבוצינא כד מדיד משחתא תחות קשרא קדמאה. וההוא נציצו, כד משחתא קיימא, נהיר דא וסלקא ונחתא, ואסתמיך תחות את יוד, ואיהי נקודה חדא.

[p. 373] ולבתר אתפשט ההוא נציצו ואפיק תלת ניצוצין אחרנין, ואסתמכין תחות קוצא תתאה דיו"ד. לבתר נפקא מגו קשרא תניינא נציצו אחרא דנהיר וסלקא ונחתא, ואסתמיך תחות את יו"ד בסטרא אחראי. לבתר אתפשט ההוא נציצו ואפיק תלת ניצוצין אחרנין ואסתמכין בסטרא דא תחות את יו"ד. לבתר נפקא מגו קשרא תליתאה נציצו אחרא ומגו דא אתקשר רזא דחו"ל במשחתא דבוצינא.

אשתכחו לאת יו"ד נקודה עילאה תשעה סמכין על מה דאסתמיך, וכלהו רתיכא לגבי את דא. כדין אתנהיר ואסתמיך על תשע סמכין אלין. וכדין נהרין מגויה תמניא אחרנין וכלהו קיימין ברזא דאת יו"ד, נקודה עילאה טמירא.

אלין תשע סמכין דלתתא סלקין בשמא ולא סלקין, בגין דאינון תשע דאיקרין אין סוף קיימין ולא קיימין, ולא אתיידעו. ואיקרון ולא איקרין, ולא ידיעו כלל. ואלין סלקין בשמא ולא סלקין. ורזא לפני"ך וחנותי את אשר אחון, ורחמתי את אשר ארחם. לית מאן דיקום בהון ובשמהן דילהון, ולא אתגליא למיקם בארחייהו. וע"ד לא קאים משה עלייהו בגין [p. 374] דהוּוּ מקדמת דרגא דיליה, דההוא נציצו קדמאה כתיב לפני"ך. וכן כולהו קיימין אקדימו לדרגא

דיליה, ועל דא לא קאים באורחוי דקב"ה בגין דכלהו סלקין גו מחשבה ומתמן מתפשטין אורחוי לכמה סטרין ברעותיה דקב"ה, ולא אתיידעו כלל.

סלקא את דא באלין סמכין לעילא. בטש מאן דבטש דלא ידיע. ואין סוף נהיר ולא נהיר, ונחתא ולא ידיע ממאן דנהיר. כד נחית אתכלילן ביה אינון סמכין, ואתפשט. כד אתפשט נפק חד נהורא כליל מכולן ואתחפיין ביה, כמאן דעייל בחד היכלא. ההוא היכלא קיימא בתרין סטרין דלחפיא, ואתגלייא לעילא. ואינון תשע [א ט"ג] סמכין נהרין בגו ההוא היכלא, ואת יו"ד אגניו בגו ההוא היכלא באינון סמכין.

וההוא היכלא איקרי ה"א, זמין ולא זמין, אתגלייא ולא אתגלייא, לא אתגלייא כלל.

ברזא דא קיימא את יו"ד וכולהו סמכין, בגין דאיהי טמירא, ובה קיימא כלא לאתעטרא.

[p. 375] האי אית ליה חמש רתיכין דנפקן מגו ההוא נהירו דבוצינא כד סלקא לאתרה

ואתכנישת לבתר דעבדת משחתא ואלין אקרון נפלאות, נ פלאות. רזא דא בעא דוד מלכא

למיקם על חמש רתיכין אלין כד"א גל עיני ואביטה נפלאות. ואלין כד נהרין וסלקין לה

לאתעטרא אתעבידו חמשין לנהרא גו חמש דלתתא דנפקין מינה.

ואינהו נ פלאות אלין נהרין וסלקין לה לעילא ואתעטרו ואתקשרו גו אינון תשע סמכין

אחרנין ואינון תשע סלקין לאת יו"ד לעילא לעילא כד נחתין ולא ידיע ממאן נחתין האי ה"א

אתעטרת ב"י ברזא ד"נ דאינון חמשין ואינון פלאות דאינון חמש סמכין בגוה וכד אתעטרת

ואתפשטת אהדרת מרזא דנו"ן לגו רזא דה"א אתפשטו אלין חמש סמכין לתתא וקיימא

עלייהו. וכד אתנהירת בכולהו כדין נפקין מינה ה' נהורין, משתנין ולא משתנין, ימינא ושמאלא.

[p. 376] מכאן ולהלאה קיימא מלה באתגליא לאסתמכא על רזא עילאה ברזא דשמא

קדישא למהוי סתים דא בדא ולאשתכללא רתיכא קדישא.

ואלין חמש אינון ארבע, ואינון חמש לקביל חמש סמכין סתימין, ואינון ארבע לקביל

ארבע סטרי עלמא. וכל חד וחד אית ליה רתיכא בלחודוי וכלהו רתיכין כלהו כלילן כל רתיכא

ורתיכא בנהורא חד וכל נהורא ונהורא אתכליל באינון סמכין. וכל סמכא וסמכא אתכליל באת

ה"א והאי את ה"א אתכליל באינון תשע סמכין וכל חד וחד אתכליל באת יו"ד נקודה קדמאה

עילאה למהוי כלא חד.

מהכא אשתכחו רתיכין דסלקין עד את ה"א מתתא לעילא כ"ה רתיכין. ורזא דאיברכו

כ"ה מתתא לעילא.

[p. 377] מאת ה"א ולעילא תשע רתיכין דקיימין בלחודוייהו בלא חושבנא עד רזא

דיו"ד וכלא אסתים בגויה.

מכאן ולהלאה רזא דשמא קדישא לאתעטרא באינון רתיכין ולאתכללא דא בדא באלין אתוון יהו"ה.

א"ר שמעון קב"ה איקרי אחד דכתיב (דברים ו: 6) י"י אלהינו י"י אחד. קב"ה הוא איקרי ראשון דכתיב (ישעיה מד: 6) אני י"י ראשון. קב"ה הוא איקרי אחרון דכתיב (שם) ואני אחרון. בריך הוא וברוך שמייה לעלם ולעלמי עלמיא.

ה"א רזא דכתיב ואני אחרון, דא ה"א בתראה דשמא קדישא. רתיכא קדישא באחרון דכתיב (שם מא: 4) ואת אחרונים אני הוא. אחרון ואחרונים כלהו ברזא חדא אתכלילו אלין באלין. רזא דה"א אינון ד', ואלין ד' דאיקרין אחרונים כלהו קיימין מסטרא דלעילא ומסטרא דלתתא.

רתיכא דא מיכאל גבריאל רפאל אוריאל. אלין אינון ארבע וחדא נקודה דקיימא עלייהו אינון ה"א. ולא איקרי ה"א דא אלא ברזא דאלין ארבע ונקודה בתראה דשרייה עלייהו. ורזא דה"א דא דל"ת הות וההוא נקודה דשרייה עלייהו באמצעיתא אתעביד ה"א.

[p. 378] וברזא דחנוך אית ה"א אחרא לתתא, דקיימא מתקשרא בהאי ה"א, וכלא חד בחד. וכדין איהי למבכי, וסימניך אה"ה, בגין דסחרני בישא לתתא חפייא כגוונא דדל"ת. וסחרא לאלין ארבע ולחאי וקיימא בהאי נקודה קליפא תקיפא לחפייא עלה. וכדין אתכסיאת סיהרא ונהירו דילה אתחפייא וכדין אתייהב רשו למידן עלמא בדינין בישין. ורזא דא ה"א בתראה, [ב ט"ב] מתרוייהו בחד נקודה ה"א, דהא כדין דינא אתייהב ברזא דכתיב (דניאל ד: 14) בגורת עירין פתגמא.

[p. 379] רתיכא דא קיימא בה"א בתראה, לא מתפרשן דא מן דא לעלמין. בכל אתר דתשכח מיכאל, דאיהו רישא לאלין, תמן איהי שכנתא. וכלא אתקשר דא בדא ואינון מתקשרן גו ההוא נקודה וכלא ה"א.

וכד איהי חד ה"א ואת אל"ף או את יו"ד קדמא לה ואיהי בחד נקודה, כדין איהי אתייהב לאוטבא עלמא, א"ה או י"ה, דהא קליפא בישא איתברת קמה ולא חפייא עלה. הא"י קיימא ברז"א ד"א.

כגוונא לית לך שמא קדישא באתוון רשימין דלא קיימא בההוא את רתיכא דילה, בההוא שמא על מה דאיסתמיך. וההוא רתיכא סמכא דילה, דלית לך מלכא דלא אתי בחילוי ולא אשתכח יחידאי. וע"ד כתי י"י צבאות, כלא כחדא דלא איתפרשן רתיכין מן שמא קדישא, וכל את ואת כליל בגויה רתיכא דילה. וכדין כלא איהו שמא קדישא.

האי את ה"א אית לה רתיכא באינון שליטין לתתא בגין דאת דא באתגלייא זעירא דמן חברייה. אבל כלהו אתוון אחרנין לית לון רתיכא לאתכללא באינון אתוון באלין תתאי, בר האי בגין דאת דא אתכליל בתתאי דלבר. ואתוון אחרנין אתכלילו בהו רתיכין קדישין דלאו אינון

לבר, בר כד מתחברן היכלין בהיכלין תתאי בעילאי אבל לא איתכלילן באינון אתוון למהוי חד את.

[p. 380] ובגין כך כל את ואת מן שמא קדישא אתכליל ביה רתיכיה. כל שמא ושמא מן

שמהן קדישין אתכליל רתיכיה בגויה. ודא הוא שמא קדישא כדקא יאות, וכן כל את ואת מאינון ארבע, אינון רזא דרתיכא למאן דלא אתיידע. ולכל את ואת אית ליה רתיכא דאתכליל בגויה ואתרשים בההוא את ממש.

האי ה"א איהי תריסר וההוא נקודה דקיימא לעילא איהי תליסר, ואינון תליסר מכילן דרחמי לתתא כגוונא דלעילא. הני תריסר אינון תריסר תחומין, ואינון לדי סטרי עלמא, תלת תלת לכל סטר. ואינון תלת אינון תשעה לכל סטר. לסטר מזרח תשעה, לסטר דרום תשעה, לסטר צפון תשעה, לסטר מערב תשעה, והאי נקודה דקיימא עלייהו באמצעיתא. אשתכח האי נקודה דאשלים לכל סטר לעשרה, בגין דקיימא באמצעיתא. לסטר מזרח עשרה, לסטר דרום עשרה, לסטר צפון עשרה, לסטר מערב עשרה, עשר ספירן לכל סטר. ואלין אינון מי אתוון דקיימין ברזא דבראשית לתת' ברזא דשמא קדיש', ותרין אזנין ליחדא בימינא ושמאלא וכלהו קיימין ברזא דה"א. השתא אשתכח דה"א דא בכל אילין רזין עילאין, בההוא רתיכא קדישא, באינון תריסר, ברזא דעשר ספירן, ברזא דמ"ב אתוון מחקקן דבשמא קדישא, כלא אתכליל בהאי דיוקנא דה"א.

[p. 381] וכלהו קיימי באלכסוונא ברזא דנקודה דקיימא באמצעיתא דאכרע להן באורח

מישר סטרא דא בסטרא דא. [p. 382] וכן לדי סטרין כלהו קיימי במתקלא, טיקלא דקיימא לאתקנא כלא.

ברזא דא אתבריא ואתתקנו כל הני תתאי, ע"ד כתיב (בראשית א: 26) ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו. נעשה, ודאי. איהו ה"א וכל הני רזין דקיימי לתתא ואתאחדו בה בדיוקנה ממש, כמא דאיקרי ה', בר מה דאתאחידת לעילא במה דלא אתחזי כלל בדיוקנהא ולא איתרשים בה לאיתחזאה.

כד [ב ט"ג] איקרי ה"א אזדמנת בכל הני רזין, איהי כלא. בגין דא קיימא האי נקודה גו

אמצעיתא, בגין דאיתאחידת בכלא, אלין דלסטור מזרח אתחדא בהו ואיהו עמהון. אלין דלסטור דרום אתאחידת בה ואיהי עמהון. אילין דלסטור צפון אתאחידת עמהון ואיהי עמהון. ובג"כ איהי בכלא, וכלא בה, וכלא ה"א. וע"ד כתיב נעשה אדם, וכתיב ויאמר אלהים, כלא איהו ברזא עילאה כדקא חזי.

[p. 383] וכל הני רזין וכל רזין עילאין כלהו אשתמודען בהני אתוון, ואתרשימו בההוא

את ממש לאתתיחדא שמא קדישא כדקא יאות. וכלא רזא עילאה בשמא קדישא. עד הכא

איתרמיזת חכמה עילאה ברזא ה"א בתראה דאתוון ארבע. זכאה חולקיה מאן דעאל ונפק וידע אורחוי דקב"ה למיעל בלא כיסופא לעלמא דאתי.

רזא דאת ו"ו, רתיכא קדישא עילאה דקיימא בקיומא שלים. האי אתפלג לתרין אתוון דאינון תרין ווי"ן ו"ו דא כגוונא דדא, ואינון תריסר רזין עילאין. האי ו"ו עילאה איהו קיימא בחמש סמכין עילאין דקיימא עליהו את ה"א עילאה. [p. 384] והאי ו"ו אע"ג דאיהי שית ורזא דשית איהו חמש ורזא דחמש, וכלא איהו כדקא חזי. שירותא בסטרא דימינא רזא דנהורא קדמאה. דא קיימא על רתיכא חדא דאיהו תלת תלת ולא ארבע. ואע"ג דלית רתיכא אלא בארבע כלא הכא ברזא דתלת תלת כמה דאתוון אזלין בשמ' קדישא. הכי נטלין כלהו האי את ו' איהי תליתאה דשמא קדישא, ובג"כ כלא אזלא בתלת תלת.

את ה"א דקאמרן איהי רביעתא דאתוון, ובג"כ רתיכא דילה איהי בארבע. ואע"ג דאיהי בארבע איהי בתלת תלת. וכלא אזלא בארח מישר לסלקא דא כגוונא דדא למהוי חד. [p. 385] רתיכא דלסטר דרום דאיהו ימינא, ההוא רתיכא בתלתא די נפקא מגו בוצינא. כד סלקא רוחא דנשיב בתריסר ריחין דבוסמין דסלקין ריחא ולא סלקין, כליל בתלת גוונין, נהיר בנהירו ואשתיאב בגויה. חד להיט באשא וחד להיט במיא וחד להיט ברוחא. והאי אתפרש והוי תלת. האי רוחא כד אתפרש והוי תלת גוונין אלין, לאו אינון אשא ולא אינון מיא ולא אינון רוחא, אלא האי רוחא כד אתפרש כל חד וחד נהיר ולהיט ויהיב תוקפא לאתר דעליה, ולבתר אתעביד סמך תחותוי. גוונא חד אתלהיט ואתקף ביה אשא דאתכלילו בימינא. גוונא אחרא אתלהט ואתתקפו מיא דאתכלילו בימינא. גוונא אחרא אתלהיט ואתקף ביה רוחא דאתכליל בהאי סטרא דימינא. ואלין תלת גוונין אינון רתיכא חדא לסטר ימינא ברזא דאת ו'. ואלין אינון כינויין דאית ביה בקב"ה, ברזא דאינון שמהן דאיקרין בהו. וע"ד שמא דקב"ה איקרין בכמה שמהן וכלהו כנויין אתכלילן בכל רזא ורזא מאלין סטרין עילאין דאינון שמהן דלא נמחקין.

[p. 386] סטר דא דאיהו ימינא איקרין אל, רתיכא דילה איקרין גדול בכללא. כד אתפרשן האי רתיכא דאינון אילין תלת גוונין הכי אינון שמהן איקרין גדו"ל חסי"ן קדו"ש. הני אינון רתיכא לימינא דאיקרין אל, רזא עילאה מאינון שמהן עשרה כמה דאוקימנא. הני תלת גוונין דאינון רתיכא לסטר דימינא, להטין ונהרין לתתא וכל גוון וגוון מהני תלתא אתפריש ותרי אחרנין לכל סטר עד דעאלו בחושבנא תלת תלת, ואינון תשעה. והאי ימינא דעליהו רכיב אשלים לעשרה. אוף נמי כל הני איקרין ספירן עילאין וזעירין, וכולהו מדן דקב"ה.

תרין דנפקו מגו גוון חד [ג ט"ב] איברי חנו"ן וחד רחוי"ם, אל, ואלין אינון מההוא גוון דאיתתקף במיא. תרין דנפקו מגו גוון דאיתקף ביה אשא, חד איברי ארך אפיס וחד איברי רב חסד. תרין דנפקו מגו גוון דאיתתקף ביה רוחא, חד איברי חסיד וחד איברי סולח. וברזא דספרא דחנוך האי איברי טוב והאי איברי ישר, וסימנך טוב וישר יי'.

[p. 387] ומאלין מתפרשין נהורין לתתא, וכולהו רתיכין אלין לאלין. וכלהו כנויין לבר אבל לא מתדבקין באלין לגבי עילא, וכלהו כלילן בסטרא דימינא. וכלהו חד לגבי האי סטרא, וכלא ברזא דאת ו"ו.

שירותא בסטרא דשמאלא רזא דחשוכא דמתפשטא בחשוכא לתתא עד דאיתברי מניה גיהנם מלהטא מההוא חשוכא דאשא תקיפא סומקא אוכמא. והכא מלהטין שביבין תקיפין דנגדין ואתמשכן לתתא וכלהו מגו חשוכא דאיהי שמאלא להאי סטרא.

כד בוצינא סלקא מגו מדידו דמשחתא נהיר לסטר ימינא. ומההוא נהירו נהיר לגבי חשוכא. ומטין לגביה דההוא אשא נהורין, וקרבין לגבי ההוא אשא לגבי ימינא, ונהיר מניה. כדין אתפשט ונהיר מגו בוצינא רוחא אחרא דנהיר מלהטא. האי איהו אתפשט למהוי רתיכא לההוא סטר דשמאלא. אתפשט ברזא דתלת גוונין לגבי האי סטר דאיברי צפון. והאי רוחא לא סליק בבוסמין כלל ולא ריחא בגין דהאי שמאלא איסתמיד על ההוא רוחא דאתפרש בתלת גוונין אלין. אלין גוונין נהרין בתלת סטרין דאשא דאיהו סטרא דשמאלא, אשא גוון חשוד, אשא גוון סומקא, אשא גוון אוכמא. הני תלת גוונין דמתפרשן מההוא רוחא דנפקא מגו בוציצא סמכין לתרין סטרין. גוונא אחרא אתלהט ואתתקף ביה אשא גוון חשוד דאיהו בסטר שמאלא. גוון אחרא אתלהט ואתתקף ביה אשא גוון סומק דאיהו בסטר שמאלא. גוונא תליתאה אתלהט ואתתקף ביה אשא גוון אוכם דאיהו בההוא סטר שמאלא. ואלין תלת גוונין אינון רתיכא חדא לסטר שמאלא ברזא דאת ו"ו.

[p. 388] אלין איקרון כינויין להקב"ה ברזא דשמאלא, חד איברי אדיר וחד איברי חזק. וכלא בכללא חדא איברי גבור בגין דסטרא דא איברי שמאלא איהו אלהים. והא אוקימנא לכמה סטרין איברי אלהים.

הני תלת גוונין דאינון בסטר שמאלא מלהטין נהרין לתתא. וכל גוון וגוון מהני תלתא איתפריש לתרין אחרנין לכל סטרא עד דעאלו בחושבנא תלת אינון תשעה, כמה דאוקימנא בסטרא אוחרא. והאי שמאלא דעליהו רכיב אשלים לעשרה.

תרין דנפקו מגו גוון דחד דאתכליל גו אשא גוון חשוד חד איברי שופט וחד איברי דיין, כמד"א אלהים שופט וכתוב ודיין אלמנות. תרין דנפקו מגו גוון חד דאתכליל ואתתקף גו אשא

סומקא חד איקרי כביר כח וחד איקרי איש מלחמה. [p. 389] תרין דנפקו מגו גוון דאתכליל ואתתקף גו גוון אשא אוכמא חד איקרי פוקד עון וחד משלם גמול.

ומהכא אתפרשן לתתא לכמה גבורין דלית לון חושבנא, וכלא מהני תלת גוונין דקאמרן. וע"ד כתיב מי ימלל גבורות יי' בגין דלית לון חושבנא וכלהו כלילן בסטר שמאלא. ובכלהו איקרי קב"ה וכלהו רתיכין לתתא לכל סטר וסטר, וכלא ברזא דאת ו"ו. בגין דכל את ואת מהני ד' אתוון דברזא דשמא קדישא כלהו קיימין על רתיכין קדישין סמכין על מה דאסתמיכו וכלהו רשימין [ג ט"ג] עליהו כל חד וחד כדקא חזי ליה. ואלין רתיכין אינון כינויין לההוא שמא על מה דקיימין.

ועל דא מאן דאתי לייחדא שמא קדישא אצטריך למנדע כל חד וחד מאינון שמהן דכנויין על מה קיימין ומאן איהו שמא דשליט עליהו, דהא מהכא מתפרשן לתתא עד דמטו לאינון שליטין, ממנן דאינון רתיכין לתתא. וכלהו אשתמודעין ברזא דההיא שמא דשליט עליהו ובההוא סטרא דקיימין רתיכין. וכלא ברזא דשמא קדישא באלין אתוון ד' דאקרי קב"ה בהון. זכאין אינון צדיקיא דאינון אזלין באורח מישר, זכאין בהאי עלמא וזכאין בעלמא דאתי.

שירותא בסטרא דאמצעיתא בפתחא דמזרח, דפתחא דמזרח איהי קיימא באמצעיתא. נטיל תרין סטרין לעברא לון בעברין ודשין בסטרא דא ובסטרא דא. פתחא דא איהי כלילא מכיל הני דקאמרן ודא קיימא על רתיכא עילאה ואיהי רתיכא דקיימא ברזא דאת ו"ו, דאיהו ו"ו כלילא דכל הני ודא קיימא ברזא דכל שית סטרין עילאין. דא קיימא על רתיכא דאיהו תלת בימינא ובשמאלא. נפקא מגו בוציצא כד סלקא רוחא דנשיב [p. 390] בתריסר ריחין דבוסמיא דסלקין ריחא ולא סלקין. האי רוחא נהיר בנהירו, ודא איהו רוחא דאיהו שלמא ואיקרי שלמא.

ודא רוחא כד אתפרש אתפרש בתלת גוונין מלהטין באשא ומיא ורוחא כמה דאתמר בימינא. וכד אתפרש כל חד וחד להיט באתריה ויהיב תוקפא האי נהירו רוחא דאתפרש מהאי. דאתפרש מהאי רוחא לכל סטרא וסטרא מהני תלתא. גוונא דא להיט באשא ואתקיף ליה. גוונא אחרא להיט במיא ואפיש ליה. גוונא תליתאה להיט ברוחא ונהיר ליה כארגוונא, מלהטא בתרין סטרין אלין. ואלין תלת גוונין אינון רתיכא דא ברזא דאת ו"ו, ואיהו רזא דאה ו"ו. ואלין אינון כינויין דאיקרי בהון קב"ה כמא דאתמר דקב"ה איקרי בכל הני שמהן. ואלין כינויין אתכלילן ברזא דשמא קדישא דהאי סטרא אמצעיתא איקרי ביה. ואע"ג דהאי איקרי ברזא דאת ו"ו, דא נטיל כל שמהן עילאין ותתאין. וכל ד' אתוון דשמא קדישא ביה אחידן בגין דנטיל לכל סטרין עילא ותתא, ודא רזא יה"ו. הכא תלייא שמא דא, ואיהו ידו"ד,

נטיל תרין אתוון לעילא ונטיל חד לתתא ואיהו קאים באמצעיתא בין עילא ותתא ומתרין סטרין כדקאמרן.

[p. 391] רתיכא דיליה איקרי נורא בכללא. כד אתפרש האי רתיכא דאיהו האי רוחא

כדקאמרן ואתפרש לתלת גוונין דאיקרונ נורא אמ"ת נוצ"ר חס"ד. הני אינון הני תלת דאינון רתיכא קדישא להאי סטרא דקיימא באמצעיתא. הני תלת גוונין דאינון רתיכא קדישא דאת ו"ו להטין ונהרין לתתא. וכל גוון מהני תלתא אתפרש לתרין אחרנין לכל סטרא עד דאתעבידו בחושבנא תלת לתלת לכל סטרא, ואינון תשעה והאי שמא קדישא דשליט עלייהו אשלים לעשרה.

וכל חד וחד מהני סטרין תלתא דקאמרן, ימינא ושמאלא ואמצעיתא, כל חד וחד ברזא

דרתיכין דיליה איהו עשרה בגין דכלא עילא ותתא באשלמותא חדא אינון עשר ספירן, עשר אמירן. וכל הני רתיכין בההוא סטרא דשליט עלייהו איקרונ עשר ספירן, עשר אמירן. ובג"כ כל חד וחד מהני סטרין סלקא לעשרה, ומהכא לחושבן סגיא דמתפרשן רתיכין לכל סטרא עד דסליק כל חד לחושבן סגיא.

ות"ח כל רתיכין אלין כד מתפרשן לסטרייהו כלהו איקרונ בההוא שמא דשליט עלייהו וברזא דההוא את ממש לתתא.

[p. 392] תרין דנפקו מגו נקודה חד, חד איקרי נושא עון [ד ט"ב] וחד איקרי עובר על

פשע. אלין אינון מההוא גוון דאתתקף ביה מיא. תרין דנפקי מגו גוון דאתתקף ביה אשא, חד איקרי מרום וחד איקרי רם.

ובספרא דחנוך שמהן אלין כלילן ברזא דעלמא דאתי, והכא בהאי סטרא בוחן לבות.

מרום כמד"א אדיר במרום יי, כתיי מרום משפטך מנגדו. ואע"ג דשמא דא קאים בעלמא

דאתי, הא כתיב מרום. ועל דא אשתתף עלמא דאתי בכל הני והכי איקרי אלהים כגוונא דשמאלא, וכלא חד.

גוונא תליתאה אתתקף ביה רוחא. אינון תרין דנפקו מניה חד איקרי שוכן עד וחד איקרי

קדוש. ומאלין אתפרשן נהורין לתתא, וכלהו רתיכין אלין לאלין. וכולהו כינויין דאיקרי בהו קב"ה, וכולהו אשתמודען לסטרא דשליט עלייהו.

כגוונא דא אית סטרין תלתא דנפקין מגו אלין סטרין עילאין דקאמרן, דאינון ימינא

ושמאלא ואמצעיתא. ואלין נפקין לבר מנייהו וקיימין תרין מנייהו לבר. וכלהו נטלי רתיכין

כגוונא דאלין עילאין, ולא עילאין כגינייהו. ואלין דלתתא, דנפקי [p. 393] מגו אינון סטרין

עילאין דקאמרן, אינון כגוונא דילהון, חד איקרי ימינא וחד איקרי שמאלא וחד דקאי

באמצעותה, גו ההוא אמצעיתא דקאמרן. וכלהו כלילן בהני תלת עילאין וכלהו כלילן ברזא דאת ו"ו דכליל כלהו.

וכלהו ברתיכין ידיען מתפרשן בסטרייהו, ואלין לא איקרון בשמהן ידיעאן בר באינון כינויין דלתתא, כגוונא דאינון כינויין עילאין. ואלין תתאין אחידן בעילאין והני תלתא אחרנין כלהו רתיכין דלבר, והא אוקימנא.

ת"ח הני תרין קיימין אינון סמכין דלבר, ואינון ימינא ושמאלא, ואיקרון חסדי דוד. ואלין צבאות רתיכא דילהון תרין דקיימין ועבדין שליחותא בנביאי קשוט.

ומתמן מתפרשין עובדין בעלמא דאתגלייא. ורזא דא דכתיב (תהלים קיא: 2) גדולים מעשי יי' דרושים לכל חפציהם. גדולים דנפקי מגדול ואלין איקרון (שם קיט: 156) רחמיך רבים יי', [p. 394] (שם פט: 50) איה חסדיך, (שם כה: 6) זכור רחמיך יי' וחסדיך. ואע"ג דאוקימנא דאינון לעילא און הכי אתפרשן לתתא כגוונא דלעילא דכתיב כי מעולם המה, מעולם המה לעילא, מעולם המה לתתא.

ועל דא לא איקרון בשמהן כגוונא דאיקרון בשמהן אינון דלעילא. ואינון כגוונא דלעילא אבל אינון בכללא אינון דקיימי לבר. ואינון סמכין דאוריית' דנפקי מרתיכין עילאין. ואלין הון דדוד מלכא, ודא איהו דאדכר תדיר בכללא כמה דאוקימנא.

ת"ח כל הני שמהן עילאין מאינון עשרה דקאמרן דלא נמחקין, יאות הוא. רתיכין דילהון דאינון איקרון אינון כינויין, אמאי נמחקין. אלא רזא דא הא אתמר גו ספרא דרב המנונא סבא דכל הני שמהן עלאין אינון קיימין כגופא לנשמתא עילאה דלא אתידע ולא אתגליא. ואלין כינויין אינון גופא לגופא, כגוונא דאגוזא דאית קליפה לקליפה או אילין לבלבין דאית לון קליפה לקליפה ומוחא לגו. הכי נמי דא אלין עשרה שמהן כלהו כגוונא דהאי קליפה למוחא. ואע"ג דכלהו מוחא, כלהו נהורין עילאין ובוצינן עילאין דלית מאן דקאים בקיומיהו, אבל כלהו כגוונא דקליפה לגבי מה דלא ידיע ולא קיימא בחכמתא כלל, כל שכנ רזא דאין סוף. והני כינויין אינון קליפה לגביהו, וכולא דא לגו מן דא ומוחא סתימאה לגו בגו דלא אתידע כלל. [p. 395] ועל דא קליפה בתראה לא איכפת לן, ואע"ג דנמחקין.

עם כל דא לא אתיהיב רשותא למחקא אפי' אות זעירא דאוריית'. ואי תימא אי הכי האי ה' בתראה דקאמרן איהי קליפה בתראה לגבי אלין, [ד ט"ג] לאו הכי. קליפה איהי לגבי אלין עילאין, אבל לגבי אינון כינויין לאו, דהא לא משמשי בה אלא אינון שמהן עילאין ולא אינון כינויין. אלא כד איהי סלקא לאתעטרא בעילא ולא תאחדא ברזא דימינא ושמאלא, כל הני רתיכין דאינון כינויין כלהו סחרין לה וחפיין עלה סחרנהא, כבעלא לאתתא דפריש גדפיה

עלה. הכי אינון פרישיי גדפין דבעלה עלה וחפיין לה בכל סטרא ואיהי משמשא בבעלה.
וסימנא (יחזקאל טז: 8) ואפרוש כנפי עליך, (רות ג: 9) ופרשת כנפיך על אמתך.
[p. 396] ובג"כ אינון לגו ואינון לבר, ואיהי לגו ואיהי לבר, והני כינויין אינון לגו ואינון
לבר. מה דאיהו לגו קיימא לבר, מה דאיהו לבר קיימא לגו, וכלא שפיר איהו.
זכאה חולקיהון דאינון דידיעין למיזל באורח מישר דלא יטעון לימינא ושמאלא, כמה
דאוקימנא כי ישרים דרכי יי.

מבועא דבירא דלא פסיק לעלמין, האי קיימא קיומא לקיימא כלא. כלהו עילאין וכלהו
תתאין קיימין בהאי לרחמא דתיאובתא, בגין דאיהו תיאובתא לעילא ותתא לאנהרא אנפין
ולאשקאה גנתא.

[p. 397] בהאי לאו רתיכא קיימא ביה לאתגליא אלא כלא איהו סתים בסתימו. ולא
קיימא באתגליא אלא כלהו שמהן עילאין וכלהו רתיכין כלהו אתאן לגביה בלחישו. כד אינון
שמהן אתיין לגביה אלין רתיכין פרישאן וחפיין לכל סטריין, לדרגא דא ולדרגא דלתתא. ואלין
איקרון גדפין דבעלה לחפייא על כלא. והאי דרגא עאל בלחישו כמבועא גו בירא, דלא פסקין
מימיו לעלמין ולא אתפרש מבועא לעלמין. וכלא איהו באר דכתיב (במדבר כא: 18) חפרוה
שרים, (בראשית כו: 19) באר מים חיים והא אוקימנא.

האי מבועא דבירא איהו סתים לגבי ההוא בירא, דעאל לגביה בלחישו, והאי כרי גו
ההוא נקודה דקאמרן רזא דה"א בתראה, וכרי בה ועאל לגבה, ולא אתיידע כלל.
והאי איהו כמא דאוקימנא דכד אלף אתחבר בה"א או יו"ד האי ה"א איהי בנקודה חדא
לאוטבא לעלמא, כגון א"ה או י"ה. כדין ההוא מבועא דבירא גו ההוא נקודה ועאל לגווה ולא
אתיידע, וכדין ההיא נקודה קיימא ברזא דקדש הקדשים.

[p. 398] וע"ד רזא דדוכרנא דילה איהו ברזא דקדש הקדשים, דמפקנו דרוחא קיימא
בבי גרונא, א"ה י"ה, בגין דהאי איהו אתר דקיימא קדש הקדשים קול גדול, ולא אשתמודע.
ולאו איהו רוח ממש. וכדין איהו קדש הקדשים ודאי, וקיימא באשלמותא דכולא לאנהרא
מעילא ומתתא. וכדין איהו ה"א בחיבורא דאינון אתוון עילאין וכלא שמא חדא לאנהרא
מעילא ותתא.

כד כרי האי מבועא בהאי נקודה ועאל בגויה, כדין כל אינון שמהן עילאין וכל אינון
סטריין עילאין דקאמרן כלהו עאלין בגויה בתיאובתא, ברוחא שלים. לעילא בתיאובתא עאלין
בה ולא במלה אחרא, כולא ברוחא ולא בגופא. כבעלא דאשתליל מכל לבושי בשעתא דאתי
לאזדווגא באיתתיה, ה"נ כל אינון רתיכין דקאמרן דלעילא ותתא כלהו סחריין לה ואינון חפיין

עלה, ובעלה אשתליל מכלהו. ועל דא לא אתיין כל אינון שייפין לאתחברא בה אלא ברוח ממש, וכדין כלא איהו רעותא חדא.

[p. 399] וע"ד בשעתא דקב"ה זמין לגבה וישראל לאו אינון זכאין, דאינון פתילה לאנהרא, מה כתיב. פשטתי את כתנתי, איככה אלבשנה, רחצתי את רגלי, איככה אטנפם. פשטתי את כתנתי, אלין אינון כינויין דקאמרן דכלהו כד מתחברן אינון כתנתא דקב"ה. וכד איהו זמין לגבה איהו אשתליל מכלהו לאתחברא בהדה. וע"ד פשטתי וגו', לאתתקנא [ה ט"ב] ולמהוי זמין לאוטבא לך, ואת לא מתתקנא כדקא יאות. השתא איככה אלבשנה, ואתהדר ואסתלק מינה.

רחצתי את רגלי, איככה אטנפם. הא אסחית רגלי מההוא טינופא, ומאי איהו. בגין דכד אתתקנית ואזדמנית לגבך אעברית ההוא סטרא אוחרא מסאבא מקמי רגלי. השתא איככה אהדר לשוייא ההוא טינופא לחפיא על מקדשא הואיל ואת לא זמינת בתיקונך לאתתקנא לגבאי.

הכא אוליפנא דכד רוח מסאבא אתעבר מעלמא כדין אתרבי כלא עילא ותתא. וכד כנסת ישראל זמינא לגבי קב"ה כדין זוהמא לא שלטא בעלמא וכולא אתרבי עילא ותתא. ועל דא רחצתי את רגלי, איככה אטנפם כמלקדמין.

ובגין כך כל אינון כינוין אתפשטו בשעתא דהאי מבועא כרי בההוא נקודה ואסתים בגויה. וכדין כד ההוא מבועא אסתים בגויה כדין כלא אנהיר ובירא אתמליא מההוא מבועא דעאל בגויה, ואסתים ביה בחשאי. אינון כינויין חפיין עלה ואתפשטו לסטר דא ולסטר דא. [p. 400] והני אינון גלידין דאגוזא קלישא דקיימא וחפיא לגו על מוחא, וההיא קליפא תקיפא איתברת ולא קיימא תמן. וכדין כלא איהי ברזא עילאה למיהך ברזין אלין. זכאין אינון דמסתכלין ברעותיהו מלין דרזין עילאין למיהך באורח קשוט, למזכי בהאי עלמא ולאנהרא לון בעלמא דאתי. עלייהו כתיב (דניאל יב: 3) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד. זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי.

[p. 401] דיוקנא דאתון ברזא קדישא ה"א תתאה דקאמרן. רזא דמקדשא, סיהרא כד שלטא ואתקשטת לגבי שמשא לקבלא נהורא מניה, אינון קיימין כתרין רחמיין דא לקבל דא. ואינון בתולאן דקיימן בהדה אתקשטן ואתתקנן בתיקונין, חדא בתראה וחדא לקמאה וחדא מסטרא דא וחדא מסטרא דא, ואיהי קיימא באמצעיתא. ושבעין ותרין סנהדרין קיימין כפלגו גורן עגולה למיעבד גופא לסיהרא, לאתקשטא מטרוניתא לגבי בעלה. ואיהי קיימא כגוונא דא ☉ כפלגו סיהרא, ודא נקודה באמצעיתא. דההיא נקודה נטלא נהורא מן שמשא לאנהרא לכל גופא.

ורזא דא נקודה דקיימא בפלגו דעינא כלא קיימא בההיא נקודה דקיימא באמצעיתא דאיהי נטלה כל נהורא לאנהרא לכל עינא. וסיהרא לא אתנהירת אלא מגו חד נקודה דקיימא ואסתים גו אמצעיתא, אע"ג דלא אתחזייתא בסיהרא.

[p. 402] ת"ח לית לך עיגולא בעלמא דלא איתעביד מגו נקודה חדא דקיימא באמצעיתא, ובגין כך עיגולא דסיהרא מגו חד נקודה דאסתים בגווא באמצעיתא, אתעביד כלא. והאי נקודה דקיימא באמצעיתא נטיל כל נהורא ואנהיר לה לגופא ואתנהיר כלא. רזא דרזין לאינן דמסתכלין ברזי דחכמתא, האי ה"א דאיהי פלגו דגופא דסיהרא ואיהי בעיגולא כדאמרן, בגו ההוא נקודה דקיימא גו אמצעיתא, אמאי איהו פלגא. לאו פלגו אלא סתימא מסטרא דא ופתיחא מסטרא דא, כנוקבא דפתיחא לגבי דכורא לקבלא ליה בגווה ולאנתהרא מניה ולאנתחברא בהדיה. ועל דא איהי פתיחא לגביה לקבלא ליה, וכדין איקרי ה"א. מאי ה"א, כמאן דאמר הא אנא.

וכד איהי אתנהירת מניה ואתחברו דא בדא וסיהרא אתמלייא, כדין האי ה"א אשתלים ואתמליא סיהרא מכלא. ומאתרא דאיהו ה"א פלגו דסיהרא אתעביד מ"ם, סיהרא בשלימו. [ה ט"ג] וקיימא כגוונא דאימא עילאה, דאיהי ס' סתימא כמא דאוקימנא ברזא לסרבה המשרה. והשתא קיימא סיהרא באשלמותה, עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה. ודא איהו רזא דאת ס'.

[p. 403] ות"ח את דא ס' לאו איהו אלא בעיגולא כיון דקיימא סיהרא באשלמותא, וכלא מרזא דאת ה' כמא דאתמר. על דא איהי בקדמיתא פתיחא ברזא דה"א לקבלא לבעלה, ולבתר דאשתלים מניה איתמליא באשלמותא, אתעביד ס' כגוונא עילאה דעלמא דאתי כדקאמרן. ובג"כ ה"א עילאה ה"א תתאה, ס' עילאה ס' תתאה, כלא דא כגוונא דא. ודא איהו רזא חדא, עילאה ותתאה כחדא.

ת"ח עלמא עילאה איהי פתיחא בקדמיתא ברזא דה"א, וכד אתמלייא מאינן שבילין עילאין ואתנהרא לאנהרא, אתפשטת ואשתלים ואתעביד ס', וכלא ברזא חד. דיוקנא דאת ו"ו ברזא קדישא. האי את עלמא דלעילא, פשיט פשיטו לאנהרא לתתא. וההוא פשיטו איהו בשית סטרין כלילן כחדא, בחיבורא חדא, דא כגוונא דדא, ודא כגוונא דדא, וכלהו מתחברן באינן רתיכין דילהון באת דא. והאי את איהו רשימו בשית סטרין כלילן כחדא, ודא הוא דאנהיר לסיהרא ברזא דשית סטרין כלילן. דהא כד מתחברן כחדא פשיטין בפשיטו, כלא דיוקנא דו"ו דיוקנא דאדם. ואע"פ דאינן שיתא סטרין, לא איתחזו בפשיטו בר חד גופא.

[p. 404] רזא דרזין לאינן דמסתכלין באורח מישר בדיוקנין דאתוון. הכא בהאי את

כלהו בחיבורא חדא, לאחזאה דכלהו קיימין בקיומא דגופא, דאיהו נטיל כלא. וכד האי ו"ו

קיימא הכי בחיבורא חדא, הא איהו זמין לגבי נוקבא, פשיט ואשתליל מכלא, רזא דיוקנא דגופא דיוקנא דאדם.

וכד מסתכלין רזין דרועין מסטרא דא ומסטרא דא מתחברן בהאי גופא, דלא אתחזיין בר גופא בלחודוי, בגין דכלהו כלילן ביה. אימתי אתחזון, בשעתא דאתא דא אתפשטת ואיקרי אלף, כדין תרין דרועין דא מסטרא דא ודא מסטרא דא, וגופא קיימא בינייהו באמצעיתא. ועל דא אלף רישא לכל אתוון, בגין דתיקונא דא כד קאים איהו רישא לכל מה דנפיק מעלמא דאתי. ואע"ג דרזין עילאין אחרנין נאמרו ברזא דאל"ף, אבל דא איהו ברירו דרזא דמלה, כמה דאיהו בספרא דאדם, והכי ברירו דרזא. ומהכא אתפשטו אתוון אחרנין, כלהו בסטרייהו, כל חד וחד כדקא חזי ליה.

[p. 405] ואת דא כלא איהו חד, ו"ו ואל"ף, בר דהאי אסתים כלא בגויה והאי אחזי כל דיוקניה. ואי תימא תרין ירכין דלא אתחזיין, הכי הוא ודאי, דהא תלת סטריין אינון רזא דתלת אחרנין. ותו אלין אינון רזא דתורה שבכתב, כללא דכולא, ומהכא נפקן כל שאר, כגוונא דא נביאים וכתובים כלהו כחדא. אל"ף איהו חד, רזא דתלת גוונין כחדא דאינון אבהן. וכד אבהן מתחברן כחדא אינון חד. ועל דא איקרי אלף חד, רישא לכל אתוון, רזא דתורה שבכתב כמא דאיתמר. ועל דא ו' ואלף רזא חדא אינון. את ו' דיוקנא דאדם, רישא וגופא אתפשטותא חד, אל"ף אשלמותא דדיוקנא לאחזאה.

וכי תימא ו' דאיהו אתפשטותא חד, פשיטו חד בלא דיוקנין אחרנין, אמאי רזא דיליה שיתא ואלף דאיהי תלת דיוקנין, אמאי רזא [ו ט"ב] דיליה חד. אלא מהכא רזין דסלקין בשמא קדישא אסור לאסגאה לון בפרטא אלא לחברא כלהו ולייחדא לון כחדא למהוי חד. וכד אינון כחדא בכללא חדא בדיוקנא חדא, אית לפרשא לון ולמעבד פרטין דנפקי מההוא כללא דאיתחזי. ועל דא כלל אתהדר למהוי פרט, פרט אתהדר למהוי כלל. כלל דא ו"ו דאתהדר למהוי פרט ברזא דשית, ואיהי פשיטו חד בלחודוי. פרט, אלף, תלת דיוקנין מתחברן כחדא, ואתהדר למהוי כלל [p. 406] ברזא דחד. ורזא דא כלל ופרט וכלל, א' ו"ו א', וכלא חד. אל"ף פרט דאתהדר למהוי כלל, ולבתר אתהדר למהוי פרט, ואיהו פרט וכלל ופרט. ו"ו כלל ואתהדר למהוי פרט, ולבתר אתהדר למהוי כלל, ודא רזא כלל ופרט וכלל. אל"ף פרט ואתהדר למהוי כלל כמא דאוקימנא, ולבתר אתהדר למהוי פרט בגין דאיהו אל"ף. והכי סלקא ברזא דאלף, דרועין וגופא ואתפרשן רזין למאה, וממאה לאלף. ע"ד אקרי אל"ף ברזא דאל"ף, אלף חד כלל. אלף אלפא פרט.

ו"ו כלל ואתהדר למהוי פרט כמה דאוקימנא, ולבתר אתהדר למהוי כלל, רזא דאדם חד, רזא חד. וכלא סלקא ברזא חדא ובמתקלא חדא למהוי כלל חד. ו"ו אתהדר למהוי כולא חד, נהורא חדא כלילן בשית סטריין.

ורזא דא וירא אלהים את האור כי טוב, דא וי'ו דהוא אזיל ונהיר ברזא דימינא, בכללא חדא. ולבתר [p. 407] ויבדל אלהים בין האור ובין החושך. אתהדר את דא למהוי אלף, תרין דרועין, דא מסטרא דא ודא מסטרא דא, חד אתקרי אור וחד אתקרי חשך. אתפלג את דא בגוייהו וכדין אתפלג מחלוקת מתרין סטרין דאינון אור וחשך, דכתיב ויבדל אלהים בין האור ובין החושך. מהו ויבדל, דאיתפרש מחלוקת ההוא ואסתכמו תרין סטרין למהוי בשלם. והבדלה דא היא הבדלת מחלוקת לאסתכמא למהוי כלא חד, שלים כחדא. ובג"כ א"ו כחדא אינון.

ויקרא אלהים לאור יום, דא סטרא חדא דרזא דאל"ף. לבתר אתפרשו תרין סטרין למיעבד עובדא, חד עביד ערב וחד עביד בקר. כיון דעבדו עובדין אסתכמו תרוייהו ואתכלילו באת וי'ו. הה"ד ויהי ערב ויהי בקר. ויהי ערב, מסטרא דחשך, ויהי בקר, מסטרא דאור. כיון דעבדו עובדין מיד אשתכללו לחד, דכתיב יום אחד. דא רזא דאת וי'ו דאתכלילן ביה למהוי חד. ודא הוא רזא דכתיב ויהי ולא כתיב והיה. ויהי, כד אתחזיין ברזא דאלף ועבדו עובדין ואסתימו, ולא אתחזון, כדין כתיב ויהי. הוה, והשתא לאו הכי, דהא אתכליל ברזא דו"ו, והשתא כלא יום אחד. (תהלים קו: 2) מי ימלל גבורות יי' ישמיע כל תהלתו.

[p. 408] ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל וגו'. יקוו המים מתחת השמים, דא סטרא תתאה, סטרא חד דברזא דאלף, דאיהי סטרא דאקרי חשך. ודא הוא מתחת השמים, דהא מההוא סטרא מתפרשן מיין, ונבעין בנגידו דטמירו מסטרא אחרא דלעילא, דאיהו ימינא. אור דאתגניז, באן אתר אתגניז. ברזא דאת וי'ו. וכד איהי איתגניז כולא אתגניז, סטרא אחרא גניז עמיה. ועל דא מתחת השמים אל מקום אחד. ודא הוא סטרא דאשתאר חד בלא חבריה, כד איתגניז בקדמיתא. ומההוא סטרא כד אתפלגו מיא [ו ט"ג] ואתכנישו בגויה כדין איתחזי יבשתא מההוא סטרא. ורזא דא הר ציון ירכתי צפון, קרית מלך רב, דהא מההוא סטרא איתחזי ואתגליא. לבתר דאיתגניזו אלין תרין סטרין אתהדר כלא למהוי וי'ו, ואסתים כלא בגויה והוה חד.

[p. 409] (בראשית א: 14) ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים. רקיע השמים, דו"ו דאיהי את דאקרי שמים. רקיע השמים, דאתפשט מניה פשיטו חד לאנהרא לארעא ולאשקאה ההוא יבשתא, והאי איהו רקיע השמים. מאן איהו רקיע השמים, ההוא פשיטו דאתפשט מאת ו' כגוונא דא, ג'. האי איהו פשיטו דאתפשט מאת ו'ו אתעביד ג, רזא דתלתא, דהאי קיומא דתלתא דקיימן לתתא. וכל אינון נהורין עילאין כלהו קיימי בהאי רקיע פשיטו דאתפשט מאת ו'ו לאנהרא ולאשקאה לארעא כמא דאתמר.

את ו"ו, דיוקנא דא אשתליל מכלא, דלא איתחזון ביה כלל מכל אינון סטרין אחרנין, בר חד פשיטו דגופא בלחודוי בלא דרועין וסמכין. וקיימא הכי ברזא דשמא קדישא בגין למהוי זמין לגבי נוקבא לתתא.

ואע"ג דאלין סטרין אחרנין אתרשימו בגויה, הכא רזא דרזין לאינון דידעי רזי דמהימנותא, למנדע באן זמנא איהו אל"ף ובאן זמנא איהו ו"ו. [p. 410] בזמנא דקיימא לאחזאה רזי מהימנותא ולא לפא יחודא ברזא דשמא קדישא לכל עלמא. כדין קיימא ברזא דאל"ף לעיינא דדא ראשיתא דכלא, למילף מהימנותא ויחודא דקב"ה. וע"ד קיימא ריש לכל אתון, דהא לא אתא בר נש לעלמא אלא למילף ולמנדע למאריה. וקיימא בדיוקנא לעיניהון דכלא, אוליף חכמתא דמהימנותא דמארך (דברים ד: 32) מקצה השמים ועד קצה השמים. וע"ד אתרשים קמיה דבר נש בדיוקנין דאתחזי למשאל ולמנדע, דכתיב (שם) כי שאל נא נגו. ודא איהו שאלתא קדמאה לאשתמודע ב"נ למאריה, דדא הוא ראשיתא דכלא. וכדין איהו רזא דאל"ף ראשיתא דקיימא לכל אתון.

ובזמנא דקיימא לאזדמנא לגבי נוקבא ברזא דשמא קדישא, קיימא אשתליל מכלא, ואתקשר כלא בנוקבא, ולא אתחזי בר גופא בלחודוי. וכלא אתקשר בנוקבא דרועין, חד [p. 411] תחות רישא וחד דמחבקה לה. וע"ד לא איתחזון באת ו"ו ירכין. וההוא דרקיעא כלא אסתים בגווה בסתימו ורזא דרזין. ואיתחזו ו"ו בלחודוי כמאן דאשתליל מכלא, וכדין איהו זמין ואתקשר לגבה דנוקבא. וע"ד זמין את ו"ו ורזא דשמא קדישא לאתחזאה, דהא לא קיימא ה"א בתראה אלא שלימא ומליא כמא דאתחזי.

זכאה איהו חולקיה מאן דעאל ונפק וידע אורחין ושבילין ברזא דמהימנותא לאשתמודעא למאריה. זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי.

דיוקנא דאת יו"ד, נקודא קדמאה דסלקא במחשבה, ואסתים ולא ידיע. האי נקודה קיימא בסתימו דמחשבה בגין דלא אתפשט כלל. ולא ידיע לאן אורחא הוא ולאן אזיל, ומאן איהי ומאן נפקא. וע"ד כלהו קיימין בה. וההוא נקודה ברעו דמחשבה דלא אתידע כלל. ואיהי נקודה דקיימא באת ה"א עילאה דקיימא על כל אילין שית סמכין דקאמרן, ואינון חמש כדקאמרן, ואינון פליאות. וע"ד איקרי רזא דא פלא, ואות אלף סלקא הכא והכא, כלא אות פלאות, והא אוקימנא.

[p. 412] בכל אלין סמכין בכל אלין רתיכין דקאמרן, כד סלקא ה"א בתראה, אתקשר באת וא"ו אינון רתיכין דיליה, פרישן על נוקבא כדקאמרן. כד סלקא ה' בתראה אתקשר דלא כלילן באינון רתיכין עילאין, כלהו חפיין בסחרנא דנוקבא. רזא דא כד נוקבא לא אתקשרת

בדכורא, חפיא לה חד קליפה תקיפא דסתים נהורה. וכד אתקשרת בדכורא, חפיין לה כל הני רתיכין עילאין ותתאין, אינון קליפה קדישא דחפיין לה ומתלבשת בהו. והיא אתקשרת באת ו"ו עילאה בה"א דנקודה עילאה סתים בגווה. וכד איהי נטלא לון וכלהו בה, כדין איתעבידו כלהו ה' כגוונא דא ☺. ואסתים נקודה עילאה דקיימא באמצעיתא. ואיהי ו"ו דאזלא בעיגולא למעבד גופא לאסתמא האי נקודה.

כגוונא אחרא עביד גופא באינון רתיכין דילה, ואיהי נקודה דקיימא באמצעיתא, וכדין איקרי ה"א. ה"נ האי את רזא דו"ו, אינון גופא וקיימא ברזא דא והאי נקודה באמצעיתא. ובג"כ כלא חד. והאי נקודה עילאה איקרי חכמה עילאה, והאי נקודה תתאה איקרי חכמה תתאה, חכמה זעירא. והאי ה"א והאי ה"א, בר דהאי נקודה אתרשים בקדמיתא בלחודהא. י' נקודה חד עילאה דקיימא על תשעה סמכין, כמא דאוקימנא. אלין לא איקרון בשמהן בר אילין ה"ו באינון רתיכין דילהון, אבל הני תשע סמכין ד"י נפקי מגו בוציצא ואתרשימו תחותי ד"י באילין אינון ט' נקודין דמתפשטן באתוון, בגין דכל אתוון נפקין מיו"ד באינון שבילין דילה. וכמא דאתוון נפקין מן יו"ד, הני נקודין תשע נפקין מאינון תשע. [p. 413] ואע"ג דאמרן דהני תשע אינון תחותיה דיו"ד, עליה דיו"ד אינון. אבל אינון סמכין לה ואיקרון רתיכין בתשע אחרנין דאינון רזא דאין סוף, וכלהו קיימא ליו"ד. וכל הני דלתתא אסתימו ואהדרו להאי נקודה. ועל דא כל יומין.

קו המדה

[זֶהר חֲדָשׁ, נו ט"ד] [p. 414] א"ר שמעון עד הכא לא הוּו חבֵרִיָא ידְעִי רְזָא יתּוּדָא.
א"ר אלעזר כל קראין דאורייתא רזין סתימין עילאין אינון, והאי קרא מאן איהו.
[p. 415] פתח ואמר (דברים ו: 4) שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד. האי קרא אע"ג דכמה
סטרין דרישנא ביה רזא דייחודא דבִּיה סתימין מעיינין, לבא אַטִּים מניה. דכמה חכימין טרישין
דלְבָא לעאן ולא דבִּקִּין ולא ידְעִי. סתים מחיזו עיניהון, מְסוּכְלַתְנּוּ לביהון.
ת"ח ברזא דייחודא אתוון טמירין, שורין, ותיבין, גליפין בקיומיהו. שְׁמִיעַ, שְׁמִיעַ,
דרזא דייחודא גו טמירא עילאה סתים, וגליא גו גליפי טמירין, לסלקא בדרגוי לאשתלמא
לעילא.

[p. 416] שְׁמִיעַ, ביה תלייא ש"ס, ביה תלייא שמיעה. שֵׁם כד"א (ש"ב ו: 2) אשר נקרא
שֵׁם. ע', אשגחותא דריש שתא ועד סייפא שתא. ע' טובה לאסתכלא ביה, בגין דאית עין טובה
ועין רעה. עין טובה מסטרא דימינא, עין רעה מסטרא דשמאלא. עין טובה, היינו רזא דרשים
ביה ישראל דכתיב ישראל, ישראל סבא, ואוקמוה דהכא ישראל סבא.

[p. 417] ומאן דאמר ישראל זוטא, כלא חד. ישראל זוטא שפיר דעין סמיך ביה. ומאן
איהו, דכתיב (איוב לו: 7) לא יגרע מצדיק עֵנּוּ. ודא ו' זעירא, ו' עילאה, כלא חד. ו' זעירא,
מבועא דבירא דלא אפסיק מניה לעלמין.

עד הכא אתפרשו אורחין גליפין ברזא דא. מכאן ולהלאה רזי דרזין דייחודא שלים
כדקא חזי, שיעורא דלית שיעורא למיעבד מדידין ושיעורין לסטרין כלהו.

[p. 418] יהוה אלהינו יהוה. רזא דארביסר אתוון, תלת שמהן פנימאין, כללא דכלא.
רזא חדא, עילאה ואמצעיתא ותתא. הכא כללא דכל סטרין מאתר דלית ביה שיעורא דאקרי
אין סוף, עד סייפי סטרא בתראה, תתאה לכל דרגין. חד לעילא, אתר דשירותא דמתמן נפקין
שבילן לכל סטרין. חד באמצעיתא, רזא דמשה אכליל גרמיה ביה בגו אברהם ויצחק. חד כללא
דדוד מלכא, תיקונא וסמכ"א חד לכלהו.

וכד מתחברן אתוון דמהימנותא אתגליין בחבורא וקישורא דכלא, תרין עלמין עילאה
ותתאה. עילאה סלקא דלית שיעורא [p. 419] וא"ס. תתאה נחתא [נז ט"א] משיעורא עד אַן
סוף דכל דרגין. עלמא עילאה דמתקשרא וסלקא עד א"ס, פליג אתווי בדרגוי, שבע אתוון,
יהו"ה אל"ה. ע"כ רזא דעלמא עילאה דמתקשרא וסלקא עד א"ס ואתפליג באתווי שבעה.

עלמא תתאה דמתקשרא ביה ונחתא עד סוף דכל דרגין פליג אתווי בדרגוי, שבע אתוון, ינ"ו יהו"ה. תלת אתוון עילאין בד' אלין, רזא חדא, חבורא וקשורא חדא, דלית בהו פירודא. ובג"כ ארביסר אתוון, ז' וז', וכלא חד.

אחז, ואוקמוה דליי"ת עילאה, רב על כל שאר אתוון. וכן רי"ש דאל אחז לאשתמודעא דלא לאחלפא רזא קדישא עילאה ולאכללא סטרא אחרא בהדיה. סימן עי"ן דלי"ת דאינון רברבין, ע"ד שהדותא דרזי רזין, לאפקא משחתא דא למשיחא דרזא דמהימנותא. ומאן דידע רזא דא ידע רזא דמאריה, ואחסין תרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתי.

ומשחתא אקרי [p. 420] קו המדה. ודא אתייהיב לחכימי עליונים קדישין דידעין רזא דמאריהון ומשתדלי ביקריה, ולא אתייהיב לחייבי עלמא דלא ידעי ולא חששי ליקרא דמאריהון. ואינון זכאי קשוט די בהון רזא דמהימנותא עילאה אטיהיב למנדע ולאסתכלא, בגין דלא סטאן ימינא ושמאלא.

קו המדה אורך ורוחב. קו המדה עומקא ורומא. קו המדה עיגולא וריבועא. [p. 421] בתליסר תרעין קיימא למנדע, ואינון שיתא ועשרין לתרין סטרין. כד מתגלפי בגלופייהו כלא חד במשחתא דא. קו המדה סלקא ונחתא, אתגליף בגליפוי לכל סטרין. נהורא דלא קיימא בנהורא גליף ונפיק נציצו דכל נצוצין ובטש גו רעוא דרעוון, ואתטמר ביה ולא ידיע.

בזמנא דרעוא דא בעא לאתפשטא, נפיק האי נציצו דטמיר גו האי רעותא, בגין דאתחזי ולא אתחזי לאתקיימא כגוונא. כד אתפשט רעותא דא בטש האי נציצו דאתחזי גוון ולא גוון ועאל בהוא אתפשטותא, ונפק בגוונוי, וסלקא וקיימא בסליקו גו רעותא ואתפשטותא. בטש רעוא אתפשטותא דיליה בסתימו דלא אתיידע, ואפיק נהורין דקיקין, כלילין כחדא. כד בעאן לנפקא האי נציצו דביה גוונין, בטש בהוא אתפשטותא ואתדחיק. ומגו [p. 422] דחיקו, נפקין אינון נהורין דקיקין ואשתמעו כחדא. כדן האי נציצו אחזי בהו גוונני, ואצטבע כלהו כחדא, חיוור וסומק וירוק ואוכס. ואתעכב ביה תריסר ירחין, ולבתר אתעקרו מתמן ואשתילו באתר אחרא.

והאי נציצו סלקא ונחתא, והאי איקרי בוצינא דקרדינותא. האי אתקין ובטש בכל נטיעין נהורין, ואומר לו גדל. כדן אפיק מבועי ההוא אתפשטותא עילאה קדמאה, ואשקי ונהיר לכלהו ואתרביאו.

[p. 423] בהאי בוצינא דקרדינותא נהיר מאן דנהיר וסלקא ונחתא ואתפשט לכל סטרין, וכדן איקרי קו המדה וקיימא משחתא לעילא ותתא.

קו המדה, בוציצא דקרדינותא, סתימא דכל סתימן, משחתא נהירא דאתקין שפירו לכלא. ההוא שפירו דנפיק מפשיטו קדמאה איהו אתקין לון, ביה קיימין למשחתא לעילא ותתא.

מאן דזכי בהאי וידע ביה זכה למנדע בחכמתא דמאריה. זכאה חולקיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

[p. 424] דא משחתא לרזא דמהימנותא. קו המדה אורכא ופותיא [נז ט"ב] בשיעורא, עומקא ורומא בשיעורא, עיגולא ורבוועא בשיעורא, כלא סחרא משחתא חדא. כל נהורין וכל רזין לא סלקין ולא נחתין ולא מתפשטין אלא במשחתא דא, בר לעילא לעילא דלית שיעורא ולא קיימא בהאי לאסתכלא ולמנדע. כל שיעורין וכל משחתין, הוא כליל לון וכולא אתכליל ביה.

קו המדה, אינון גוונין דאצטבעו ביה וקיימין ביה אתפשטו. וכד אתרביאו סלקן ומתפשטן לאורכא ולפותיא ועומקא ורומא, ואיהו סלקא ומדיד לכלא במשחתא חדא. שארי מלעילא מאתר דשארי שיעורא עד סוף דרגי מהימנותא.

תרעא קדמאה, שירותא דשארי טמירא דטמירו. והאי נציצו אתרבי ונציץ, דלא אתגליא ולא ידיע עד דמטי לרעוא דרעוין, ומתמן אתגלייא ולא אתגליא עד דקשיר קשרין למשחתא. כגוונא דאיהו מדיד הכי אתרביאו וסלקן לכל סטר, קשרא דנעיץ מתמן ושראן קשרין. ההוא קשרא קדמאה תלתא אלפי עלמין קשירין ביה. חד עלמא סלקא לעילא, וחד נחתא לגביה, וחד לתתא מניה, דאיהו דקיקא מכלהו. בין עלמא ועלמא אלף עלמין. עלמא תתאה מכלהו, אלף אמין וחמש זרתין אתכלילו בהאי קשרא. והאי קשרא אורכיה תלתא אלפי עלמין וחמש אצבען. פותייה תלת [p. 425] אלפי אמין. וכלא אתקשר בעיגולא, עיגולא דסלקא ונחתא בעיגולא אחרא. שית אלפין עלמין לגו מעיגולא חד, והאי קשרא כליל כלא.

האי קשרא קדמאה, קיומא נעיץ מהכא ואתפשטו קשרין ומדידין. מהאי קשרא שארי קו המדה לאתפשטא מדידין. מדיד אלף, דאיהו עיזקא חדא ואלף דאיהו עיזקא חדא, לאתאחדא דא בדא. ואינון עיזקן אינון מאתן אלף עלמין דכסיף בהו קב"ה. ואלין עיזקן אתאחדן דא בדא. בין עיזקא לעיזקא ת"ק אלף עלמין, ואלין דפתחי תרעין לכל סטר, בין עלמא ועלמא טפח. עיזקא תניינא רב מחבירתה, במשחתא דקשרא קדמאה דכלא.

[p. 421] מהכא אתפשט לתתא ומדיד קו המדה תלת זרתין, פשיטין בלא קשרא. ארכא דההוא זרת שתין רבוא עלמין. בהאי זרת אתתקנו שמים ברזא דשתין רבוא עלמין, וכל עלמא ועלמא כלילא בארבע אלפין עלמין אחרנין. הה"ד (ישעיה מ: 12) ושמים בזרת תכן. אתפשט ק"ו המד"ה, ואתתקן במדידו תרין זרתין ופלגא ופלג פלגא, בלא קשרא.

כל משחתין אלין דהאי סטרא דקיימי בקו המדה משחתא חדא לריבועא כלא, ולא הכא לעיגולא. ומשחתא דקיימא בק"ו המד"ה איקרי משחתא דריבועא. בהאי משחתא קיימא כלא ואתקיים. עומקא דריבועא, דא חמשין זרתין לאתפתחא לחמש סטרין, רומא חמש. ועד הכא קיימא משחתא דריבועא, והכא קיימא קשרא לקיומא. קשרא קדמאה דאיהו שירותא דהאי איהו קיומא. קיימא קו המדה במדידו דמשחתא. ועד הכא תרעא קדמאה לקיומא.

אשתכח קו המדה במשחתא דא דריבועא בכל סטרוי שבע מאה אלף עלמין ושבעה טפחים וחמש זרתים ופלגא ופלגא פלגא. עומקא ורומא חמשין וחמש זרתין. [p. 427] הכא אשתכללו קו המדה במשחתא חדא משירותא דקשרא קדמאה עד סיומא דמשחתא דנא דריבועא. הכא משחתא חדא לקיימא חד [נז ט"ג] והאי איקרי משחתא עילאה, קיומא סתימאה, קשרא קדמאה. וריבועא דא קיומא דרזא ידו"ד, שמא קדישא עילאה, כללא דקשרא קדמאה, ומשחתא דריבועא דסלקי גו משחתא ברעותא דסתימו עד אין סוף. ועד הכא קיומא חדא עילאה סתימאה.

מהכא אתפשט קו המדה ומדיד גו גוונין דקיימין בקשירא חדא, כלילא חדא. קו המדה אתגלייא וקיימא בנציצו דנהיר, וכל גווני קיימין ביה.

תרעא תניינא. קו המדה שארי ואתגלייא ביי"ב קשרין עילאין, ומאתן ותלתין ושית קשרין אחרנין דקיקין. אלין יי"ב קשרין עילאין קיימין גו קשרא קדמאה סתימא ורבעא, ומתקשראן ואתאחדאן בהו, ומתאחדאן ומתקשרין באלין אחרנין. וכד מסתכלין, מלין כולא איהו משחתא חדא.

[p. 428] וקשרא קדמאה מאינון יי"ב, אלין אינון דקיימין במשחתא בגין דמתפשטי יתיר, וכל אינון אחרנין לא מתפשטי הכי, אלא דבקין דא עם דא וכלילן דא עם דא. ובקו המדה קיימי כלהו כחדא, כללא חדא למשיחא חדא.

האי קשרא כגוונא דקשרא קדמאה איהו, ושיעורא דיליה ואורכיה ופתייה כההוא גוונא ממש, בר דהאי באתגלייא וההוא קדמאה נעיץ דלא אתגלייא. קשרא תליתאה. קשרא דא איהו קדמאה, ודא משנייא מכל אינון גוונין. ודא איהו קשרא בגוון יתיר ואיהו קאים למשחתא לאתפשטא. שארי קו המדה ומדיד באלין תריסר קשרין. תלת מינייהו עילאין דקיימין למשחתא בההוא מדידו דמדיד, ואסגי ארכאן דיומין בכולא. וסימן דא חו"ל, רזא דכתיב (איוב כט: 18) וכחול ארבה ימים, והא אוקימנא. מדיד אלף ושאר מרישא דעזקא דלעילא דיוקנא רזא דאדם.

[p. 429] מדיד ברישא לאתפשטא לתתא באורכא ההוא רישא, שארי מלעילא ומדיד בעיגולא לתרין סטרין. סטרא חדא תלת מאה זרתין ופלגא וחד שלישי. סטרא דא קיימא בחמש

מזלגין דעיילי לסטרא תניינא ומתדבקן אלין באלין. ומשחתא דאלין מזלגין דעיילי דא בדא תלת מאה טפחים וחד זרתא ופלגא. מתדבקן אלין באלין לקשרא סטרא דא בסטרא תניינא. סטרא תניינא מדיד בוציצא באתפשטות ואתעביד משחתא, תלת מאה זרתין ופלגא וחד שליש בההוא סטרא קדמאה. אשתכח עיגולא דרישא, דא שית מאה זרתין וחד ותרין שלישים. משחתא דאינון מזלגין שית מאה טפחים ותלת זרתין.

דא הוא עיגולא דרישא דאתפשט בוציצא, ומדיד לתתא לאורכא. אשתכח בההוא בוציצא במדידו שית מאה אלפין עלמין ושתי רבוא אחרנין. דא איהו אתפשטותא דבוציצא למיעבד משחתין לעיגולא ואורכא. והכא איהו קשרא חדא לתתא וקשרא לעילא. קו המדה מדיד אלף ושאר מעומקא דגופא לגו. ואתפשט בוציצא ומדיד לאורכא בעומקא, וקשר חמש מאה אלפין עלמין במעוי לגו, כד"א (שיר ה: 14) מעיו עשת שן מעולפת ספירים. מעולפת, דא היא בוציצא עד דלא אתפשטת, דאיהי מעולפת לאתפשטא ולמיעבד מדידו.

[p. 430] ודא איהו מדידו דבוציצא בהאי סטרא, רומא ופתייא. ברזא דנפיק מבוציצא אתפשטותא חדא, דאיהו רומא ופתייא, תלת מאה אלפין זרתין לאתפשטא בתלת מאה עלמין. ובין עלמא ועלמא תלת מאה אלף טפחים, וכלהו קיימי ברומא ופתייא ברזא דבוציצא דקרדינותא. [נז ט"ד] וקיימא האי בשית סטרין אלין, שית סטרין דעלמא, דכלהו קיימין בהאי בוציצא באתפשטותא דא.

והכא אתקשר קשרא חדא לתתא וקשרא חדא באמצעיתא וקשרא חדא לעילא. אתקשרו קשרין אלין תלתא באתר דא בבוציצא. אשתכח בוציצא דא ברזא דלעילא ואמציעתא ותתא למיעבד משחתא. תלת קשרין אלין אתקשרין בבוציצא וקיימא אלין תלתא בסטרא דאורכא, ואלין עבדין תלתא אחרנין בסטרא דאחרא. אלין תלת קדמאי קיימי גו משחתא. כל קשרא וקשרא קאים במשחתא, שית מאה אלף עלמין ושית זרתין ושית טפחים, וכלהו קיימין בקיומא. אשתכחו תלת קשרין קדמאי דאינון תמני סרי אלפי אמין ותמני סרי זרתין ותמני סרי טפחים. ודא איהו רזא דבוציצא בסטרא דא. וכן כגוונא דא קיימין תלת קשרין אחרנין.

[p. 431] וכלא קיימא ברעותא דמשחתא דבוציצא דסלקא עד א"ס. משחתא דבוציצא אתפשטת מקשרין אלין, וסליק וקשיר כלא בקישורא חדא, גו משחתא בשלימו חדא. אתהדרת אתפשטותא וקיים גו רומא ועיגולא ורבוועא, וסליק וקשיר לעילא חד קשרא. לבתר נחית וקשיר לתתא קשרא חדא, וקיים כלא.

אשתכח רזא דבוציצא בכל הני קשרין ובכל הני מדידין, משחתא חדא, וקשרא חדא. וההוא קשרא כד סלקא וקשיר חד קשרא, עביד משחתא, וקאים בקיומא, ונעיץ נעיזו דמהימנותא. כד נחית וקשיר חד קשרא עביד משחתא וקאים בקיומא ונעיץ נעיזו דמהימנותא.

רבעא קיימא על עיגולא, ועיגולא על אורכא, ואורכא על עומקא, ועומקא על רומא,
וכלא ברזא דבוציצא למיעבד מדידו.

קיימא בוציצא ואהדר לאתפשטא כמלקדמין. כד קשיר קיומא זמנא חדא איהו
מעולפת. בזמן דאיהי מעולפת כדין רשים כל גוונין באינון אתרין דאתחזיין, חיוור וסומק וירוק
ואוכס. ואלין אינון גוונין ארבע דאתקינת בוציצא ואנהירת בנהירא דנעיץ ונפקא. ורזא דא
מעולפת ספירים, ספירים דנהירין.

[p. 432] אהדרת בוציצא ואתפשטת כמלקדמין, ונטה קו ועביד מדה. ומדיד אלף לסטר
דא ואלף לסטר דא, לארבע סטרין, לקבל קיומא דאתוון יהו"ה, דאינון ד' אתוון. אתפשטת
בוציצא ומדיד גו גוונין לקיומא בנציצו, לאורכא ולרומא ולעומקא ולפותיאי.
נציצו דימינא בגוון חיוור ברזא דבוציצא במשחתא, כההוא פשיטו דגוונין קיימאן
במדידו לאורכא לעילא ותתא, שבע מאה אלף עלמין ושית מאה ותליסר זרתין. וכן בכל אינון
סטרין, בכל אינון גוונין. כד מדידו דההוא גוון אוכס דקיימא בגריעותא לאתחברא בגוון חיוור,
וכד מתחברן אלין תרין גוונין, כדין אינון משחתא חדא. אשתכחו אלין גוונין במדידו דמשחתא
לארבעה סטרין דגוונין, תמנייא ועשרין אלף עלמין ואלף ומאתן ואלף ומאתן מהאי סטרא
ומהאי סטרא, ותריסר זרתין.

עד הכא פשיטו דרזא דבוציצא לעילא במדידו דכל סטרין, לאורכא ופותיאי לעומקא
ורומא. בהני ארבע קיימין כל משחתין ברזא דבוציצא, ואתקנא לקיימא תדיר בקיומא גו
רעותא ואתפשטותא דלבא ורוחא.

מאן דבעי למיעבד מדידו בשיעורא דא ולנטלא בוציצא דקרדינותא בידיה, ולא תפשטא
ביה בכל הני סטרין, ועביד משחתא דא, זכאה חולקיה, דכל רז [נח ט"א] לא אניס ליה, וכל
מלה דחכמתא לא יסתלק מניה. [p. 433] עד הכא קיימא בוציצא ברזא דחכמה עילאה.
אלין קשרין עילאין דקיימין בבוציצא דקרדיניתא אינון שבע עשרה קשרין. באלין י"ז
קשרין קיימא רזא דמשחתא, ולנטלא מטלנין, ואתפשטותא דבוציצא, בין קשרא וקשרא,
לסטרא דא ולסטרא דא. וכלהו שבסרי קשרי, כלהו קיימין בכל משחתין דאורכא ופותיאי
עומקא ורומא. מקשרא דא לקשרא דא קיימין כלהו רזין בכל משחתין. ואינון קשרין תליסר,
וכל אינון אחרנין כלהו קיימין בכלל חדא, וכלהו ברזא חדא, לקביל ארבע אלין דקאמרין,
ולקביל ארבע גוונין, ולקביל רזא דארבע אתוון.

מכאן ולהלאה אתפשט בוציצא, וקיימין קשרין אחרנין בבוציצא למיעבד משחתין
אחרנין, ברזא דתלת שמהן. ומנייהו קיימין ב' שמהן לבוציצא גו משחתא. ואינון תלת שמהן
דקאמרין אינון יהוה אלהינו יהוה. אשתארו תרין שמהן לבוציצא ואינון יהוה אלהינו.

השתא בבוציצא דא איהו משחתא דלא עמיק גו עומקא, וקיימא רזא דא באמצעיתא. השתא בוציצא איהי מעולפת. אתפשטת בתלת סטרי דרזא למעבד משחתא. הכא קיימא בוציצא ואתתקנת, בגין דהכא איהו משחתא אחרא בר מאינון משחתין.

[p. 434] תיקונא דבוציצא דאתתקנת עד לא אתפשטת, אתתקנת מגו טמירו דא"ס, סלקא ונחתא, ואתגניז ביה מה דאתגניז. ופשיט לה תלת ארגונין דלא אתחזיין, ואינון הו תיקונא לאתפשטא ולמיעבד משחתא.

אתתקנת בגניזו דגניז בגוון אחרא למיעבד שפירו ותיקונא דאדם, לאתקנא גו משחתא בשפירו, בתיקנא לאתחפייא מה דטמיר לגו.

שארי בוציצא לאתפשטא ואתעביד חד קשרא לעילא. ההוא קשרא אסתלק גו ההיא אתפשטותא מגו דההוא מעולפת. כד שארי ואתפשטת, קשיר קשרא חדא. וההוא קשרא, אלף אמין ביה מההוא קשרא. ואתפשטת בוציצא חד זרתא ופלגא ומדיד מדידו לאורכא אלף ושית מאה עלמין.

ההוא אורכא קשרא מכאן וקשרא מכאן. ונטיל ההוא אורכא גו ההוא טמירו דאין סוף עד דמטו לחד מגדלא דפרחא באוירא. כיון דמטא התם אתפשטת בוציצא וקיימא לאנחא ההוא משחתא בקשירו דא. ואתעבידת בוציצא דלא אתידע עד דאתמשח האי משחתא, דהאי אתגניז בגו ההוא גניזו. לבתר בטש ליה לבר. כד נפקא אשתכח ביה אלף עלמין וארבע רבוא עלמין, וכמה רזין אחרנין כלהו קיימין בהאי משחתא.

[p. 435] לבתר אתפשטת מהאי אתר ומדיד בריבועא חמש קשרין. וכל קשרא וקשרא אית ביה חמש מאה אלף עלמין. כל קשרא וקשרא קיימא ברזא דההוא גניזו.

קשרא קדמאה שארי ואתפשט בוציצא עד קשרא תניינא בגו ריבועא, אלף אמין. מהאי קשרא אתפשטת בוציצא עד קשרא תליתאה, אלף אמין אחרנין. מהאי קשרא עד קשרא רביעאה לעומקא, אלף אמין. מהאי קשרא לעומקא דלתתא, אלף אמין. אשתכחו אלין קשרין באלין משחתין תמניא אלף עלמין.

והכא במשחתא דא אתעביד דא כורסייא למשחתא קדמיתא דקאמרן. והכא קיימא ואתיישבא משחתא קדמאה דאתעביד בבוציצא לקיומא, לאשראה ביה. דא משחתא דאמצעיתא דלגאן, [נח ט"ב] איהו גניזא כקדמאה.

בהאי משחתא דרזא דאדם דקאמרן, בוציצא קיימא ועביד משחתא בגו אתפשטותא דא, ומדיד מדידו דקשרא דקיימא, דלא נטיל לעלמין. וקשרא דא קיימא לתתא ועביד בהאי קשרא משחתא לההוא מדידו דקיימא בשפירו, ואתקין [p. 436] ומדיד משחתין מגו רעו דגניז. ומשיך ההוא מדידו לתתא.

וע"ד אחסין משה ירותא דאתכליל בגו רזא דאתמשכותא דא דאתמשך לתתא. וע"ד אכליל גרמיה במשחתא דא דהיא קיימא במשיכו דאמצעיתא. משחתא דא קיימא בקיומא עד קיימא קדישא דקאמרן. ותמן אשתכחו משחתין ברזא דבוציצא כמשחתא דלעילא. מכאן ולהלאה אתפשטו ברזא דמהימנותא לאשתכחא ולמהוי קיומא דכלא, לכל אינון רתיכין עילאין ותתאין.

עד כאן רזא דבוציצא, קו המדה, גו רזא דעלמא עילאה, לאשתכחא קיומא בכל אינון קיומין ורזין עילאין. זכאה חולקהון דצדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי, ואינון יכלי לאתדבקה ברזא דמאריהון כדקא חזי.

[p. 437] מכאן ולהלאה שארי בוציצא לאתפשטא גו רזא דמהימנותא. וההוא פשיטו קדמאה דמשחתא אגניז ואסתלק, אתנהיר ואתנציץ, כלא מגו רזא דבוציצא. בההוא משחתא אוירא חדא נפקא מגו בוציצא, וההוא אוירא סלקא ועביד חד פשיטו אחרא, משנייא מקדמאה. וההוא פשיטו איהו דנפקא מגו ההיא אוירא ברזא דבוציצא, דקיימא ולא קיימא. נפקא חד פשיטו דההוא בוציצא ונפקא ומשיך לאתעטרא לתתא ההוא משחתא, בגין דהכא לתתא קיימא משחתא לאתעטרא ולא תקיימא.

בוציצא נפקא ואתפשטת ברזא דההוא אוירא דנפקא ומדיד גן תלת מאה ושתין וחמש גוונין, בסוספיתא דדהבא כספא נחשא ופרזלא. ונפקא מגו קשרא חדא דקיימא לחברא בין עילא ותתא. וההוא קשרא אפיק כל גוונין ברזא דמשחתא דשרביטא.

מהאי קשרא ולתתא אתפרשן משחתין לכמה סטרין, וההוא פשיטו דנפק מגו ההוא קשרא מחבר לון כחדא. קשרא דא אתקשר לעילא בההוא פשיטו דמשחתא עילאה דטמיר וגניז ואתקיים בקיומיה דבוציצא דנהיר וקיים. כולא אתקשר לתתא כההוא נהורא דלא [p. 438] נהיר, דקיימא לאנהרא ברזא דמהימנותא, לאתחברא דא בדא.

האי קשרא קאי בין עילא ותתא. שבע אלפי עלמין קיימין בנהירו דמשחתא בההוא קשרא, נהיר באינון גוונין לתתא כגוונא דלעילא. אינון גוונין נהרין מגו ההוא קשרא וקיימין כלהו במדידו דמשחתא בההוא פשיטו דאתפשט, ואתקיימן כלהו בקיומא בשלימו לאתעטרא. האי פשיטו, כד אתפשט ומדיד, כולא אתתקן לאתחברא דא בדא.

אתפשט פשיטו דנפקא מגו בוציצא ועביד משחתא לימינא ושמאלא, לעומקא ולרומא, לאורכא ולפותיאי.

משחתא קדמאה לימינא בההוא פשיטו, ההוא פשיטו נפק' מגו ההוא דקאמרן, וההוא פשיטו איקרי בוציצא זעירא. וקיימא למשחתא דכמה שייפין לחברא לון כחדא, ולקשרא לון בקישורא חדא בההיא משחתא דלעילא, למהוי כלא ברזא דמשחתא חדא.

אתפשט ההוא פשיטו לימינא ועביד משחתא. שארי גו עיגולא ומדיד אלף בההוא פשיטו. ההוא פשיטו מדיד בעיגולא ועביד קשרא. מההוא קשרא דלעילא עד האי [נח ט"ג] פשיטו תרי אלפי אמין, ותרי אלפי אמין לסטר שמאלא, ותרי אלפי אמין לכל סטר. עיגולא דשארי מדיד ועביד קשרא כדקאמרן בתחום תרי אלפי אמין גו משחתא. [p. 439] מתפשט מגו נקודה דקיימא בין שאר חיילין ומדיד תרי אלפי מילין לכל סטר. שארי בההוא עיגולא, אלף ותשע מאה זרתין ופלגא. בההוא פשיטו שארי ומדיד בעיגולא ועביד תרין קשרין משירותא דא עד סופא דהאי מדידו, דאתר דא לא קיימא ברבועא. יהו"ה, דא משחתא דפשיטו דנפקא מגו קשרא עילאה, ברזא דבוציצא. שארי בעיגולא ומשיך ונטי לתתא עד סטרא דקשרא לתתא. אהדר ומדיד מסטרא דא לסטרא דא בגו עומקא דההוא עיגולא, ולא קשיר קשרא. ומדיד במשיכו לתתא משחתא, דהאי משירותא דעיגולא אלף אמין ותריסר אלפין. שארי ומדיד מגו רומא ועומקא ואורכא ופותייה ברזא דדיוקנא דאדם, בשפירו חיזו דנוקבא. ומדיד בעיגולא דרישא בסטרא חדא בההוא פשיטו. ההוא פשיטו אתפשט ומדיד מעיגולא דרישא בלא פלגו כלל. [p. 440] ומדיד בסטרא דרומא בעיגולא, ואתפשט ומשיך לתתא, וקשיר קשרא. מדיד מרישא בעיגולא בשיעורא דתלת אלף אמין כלין כחדא, ואתמשך ואתפשט לתתא בלא קשירו. וההוא שיעורא שית אלפין סטרין דעלמין, ושית אלף טפחים בעיגולא. גו פשיטו דבוציצא דנפקא, אתפשטת האי דנפק מגו האי קשרא עילאה דרזא דבוציצא, ומדיד בעיגולא לסטרא רביעאה. ועביד משחתא ומדיד לסטרא ימינא. משחתא דהאי סטרא לימינא לתרע דרומא, מדיד אלף ואלף והוא סטרא לארבע סטרין דעלמא, אשתכחו ארבע אלף. וכן אתפשט האי לכל שאר סטרין. בתרע מזרח קיימא פשיטו אחרא דנפקא מהאי פשיטו דמדיד משחתא. וקיימא ההוא פשיטו אחרא באמצעיתא ומדיד אלף בההוא סטרא באמצעיתא. ועמיק בעומקא ומדיד מדידו ברזא דמהימנותא, ברזא דשית סדרי משנה. ואלין שית סדרין קיימין בההוא עומקא דרזא דבוציצא דההוא פשיטו. אלין שית סדרין קיימין גו מדידו דשנה. שנייה איהו סימן ברזא דאינון שית סדרין דמשנה דקאמרן. [p. 441] האי פשיטו קדמאה דנחתא ונפיק מגו ההוא קשרא דקאמרן, אורכא דיליה למיעבד משחתא. ביה איהו אלף אלפין רבוון אמין עד ההוא נציצו בתראה דלית ביה נהורא כלל. ורזא דא לבני מהימנותא למיעבד משחתא, איהו רזא דכתיב (דניאל ז: 10) אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבוון קדמוהי יקומו. בהאי איהו רזא למשחתא כדקאמרן.

פשיטו תניינא דקאמרן דנחתא ונפיק מגו האי פשיטו קדמאה, ואיהו קיימא באמצעיתא. אורכא דיליה למיעבד משחתא ביה בההוא סטרא, אלף רבוא עלמין ושבע מאה אלף וחמשה ושבעין. וסימניך ואת האלף ושבע מאות וחמשה ושבעים עשה וויס לעמודים. זכאין אינון דידעין לאפקא רזין עילאין גו מהימנותא, וידעי למיעל לימינא ולשמאלא כדקא יאות, בלא כסופא. ועי"ד (שם יב: 3) והמשכילים יזהירו וגו'. בוציצא דקרדינותא, כד עביד משחתא, אתכנש לגויה וקיימא בכל דרגא ודרגא בההוא כנישו, וקיים לון. לבתר קיימא וסלקא, מעולפת עד דסליק [p. 442] ואתגניז ואתטמר ולא אתיידע, [נח ט"ד] וכלא אשתאר בקיומא. כדין נהיר מה דנהיר, ואפיק נחלין ומיין לרוואה כולא. עד הכא רזא דבוציצא דקרדינותא, לאחדא בה בכל אינון סטרי מהימנותא. בוציצא קיימא גו טמירו דטמירין וסלקא ונחתא. מאן ידע רזא דחכמתא יכיל לאדבקה ולמיעבד משחתין בכלהו סטרין עד דידע ברזין עילאין דמאריה, ברזין דחכמתא, בגין למנדע ולאדבקה. מאן דידע ואסתכל, זכאה חולקיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, בגין דהא כללא דא יתקן רגלוי דבר נש לעאלא בפרגודא ולמיהך באורח מישר. זכאה איהו בעלמא דין וזכאה איהו בעלמא דאתי.

מרכבת יחזקאל

[זהר חדש, לז ט"ג] [p. 443] וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר.

רבי שמעון ור' אלעזר ור' אבא הוו יתבי. א"ר אלעזר אי ניחא ליה לאבא לימא חד מלה במעשה מרכבה.

א"ל והא תנן ולא במרכבה ביחיד.

[p. 444] א"ל דעתיה דאבא דאימא מלה דאוליפנא מניה.

נפק ר' אבא. א"ל ר' שמעון לר' אבא אנת בלחודך תתקן פתורא ואלעזר בהדי.

פתח רבי אלעזר ואמר (יחזקאל א: 1) ויהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש ואני

בתוך הגולה על נהר כבר נפתחו השמים ואראה מראות אלהים. האי קרא לא אתמר מאן

אמרה. אי יחזקאל הא כתיב אבתריה היה דבר יי אל יחזקאל בן בוזי הכהן, והאי קרא

אצטריך ליה למקדם בקדמיתא דהא ברשותא קאמר, ולבתר ויהי בשלשים. אלא יחזקאל

קאמר ליה וברשותא דקב"ה קאמר כל מה דקאמר וגלי כל מה דגלי.

[p. 445] והאי קרא אוקמוה חברייא, אבל נבואה דא בזמנא דנחתת שכינתא עמהון

דישראל בגלותא, ויקרא עילאה מנצצא סתימא. אסתכלותא דההוא דאיכרי זהר שכינתא

דמההוא זוהרא אתזנת לא אזדהרא. ושכינתא עילאה אסתלקת מעל בנין, ואתייב רשו

לשבעין שנין אחרנין דמלכות בבל לשלטאה.

[p. 446] אדהכי נחתת אשא מלעילא וסחרא לון, והוו שמעין קל משריין עילאין מגו

אשא. חדי ר' שמעון. א"ל פתח פומך וינהרין מלין.

פתח ואמר ברביעי, דא דוד מלכא דאיהו סמכא רביעאה לכורסייא עילאה בהדי אינון

תלת סמכין עילאין דאינון רזא דשלשים שנה. והאי סמכא רביעאה איהו בחיבורא חדא עמהון,

ובגין דאיהו עמהון בלא פירודא אתמר ברביעי ולא אמר וברביעי. בחמשה לחדש, אלין דרגין

לתתא דאינון תיקונא דסיהרא [לז ט"ד] לאתחברא בהו.

ולית לכלהו דרגין באסתלקות שכינתא עילאה מעל בנין ניחא ונהורא. וכדין לבשו

שמים קדרות ושק הושם כסותם, וכדין כתיב ואני בתוך הגולה, דהא נחתת שכינתא בגלותא,

ואתגלייא יקרא עילאה, ושמשא אתחשך.

[p. 447] וכמה דבזמנא דא האי קרא דרשינן ליה בצער, בזמנא אוחרא כל ההוא זימנא

דקיימא נהורא לאנהרא, וכרסוון אשתלימו בנהירו דא בדא, כורסייא עילאה קדישא אנהיר

נהירו באבהן בקדמיתא. וכד אינון נהרין מגו ההוא נהורא עילאה, כלא נהיר, הה"ד ויהי

בשלשים שנה, דהוה נהורא עלאה בהו, כמד"א ויהי אור. ומגו דאיתמר ויהי ואתגניז, ולא

אתקיים לאנהרא, אופ הכא ויהי ההוא נהורא בשלשים שנה, דאינון נהרין בקדמיתא, מגו נהירו עילאה. ויהי, מקדמת דנא.

והכי תנינן ויהי אור. והיה אור לא נאמר, אלא ויהי אור, שכבר הוה. אופ הכא ויהי בשלשים שנה, והיה לא נאמר אלא ויהי, דהא כבר הוה. ורזא דא דכתיב על נהר כבר, על נהורא דכבר הוה.

[p. 448] ברביעי, דא דוד מלכא, כמא דאתמר. ואיהו קיימא בארבע סרי לאנהרא, איהו רביעאה, ודאי. בחמשה, דא שלמה מלכא דאיהו אשלים לכורסייא, דכתיב (דה"א כט: 23) וישב שלמה על כסא יי למלך. עייכ אתנהיר נהירו בכלא, מכאן ואילך שארי נהירו לאתכסייא, דכתיב ואני בתוך הגולה. רזא ואני קריבת לאתחשכא, דכתיב בתוך הגולה, ולא כתיב בגולה, אלא דהוה קריב לגולה ואתחשכא ואזיל עד דאתחשך ואתכסי נהורא.

[p. 449] אמאי אתכסי נהורא. אהדר ואמר על נהר כבר, על נהורא דכבר הוה דאסתלק

ואתפרש מינה. ובגין דאתפרש מינה ההוא נהורא דכבר הוה, דאיהו נהורא קדמאה, נפתחו השמים. בגין כך נפתחו השמים, ודאי.

דהא בקדמיתא אשתכח חיבורא חדא, בכללא חד, דאתכלילא ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא, ואתעביד מניה שמים דכליל תרוויהו. כיון דימינא אתהדר לאחורא, כמא דכתיב (איכה ב: 3) השיב אחור ימינו, כדין ודאי נפתחו השמים, נפתחו מההוא שלימו דחבורא דהוה בקדמיתא. ואתכסי קדרותא בההוא אתר, דכתיב (ישע"י נ: 3) לבשן שמים קדרות, דחסר מנייהו נהר כבר, ההוא נהורא, אור קדמאה דכבר הוה. כביכול, אשתכח פירודא. ורזא כי אברהם לא ידענו. וכיון דאברהם לא ידענו ולא נהיר לן, וכדין וישראל לא יכירנו, דהא נפתחו השמים, וחבורא לא אשתכח, ונהורא אתאבד.

[p. 450] ואראה מראות אלהים, מה דהוה מתכסיין בקדמיתא בגו נהירו עילאה ולא אתגליין, השתא חמינא לון בקדרו, צווחין לבר, כד"א (שם לג: 7) הן אראלם וגו'. חמינא לון דיצעקו חוצה ונחתו לגלותא, דאיהו חוצה לבר מארעא קדישא, לבר מתחומא דילהון. וצווחין תרין בכיין, חד על דנחתי בגלותא לבר מתחומא דילהון, וחד על דנפתחו השמים ושלום לא אשתכח. ואינון תרין בכיין, הה"ד צעקו חוצה, הא בכייה חד. מלאכי שלום, אינון דהוה מסטרא דשלום יבכו על ההוא שלום, בגין דחסר נהר כבר.

[p. 451] בחמשה לחדש היא השנה החמישית לגלות המלך יהויכין. בחמשה לחדש, הא

אוקמוה אבל יומא דא יומא דשבועות הוה, יומא דקבילו ישראל אורייתא על טורא דסיני ושמעו אנכי, [לח ט"א] וכדין אתקיים ואנכי לא אשכחך. ואדכר לון ההוא יומא ונחתת שכינתא לגלותא לדיירא עמהון דישראל.

בההוא יומא דאיהו חמש"ה לחדש יומא דחמשין תרעין הוה, כד קבילו ישראל אורייתא על טורא דסיני. ונחתי כמה רתיכין ומשריין דסחרין כורסי יקרא עילאה, וקב"ה יתיב על כורסייא גו יקרא עילאה דמלכא שליטא בהידורא. ורפיד שמיא ושמי שמיא על טורא דסיני ויהיב אורייתא.

[p. 452] וכדין אשתכח חדוה קמיה יותר מיומא דאתברון שמיא וארעא. דהא שמים וארץ על תנאי אתבריא ולא אתקיימו בקיומיהו עד ההוא יומא דאתיהיב אורייתא לישראל. כיון דקבילו ישראל אורייתא על טורא דסיני כדין אתבסס עלמא ואתקיימו שמיא וארעא. וכמא דההוא יומא הוה חדוה קמי קב"ה, ה"נ הכא יומא דערבוביא ועציבו הוה, לאתתרכא שכינתא מתחומא קדישא. והואיל ואתגלייא נבואה לא אתגלייא אלא ביומא דא, יומא דאדכר קב"ה לישראל ההיא קיומא דטורא דסיני וקבילו אורייתא.

היה היה דבר יי' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר ותהי עליו שם יד יי'. מכאן דברשותא גלי יחזקאל ואתיהיב ליה רשו לגלאה כל מה דגלי. *היה היה*, קיום על קיום הוה, בקיומא ההוא מלה וההוא נבואה.

[p. 453] שמא דקב"ה דאתמסר למשה הוא שמא קדישא עילאה אחי"ה, ושמא דא איהו לאגנא על גלותא. ואלמלי הוה שלם ברזא דשלימו לא יתעכבון כלל בגלותא, אבל אסתלק משמא דא א' ואשתאר *היה*. ובגין דאסתלק א אתכפל תרי זמני לאגנא עליהו, ואיהו רזא חדא. דהא בשמא דא נחתא שכינתא לגלותא, אבל באיסתלקותא דאת א'.

ואתגלי נבואה דא ליחזקאל בארץ כשדים בחסרון אות אל"ף מרזא דשמא קדישא לאחזאה דלא הוה אלא על נהר כבר, על נהרא דכבר הוה, דאסתלק משמא דא. ובג"כ ותהי עליו שם יד יי'. בקדמיתא דבר יי' ולבתריד יי', וכלא חד ורזא חד. אלא בקדמיתא לאו בדינא, דהא לאו אתריה איהו לאתגליא עלוי שכינתא. והאי קרא רוח קודשא אמרה, דאסהיד עליה דיחזקאל דאתיהיב ליה רשו וברוח נבואה אמר כל מה דאמר. [p. 454] ע"כ אשתעי קרא רזא דעובדא, מכאן ולהלאה שירותא דרזין עילאין.

וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון וגו'. מכאן שירותא לגלאה רזין, ולא אצטריכו לגלאה בר לחכימי ליבא דידיעין למדרש בהו. *וארא ולא כתיב וארא*, אלא ה' עילאה אסתלק ולא חמא מה דלא אתיהיב להו רשו ולא לאחרא לגלאה. והוא אסתכל לתתא באינון מראת דאתגליין יתיר. ותמן כתיב *וארא*, אבל הכא אע"ג דקא רמיז מלין עילאין, כמאן דאסתכל בתר כותלא. בג"כ אסתלק ה' מאתלקות' דא.

[p. 455] והנה רוח סערה באה מן הצפון, האי איהו רזא דקאמרן דאתא למיתבר קמי

נבוכדנצר חייבא מלכוון. רוח סערה, דקא מסער כולא.

והיינו רזא דקא קבי"ה גלי לאליהו דכתיב (מ"א יט: 11) והנה רוח גדולה וחזק מפרק

הרים ומשבר סלעים כו', לא ברוח יי' ודאי. ואחר הרוח רעש, לא ברעש יי'. והיינו ענן גדול

דההוא עננא קא מרעיש ואזיל דאיהו גדול. ואחר הרעש אש, לא באש יי' ודאי. והיינו אש

מתלקחת.

כל אלין קליפין למוחא דסחרן דא לגו מן דא, ודא לגו מן דא. וההוא אש איהו דקא

אחיד בגויה ההוא נגה, דכתיב ונגה לו סביב. האי איהו לגו [לח ט"ב] מן כולא, ודא איהו דקא

מתאחד במוחא.

הכא איהו רזא דארבע מלכוון דסחרן כולא. רוח סערה, דא מלכות בבל. ענן גדול, דא

איהו מלכות מדי. ואש מתלקחת, דא איהו מלכות אדום. ונגה לו סביב, דא איהו מלכות יון

דסחרא לון נגה [p. 456] ולא נגה, דכתיב בהו סביב. בגין דלית בכל מלכוון דאינון קרובים

לאורח מהימנותא כוותייהו. אוף הכא באלין קליפין לאו איהו מאן דקריב למוחא כהאי. והאי

סחרא ליה נגה ולא ביה נגה. נפקא מגו מוחא ונהיר סחור סחור.

ואלין ד' מלכוון מתחלפין. כד שלטא האי על אינון אחרנין אתדחיין כל אלין ועאל ההוא

דשלטא לקבלא מהאי נוגה וביה שלטא למהוי קריב.

ומתוכה כעין החשמל. הא אוקמוה דאינון חיון אשא ממללן, ואינון זוהרא דזהיר סלקא

ונחתא, אשא דלהיט קאים ולא קאים, דלית מאן דיכול למיקם ביה בדוכתא חדא. ועיינין

וחזוהי לא יכלין לשלטאה עליה. הא איהו והא לא איהו, הא [p. 457] בדוכתא חדא והא

בדוכתא אחרא, הא סליק והא נחית. ובחיזו דא אתטמר מה דאתטמר, ואתגניז מה דאתגניז,

ודא איהו רזא דאקרי חשמל.

דנביאה למגו מן דא אצטריך למיחזי ולמנדע ולאסתכלא בצחותא דליבא ועינא. איהו

סגי יתיר מכולא, ולואי דיכיל לקיימא ביה. וכל מה דאסתכל למחמי ולמנדע, כל דא

באספקלריא דלא נהרא, אבל באספקלריא דנהרא לא זכה נביאה לאסתכלא בר נביאה מהימנא

דכל מפתחן דביתא בידיה. שאר נביאים כד הוו מטאן להאי חשמל לאסתכלא לגיו רעיונין

אתבהילו ולבא לא שכיך, ונפק ביה מכל רעיוני גופא. כדין חמו לגו מה דחמו בלחישו.

[p. 458] האי חשמל גוון אשא מלהטא מנצצא סלקא ונחתא, נציץ ולהיט. מהאי סטרא

נפקא נציצו חד, חיזו מנצצא מלהטא, הוי ולא הוי, קאים ולא קאים. וחד כגוונא דא מהאי

סטרא ודא מהאי סטרא, וכן לד'. ממלל מדא אל דא ודא ממלל אל דא, וכן כלהו עד דאינון חד.

כדין נציצן נציצין בנציצו חד, סלקא ונחתא, אזלא וקיימא, אתחזי ולא אתחזי. הא איהו והא

לאו איהו. לית מאן דקיימא ביה. אתהדרן נציצו בחיזו דחיון כמלקדמין, ממללאן דא בדא.
רעיונין מתבהלין ביה ולבא לא שכיך. ודא איהו רזא חשמל.

לגו מן דא איהו רזא בלחישו, רזא דקיימא לגו במוחא. ודא איהו דכתיב ומתוכה דמות
ד' חיות וזה מראיהן. ומתוכה וגו', האי איהו רזא פנימאה במוחא, קיימא גו רזין עילאין
בדיוקנא עילאה מגו כל אינון קליפין דסחרין למוחא כדקאמרן. ומתוכה, מתוכה דמאן. מתוך
ההוא דאקרי חשמל.

[p. 459] ואי תימא הא כתיב חשמל והא כתיב חשמלה, דמשמע חשמל איהו דכר
וחשמלה איהי נוקבא, והכא כתיב חשמל, אמאי כתיב ומתוכה. אלא כלהו לתתא נוקבי אינון,
וכל מאן דשליט דא על דא דאיהו לתתא איקרי נוקבא. וכל אלן נוקבי אינון, ודא לגו מן דא,
ודא לגו מן דא.

דמות ד' חיות, דמות דמאן. דמות דאינון חיון עילאין, דהא מאלין אתחזון אינון גניזין
דלא אתחזון.

הכא איקרי דמות, ואיקרי צלם דכתיב (בראשית א: 26) בצלמנו כדמותנו, וכתיב
(בראשית ט: 6) בצלם אלהים עשה את האדם, וכתיב (בראשית ה: 1) בדמות אלהים עשה אותנו.
בגין דהכא רזא עילאה איהו דכד ההוא נהר דנפיק מעדן פרחין מניה כל אינון נשמתין
דאינון איבא דקב"ה ונטלא לון מאן דנטלא בשעתא דנפקי קמי קב"ה. כלהו כל חד עאל
בדיוקנא לאצטיירא בההוא אתר דאיקרי דמות ואינון ד' חיוון. [לח ט"ג] ותמן מצטיירא כל
חד וחד בההוא דיוקנא דאתחזי ליה. ומתמן נפקי כל אינון דיוקנין, מצטיירין [p. 460]
בדיוקנייהו, כל חד בדיוקניה כמאן דאעיל בדפוס לאצטיירא.

דמות דא אפיק דמות, וצלם אפיק צלם. חיות דנפקי מחילא דחיה דאיהו דכר, ובגין
דאינון נוקבי איקרון חיות דאינון בד' סטרין דעלמא, ובהו כלילן כל אינון חילין ומשריין. דמות
ברזא דלעילא ברזא דלתתא, נטלי דיוקנין לעילא, נטלי דיוקנין לתתא. ואינון דיוקנא ממש דכל
סטרין, ואפיקו דיוקנין דכל סטרין דלעילא ותתא.

כיון דאמר דמות לבתר כתיב וזה מראיהן, דאחית קמיה ואחזייה מלה דלא ידיע, כד"א
וזה מעשה המנורה, וזה אשר תעשה, וגו'. אוף הכא וזה מראיהן.

[p. 461] ואי כל אינון נביאים בר משה מהימנא כלהו מתערבבי דעתייהו כד מטי לגו
חשמל, הכא היך יכיל למיקם על דא. אלא ברוח נבואה הוה קאמר מלין, ובגין רחימו דישראל
איתגלי כל חזוון דלבר. כלהו מתערבבי וכלהו בערבוביא.

וחיזו פנימאה איהו חיזו בלחישו כמא דאמר (מ"א יט: 12) ואחר האש קול דממה דקה.
ודא איהו רזא דדיוקנא דכליל כל דיוקנין בחיזו דלעילא. קול עילאה בלחישו דלעילא דמניה

נפקי כל דיוקנין. קול לתתא כההוא קול עילאה דנקיט, כליל בגויה כל דיוקנין. ובגין דדא איהו בלחישו כד נביאה מטי לגביה נהיר ביה עיינין ונהרין רעיונין.

וזה מראיהן, דהא לית לון חיזו אלא מגו רזא דאספקלריא דנהרא לעילא, דאיהו חיזו דילהון וחזווא דכלא, וכלא נהרין בההוא נהורא.

[p. 462] חשמל אינון ארבע נציצין דלהטין ונצצי ועאלין דא בדא. אתעביד מנייהו חד

גופא ואיקרי חשמל. אוף הכא אלן ד' חיות כלילן דא בדא, בגין דאינון לד' סטרין. ההוא דלסטר מזרח אתכליל בסטר מערב, וההוא דלסטר מערב אתכליל בסטר מזרח, וההוא דלסטר דרום אתכליל בסטר צפון, וההוא דלסטר צפון אתכליל בסטר דרום.

וכיון דאתכלילו כולהו דא בדא אתעביד מנייהו חד גופא, ואיהו רזא דאיקרי אדם, ואע"ג דכל אנפין משתניין בסטרייהו.

ומגו אלן דאינון רזא פנימאה לגבי נקודה דקיימא עלייהו, נפקי כמה משריין לזינייהו. אדם, דכר ונוקבא. את דאיהו רזא דכר איהו את ו', רזא דאדם בשלימו. ואת דא שלטא בנקודה דא דאיהו על ד' חיון. וברזא דא דאיהו רזא פנימאה דכלא, כל אינון משריין אחרנין [p. 463] וכל אינון חילין אקרון בשמא דא, דכתיב (תהלים סח: 18) אלפי שנאן.

ואע"ג דאוקמוה, אבל רזא דא בגין דנפקי מגו רזא דמוחא פנימאה, בכללא דכלא שנא"ן, רזא דמוחא, שור נשר אריה. אדם כליל לון, אכליל עלייהו ו'. אתחבר מוחא כלא כחדא ברזא פנימאה, ואינון רזא שנא"ן. ועל דא אקרון אלפי שנאן.

[p. 464] וכד לפום שעתא מסתכלין, ודמות פניהם פני אדם, ולבתר מתפרשו דיוקנין כל חד וחד לסטריה. וכד אתחפיין כלהו דלא מסתכלין לעילא לגו רזא דעלייהו, לא אתחזי דיוקנא כלל, בר דיוקנא דאדם דדא איהו דיוקנא דכליל כל דיוקנין, וכלהו סתימין קמי האי דיוקנא. בגי"כ כל דיוקנין דעלמא כד מסתכלן לדיוקנא דאדם כלהו דחלי וזעאין מקמי האי דיוקנא.

דיוקנא עילאה דנפק מגו רזא עילאה בגו אתוון רשימן איהי רזא דאדם וכלא כליל ביה. אדם כללא דכלא, מרזא דמקצה השמים עד קצה השמים. ואיהו אמצעיתא ותתא ועילא, כלא בכללא חדא. ס סתימא לעילא, דכליל כלא לתתא. ד' לתתא, דכליל כמה רתיכין ומשריין כחדא. א רזא דכלא באמצעיתא [לח ט"ד] דנטיל לכל סטרין. בגין כך אדם רזא דכלא, מסטרא חד לסטרא חד, בר רזא עילאה דקיימא במחשבה ורעו עד דסלקא לאין סוף.

[p. 465] ורגליהם רגל ישרה וגו' דא איהו רזא. דלבתר דקאמר רזין דגופא אהדר ונחית לתתא ברגלין וטלפין.

אלין מטו עד ניצוצי דחשמל, האי איהו חשמל דלבר, בגין דמהאי חשמל נפקין אחרנין דאיקרון על שמא דא. וכלהו נפקי בשעתא דחיות מכווני רגלייהו ומטו לאינון ניצוצין [p. 466] דחשמל. כדן מלהטים אינון ניצוצין, סלקי ונחתי, ונפקי כל אינון דאיקרון על שמא דא.

חשמל דא מקיף סחור סחור. נצוצין דיליה נחתין לתתא עד ההוא אתר דאקרי קרקע זעירא. ותמן בההוא קרקע רהטי כל זיני אבנין דבדולחא, ומרגלאן נציצין, ואבנין דברקת. וכד להיט ונציץ נהירו דחשמל, וסליק ונחית ומתגפן אינון ד' סטרין דא עם דא, נהיר ההוא קרקע זעירא ורהטי אבנין ומרגלאן, סלקין עד דמטן לגבי תרעא דדרום. ותמן אוצרין סתימין ופיתחאן ד' מאה ושבעין כחושבן קרקע, וגליצו"ר ממונה בהו.

[p. 467] בזמנא דהאי חשמל אנהיר נצוצין לד' סטרין קל חד נפיק מלעילא ואיתער מבין גדפין כד אקישו דא עם דא. אינון גדפין דאשמיעו קלא, כמד"א ואשמע את קול כנפיהם כקול מים רבים. וכדין האי קלא כלילא בד' קלין. כד נפק פגע באינון נצוצין ואתפליג לד' קלין. קל חד אזלא לגליצו"ר ואיתער בההוא קלא נהירו דחשמל, ואתעביד מניה דבור חד. ובההוא דבור איתער דיבורא אחרא, סתימא בלחישו. וכד מטי האי לגליצו"ר כדין אתגליין ליה מאתן וארבע סרי רזין עילאין דאתגליאן.

קלא תנינא אזלא לענא"ל רב ממנא על תמנסרי אלף רבוא משריין, משמשין גו קרקע אחרא דאיהו בנהירו דכל גוונין. האי אקרי קרקע דארגוונא, נהיר בכל זיני נהורין דנפקי מהאי חשמל. ותמן בההוא קרקע שקיען תריסר אלף רבוא מרגלאן עילאין. וכד סלקין נציצין דחשמל ועאלין דא בדא, סלקין כל אינון מרגלאן דאינון שקיען בההוא קרקע ומטו לגבי תרעא דמזרח. ותמן שית אלף אלפין תרעין פתיחן, וענא"ל רב ממנא בהו.

קלא כד איתער מלעילא, בטש נהירו דהאי חשמל ביה ואתעביד מניה דבור, ובההוא דבור אתער דבור אחרא סתימא. וכד מטי האי לענא"ל ממנא, כדין אתגליין ליה תלת מאה ושתין וחמש רזין עילאין, דאינון שקיעים בגושפנקא דחותם אמת. כדין באימתא בדחילו ברתת בזיע סלקין שירין ותושבחן למארי כלא.

[p. 468] ונהירו דרשים בשם המפורש, במ"ב אתוון מחקקו, נפקא מההוא רב סגנין על כל שאר משריין, וסנדלפו"ן אקרי. וההוא נהירו חפייא על אינון ב' קרקעי, מקרקע ועד קרקע דנא. ורזא דא (מ"א ז: 7) וספון בארז מהקרקע ועד הקרקע. סנדלפון אמאי אקרי הכי, בגין דתמן עאלין כל רזי פנים עילאין, ואנעילו ביה כהאי סנדלא דאיהו אעיל בגויה כל יסודא ושרשא דגופא.

דא רב ממנא משמשא לאינון פנים דלגו. בהאי חקיקין רזין דאתוון רשימין, גליפין, בלטין בההוא נהירו דחפייאן על אינון קרקעי. כד האי קשיר כתרין למאריה, אינון אתוון סלקין בההוא נהירו ומתעטרן באינון כתרין. והדרא ההוא נהורא חפייא באתריה, ואתוון סלקין באינון כתרין ברזין דשמא קדישא.

[p. 469] ורגליהם רגל ישרה, מתחבראן כחדא דאינון כחדא. בחד למהך באורך מישר ברגשת חבורתא דסטר קדישא דלא לאתערבא בסטרא [לט ט"א] אחרא. כלהו חבריא במישר כחדא ורגלין במישר. וע"ד לחיזו נביאה בדרגין ידיעאן. וכלהו דרגין איקרון רגלי חינון ארע מנייהו. ולחו כחיזו רגלין בגופא בסידורא דקא מסדרא, ואיהו כלא בשיעורא.

וכף רגליהם ככף רגל עגל, בחיבורא דהאי סטרא והאי סטרא. ולית לון אצבען לתתא בגין דאצבען לתתא אינון אחזיין חילין אחרנין בדיוקנא אוחרא. וע"ד ב"נ אחזי באצבען חילין אחרנין לעילא בידין וחילין אחרנין לתתא ברגלין. ואלין לא רשימין בגוייהו חילין אחרנין דסטר אחרא, וע"ד אקרו רגל ישרה דסתים לסטרא דא, ואינון כף אחת.

[p. 470] ואע"ג דלא מתפרשין בפרישו דאצבען חילין אחרנין דסטר אוחרא, אית בהו רשימו חד למיהב דוכתא לסטר אחרא, ואחזיין לתתא ככף רגל עגל אבל לא כף לאסטאה. אע"ג דאינון רגל עגל, ישרה איהו דלא אסטי לעלמין.

בההוא רגשא נפק חד נציצו ושלחובא לסטרא דא, לימינא, וחד נציצו ושלחובא לסטרא דא, לשמאלא. ואינון נציצו ושלחובא מתחברן כחדא ונציצין לכל עיבר. ואתעביד מנייהו חיילין ומשריין וכלהו איקרון רגלי החיות בגין דנפקי אינון רגלין. וכלהו אזלין ושאטן בשליחותא דעלמא, לאתלבשא בגופא לתתא. ואתחזון כאינון אחרנין דאיתחזון, ועבדי שליחותא בעלמא. ומהדרן ברמשא ובפניא ומקדשי שמא דמאריהון.

[p. 471] (שם י: 10) ודמות פניהם פני אדם. דמות ההוא דיוקנא לעילא, לאצטיירא בציורא גניזא, פנים קליטין בקולפין דקיקין. דמות אנפין דלגו ציורא דיוקנא דאדם, דנציץ נציצו דההוא נציצא מלהטא דלגו דחשמל פנימאה דטמיר וגניז, הוי ולא הוי. אור נציץ. אשא להיט, מלהטא בשלהובי דנורא. רוחא מנצצא אחיד בגונוי. קולפא בסוטרא גו כלילא חדא. אחיד לתתא, אחיד לעילא, גונוי אחידן לכמה סטריין.

גוון אור גניז אחיד נהיר ונציץ בנציצו. והאי אור אחיד ותפיס ואעיל לגביה נהירו דאשא מלהטא ושלחובי נורא. אלין תרין לא מתישבן כחדא. ומגו מרגלא סתומא דלא אתגלייא כלל נפקא רוחא דבוסמא, כלילא בתריסר בוסמין עילאין. ומגו ההוא סליקו דאינון תרין דלא מתישבן כחדא אחיד בהו ההוא רוחא ומתישבן בדוכתיה.

וכדין אצטבע ההוא רוחא מגו ההוא נהירו דאור גניז ונהירו דאשא מלהטא ואתיאשן וקיימא ביה. כדין אצטיירו ביה ציורא דפני אדם דכליל כל דיוקנין, והאי איהו גוון דכליל כל גוונין אנפין דכליל כל אנפין. וכד אינון מתתקן כדקא יאות לגו כרסייא כלהו בדיוקנא חדא דאדם.

[p. 472] ורזא דא כד מסתכלין לסטר מזרח כלהו אינון בדיוקנא חדא דאדם, בגין דמתמן איהו תקיעו דרזא דאדם. וכד מסתכלאן לסטר דרום כל אנפין אינון בדיוקנא חדא, דיוקנא דאריה, דתמן איהו חילא ותוקפא דכלא. וכד מסתכלין לסטר צפון כל אינון אנפין בדיוקנא חדא, דיוקנא דשור, דתמן איהו נגיוחו דדינא תקיפא. וכד מסתכלאן לסטר מערב כל אנפין אינון בדיוקנא חדא, דיוקנא דנשר, בגין דתמן נשר יעיד קנו על גוזליו ירחף. ואורח דנשר לאתדבקא תדיר בשמים דתמן איהו תיאובתיה דנשר לסלקא ולא תדבקא, ובגייכ איהו לסטר מערב.

ובגין דכל אנפין משתנין כפום ההוא אתר דההוא סטרא דמסתכלאן ביה, כתיב בכלהו, בכל דיוקנא ודיוקנא, לארבעתם. פני אדם פני אריה לארבעתם, פני נשר לארבעתם. [p. 473] האי כד מתתקנן בכרסייא. [לט ט"ב] כמה דכרסייא פני למיזל, הכי אינון אתחזיין דיוקנייהו כפום ההוא סטרא דאזלין, כדכתיב אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ולכו. וכד לא אזלין ולא מתתקנין לגבי כרסייא, כדין כל חד וחד אתפרש בדיוקניה דאתחזי ליה. ועכ"ד כל חד וחד אתדבק בדיוקנא דחבריה, וכלהו אתחזיין דיוקנייהו מתדבקן דא בדא, ודא כליל בדא. כל חד כליל בחבריה וחבריה ביה. סטרא חד אומר קדוש, וסטרא חדא אומר קדוש, וסטרא אחרא אומר קדוש, וסטרא אחרא אומר יי' צבאות מלא כל הארץ כבודו.

וידי אדם מתחת כנפיהם, האי לקבלא מאריהון דתיובתא לגבייהו, דהא ידא דקבי"ה פרישא לקבלא אינון דתייבין לגביה. מתחת כנפיהם, אמאי, בגין צניעו, דהא מאריהון דתיובתא צניעו אצטריכו דלא למנדע בהו אחרא, כמד"א (תהלים לב: 1) כסוי חטאה. [p. 474] רזא דא דלא סלקין ידייהו לעילא כמא דבני נשא דידייהו סלקין לעילא על רישייהו. והני לא"ה דהא מתחות גדפייהו לא נפקי לבר, דהא גדפייהו ואנפייהו פרידן אינון לעילא, כמא דאמר ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה. דאתפרשן כד לא מתתקנן גו כורסייא כדקאמרן. ואלין ידן לא אתחזיין כלל לאעלא סטרא מגו דאתגלייא. ועי"ד מתחת כנפיהם כתיב.

וכד אלין נטלין, גדפייהו מתחברן כחדא למהוי בארח מישר לנטלא דא עם דא כחדא, בשעתא חדא, בזמנא חדא, וכלהו כחדא סלקין לכרסייא לעילא. ואינון לא ידעי לאן אתר ולא חמאן ולא מסתכלין מההוא זיעא דלהון. כד נטלין וסלקין לכורסייא קדישא אתעביד מההוא זיעא נהר דינור נגיד ונפיק.

וההוא זיעא בנטילו דנטלי איהו טפין מנטפין מדי' גוויני אשין, אשא חוורא מנטפא אשא
סומקא, אשא ירוקא. אשא סומקא מנטפא אשא אוכמא, אשא חוורא, אשא ירוקא. אשא
ירוקא מנטפא אשא סומקא, אשא חוורא. אשא אוכמא, ההוא אשא סומקא.

[p. 475] חיוורא תניינא לאו איהו חוורא קדמאה. וההיא אשא אוכמא לאו איהו ההיא
אשא קדמאה אוכמא. וכן כל גווינין לאו אלין כאלין, קדמאה ותניינא ותליתאה. וכן כלהו
בשעתא דנפלין אלין אשין ואתכלילו לאתחברא כחדא, סלקין שלהובין, מלהטן, ובטשי דא
בדא.

ומההוא בטישו דבטשו כחדא אתעבידו כל אינון מלאכי חבלה דטרדי חייביא בגיהנם.
מאינון שלהובין אתעביד נורא דגיהנם לתתא דאלין שליחן דחבלה אתמנון באינון שלהובין
לאוקדא חייביא תמן. דרזא דילהון תמן, דכתיב (יחזקאל טו: 7) מהאש יצאו והאש תאכלם.
כד נטלין כלהון נטלין לקביל אנפוי דההוא דאתמנא לההוא סטרא. כד רוחא איתער
למיהך לסטרא דמזרח, בטיש ההוא רוחא לגבי אנפין דההוא דקיימא לההוא סטרא. ואיהו
נטיל בקדמיתא וכלהו עמיה כחדא, דכתיב ואיש אל עבר פניו ילכו אל אשר יהיה שמה הרוח
ללכת ילכו.

האי רוח איהו רוח ממללא, רוח דכליל כל רוחין בגויה, רוח טמיר וגניז בגווייהו. רוח דא
איהו רוח דכליל ברזא דלתתא לקבל תלת קידושין דאתקדש בהון כחדא. ואינון קדוש קדוש
קדוש לקבל תלת רוח. תלת זימנין, דכתיב הכא אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת, חד. על אשר
יהיה שמה הרוח ללכת, תרי. כי רוח החיה, תלת. בגין דרוח דא כליל מתלת רוחין רזא דחיות
הקדש עילאין דאינון רזא בתלת קדושאן דנחתא מההוא קדש עילאה רוח סתימא דכל קדושאן
מניה תליין.

[לט ט"ג] [p. 476] ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בוערות וגו'. ודמות דיוקנא
דמתלבשן בחד מנייהו דאתלבש בנורא, ואיהו לא חזא אלא דיוקנא חיזו שמשי דגחלי דנורא.
גחלי אש אינון דאיקרון מראיהם חיזו דחיון, דבהו אסתכלן למיחמי בחיזו דמראה
דאחזי כל גווינין. הכי שרפים אינון כמראה לאחזאה בהון דיוקנין דחיון בגין דכולא אתלבש דא
בדא, ודא מראה דדא.

אבל ודמות החיות, לא אמר דיוקנא דילהון ולא איצטריך, דהא בקדמיתא קאמר כל
דיוקנין דילהון והכא קאמי מאינון דמות דלהון, דאינון מראות דילהון. כגחלי אש. מאן גחלי
אש, אלין שרפים. מראיהם, אינון אופנים דבהון אתלבשן לאחזאה דיוקנין וחיזו דילהון.

[p. 477] נציצו דילהון באינן דאיקרון לפידיס, ומאן אינן. חשמלי תתאי לתתא דנפקי מההוא חשמל תתאה. רזא דא ברזא עילאה לעילא, בההוא חשמל פנימאה, בגין דכלא גוונא חדא מתתא ועילא.
עד הכא רזא דחשמל בגוונין דלא אתחזון אלא בחיזו. חיזו לגו מן חיזו, חיזו דא לגו מן דא, כמא דכתיב ממראה מתניו ולמעלה, וממראה מתניו ולמטה.

היא מתהלכת בין החיות, דאתייהבת בין תרין סטרין ואתחקת תמן בגלופא ודיוקנהא, דכתיב (שיר ח: 6) שימני כחותם על לבך וגו'. ומגו דהאי אבן טבא מרגליתא אזלא בין תרין סטרין אית לה נהירו לאנהרא ולסלקא נהורא על כל שאר אבנין מנצצן.
[p. 478] ונגה לאש, האי נוגה איהו מסטרא דימינא ואתכליל בשמאלא, ושמאלא בימינא, ואשא מלהטא מנצצא מההוא נוגה. והאי נוגה נהיר ההוא אבנא ואתייהב בה חיזו לאסתכלא בשופרהא.

והאי נוגה איהו נציצו דנציצן באשא ונהיר סומקא דיליה. ומגו בשעתא דעאל ונקיב גו ההוא אבנא איהי שפירא בחיזו. בתרין גוונין אתחזייה האי אבנא, ואצטבע בגין דאיהי גוון חשוך בקדמיתא. כיון דאתתקנת לקבלא נהורא, אתער נהירו מסטרא דימינא ואתנהירת בחוורו. כיון דאנהירת בחוורו כאבנא בדולחא. עד כען לית לה חיזו בשפירו לאסתכלא עד דאתא סטרא דשמאלא בההוא נוגה דסומקא ועאל בגויה ההוא סומקא בההוא נוגה. כדין איהי שפירא בחיזו, שפירא בריוא לאסתכלא. איהי אבנא יקירא, בשלימו בגוונין, כאתתא שפירא בחיזו חוור וסומק. וכדין אתוון מנצצן בגוה ונפיק בגו ההוא נציצו ברק מברקת, נהיר לפום שעתא, חיור וסומק, סומק וחיור.

[p. 479] רזא קדישא, לאצטבע שאר אבנין מההוא אבנא טבא דאקרי ברקת. בגין דאצטבע מההוא נהירו דברק איקרי על שמיה ברקת. בגין דהאי אבנא טבא מרגליתא עילאה אצטבע בתריסר גוונין מנהרין גו אינן תרין. מגו נציצו דנציץ ואפיק, אצטבען תריסר אבנין דילה ואינן תלת סדרין. וכפום דאצטבעו מינה הכי אקרין על ההוא שמא ממש.

והחיות רצוא ושוב. נהירין גניזין, גליין וסתריין, קיימין ולא קיימין, כנהירו דנהיר כותלא, לזמנין אתחזייה הכא, ולפום שעתא באתר אחרא, הא הוי הא לא הוי, אתוון מחקקן קיימין, ולא קיימין. נהרין ולא נהרין, זמנין נהרין בהאי גוון ולפום שעתא גוון אחרא, זמנין שמא דא, ולפום שעתא באחרא. לית מאן דיכיל לקיימא באלין נהורין.

[p. 480] יהו"ה נהירו דאסתלק בשמא דא דכליל כל נהורין בשלימו. ולפום [לט ט"ד] שעתא נחית ואתהדר נהירו בגוון אחרא ואסתלק בשמא אחרא, אלהי"ם, ולפום שעתא א"ל, ולפום שעתא צבאו"ת, ולפום שעתא שד"י. והכי בכל אינון שמהן דאיקרי בהו קב"ה. ובגין דאית אתר גניז דנפקי מנייהו, וכפום דאיהו נביע מגו מבוועא גניז דאתגניז ביה, הכי אתחזי כל חד ולית מאן דיקום בהו. ורזא דא מנא דמייא לשמשא בכותלא. וכמא דאינון רצא ישוב אוף הכי בלבא ודעתא, בר נביאי מהימני דמסתכלאן מגו אלין דלתתא דאינון ברזא דאספקלריא דלא נהרא, ומגו אלין הוו מסתכלין כבתר כותלא. עד הכא דמות מאינון רזין לעילא, והשתא לתת"א.

[p. 481] כתיב וארא החיות והנה אופן אחד בארץ וגו'. וארא החיות, דא איהו אסתכלותא באספקלריא דלא נהרא, ומגו דחמא אלין, אסתכל במה דסתים וגניז. והנה אופן אחד בארץ, דא מטטרון דאיהו עילאה מנייהו חמש מאה שנין. מטטרון מיטטרון זבול עבד זבוליאל, הא חמש, וכפום שליחו דמאריה הכי אסגיאו שמוי לדי סטרוי בד סטרין דעלמא.

[p. 482] קשיר קשרין למאריה, שליט ברזין דארבע אלף וחמש מאה נהרי אפרסמונא דנגדין ונפקין מגו תליסר אחרנין גניזין. וארבעה אלף וחמש מאות רבוא היכלין דאינון טמירין בגו אינון נהירין קיימין קמיה, ואיהו ממנא עלייהו. כל זמנא דעאל ונפיק אלף וחמש מאה רקיעין זעאין קמיה.

תריסר אלפי רבוא מימיניה ותריסר אלפי רבוא משמאליה. תריסר אלפי רבוא קמיה תריסר אלפי רבוא מאחוריה. כל הני משריין נהרין מגו שלהובא חד מנצצא דנפקא מניה. ובההוא שלהובא חקיקן אתוון דשם המפורש, נציצין מלהטין מגו ההוא שלהובא. וכלהו כד מסתכלאן בנהירו דאתוון מחקקן גליפן, כלהו זעאין ודחלין ונטלין לגבי ההוא נציצו דאתוון. ומגו שלהובא דא נהרין אופנים אחרנין דנטלי ברתיכין אחרנין לתתא גו אינון היכלין דאינון משלבן דא בדא, כד"א כאשר יהיה האופן בתוך האופן, כליל דא בדא ועאל דא בדא, רישין ברישין אלין מאלין, ואנפין פרישן בסטרייהו.

[p. 483] וכלהו נטלין לגבי אנפין בגו נהירו דמסתכלאן לגבי אינון אנפין. כד מסתכלאן למהך חמאן ההוא נהירו דנהיר לההוא אתר דנהיר. אזלין ונטלין כלהו ואתוון דשמא קדישא מחקקא נהיר על כלא, ואיהו נטיל כלהו גו ההוא רוחא עילאה דנטיל כל משריין. ומטטרון רב ממנא קאים בקיומא דההוא שמא קדישא, ונטיל לכל משריין ברזא דיליה לדי פניו בדי דיוקנין גו די סטרין דעלמא. ואיהו כליל שמא דאקרי שדי, וכלהו קראן שמא דא גבי שמא עילאה קדישא.

בידא דמטטרו אַתמסרו תריסר מפתחין עילאין ברזא דשמא קדישא, וד' מפתחן מנייהו ואינון ד' רזין נהורין דמתפרשן.

מפתחא חדא אַקרי אור נציץ, טמיר וגניז, ונפיק ונהיר, לית ליה גוון. והוא נציצו לא קיימא לאסתכלא ולא אתחזי גוון, אלא נציץ נציצו לעיינין, ואגניז ולא אתיידע. מפתחא תניינא אַקרי אור נהירו, חדו לאסתכלא, לזמנין איהו חיוור, לזמנין ירוק, לזמנין לא דא ולא דא.

[p. 484] מפתחא תליתאה אַקרי אור זוהר, דזהיר ונהיר. איהו זוהר דנהיר לכל שאר נהורין, האי מרקמא בכל גוונין. האי אור איהו מההוא זוהר דההוא רקיע דעל גבי חיון, דכתיב כזוהר הרקיע, [מ ט"א] כליל גו עשר שבילין דנפקי מאינון ל"ב שבילין גניזין. מפתחא רביעאה איקרי אור דסוכלתנו, דיהב סוכלתנו בלבא למינדע ולאסתכלא ולקיימא על רזין עילאין. והאי אור דחדי לבא, יהיב נהירו דחכמתא בסוכלתנו, למינדע ולאסתכלא.

ואלין אינון ד' מפתחן עילאין דכל שאר מפתחן כלילן בהו. וכלהו אַתמסרו בידא דהאי רב ממנא מטטרו, מארי רב, כלהו גו רזין דמאריה בגילופין דרזין דשמא קדישא מפרש. על ארבעת רבעיהן בלכתם ילכו וגו'. על ארבעת, דאינון ד' דתחותייהו. ואינון דתחותייהו איקרון רבעיהן, כד"א רביע תחות טועניה. ועל אינון דרביעין תחותייהו, כד אינון בעאן למיזל אזלין. דכל חד אית ליה ד' גלגלי אופנים, רביעין תחותייהו, ועל אלין רבעיהן בלכתם ילכו, והיינו דכתיב ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם ובהנשא החיות, ינשא האופנים. [p. 485] ואי אופנים אינון רבעיהם דחיות אצטריך לומר ובלכת האופנים. אלא מכאן דחיות נטלין למטלין לון, כגוונא דא ארון נטיל למאן דנטיל ליה, כרסייא קדישא נטיל לחיות. ואי היא נטילת לון, זיעא דחיות ממאי אתעביד. אלא זיעא דילהון באסתכלותא למינדע ולאסתכלא ולאדבקא במה דטמיר וגניז, ולא יכלין למיקם ביה. ועל דא איהו זיעא דילהון. אבל כל אינון דמתדבקאן בקדושה עילאה אינון נטלין לאינון דנטלין לון. ורזא דא על ארבעת רבעיהן בלכתם ילכו.

וגביהם וגובה להם. וגביהן, רזא דגוונין דגופא, אתנהיר וסלקא בשיעורא מרישא דבוצינא לרישא דבוצינא כשיעורא דלתתא, ואסתחרא בארבע גוונין נציצין. גוון נהיר בנהירו ברזא דחשמל לעילא. כד נהיר ואתגניז גו גונוני, גוון נציץ דנציץ בנציצי. גוון זהיר [p. 486] בזוהרא דרקימו דרקיעא דקיימא עלייהו. גוון מרקמא מכל גוונין ואתכליל בכלהו, ודא איהו גופא מציירא בציורא, לאתכללא בכללא חדא.

וגובה להם מסטרא דלעילא, ויראה להם מסטרא דלתתא. וגובה להם גובה שמים.
ויראה להם, דחילו דדחיל ומבעית וארעיש כולא, דחילו דסחרא, דלא לקרבא לקודשא. ואיהו
דחילו דסחרא לון מסטרא דלתתא.
וגובה להם, בסליקו דחילו דגווי שמים, בגין דגווי שמים ההוא רזא דכתיב גובה שמים.
ומאן איהו, דנטיל כל גווינין מימינא ומשמאלא, וכד נטיל לון לגביה איקרי גובה שמים. ויראה
להם, בחילו דההוא יראה לתתא, בסדורא דאינון גווינין להטין, ומהפכין חילו דאשא דלא דקיק,
כאשא דקיק לעילא בחדוהא. והאי איהו דקא מבעית לכלא, ובגין כך, גובה להם מלעילא,
ויראה להם מתתא.

וגבותם מלאות עינים, לאסתכלא בכל סטריין. ואע"ג דאית מארי דעינים בחילו
לאסתכלא אחרנין לתתא, אלא אלן באינון עיינין לאסתכלא אלן באלין בסחרנו, קמייחו
ובאחורא, דעיינין סחרין בכל סטריין. ובג"כ חמאן הכא והכא, בסטרא דא ובסטרא דא. חמאן
מה [p. 487] דהוי ומה דזמין למהוי מסטרא דאחורא, והיינו דכתיב סביב. וחמאן מימינא
וחמאן משמאלא. חמאן מימינא בכל ארח קשוט וזכו. חמאן משמאלא בכל ארח דלא קשוט
ולא קיימא בזכו. וע"ד מסתכלן בכל סטריין, ובדא אית לון שולטנו וסוכלתנו על כולא,
לאסתכלא בכל הני סטריין מה דלא מסתכלן הכי כל [מ ט"ב] אינון אחרנין.
ועכ"ד לא יכלין לאסתכלא לעילא ולא אתייהיב לון רשו לאסתכלא. וכד בעאן
לאסתכלא, כלהו מרתתי בדחילו, באימתא, בזיע, וכלהו קראן בחיל סגי, בקל רב, ברוך כבוד יי'
ממקומו.

וגביהן, ולא כתיב מהו כמא דכתיב לבתר וגבותם מלאות עינים. אלא גופא דסטרא
דמסתכלא לגו, לגבי נקודה סתימא, מההיא סטרא אית לון גובה. וכלהו מסתכלין לגו, כד"א
(מ"א ז: 25) וכל אחוריהם ביתה.
[p. 488] אברהם כד אתקריב לגביה דקב"ה וגזר גרמיה, איקרי תמים, כד"א התהלך
לפני והיה תמים, וכדין אתקריב לגבי רזא דקיימא עד דסליק ברזא עילאה לעילא. ועס כל דא
לא זכה כיעקב, דיעקב איקרי איש תם. מהו איש תם, רזא דא כמה דאתמר איש האלהים,
מאריה דביתא. משה אקרי איש האלהים, ויעקב אקרי איש תם, וכלא רזא חדא.
אוף הכי וגבותם, ההוא דקיימא לגו. כלהו מליא עיינין לאסתכלא לבר, ואע"ג דלא
מסתכלא לגו, גובה להם, ועל דא וגבותם מלאות עינים.

[p. 489] ובלכת החיות ילכו האופנים, ובהנשא החיות ינשא האופנים. וכלהו כפוס
ההוא רוחא דאזיל ושליט עליהו.

על אשר יהיה שמה הרוח ללכת. כתי' אל אשר, וכתיב על אשר. אלא רוח דא רוח דנפיק

מגו רוחא סתימאה, ודא איהו רוח קודשא. דכד נפיק מגו ההוא טמירא דכורסייא ובטיש בההוא, דשרי עלוי, כדין כלהו נטלין כחדא לגביה. והיינו על אשר. אל אשר, דבטיש קמיה ההוא רוחא ולא שארי עלוי, אלא דנטיל לגבי ונטלי כלהו כחדא לגבי ההוא סטרא.

על אשר יהיה שמה הרוח וגו', על ההוא אתר טמיר וגניז דההוא רוחא עילאה שריא עלוי, כלהו מסתכלן לגביה לאתוספא זיוא. ומההוא זיוא אתוסף זיוא, אינון קרני החיות. ואינון זיוא דלהיט ונציץ לפום אסתכלותא דיקרא דההוא רוח אחרא דנפיק מהאי רוח קדמאה, רוח קדמא"ה דאיהו טמיר וגניז בגניזו יקרא.

דא איהו ברזא דשמא קדישא, כליל ביה שם אהי"ה, שמא ורב ושליטא. מהאי שמא זעאין ודחלין, חיות עילאין כד נפקין למהך, מסתכלאן גו שמא דרזא דא, [p. 490] זעין דחלין ונטלין באימתא בזיע. ודא איהו שמא דשליט על רתיכא דא, ברשימו דתלת שמהן דכלילן ביה. ברזא דא אית שבעין שמהן מפורשין שליטין על כל רזין וגניזין עילאין, די כל חילין ומשריין זעאן מנייהו ונטלי בגינייהו. ברזא דא כלילן כ"ב אתוון וכלהו שבילין.

רוחא אחרא דנפיק מהאי רוחא קדמאה איהו רוח דמתמן רזא דמהימנותא בכל סטרין. ודא איהו ברזא דשמא קדישא דכליל ורשים עליה שמא דאיקרי יהו"ה דנפיק ואתרשים מגו שם אהי"ה. ואע"ג דכלא ברזא חדא, אבל שם יהו"ה בנין אב דאתבני משמא טמירא אהי"ה. ודא איהו רזא דנפיק מרוחא קדמאה.

רוחא אחרא תתאה דנפיק מגו רוחא דא, דא איהו ברזא דשמא קדישא כליל ביה שם

יהוה אדני". שמא דא שליט על חיות ואופנים לתתא.

והכי איהו רזא עילאה ותתאה. עילאה שם אהי"ה שליט על אינון חיוון עילאין ברזא דשמא קדישא דקאמרן. תתאה שם אדני שליט על אלין חיוון תתאין לתתא ואינון אופנים.

[p. 491] חיות עילאין ואופנים עילאין, חיות תתאין ואופנים תתאין. חיות עילאין

דקאמרן. אופנים עילאין אינון רזא דכתיב שוקין עמודי שש. ואופנים עילאין ברזא דלתתא כמה דחיות ברזא דלתתא.

חיות עילאין ד'. אופנים ד'. כד מתחברא חד באינון רזא דחיות, כדין אינון ואופנים

בחיבורא דההוא חד אינון ד'. וכן כגוונא דא לתתא כלהו ברזא דא דארבע, חיות ד', אופנים ד',

ואתפרשן [מ ט"ג] לתתא ברזא דא. והכא בכלהו מתפרשאן רזין, עילא ותתא, וע"ד איקרי

מרכבה. ואע"ג דלא חמא יחזקאל אלא מגו רזא דלתתא, ואסתככי ברזא דלעילא.

על אשר יהיה שמה הרוח ללכת. רזא אהי"ה כללא דכלא, שליט על חיות עילאין סתימין.

ובג"כ על אשר יהיה שמה הרוח ללכת, רזא יהו"ה בנין אב. כי רוח החיה רזא אדניי, למהוי

סתימין רזין גליפין גו סתימין דרתיכא דא, למהוי כלא כחדא ברזא חדא.

בלכתם ילכו, בלכתם, מאן. אי תימא דחיות, לאו. אלא ברזא דאלין תלת רוחין תלת שמהן. כד נצצי נהרין ונפקין אזלין חיון עילאין ותתאין. ובעמדם יעמודו, כד [p. 492] אינון בחבורא חד בלחישו, כלהו קיימין. כדין אתעבידו תלת רוחין חד, תלת שמהן חד, וקב"ה איתגאי בגיאותא על כלא.

ובהנשאם מעל הארץ ינשאו האופנים, בהסתלקות חיות ברזא דרוחין עילאין, מעל הארץ, מלשמשא על רוחא תתאה, אינון אופנים מסתלקין עמהון לאחזאה דכלהו גופא חדא ורזא חדא בלא פירודא עמהון. כי רוח החיה באופנים, רעותא דההיא חיה באופנים, דאע"ג דרעותא באינון חיות עילאין, רעותא יתיר באינון אופנים.

תלתא, תרין גליין וחד גניז. ואלין עבדין עובדא דרעו בההיא חיה, והיינו דכתיב ומעשיהם כעין תרשיש. כיענן תרי שש, דא ימינא ושמאלא, דאלין תרין מאינון שית. וע"ד כעין כגוונא דילהון.

[p. 493] עד הכא רזא דחיות ברזא עילאה, כגוונא דא לתתא.

ודמות על ראשי החיה, רקיע. ודמות, דיוקנא לתתא כגוונא דלעילא. דעד הכא אית רשו לפרשא, מכאן ולהלאה מאן דחמי חמי, דלא אית רשו לאסתכלא. מהאי רקיע ולתתא אית רשו למחמי, ומהאי רקיע ולתתא אית רשו לאסתכלא. מאתר דאסתכלותא ולעילא אתכסיין שבילין ואורחין, לית עינא דאסתכל ביה דכולא אתכסייא.

ראשי החיה, אינון רתיכין, ד' רישי נהורין לד' זיווין, ואינון תריסר ירחין, ואינון תריסר מכילן, וחד דשלטא עליהו למהוי תליסר. ואלין איקרון ראשי, שולטנן שליטין, נהירין לכלא. [p. 494] רקיע, בחד אית רזא דדיוקנין דלא אתחזין, ובחד לית ביה דיוקנין ולא גוונין לא למנדע ולא לאסתכלא, ולית מאן דיקום ביה. דא איהו רקיע עילאה טמירא דגניז מאן דגניז, ויהב חידו וקיומא לכלא ברזא דשם אהי"ה, שלימו דכל שמהן.

א"ה, רזא דרתיכא קדישא ברזא דארבע זיוון דעלמא עילאה. רזא דד' שמהן דכלילן בחד, תלת שמהן עילאין וחד דאתחבר עמהון בכללא חד. י"ה, רזא טמירא עילאה, כללא דכלא, רקיע עילאה טמיר דקיימא בגניזו, וחד ספירא גניזא טמירא דכלא עליה. האי איתאחד ולא אתאחד במה דלא אתיידע ולא קיימא בסוכלתנו, רזא דכלא, כללא דכלא. ב"ה, בריך שמיא, בריך להוי לעלם ולעלמי עלמין.

לתתא כד אתפשט שמא דא איהו ׀ באתריה דאלפא, ברזא חדא. כדין איהו רקיע לתתא כגוונא דלעילא וחד אבן ספירא לעילא על גבי ההוא רקיעא. ודא איהו רזא יה' באתפרשא שמא

לתתא, ברזא יהו"ה. ולזמנין דאתחבר [p. 495] בשמא דא את ו', ואיהו כללא חדא, הוא ובית דינו. וכלא חד ברזא חדא, רזא דרזין גו שמהן קדישין.

נטוי על ראשיהם מלמעלה, פריש לעילא דלא יכילין חיות למנדע ולאסתכלא אע"ג דכלא אחיד דא בדא. רזא דא סימנא בעלמא. ב"נ לא יכיל למחמי לראשיה ואע"ג דאיהו הוא, כ"ש במה דסתים ביה.

האי רקיעא [מ ט"ד] עילאה לית ביה דיוקנא, לית מאן דאסתכל, מתמן ולהלאה כולא סתים וחתים בגושפנקא.

רקיעא פריש ע"ג רישי דחיון לעילא, מזונא דילהון נטיף מההוא רקיעא. ולתתא כלהו קיימין בקיומא מתחות האי רקיע. רקיע דא תליין ביה תלת שמהן בעינא דמתפרש א' לתתא, קדו"ש רחוי"ם חנו"ן. כנוי שמהן קדישין סתים לעילא ברזא לתתא, כלא כגוונא דא מן דא. [p. 496] אלן שמהן קדישין גו רזי מהימנותא, רזא דילהון. כל אינון כינוי שמהן תליין ברזא דשמא קדישא, ואלן איקרון חיוון טמיראן, מחפייין על שמהן דלגאו. מעפפן באלין, אתחפייין באלין. קב"ה איקרי בהו, ודא איהו דכתיב פשטתי את כתנתי, לאתקנא לגבה. מהאי רקיע ולתתא תליין אינון כינויין לאתחפיא בהו רזא דשמא קדישא. מהאי רקיע ולעילא לא תליין כינויין כלל, הה"ד ותחת הרקיע כנפיהם ישרות אשה אל אחותה, בגין לאתחפייא בהו רזא קדישא. ותחת הרקיע, ודאי. אינון כנפיים לאתחפייא בהו אינון טמירין עילאין ברזי שמהן קדישין. כנפים, כסויין לאתכסאה שמהן בטמירו. ולזמנא דאתי לא יתכסי רזא דשמא קדישא דכלהו זכאי קשוט ינדעון באתגלייא ולא מגו כינויין. ורזא דא כתיב (ישעיהו ל: 20) ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות את מורידך.

לאיש שתים מכסות להנה, תרין אינון לכל חד וחד לאתכסיא בהו. ההוא דימינא אית ליה חד דימינא וחד דשמאלא. ההוא דשמאלא אית ליה [p. 497] חד דשמאלא וחד דימינא. וכן כלהו כלילן אלן באלין לאתחפיא בהו.

גויותיהנה, רזין דלגאו בשמהן קדישין בעינייהו, רזא דגופא דילהון. ועכ"ד אלן כגוונא דאלין, הה"ד ואשמע את קול כנפיהם כקול, כגון אל אלהים יי'. דכנפיהם, גדול גבור נרא. האי ברזא דרזין לעילא, לאטמרא כלא. בגניזו לתתא קיימין בחיזו גדפין גו שעורא, בת"ק פרסי דשיעורא. ואינון גדפין בחיזווא.

הכא אית חמש קולות לקבל חמש עילאין סתימין, דכתיב ואשמע את קול כנפיהם כקול מים רבים, כקול שדי בלכתם, קול המולה כקול מחנה.

קול כנפיהם, דהא באינון כינויין אית שמא חד בההוא שמא דאיהו מאינון שמהן דלגו. ומאן איהו, א"ל, דהא שמא דא אזל באינון כינויין, ודא איהו שמא דמיס רבים. ומהכא אתפרש שמא דא לתתאי.

[p. 498] כקול שדי, אלהים, דשמה דא אתכני בתתאי ואתחתים בתתאי אלהים.
קול המול"ה, דא שמא דאיקרי אלוי"ה. ושמה דא אתבני בבי דינא לתתא באתר דזכותא
שריא.

כקול מחנה, דא שמא דיעקב שריא ביה דכתיב מחנה אלהים זה.
תו קול דא מחפיין חד גופא לאפרשא דא מן דא, לאשתמודעא ולחברא גופא חד הכא
וגופא חד הכא, כד"א לאיש שתים חוברות איש. מחברן איש לאשתמודעא ולאפרשא דא מן דא.
ותרין אחרנין מחפיין גופייהו דכתי' ושתים מכסות את גוייתהנה.
וכלהו גליפין מחקקן באתוון דרזא דשמה קדישא בארבעין ותרין אתוון תחות תרין
אבנין עילא ותתא, לאשתמודעא קב"ה בשמיה ביקריה למהוי חד.
ארבעין ותמנייא רתיכין טמירין בגרמייהו, טמירין בסטרא דההוא אדם דשרייה על
כרסייה, ברזא דארבעין ותמנייא אתוון ומאתן [p. 499] אחרנין גליפן בגרמייהו לקביל שייפין
דגופא. וכולהון שלטין על כורסייה לתתא כחושבן פקודי אורייתא ברזא דזכור. ההוא מראה
אדם נטיל לכל הני פקודין [מא ט"א] וכל הני רזין דשייפין דגופא, ואותיב ברזא דילהון לגו
כרסייה קדישא. ובהו אסתלקת כרסייה בתלת מאה ושתין והי' פקודין אחרנין ברזא דשמור.
כרסייה עילאה אפיק כל אלין מגו חד מבועא טמירא, גניזא דאתגניז דשלטא עליה.
ההוא מבועא לית מאן דידע ליה ולית מאן דאסתכל ביה. עליה כתיב (איוב כח: 21) ונעלמה
מעיני כל חי ומעוף השמים נסתרה, לא ידע אנוש ערכה וגו'. [p. 500] כתי' שש מעלות לכסא,
אלין שית סיטרין לתתא כגוונא דשית סטרין לעילא. שש מעלות לכרסייה עילאה, שש מעלות
לכורסייה תתאה, אלין ואלין לא יכלין לאסתכלא ולמנדע ליקרא דכרסייה דעלייהו, כל שכן
למאן דשרי על כרסייה. כלהו באימתא בדחילו תחות כרסייה קיימין, נטלין כרסייה עלייהו,
ולא ידעו לאן אתר מתחבראן גופין, כד"א חוברות אשה אל אחותה כנפיהם, בגין לסלקא לה.
וכדין כל אינון כינויין דמכסיין לשמהן קדישין שלטין בשמייהו ואקרי קב"ה בכנוייהו.
וכד קיימא כרסייה בקיומא דחדוהא באתר דאצטריך כדין אינון חיון תרפינה כנפיהם,
ולא שלטין באינון כינויין. וחדוה דילהון בההוא זמנא דאינון כינויין תרפינה. דהא כדין קב"ה
איקרי בהון בשמהן אחרנין קדישין עילאין, הה"ד בעמדם על קיומייהו. בעמדם, דלא נטלין
אלא דחדאן מחדוה דקדושה ונהרין מגו נהירו דנטלין מכורסייה. ועל דא תרפינה כנפיהם
ושלטין שמהן אחרנין עילאין קדישין דקב"ה איקרי בהו.

וארא כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב וגו'. וארא, דהא אסתלק מניה ההוא חיון
דחמי לפום שעתא, בגי"כ אמר וארא ולא כתיב ואראה. כעין חשמל ולא חשמל. כעין, כגוון
מלהטא מנצצא סלקא בגונוני. כעין, כגוונא דעינא דלא יכיל לאסתכלא באסתכלותא, אלא

סתים ופקיחא, פקיחא וסתים. [p. 501] הכי איהו חשמל, דאית חשמל סתים דלא אתחזי כלל אלא מגו מראה סתימא, דלית מאן דיכיל לקיימא ביה ולאשתמודעא ביה כלל. ואית חשמל דקיימא בגוונני, גו נציצו לאנהרא ולאסתכלא לפום שעתא. ודא איהו לתתא, דהא לעילא לא כתיב וארא אלא ואראה.

ודא חשמל דאתחזי בגוונני, גוון ארגוונא ירוק אדום לבן. סלקא דא ונחתא דא, נציץ ולהיט, סלקא ונחתא. ובג"כ כתיב כעין חשמל ולא כתיב חשמל ולא החשמל. דלאו איהו חשמל אלא כגוונא דיליה, כגוון דאתחזי הכי גוונני.

[p. 502] חשמל, דא איהו נהירו דנקיט נהירו בגויה, ההוא נהירו דאתחזי באינון נצוצין, נהירו אחרא דקיק זהיר ונציץ יתיר אית בגויה. והאי דקאמר הכא לאו איהו חשמל אלא כעין חשמל.

בחיזו קדמאה מה כתיב, ואש מתלקחת ונוגה לו סביב, ולבתר ומתוכה כעין החשמל. והכא בקדמיתא כעין חשמל, ולבתר כמראה אש בית לה סביב, כעין חשמל בקדמיתא ולבתר כמראה אש, מאמצעיתא דגופא ולעילא ומאמצעיתא דגופא ולתתא.

ותלת גוונני הכא, חשמל בקדמיתא, ולבתר אש לגו מינה, ולבתר נוגה. ואינון רזין גליפין גו שמא קדישא, אדני בקדמיתא כעין חשמל, אלהים לבתר כמראה אש בית לה, ידו"ד לגו מכולא ונוגה לו. וכולהו תלת גליפאן גו האי רזא כלילן בחד למהוי כולא חד דא בדא. וע"ד [מא ט"ב] יחזקאל אסתכל לעילא ואסתכל לתתא גו מהימנותא ברזין עילאין ממראה מתניו כו'.

[זהר על הפרשות]

פרשת נח

[זהר חדש כ ט"ג] [p. 503] ב' חזקיה אמר זכאה חולקיהון דישראל דקב"ה איתרעי בהו ויהב לון אורייתא קדישא. ואזהר לון ויהב לון עיטא לאסתמרא מעילא ותתא בגין דלא ישלוט בהו בר קב"ה בלחודוי. ואינון ידעי לדחייא מנייהו כל מקטרגין וכל קסטירין בגין דיהון חולקא דעדביה ואחסנתיה, כד"א כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו.

[p. 504] ת"ח בראש השנה קב"ה יתיב בדינא על עלמא וכל בני עלמא עאלין בחושבנא קמיה, ולא אית מאן דלא עאל בחושבנא, וספרין דחין ומתין פתיחן.

וקב"ה בגין דאתרעי בהו יהב לון עיטא לאשתזבא מכל מיני קטרג' דלעיל' דאינון אתמנן בכל זמנא דדינא שריא על עלמא. בהאי יומא אזדמנן ישראל לאתערא רחמי עליהו. ובמה, בשופר דהא קלא דנפיק סליק לעילא ואתער שופר דלעילא. אַתְעַר רחמי מאתריה וקב"ה קם מכורסיא דדינא ויתייב בכורסייא דרחמי ורחים עליהו דישראל ולא אתייהיב רשו למקטרגא עליהון.

[p. 505] וישראל יתבי קמי קב"ה בתיובתא ותקעי שופר ואתערו רחמי, ההוא קלא דנפק אתערותא דרחמי איהו. וכדין דלטורא לא יכיל לקיימא קמי כורסייא דרחמי, דהא לא אתי מההוא סטרא ולא אשתכח קטיגורא.

ביומא דכפורי דאיהו חתימא דדינא וקיימי ישראל בקדושתא דמאריהון, בההוא יומא בגין דלא יקרב דלטורא למקדשא, יהבין ליה שעיר דאתי מסטרא דרוחא מסאבא, ורוחא מסאבא אתהני מיניה ואתעסק ביה ולא קריב למקדשא לסאבא. וכדין אנפין נהירין וישראל אשתזבן מניה.

בזמנא אחרא כד סגיא חובי בני נשא, האי דלטורא בשעתא דדינא איתער על חובי עלמא. כדין איהו אתי ואשתכח דלטורא קמי קב"ה, ואסתאב מקדשא וכל אנפין עציבין ודינא אשתכח. ועל [p. 506] דא קץ כל בשר בא לפני. בא לפני ודאי, למתבע על חובי עלמי דאינון גרמו.

רבי יהודה פתח הודיעני וכו'.

עוד לפי נח. ת"ח כל ב"נ דיעבד וינטר פיקודי אורייתא נשמתא אסתמרא בגופיה דאיהו תיבה, ולא אתענש ולא ישלוט עליה מלאך המות. וכל ב"נ דלא נטיר ולא קיים פקודי אורייתא, ואעבר עליה, מלאך המות כדין ישלוט עליה.

ת"ח תיבה, איהו גופא. נח ואשתו י"ה. שם ואשתו ו"ה. יפת ואשתו י"ה, ואתעביד השם מלא, ידו"ד אחד, חם ואשתו, ואינון כדוגמא. ודא ויאמר אלהים לנח. אלהים, דא שכינתא. קץ כל בשר וגו'.

[p. 507] צהר תעשה לתיבה, דא איהו רזא דגופא. אתה ובניך וגו', גוברין לחוד ונשין לחוד. ויעש נח, דא ברית קדישא. ככל אשר צוה אותנו אלהים, דא שכינתא. ויאמר יי' לנח, הכא מדת רחמים. תיבה, דא גופא. כי אותך ראיתי.

ומן הבהמה אשר לא טהורה היא שנים, איש ואשתו, דהא היא מסטרא דמסאבא. וע"ד אמר והאבדתי. ואסתכל דלית ביה אלא תרין ולא אית בהון שבעה שבעה כמה דכתיב בעוף השמים, ארבע סרי דכר ונוקבא לחיות זרע על פני כל הארץ. שנים שנים באו וגו'. אסתכל וחמי על מה דאמר בקדמיתא ומן הבהמה אשר לא טהורה היא, ולבתר שנים שנים.

[כא ט"ב] א"ר יהודה ת"ח לית לך בכל ליליא וליליא דלא תיפוק נשמתא מגופא דב"נ דאיכרי יונה, דכתיב וישלח את היונה. הקלו המים, אלין מים זדונים כד"א המים הזדונים, דאינון מסטרא דמסאבו. מעל הארץ, דאינון לעיל מן ארעא, אלין מלאכי חבלה.

[p. 508] מה כתיב, ולא מצאה היונה מנוח, דאתמנעי מעלמא עילאה ומן צדיקים דלעילא ומכל ברכאן, הה"ד ותשב אליו אל התיבה כי מים על פני כל הארץ. אפיק לה תניינות, ויוסף שלח את היונה מאתו, ומגו דוחקא וצערא ותבא אליו היונה לעת ערב, דלא הות נהרא לון שעתא דרווחא כמה דהוה בקדמיתא, ואתחשך לה יומא ואתערב לה שמשא.

ומה אמרת לנח ולבנוי, מצאוני השומרים הסובבים בעיר. אלין נטרי תרעי ירושלים. ועכ"ד והנה עלה זית טרף בפיה, ועל דא וידע נח כי קלו המים ואתתקפו מלאכי דקדושה על מלאכי חבלה. וייחל עוד שבעת ימים אחרים כו' ולא יספה חרבן המים מעל הארץ.

בתר דאסתתר ואעבר ההוא זימנא דשליט מלאך המות ואתעברו חייבין מעלמא, מה כתיב. ויזכור אלהים את נח.

[p. 509] ספינתא אמתילת לתיבותא דנח ואית בה גוברין יהודאין וישמעאלים ובני עשו. כדוגמא דא אית בגופא כליל מכולהון, דגופא דא לאו איהו מן נשמתא קדישא. ודא הוא דאמר לנח דאיהו נשמתא לנשמתא כד"א עשה לך תיבת עצי גפר.

ודא הוא דאמר לאברם לך לך מארצך. למה תרי זימני, אלא פוק מן דירתך ומן גופך. ומן בית אביך דא ירושלים דלעילא. אל הארץ אשר אראך, דא גופא דאיהי תיבת נח.

ובדוגמא דא הוה נח, הה"ד וישלח את היונה, ואפיקו לה ליונה מן תיבותא ויהבו לה במיא. [p. 510] בדוגמא דא נפקא לה יונה מן תיבותא דנח כד"א ויצא יצוא ושוב כו' עד ולא יספה שוב אליו עוד.

ר' יהודה אמר נח כד הוה בתיבותא הוה דחיל דלא ידכר ליה קב"ה לעלמין. וכיון דאתעברו חובי עלמא כדין מה כתיב, ויזכור אלהים את נח.

פרשת לך לך

[כד ט"א] ת"ח קב"ה מגן לצדיקיא דלא ישלטון בהון בני אנשא. וקב"ה אגין על אברהם דלא ישלטון ביה ובאנתתיה. ת"ח שכינתא לא אתעדי מינה דשרה כל ההוא לילה. אתא פרעה למיקרב בהדה, אתא מלאכא ואלקי ליה. כל [כד ט"ב] אימת דאמרה שרה אלקי, הוה מלקי. ואברהם היה מתקיף במאריה דהא שרה לא יכלין לשלטאה עלה. הה"ד (משלי כח: 1) וצדיקים ככפיר יבטח. והכא נסיונא הוא דלא הרהר אבתריה דקב"ה. אמר רבי ת"ח דבג"כ לא פקיד ליה קב"ה לנחתא אל מצרים, אלא הוא עצמו מגרמיה נחת, בגין [p. 511] דלא יהא פתחון פה לבני עלמא דאמר ליה כך ולבתר אצטער על אנתתיה. ר' יצחק פתח צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגא.

פרשת וירא

[כו ט"ב] זמנא חדא נפק ר' שמעון וחזא עלמא דחשיך ואפיל ואסתתם נהוריה. א"ל לר' אלעזר תא ונחזי מה בעי קב"ה למעבד בעלמא. אזלו ואשכחו חד מלאכא דדמי לטורא רברבא ואפיק תלתין שלהיבין דנורא מפומיה. א"ל רבי שמעון מה את בעי למיעבד. א"ל בעינא למחרביה לעלמא בגין דלא שכיחי תלתין זכאין בדרא, דהכי גזר קב"ה על אברהם. ואברהם היה יהיה, יהיה בגימטריא תלתין הוו. א"ל רבי שמעון במטו מינד, זיל קמי קב"ה ואימא ליה בר יוחאי שכיח בארעא. אזל ההוא מלאכא קמי קב"ה, ואמר ליה מארי דעלמא גלי קמד מה דאמר לי בר יוחאי. [p. 512] א"ל קב"ה זיל אחרביה לעלמא ולא תשגח ביה בבר יוחאי. כד אתא חזייה רבי שמעון למלאכא, א"ל אי לא תיזיל גזרנא עלך דלא תיעול לשמייא ותהוי באתר עזא ועזאל. וכד תיעול קמי קב"ה אימא ליה אני לית [כו ט"ג] תלתין זכאין בעלמא ליהוון עשרים, דהכי כתיב לא אעשה בעבור העשרים. ואי לית עשרים להוון עשרה, דהכי כתיב לא אשחית בעבור העשרה. אי לית עשרה להוון תרין דאינון אנא וברי, דהכי כתיב על פי שנים עדים יקום דבר, ואין דבר אלא עולם דכתיב (תהלים לג: 6) בדבר יי' שמים. ואי לית תרין אית חד ואנא הוא, דכתיב (משלי י: 25) וצדיק יסוד עולם. ביה שעתא קלא שמיא נפק ואמר זכאה חולקך רבי שמעון דקב"ה גזר למעלה ואת מבטל לתתא. עלך אתמר (תהלים קמה: 19) רצון יראיי יעשה.

פרשת תולדות

[זוהר חדש כו ט"ג] [p. 513] ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה. אמאי כתיב תרי זמני האדום, אלא בגין דכל מה דאית ליה אדום. כד"א ויצא הראשון אדמוני. ותבשילא דיליה אדום דכתיב מן האדום האדום הזה. וארעא דיליה אדומה דכתיב ארצה שעיר שדה אדום. וגוברין דיליה אדומין דכתיב (בראשית לו: 43) הוא עשו אבי אדום. ומאן דזמין לאתפרעא מניה אדום דכתיב דודי צח ואדום. ולבושיה אדום דכתיב (ישעיי סג: 2) מדוע אדום ללבושיך, וכתיב (שם: 1) מי זה בא מאדום.

פרשת ויצא

[כז ט"ד] פתח ההוא יודאי ואמר ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון. ויקח לו, לגרמיה ולתקוניה. מקל לבנה, דא רזא דוא"ו דשמא קדישא דאקרי תפארת, דאיהו אחיד בה, ואיהו כגוונא דמקל. לבנ"ה, ב"ן לה"א עילאה סתימאה.

[p. 514] לח, מסטרא דמיא דאקרון חסד. ולוז, מסטרא דיניק לאש דאיברי גבורה. וערמון, מסטרא דגרמיה וחולקיה, כללא דכל גוונין, דהא יעקב חכימא הוה בערמימותא. ויפצל בהם פצלות לבנות. בהם, בו הול"ל דהא מקל חד הוה. מאי בהם, בכל אינון ז' [p. 515] דרגין דרמיזין בקרא דלך י"י הגדולה והגבורה אשלים לון באינון קילופין חורין דקליף בהו סטרא דאש, ואסחר לון לסטרא דמים. הה"ד מחשוף הלבן אשר על המקלות. ת"ח ז' מקלות רמיזין בהני קראי. ויקח לו יעקב מקל, חד. אשר על המקלות, תרין, הא תלת. ויצג את המקלות, תרין, הא חמשה. יחמו הצאן אל המקלות, הא ז'. ואינון רזא דז' קולות, ואינון רזא דכתיב (משלי ט: 1) חצבה עמודיה שבעה. ואינון ז' יומי בראשית דנהרין מראשית דאיברי חכמה. ואינון ז' סמכין דאקים קב"ה עליהו עלמא, וכולא ברזא דשמיה קדישא.

[p. 516] ת"ח כד הוה האי מקל בידו דיעקב שלימא, קרי ליה אורייתא מקל. וכד הוה בידיהו דמשה ואהרן, קרי ליה מטה. הה"ד ויקח משה את מטה האלהים בידו, ואהרן נמי אחיד ביה. מה בין האי להאי.

אלא רזא עילאה הוא. כד הוה בידו דיעקב קרי ליה אורייתא מקל, מסטרא דקל, דהא יעקב קול איברי, דכתיב הקול קול יעקב, ובקול אחיד דהא דרגיה הוא. וכד הוה בידיהו דמשה ואהרן דאינון אחידין בנצ"ח והו"ד, דאינון תרין סמכין, איברי מטה, לישנא דסמכא. דהא על ידיהן אסתמיך עלמא באורייתא דנפיק מבין תרין למודים ואתייהבא על ידיהו. ועל דאינון סמכין לעלמא באורייתא דנפיק מבין נצ"ח והו"ד, דאחידן בהו, קרא ליה מטה.

ומאן דאחיד באורייתא סמכא ליה ומחזקא ליה על ירכוי דלא יסטי לימינא ושמאלא. זכאין אינון ישראל דקב"ה יהב לון לישראל אורייתא לגלאה להו רזין עילאין. עלייהו כתיב, (דברים ד: 4) ואתם הדבקים ביי אלהיכם חיים כולכם היום.

מפרשת וישב יעקב

[כו ט"ג] [p. 517] תי"ח שבעה יומין עילאין ברא קב"ה בעלמא ועלייהו שתיל ובאני עלמין, הה"ד כי ששת ימים עשה יי' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש. ולא כתיב בששת, אלא ששת.

[p. 518] ולקבל אינון יומין עילאין ברא בארעא שבעה זכאי קשוט לקיימא לון ולאנהרא לון, כל חד וחד לקביל יומיה. ושתיל לון כל חד וחד בדרא דחזי ליה, ואינון אבהן דעלמא, אברהם יצחק ויעקב משה אהרן יוסף דוד. ואינון איקרון הרים, הררי קדם דאינון תליין בשבעה יומין עילאין דאמרון, שתא יומי בראשית ושביעה דאזיל דקמייהו, כמד"א (זכריה יב: 8) ובית דוד כאלהים כמלאך יי' לפנייהם.

ואע"ג דאיהו שביעאה רביעאה איהו ביומין. ויוסף שביעאה איהו אבל כד אתכלילת ביה ביוסף ויהיב ליה תוספת תפנוקא מבי מלכא אקרי אוף איהי שביעאה. וכלהו אחידו בה בשכינתא ברזא דשבעה בגין דשכינתא איהי בת שבע, בת מאימא עילאה דאיהי כללא מאינון שבע דרגין עלאין דעמה. ואיהי דרגא דצדק עשיראה מאינון עשרה נהרין דאיקרי בהון קב"ה.

[p. 519] דא איהי שביעאה בקרא דלך יי' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יי' הממלכה (ד"ה א' כט: 11). ומ"ט, והא רביעאה היא ליומי. אלא בגין דאיהי נטיעה בתראה ואתכלילת בשביעאה, בגי"כ נטלה שמה. וכל חד וחד מאבהן תתאי ידע ליה לקב"ה מגו דרגא דיליה ואחיד ביה בההיא דרגא. אברהם אחיד ביה בקב"ה וידע ליה מגו אספקלריה דיליה והיא גדול"ה דאיהי חס"ד ימינ"א דמלכא. ועל דא אחיד בה ולא שביק לה לעלמין ועביד טיבו עם בני נשא. ואוקמוה דעובדו סליקו ליה בהאי דרגא.

[p. 520] יצחק ידע ליה בדרגא דגבורה דאקרי פחד יצחק, ודחיל ליה לעלמין. יעקב ידע ליה מגו דרגא דתפארת דאיהו כליל מחסד ומפחד, ואקרי אמת, ואחיד בה. הה"ד (מיכה ז: 20) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם.

ויוסף ידע [כו ט"ד] ליה לקב"ה מגו ההיא אספקלריא דאקרי כ"ל ואיקרי יסו"ד צדי"ק. ועל דא איקרי יוסף כלכל דכתיב ויכלכל יוסף, דאיקרי יסוד עולם. משה ואהרן אינון תרין כרובין דאשתמע קלא דלעילא מבינייהו, ועל דא אתייהיב אורייתא על ידייהו, הה"ד ונעדתני לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת אשר על ארון העדות את כל אשר אצוה אותך. ואינון תרין כרובין דלעילא ואיקרון נצח והוד, ואינון תרין סמכין דגופא. כגוונא דא אית לה למטרוניתא לתתא תרין כרובין תחות ימא דינקין מינה.

ואיננו ודאי על ארון העדות דאיקרי צדק, ארונא דעדוּת. ומאן עדוּת, דא יוסף, הה"ד (תהלים פא: 6) עדוּת [p. 521] ביהוסף שמו, ואיקרי תורה שבכתב, והאי ארונא תורה שבעל פה.

ת"ח כל בנין עילאין דאחידן לעילא רמיזן כלהו בתורה שבכתב, תורת יי'. ודוד דאיהו אחיד בברייתא דאיהי תורה שבע"פ רמיזא בדברי קבלה, ובג"כ אקרי קבלה דמקבלא נהירו מאורייתא דבכתב דאיקרי יוסף, ואיקרי צדיק, כ"ל, יסו"ד, ואיהו חולקיה דיוסף. ואיננו תרין כרובין עילאין קיימין על ההוא סהדותא דארונא, הה"ד והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ. ודא איהו סיומא דשמי"ם, ומזווג ללהוא ארץ. והכי הוא דכל מאי דברא קב"ה לעילא ברא לקבליה לתתא. ויוסף אקרי עדוּת, הה"ד עדוּת ביהוסף שמו. ואיהו שלו"ם לעילא ותתא.

[p. 522] ועל דא תנינן ארון של יוסף וארון שכינה בהדי הדדי הוו קא אזלי במדברא. כולי עלמא אמרין מה טיבן של שני ארונוֹת הללו, ואמרן לון קיים זה מה שכתוב בזה. קיי"ם ודאי, הה"ד וצדיק יסוד עולם דאיהו קיומא דעלמא, ודאי. אתא דוד דאיהו שביעאה דאבהו, אחיד בה בהאי בת שבע דאיהי ממלכה ולא שביק לה לעלמין. הה"ד (יחזקאל לו: 25) ודוד עבדי נשיא להם לעולם, וכתוב (תהלים פט: 37) כסאו כשמש נגדי. וכל דא אוליפנא לן אורייתא דכלהו אחידן בה בשכינתא ברזא דשבע. ת"ח אברהם בוצינא קדמאה קדישא דעלמא, כד בעא לסלקא בדרגיה לא יכיל עד דסליק באיננו תלת דרגין עילאין דאיננו לעילא מחולקא דיליה. כיון דאישתמודע ליה קב"ה מגו איננו תלתא דאיננו עתיקא ואו"א דנגיד מנהון נהירו לתתא, אַז אחיד לחולקיה נהורא קדמאה דאיקרי יום ראשון. וכלהו אדביק לון [p. 523] מגו ההוא אספקלריא דשלטא לעילא, דבהו ממש לא הוה ב"נ דאשתמודע כלום. ועל דא תנינן בן שלש שנים הכיר אברהם את בוראו, בן שלש שנים דייקא.

ות"ח דהני שלש שנים בגין דשכינתא איקרי בת שבע ולא יכיל לאתדבקה בהדה עד דאיסתלקא לאישתמודע מטה ולאיתנהרא ולאנהרא לכל מאי דאיהו לתתא באיננו שלש דרגין עילאין דעם איננו ז'. שבע ושלוש, הא עשר דרגין עלאין, רזא דאמא דקב"ה. וכיון דהוה מתנהיר באיננו שלשה בעא לסלקא באיננו שבע, דכתיב ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן לבדיהון. ורזא דא רמז ליה לאבימלך דלא ישלטון עליהון בנוי עד דישתלימו איננו שבעה זכאי קשוט בישראל לתתא לקביל איננו דרגין [כז ט"א] דלעילא. כיון דישתלמוֹן יהא עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה בקיומא שלים.

[p. 524] דוד דאיהו שביעאה ויתער לההיא בת שבע דלעילא, דאיהי נקמא נקמתהון דישראל ויתפרע מנהון, הה"ד (ש"ב ח: 1) ויהי אחרי כן ויך דוד את פלשתים ויכניעם, ויקח דוד

את מתג האמה מיד פלשתים. מאיויהי אחרי כן. בתר דאשתלימו ישראל והוּו כגוונא דלעילא,
כדין ויך דוד את פלשתים ויכניעם. דהא עד השתא לא יכילו ישראל למיתבר תוקפיהון. והא
איתערו חברייה בההוא מתג האמה ואוקמוה.

ות"ח האי דרמוז ליה אברהם בכבשות הצאן ולא בעזים בגין דאינון מסטרא דחסד
מאינון ממנן דינקין מסטרא דימינא, ינקין אילין לתתא, ואינון כבשים תחות שולטניהון.
ואברהם אחיד לחולקיה, דרגא [p. 525] ימינא, חס"ד, בכלא דרגא דחכמתא. וע"ד תנינן מאן
דשרי גו עאנא, לא איתנזק לעלמין, ואי איהו שרי בגו עזים, כמה גרדיני ניימוסין קודמין
לקבליה לאסטאה ליה, בגין דאינון מסטרא דדינא קשיא.
אבל כד אתא יצחק למגזר עמיה קיים, גזר עמיה בשכינתא דאיתגליא מגו ההוא בירא,
ההוא דכתיב ויקרא אותה שבעה.

ת"ח אברהם קרא ליה להאי בארא דמייא נובעין באר שבע, יצחק קרא לה שבעה. מאי
בין האי להאי. אלא בגין דיצחק אחיד לחולקיה דרגא דפחד, דאיהו דינא, וע"ד אוסיף בה ה'.
והי בכל אתרא דינא הוא, וסימנך (יחזקאל טז: 43) הא דרכך בראש נתתי. ועל דא כתיב ויקרא
אותה שבעה. ולא עבד בחרפן כמא דעבד אבוי, וכלא ברזא דחכמתא, ואוסיף בה ה' לאחזאה
דהוא חולקיה.

[p. 526] ת"ח כד ברא קב"ה עלמא, ברא ליה בדינא. כיון דחזא דלא מתקיים שתף
עמיה חסד, הה"ד ביום עשות יי' אלהים ארץ ושמים. ואוקמוה באברהם איתקיים עלמא.
בג"כ האי בירא ביתא דעלמא. על שם כך איקרי אבן שתיה, הה"ד על כן שם העיר באר
שבע, אע"ג דידבק ביצחק, דכתיב ויקרא אותה שבעה. שמיה באר שבע כבירא דאברהם, ולא
באר שבעה, הה"ד וימינו תחבקני.

[p. 527] ות"ח, ד' מאינון שבעה זכאי קשוט כד בעו לאתקרבא בשכינתא ברזא דשבע,
כלהו ערעו בהאי באר דלא פסקין מימיו לעלמין. אברהם כרי לה להאי בירא בגין דאיהו אולף
לון לבני עלמא דינדעון לקב"ה ויפלחון ליה. וכיון דכרי לה אפיק מיין נבעין דלא פסקין לעלמין.
וכיון דמת אברהם מה כתיב. וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו, וגו'.
בארת כתיב, לישנא דנוקבא, והאי בירא חד הוה, דכתיב באר שבע. וקרנן ליה בארות
דמשמע דסגיין הוּו. משום דהאי בירא מתחזי לון לאבהן בכל דוכתא דהוּו אזלון, והוה מתחזי
לון כבירין סגיין.

כיון דמילאו פלשתים עפרא, הוה עלמא שמס דלית דידע לקב"ה. כיון דאתא יצחק מה
כתיב, וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו. מאיוישב, אלא

דאטיב עלמא לתיקוניה ואוליף לון לבני עלמא דינדעון ליה לקב"ה. הה"ד ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו. וישב יצחק עם באר לחי רא"י.

[p. 528] ממאן הוא האי בירא. ממאן דכל חיין עילאין ותתאין וקיומיהון תליין ביה. וחזי כלא, הה"ד (דניאל ב: 22) ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שרי.

ות"ח, אינון עבדי יצחק [כז ט"ב] בגין דאינון מסטרא דדינא קשייא, כד חפרו לה מה כתיב. שטנה, והא אוקמוה. עד דאתא איהו ויחפר באר אחרת ויקרא שמה רחובות, ודאי. אבל עבדי אביו, בגין דכלהו אתיין מסטרא דימינא, לא הוה שטנא בעלמא, ולא נפיק דינא בהאי בירא לאשטנא לון כד לא מכשרי עובדיהון.

ומהאי בירא איהו פתחא למינדע ליה לקב"ה, הה"ד (תהלים קיח: 19) פתחו לי שערי צדק, אבא במ אודה יי.

ועד דלא סליק יצחק מעלמא בריך ליה ליעקב ושלחיה ללבן לאזדוגא. וכד אזיל לחרן מה כתיב, וירא והנה באר בשדה. כיון דחזא יעקב יקרא דקב"ה מגו ההוא בירא דאקרי באר שבע, כדן אי"ל ללבן אעבדך שבע שנים ברחל וגו'.

[p. 529] [ט 116א] ות"ח, אע"ג דהאי בירא בבאר שבע הוה, עם כל דא בכל אתר דאבהן אזלין הוה אזיל עמהון, והוא הוה אזיל עם ישראל במדברא. וכיון דחזא יעקב שלימא דאיהו אזיל עמיה, מה כתי'. (בראשית כט: 2) וירא והנה בא"ר בשד"ה, כמאן דחזי מדיליה, מה דהוה הכא חזייה הכא. כדן בעא לאזדוגא בשכינת"א ברזא דשב"ע ואמ' ליה ללבן, (שם: 18) אעבד"ך שב"ע שני"ם ברח"ל בת"ך הקטנ"ה, דייקא. וכלא ברזא דחכמתא. כדן אמ' לבן, (שם: 19) טו"ב תתי אותה לך, הה"ד (תהילים קמה: 9) טוב יי לכל גו'.

כיון דאתא יוס"ף, יסודא דעלמא, מה כתי'. (בראשית לו: 2) אלה תולדות יעקב יוסף גו'. וכי תולדות יעקב לא הוו אלא יוסף. והא הוו ליה כמה שבטין זכאין. אלא שבחא דכל אינון תולדות, קיומא דעלמין כולהו, מאן איהו. יוס"ף בן שבע עשרה שנה, ואיהו אחיד בקב"ה יתיר מכולהו, אחיד לתתא ברזא דשב"ע, ואחיד לעילא ברזא דעשר. הה"ד בן שבע בקדמיתא, והדר עשרה.

[p. 530] וסליק מתתא לעילא ויתיב ברישיהו דאבה"ן וזן לון, דהא בגיניה נחית ההוא משח רבות ממוחא סתימאה לקיומא דכולא.

ואיקרי צדי"ק לעילא, הה"ד (משלי י: 25) וצדי"ק יסו"ד עול"ם, דבגיניה מתקיימין כולהו ברזא דשב"ע לתתא, הה"ד (משלי ט: 1) חצבה עמודיה שבע"ה, וכת"י צדי"ק יסו"ד עול"ם. ודא הוא דאחיד לתתא ביסודא דיאהו לתתא ברזא דשב"ע ואחיד לעילא ברזא דעש"ר, וסליק לעילא מכולהו עד רישא דמוח"א. ובגין דא כתי' בברכתיה דיוסף (דברים לג: 15) ומרא"ש הרר"י קד"ם.

[p. 531] מאן יתיב ברישיהו דאינון שבע הרים רמין דעלמא מתקיים עליהו. הוי אימא,

דא יוס"ף, דתלתא זכאי קשוט דאחידו בה בשכינת"א יתבין מימיניה, ואינון אברהם יצחק ויעקב, ותלתא משמאליה, ואיהו יתיב ברישיהו, הה"ד (דברים לג: 15) ומראש הר"י קד"ם. בגין דאיהו יתיב לעילא מנייהו ברזא דעש"ר דמפרשאן ביה, הה"ד (בראשית לו: 2) בן שב"ע עשרה שנה, אחיד לעילא ותתא, לקיימא עילאין ותתאין. ויתיב באמצעיתא כגוונא דאינון שית קני מנרתא, וקנה אמצעיתא קיים לכולהו.

הכי צדי"ק לעילא, דאיכרי שב"ת איהו באמצעיתא כמלכא, הה"ד (בראשית מב: 6)

ויוסף הוא השליט על האר"ץ, דייקא. ועל דא פתחת אוריתא למללא בשבחיה ולמימר, (בראשית לו: 2) אלה תולדות יעקב יוסף.

מאן אינון תולדות יעקב שלימא בעלמא כד איתותב בארע"א עילאה, הה"ד (בראשית

לו: 1) וישב יעקב באר"ץ מגורי אביו. ואעי"ג דאיתיליד יוסף בחרון, עם כל דא לא סליק בדרגא דא אלא כד הוה יעקב שלימא באר"ץ מגורי אביו, ארץ עלאה.

ומי"ט מגורי אביו, אלא ודאי דשליט מדת דינא דאתיא [p. 532] מסטרא דאבי"ו

בארע"א, ובגין דא בעי בר נש למדחל ממדת דינא דלא ישלוט בעלמא, דהא יעקב שלימא דחיל הוה מאבוי"י, דייקא, בגין דלא קיים כבוד אב ואם עשרין ותרין שנין דהוה בבית לבן, ואישתלים ליה הכא ביוסף כ"ב שנין, הה"ד (בראשית לו: 2) אלה תולדות יעקב יוסף.

מאן הוה כללא דכולהו, קיומא דעלאין ותתאין. הוי אימא דא יוסף. ומאי הוה

תושבחתיה, דאיהו (בראשית לו: 2) בן שב"ע עשר"ה שני"ה.

וכדין שאילת אורייתא, מה עובדוי דההוא יוסף צדיקא. [ב116] כדין אתיב ליה תור"ה

שבכת"ב, (בראשית לו: 2) היה רועה את אחיו בצאן. רזא מש"ם, דכתיב (בראשית מט: 24) רועה אב"ן ישראל. ודאי איהו רעי להו וזן להו לאחוהי ומקיים עלמא כוליה, הה"ד (משלי י: 25) וצדי"ק יסו"ד עול"ם.

ואיהו אקרי צדיק בגין דאיהו נטיר לההוא ברי"ת, דאיהו ברזא דיו"ד, ואיהו כללא

דאינון עשר, ולא אעיל ליה באתר נוכראה. ולא בעא [p. 533] לאכחשא גופא דלעילא ולאסתאבא באשת זנוני"ם, אש"ת פוטיפרי"ע.

וכי תימא, במאי רעי להו לאחוהי וקיים לון בעלמא. בצא"ן, ודאי, בתמידין דאינון

מקרבין בכל יומא, דאינון מצאן. ורזא דמלה שנה היה רועה את אחיו בצאן, באינון (שמות כט: 38) כבשים בני שנה.

וכדין שאלת אוריתא דבעל פה דקב"ה יהבה לבנוי ברחימו סגיאה דרחים לון, יהבה

לגלאה להו רזין עלאין, ואמרת, התינח בשעתא דמקדשא בשלמותיה, דמקרבין ביה אינון תמידין, אבל בשעתא דחריב בי מקדשא בחוביהון דישראל ולא מקרבין לון, במה רעי להו.

[p. 534] כדין אתיבת אורייתא עילאה, והוא נע"ר, ההוא דהוה מלך עד האידינא והוא שליט, הה"ד (בראשית מב: 6) ויוסף הוא השליט על הארץ, וכת"י ביה (קהלת ד: 14) כי מבית הסורים יצא למלך. אשתאר השתא בחוביהון דישראל נע"ר, הה"ד (ישעיהו יט: 5) ונה"ר יחרב ויבש. ההוא דהוה נה"ר עילאה אתהפך נע"ר, ועל דא כת"י (קהלת י: 16) אי לך ארץ שמלכך נע"ר.

בשעתא דמלכך דהוה נה"ר איהו נע"ר ואזיל בגלותא עמהון דישראל, צדי"ק וכנס"ת ישראל"ל, ורעי להון לשאר עמין בגין דיתזון ישראל בניהו, הה"ד (שיר השירים א: 6) שמוני נוטרה את הכרמים, כרמי שלי לא נטרתי. שמוני, חוביהון דישראל. נוטרה את הכרמים, אינון שאר עמין. אינון דאיקרון כרמי שלי, הה"ד (ישעיהו ה: 7) כי כרם יי צבאות בית ישראל (שיר השירים א: 6) לא נטרתי כדקיאות.

[p. 535] ווי לון לבני עלמא כד ההוא דהוה מלי"ך אתהפך לנע"ר, ההוא דהוה נה"ר עילאה, דנהיר לכלא, איהו אתנער מטיבו עלאה דמוח"א סתימאה. אבל לזמנא דאתי יתוב צדיק עם כנסת ישראל מן גלותא. והא אוקמוה דכת"י (ישעיהו כז: 13) ובאו האובדי"ם בארץ אשור, דא צדי"ק וכנס"ת ישראל"ל, דאינון אבדו שפע חולקהון. צדי"ק, דכת"י (ישעיהו נז: 1) הצדי"ק אבד כנס"ת ישראל"ל, דכת"י (ירמיהו ט: 11) על מה אבדה הארץ.

כדין שאילת אורייתא, מאן גרם דיפסקון ברכאן דאתיין לעלמא על ידא דההוא צדיק, דאיהו (תהלים פ: 2) רוע"ה ישראל.

כדין אתיבת ואמרת, (בראשית לז: 2) ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם, ההוא דבה רעה, ודחבו אינון שבטין בההוא צדיקא גרם לון מניעו דברכאן דאתיין לון על ידוי דעשו חייבא, וגרם לון דיתחרב בי מקדשא.

[p. 536] ובדא הוא רזא דר' עקיבא וחברוי, אינון עשרה דאתקטלו על ידוי דעשו, ואוקמוה. ות"ח יקרא דקב"ה, דעל ידוי דעשו תבע ליה לההוא עלבונא דההוא צדי"ק, אע"ג דיוסף שטניה דעשו, ואוקמוה.

ומאן גרם תלתא פורענין אלין. הה"ד על שלשה פשעי ישראל. לקבל אינון תלתא הוו פורענין תלתא, מניעו דברכאן וגלותא וחריבו דבי מקדשא, וכולהו תליין האי בהאי. ות"ח, תלתא זימנין חבו בההוא זכאה. חדא, (עמוס ב: 6) על מכרם בכסף צדי"ק, דייקא. וחדא, דרמו יתיה לגובא ובעטו ביה בסנדליהון, הה"ד (שם) ואכיון בעבור נעליים. וחדא, דאשלחו כתונא דעליה, הה"ד ועל בגדים חבולים יטו אצל כל מזב"ח, ודאי.

[p. 537] אינון בגדים, דאינון כתונא דפיוסא לפייסא למטרונית"א, לחפאה לההוא מזב"ח, אינון מה עבדו. עבדו בהו חבוליא ונטו להו מההוא מזב"ח. כדין האי מזב"ח נטלא

מנהון נוקמהא, הה"ד (שם: 8) וי"י ענושי"ם ישתו בי"ת [ט 117א] אלהיה"ם. ההוא ייני"א דאיקרי כו"ס החמ"ה וכו"ס התרעל"ה, איהו עונשיהון.

ומאן אתי לון מבית אלהיה"ם. ההוא אתרא דאיקרי בית אלהיהם חלף ההוא יינא דמינטרא דהו שתאן. ואינון גרמו דאסטיאו ההוא נהירו דברכאן מההוא (שמות ל: 28) מזב"ח העולה דחפיה גדפהא עליהו, כאימא על בניא. הה"ד יטו, יטו ודאי, כד"א (במדבר כ: 21) ויט ישראל מעליו. יטו, ודאי, לההוא שפע דברכאן דלא אתיין לון דהו אתיין על ידיה. ועל דא, מכאן אוליפנא מאן דמצלי דינא גרים מניעו דברכאן דאתיין מצדי"ק לצדי"ק. הה"ד לא תטה משפ"ט, צדי"ק צדי"ק תרדוף למען תחיה וירשת את האר"ץ.

[p. 538] וכל שאר חובין דכתיבין בההוא ענינא דשלשה פשעי ישראל לא הו ממנינא

דאינון שלשה, בגין דלא חבו ביה בההוא צדיק אלא בהני תלתא דאמרן. ותא חזי, עד דיתמחון אינון חובין בדמענתהון דישראל וייתי עמהון ההוא צדי"ק דזבינו לא יכלין לשיצאה לעשו מעלמא, הה"ד (עובדיה א: 18) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה וגו'. ואש בלא להבה לא אכיל כל כך. וכיוון דייתי ההוא זכאה עמהון כדין כתי' (שם: 21) ועלו מושיעי"ם בה"ר ציו"ן לשפוט את הר עשו גו'. מושיעים, תרין, יעקב ויוסף, ומלוכה אזדווגת בהו.

כדין שאלת אוריתא ואמרת, דילמא חס ושלוס יגרמון אינון חובין וידחון לההוא

צדיק"א מאתריה דהוה יניק בקדמיתא וזן לעלמא.

כדין אתיבת אורית"א שבכת"ב, לא, ודאי. דהא לא שביק ליה קב"ה אלא רחים ליה יתיר ומני ליה שליט על עלמא למיזן ולמרעי ליה, ולמיזן להו לישראל כל זימנא דאינון נטרין ההוא שבת, דאיתיהיב לון לקבליה לכפרא ההוא חובה דחללו להא שב"ת עלאה. קב"ה חס עליהו ורעי לון על ידוי, הה"ד (בראשית לו: 3) וישראל אהב את יוסף מכל בניו וגו'.

[p. 539] ישראל עילאה רחים ליה ודכיר ליה ולא שביק ליה לעלמין. מ"ט, כי בן

זקונים הוא, יתיב ברישיהו דאינון זקוני"ם עלאין דהו בעלמא, דאינון (דברים לג: 15) הרר"י קד"ם. דברישיהו כתי' (בראשית כד: 1) ואברהם זקן בא בימ"ם, באינון יומי"ן עילאין.

ובסופיהו כתי' (מלכים א א: 1) והמלך דוד זקן בא בימ"ם.

ומ"ט רשים לון אוריתא להני תרי יתיר מכל שאר אבהן ואמ' לן דיוסף, מעלי מנייהו.

אלא בגין דארבהם הוה קדמאה, וחפר ליה להאי ביר"א דמיין נבעי"ן בעלמא, ואיהו אבוהון דכולהון. ודוד דאיהו מלכא, הה"ד (יחזקאל לו: 25) ודוד עבדי נשיא להם לעולם, וכתי' (תהילים פט: 37) כסאו כשמש נגדי. עם כל דא שלים הוא מכל סטרין יתיר מנייהו, ואיהו יסוד"א דכל עלמא, ואיהו ארוני"א דסהדותא, ואיהו יתיב ברישיהו, ואיהו יתיב תלתא מימינא ותלתא משמאליה, והא אוקמוה.

כדין (בראשית לו: 3) ועשה לו כתונת פסים, עבד ליה לבושא לההוא צדיק"א, לבושא דפיוסין לפייסא ביה מטרונית"א ולאזדווגא כחדא. כדין צדי"ק וצד"ק אשתכחו כחדא, וכל עלמא בחדווא בשעשועא. ונטיל ליה להאי צד"ק תחות גדפוי, בההוא כתונת עלאה דפיוסים דעליה, ואפיקו נשמתינ לעלמא בההוא ליליא שביעאה דשבתא, לארקא על בינייהו, דאינון מזדווגין מלילי שבת ללילי שבת. וכלא ברזא דאינון שבי"ע דאמרן.

[p. 540] אתא משה ואחיד לחולקיה נצ"ח, ואחיד בה בשכנת"א. ואתגליא עליה בההוא ביר"א, הה"ד (שמות ב: 15) וישב על הבאר. כדין אחיד בה ברזא דשבע, הה"ד וישב על הבאר, וסמיד ליה (שם: 16) ולכהן מדיין שבי"ע בנו"ת. ולא כתי וליתרו, אלא לההוא כהן דלעילא, דאיהו זן לעלמ"א. שבי"ע בן הווי ליה, ואינון שבי"ע תקונא דהאי בא"ר.

ת"ח, כתי (ישעיה סג: 12) ומוליד לימיין משה זרוע תפארתי"ו. כיון דאמי מוליד [ב117] לימין משה, אלמא משה מימינ"א דמלכא הוא. והדר אמי זרוע תפארתי"ו, אלמא לשמאלא דמלכא הוא. אלא האי קרא רזא דחכמתא הוא, והכי הוא, מוליד לימין משה זרוע תפארתי"ו. אע"ג דאיהו מליואי, דאינון מסטר שמאל"א ואיהו זרוע תפארתי"ו, איהו דאחיד לחולקיה מדת תפארתי"ו ויניק מזרוע דאיברי גבור"ה, הה"ד (שם סב: 8) נשבע יי בימינ"ו ובזרוע עוז"ו. [p. 541] ותנינן ימינ, זו תורה, הה"ד (דברים לג: 2) מימינא אש דת למו. זרוע עזו, אלו תפלין, הה"ד (תהלים כט: 11) יי עוז לעמו יתן. ועל דא אוריתא כלילא רחמי ודינא. רחמי"ו, מימינ"ו. אש דת למו, דינ"א.

דתנינן, קללות שבתורת כהנים משה מפי הגבור"ה, דאיהי שמאל"א, אמרן. ואע"ג דאיהו אחיד לחולקיה זרוע תפארתי"ו, עם כל דא מוליד לימין משה, דא הוא ירכי"א ימינ"א דאיברי נצ"ח. הה"ד מוליד, דייקא.

מכאן אוליפנא דאית שמאל"א דאיהי ימינ"א לגבי שמאל"א תתאה. דהא אע"ג דאהרן מכהני, דאינון מסטרא ימינ"א, לא אחיד לחולקיה אלא מדת ההו"ד. אלמא איברי שמאל"א לגבי שמאל"א עלאה דמשה דהדרא לימינ"א. [p. 542] הה"ד (שמות ד: 16) והיה הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה לו לאלהים.

כתי ולכה"ן מדיין שבי"ע בנו"ת ותבאנה ודלינה גו'.

ולכה"ן מדין, כמה דאוקמוה.

שבי"ע בנו"ת, אלן שבי"ע כתר"י מלכא דאחידין אבהן דעלמא בהון בפסוק (דה"א

כט: 11) לך יי הגדולה והגבור"ה והתפאר"ת גו'.

[p. 543] ותבאני'ה ותדלנה, דלאן אינון צדיקים מההוא מקורא עלאה מהאי בא"ר,
כד"א (שמות ב: 16) ותמלאנה את הרהטים, כד"א וירץ, ורהט. אלין אינון מלאכי שליחן דעל
ידיהו אתיין ברכאן לעלמא.
וכל דא למה, (שם) להשקות צאן אביהן, כד"א ואתנה צאני צאן מרעיתי אדם אתם.
אלין אינון ישראל, דאיקרון אדם.
(שמות ב: 17) ויבואו הרועים ויגרשום, כד"א (ירמיהו יב: 10) רועים רבים שיחתו כרמי,
אלין אינון שאר עמים. (שמות ב: 17) ויקם משה וישיען, דא אוריתא דאיתיהיבת על ידא
דמשה, איהי משיזבא לון.
כיון דישראל הדרן בתיאובתא לגבי מאריהון ולעאן באוריתא, מה כתי'. ותבאנה אל
רעואל אביהן, ההוא דהוה עד השתא כה"ן מד"יין ויתיב על כורסיא דדינא עליהו. כיון דאינון
הדרו לגביה אשכחו דאיהו רעוא"ל, [p. 544] רעי בהו וצבי בהו, ולא שביק לון לעלמין.

כדין ההוא סבא פתח פומיה בחכמתא עלאה ואמ' להו, (שמות ב: 18) מדוע מהרתן בא
היום. כלומי מאן גרם לכו דתהדרון בתיאובתא ותיתון למתבע ההוא חס"ד עלאה דאיקריינן.
כדין מה כתי', (שמות ב: 19) ותאמר"ן איש מצרי הצילנו מיד הרועים.
איש, כד"א, (במדבר יב: 3) והאיש משה ענו מאד. מצרי, דה"א אפיק לן מארץ מצרים.
[p. 545] ד"א, איש מצרי, דההוא אי"ש כד אנן לא מתעסקי באוריתא איהו מצר"י,
יתיב בעקתא עלן. וכד אנן הדרן בתיאובתא, (שמות ב: 19) הצילנו מיד הרועים וגם דלה דלה
לנו.

מ"ט דלה דלה תרי זמני. אלא דלה לעילא, רזא משה מפי הגבורה. דלה לתתא, רזא משה
מפי עצמ"ו. דא הוא מדת הנצ"ח דאיהו דלה מתמן אינון ברכאן עלאין לאשקאה לון, הה"ד
(שם) וישק את הצאן.
והאי דקארי להו בההוא שעתא (שמות ב: 16) שב"ע בני"ת, בגין דהווי ישראל בההיא
שעתא בגלותא. אבל כיון דאינון על ארעהון, איתהדרו למיהוי בני"ן נוקב"ן בני"ן דכרי"ן, הה"ד
(שופטים א: 16) ובני קני חותן משה עלו. עלו, ודאי.
זכאין אינון ישראל דקב"ה רעי בהו ולא שביק לון לעלמין ויהיב לון אוריתא על ידא
דההוא רעיא מהימנא, הה"ד זכרו תורת משה עבדי, ואיהי מגינה עליהו בגלותא. דאי לאו
אוריתא לא יכלין למיקם בין שאר עמין, וכיון דאינון הדרן לאוריתא, דכתי' זכרו תורת משה
עבדי, כדין זמינא פורקנא [p. 546] ונהירו דברכא לון, הה"ד (מלאכי ג: 23) הנה אנכי שולח
לכם את אליה הנביא גוי.

ת"ח, כתיי (שמות יג: 19) ויקח משה את עצמות יוסף עמו, [118א] דא אוריתא, דאיהו תוקפיהו דיוסף, תורה שבכת"ב.

אתא אהרן ואחיד לחולקיה מדת ההו"ד, הה"ד (שמות כח: 2) לכבוד ולתפאר"ת. וכדין אחיד בה בשכינת"א ברזא דשבע, הה"ד (שמות ו: 23) ויקח אהרן את אלישבי"ע בת עמנדב. ועל דא איתיהיב אוריתא על ידיהו דמשה ואהרן בגין דאינון אחידו לחולקיהו אינון תרין כרובי"ם דלעילא, דאישתמע קלא מביניהו, דאינון נצ"ח והו"ד. ועל דא תנינן, קללות שבתורת כהנים, משה מפי הגבור"ה אמרן. קללות שבמשנה תורה, משה מפי עצמ"ו אמרן. [p. 547] מפי עצמ"ו, דייק"א, מהאי מדה דאחיד בה ואוקמוה.

אתא דוד ואחיד בה שכינת"א ברזא דשב"ע, הה"ד (מל"א ב: 11) בחברון מלך שבע שנים. בחברון, לאתחברא עם אבהן דבחברון למהוי רתיכא עלאה. כדין נסיב לה להאי ב"ת שב"ע, כד"א (שמואל ב יא: 3) הלא זאת ב"ת שב"ע בת אליע"ם אשת אוריה החתי. הלא דא היא בת שבע, דאיהי בת אל"י דאחדין לה לעם קדישא דיליה.

נ"א. סיתר"א דימינא דאיקרי אל, דכתיי (בראשית כד: 1) וי"י ברך את אברהם בכל. ותנינן, בת היתה לו תכל שמה, ואיקרי על שמה דאיהו חפי ליה להאי בירא, וכתיי ביה (בראשית יח: 19) כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו'.

ת"ח, האי דרגא איקרי שמור ואיקרי (בראשית יח: 19) דרך י"י. וכד ישראל עבדין (שם) צדקה ומשפט אז נטרין להאי ארוסה דלא יקרב בה ערל וטמא. [p. 548] בגין כך דוד (שמואל ב ח: 15) עושה משפט וצדקה לכל עמו לנטרא להאי דרך עילאה וכיון דהוא נטיר לה כדין וינאב על הצבא, איהי מגיחת קרבה בעממיא וכל דיני דמלכא בידהא יתמסרון.

ורזא דאתיהיבת בת שבע לאוריה מקמי דוד ורזא דאיתהיבת ארעא קדישא לכנען, כלא במתקלא חד סלקא, ואוקמוה. ואלמלא דאכלה דוד פגה, לא הוה פסיק מלכותא מישראל לעלמין, דהכי הוא דינא למיהוי מלכותא דארעא מעין מלכותא דרקיעא.

[p. 549] עם כל דא, כיון דאהדר בתיאובתא קמי מאריה ההוא ברא דיתיליד מנה הוה שלמה וסליק לעילא, הה"ד (דברי הימים א כט: 23) וישב שלמה על כסא י"י למלך. ועל דא תנינן, ביומוי דשלמה מלכא קיימא סיהר"א באשלמותה ואוקמוה. וכלא חד, כולהו עשר.

(בראשית לו: 5) ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו גו'.

ר' פתח ואמי' (משלי יח: 10) מגדל עוז שם י"י גו'. כמה אית לון לבני נשא לאשתדלא באוריתא, אילנא דחיי, דכל מאן דזכי לה זכי לכל טבאן דעלמא. ולא עוד אלא דאחיד בשמא דמלכא ואיסתמיך ביה, דהא אוריתא שמא דקב"ה.

[p. 550] ות"ח, יוסף הצדיק אחיד באורייתא דאיכרי תור"ה שבכת"ב יתיר משאר אחוי. ועל דא תנינן כל מה דאוליף יעקב מעבר מסר ליה ליוסף, בגין דבן זקונים הוה ליה. וכיון דחמא קב"ה תיאובתא דההוא צדי"ק לאתדבקא בטוב ולסלקא בדרגא דיליה אתער עלוי ברזא דחילמא.

מ"ט איקרי חילמ"א. בגין דחמי ליה בר נש כד איהו בחלימות"א ובתוקפא דנפשא. [p. 551] וכד סליקת נפשיה לעילא חמא ההוא דרגא דזמין לאתדבקא ביה ברזא דכתי' (בראשית לו: 7) *והנה אנחנו מאלמים אלומים*, לישנא דתקיפו, כ"ל דאלים גבר. ובאן אתר אנן מתדבקי. (שם) *בתוך השדה*, בגו לגו.

(שם) *והנה קמה אלומתי וגם נצבה*, ברזא דהוא אחיד בדרגא עילאה יתיר מכולהו, והה"ד (משלי יח: 10) *מגדל עוז שם יי גוי*. בגיני כך, *קמה*, ודאי, בקיומא שלים, ברזא דצדי"ק יסו"ד עול"ם (שם י: 25), [118ב] קיימא למסמך עלמא. *וגם נצבה*. וגם, לאכללא ביה כנסת ישראל, דכתי' *נצבה*, רזא דה"א תתאה דלא איתפרשא מההוא דרגא, לינקא מיניה. (בראשית לו: 7) *והנה תסובינה אלומותיכם*, כולהו תריסר שבטין עם מנשה ואפרים מסתחרין וקיימין תחות ההוא ימ"א דחכמת"א תתאה, דכתי' (מלכים א ז: 25) *עומד על שני עשר בקר שלשה פונים צפונה ושלשה פונים ימה ושלשה פונים נגבה ושלשה פונים מזרחה*, והי"ם עליהם מלמעלה. רזא דה"א תתאה דאתתקנא עליהו דהנהו שבטין ואיקרי"ם, הה"ד (קהלת א: 7) *כ"ל הנחלי"ם הולכים אל הי"ם*, בגין דהאי כ"ל איתדבק בה בקדמיתא. וכדין שאר דרגין עילאין, דאינון שש"ת ימ"י בראשית, דאינון ינקין מראשית עילאה, דאקרי חכמה עילאה.

[p. 552] ולקביל רזא דא קיימין סחור סחור למשכנא, (במדבר ב: 2) איש על דגלו באותות, ובגין כך כתי' דגל מחנה אפרים (במדבר ב: 18) ולא כתי' יוסף, בגין דהוא לעילא אחיד בההוא (משלי יח: 10) מגד"ל עו"ז. ובגין כך (בראשית לו: 7) ותשתחווין לאלומת"י, דהוא דרגא דילי.

ת"ח, כתי' (שם 8) *ויאמרו לו אחיו המלוך תמלוך עלינו*, ברזא דדרגא עילאה דידך. (שם) *אם משול תמשול בנו*, ברזא דלתתא. כדין (שם) *ויסיפו עוד שנא אותנו על חלומות"יו*, ברזא דשלטנותא דלעילא. (שם) *ועל דבריו*, ברזא דשלטנותא דלתתא. הה"ד (שם מב: 6) *ויוסף הוא השליט על הארץ*, הוא המשביר לכל עם הארץ. הוא שביר בקדמיתא, הה"ד (תהלים קמה: 15) *עיני כ"ל אליך ישברו*. והדר משביר לכל עם הארץ, הה"ד *ואתה נתת להם את אכלם בעתו*. מאי בעת"ו, אלא ודאי, בעת"ו, דההוא צדי"ק, ההוא דרגא דיליה, מתמן נפיק כל טבאן לעלמא.

[p. 553] ת"ח, כתי' (שם לו: 9) ויחלום עוד חלום אחר. ברזא דשלטנותא דלתתא, דאיהו שליט עליהו. וכיון דאחמו אחוי כדין קניאו ביה.

ת"ח, מה כתי'. (בראשית לו: 12) וילכו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם. מאי א"ת, דא כללא דאוריתא דהוּוּ אַזְלֵן לאולפא בשכ"ם בגין דהוא חולקהו"ן דיהב לון קב"ה בהאי עלמא לאולפא אורחהא ולסלקא לעילא. ואינון לא אוליפו לה כדקיאות ולא קיימוה כדקא חזי. בגיני כך נקוד על א"ת.

כדין אמ' ליה ההוא סבא לההוא צדיק, הלא (בראשית לו: 13) אחיך רועים בשכם ואינות משתדלין באוריתא. (שם) לכה ואשלח אליהם, לאתתקנא בהו. כדין, (שם) ויאמר [p. 554] לו הנני. אע"ג דהוה ידע דהוּוּ סנאין ליה ולא אתמנע מלמעבד תיפקדתא דאבוי.

כיון דאשכחיה גבריאל דהוה תעי בההוא שד"ה, דהוה חשיב בליביה דהוּוּ אחוי קיימין בקיומא שלים לאתקנא ההוא שדה על סמכוי. ואינון לא עבדו הכי, אלא אזלו לאתר אחרי דלא הוה חזי לאתדבקא ביה. כדין אזלי אוף הוא לתמן וגלי מההוא שד"ה, ואזל בתריהון לאתבותהון בתיאובתא לגבי ההוא שדה דלא יסטון מאורחא דאוריתא לאחסנא ירותת ההוא שד"ה בשלימו כדקא חזי.

ואזל ואשכח דהוּוּ יתבין (שם: 17) בדנותן. ת"ח, האי דנות"ן אתרא דדינא קשיא הוא, והכי איקרי בגין דאיתמליאו על ההוא צדיק נכלי דתות לדחאותיה מאתריה. וכדין כתי' (בראשית לו: 18) ויראו אותו מרחוק, בגין דאיתרחקו מארחא קדישא דאתדבק בה ההוא צדיק, ארחא דחיי.

[p. 555] וכדין, (שם) ויתנכלו אותו להמיתו. ת"ח, עני חשוב כמת. מ"ט, בגין דחסר מיניה ההוא כ"ל. בגין כך אינון בעו לדחאה ליה מאתריה, דאיקרי כ"ל ויהיב שפע זוהרא לאר"ץ ישראל, דאיתדבקותיה לאו איהו אלא בה. ואינון בעו לדחאה יתיה מינה ולממנע מיניה ההוא טיבותא עילאה. וכדין, איתערו שמעון ולוי, דאינון [119א] מסטרא דדינא לאעדאה מיניה ולאפרדא מיניה ההוא (שם כו: 19) בא"ר מ"ם חיי"ם מקורא קדישא דאתדבק ביה, ולמירמי יתיה באתרא מסאבא, חולקא דשאר עמין דאתי מסטרא מסאבא, הה"ד (שם לו: 20) ונשליכהו באחד הבורו"ת חולקא דשאר עמין.

[p. 556] ת"ח, כתי' (שם: 23) ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו ויפשיטו את יוסף גו', אשלחו מיניה סיועא דאיתיהיב ליה מלעילא, דהוא כתונת פיוסים, לפייסא מטרונית"א, לאתדבקא בכנסת ישראל. הה"ד (שם) כתנתו, חולקיה ועדביה. (שם) כתונת הפסים אשר עליו, דפריסא פריסא דגדפהא עלוי מלעילא. כיון דאיתדחי ההוא צדיק"ק מאתריה יהבו אתרא לההוא סטרא מסאבא לשלטא בעלמא, הה"ד (שם: 31) וישחטו שעיר עזים, דא הוא דאתי מסיטרא דינא, חולקיה דעשו. כדין איתכסי סיהר"א

בגלותא, הה"ד (שם) ויטבלו את הכתנת בדם, סאיבו אתרא דמקדשא ואתיהיב רשותא לחיוי"א לשלט"א בעלמא, וכדין עלמא בגרעו סגיא. הה"ד (שם: 24) ויקחוהו וישליכו אותו הבור"ה, והבור"ר רק, אין בו מי"ם, נביעו דחסד"א לא אית ביה בגין דהוא אתרא דמסאבותא. אבל נחשים ועקרבים יש בו, אינון דחקין לון בגלותא, הה"ד (ירמיה ח: 17) נחשים צפעונים אשר אין להם לחש גוי'. בגין דאתון סאיבתון מקדשא דאיהו לכון סעדא עילאה ואתדבקתון בפולחנא נוכראה.

[p. 557] כדין, (בראשית לו: 28) ויעברו אנשים מדינים סוחרים וימשכו וגו'. ויעברו אנשים מדינים, דאינון מסטרא דאש"ת מדיני"ם ובי"ת חב"ר (משלי כא: 9). סחרי"ם, דאינון סחרי"ן ומסבבין לאתר דדיני"א קשיא. וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור וימכרו את יוסף לישמעלים גוי', ויביאו את יוסף מצרימ"ה, אתרא דשלטנותא דשאר עמין, אתרא דגלותא. ועם כל דא סיוע דקב"ה לא אתעדי מיניה, מההוא צדיק, הה"ד (שם לו: 21) ויהי יי' את יוסף. תא חזי, כתי' ברזא דמהימנותא (תהלים קמה: 9) טוב יי' לכל ורחמיו על כל מעשיו.

[כז ט"ב] לקביל אינון שבעה זכאין פקיד קב"ה באורייתא לקרבא קרבן מוסף בשבע זמנין בשתא בגין לאוספא להו עדונין ותפנוקין מבי מלכא, דישבעון אבהן בקדמיתא ובתר כן בנין. ואינון ז' זמנין ולא יתיר.

[p. 558] בשבתא לקבל צדיק יסוד עולם דאקרי כל, ואקרי שבת לאוספא ליה עידונין ממוחא סתימאה.

ובריש ירחא לקבל כנסת ישראל דאתקריאת סיהרא. ובט"ו יומא לירחא קדמאה לקביל אברהם אבוהון דאחיד במדת החסד ואקרי ראשון. ובעצרת דבחדש הג' דאתיהיבת ביה אורייתא בשבעה קולות לקביל יעקב דאיהו תליתאי לאבהן ואחיד בקול קול יעקב. ובראש השנה לקביל יצחק דאתיליד ביה, ואנן מדכרינן ביה עקדת יצחק. ואיהו יומא דדינא לקבל מדת הדין דאחיד בה.

[p. 559] ביום הכפורים לקביל משה דקביל קב"ה ביה צלותיה, וחס על ישראל, ואהדר ליה לוחי אורייתא.

בחג הסכות לקביל אהרן דבזכותיה הו אוליין שבעה עננין דחפן על ישראל כסכות, ובג"כ אינון עבדין סוכה. וכל אורייתא כמה רזין עילאין סתימין בה. וכד אלין שבעה מתוספין בברכאן כל עלמא בשלימו סגיא.

[כט ט"א] [p. 560] פתח ההוא יודאי ואמר (תהלים עג: 28) ואני קרבת אלהים לי טוב

וגו'. ת"ח כד ב"נ אתקריב לאורייתא דאקרייטוב דכתיב (שם קיט: 72) טוב לי תורת פיך כדין אתקריב לקב"ה דאקרייטוב דכתיב (שם קמה: 9) טוב יי לכל וכדין אתקריב למהוי זכאה כמד"א (ישעיה ג: 10) אמרו צדיק כי טוב וכד איהו זכאה שכנינתא שריא עליה ואוליפת ליה רזין עילאין באורייתא, בגין דשכינתא לא אזדווגא אלא בטוב דהא צדיק וצדק כחדא אזלין. ת"ח כד ברא קב"ה עלמא קיים ליה ושתיל ליה על הנהו [כט ט"ב] שיתא יומין עילאין ושביעאה דעליהו דבגיניה דשביעאה דאקרי צדיק מתזנין עילאין ותתאין ועליה קיימין וביה מסתמכין והוא יסודא ושרשא דילהון, הה"ד (שם 15: עיני כל אליך ישברו וגו', לההוא משח רבות עילאה דנגיד ממוחא סתימאה דכל סתימין, להאי כ"ל. וכדין ואתה נתן להם את אכלם בעתו דהאי כל כד אתער לכלה דאיהי כנסת ישראל. וכדין הוא למירחס על עלמא וכולהו עלמין חדו בשעשועא. [p. 561] וכדין מה כתיב, פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון, ודא רעוא דרעוין דנחית ממוחא סתימאה להאי כל. וכיון דהאי כל אתברך כולהו עלמין איתברכו, הה"ד צדיק יי וגו' קרוב יי וגו' רצון יראיו יעשה וגו'.

וכמא דברא האי בעלמא עילאה ברזא דשמיה קדישא הכי ברא בעלמא תתאה שיתא זכאי קשוט וחד שביעאה כדכתיב (קהלת ז: 14) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. וכד גרמו חובין דחדו לההוא כל דאיקרי צדיק מאתריה כדכתיב על מכרם בכסף צדיק, אמר קב"ה אנא גזרנא דיהא עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה ויהא ההוא צדיק שליט על הארץ ויהוון כל בני עלמא מתברכין על ידו. הה"ד בן פורת יוסף דהא לית בכל שייפי גופא דיעביד פירין אלא האי צדיק יסוד עולם.

[p. 562] [תן פורת עלי עין. כמא דהאי עין גלגלא קיומא דגלגל דלא יכלא גלגלא לאתקיימא אלא בבת עין דיליה, הכי יוסף איהו כעין לכל אינון שתא דסחרין ליה. מימיניה תלתא ומשמאלא תלתא ואיהו מקיים לון. והכי איהו לכל עלמא דהא עלמא לא קיימא אלא על אינון שיתא ושביעאה דעליהו.

וקרא קב"ה לצדיק ברזא דשבת, ונח ביה ואנח ביה כל ברכאן לברכא כל שאר יומין, הה"ד וינח ביום השביעי על כן ברכ יי. מאן שבת, דא צדיק.

אמר קב"ה אתון חללתון להאי שבת ואנא גזרית דיהא מלך על כל שאר יומין ואתון עבדתון יתיה עבד עבדין, אוף אתון תסבלון ההוא עבדותא קשיא. ותא חזי כמה שנין יתיב ההוא צדיק דלא חמא לאבוי. כ"ב שנין. הא אנון יתבו בארעא דמצרים כ"ב שנין לכל שבטא מאינון עשר שבטין דזבינו ליה. הון מאתן ועשרים שנין לכולהו, דל מינייהו עשר שנין דנכיתו לון לעילא בגין עשר שבטין דמיתו תמן במצרים. אשתארו מאתן ועשר, הה"ד רד"ו שמה.

[p. 563] אמר לון יעקב בבעו מנכון חותו לגלותא ונכיתו אינון חובין ולא יתחרב עלמא

בכפנא דהא לית לתתא בזכו מאן דיזין ליה קבי"ה בר ע"י דההוא דזבינתון, הה"ד פנתח את ידיך. הדר פריש, מאן האי כל, צדיק, הה"ד צדיק יי וגי. וכגוונא דא לתתא על ידוי דהאי צדיקא הוה ליה לעלמא שיזבותא באינון שבע שני כפנא. ועל דמנעו ברכאן משבע דרגין עילאין איתערו דרגין דסטרא אחרא עלייהו בחובייהו.

כיון דנחת יעקב שלימא למצרים, הוא וכל אינון שבטין, וחמא עולם תתאה כגוונא דעלמא עילאה דע"י דההוא צדיק מיתזון עלמא, הה"ד הוא המשביר לכל עם הארץ. מאי משביר, אלא הוא שביר בקדמיתא, מעלמא עילאה, כדכתיב עיני כל אליך ישברו ובתר משביר לעלמא תתאה.

[p. 564] ומנ"ל דיוסף כל אקרי, [כט ט"ג] ותאנה כלכל זה יוסף, דכתיב ויכלכל. וכתנ'

משם רועה אבן ישראל.

כיון דחמא יעקב דכל שבע דרגין עילאין איסתכמו למהוי כפנא על חובא דגרמו בנוי לאפקא לההוא צדיק מארעא קדישא, כדין צלי לקבי"ה ואעדי מנהון חמש שנין, בגין דאיהו באינון יומין עילאין בדרגא בחמשאה מתתא לעילא. אבל באינון תרין דאחדין בהו אבהתוי, לא הוה ליה רשותא לבטלא.

ויוסף הצדיק נמי עביד הכי, הה"ד ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים כו'. אינון דן ונפתלי

גד ואשר, ובנימן דלא סני ליה, הה"ד והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה. אמר כדאי אתון למיקם בהאי פרצה דפרצו אחוכון.

[p. 565] מאי לפני פרעה, דא בי דינא עילאה דקיימא לאתפרעא מחובי עלמא. וכד

אשתלימו אינון יומין דחובא דעלייהו, כדין איתער קבי"ה ברחמוהי סגיאין עלייהו, ובדינא על אינון דאשתעבדו בהו, ואפיק לון מתמן.

כיון דמטו למרה קמת ביה דינא מסטרא דשמאלא קמי קבי"ה ואמרת, והיך יפקון ישראל מגלותא, והא כתיב באורייתא עילאה, טמירא תרי אלפי שנין עד לא דאתברי עלמא, דעל חד שבעה על חובייהו אית לון למסבל בגין ההוא פרצה רבתא דפרצו וחבו בההוא זכאה קדישא. א"ל הקבי"ה, אחוותא אית לון באוריתא קדישתא, מתנה טובה, ושבת שמה. אי אינון נטרין לה, איהו קיימא בההוא אתר לסגרא ההיא פרצה דפרצו, דההוא צדיק בה אחיד, וכדאי היא לכפרא על ההוא חובא. הה"ד ויצעק אל יי. מאן ויצעק, דא מדת דינא דאיהו קיימא כל שעתא למצוות קמיה על דינא.

[p. 566] ויורהו יי עץ, דא אורייתא, הה"ד (משלי ג: 18) עץ חיים היא למחזיקים בה.

וישלך אל המים, אינון מים הזדונים דקיימין לאתפרעא מינייהו. וכדין וימתקו המים, בסימו ודאי, דהא חזו אסוותא רבא לההוא חובא.

ומנא לן דבמרה אתפקדו, דכתיב שמור את יום השבת לקדשו וכו'. אמר לון קבי"ה אי אתון נטרין להאי שביעאה עילאה, לית רשו למדת דינא לקטרגא בכו, הה"ד שם שם לו חק ומשפט. ועל דא תנינן יכולה היא שתרחם עלינו ויקבצנו קבי"ה מן גלותינו. ואלמלי שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאליים.

[p. 567] ת"ח, כד גרמו חובין והאי שבת לא אתנטיר כדקא חזי, כדאשכחן דאזהר לון נביאה עליה, הה"ד (ירמיה יז: 21) כה אמר יי' השמרו בנפשותיכם ואל תשאו משא ביום השבת והבאתם בשערי ירושלים. מאי ואל תשאו משא, אלא אמר לון לא תטלון מטולא דחובה דשבת עליכון, חובה קדמאה דהאי משא מטולא איהו. ומדוריה דהאי שבת לאו איהו אלא בשערי ירושלים עילאה דאקרון שערי צדק. ואיהי כלה הכלולה מהכל.

ואי אתון נטרין ליה כדן היא תתחזק בידא דמלכותא דארעא, מלכותא דדוד, דאחיד בה דוד. בגין כך אמ' דוד (דה"א כט: 11) לך יי' הממלכה ולא אמר מלוכה לאכללא מלכותא דיליה במלכותא דשמיא. ואי אתון לא נטרין שבת, [כט ט"ד] (שם) והצתי אש בשעריה ואכלה ארמנות ירושלים דלתתא.

ת"ח, כד אתערת האי חרב נוקמת נקם ברית על דלא נטרו ההוא ברית קדש [p. 568] בתלת גוונין, וכולא בדרגא חד. חדא בצדיק דזבינו דאחיד ביה ונטר ליה ובגיניה אקרי צדיק. וחדא (שם יא: 15) ובשר קדש יעברו מעליך. וחד ברזא דשבת דחללו.

וכדין על ג' פשעי ישראל וכו' על מכרם בכסף צדיק, כדן אתגזר עליהו למיהוי שבעין שנין למברא לארעא קדישא, עשרה לכל יומא. ובסוף שבעין שנין אפיק לון קבי"ה מתמן ואתו לארעא קדישא ואתקיימת ת"כ שנין על חילא דאורייתא דהו מתעסקין בה באינון פקודין קדישין כדקא חזי.

[p. 569] וכד אשתלימו גרם חובה דשנאת חנם ואיתער ההיא שנאת חנם דקדמיתא. הה"ד וישנאו אותנו, לההוא צדיק. וכדין יהב יתהון קבי"ה בידא דמאן דסני לון שנאת חנם, ודא עשו, דכתיב יען היות לך איבת עולם ותגר את בית ישראל ע"י חרב.

וכדין אתפרע מנייהו על ידא דממנא דעשו דאינון שנין דחסרו מרזא דשבע על חטאתיכם. ת"ח כד תמנה כ"ב שנין ז' זמנין לכל חד מאינון עשרה דזבינו ליה תשכח אלף תק"מ.

[p. 570] איתער פורקנא דישראל כצפרא דשארית לאנהרא זעיר זעיר, עד תלתין שנין דאסתלק ההוא צדיק דאינון תלתין דרגין עלאין. הה"ד יוסף בן שלשים שנה בעומדו לפני פרעה. דהא כדין יתחזי למיקם בפרץ קמי מדת דינא, (עובדיה א: 18) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה. וכדין יתער קבי"ה טבאן סגיאין על ישראל ויתבע עלבונהון ועלבונא דאורייתא דקלו שנאין דאינון דאתקטלו על קדושת שמייה.

ת"ח דהכי הוא דתנינא בייז בתמוז בטל תמידא ובט' באב איתחרב בי מקדשא, כדא"ר יוסי מגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב. דההיא ליליא אפיקו דבה רעה על ארעא קדישא. [p. 571] ות"ח ההוא ליליא דט' באב בכו בכיה דחנם ואיתקבע בכיה לדרי דרין. דוק ותשכח אדאיתבטל תמידא דהוה מכפר על חוביהון עד דאתחרב בי מקדשא, בין זמנא קדמאה ובין זמנא תנינא, כ"ב יומין לקבל אינון כ"ב שנין דלא חזא ההוא צדיק אפי יקרא דאבוה.

והא איתערו חברייא כד איתחרב בי מקדשא מוצאי שבת היתה ומוצאי שביעית היתה. ומשמרתו של יהויריב היתה, והלויים עומדים על דוכנם ואומרים שירה יגודו על נפש צדיק וגו' ויהי יי' לי למשגב וגו' וישב עליהם את אונם וגו' ולא הספיקו לגמור את הדבר יצמיתם יי' אלהינו עד שבאו גוים וכבשום. דהאי הווא אמרי ליה לא הוה לון תקנה.

[p. 572] ומוצאי שבת, חכמתא סגיא קא רמו דנפקו משבת דהוה רפואה למכתהון. ומוצאי שביעית, דחבו לגבי כנסת ישראל. ולא עוד אלא דנפקו במילה ולא קיימא בשר קדש. ומשמרתו של יהויריב כד"א (ירמיה ב: 9) עוד אריב אתכם נאם יי' ואת בני בניכם אריב. וזמין קב"ה לאפקא לון מגלותא, הה"ד (זכריה ט: 9) גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלים הנה מלכך יבא לך צדייק ונושע הוא.

ואי תימא אמאי אתי משיחא מיהודה, מיוסף מבעי ליה. אלא דתרויהו ייתון, ובגין דקב"ה לא מקפח שכר כל בריה יהב מלכותא לדוד בגין דהוה עשיראה לצדיקים ושביעאה דאחים. והכי הוא מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא.

פרשת בשלח

[ל ט"א] [p. 573] מ"ט יהושע אגח קרבא, לא משה ולא שאר מן עמא. אלא בגין דעמלק אתא עליה על ההוא חובא דשבתא דלא נטרנו ליה, כמה דאתערו חז"ל, אלמלא נטרו ישראל שבתא קמא לא שלטא בהו אומה ולשון. מה כתיב, ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט ולא מצאו, וכתיב ויבא עמלק.

ות"ח, רזא דמלה כד פקיד לון קב"ה לישראל במרה על שבתא בגין דאתיא מדת דינא לקטרגא על ההוא חובה דצדיק דזבינו ליה, דאיהו לקביל יומא דשבתא, ואינון אפיקו ליה לחול. אמר קב"ה הא אית לון רפואה לההוא חובה, אי אינון נטרין ליומא דשבתא, דאיהו לקביל צדיק חי העולמים. והיינו דכתיב ויורהו יי עץ, עץ חיים, דינטרון יומא דשבתא, ואינון אחילו ליה. כדון ויבא עמלק.

[p. 574] בההיא שעתא א"ל משה ליהושע, פוק אגח קרבא בעמלק דהא לך חזיא בגין דאת בר בריה דההוא צדיק, ואיהו בההוא חובא אתי עלן. ואי לא אשתכח מקטרגא ליה לעמלק מחולקיה ומבנוי דההוא צדיק, לית מאן דיכיל ליה. כדון עבד יהושע כמא דאמר משה. ות"ח, דבגין ההוא חובא אתא עליהו. דדבר לון לאינון דהוו מבתר עננא ונסיב מינייהו ההוא ברית קדישא, וזריק ליה כלפי עילא. ואי לאו דאינון חאבנו ביה לא הוה ליה רשו ולא הוה ליה סייעתא מלעילא למיעבד הכי. אלא בגין לאחזאה לון דישתמודעון חוביהון דחבו בההוא צדיק דנטר האי ברית. והשתא אחילו שבתא דאיהו לקבליה דאיהי קאי לאגנא עלייהו מקמי מדת דינא.

[p. 575] ת"ח כתיב ויסעו ממרה ויבאו אלימה ושם שתים עשרה עינות מים וגו'. מהו אלימה, אלא דתבו לפולחנא דקב"ה ולקבלא מלוי בלבא שלים. בג"כ אל"מ"ה. והא אוקמוה דההיא אתרא הוה משובח במיא מכל אתרין דעלמא, דהא אורייתא שבכתב תמן הוא, ותמן תרין עשר מבועין ושבעין דקלין, וכולא ברזא דמהימנותא. דהא כלהו עי' סנהדרין מההוא אתרא מתזנין ומתברכין מאינון מיין עילאין בסימאן.

זכאה מאן דזכי לההוא מייא לאתברכא מנייהו. וישראל קדישין שראן תמן ומחברין אינון מיין עילאין באינון תרין עשר מבועין תתאין.

[p. 576] ואי אינון קלקלו בקדמיתא וחבו לגבי ההוא צדיק, הא דביקן ליה באתריה ומתזן על ידיה עלמא. ואינון תרין עשר לקביל תרין עשר תמרים, מתזנין מההוא תמר, זאת קומתך דמתה לתמר. ואינון תרין עשר מבועין לקביל תרין עשר שבטין סחרין לההוא אתרא קדישא. והוו ישראל עסקין באולפן אורייתא דאוליפו ממרה. ואתחבר עמייהו ההוא, ואתפרש חויה עקימא מההוא באר מים דהוה ממרר לאינון מיין. ומאן הוה גרים, חובייהו עד השתא.

אבל השתא כיון דאהדרו בתיובתא למאריהון, וקב"ה אוליף לון אורחי דההוא אילנא דחיי, הה"ד ויורהו י"י עץ, דא תורה שבכתב. וישלך אל המים, דא תורה שבעל פה. ומאי וישלך, אלא י"ש ל"ד. י"ש, דא עלמא דאתי, הה"ד (משלי ח: 21) להנחיל אוהבי יש. ל"ד, דא אימא עילאה, חמשין תרעין דאתדבק ביה. כדין בסימו מיא ונחת טלא עילאה מעתיקא קדישא ואתמלי חקל תפוחין.

[p. 577] מאן גרם כל דא. אל"י מ"ה, תיובתא דישראל למאריהון. וכדין הוה להון רשו למשרי על הנהו מיא, [ל ט"ב] הה"ד ויחנו שם על המים. מאי ויחנו שם, אלא סמא דחיי שריא באינון מיין, בגי"כ ש"ם על המים.

תנא א"ר יוסי גליף הוה חוטרא מתרין סטרין בשמא קדישא. חד סטרא דרחמי ודינא באתוון גליפין, וחד סטר דינא בדינא, נחש עלי צור.

[p. 578] ת"ח כתיב ואתה הרם את מטך ונטה את ידך על הים. מאי ונטה, כלומר נטה בחד גיסא דגליפא ברחמי ודינא. וכתיב ויט משה את ידו, ולא כתיב וישלח את ידו, כלומר אסטי מחד גיסא.

ואי תימא דגליף הוה מקדמת דנא נחש עלי צור, אלא באסנא אתגליף, דכתיב וישלכהו ארצה ויהי לנחש, בההיא שעתא אתגליף נחש עלי צור.

[p. 579] ות"ח א"ר יהודה בעא קב"ה דשמוי דהוון גליפין בחוטרא יעביד אתאן. ותנא תרין אתין אתעבידו בימא. בההוא סטר דסטא משה ברחמי ודינא בזע ימא לישראל ביי"ב שבילין, ואתיב בדינא על מצראי ואטבע לון בתהומא, הה"ד וישב יי עליהם את מי הים. מההוא שעתא בעי לאפקא מיא. א"ל קב"ה, אסטי חוטרא מגיסא אחרא, ותרין אתאן אתעבידו ביה כמה דאתעביד מסטרא אחרא, חד את הכא וחד את במריבה. אבל השתא והכית בצור. מאי צור, בהאי צור וסליק נחש דלזמנא אחרא.

א"ר אלעזר מאי דכתיב קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם. מהו ודברתם, אר"א מני ליה עלי נחש דהא אתעביד בצור. השתא בעי דיתעביד נחש לאשלמא שמוי דקב"ה באלין אתוון.

משמע דכתיב ודברתם. וכתיב וידבר העם באלהים ובמשה. מה כתיב בתריה, [p. 580] וישלח יי בעם את הנחשים השרפים. מה נחש חיליה בפומיה אוף הכא בפומא. ומשה לא עביד הכי אלא הכה. מחא ולא אשלים שמא אלא חזר כקדמיתא בשמא דצור ושבק דנחש. הה"ד ויך, ולא כתיב וידבר כמה דאתפקד ודברתם.

דתנין צור למעבד ונחש למללא. וכתיב ויך את הסלע במטהו פעמים, חד עבר וחד

השתא.

תניא אר"א בה שעתא אשתאר שמא, כלומר דלא אשתלים בהווא אות. דשבק משה נחש ולא אשתלים כל שמא. דהא בחד גיסא אשתלים בימא. מגיסא אחרא שרי בצור ולא אשתלים בנחש. א"ל קב"ה עבדא דשרי שמי ולא אשתלים למעבד אתין, אוף את שרית ולא תשתלים, לכן לא תביאנו. שרית לאפקא לון ולא תשלים לאעלאה לון לארעא, לכן לא תביאנו. אר"א ידע לבא דמשה בקדמיתא דדחיל כד חמא נחש, דכתיב וינס משה מפניו, לבא חמא ולא ידע.

[p. 581] א"ר אלעזר כתיב ויעש משה נחש נחשת וישימהו על הנס. על נס לא כתיב אלא על הנס, בעא לאתקון ולהשלים מה דחסר. א"ל קב"ה כתיב להקדישני במים, במים ולא בדבר אחר. כשם שהתחלתי במים בעינא דישתלים בשמי הנס במים. א"ר אלעזר אתרא דחסר לא שלים אבל את מגיד נסא דא. [ל ט"ג] א"ר יהושע כתיב עשה לך שרף. עשה לך, לתועלתך. עשה לך, תקין מה דחסרת. עכ"ז לא תקן אלא ראיה, שהיו רואין בנחש וחיין, אבל לא נקדש שמא במים ואשתאר חסר מהשאר.

ותקנת בראיה, עלה אל הר העברים ונ"ו וראה. הנך רואה בעיניך ושמה לא תעבור [p. 582] וראית אותה ונאספת אל עמיד. ת"יח דעונשו הוה דאפילו ראיה. כיון דעבד ראיה בהאי אשלים ליה ראיה. אבל לא אשלים שמא במיא כמו שאר כל שמא. א"ר יצחק בשעה שאמר קב"ה לכן לא תביאנו, אמר משה האי חוויא לתקלא דעלמא הוה. א"ל קב"ה לאו הכי, דינא הוה לחייביא וחיין למארי קשוט. באותה שעה דכתיב וראה אותו וחי, ידע משה דרכיו והצדיק עליו את הדין. פתח ואמר הצור תמים פעלו, דא הוא צור דקאמרינן. אל אמונה ואין עול דכתיב וראה אותו וחי. וכתיב (תהלים יח: 31) האל תמים דרכו. א"ר חייא והא תנינן אל גזרת רחמי הוה כד"א אל מוציאם ממצרים, אל רחום וחנון. א"ל לאו הכי, דתנינן דשליט רחמי על דינא. אל בלחודוי יכולת הוה ליה ורשותיה הוה דיליה. מאי יכולת, [p. 583] שולטנותא. דאל אתגבר גזרה דיליה כד"א יש לאל ידי. ורשותא דיליה, יכולת דעינא בישא. כד"א יש לאל ידי. א"ל והא כתיב האל הגדול הגבור. אל גדול נצחא, אל בלחודוי נצחא. וכתיב הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, הא צור. אל אמונה ואין עול, הא נחש עלי צור. נהדר למילי קדמאי. וכתיב (איוב ח: 3) האל יעות משפט משום דאורחיה דנחש לאסטאה אורחיה, לכך כתיב ואין עול. האל יעות משפט, ח"ו. א"ר אלעזר היינו דכתיב (תהלים פה: 9) אשמעה מה ידבר האל יי ונ"ו.

וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו, כד"א מטה משפט, מטה כלפי חסד.

[p. 584] א"ר יוסי שני מטות היו, אחד של משה ואחד של הקב"ה. מאי משמע דכתיב

ומטה האלהים. דתנינן בשעתא שהיה נוטל משה המטה היה ברשותו, כאלו שלו, הה"ד ויקח
משה את מטה האלהים בידו. כיון דאמר ויקח משה איני יודע שלקחו בידו. אלא מהו בידו,
ברשותו, ביכלתו.

וא"ר יוסי ברשותו של משה היה עד שהוקם המשכן. כיון שהוקם המשכן חזר המטה
לפני העדות ומשם היה נוטלו לעשות בו נסים. הה"ד ויקח משה את המטה מלפני יי. כיון
שלקחו הרי הוא ברשותו וכשלו היה.

א"ר יהושע אותו המטה של סנפירנון היה, ומששת ימי בראשית נברא, כמה דתנינן
והמכתב והמטה.

ר' יהודה אומר של עץ היה.

[p. 585] מאן דאמר של סנפירנון היה דכתיב (יחזקאל א: 26) כמראה אבן ספיר דמות

כסא, וכתוב ומטה האלהים.

ומאן דאמר עץ היה דכתיב ויורהו יי עץ וגו' שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו. אמר
הקב"ה מכאן הרי חק ומשפט לעשות נסים. חק ומשפט, נחש עלי צור, דכתיב נחש עלי צור. ושם
נסהו משום דכתיב וימתקו המים.

דבר אחר. אמר הקב"ה מכאן ולהלאה חק ומשפט שלא יהא נקדש אלא במים שנמתקו.

א"ר יהודה כתיב כי מרים הם. מכאן שנינו יש מים עכורים ויש מים צלולים, ויש מים

מרים ויש מים מתוקים.

ויצעק אל יי. למה צעק, מכאן שהיה בצער באותה שעה. א"ל, משה הנחש [ל ט"ד]

שנהפך בסנה עכשיו אצטריך לחקקא ליה בצור. ותרוייהו עמדו על המים המרים. ובאותה שעה

[p. 586] נתחקק צור בנחש שהיה בו קודם, הה"ד שם שם לו חק ומשפט.

כד אתא רבי אבא שאילו קמיה. אמר להו שפיר קאמר ר' יהודה והכי הוא, ואנא

אצטריך לגלאה רזא דמלה, הא חזינא דרבי יהודה גלי לה.

אלא אמר הקב"ה למשה, משה, השתא במצרים היה המטה של אהרן לדחות הקס

השולט על ישראל במצרים, אבל כשיצאו ממצרים כמה מקטרגים מזומנים על ישראל לדחותם

בים. כמה מים מרים נזדמנו אצלם, כמה מים רעים יקטרגו בהם.

באו לים, בא רהב שרו של מצרים ושל ים. אמר הקב"ה, משה, הרם את מטך ונטה את

ידך. כיון דאמר הרם את מטך, מהו ונטה את ידך. אלא הרם את מטך נגד שרו של ים.

[p. 587] באו למרה כמה מים מרים נזדמנו אצלם ונצטער משה וצעק, הה"ד ויצעק אל

יי. א"ל קב"ה, משה, הרי לך עצה בזה. השלך המטה אצלם ויתחקק נחש עלי צור, שניהם ביחד

ויצולו. הה"ד ויורהו י"י עץ, כמד"א (קהלת יא: 3) מקום שיפול העץ, שהוא עצה. וישלך אל המים. וכתוב שם שם לו חק ומשפט, נחש עלי צור.

ושם נסחו, עטרהו בנסים. אמר הקב"ה מכאן ולהלאה הרי לך שיעמוד אצל המים, הרי לך שיתקדש שמי במים.

[p. 588] כשבאו לאלים באו המים לקטרג עליהם. אמר קב"ה, משה, במקום הזה אין צריך מטה. הרי יעקב, שהוא האילן בשבעים נפש, והוא שבעים תמרים. ושתיים עשרה עינות מים, שנים עשר שבטים.

כשבעים עמודים ושנים עשר שבטים זכותם יגן עליכם במקום הזה שנקרא אילן. והוא אלים, כד"א (ישעי' א: 29) כי יבושו מאילים אשר חמדתם.

מיד, ויחננו שם על המים. משמע דכתיב על המים. ומשמע דכתיב שם שם לו, ולא במקום אחר. ושם שלטו בני ישראל על המים ולא הוצרך המטה. מכאן ולהלאה אצטריך המטה בנחש עלי צור אצל המים.

[p. 589] באו לחורב, באו המים לקטרג. אמר ליה הקב"ה, והכית בצור. המטה אצטריך הכא, והכית לאלו באותו צור, ולא בנחש.

אמר משה, יתיר אצטריך הכא, אנא חמי מים דבעו לשטפא. אמאי, הנני עומד לפניך שם על הצור והכית בצור.

א"ל קב"ה למשה, עדיין במריבה עתידים המים לקטרג יותר שהם מים עכורים רעים וזדונים, ויזדווגו בהם בישראל בגלוי לעיניהון. ובאותה שעה אצטריך המטה והתיר עליהם הנחש בגלוי לעיניהם, ויתקדש שמי, הה"ד להקדישני במים לעיניהם. מהו לעיניהם, בגלוי, דבר שנזדווגו בהם בגלוי.

ת"ח הכי חמא דוד דכתיב לולי י"י שהיה לנו בקום עלינו אדם, זה פרעה. אזי עבר על נפשנו, המים הזדונים, כדאמרינן. וכתוב (תהלים קכד: 7) נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים וגו'.

[p. 590] א"ר אבא מה ראה משה באותה שעה שלא עשה בנחש. אלא ישראל היו דוחקין למשה, תנה לנו מים. נתיעץ משה ואמר, קב"ה אמר לי לעמוד בנחש ואנא חמי דאין גזירה לנחש במים אלא בעפר, דכתיב ועפר תאכל כל ימי חיך. משמע דעפרא ייכול כל יומי אבל לא במיא. וישראל דחקין לי. ואע"ג דיתעביד ניסא לא יתעביד באתר דא אלא אתחקק בעפרא, ולא במיא, דכתיב וישליכהו ארצה ויהי לנחש. וצור בדא אתחקק במיא במרה, וכבר עבד ניסא בהאי דאתעביד זמנא אחרא, דכתיב ויזך את הסלע [לא ט"א] במטהו פעמים.

א"ל קב"ה, משה יען לא האמנתם בי להקדישני דחשבתון דלא יכיל נחש במים, לכן לא תביאו.

[פירוש למרכבת יחזקאל]

[ט 213ב] (יחזקאל א: 1) ויהי בשלשים שנה. הא אוקמוה לתמן לזמן דאשכח חלקיה הכהן ס"ת, וכן תרג' יונתן. ולמה מנה מאותו זמן, לפי שאמרו כי יחזקאל בן ירמיהו הוא, שנתבזה על כבוד קונו וכל שהיה מיסר את ישראל, והוא היה בן חלקיהו.
[p. 591] ולהורות כי שלשה מעלות, עשר בכל מעלה, כנגדו שלשה דורות, חלקיהו, ירמיהו, יחזקאל, צדיק בן צדיק בן בנו של צדיק, ולהורות כי משם ינק נבואתו. וזכה חלקיה לבן שנבא מ' שנה, דהיינו ירמיהו, כמו שנבא משה דכתי' (דברים יח: 15) נביא מקרבך מאחיק כמוני יקים לך יי' אלהיך אליו תשמעון, וזהו ירמיהו שהתנבא כמותו, והזהירם משה שישמעו לו כדי שלא יגלו, וזכה חלקיהו להוציא בן זה לעולם על שהוציא ס"ת שהיה גנוז בעזרה, והחזיר את ישראל למוטב.

ת"ח. עשרין וחמשה שנין אמתנת לון אי יתובון קמי מאריהון. כיון דלא תבו אגלי ליויכין בשנת עשרים וחמשה, דכ"ה איתערת עליהו בדינהו וגלו לעשרים וחמשה שנין. וחמשה שנין לגלות המלך יויכין, הרי שלשים שנה. בגיני כך ויהי בשלשים שנה.
ד"א, ויהי בשלשים שנה, לקביל ל מעלות דסיהרא דישתלימת בהו, והשתא בעיה למשלם אינון ל יומין ולמפל בגלותא.

[p. 592] ד"א, לקביל תלת דרגין דמליאן לההוא באר, דכל חד איתכליל מעשרה, דהא כל כתרי מלכא כל חד איתכליל מעשרה, ולקביל כולהו מאה ברכות. השתא אינון תלתא עדרי צאן דרבעין עלהא איתמליאן דינא מסטרא דצפון לארא בה, וכל דא ל שנה שריין, בהו איקריא סיהרא חדש.

ד"א, ברביעי, דא תמוז, ירחא קדמאה דדינא איתער ביה בעלמא, והוא הוה קדמאה לדנינהו דישראל. בתר דהוה להו חירו ממלאך המות ירחא רביעאה איתער דינא עליהו ואיתפסק חירו דמלאך המות דאיתיהיב בהו בלוחות.

[p. 593] ת"ח. שלשה ירחין דשתא דינא איתער בהו, ואינון תמוז, אב, טבת. והאי תמוז דאיקר רביעי איהו קדמאה.

ת"ח. בשלישית איתיהיבת אוריתא, רזא דתורה שבכתב דאיקר עץ חיים. לקביל דא, בשלשים שנה, רזא דתלת עשרות, לזימנא דאישתכחת אוריתא בימי חלקיהו. והשתא אינון, ברביעי, דשריא דינא עליהו.

ואע"ג דדנת לון אוף היא עמהון בגלותא, הה"ד (ויקרא כו: 28) ויסרתי אתכם אף אני. יכול אתון תהכון בגלותא ולא אני. ת"ל אף אני עמכון בגלותא ודא שכנתא לדיירא עמכון. בגין כך (יחזקאל שם) ואני בתוך הגולה, למהוי עמכון בצרה. ת"ח. כיון דכתי' (יחזקאל א: 3) היה

היה דבר יי' אל יחזקאל בן בוזי הי"ל למכתב ויחזקאל בתוך הגולה. מאיואני, דא שכנתא דנחתת עמהון. בחמשה לחדש, איתחזיאת ליחזקאל רזא דה"א תתאה דנחתת בגו גלותא.

[p. 594] על נהר כבר, ההוא נהרא כבר הוה. מאי דהוה אנהיר לה, והשתא עאל ואסתלק לעילא, ואיהי נחתת לגלותא בגין דבנהא אינון מארי אוריתא, החרש והמסגר, תמן לא בעיא לאתפרשא [ט 214א] מנהון.

(יחזקאל א: 1) היה היה. היה לעילא, היה לתתא. היה בארעא קדישא, דמלילת עמיה כבר תמן. היה, השתא בגלותא דאיתהדרת למללא עמיה בזכותו דישראל.

(יחזקאל א: 1) יחזקאל, כד"א (ישעיהו לה: 3) חזקו ידים רפות. בגין כך איקרי יחזקאל, בגין דאתא לאיתתקפא לבייהו דישראל דהו תבירין בגלותא.

[p. 595] (יחזקאל א: 1) בן בוזי, על דאיתבזו ישראל בגלותא אע"ג דאינון ממלכת כהנים איקרי אוף איהו (שם: 3) בן בוזי הכהן.

ד"א. בגין דאודע לון מאן גרם לון האי גלותא בגין דהו מבזו דברי ירמיהו כד הו בארעיהו ולא בעו לקבלא מיניה אולפא. בגין כך נחתו לארץ כשדים.

ת"ח. כד ישראל מכשרי עובדיהו איהדרא שמאלא למיהוי ימינא, הה"ד (שמות טו: 6) ימינך תרעץ אויב. כגוונא דא אברהם, בקדמיתא בשמאלא, באור כשדים. אפקיה קב"ה ואהדריה לימינא, הה"ד (בראשית יב: 9) ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה. ואע"ג דנחתא למצרים בתר הכי תב, דכתי' (שם יג: 1) ויעל אברהם ממצרים וכו' ולוט עמו הנגבה.

והא איתערו (יהושע כד: 3) ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולך, ויצחק אישתאר תמן בסטרוי לאתקפא בדינא. כגוונא דא יחזקאל, בקדמיתא איתגלי ליה בארץ כשדים על נהר כבר, סטרא דשמאלא, ובסופא אהדריה לימינא.

[p. 596] (יחזקאל מ: 1) בכ"ה שנה לגלותינו בראש השנה בעשור לחדש בארבע עשרה שנה אחר אשר הכתה העיר (שם לג: 21) בא אלי הפליט מירושלם לאמר הכתה העיר. (שם מ: 2) במראות אלהים הביאני אל א"י וינחני אל הר גבוה מאד ועליו כמבנה עיר מנגב, דאיתהדר בה לאחזאה ליחזקאל מה דיתדבקון בסוף יומיא, דיתדבקון בימינא ולא איתפרדון מתמן לעלמין, הה"ד במראות אלהים הביאני אל א"י וינחני על הר גבוה מאד ועליו כמבנה עיר מנגב. דהאי עיר איתהדר משמאלא ותניק מימינא נהירו דחסד. ועל דא הר גבוה מאד, כד"א (ישעיהו נב: 13) ירום ונשא וגבה מאד. ועלה דסיהרא איתמר ואוקימנא.

בגין השתא, בארץ כשדים, (יחזקאל א: 3) ותהי עלי שם יד יי' כביכול בגין צדיקא נחתת תמן דהוה משולש בזכותא. זכותא דחלקיהו וירמיהו וזכותיה דאיתעטרו באוריתא באינון תלתין שנין מדאשתכח ההוא סיפרא. בגין כך עלי, דיקא.

השתא בעי לפרשא מאי דחמא, בגין לאתקפא לבייהו דישראל דאיהו תביר בגלותא דבגין כך איקרי יחזקאל.

ואמי (שם: 4) וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון, דא איתערו דסיטרא דשמאלא דאיתער למיעבד דינא באה [p. 597] לקבליה דהוא אתריה בדרום ב' [?!], ואתיא שמאלא לשלטא על ימינא, הה"ד (שם) ענן גדול ואש מתלקחת. ענן גדול, דא ימינא, ואש מתלקחת, דשליט שמאל ואיתער דינא בעלמא, בגין דכתי' (איכה ב: 3) השיב אחור ימינו מפני אויב. ועל דא לענן גדול מקפין ליה רוח סערה מהאי גיסא ואשא האי גיסא.

ועם כל דא, ונוגה לו סביב, דקבי"ה אינהיר לו קצת בגלותא בגין דלא יבדון תמן דלא איתחזי ליחזקאל לתתא במערב ולא חזא לעילא בימינא ממש.

ת"ח. בהאי יד י"י כולהו דרגין איתכלילו בה, ונגיד לה חוט של חסד מסטרא דאברהם ודינא מסטרא דיצחק ונוגה לו מסטרא דרחמי דאיקרי לו.

והשתא ההוא חוטא דחסד דאיקרי ענן גדול איתכסי ביה מקמי דינא והכא איתני, אבל לעילא (מלאכי ג: 6) כי אני יי לא שניתי בגין כך אתם בני יעקב לא כליתם.

[p. 598] (יחזקאל א: 4) ומתוכה, דא הוא רוח סערה.

כעין החשמל מתוך האש, דאיתלבש באש.

(שם: 5) ומתוכה דמות ארבע חיות, אינון מלאכין קדישין קריבין להיכלא דמלכא ואיקרון חיות דסיטרא דחיים איתנהירת בהו. ובגין דלא תטעי לומר חיות ממש אמי (שם) וזה מראיהן דמות אדם [ט 214ב] להנה, אדם דעדיף מכלא.

וארבעה פנים לאחת, להיות פונה לכל צד.

(שם: 10) ודמות פניהם פני אדם, ר"ל כי לכולם, לכל אחד ארבע חיות, יהיו פני האדם שבכל חיה פונים לצד דרום. (שם) ופני אריה אל הימין, של פני אדם, דהיינו מזרח לכל אחת מארבעתן. (שם) ופני שור מהשמאל, משמאל דרום, דהיינו, מערב. (שם) לארבעתן, מצד שכלפי צפון.

ולפי שפגע בדרום לא נתברר לו בתוכה לצד צפון בכל חיה שפיר בין נשר לנחש, והכל שם כמו שפירשו, זכו נשר, לא זכו נשר כחה ואיתיהיב חילא לחויא דשרי תמן לסטרא דצפון לשלטא.

[p. 599] ת"ח. האי נשר באתרא דיעקב וזה תלי, דכתי' (משלי ל: 19) דרך הנשר בשמים ממש, ואירתרשים הכא לסטרא דצפון, בגין דיעקב בעי ליה לנטרא ביתיה, דאיקרי בית יעקב, מההוא נחש שלא יקרב לסאבא מקדשיה דיעקב כלל. ובגין כך איצטריך למהוי חכים בערמימותא, ואיקרי שמיה הכי יעקב, וקבי"ה קרי ליה הכי דאיתחכם לקבל ההוא נחש.

[p. 600] ות"ח. אע"ג דאדם בדרום זימנין הוא במערב לאמשכא לה חוט של חסד,

וזימנין איסתלק לעילא בדרום ואיתדבק בימינ', כד"א (תהילים קי: 1) נאם יי' לאדני שב לימיני.

שור דשארי במערב זימנין סליק לצפון לינקא דינא מתמן, בגין דילמא איצטריך ליה, וכן כולהו איתכלילו האי בהאי לאחזאה דכלא חד.

פרשת יתרו

[לא ט"א] אנכי יי' אלהיך. בהאי פסוקא שאל רבי ייסא זעירא דמן חברייא מרשב"י, וא"ל אית למשאל שאילתא חדא מינדך ומכשכשא לי בלבאי. ואנא דחיל מלמשאל מינדך, ואמינא אי נשאל דחילנא דילמא איתענש, אי לא נשאל משבשא לי בלבאי.

[p. 601] א"ל ר' שמעון אימא.

א"ל האי דקב"ה מדכר להון לישראל בכל אתר ואתר אנכי יי' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. אני יי' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. מאי רבותא אולף הכא. תנאה שלים הוא הדא דאמר לאברהם כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם וגו' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. א"כ למה לאדכרא להון מילתא דא בכל אתר ואתר.

א"ל ת"ח ברי, קב"ה לא אתני עם אברהם אלא דיפיק ית ישראל מן גלותא דמצרים ולא מתחות שעבודא דדחלא אחרא. דודאי ישראל כד הוו במצרים אסתאבו ואתטנפו גרמיהון בכל זיני מסאבו עד דהון שראן תחות ארבעים ותשע חילי דמסאבותא. וקב"ה אפיק יתהון מתחות פולחן כל שאר חילין. ועוד דאעיל יתהון במ"ט תרעי דסוכלתנו לקבליהון מה דלא אתני עם אברהם אלא לאפקותהון ממצרים, והוא עביד טיבותיה וחסדיה עמהון.

[p. 602] ובג"כ תשכח באורייתא חמשין זמנין יציאת מצרים לאחזאה לכל בני עלמא

חסדא דעבד קב"ה עם ישראל דאפיק יתהון מאינון חילין דמסאבו ואעיל לון לגו חילין דדכיו, דהיינו חמשין תרעין דסוכלתנו. ודא איהו דאנן מנן להו מיומא טבא דפסחא ואנן מנן יומי ושבועי. והא איתערו חברייא מצוה לממני יומי ומצוה למימני שבועי, כי בכל יומא אפיק לן מחילא דמסאבו ואעיל לן בחילא דדכיו.

[מא ט"ב] וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר. איהו בלחודוי בדיבורא חדא,

והא אוקימנא אנכי ולא יהיה לך בדיבורא חדא אתאמרו. וכי הני ותו לא.

[p. 603] אלא הני כללא דכלא, הני כללא דכל אורייתא, והכי נמי זכור ושמור. ובגין

זכור ושמור אינון כללא דכלא נקט הני דאינון כללא. זכור ושמור, אנכי זכור, לא יהיה לך שמור. וכלא בדיבורא חדא.

מאי בדבורא חדא, הכי הוא ודאי בדיבורא חדא ולא בתרין, בגין דהאי דבור איהו

אתכליל מכלהו קלי. ואיהו דהוה אמר בתוקפא וחילא דכלהו, דכל חד וחד הוא בטש ביה

[p. 604] בלחישו ואיהו הוה אמר. ובגין דכלהו הוו בלחישו ולא אשתמעו כתיב וכל העם

רואים, ולא כתיב וכל העם שומעים, בגין דלא אשתמעו כלל. אלא כלהו הוו אתיין וכל חד וחד נשיק להאי דבור בלחישו, כמאן דנשיק בחביבו דרחימותא. ולבתר האי דבור פריש, ואמר מלה ואכריז לה.

וע"ד כתיב וידבר אלהים את כל הדברים האלה דאינון כללא דזכור ושמור, אנכי ולא

יהיה לך.

אנכי כללא דכל פיקודי אורייתא דאינון בכלל זכור, ואיקרון מצות עשה. אנכי כללא דדכר ונוקבא כחדא. ומאן דאמר דאיהו רזא דכורסיא, לאו איהו כורסיא בלחודוהי ולא הכי, דהא רזא דזכור איהו ואיהו דכורא. אבל אע"ג דאיהו דכורא, כללא דדכר ונוקבא כחדא איהו. ואע"ג דכלא שפיר, אבל אני דא רזא דברית קדישא, יסודא דעלמא. כ' אתכליל בגויה, דא איהו רזא דנוקבא. ובכל אתר כ' דא איהי נוקבא, דאקרי [p. 605] כתר. ובג"כ כלא איהו כחדא, רזא דדכר ונוקבא כחדא, וכלא אקרי זכור דהא דכר לאו איהו בלחודו, ונוקבא און הכי לאו איהי בלחודה, ולעלמין לא אתפרשן דא מן דא.

זכור אתיא בנוקביה, שמור אתיא און הכי ברזא דוא"ו דאיהו דכורא, בגין דלא מתפרשן דא מן דא. אנכי כללא דדכר ונוקבא כחדא, וכלא איקרי זכור. מ"ט, בגין דאיהו נטיל לנוקבא ואכליל לה בגויה, וע"ד לא אידכר, אלא איהו בלחודו. וכד איהי אמשיכת לבעלה בהדה ואתי איהו לגבה, כד"א (שיר ג: 4) עד שהבאתי אל בית אמי, כדין איהי נטלא שמא וכלא איקרי שמור. מ"ט, בגין דאיהי אמשיכת ליה לגבה ונטלת ליה. כדין כל ביתא קיימא ברשותה, ולא אדכר אלא איהי בלחודה, ולעלמין לא מתפרשין דא מן דא.

אנכי, רזא דרזין לידעי חכמתא. בההוא שעתא דאלין אתוון נפקו ברזא דכליל כחדא, נפקא בוציצא לגלפא משחתא. מדיד בסטרא דא עשר אמין ונפקו זיקין בזיקין שבעין ואחד. ואתלהטן שביבין נציצין, סלקין ונחתין. לבתר אשתככו וקאימו בסליקו לעילא לעילא. מדיד בסטרא אחרא עשר אמין ונפקו און הכי זיקין בזיקין, כההוא גוונא קדמאה, וכן לכל סטרין. [p. 606] אתפשטת בוציצא וסחרא סחור ואתלהיטו שביבין נציצין, וסליקו לעילא לעילא, ואתלהיטו שמיא. וכל חיילין עילאין כלהו אתלהיטו ואתנציצו כחדא. סחרא בוציצא לבתר מסטרא דדרום ומדיד, וסחרא מתמן למזרח, וממזרח לצפון עד [מא ט"ג] דאסחר ותב לסטרא דדרום כדבקדמיתא. לבתר מתגלגלא בוציצא לאסתלקא וזיקין ושביבין אשתככו.

וכדין נפקו אלין אתוון מחקקן מתלהטן נציצין כדהבא. כד אתלהיט בנציצו, כהאי אומנא כד מצרף כספא ודהבא, ואפיק לון מגו אשא מלהטא בריר וצריף כולא. הכי נמי נפקי אתוון צריפן ברירן מגו משחתא דבוציצא. וע"ד כתיב (תהלים יח: 31) אמרת יי צרופה, כמאן דמצרף כספא ודהבא.

כד נפקו אלין אתוון, נפקו כלהו צריפין מחקקן ברירן נציצין מלהטן. וישראל כלהו הו חמאן לון דהו פרחי באוירא, ואזלין לכל סטרין, ואתו ומתחקקן על לוחי אבנא.

תא חזי. כד הוו נפקי אלין אתוון ברזא דכללא דדכר ונוקבא ברירן מחקקן, חד את הוה סליק עלייהו דהוה רשים וגליף להני אתוון ומעטר לון. וההוא את אזיל בכולהו, [p. 607] מרזא דבוציצא אתגליף. וההוא את איהו אות ו' דהוא סליק על כל אתוון אחרנין וגליף לון על כלא.

ורזא דא וכל העם רואים א"ת ה"קולות וא"ת ה"לפידיים ואת קול השופר. את הקולות, אלין אינון אתוון אחרנין דהוו נפקין מאינון קולות כדקאמרן, ואתחזון באוירא לעיניהון דכלא, דכתיב את הקולות. ולא כתיב וכל העם רואים קולות, אלא את הקולות, אלין אינון אתוון דהוו נפקי מנייהו.

ואת קול השופר, דא את ו' דהוה סליק על כל אתוון וגליף לון כמא דאיתמר, בגין דרזא דאת ו' איקרי קול השופר, ובג"כ כתיב רואים.

[p. 608] וכד שמעו, לא שמעו אלא קול מילולא חדא, דכתיב קול דברים אתם שומעים, ההוא קול דאיקרי דברים, דהוא הוה אמר מלה בלחודוי.

ואע"ג דכל ישראל חמו יקריה דקב"ה, כמאן דחמי מגו עשיתא. והוו מסתכלן למנדע חכמתא באינון אתוון דהוו נפקי. והוו חמאן נהירו דנהיר מגו נהירו אחרא. וע"ד כתיב כי לא ראיתם כל תמונה.

אנכי רזא דזכור, רזא דדכורא דבטש ואנהיר לדבור, ונפקי אלין אתוון לאתעטרא, ובאלין אתוון הוו חמאן והוו שמעין מלה דאקרי אנכי, דאיהו אסתכלותא הוו חמאן מנייהו. שמיעה דתיבותא דילהון הוו שמעין, דכתיב קול דברים אתם שומעים. ההוא שמיעה למעבד דברים מאינון אתוון דהוו חמאן. ואע"ג דקול דברים איהו, ואיהו הוה ממלל, ולא הוה ממלל אלא מלה דאינון אתוון כמא דאיתמר.

אנכי, הכא איהו רזא כלל. ופרט, יהוה אלהיך. יי, רזא דזכור. אלהיך, רזא דשמור. ועל דא הכא כלל ופרט, ואורייתא ברזא דא מתעטרא. אנכי, רזא דזכור בכלל ופרט, כללא דכל אורייתא וכל פקודי אורייתא, בגין דאיהו כללא דזכור ושמור כחדא, כמא דאוקימנא בספרא דשלמה בגילופא דעיטורא דאתוון.

[p. 609] אנכי, א"י דכר. נ"כ, נוקבא. ושפיר איהו, והכי קאמר, אני, דכר ונוקבא כחדא, דהא נו"ן כפופה איהו נוקבא בכל אתר. אוף הכא אנכי כלא כחדא.

אמאי נקט אנכי ולא אני. אלא נ"כ תרי נוקבי אינון, ותנינן כמה דשכינה לתתא אוף הכי שכינה לעילא, וכלא אשתכח במלת אנכי בחיבורא חדא.

[p. 610] אנכי כללא דזכור, רזא דכל מהימנותא, כללא דעילא ותתא. יו"ד, לעילא לעילא, ראשיתא דכל מהימנותא. נ"כ, תרין נוקבי, [מא ט"ד] עילאה ותתאה, תרין עלמין עילא ותתא. א, רזא דקו אמצעיתא דנטיל מכל סטרין, מעילא ומסטרוי. וע"ד הכא אשתכח כל

רזא דמהימנותא. ובגין דהכא תליא כלא בחיבורא חדא בכללא חדא שארי בהאי מלה, לאעטרא רזא דאורייתא במלה דא.

אנכי, כללא דכלא. יי' אלהיך, פרטא דכלא, שמא שלים דאתגליף עלייהו דישראל תדיר. ת"ח יי' אלהים, שם מלא על עולם מלא. דקיימא איהו בלחודוי ואתעטיר בגויה בגין דלא אשתכח בההוא זימנא עמא ולישן על מה דאתעטר, ובג"כ הוה מתעטר בגויה ואקרי יי' אלהים. כיון דאתו ישראל וקיימו על טורא דסיני וקבילו אורייתא, כדין אתעטר שמא שלים עלייהו דישראל, ואיקרי אלהיך.

[p. 611] וכד משה אמר יי' אלהינן, בגין דאיהו שבחא דישראל ועמיה אהרן כהנא רבא ובנוי דמשה מסטרא אחרא, ביה הוה מתעטר שמא שלים יתיר מישראל, וע"ד הוה אמרי יי' אלהינן. ועכ"ד אכליל עמיה לכל ישראל דלא כתיב יי' אלהים, אלא יי' אלהינן, כלא כחדא לאתעטרא עלייהו. וע"ד אתעטרו ישראל על טורא דסיני למהוי שמא שלים מתעטרא עלייהו כחדא, דהא מקדמת דנא לא אקרי יי' אלהיך אלא יי' אלהים.

כיון דקבילו ישראל אורייתא, ס סתימא דהוה אסתים בגויה, בההיא שעתא אתפתח ואתמשך לאנהרא לתתא ולאעטרא עלייהו דישראל. ומן אות ס' אתפתח ואתמשך לאנהרא לתתא ואתעביד ד'. ועל דא תנינן ברזא דאתוון שיעורא דאת ד' כשיעורא דסתומו דס'. סתימא ומשיכו דאת נו"ן לתתא כשיעורא דכפלתא דנו"ן כפופה, דהא כלא רזא חדא וכלא הוה נפיק מההוא קול דברים דקאמרן, דכתיב וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר.

פרשת תרומה

[p. 612] א"ר שמעון בן יוחאי בשעתא דב"נ אקדים בצפרא ואנח תפילין ברישיה ותפילין ברשימא קדישא בדרועא, ואתעטף בעיטופא דמצוה ואתי לנפקא מתרעא דביתיה, ד' מלאכין קדישין מזדווגין עמיה ונפקי עמיה מן תרעא דביתיה, ואוזיפו ליה לבי כנישתא, ומכריזו קמיה הבו יקרא לדיוקנא דמלכא קדישא. הבו יקרא לבריה דמלכא, לפרצופא יקרא דמלכא. רוחא קדישא שריא עליה, אכריז ואמר ישראל אשר כך אתפאר.

[p. 613] בתר הכי אית ליה למקרי פרשתא דבראשית עד יום אחד, דאיהו עילוויא ותושבחתא דכלא. לבתר יתעסק בפרשת קרבנות לכפרא עלוי, וכל אינון קרבנין. ויימא צו את אהרן ואת בניו לאמר, זאת תורת העולה, בגין לכפרא על כל אינון הרהורין ומחשבין דליליא. לבתר ישבח בתושבחן דדוד מלכא, ובגין כך עאל ב"נ בתרעין דבי כלה, ואיהי אתתקנת ומתתקנין דרגין בהדה.

[p. 614] כיון דמטי ליוצר אור דאיהו שירותא דצלותא דמיושב, כדן כל אינון דרגין פתחין תרעין. וכדן (שיר ג: 6) כתמרות עשן כתיב. מה תמרות עשן דקטורת סלקא ומתחברן דרגין אלין באלין, אוף הכא איהי צלותא כתמרת עשן דקטורת סלקא ומתחברן דרגין ומתקשרן אלין [מב ט"א] באלין, דהא איהו מקשר לון.

ואומר כלם אהובים, כלם ברורים, כלם גבורים. לבתר אהבה רבה לסלקא ולאתקשרא בימינא ויחודא דשמע ואינון פרשיין. וכדן איקרי מקטרת מר. לבתר אמת ויציב, דאיהו ולבונה. ואע"ג דאיהו דידה, כללא איהו.

[p. 615] כיון דאמר אמת, אמאי ויציב דאיהו תרגום, ומה אצטריכא הכא. אלא ודאי כל אמת דא יעקב, ויציב דא יוסף, ואצטריך לאתדבקא בתרווייהו. ובגין דפרשת ציצית רזא דכלה אצטריכת לון, מיד אנן אמרי תרווייהו, אמת ויציב. וע"ד אמת דא יעקב, ויציב דא יוסף. אי הכי, אמאי תרגום. אלא בגין דאמת אמת לא אמרינן בגין פגימו. וע"ד איהו תרגום ולית פגימו בתרווייהו.

מכל אבקת רוכל, דא צלותא דמעומד. ג' קדמאי דאינון מגן, ומחיה, ואתה קדוש. מגן אית ביה מ"ב תיבין ברזא דשמא קדישא דמ"ב אתון. ואית לאכללא ליה בלבא, ולאתקשרא ביה ברזא דא, כשלהובא בגחלת ברחימו דמאריה. ודא איהי ברכתא ימינא.

[p. 616] מחיה אית ביה מ"ט תיבין ברזא דחמשין תרעין חסר חד. ואית ביה שמא רזא דגבורות יי, ואיהו את"ה גבו"ר לעול"ם אדנ"י, ורזא דיליה אגל"א. וברזא אחרא יגל"א. וכולא רזא חדא מן גבורתא דברכאן, "יהודה אתה יודוך", "גור אריה יהודה", "לא יסור שבט מיהודה", "אוסרי לגפן עירה. בדא איתער יהודה בגבורתא קדישא, ודא איהי ברכתא שמאלא.

[p. 617] קדושה אית ביה י"ד תיבין, עשר אמירן וד' אתוון, ודא כליל לכל סטרין,

ואחיד מסייפי עלמא עד סייפי עלמא.

תלת בתראי לאו אינו בחושבן דא בתיבין. ואינון רצה ומודים, תמכי אורייתא, תרין

עמודים. שים שלום, אילנא דחיי, דאיהו שלמא דביתא שלמא דכולא.

בין כך ובין כך, באמצעיתא אינון ברכאן דתקיננו קדמאי, והא אוקמוה.

לבתר דמסיים צלותא ואודי על חוביה, נפילת אפים. נפילת אנפין מה היא, הא אוקמוה

דקא עביד כל מה דעביד משה, צלותא ותחנונים ובעותין ונפילת אפים, דכתיב ואתנפל לפני יי'.

[p. 618] אבל בתר דמסיים צלותיה ועאל בכל אינון דרגין עילאין ואתקשרת כלה

בכלהו, אית לנחתא לתתא. והואיל ונחית לתתא אצטריך נפילת אנפין באלפא ביתא. מ"ט, בגין

דכיון דצלי צלותיה ואודי על חובוי, מכאן ולהלאה אחזי גרמיה דמסר נפשיה למאריה ברחימו,

(תהלים כה: 1) לדוד אליך יי' נפשי אשא. וניחא ליה לההוא סטרא דשרייתא ביה מותא, ועביד

ליה ניחא בדא.

ועם כל דא באלפא ביתא אית רזא דרזין לחכימין. באלפא ביתא דא לית ביה וא"ו, ואית

ביה פ"א באתריה, והיינו פדה אלהים את ישראל. לבתר ר' תרי זמני נינהו, ולית ביה קו"ף.

מ"ט, בגין דנפילה דא דאתמסר בר נש למותא, אצטריך לכוונא רעותיה ולמעבד נחת רוח

לההוא סטרא דשרייתא ביה מותא.

[p. 619] כמה דעביד קוף בחרבות ובהרים, אחזי גרמיה דמית, ואתחזי דמית קמי

חיותא חדא דדחיל מינה. כיון דההיא חיותא קריב לגביה וחשיב לקטלא ליה ולנשכא ליה,

חמא ליה נפיל לארעא כמת, וחשיב דאיהו מת. כדין תב לאחורא ולא מקטרג ליה.

ועל דא אסתלקו אלין ב' אתוון דלא ידע בהו בר קב"ה בלחודוי. ועם כל דא ברעותא

דלבא ישוי גרמיה לקב"ה דמסר ליה נפשיה ברחימו, וקב"ה חשיב עלוי כאלו נטיל נשמתיה

מניה.

וע"ד צריך למנפל בארעא כמת בשעתא דיימר נפילת אנפין בגין דאית חובין דעביד ב"י

דלא מתכפרין אלא במותא, כדכתיב [מב ט"ב] (ישעיה כב: 14) אם יכופר העון הזה וגו'.

והשתא דאתחשיב ליה דנטל קב"ה נשמתיה ואיהו יהיב לה ברעותא, ההיא שעתא קיימא

לכפרא על חובוי, ואשלים לכל סטרין, ולההוא סטרא דאתמר.

ועל כל דא צלותא עולה ואסתלקא בין ב' דרועין בחבוק דרחימו כדקא יאות, ואיהו

מקוטרות מור ולבונה מכל אבקת רוכל.

הוצרך משה ארבעים יום לתורה שבע"פ ללמדה בגין דההוא דרגא ארבעין אקרי. ולכך

אמר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים [p. 620] לילה דאתחברו תורה שבכתב ותורה

שבע"פ. ולכך הוצרך להזכיר ולפרט ארבעים יום וארבעים לילה, דהא בארבעים יום הוה סגי.

ובמי יום אפיקת ההיא הורת"ם בתורה ובמצוה. לתורה ומצוה לקבל מי יום דיצירת הולד דנפיק מן הכח אל הפועל, ואתרשימו איברוי דההוא דכורא באינון ארבעין יומין. ד"א, ארבעין יומין לאכללא ביה נהירו דלעילא ולאתבנאה תמן גופיה מנהירו דלעילא בגין דיתחזי לשמשא קמי מלכא ולאמשכא עליה רוח נבואה לתתא.

כגוונא דאשתלים במי יום במעי אמיה גופא דלתתא, הכי אשתלים לעילא. וע"ד, בכל ביתי נאמן הוא, דאשתכלל לעילא בביתא דילי כגוונא דביתא דלתתא. ועל דא קרן עור פני משה, דהא אתנהיר מקרן עילאה, ומשיך שמן הטוב על ראשיה, ואשתלים כל חד מארבע יסודין דיליה בעשר, הא ארבעין יומין וארבעין לילון, ואמשיך שמן הטוב על ראשיה, וכדין אתנהיר. [p. 621]

ולבתר בא אהרן ושנה לו פרקו, דאחית ליה ההוא נהירו על דיקניה. והיינו שני טפי מרגליות דנחתי על דיקנא דאהרן, ונהירין נהירו סגי. ואינון רמז לתורה שבכתב ותורה שבע"פ דאתחברו בדיקנא דאהרן, וחיבורא דילהון במזלא עילאה תלי. וכדין מה טוב ומה נעים. דא תורה שבכתב, ודא צדיק. נעים, דא זמירות ישראל דאיקרי נעים כד שרא עליה נועם דלעילא דעלמא דאתי.

וכולא על ידא דאהרן, דחבר לון כחדא בקרבנא. וע"ד (מלאכי ב: 5) בריתי היתה אתו וגו', דא מטרוניתא דילי, כהנת עמי. החיים והשלוש, חיים דאימא עילאה, ושלוש, דא שר שלום. ואתנם לו מורא, וייראני. יהבית ליה הנהו דרגין לחברא לון, אינון שתי טיפי מרגליות יהבית ליה.

[p. 622] וכד אעבר מורה על דקניה, דהיינו כד הוה מסתפר, כמד"א (שופטים יג: 5) ומורה לא יעלה על ראשו, ויראני, דלמא מעל בההוא שמן דנגיד ליה משמי עילאה דאיקרי שם דנגיד מניה שמן הטוב. ועל דא, ומפני שמי נחת הוא.

[p. 623] והוא מה עביד, בשלוש ובמישור הלך אתי, דחבר שלום במישור. מאי מישור, כמד"א צדיק וישר הוא. וכדין ורבים השיב מעון ע"י דקרבוני דקריב לון קמי מלכא. וכדין אתיהב שלום במישור. והכא תלי רזי דקרבנא דמסר ליה קב"ה לאהרן. ומישור איקרי על דאמשיך אורייתא ונהירו לעלמא תתאה.

ומזרח אנהיר לדרום בקדמיתא, דכתיב הולך אל דרום. בגי"כ וישבו אליו אהרן וכל הנשיאים בעדה. [p. 624] אהרן, דא רזא דאהרן דאתנהיר ממש. וכל הנשיאים, דא נחשון דאיהו רישא דכל הנשיאים וכלהו אתמשכו אבתריה, וקיימי לשמאלא דמשה. והא איתערו את גדלך, דא אהרן מימינא. ואת ידך החזקה, דא נחשון משמאלא.

דבתר דאתנהיר דרום מאספקלריא דנהרא יתנהיר צפון, דכתיב (קהלת א: 6) הולך אל דרום וסובב אל צפון, דאקיף ליה נהירו [מב ט"ג] דרחמי מכל סטרין דלא יפוק בשלהובוי

לאוקדא עלמא, ויתבסס דינא ברחמי. מאן רחמי, דא שמשא, והיינו רוח דכתיב (שם: 5) סובב הולך הרוח, דרחמי אקיף כלא.

ועל סביבותיו שב הרוח. סביבותיו דמאן, סביבותיו דההוא מקום, דכתיב לעילא ואל מקומו שואף. ודא מערב, [p. 625] ועד תמן שב הרוח לאנהרא באינון עי שנין דאתכליל מקומו לאנהרא לעלמין, ולאנהרא לעי רברבין ממנן דקיימין סחרניה דההוא מקומו דשמשא דאמרן. ת"ח כגוונא דא משה לתתא אנהיר לאהרן, סטרא דדרום, ולבתר לנשיאים, סטרא דצפון, דכתיב וסובב אל צפון, ואקיף לון סחרני מדבחא. לבתר ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם, ודא היא ועל סביבותיו שב הרוח.

ת"ח בקדמיתא אינון שבעים זקנים ינקין ממשה, ואינון דבקצה המחנה איתכלן בנורא דדליק. והא איתערו מאן גרים לון. כיון דחזא משה דלא יכלין לאתקיימא בלא זקנים בעא סיעתא לאנהרא לישראל. וקב"ה א"ל אספה לי ואצלתי מן הרוח אשר עליך. דא רוח דאספקלריא דנהרא במשה שריא, ולא באחרא. בג"כ אצטריכו לאתנהרא מניה, ודא הוא ועל סביבותיו שב הרוח, לאנהרא כדבקדמיתא.

[p. 626] כיון דחמא שלמה נביאה דא אמר הבל הבלים כו'.

וזרח השמש, ביומוי דמשה, דנהיר שמשא לישראל ארבעין שנין לקביל נהירו דקביל לעילא באינון ארבעין יומין דהוה בהו. ומקצת שנה ראשונה ככולה דבה קבל נהירו דאנהיר לתתא. ובא השמש, כד אסתלק מעלמא.

[p. 627] ואל מקומו שואף, כד"א ברוך כבוד יי ממקומו. ודא מקום עילאה דנהיר

למקום תתאה.

ד"א, מקומו תתאה, ממש. שואף נהירו מלעילא וזורח הוא שם דנהיר תמן לסיהרא. ודא יהושע דאתנהיר מניה, דכתיב ונתת מהודך עליו. ואתערו פני משה כפני חמה וכו'. הולך אל דרום, בקדמיתא כד הוה בעלמא כל סטרין אתנהירו כדאמרן, אבל השתא כד אסתלק, במקומו זורח ולא יתיר.

פרשת צו

[מו ט"ג] ובסטר שמאלא קיימא דרגא אחרא דבסטר מסאבא דאקרי אוף הכי מחשבה. ואקרי מחשבה רעה בגין דדרגא דעלה איהו רע, ובג"כ איקרי מחשבה רעה. הכא קיימא כל רעותין בישין, וכל הרהורין בישין, וכל בישין דעלמא. ואיהי קיימא לכל רעותין אלן דיסתאב ב"נ בהו. בהאי מחשבה רעה קיימא כמה דרגין מסאבין, וכלהו קיימין לסאבא לב"נ באינון רעותין [p. 628] והרהורין דמחשבה רעה. וכדין אסתאב ב"נ בהו ואתדבק בההוא סטרא. ועי"ד בעי לקרבא עולה, לאתדכאה. וכד קריב לה בעי לאסטאה רעותיה לגבי מחשבה קדישא. סליק תננא מאינון חלבין ואמורין ומאינון איברין לההיא מחשבה רעה, סלקא בקדמיתא, וכלהו נטילת לה ומתזנא מינייהו. ולבטר סליק תננא אחרא דקיק. וכל אינון עילאין, מינייהו מאריהון דדינא, מתכנשי ועיילי לגו עד דאתכנש דא לגו דא ודא לגו דא, עד דאסתליקו כולהו לאתכללא כלא דא עם דא, ולאשלמא דעי"ד, וגופא אתקשר בגופא. כדין אעטר ההוא ב"נ רעותיה ברעותיה דההיא מחשבה טהורה. וכדין כהנא מסטרא דימינא וליואי מסטרא דשמאלא מקשרי שייפין בשייפין עד דאסתלקא האי מחשבה טהורה בין ימינא לשמאלא, ואתחברו דא עם דא, ואתקשרו דעי"ד, והוו חד. וכדין אקרי ניחוח, ניחא ורעותא לאתחברא ולאעאלא דא בדא.

[p. 629] וכד כלא אתקשרו דא בדא, עלמא דאתי אפיק כל נהירו לאתנהרא כולהו כחדא, וכל חידו אשתכח, וכל אנפין נהירין, וכלא איהו בבסימו. ואתפרש ב"נ מגו מחשבה רעה ואתדבק במחשבה טהורה עד דאתדבק כלא בגו מחשבה סתימאה, עילאה דכלא, והוי כלא חד. ומאי דאשתאר מן קרבנא בעיא לאתוקדא ולאטאכלא בליליא דלא יתהני מיניה ב"נ. מ"ט דהאי עולה, קרבנא דעלוון, לית רשו לב"נ בעלמא לאתהנאה מיניה. בגין דההוא קרבנא לא אתקריב אלא מגו דאתמשכא במחשבה רעה, סטרא דמסאבא. ודלא יתפשט ולא יסטי האי סטרא, כלא אתהדר לגו אשא לאתאכלא, ולא יתהני מההוא קרבנא ב"נ בעלמא. בלילא אתאכל כל מאי דאשתאר, כד"א על מוקדה על המזבח כל הלילה, דכד עאל ליליא כל אינון גרדיני נימוסין משתכחין ואזלן ושלטין בכל אינון אמורין ופדרין. וכלהו מתאכלי, ומנהון אתזנון כל אינון גרדיני נימוסין. ואינון חולקא דילהון לאיתזנא בגין דלא ישלטון ולא יתקרבון לגו קודשא.

[p. 630] ויתפרש ב"נ מההוא סטרא, ויתדבק ברעותא עילאה, וכדין שביק ליה מאריה לההוא ב"נ, וכהנא מכפר עליה, דכתיב וכפר עליו הכהן מחטאתו.

פרשת אחרי מות

[מח ט"א] סעודתי דשבת, בכל אינון אוכלוסין עילאין. ויאמר משה אכלוהו היום, כי שבת היום, ליי' היום. תלת זמנין היום כחושבן תלת סעודתי דאתקריאו עונג. ומהו עונג, הה"ד (ישעיה נח: 13) וקראת לשבת עני'ג, ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ובחשבון תלת גליות שאמר משה כנגדן אהי"ה אהי"ה אהי"ה תלת זמנין. אנא אהיה עמכון בגלותא קדמאה, הדא הוא דאמר [p. 631] גלו למצרים, שכינה עמהם. ואנא אהיה עמכון בגלותא תניינא, הה"ד גלו לבבל, שכינה עמהם. ואנא אהיה עמכון בגלותא תליתאה, הה"ד גלו ליון, שכינה עמהם. אהיה רביעאה לא גילה להון, אלא (ישעיה ס: 22) אני יי' בעתה אחישנה. זכו, אחישנה, לא זכו, בעתה.

אמר ר' פנחס רצה הקב"ה לנסות את ישראל וכו'. ת"ח אם ישיבו לא נשאר בגלות יום א' שלם. [p. 632] אמר ליה בחשאי מהו [מח ט"ב] יום א'. זהו שאמר מן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה וגו'. אם תבו בתיובתא יצאו לזמן היום שאמר הנביא, ואם לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו. בספרא דרב המנונא סבא, אם לא תבו בתיובתא לא יפקון עד דישתלים שמא דקב"ה יהו"ה.

[p. 633] ד"א, ישראל נמשלו ליונה והכנפים למצות. כמו בשעה שהיונה יש לה כנפים והכנפים שלימים לא יש עוף בעולם שיקחה, כך ישראל בשעה שהם שלמים במצות לא יש בכל העולם מי שיוכל להם. כמו שהוא כתוב בפי בלעם מה אקוב לא קבה אל ומה אזעום לא זעם יי', ואח"כ זנו אחרי אלהיהם ויחר אף יי' בהם.

ועל דא, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם. ומהו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, זהו רק רע כל היום דאינון עשו וישמעאל. וזהו (משלי כ: 14) רע רע יאמר וגו'.

ועל דא וראית את אחורי, הה"ד השיב אחור ימינו, וכתב אסתירה פני מהם, אראה מה אחריתם וגו'.

[p. 634] וע"ד בשעה שישראל היו בלב שלם לפני יי' מה היה. פנים בפנים דבר יי'. ואם לאו, בסטרא דאחוריים. וזהו העריות, הה"ד ערות אביך וערות אמך לא תגלה. ויש אחור מן קדושה, הה"ד (הושע יא: 10) אחרי יי' ילכו, כאריה ישאג. ואתקרי פנים לגבי מטה ואחור לגבי מעלה. ואתקרי חול לגבי מעלה, וקודש לגבי מטה.

וזה בקש משה לידע, זה שהיה פנים לגבי מעלה. ואמר ליה כי לא יראני האדם וחי. ואח"כ בקש שיתן נשמה לישראל מן הפנים שהם למטה ונקראו אחורי לגבי מעלה. ואמר ליה וראית את אחורי. אתה תראה, והם לא יראו. הרי תבין שהיה לגביה אחור ולגבי ישראל פנים. ועל זה אמר לא יראו, ולא אמר לא תראה.

[p. 635] ת"ח בחובא דאדם קדמאה אבדו הפנים עילאין, ובחובא דעגל פנים תתאין, דאתקרי אחור לגבי עילא. ובכל גלות וגלות אבדו, ואיהו רזא רברבא. וכל דא נרמז בשם יהו"ה. י', פנים עילאין. ה', אחור לגבי י' ופנים לגבי ו'. ו', אחור לגבי ה' עילאה ופנים לגבי ה' תתאה. ה', אחור לגבי ו' ופנים לגבי רזא דלתתא. ומאי איהו ידו"ד דאתקרי אחור לגבי ידו"ד דלעילא. ודא המבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים. ידו"ד דלעילא אדם עילאה, ידו"ד דלתתא דאיהו תליתאה דאקרי אחור לגבי שמא תניינא ושמא תניינא איהו פנים לגבי דא. ודא הוא המבדיל בין קדש לחול. ואינון תלת בחושבן אהי"ה אהי"ה אהי"ה, תלת זמנין.

[p. 636] ד"א, ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום ליי, היום לא תמצאוהו בשדה. האי קרא אוקמוה חבריא. תחות כפתור עילאה, כפתור די ממנא בכ"ב אתוון, בעיזקא דלעילא לקטין תרין סטרין, חד עיזקא. וההוא עיזקא איהו בריבועא לארבע סטרי עלמא אחידן. אחידן האי עיזקא מהאי סטרא ומהאי סטרא, דא לימינא ודא לשמאלא. ההוא דימינא סלקא ברישא, וכד איהו זקפא נטיל עמיה שית מאה אלף גוברין, גברין אחידן סייפין על ירכין. הה"ד שש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף. וההוא דשמאלא סלקא לבתר כן, וכד איהו זקפא נטיל עמיה שית מאה אלף מארי דגדפין, אנפין דרחמי. ומתחלפין דימינא בשמאלא ודשמאלא בימינא.

[p. 637] זקפאן לעילא עד דמאטו לחד כהנא דגלי מיומא דאתברי עלמא. כד מטו תמן, נפיק ההוא כהנא רבא וקא מברך לההיא כפתור. כיון דקא מתברכא מתמן מגו עתיקא, סבא דסבין, [מח ט"ג] סיבתא דכל סיבתין, נפיק טלא דבדולחא ונגיד לההוא ראש דכהנא, ואיהו אמלי להאי כפתור. כיון דאתמלייא, אתמלייא בשית סטרין, לשית יומין דשבתא. כד נחית מסטרא דשמאלא ואקריש לההוא בדולחא, אתעביד כגוונא דבדולחא, דאבן טבא. וכלהו אוכלוסין אתזנו מניה בכל יומא, ומנהון בליליא. אינון דיממא אכלי בגוונא חד, ואינון [p. 638] דליליא אכלי בגוונא אחרא. אינון דליליא אקרון מתברי טורין וטנרין. אליון לקטין מפלגות דליליא עד דיתתקף שמשא, כיון דאתא שמשא לא לקטי. אינון דיממא אקרון ילידי ביתא, טמירי היכלא. לא לקטי אלא בצפרא. כיון דאתי צפרא לקטי כל חד וחד כדקא חזי ליה.

אחרנין אית דלקטי לעידן רמשא, וכל חד וחד כדקא חזי ליה. אינון דליליא עלייהו כתיב
ובבקר היתה שכבת הטל. אלן אינון נזלי טלא דמנא לתתאי מחולקא דילהון. האי מנא לא הוה
ליה גוון ולא אגליד. אינון דצפרא עלייהו כתיב (קהלת יא: 6) בבקר זרע את זרעך. אלן הוה נזלי
טלא דמנא לתתאי ויהבי גוון לההוא מנא ומתקא ודובשא.

[p. 639] אינון דרמשא עלייהו כתיב ערב וידעתם. ואינון דליליא הוה נזלי בזמנא חדא
מסטרא דאלן. מאן דאשאר מניה עד צפרא כתיב וירם תולעים ויבאש.

תלת סטרין גליפין הכא לקביל תלת היו"ם היו"ם היו"ם. תלת ההי"ן ה' ה' ה' ולכלהו
תלת אתוון, ואתעבידו תרין עשר כחושבן תרי עשר שעתי דיממא. וכלהו חד וכלהו יום. תלת
שבת אינון, כלהון יומא חד, שבתא דליליא שבתא דיממא שבתא דרמשא. לקבלהון תלת
סעודתי, סעודתא דליליא סעודתא דיממא סעודתא דרמשא.
סעודתא דליליא, עד לא אתקדש יומא מתתקני אוכלסין כלהו. תלת קסירין עאלין גו
נהרי דאפרסמונא, אתסחיין בטסירו דוורדי גליפן. מתעברן גו נהר דינור, וסלקין מתמן בקומי.
כיון דסלקין לסטר חוורא, אתסחיין אינון וורדין, סהדו סהדין דשבת בראשית. כולהון דליליא
קריטין, לסטר חד לשית שית סטרין.

[p. 640] כד בעא יומא לאתקדשא, קל שופרא אתנגיד מלעילא לתתא, וההוא קלא
חולקא דעמא דישראל איהו. בגין דלית קדושא בר כד אשתמע ההוא קלא, וכדין ידיע דאתקדש
יומא.

סנדלפון נזירא פרישא אתעטרא בעטרוי גליפין, רשימאן באתוון דאקרי גלגולא דחד
ותרין ותלת וארבע וחמש ושית. ואינון אתוון אי"ק בכ"ר גל"ש דמ"ת הנ"ך וכו'.
[p. 641] כדין בוא"ל, רב אסוון דאקרי רפאל, אל נא לפא נא, בעותא דקאמר מהימנא
דמארוי, ואתר דא אסי למרים. נ"א נ"א הוא בוא"ל באתוון רשימאן דאלי"ף דל"ת נו"ן יו"ד.
בי"ת וא"ו אלי"ף למ"ד דא הוא בוא"ל. האי רב אסוון אסי לכלהו אוכלוסי, ומעבר מנייהו זיוא
דחשוכא דהוה מקרבא גבייהו שאר יומי.

בההוא שעתא מתערי תרין רוחין עילאין, חד מסטרא דאור וחד מסטרא דחשך. ואינון
מיכאל גבריאל, מתגלפאן לשתין רבוא אוכלוסין דשלטן בההוא ליליא. ואתעתדן חד לימינא
וחד לשמאלא. לכל חד וחד פתורי אתתקנן, בתר דאתחזון כל פתורי דלתתא בהיכלא ידיעא.
[p. 642] כל אוכלוסין דלעילא אית לון דוכתין פרישן בהאי ליליא, וכל חד רב ויקירא
בדוכתיה על כל שאר חילוי. ואינון חיילין ממנן תחות ידוי. מאינון חילוי מתפרשן תרין עילאין
די בהו ונטלי פתורא חד מימינא וחד משמאלא. וכל פתורא דלא איתקרב בין [מח ט"ד] תרין
אלין לאו איהו פתורא דשבתא, ולא איהו פתורא דקמי מלכא קדישא.

וכד אינון אתתא ובעלה בחדווה, כדין ההוא פתורא מתעטרא. כד אתקריב ההוא פתורא בשית נהמי דההוא מנא בההוא סטרא, ושית נהמי דההוא מנא בהאי סטרא, דא איהו פתורא דמתעטרא בעטרוי. אינון תרין דנטלין פתורא אצטריכו לנטרא פתורא דלא יתערבו נהמי שית דהאי סטרא ושית דהאי סטרא. כיון דהאי פתורא אתקריב קמי ההוא רב ועילאה מינייהו, כדין נטיל חד מהאי סטרא וחד מהאי סטרא וקא מברכא עלייהו. כל חד אמר לאוכלסוי זה השולחן אשר לפני יי'. הכין ז"ה תרין עשר.

[p. 643] על כל פתורא ופתורא אתמנן תלת סרכין ורוחא עילאה עלייהו, וההוא רוחא חדי בההוא חדוה. אוריאל ועם כל אוכלוסין דיליה אזיל על כל אינון פתורין. שתין ממנן טעמין טעמא על כל חד וחד ואומר המוציא ומברך להקב"ה. ומאן דטעים בתיאובתא, הכי איתוסף חילא בתיאובתא עילאה, ההוא רוחא דקא שלטא עלייהו, שסלקא נהירו בחדווה.

ות"ח כדוגמא דאינון מלאכים, דאינון שדין יהודאין, דאכלין בדוגמא דבר נש, כך אית אחרנין עילאין לעילא לעילא ואינון אכלין ושתיין מאור דשכינתא, דאינון נהנין. ודא הוא דאמרו, צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהן, ונהנין מאור השכינה, ודא האכילה ודאית. [p. 644] חד את נהיר לעילא לעילא ואיהי את יי'. האי את נהיר ואנהיר כל אוכלוסין, ואיהי לא ידיע ולא אתגלייא. תחות האי אתנהרן חמש אתוון, ופרישן על כלהו אוכלסין, ואינון אלהי"ם. אתגלגלא את א' ושרייא על אוכלסא חד.

ות"ח ביומא דא דשבתא בעי ב"נ למחדי ביממא ובלייליא. ובעי לתקנא פתורא ויעביד חידו לעילאין ותתאין.

ות"ח כד אתי ב"נ מבי כנישתא יהכון עמיה מלאכין קדישין מהאי גיסא ומלאכין מהאי גיסא, ושכינתא על כלהון, כאימא על בנין. ובהאי שעתא יפול מצדך אלף ורבבה מימינך וגו', רק בעיניך תביט וגו', כי אתה יי' מחסי וגו', לא תאונה אליך רעה וגו'.

כל דא אם איניש יעיל לבייתיה בחדווא ויקבל אושפיזין בחדווא. וכד אתי שכינתא ומלאכין ויחזו שרגא נהרא, ופתורא מתתקנא, ואיניש ואיתתיה בחדוה, האי שעתא שכינתא אמרת זה שלי הוא, ישראל אשר בכך אתפאר.

[p. 645] ואם לאו, שכינתא אזלת ומלאכין עמה. וייתי יצר הרע עם חיליה ואתחברו עמהון, ויאמר זה שלי הוא ומן חיילין דילי, ומיד שורה עליו ומטמאתו. ויסתלק י"ה מנהון, וישתאר אשא עם אשא.

ומאכלו טמא, וע"ד אל תתאו למטעמותיו של רע עין. ודאי פתורא דיליה היא מלאה קי"א צוא"ה, ואין צואה אלא יצר הרע שהוא טמא. וע"ד הבא ליטהר מסייעין אותו, בא לטמא פתחין לו.

ות"ח מלאכין קדישין ומלאכין מסאבין אזלין עם ב"נ בכל אתר דאזיל. אם ב"נ זכאה הוא, אזדווגו ליה מלאכין קדישין, וינטרון ליה בכל אתרא דאזיל. הה"ד (תהלים צא: 11) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.

[p. 646] ואם לאו יסתלקון מניה מלאכין קדישין, וישלטון עליה מלאכין מסאבין, ואנהיגו ליה לגיהנם. ובהאי שעתא, קראתי ואין עונה, בשעת דחקו. ובשעתא דשליט עליה רוח מסאבא או מרעין, או שלטין עליה אוה"ע, סכותה בענן לך [מט ט"א] מעבור תפלה, גם תפלתו תועבה.

ד"א אשרי משכיל אל דל, ביום רעה ימלטהו יי. (ישעיה כז: 5) או יחזק במעוזי יעשה שלום לי, שלום יעשה לי. ת"ח דל אתקרי גברא דלית ליה מדיליה כלום, ולא שאיל פרוטה משום גברא, ואיהו נסתר דלא גלי דוחקא דיליה לשום גברא. ובשעת דוחקא דיליה הוא יעשה מריבה כלפי מעלה, ואמר יותר חייבא אנא מכל שאר גוברין דעלמא. לגברא חד עותרא סגי, ביתא דיליה מלייא מן דהבא מן כספא, ולי אין לי שום פרוטה בעולם, ולא אית לי לחם לאכול ובגד ללבוש, עד דיחוב קמי קב"ה. וכל איניש דיחזיק במעוזו ויהיב ליה צדקה יעשה שלום לי, שלום יעשה לי.

ות"ח כל איניש דאיהו דל וחיב קמי קב"ה, לא חשיב ליה קב"ה חובה בגין דלאו איהו בדעתיה. ומנא לון, מאיוב.

[p. 647] בשעתא דאמר קב"ה לשטן מאין תבא כו', השמת לבך אל עבדי איוב, אמר ליה השטן לקב"ה אית ב"נ בעלמא דיהיב ליה מאריה כספא ודהבא ומרגליות ובנים וכל טובא דעלמא ויהא ביש.

א"ל הנה כל אשר לו בידך, רק אליו אל תשלח ידך. יהב ליה בידוי וקטיל בנוי ולא נשאר בידוי כלום.

לבתר הדר ואמר וגע אל עצמו ואל בשרו, עד דקב"ה אמר ליה הנו בידך אך את נפשו שמור.

בההיא שעתא נפק איוב מדעתיה ואמר הכי (איוב י: 3) הטוב לך כי תעשוק, הטוב זה העושק שתעשה לי. אבי ואמי עשו הגוף ואתה התחברת עמהם בשותפות, ונתת בי נפש ונשמה. הנפש שלך, אמרת אך את נפשו שמור. והגוף שעשו לי אבי ואמי, עשה בו כל מה שתרצה. וכי טוב זה העושק שתעשה לי.

[p. 648] ד"א אשרי משכיל אל דל. מהו דל, אדם שימות בלא בנים. יצא נשמתו ממנו בשעת פטירתו מן העולם, ראה מה אמר עליו הפסוק (משלי יא: 21) יד ליד לא ינקה רע. ואם נשאר לו בן בעולם, אם יחזיק בו וילמדנו תורה, יעשה שלום לי. וביום רעה ימלטהו יי.

ות"ח גברא חד אזיל לבי טורי קרדונייא, הוא ותרין עמיה, וחמא גומין בקיעין דאשא, ותננא נפיק מן גומין. ושמע גברא חד דאמר ווי ווי. אמר ודאי אתר חד מן דוכתי דגיהנם הכא. [p. 649] אדמוך וחזא בחלמיה לאינש חד, גדישא מן קוצין על כתפוי. ותרין ממונין מן גיהנם עאלין נורא תחות גדישא דמן קוצין. ואיתוקד והוה צעיק. והוּו אמרין ליה תרין מלאכין קדישין שלוחין מן השופט דלעילא דדן ליה, את שבקת להקב"ה ולמלאכין דיליה דהוּו נטרין לך בעלמא דין ובעלמא דאתי, ואת עבדת רעווא דקוצין, דאינון רשעים, דאינון מסטרא דסמאל ונחש. הקוצין ישרפו אותך.

א"ל לההוא חייבא דגיהנם מאן את.

אמר יודאי חייבא אנא וממונין דגיהנם לא מדכרין לי שמי. ותלת זמנין דיינין לי ביומא

ותרין בליליא.

אמר ליה שמא דדוכתך ידעית.

אמר ליה גלילא עילאה.

ושבקת בר בעלמא.

אמר ינוקא שבקנא, ואנא קצבא הוינא. ומן בישין סגיאין דעבידנא בקדמיתא הוּו דיינין

לי מפי ומרגלי ומידי. ומלאך שהוא ממונה על הקברות אומר לי, בשעתא דדיינין לי, אוי למי

שנשבע לקיים את התורה ונשבע על שקר. ווי לקרקפתא דלא מנחא תפלין מעולם. ואוי לידי

ששמשו בהבלי העולם. [מט ט"ב] ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם.

[p. 650] בשעתא שהיו מלקין אותי מכות מרדות אמרתי כל מה שעשיתי, ובאה נשמת

והמלאך שהיה ממונה על נשמתו ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי. ונשמתו עשתה עדות עם

המלאך ואמרו ע"פ שנים עדים או שלשה עדים יומת המת. וע"ד (מיכה ז: 5) משוכבת חיקך

שמור פתחי פיך. ומאן איהו, דא נשמתא דהיא מעידה על בר נש בשעת מיתתו.

[p. 651] איתער משינתיה ההוא גברא. אזיל לגלילא עילאה ואמר לגברא חד, חזיתא

לינוקא דאיהו בן קצבא דמית בזמן פלוני.

א"ל ינוקא דא דאת שאיל עליה איהו אזיל בבי מטבחיא, ואיהו רשע כאבוהי. כך וכך

יהא ליה ולאבוה ולמיניקתא דיניקא ליה.

אזיל למדרשא חד, שמע לינוקא דהוה אמר (משלי ב: 4) אם תבקשנה ככסף וגו'.

אזל לבי מטבחיא וחזא לינוקא דהוה משחק עם הנערים בבי מטבחיא. א"ל ברי זיל

עמי, ואזל עמיה. ואלביש יתיה, ויהב ליה לרב חד דהוה אולף ליה אורייתא עד דרבא רביא

וקרא. ועבד ליה דיימר הפטרה בבית הכנסת ועבד ליה דיתפלל עד דקרא. ואתחכם יותר עד

דקרו ליה רבי.

ההוא ב"נ מית, דהוא אבוהי דינוקא דהוו דיינין ליה, אתא בחלמא לחכס דא. ואמר ליה, רבי כמה דנחמת לי, ינחם לך קב"ה. בשעתא דאמר בני ההפטרה בקהל אפקעי לי מן דינא. בשעתא דעבר לתפלה ואמר קדיש קרעו לי גזר דין מכל וכל. ובשעתא דאתחכס יהבו לי חולקא בגנתא דעדן, ודא הוא חלק דאמרי חלק לעה"ב, חלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו, ועאלו לי עם הצדיקים בישיבה דילהון. ובשעתא דאתחכס יותר וקרו ליה רבי אעטרו לי בכתרא דצדיקייא אתעטרין ביה. ויהבו לי אכילה ושתייה מההיא שנהנין מזיו השכינה, ודא הוא דאמרי [p. 652] צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם, ונהנין מזיו השכינה. וכל גברא דנהנה מזיו השכינה כאלו אכל ושתה.

ובשבילך רבי, זכינא לכל האי יקר. זכאה חולקך, שבשביל דא אית לך חולקא עילאה יתיר בעלמא דין ובעלמא דאתי. וזכאה איהו מאן דזכי דישבוק ברא בעלמא.

ענין י"ח אלף עולמות

רבי שמעון אומר עד שלא ברא הקב"ה את עולמו הוה הוא ושמייה סתים בגויה. סליק ברעותא למברי עלמא. כיון דסליק ברעותא אסחר נקודא דסתים [p. 653] ואסחר תחומיה בהיכליה ופשיט פשיטו לתלת סטרין ולא יתיר.

מגו דנקודא דא נפקו כחדא תלת נקודין, ואתיישרו תרין בחד גוונא וחד לתתא. ואיהי נקודה דאפיק אלין תלת עאל ואתטמר באמצעיתא ועד דלא עאל סליק ואיגניז.

בשעה דנפקו אלין תלת נקודין ודליגו מגוה נפק מגו סתימא דסתים חד בוצינא, ידיע ולא ידיע, טמיר ולא טמיר. ומדיד משחתא סתימא מנקודא דא לנקודא דא. ואתפשטו נקודין גו חילא דבוצינא, ומדיד אלף עלמין סתימין דעין לא ראתה, מן דא נקודה לדא נקודה. ואתאחידו תרין נקודין כחדא, ובין נקודה לנקודה אלף עלמין.

[p. 654] מדיד אלף מגו נקודה תניינא עד נקודה דלתתא, ועבד משחתא בפשיטו דאלף עלמין אחרנין. וכלהו עלמין סתימין. ואלין אינון תרין אלפין שנין דקיימא אורייתא עד לא אברי עלמא. כדין עאל אורייתא, נקודה סתימא, באמצעיתא ואשלים להאי סטרא ולהאי **[מט ט"ג]** סטרא. ואשתכחו להאי סטרא תלת נקודין, ולהאי סטרא תלת נקודין.

כיון דאתעביד דא אתפשטו נקודין ודליג מהאי נקודא להאי נקודא אחרא, נהורא דנהיר ואתלבש נקודה דא בנקודא דא. דליג מהאי נקודא אחרא סתימא נקודא אחרא, ואתלבש דא בדא.

נקודא סתימא דברא כלא בטש, ובגין דקיימא באמצעיתא, אפיק נקודה אחרא, עמודא דקיימא באמצעיתא בין אינון נקודין דנפקו דאינון לבושין להני סתימין.

עד הכא תרין נקודין סתימין דאתפשטו ואיברו מגו נקודה סתימא עבדו אומנות דא בההיא נקודה סתימא. ההוא נקודה דלתתא דאתאחד באינון תרין אפיק, כנקודא דלעילא, תרין נקודין לתתא מאינון נקודין לבושין דקא אמרו.

וההיא נקודה, עיקרא דכלא, אפיק ודליג מניה נקודה אחרא דקיימא באמצעיתא בין תרין נקודין אלין דלתתא.

עד הכא אינון נקודין לבישין לנקודין עילאין כדקא חזי. ואינון שית נקודין דנפקא מגו תלת נקודין סתימין, דאינון שית בנקודא, עיקרא דכלא דאשלים לכל סטר.

[p. 655] אלין נקודין, לבושין דאינון שית. כל חד אפיק תרין ואיהו עאל באמצעיתא ואתלבש בתרין נקודין אלין, ואתעבידו לבושין להאי נקודה דנפקו מתמן.

ואע"ג דאמרן דאינון שית, ארבע נקודין מנייהו הוו דאפיקו כל חד וחד תרין נקודין לאתכסאה ולאחלבשא בהו, ואתעבידו תמנייא נקודין, דאינון לבושין לדי נקודין, לבושין דאינון עילאין סתימין.

עד הכא נקודין דציורא דעלמא עילאה. כיון דאצטיירו נקודין נפק בוצינא ועבד משחתא, ומדיד אלף בין נקודא לנקודא. ובין כל נקודא ונקודא אשתכחו מדידו ומשחתא דבוצינא. באלין נקודין תמנייא אלף עלמין מתפשטין תמנייא נקודין דאתאחדן בהו. אלין משחתי אקרון תמנייא אלף עלמין גניזין, אשתכחו משחתי באתגלייא ונקודי דאתכסיין, שיתסר אלף עלמין.

[p. 656] ומן שית נקודין לבושין אלין אשתכחו תרין דאינון באמצעיתא דנקודין, על ח אלף עלמין. אשתכחו תמניסר אלף עלמין דאזיל בהו קב"ה בכל יומא, וכל עלמא ועלמא סתים וגניז דא מן דא. ועל כלהו כתיב (קהלת ה: 7) כי גבוה מעל גבוה שומר, וגבוהים עליהם. וכתיב (ישע'י סד: 3) עין לא ראתה אלהים זולתך.

פרשת בהר סיני

[מט ט"ג] רבי שמעון פתח (משלי ח: 21) להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא. מאי אוהבי, דא אברהם דאתמר ביה (ישעיה מא: 8) זרע אברהם אוהבי.

א"ר אלעזר אבא אבא והא ישמעאל ובני קטורה מניה קא אתיין.

בההוא שעתא תמה רבי שמעון. אדהכי אתא אליהו. א"ל בוצינא קדישא, שרגא עילאה, שפיר קאמר ר' אלעזר, דלית אוהבי אלא זרעא דיעקב, דכתיב (מלאכי א: 2) ואוהב את יעקב.

[p. 657] בדח ר' שמעון ונשקיה לר' אלעזר על רישיה. א"ל בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני. קום ברי ויתגלי רזא דהאי קרא. אזדעזע וקם על רגלוי.

א"ר שמעון להנחיל אוהבי י"ש. מאי יש, דא רזא דיובל ושמטה דלא מסר יתהון קב"ה לשאר עמין אלא לעמא קדישא. ובשעתא דישראל נטרין שתא דשמטה כדקא יאות נשמתהון דצדיקיא משתעשען בגנתא דעדן ואתהדרו חדתין. ועליהו אתמר (ישעיה מ: 31) וקוי יי' [מט ט"ד] יחליפו כח.

[p. 658] ותו כלהו נשמתין קב"ה טביל לון בנהרא דחמשין דבגנתא דעדן דלעילא, ואתקרי נהר דינור.

וברזא דשמטה ויובל קביל קב"ה צלותא דשרה רבקה רחל ולאה וזלפה ובלהה, דהא כולהו אתרשימו בה"א ה"א, דהיא שמטה ויובל. ובגין דחזת רחל דאתרמיז שמטה ויובל בשמא דלאה, והיא לית לה רשימו דה"א, מיד אמרה הנה אמתני בלהה, דאית בה תרי.

סופיה דיוב"ל ברישא דשמא דלאה ובסיפא דשמא דרחל.

פרשת נשא

[נ ט"א] [p. 659] וידבר יי' כו' כה תברכו. תי"ח כיון דש"ץ עביד צלותיה ואתא לברכא

ברכתא דכהני אצטריך ודאי לכוונא ברעותא דלבא, לברכא ליה לעמא קדישא, די בעובדא ובמילולא קשיר קשורא דייחודא. וישתכח דעל ידיה מתברכין עילאין ותתאין. וכדין בעי ליה ש"ץ למימר יברכך יי' כלפי ההיכל. וישמרך, לאסתכלא לסטרא דימינא דיליה לאמשכא חוטא דחסד על עמא קדישא בקדמיתא. ולבתר יאמר יאר יי' כלפי ההיכל. פניו אליך ויחנך, ויסתכל לסטרא דשמאלא דיליה לייחדא בימינא, בגין דמקורא דברכתא מסטרא דימינא הוא. וכדין כל סטרא דשמאלא אסתלק, ולא הוייא נזקא כלל. וכדין ישא יי' פניו אליך וישם לך שלום. ודא הוא צלותא שלים.

[p. 660] ווי ליה למאן דאתא למפתי למאריה בלבא רחיקא ולא ברעותא שלימתא,

כמד"א (תהלים עח: 36-37) ויפתוהו בפייהם, ובלשונם יכזבו לו, ולבם לא נכון עמו. ודא הוא שליחא דציבורא דיסתכל בקדמיתא בסטרא דשמאלא דיליה בגין דיתעורר סטרא דדינא בקדמיתא. ועל ידיה הוי פירודא ולא קישורא.

דייחודא דצלותא וברכתא תלייא בדיבורא ובמילולא דפומא, וכולא תלייא בעיקרא

דעובדא. ומאן דלא ידע עיקרא דעובדא, לאו עבידתיה עבודה. ואי פגים עובדא, מילולא לא אשכח אתר לשרייתא ביה ברכתא. ולאו איהו צלותיה צלותא, ואתפגים ההוא בר נש לעילא ותתא.

[p. 661] ווי לההוא ב"נ דפגים צלותיה פולחנא דמאריה. עליה כתיב כי תבאו לראות

כו', רמוס חצרי לא תוסיפו הביא וגו', לא אוכל און ועצרה.

פרשת בלק

אראנו, ולא עתה. אשורנו, ולא קרוב. דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל וגו'. [נה ט"ב] אראנו, למלה דפורקנא, דא דאיהו רביעאה. ולא עתה, אלא לסוף יומי.

שית יומין הוּוּ עלמא. ביומא רביעאה חמינא דנהורין דהוּוּ ביה מסתלקי ומתדעכי, שמשא וסיהרא וכוכבייא ומזלי אתגניזו. ביה הוּוּ [p. 662] בעובדא דבראשי, וביה אסתלקו ביומי דאלף רביעאה.

בכה ר' שמעון ואמר ווי דגלותא אתמשך, ומאן יכיל למסבל ליה. אמר ליה אי רבי אי רבי, אלו הוית ידע כמה ערטירא ובלבולא עבד קב"ה בכלהו רקיעין בשעתא דגזר ומסר לון לישראל בידא דההיא שפחה, ולאשתעבדא תחות ידא דאדום. בשעתא דהוּוּ כתבי פתקין ברקיעא עד דלא אחתימו בגושפנקא דחותמא דמלכא, קרא קב"ה לכל חילי שמייא וקרא לגבריאל דקסת הסופר בחרצוי, ואמר ליה, איעכב פתקין עד דלא אחתימו. ואבכה על בני ואעביד להון מספדא ואבלא. באומאה עלייכו כל חילא דשמייא דתשבקון לי ולא תתקפון לנחמא לי, כד"א (ישעיהו כב: 4) על כן אמרתי שעו מני, אמרר בבכי, וכי, וכתוב אל תאיצו לנחמני על שוד בת עמי.

[p. 663] בעט בעיטין ברקיעא דערבות ועבד ביה בקיעין וחלונין פתיחין. פתח ואמר בני בני רחימו דמעיי, רביתי לכוון, ונטלית לכוון כאבא דנטיל לבריה. אוליפנא לכו דחלתי, אשלטית לכו על כל אומין דעלמא. חבתון קמאי בכמה חובין, עברנא עלייכו בגין דבנין יקירין רחימין הוויתן קמאי. בני בני אקרא לארבע סטרין דעלמא ואומינא להו עלייכו. מזרח מזרח, באומאה עלך, אי בני יתבדרון בינך דתסתכל בתוארא ודיוקנא דילהון, היך אשתני ואשתחר בענויין דעבדון לון בגווד, ותבכה ותספד עליהון ותנטר לון. בני בני כד הויתון בביתאי בתוקפא דאמכון, בעידונין בעינוגין, לא אשגחתון עלי. בני בני מה אעביד לכוון, גזירה גזרנא באומאה, אלא אנא ואתון נגלי. משה, רעייא מהימנא, איך לא תשגח על בני, ענא קדישא דמסרית בידך. מזרח מזרח, אתערי לגבי משה ותבכון ותספדון על בני. אבלא ומספדא אשמעו כחדא עד דאנא אשמע ואתרוי עמכון.

[p. 664] בני בני, רחימין דנפשאי, היך [נה ט"ג] תהכון בשלשלאין תקיפין, ידכון מהדקן לאחורא. בנין דאתרביאו בעידונין, בנין דהוּוּ יקירין מפז וספירין. בני בני, חסידין קדישין, היך תפלוּן בידי נוכראין דלא רחמין כלל. בשרא קדישא דגופיכוּן איתרמי ואתחלל בשווקים וברחובות. בני בני, ווי עליכון ועלי. כדין בזע פורפירא דיליה, והיינו דכתיב בצע אמרתו.

דרום דרום, באומאה עלך, כד יתבדרון בני בגווד דתסתכל בהו, היך משחרא דיוקניהון וימיניהון תבירין ביני עממיא. דרום דרום, באומאה עלך, אתער לגבי אברהם רחימאי, ואימא ליה, איך נפלו בנוי ואתבדרו בין שנאיהון, ותבכוון ותספדון עליהון. דרום דרום, באומאה עלך, דתנטר בני, רחימו דנפשאי, כד יתבדרון בגווד.

צפון צפון, אתער בקול בכיה ומספד ואבלא ויגונא לגבי בני, ואימא ליה לעקידא דמדבחי, היך אזלין בנוי והיך נפלוון בחרבא. לא תימרון דא ולא תהודעון דא ליעקב דלא יהפך עלמא בריגעא.

מערב מערב, אתער לגבי נאקת חללין וקרבין תקיפין דבני. איתער לגבי רחימתי, יונתי, תמתי. היך אזלין בנהא והיך מתבדרין בכמה סטריין. [p. 665] אחתי, ברתי, רעייתי, רעיאי דילי, רחימתא דנפשאי, מה נעביד מן בננא, מה יעבדון אינון. אבל רחימתי, אחתי, אימא לך, אי ברעו סלקא עלך, אנת מרובעת, וגדפין דילך פרישן לד' סטריין, באומאה עלך ברתי, יחידתי, דתהך בהדיהו ולא תשבוק לון ותחפי עליהו בארבע סטריין דעלמא. ואי לא, יתאבדון מעלמא. מה אימא לך ר'. בההוא שעתא דכנסת ישראל שמעת דא, ארימת קלא ואזדעזעו תמינסר אלף עלמין, וקב"ה בהדה, וכדין (ירמיהו לא: 15) קול ברמ' נשמע, נהי בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה.

וקב"ה כדין, ויקרא יי' אלקים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד. מאן חמא ערטורא בכלהו רקיעין. מאן חמא בלבולא ומספידא דתמן עד דכל חיילי שמייא חשיבו דכל עלמין יתהפכוון.

אמר לה קב"ה לכנסת ישראל, ברתי, יחידתי דילי, תהך לחפייא עליהו ולדיירא עם בנ. אמרה ליה, מארי דעלמא לא איהך. בתר דרבית לון ותקינית לון וגדילית לון, אהי חמית לשנאיהון דאכלי לון, ותינשי לנא תמן.

כדין אומי קב"ה לה לאקמא לה ולמפרק לון לישראל, כד"א (ירמיהו לא: 16) כה אמר יי', מנעי קולך מבכי וגו', ויש תקוה לאחריתך כו', ושבו בנים לגבולם. ועל דא נפקת מקמיה. [p. 666] כיון דנפקת מקמיה פתח קב"ה על כל חילי שמייא ואמר, איכה יועם זהב. וכל ההוא קינה דאלפא ביתא קב"ה בלחודי אמר לה. לבתר קשר רחימין בההוא אלייא, וחתמו פתקין.

והשתא אהדרנא לפרשתא דבלעם, דורא גלותא אתמשך.

אראנו ולא עתה. למאן, לההוא דאיתמר עלוי כי איננו, כד ייתי לפקדא לאיילתא. ולא עתה, ולא לזמן קרוב. אשורנו ולא קרוב, אסתכלנא ביה אבל לאו [כען] אלא לזמן רחוק. דרך כוכב מיעקב. רבי, רבי, כמה רזין סתימין כלילן הכא.

פתח ואמר ויפל יי' אלהים תרדמה על האדם ויישן. כד ברא קב"ה לאדם קדמא דו פרצופין בראו, והוּו מתחברן כחדא בלא פירודא. מאי טעמא, בגין דכתיב זכר ונקבה בראם בלא פירודא. ולא כתיב בראו אלא בראם. כיון [p. 667] דאתבריאוו הוו כחדא [נה ט"ד] דא עם דא בשיקולא. מה עבד ליה קב"ה, נסר ליה נסירין ונטל לנוקבא מניה, ואתקין לה בכמה תיקונין, וקשטה בכמה קישוטין, ואלביש לה בכמה לבושין. באן אתר, בגנתא דעדן אתקין לה. כמה קישוטין קשט לה, שבעין, ואינון שבעים פנים דאורייתא. כמה תיקונין תקין לה, תליסר תיקונין, אינון תליסר מכילין דאורייתא נדרשת בהו. כמה לבושין אלביש לה, שית לבושין, ואינון שית סדרי משנה בשית אנפין. כל הני תיקונין וכל הני קישוטין וכל הני לבושין עבד לה קב"ה תמן בגנתא דעדן, ולבתר ויביאה אל האדם.

[p. 668] ואדם היכן הוה, באתר דנקודה דציון, דבי מקדשא תמן, ומתמן נטיל לון, ואעיל לון בגנתא דעדן, ובריך לון ברכת חתנים.

ורוא דא דרך כוכב מיעקב, דרך וקשיט ותקין ההוא כוכב דאתנטיל מיעקב, דבגין כך, בגינה יתגלי מאן דיתגלי. בגין דעל דא הוה אתי לגבה ואתמשך מעילא לתתא. וקם שבת מישראל, דא אילנא דחיי. וקם, כמד"א והקימותי את בריתי.

וכד יהא דא ומחץ פאתי מואב וגו', כל אינון סטרין דאתאחדן באילנא תתאה יתעברון ויתעדון מניה. כדין ויאמר האדם זאת הפעם, דא זמנא דעידונין וענוגין לאשתעשעא כחדא, ולא כשאר זמנין דסטרא בישא אתאחדא ביננא, אבל השתא לית ערבוביא דסטרא אחרא עמנא, אלא עצם מעצמי בלא שיתופא אחרא דביש.

[p. 669] עצם מעצמי, נהירו דאספקלרייא דנהרא, ממש. ובשר מבשרי, מלבושא מההוא מלבושא דאתלבש ביה נהורא עילאה דילי. לזאת יקרא אשה, בשלטנותא עילאה על כל עלמא דלא תעדי לעלם. כדין (דניאל ב: 44) תדיק ותסיף כל מלכותא והיא תקום לעלמיא.

אראנו ולא עתה. ראייה דא דאנא חמינא זמינא למחמי ליה ולא תקרבא כחדא. ולא עתה, בגלותא דבבל, בההוא ביתא דבנו עולי גולה. אשורנו, אנא זמינא לאסתכלא ביה אנפין באנפין. ולא קרוב, אלא בההוא ביתא בתרייתא. דבין האי ובין האי לא הוה נייחא ולא קורבא ואחדותא כדקא יאות.

אי רבי, אי רבי, כמה קשיא מלה ואריך זימנא. כמה עאקו על עאקו זמינין לשנאיהון דישראל בגלותא. וכמה ישלטון חיוותא, וכמה ישאגון למיטרף טרפין דישראל בכל זמנא וזמנא עד סוף יומיא.

כעת, לסוף יומיא, כפום שעתא דיומא, בעידן די זרח שמשא מן יומא שתיתאה, בשעתא דיזמנון לפום מנין שנין דיובל ושמטה כחדא, דאיהו רע"ד מן יומא שתיתאה, זמינא קלא חדא

לאתערא מרום רומי רקיעין, קלא עציב במרירו, מה דלא הוה הכי מן יומא דאתברון עלמין.
וההוא קלא יהוי דקיק בחשאי, במרירו ועציבו, נחית וסליק, סליק ונחית.

[p. 670] וכן אמר, איילת רחמין הות לי מן יומין קדמאין, ואתנשיאת מינאי. רחומין
קיימין הון לי בהדה. אדכרנא דחותמא דדיוקנה הוה חתים על לבי והוה חתים על דרועאי, והוה
תקיף בגווי רחימו דילה, ורשפי שלהובה מוקדין בגווי.

בההוא שעתא געי תלת גועין, דא בתר דא, ויזדעזעון רקיעין ויזדעזעון עלמין כלהו עד
דישתמעו קלין תלת לגו נונא תנינא. ויערוק ארבע מאה אלף פרסי גו נונא חד דימא. ותמן יושיט
מצודין ויפריש רשתין, וימשיך ליה מן ימא. ויעיל [נו ט"א] ליה גו מתיבתא דרקיע, ויחמון
מניה כל אינון קושין וכל אינון פלוגתין דאקשו תמן. ויהא תפיס תמן מאה וחמשין יומין.
וההוא זמנא יכנוש קב"ה כל חילי שמייא, וכל בני מתיבתא דילה, והוא לעילא מכלהו.
ואייתון קמיה ההוא תנינא, ויתיר תלת קשרין בקודליה, ויטול אינון רחמין. ויהדרון ליה
לאתר דהוה תפיס תמן. ואינון רחמין ייעול בהיכלא חדא דאיכרי אהבה, ויהון גניזין תמן.
[p. 671] ואומי לון קב"ה לכל אינון חיילין ולתרי מתיבתא למהך כלהו ולמשמע קלא
דרחימותא, דאיהו תאיב למשמע קלה בהדייהו. בההוא שעתא יתער על עמא קדישא כמה
עאקין, אלן על אלן, בדחיקו סגי, ואינון צווחין צווחה בתר צווחה, דמעין בתר דמעין, ויתערון
לה. איהי אשמעת קלא על בנהא.

וקב"ה קארי ואמר דא היא איילתי, חבירתי, יונתי, שלימתי, היושבת בגנים. דלא הות
יתבא אלא בסתר המדריגה פנימאה, כמד"א (תהלים מה: 14) כל כבודה בת מלך פנימה. והשתא
בגנים בחציפו, כאימא דאזלא בתר ברה בשווקים ובפותיי קרתא, מדחילו דלא יבאישון ליה.
איילתי חבירתי אמי, הא חברייא כלהו דתרי מתיבתא הכא, חבירים דאינון מתיבתא
מקשיבים לקולך. השמיעני, דתיאובתי למשמע לקלך. כמה זמנין איהו דלא שמענא לקלך ולא
ידענא לך.

כדין כל עלמא בערבובייה, עמין בעמין, אומין באומין. ומאן דלא אתחזי למלכא ייתון
ליה למישלט, וייתון עמיה עמין נוכראין ולישנין אוחרנין, דלא ישתמודעין דינא ולא נימוסי
מלכותא. וכמה קרבין יחשבון למעבד, ובגו שפה רפייה וממלל רכיך יעביד כרעותיה, וישלוט
ויחשיב כמה מחשבין לאבאשא. ועל עמא יחידאה יעביד נימוסין בישיין. כדין יהא עאקו על
עאקו על ההוא עמא יחידאה. ביה זימנא יתתקף קב"ה ויפייס לאיילתיה בכמה פיוסין, ויתקיף
בה ויוקים לה מעפרא, איהו ולא אחרא, ותרי מתיבתא ישתארון בהדה.
[p. 672] תלת מלכין יתערון בתלת סטרין דעלמא על עמא דא, וההוא מלכא דהוה שליט
בפום רכיך ישלוט ברגז סגיא ונס ותוקפא על עמא קדישא.

ובירחא תליתאי בד' לירחא בתשע שעתו ופלגא, יהכון כל בני מתיבתי בהדה דאיילתא לגו קבריה דרעיא, מהימנא דביתא, ונתן תלת קלין עליה. בשעתא דשמשא יתכניש מעלמא וקבריה יתפתח ויבעון בני מתיבתי לעאלא לתמן ולא יתייהב לון, ויסתלקין כלהו לאתרייהו. והיא תיעול, ומגווייה יפוק מה דיפוק. ותשכח למשה יתיב ולעי ובוצינא דליק קמיה, וכמה ריחין ובוסמין סחרניה.

כיון דחאמי לה דעאלת יקום ויתחברון, דא עם דא, וקליא יתערו ברום רומי רקיעין. וקב"ה ישמע, וייעול לגו היכלא דאהבה, ויטול מתמן רחימין, ויפתח לון. כדן יתער משיח [p. 673] בההוא ליליא וישתכח תמן בהדייהו, ויהדרון רזין דאורייתא בכל ההוא ליליא במערתא דמשה.

וכד סליק עמודא דצפרא יתגניז משיח, וישתארו משה ושכינתא בההוא יומא כיומא דשבועות. סלקא שכינתא על ההוא טורא ותשתמע תלת קלין, חד לקביל אברהם, וחד לקביל יצחק, וחד לקביל משה ויעקב. הה"ד (ישעיה מ: 9) על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון, הרימי בכח קולך וגו', אל תיראי. הרימי, הרימי, אמרי, דא [נו ט"ב] תרועה ותקיעה ותרועה כחדא. הרימי, בכח תרועה. הרימי אל תראי, תקיעה. אמרי, הא תרועה תקיעה ותרועה כחדא. ודא איקרא שופר תרועה, שופר מההוא תרועה דלעילא.

[p. 674] שופר זעירא, בגין דאית אחרא דאקרי שופר גדול. שופר זעירא דא אקרי שופר הולך גו תנועי דבוצינא, הה"ד ויהי קול השופר הולך. בגין דאחרא איהו שופר גניז טמיר ולא הולך, אבל דא זעירא איהו להכא כיומא דשבועות. והאי איהו דאיתער דאורייתא ביומא דשבועות.

באתערו דהאי שופר, דאיתער בתרועה ותקיעה ותרועה, יתערו אבהן מגו מערתא, ויסתלקון ברוחא וייתון לגבה. ומההוא קלא כמה חייבין בארעא קדישא ימותון ויסתלקון מעלמא. בההוא יומא סלקון צלותין דישראל בכל אתר דאינון קמי מלכא קדישא. ואבהן ייתון כחדא, ויהון בההוא טורא, ומשה סליק בהדייהו. ותמן יסתכל באבהן ואינון ביה, וייעלון כלהו גו מערתא דמשה. ומשיח יתער לגבייהו ויתחברון כלהון בהאי יומא.

ובהאי יומא יתערו עשר שבטין לאגחא קרבין לארבע סטרין דעלמא, בהדי משיחא דאתמשח עלייהו. ויקבל משיחו על יד דחד כהן צדק, ושבעה רועים מהימנן עמיה. ומשיחא דא משבטא דאפרים הוא, ומזרעא דירבעם בן נבט הוי, מבריה דאביה דבעולימוי מת. וההוא יומא דמת אתייליד ליה בר, ואתנטיל מבי ירבעם למדברא. [p. 675] תמן נטלו מאה ושבעין גברין כלהו זכאין משבטא דאפרים דלא אשתכחו בחובא דירבעם.

ומהאי בריה דאביה נפיק האי משיחא, ועל דא כתיב (מ"א יד: 13) וספדו עלינו כל ישראל וקברו אותנו. סתים האי נבואה לשעתא ונבואה לעתיד, כי הוא לבדו יבא לירבעם אל קבר יען נמצא בו דבר טוב אל יי' אלהי ישראל בבית ירבעם. דא האי משיח דאיהו דבר טוב אל יי'. כיון דינדעון אבהן דפקיד הקב"ה לאיילתיה ולעמיה כמה חידו על חידו בהאי יומא. בארעא דצפון, מלכותא דתימן, כמה עאקו על עאקו יתערון בהאי יומא על עמא דישראל, [p. 676] ותתקבל צלותהון ברעווא. ובפנייא דהאי יומא תהדר שכינתא לגו ביתא, ומשיח לאתריה, ואבהן לגו מערתא דילהון.

שכינתא תהך ותהדר לגבי משה שבעין יומין. לסוף שבעין יומין סליק נאקו דישראל לקמי מלכא קדישא, דיהון מעיקין לון בכל סטרין דעלמא. וכנישתא חדא לצד דרומא יתאביד ויתחריב, וחמשה זכאי קשוט יתקטלון בינייהו. כדין לסוף תלתין ותריין יומין דיקטלון לכנישתא ההיא, ילבש קנאה קב"ה לההוא שופר זעירא. וההוא משיח בריה דאפרים יפרוש פרישא כחד תור דקרנוי סלקין כקרנוי דראם. וההוא שופר זעירא יתקע תרועה תקיעה ותרועה, תלת זמנין בריש טורא כמלקדמין. כדין נטלין דגלין דההוא משיח ויפול רעשא על עלמא באינון קלין דשופרא. וכל אינון בני עלמא ישמעון ויחמוון כמד"א (ישעיה יח: 3) כל יושבי תבל ושוכני ארץ כנשוא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו.

[p. 677] וכדין יתבערון גלולין מן ארעא קדישא. ותלת קרבין יעבדון בני ישמעאל בהדי משיח דא, ואינון ייתין ויסגדון למארי עלמא בטורא דקודשא בירושלים. ואילין קרבין יהון באלף שתיתאה.

[נו ט"ג] ובירחא דבול יפולו שנאיהון, וייתבערון כל אינון גילולין דישתארוון בארעא קדישא. ומתמן יהכון ויתערון קרבין על עלמא. ובעוד דאינון יגיחון קרבין עם כל בני עלמא, יתכנשון בנוי דאדום על ארעא קדישא ויתפסון לה וישלטון עלה תריסר ירחי.

[p. 678] לסוף תריסר ירחין יתגעש וירעש כל עלמא. ובין זמנין אלין דשכינתא תהך ותהדר לגבי מערתא דמשה, יתטמר מלכא משיחא ט' ירחין כירחין דיולדה. ואינון ט' ירחין כמה צירין וחבלים יטול על גרמיה.

ובין כך קב"ה יסגי צעריה, ויעול לגו שבילין דאילנא חדא. דאית ליה אילנא קדישא רברבא ותקיף. ותמן בשבעין ענפין יטול מכילן דאלכסונין, ויטול לשבעין ממנ דסחראן בשבעין ענפין דאילנא גו אינון אכלוסין אלכסונין. וישתכחון אסורין חד תקלא דמכילא ופלגו. כדין יחית לון מכל עלמי וענפא.

וכמה ענפין זעירין ודלא זעירין יתברון במיחתהון מתמן בגין דאתאחדאן גו ענפין,
ובמיחתהון יתברו. כדין כמה סגיאין [p. 679] מעמא קדישא יתברון בין רגלין דשאר עמין. וכל
אינון ממנן יעברון לון גו נהר דינור ויתעברון משולטניהון.
ובין כך משיח צירין וחבלין יהון ליה כילודה. ועל ההוא זמנא כתיב (תהלים כ: 2) *יענק יי*
ביום צרה, דאינון תשע פסוקים כירחין דיולדה. ושבעין תיבין, דהא לשבעין שנין באלף
שתיאה יוליד וישלוט על כל עלמא. ובג"כ באינון תשעה ירחין יתחזון בכל ליליא מפלגו ואילך
רכב אש וסוסי אש, לבר מרקיעא מגיחון קרבאן, אלין באלין, עד דינהר צפרא.
לבתר דאינון תשעה ירחין יעברון כדין קב"ה יתער למשיח דא ויפיק ליה מגנתא דעדן.
וההוא יומא דיפוק, יזדעזע כל עלמא, דיחשבו כל בני עלמא דימותון.
ועל ההוא יומא כתיב (ישעיה ב: 19) *ובאו במערות צורים וּבְנִקְיֵי סַלְעִים מִפְּנֵי פַחַד יי*,
דא שכינתא דתירום מההוא זימנא ואילך, ומשיח בהדה. *ומהדר גאונ*, דא משיח. *בקומו לערוץ*
הארץ, כדין *ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ*, דא בשתין שנין דאלף שתיאה, ויהכון
לבתר דיעביד לון קב"ה כמה נסין.

פרשת מטות

[p. 680] וכל הטף בנשים אשר לא ידעו משכב זכר. תמן תנינן, א"ר יהודה אין העולם מתנהג אלא בתרין גוונין דאתו מסטר אתתא דאשתכחת חכימת לבא, הה"ד וכל אשה חכמת לב בידיה טוו, ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן. ומאי מתיין, את התכלת ואת הארגמן גוונין דכלילן בגו גוונני. הה"ד (משלי לא: 13) דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה. וכתוב בידיה טוו. מאי טוו.

א"ר יהודה טוו בדינא, טון ברחמי.

א"ר יצחק אמאי אתקריא אשה.

[p. 681] א"ל דכלילא בדינא וכלילא ברחמי. ת"ח דא"ר אלעזר כל אתתא בדינא

אתקריאת עד דאטעמת טעמא דרחמי. דתניא מסטרא דבר נש אתי חוורא, ומסטרא דאתתא אתי סומקא. טעמא אתתא מחוורא, חוורא עדיף.

ות"ח. אמאי אסירן נשי שאר עמין דידיעי משכבי דכורא. משום דתנינן אית ימינא ואית שמאלא, ישראל ושאר עמין, גן עדן וגיהנם, עלמא דא ועלמא דאתי. ישראל לקבלי דרחמי ושאר עמין לקבלי דדינא. ותנן אתתא דאטעמת טעמא דרחמי, רחמין נצחא. [נו ט"ד] אתתא דטעמא טעמא דדינא, דינא בדינא אתדבקת, ועלייהו אתקרי (ישעיהו נו: 11) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. וע"ד תנינן הנבעלת לגוי קשורה בו ככלב, מה כלבא תקיפא ברוחיה חציפא, אוף הכי דינא בדינא תקיפא חציפא בכלא.

[p. 682] הנבעלת לישראל, תנינן כתיב ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים כלכם היום.

מ"ט, משום דנשמתא דישראל אתייה מרוחא דאלהים חיים, דכתיב (שם נו: 16) כי רוח מלפני יעטוף, משמע דכתיב מלפני. ובג"כ אתתא דהיא בתולתא ולא אתדבקת בדינא קשיא דשאר עמין, ואתדבקת בישראל, רחמין נצחא ואתכשרת.

ות"ח כתיב (תהלים פט: 3) כי אמרתי עולם חסד יבנה. מאי חסד, הוא חד מכתרי עילאי

דמלכא. דנשמתא דישראל קרא ליה קב"ה חסד על תנאי דיתבני ולא ישתיצי חסד מעלמא, משמע דכתיב יבנה. בג"כ תנינן מאן דשצי חסד מעלמא, אשתיצי הוא לעלמא דאתי. וע"ד כתיב לא תהיה אשת המת החוצה בגין למיעבד חסד עם מיתא, ואתעביד בניינא, דכתיב עולם חסד יבנה.

פרשת כי תצא

[נח ט"ד] [p. 683] כי תצא למלחמה על אויביך. ר' שמעון פתח (הושע ח: 3) זנת ישראל טוב, אויב ירדפו. מאי זנת ישראל טוב, דא יצר הטוב, דשלמה [p. 684] מלכא קרייה טוב, דכתיב (קהלת ד: 13) טוב ילד מסכן וחכם.

אויב ירדפו, דא יצר הרע דאיהו שנאיה דב"נ, דשלמה מלכא קרייה שונא. דסגיאינן שמהן אית ליה, דכתיב (משלי כה: 21) אם רעב שונאך האכילהו לחם. ודא היא אורייתא קדישא, כד"א (שם ט: 5) לכו לחמו בלחמי. וע"ד בעי ב"נ לשוואה מלין דאורייתא עליה בגין דיהא תבירא ביה, דלית ליה קטרוגא ליצר הרע בר מלין דאורייתא. וע"ד כתיב והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך, על תרי יצריך.

[p. 685] א"ל רבי יהודה יצר הטוב, מאי בעי מלין דאורייתא. א"ל יצר הטוב אתעטר בהו ויצר הרע אתכנע בהו. וע"ד כי תצא למלחמה על אויבך, דא איהו יצה"ר דאנן צריכין למיפק לקבליה במלין דאורייתא ולקטרגא ליה. וכדין יתמסר בידא דב"נ כמא דאתמר ונתנו יי' אלהיך בידך ושבת שבינו. א"ר שמעון ווי על דא, ווי ע"ד. (שם ל: 22) תחת עבד כי ימלוך, ונבל כי ישבע לחם, דהא יצר הטוב אשתבאי בידיה ואיהו מלך עליה.

אשת יפת תאר, דא היא נשמתא, כד"א (שם לא: 30) אשה יראת יי' היא תתהלל. דהא בכל יומא ויומא אינון סיען ומנהיגין דנשמתין ואינון סיען ומנהיגין דיצר הרע אינון בקטרוגא תדירא, מקטרגין אלין באלין. וכל שייפין דגופא בצערא בינייהו, בין נשמתא ובין יצה"ר. [p. 686] והבאתה אל תוך ביתך, דאתרכת מתמן, ושפחה כי תירש גברתה, וכבר אוקימנא מלין.

וגלחה את ראשה ועשתה את צפרניה, ותדכי מההוא זוהמא דאטיל בה נחש. והסירה את שמלת שביה, מאינון כסו דמסאבא וזינין בישין מחובא דעגלא. דהא בקדמיתא הוייא להו לבושי קודשא דקבילו בטורא דסיני. וכד עבדו ית עגלא, אעדו מנייהו אינון לבושי יקר, דכתיב ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב.

[p. 687] ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, דא היא ירחא דאלול דביה סליק משה לטורא למבעי רחמין קמי קב"ה בגין דישתביק לישראל על עגלא. ובגין דא את אביה ואת אמה ירח ימים, בגין דגלי ערייתא דקב"ה וערייתא דאורייתא, כד"א ערות אביך וערות אמך לא תגלה. וע"ד אמר (תהלים קיט: 136) פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך. והוו ישראל רחיקין ממלכא כל ההוא זמנא עד יומא דכפורי דנחית משה [נט ט"א] מן טורא. והוו ישראל בתעניתא כל הוא יומא, וכדין אתדבק מלכא במטרוניתא, כד"א ואחר כן תבא אליה ובעלתה, והיתה לך לאשה.

וגזרו קיימא עם קב"ה דלא יפלחין עוד פולחן נוכראה, כד"א הנה אנכי כורת ברית נגד
כל עמך וגו', וכתוב תמן אלהי מסכה לא תעשה לך. ועל דא ומכור לא תמכרנה בכסף, לא תשקר
בנשמתך בגין דחלן דכסף, כד"א לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב, לא תעשו לכם.
[p. 688] זכאין אינון ישראל דקב"ה גזר עליהון תעניתא ביומא דין, דכתיב כי כל הנפש
אשר לא תעונה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה, בגין דיתכפר להון כל חוביהון, דכתיב כי ביום
הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי' תטהרו.

פרשת כי תבא

[נט ט"ג] רבי שמעון בן יוחאי אזל וערק למדברא דלוד ואתגניז בחד מערתא, הוא ורבי אלעזר בריה. אתרחיש לון ניסא ונפק חד חרובא וחד מעיינא דמייא. אכלי מההוא חרובא ושתאן מאינון מייין. הוה אליהו ז"ל אתי לון בכל יומא תרי זמני ואוליף לון, ולא ידע איניש בהו.

יומא חד הוו חכימייא בבי מדרשא שואלין ואמרין, קללות שבתורת כהנים אינון כנגד בית ראשון. קללות שבמשנה תורה כנגד בית שני. בקללות שבתורת כהנים אית בהו הבטחות וחביבו דקב"ה לישראל, דכתיב וזכרתי את בריתי יעקב, וכתיב ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם. קללות שבמשנה תורה [p. 689] לית בהו הבטחות, ולית בהו נחמה כלל כמא דכתיב בקללות קדמאין. ולא הוו ידעי.

קם רבי יהודה בר אלעאי ואמר חבל על גריעותא דבר יוחאי, ולית מאן [נט ט"ד] דידיע מניה, ואלו ידעי לית רשו לגלאה ליה.

ר' יוסי ב"ר יהודה קם יומא חד בצפרא, חמא אינון עופין דאינון הוו טאסן, ושפנינא חדא אזלא בתרייהו. קם על רגלוי ואמר שפנינא, שפנינא מהימנא. מיומי טופנא דיוקנא דעמא קדישא לך יאות ולך נאה. זיל ועביד לי שליחותא חדא לבר יוחאי באתר דאיהו תמן. אסתחרא ההוא שפנינא וקמת קמיה. כתב פתקא חדא ואמר מה דאמר. וקמת שפנינא ונטלת בפומה ואזלת לגביה דר' שמעון, ושויאת ליה בכנפא.

אסתכל בההוא פתקא ובכה, הוא ורבי אלעזר בריה. ואמר בכינא על פרישותנא מן חבריא, [p. 690] ובכינא על מלין אלין דלא אתגליין להו. מה יעבדון דרי בתראי אי ישגיחון בהאי.

אדהכי אתא אליהו ז"ל. חמי דבכי, אמר בשליחותא אחרא הוינא זמין ושדרני קב"ה לשככא דמעיד. אי רבי אי רבי לא הוה אצטריך השתא לגלאה לצדיקייא מלין אלין. אבל כך אמר קב"ה, בקללות קדמאין אית ל"ב קראי וכלהו לקביל שבילי דאורייתא. בקללות בתראי אית בהו נ"ג קראי לקביל פרשיין ואורחין דאורייתא. בגלות קדמאה דבית ראשון עברו ישראל אינון שבילין סתימין דסתרא, ואיתגלי חובייהו, ואתגלי קיצא דילהון ונחמתא ואבטחותא דילהון. בגלות בתראה דבית שני עברו ישראל ג"ן פרשיות, אורחין דאתגליין. אסתים חובייהו ואסתים קיצייהו, ולא כתיב בהו הבטחות ונחמות.

[p. 691] אדהכי עבר רוחא ואפריש לון, וסליק אליהו גו גלגלא דנורא. ואשתאר רבי שמעון ובכי, ואדמוך אפיתחא דמערתא. אדהכי אתא אליהו ז"ל, אמר קום רבי שמעון, אתער משנתך. זכאה חולקך דקב"ה בעי ביקרך. כל הבטחות ונחמות דישראל בהני קללות כתיבי.

פוק וחזי, מלכא דרחים לבריה, ואע"ג דלטייה ואלקיייה, רחימו דמעוי עליה. כד אחזי רוגזא תקיף, כדין רחמנותא עליה. כד קב"ה אע"ג דלייט, מלוי ברחימו. אתחזיין באתגלייא לווטין ואינון טבוון סגיאן בגין דאלין קללות ברחימו הוו, מה דלא הוה כן באינון קדמאין, דכלהו הוו בדינא תקיף. באלין אית דינא ורחימו כאבא דרחים על בריה, ורצועה דמלקיותא נקיט בידיה. עביד נהימו סגיא וקלין רברבין, ומלקיותא קלילין ברחמי.

קשה מכל אינון קללות דא הוא דכתיב גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה יעלם י"י עליך עד השמדך. הכא אינון הבטחות [p. 692] דאבא על בריה ברחימו סגי. יעלה לא כתיב, אלא יעלם. יכבש לון ויבטלון בנוקבא דדוכתייהו, דלא יפקון לבר, ויהון כבושין ומכוסין בנוקבייהו.

עד השמדך, מה דלא יהי לעלם ולעלמי עלמייא, דהא אומי קב"ה דלא ישיצי ית ישראל לעלם ולעלמי עלמין, ודוכרניהון יהי קיים תדירא דכתיב (ישעיה סו: 22) כן יעמוד זרעם ושמכם. וכתיב (ירמיה לא: 37) כה אמר י"י אם ימדו שמים ממעל כו'. והואיל ובאומאה איהו דלא ישתיצון ישראל, זמינא דיהון כל מכתשין ומרעין טמירין ומכוסין דלא יפקון לבר לאבאשא לון עד זימנא דישתיצון מן עלמא, מה דלא יהא לעלם ולעלמי עלמין.

סופא דכולהון וסיומא דילהון והשיבך י"י מצרים באניות בדרך אשר אמרתי לך לא תוסיף עוד לראותה, והתמכרתם שם לאויביך לעבדים [ס ט"א] ולשפחות ואין קונה. הכא הבטחות ונחמות דזמין קב"ה למעבד לישראל בסוף יומיא. והשיבך י"י מצרים באניות, הבטחות לאתבא ולמיעבד נסין ואתוון [p. 693] דעבד קב"ה במצרים ביומין קדמאין, כד"א (מיכה ז: 15) כימי צאתך ממצרים אראנו נפלאות.

באניות, איהו כמא דאמרת דאת דריש בעניות ותכלה פרוטה מן הכיס. אבל זמינין כל בני עלמא למיתי עלייהו דישראל על ספינן דימא ויחשבון לשיצאה לון מן עלמא, וכלהו טביעין גו ימא כמא דעבד ביומין קדמאין, ותמן איהו חדוה סגיא. כתיב הכא באניות, וכתיב התם (ישעיה מג: 14) באניות רנתם. מה להלן רנה, אף כאן רנה.

[p. 694] בדרך אשר אמרתי לך. מן יומא דאתברי עלמא לא גלי גבורתיה קב"ה לאתחזאה בעלמא ושעתא דרעותא אלא בהוא דרך. כי כאשר ראיתם את מצרים, באותו דרך ובהוא גוונא יעביד לך.

דהא לבתר מכל שאר סטרין יתכנשון עלייהו ויחשבון ישראל דבזמנא דא יתאבדון, ואינון זבינין לבעלי דבביהון, הה"ד והתמכרתם שם. ונמכרתם לא כתיב, אלא והתמכרתם, בלבבכון תחשבון דאתון זבינין, ולא הכי דהא אין קונה כתיב. ולית מאן דיכיל לשלטאה עלייהו.

וכל דא לסוף יומי, ותלייא כולא בתיובתא. וכולא סתים, כמא דכתיב למען תשכילו את כל אשר תעשון. מאן דאית ליה לבא יסתכל וידע לאתבא למאריה. אמר ליה ר' שמעון באן אתר אתגלייא פירקנא דישראל בהני קללות. אמר אשגח ודייק דוכתא בישא מכלהו, תמן הוי. אשגח ודייק ואשכח דכתיב והיו חייך תלויים לך מנגד ופחדת לילה ויומם, ולא תאמין בחייך. ואע"ג דידעי זמן, אינון חיים תלוין קמן וספיקן. ועיקרא איהו ויציבן מלין. כתב פתקא לעידן רמשא ושויה בפום שפנינא. ואזלת לגביה דרבי יוסי דהוה בדוכתייה, ועינוי מחכאן. כיון דחמא לה אמר שפנינא, שפנינא, כמא את [p. 695] מהימנא מכל עופא דשמיא. קרא עליה ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה. נטל פתקא ועאל לגבי חברייה ואחמי לון וְחַזִּי לון עובדא, תוהו. בכה רבי יהודה ואמר ווי, אע"ג דלא ידעינן ליה (קהלת יא: 3) מקום שיפול העץ שם יהוא. אתר דבר יוחאי תמן חברייה בהדיה ומתערין מניה ואולפין מניה. זכאה נפשיה דבר יוחאי דקב"ה עביד עמיה נסין ואיהו גזיר וקב"ה מקיים. ועתיד למהוי רישא לצדיקייא דיתבי בגנתא דעדן ויקבל אפי שכינתא, ויחמי לקב"ה וישתעשע עם צדיקייא, ויימא להו באו נשתחוה ונכרעה, נברכה לפני יי' עושנו.

לקוטים

יוסף מדיליה יהבו ליה. פומא דלא נשק לעבירה, ועל פיק ישק כל עמי. ורזא דמלה מניה אתזן כל עלמא, ומניה פרחין נשמתין לכולא. [ס ט"ב] [p. 696] הצואר שלא הרכין לעבירה, וישם רביד הזהב על צוארו. ורזא דמלה ז' דרגין דאינון לעילא מניה, וכולהו נגדין ליה נגידו טבא מעתיקא קדישא. ודא הוא רזא דזה"ב דאיהו ארביסר, דכל חדא וחדא מאינון ז' דרגין כלילא מרחמא ודינא.

ודא הוא רזא דאמרו מארי מתניתין, סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה בגין דכל חדא וחדא כלילא מרחמי ודינא. ואם היא לתתא מיי פסולה, בגין דלאו איהי כלילא מרחמי ודינא.

[p. 697] הגוף שלא הרכין לעבירה, וילבש אותו בגדי שש, היינו רזא דו"ו דשמא קדישא.

הרגלים שלא הלכו לדבר עבירה, וירכב אותו במרכבת המשנה, בגין דאית רתיכא עילאה ורתיכא תתאה, ויוסף זכי לתרווייהו בגין דנטר ברית קיימא קדישא.

שבת. ש' בת. בזמן שיתחברו ג' אבות עם המלכות שהיא ב"ת תקרא שבת.

ויטע אשל בבאר שבע, הקיצוץ שקצץ אדם הראשון תקנו אברהם. והוא בבאר שבע, שהיא המלכות.

[p. 698] ד"א, אש"ל גווני מדות שהם חג"ת, "אדום" שחור "לבן, המשיך לה מהם בסוד ג' עדרי צאן רובצים עליה.

יעקב שמש בבית שם ועבר י"ד שנה לתקון יובל ושמטה שהם לאה ורחל.

ת"ח בשעתא דאפיק קב"ה לישראל מארעא דמצרים אפיק לון ברזא דשמא דמ"ב אתוון כגוונא דברא ביה שמייא וארעא. ובגין דא כד נפקו ישראל מארעא דמצרים נטלו תריסר מטלנין, עד דמטו לטורא דסיני, הה"ד ביום הזה באו מדבר סיני. ובעא קב"ה דתלתין מטלנין אוחרנין דלהו אזלין יתהון בתלתא יומין, הה"ד ויסעו מהר יי' דרך שלשת ימים, עשרה מטלנין בכל יומא.

[p. 699] ובגין דחבו, גרמו דלהוו נטלין יתהון בתליסר קדמאין. ובגין דא לא עלו לארעא עד דנטלו תלתין מטלנין אוחרנין ואשתלים רזא דשמא דמ"ב אתוון, כגוונא דעובדא דבראשית.

מפרי העץ אשר בתוך הגן. דא הוא אתר דרוחיהון דבני נשא גניזין, ודא הוא אתר דאיקרי אוצר הנשמות, והוא גביה דקב"ה. ואמר לון לא תשתדלון למנדע האיך רוחיהון מתפרשין מזווגא דיקרא דילי.

ועל דא תנינן, אשה כי תזריע וילדה זכר כתיב, ולא כליל דכר ונוקבא כפום אורחוי דעלמא, דלא מתחבראן כמה דנפקו מלעילא זוגות זוגות, בגין דאדם קדמאה וזוגא דיליה חבו קמיה קב"ה. ועל דא מתפרשין כד נפקין מלעילא, עד דיהא רעוא קמי קב"ה. אי זכה בר נש [p. 700] יהבין ליה זוגיה, ואי לא, מפרשין לה מניה ויהבין לה אוחרא ומולידין בנין דלא כדקא יאות.

וע"ד כתיב לא ידון רוחי באדם לעולם. מאי רוחי, רוחו מבעי ליה. אלא אינון תרי רוחי דנפקי זוגות, לא ידונין כחדא. ועל דא כתיב וילדה [זכר], ולא כליל דכר ונוקבא כפום אורחיי דעלמא דאינון גרמו.

[תוספות]

[זהר ח"א:לא ע"ב] [p. 701] תוספתא בראשיית בר"א רומז לכת"ר חכמי"ה, אלהים

רומז לביני"ה, א"ת רומז לגדולה וגבור"ה השמי"ם דא הוא ת"ת, וא"ת רומז לנצ"ח והו"ד יסו"ד, האר"ץ רומז למלכות.

[לב ע"א] [p. 702] תוספתא תנינן מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל בגין דתרין

דרגין אינון מילה ופריעה זכור ושמו צדיק וצדק זכר ונוקבא אות ברית דא יוסף וברית דא רחל ואצטריך לחברא לון ובמה מחבר לון כד איהו [לב ע"ב] גזיר ופריע ומאן דגזיר ולא פריע כאלו עביד בינייהו פרודא.

[לז ע"א] תוספתא ארז"ל בשעתא דברא קב"ה לאדם ברא ליה בגי"ע ופקדיה על ז' מצות

חב ואתגרש מגינתא דעדן ותרי מלאכי שמיא עזא ועזאל אמרו קמי קב"ה אלו הוינן אנן בארעא הוינן זכאין א"ל קב"ה וכי אתון יכלין על יצרא בישא [p. 703] אמרו קמיה יכלין מיד אפיל לון קב"ה כד"א הנפילים היו בארץ וכתוב הגבורים וגו' ובשעתא דנחתו לארע' עאל בהו יצרא בישא שנאמר ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו חבו ואתעקרו מקדושתיהו ע"כ.

[נד ע"ב] תוספתא כיון דאמר קין גדול עוני מנשא מחל ליה קב"ה פלגו מעונשיה בגין

דגזר עליה בקדמיתא ואמר ליה נע ונד תהיה בארץ והשתא אשתאר מגוד בלחודוי הה"ד ויצא קין מלפני יי' וישב בארץ נוד קדמי' עדן. כלומר דנפק מן קדם יי' הוה בגין למהוי נוד בארעא ולא נע, ועוד אמרו כד נפיק קין מן קדם יי' אמר לו אדם ברי מה אתעביד על דינך, אמר לו קין אבא כבר אתבשרית דמחל לי קב"ה מגוד בלחודוי אמר לו היאך הוא אמר לו בגין דתבית ואודית קמיה [p. 704] אמר אדם וכי כדן הוא חילא דתשובה ואנא לא ידיעת שרא לשבחא למריה ולאודאה ליה פתח ואמר (תהלים צב: 1) מזמור שיר ליום השבת טוב להודות ליי' כלומר טוב לשבחא ולאודאה קמי קב"ה. ע"כ.

[נט ע"ב] תוספתא למה נח נח תרי זמני, אלא כל צדיק וצדיק די בעלמא [ס ע"א] אית

ליה תרין רוחין רוחא חד בעלמא דין ורוחא חד בעלמא דאתי וכן תשכח בכלהו צדיקי משה משה יעקב יעקב אברהם אברהם שמואל שמואל שם שם בר מיצחק דלא כתיב ביה כמה דכתיב בהו, בגין דיצחק בשעתא דאתקרב על גבי מדבחא נפקת נשמתיה דהות ביה בהאי עלמא וכיון

דאתמר ליה לאברהם ברוך מחיה המתים תבת ביה נשמתיה דעלמא דאתי, בגין דא תשכח דלא יחד קב"ה שמיה אלא על יצחק בגין דאתחשב כמת ועל דא רמז קרא ואמר (איוב טו: 15) הן בקדושו לא יאמין וגו'.

[p. 705] ד"א אלה תולדות בגין דהוה צדיק שבח ליה תרי זמני, תמים היה בדורותיו

אבל בדרין אחרנין אינו נחשב לכלום כמו דרא דאברהם ודרא דמשה ודרא דדוד.
ד"א חמי מאי עבד בדרא דכלהו חייבים ק"ו אלו היה בדרא דכולהו צדיקים.

[צח ע"ב] תוספתא וירא אליו יי באלוני ממרא. אמאי באלוני ממרא ולא באתר אחרא. אלא בגין דיהיב ליה עיטא על גזירו דקיימא דיליה. בשעתא דאמר קב"ה לאברהם למגזר אזל אברהם, אמלך עם חברוי. אמר לי ענר אנת בן תשעין שנין ואת מעיק גרמך. א"ל ממרא דכרת יומא דרמו לך כשדאי באתון דנורא וההוא כפנא דעבר על עלמא דכתיב (בראשית יב: 10) ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה ואינון מלכין דרדפת בתריהון ומחיתנון וקב"ה שזבינך מכלא ולא יכול בר נש למעבד לך ביש, קום עביד פקודא דמרך. [p. 706] א"ל קב"ה ממרא אנת יהבת ליה עיטא למגזר. חייך, לית אנא מתגלי עליה אלא בפלטרין דילך, הה"ד באלוני ממרא.

[זהר ח"ג נה ע"ב] תוספתא רבי אלעזר ורי יוסי חמוי הוו אזלי מאושא ללוד, א"ר יוסי לר' אלעזר אפשר שמעת מאבוך מאי דכתיב ויעקב הלך לדרכו וגו', א"ל לא ידענא עד דהוו אזלי מטול מערתא דלוד, שמעו ההוא קלא דאמר תרי עוזלין דאיילתא יבדו קמאי רעותא דניחא לי ואינון הוו משירייתא קדישא דערע יעקב קמיה, [p. 707] אתרגיש ר' אלעזר ואסתער בנפשו ואמר מריה דעלמא כך אורחוי טב לן דלא נשמע, שמענא ולא ידענא, אתרחיש לי ניסא ושמע ההוא קלא דאמר אברהם ויצחק הוו, נפל על אנפוי וחמא דיוקנא דאבוי א"ל אבא שאילנא, ואתיבונא דאברהם ויצחק הוו דערעו ליעקב כד אשתזיב מלבן, א"ל ברי פוק פתקך וסב סבתך פום ממלל רברבן הוה ולא דא היא בלחודוי אלא לכל צדיקייא נשמתהון דצדיקייא מערעין קדמוהי לשיזבותיה ואינון מלאכיא קדישי עלאי, ות"ח יצחק קיים הוה בההיא שעתא אבל נשמתיה קדישא אתנסיבת בכורסייא יקרא דמאריה כד אתעקד על גבי מדבחא [p. 708] ומכדין אסתמו עינוי מחיזו, היינו דכתי' ופחד יצחק היה לי.